Աւետարան
ըստ Մատթէոսի

Գ ԻՐՔ ԾՆՆԴԵ
ԱՆ ՅՍԻ ՔՍԻ
ՈՐԴՒՈՅ ԴԱՒ
ԹԻ ՈՐԴՒՈՅ Ա
ԲՐԱ ՀԱՄՈՒ

Եւսեբի Կարպիանոսի Սիրելի եղբաւր՝ ի Տէր ողջոյն ։

ԱՄՄՈՆԻՈՍ ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԱՑԻ . ԲԱԶՈՒՄ

աշխատութեամբ եւ ջանիւ, փոյթ եւս ըն
ծեալ՝ յաւէտ [illegible], եթող մեզ զաւետարանն միա
ւորութեան . զհամաձայն բարբառս այլոց աւետարանչացն՝ ընդ
ակս նշեալ առընթեր միաբանելոց ։ որպէսզի ի հարկէ ...
պէս շարունակ կարգի երիցունս, ապականեալ [illegible]՝ մինչ
յոր ընթերցուածսն ։ Արդ՝ զի ողջ [illegible] [illegible] ողջ եւ
զբնաւ զմարմինոյն զշար [illegible] եւ զտեղիս զանձն իւրան՝
[illegible] [illegible] աւետարանչի, [illegible] յորս նոյ
նաբար ած ասն ։ Ես [illegible] թեամբ [illegible]
[illegible] ...
Եւ այլ [illegible] գտանելով թէ
ով՝ ... կանոնս ։ Յորոց առա
ջինն ... յորս համագոյն միաբանեն ամենեքին
չորեքեան ։ Մատթէոս . Մարկոս . Ղուկաս ՝ Յովհաննէս ։
Երկրորդն՝ յորս երեքն ։ Մատթէոս . Մարկոս . Ղուկաս ։
Երրորդն՝ յորս երեքն ։ Մատթէոս ՝ Ղուկաս ՝ Յովհաննէս ։
Չորրորդն՝ յորս երեքն ։ Մատթէոս , Մարկոս ՝ Յովհաննէս ։
Հինգերորդն՝ յորս երկուքն ։ Մատթէոս ՝ Ղուկաս ։
Վեցերորդն՝ յորս երկուքն ։ Մատթէոս ՝ Մարկոս ։
Եւթներորդն՝ յորս երկուքն ։ Մատթէոս ՝ Յովհաննէս ։
Ութերորդն՝ յորս երկուքն ։ Ղուկաս ՝ Մարկոս ։
Իններորդն՝ յորս երկուքն ։ Ղուկաս ՝ Յովհաննէս ։

Մասն երրորդ՝ յորս երկրաչափականն երրորդ ցուցանէ՝ վասն երեք
երեք առանձինն գծոց ։ Արդ՝ այսպէս ենթադրեսցի կարգեալ և
կանոնաւոր պատճառ ։ Եւ յայտնագոյն պատմութիւն նոցա
է այսպէս ։ Իմացեալ երկրաչափականին չորեցունց աւետարանացն՝
թիւ ինչ առընթերակայ ըստ երկրաչափականին մասանց, սկսեալ յա
ռաջնումն՝ ապա յերկրորդն երկրորդն ։ Նշանակեալ կարգ առ
խաղացեալ ըստ բնաւորին, մինչև ցկատարումն գրոյն, ըստ եր
կրաչափականին թուոց ։ որ ցուցանէ թելադրիլ մասն երրորդ կ
կանոնացն կայցէ թիւն ։ Արդ յայսմ ինչ ։ Թէ առաջին
յայտ, որպէս թէ յառաջնումն ։ և թէ երկրորդն՝ յետ որ
դումն ։ և այնպէս մինչև ցտասներորդն ։
Արդ՝ եթէ բացեալ զմի ի չորից աւետարանացն յորում և է
ռայ կամեսցիս կալ՝ յորում ձառապ... կամեսցիս գիտել եթ
եթէ ովքեր զոր համանգոյն մերձաւորս ասացին ։ Եւ զայնսն երկրաչափականին
յերկրաչափականին տեղիս գտանել՝ յորս ըստ նոյնին ածան ։ Զորձա
ռագրութիւն ասացին, առեալ զառաջնակայ զթիւն՝ խնդրես զնո
ըզնա ի ձայնատ կանոնսն, ըստ կարգաւորութեանն ներքնա դրոյ մն
ելոցն եղև ։ Եհասցես դիւրաւ ի վերայ նշանակագոյն գրեցոյն ի
ձախատ կանոնսն, թէ զամենայն, և որք եղեն ասաց եալ ։
Նշանակ խնդրեսցես ընդ ցեն ի վերայ թուոցն, և այլոց աւետարանացն
որք ի կանոնսն եղեն, զոր թիւ ասացեալ առընթերակայսն,
խընդրեսցես զնոյն եւ նոյն յանձին, երկրաչափականին աւետա
րանի տեղիս՝ զհամանգոյն ասացեալս նոցա, եգտցես ։
ողջ լեր ։

կանոնս առաջին չորս

Մատթէոս	Մարկոս	Ղուկաս	Յովհաննէս
ը	բ	է	ժ
ժա	դ	ժ	զ
ժա	դ	ժ	ժբ
ժա	դ	ժ	ժդ
ժդ	ե	ժ	իը
իգ	ժէ	ժզ	ժե
իգ	իէ	ժզ	իղ
իէ	իէ	ժ	իղ
խգ	ը	խե լե	խղ լը
ղը	ղզ	ճժզ	ճխ
ղը	ղզ	ճժզ	ճժա
ղը	ղզ	ճժզ	խ
ղը	ղզ	ճժզ	ճխթ
ղը	ղզ	ճժզ	ճլա
ճլգ	ղե	կե	ճլթ
ճխա	ծ	ժթ	ծթ
ճխը	ծա	խա	լե
ճխե	կգ	ղգ	խթ
ճկզ	ծը	ղդ	կդ
ճկզ	ջը	ղդ	ժե
մդ	ճժթ	մլդ	ճ
մժա	ճխա	մլը	խա
մի	ճխը	մլթ	ջե
մի	ճխթ	մխը	ջը
մի	ճիը	մկա	կե
ջե	ճլթ	մծ	ճխզ
մխդ	ճլթ	մծ	ճխա
մկգ	ճձզ	մկ	ի
մջդ	ճծզ	մկ	խը
մկդ	ճծզ	մկգ	ղզ
մկզ	ճծը	մկթ	ղը
մջ	ճկը	մկթ	ճիը
մկդ	ճծը	մկ	խը
մկդ	ճծզ	մկդ	ղզ
մկզ	ճծը	դդ	ղը
մջ	ճկը	մկթ	ճիը
մջդ	ճկը	մկզ	ժե
մջդ	ճկը	մկզ	կդ
մջդ	ճկը	մկզ	կե
մջդ	ճկը	մկզ	կզ

չորսեանքն միաբանեալք ընդ միմեանս

Մատթէոս	Մարկոս	Ղուկաս	Յովհաննէս
մջդ	ճկե	մկդ	կե
մջդ	ճկ	մկե	ճիզ
մղա	ճկդ	մկթ	ճծզ
մղդ	ճկե	մջա	ճկա
մղե	ճկզ	մջը	ծե
մղե	ճկզ	մջը	խը
յա	ճջա	մջե	ճծը
յա	ճջա	մջե	կթ
յը	ճջդ	մջե	ճկ
յդ	ճջդ	մջթ	ճկ
յզ	ճջե	մղ	ճկը
յզ	ճջե	մղ	ճկդ
յժ	ճղա	մղե	կթ
յժդ	ճղդ	մղդ	ճկը
յժդ	ճղե	մղա	ճկը
յժդ	ճղե	մղե	ճղզ
յժե	ճղզ	մ	ճկե
յժը	ճղթ	յ	ճկզ
յի	ճ	յը	ճկը
յիե	մդ	յժ	ճղդ
յիզ	մե	յժը	ճղը
յիզ	մե	յժդ	ճղդ
յիը	մզ	յժդ	ճղզ
յլա	մթ	յժե	ճղե
յլը	մժ	յժը	ճղե
յլդ	մժը	յիա	մխ
յլե	մժդ	յիդ	ճղթ
յլզ	մժե	յիե	ճղը
յլզ	մժե	յխթ	ճղա
յխդ	միե	յիթ	մդ
յխը	միե	յլը	մզ
յխթ	միը	յլդ	մը
յլզ	մժե	յժթ	ճղա
յխդ	միե	յիթ	մդ
յխը	միե	յլը	մզ
յխթ	միը	յլդ	մը
յծը	մլա	յլզ	մթ
յծդ	մլը	յլե	մժա

Կանոն երկրորդ

Մարտեա · մայիսի · հոկտեմբ

[illegible]

Յորս երեքն ::

Մասամբ · մար · ըստ

[illegible]

Կանոն երրորդ

Մաթէոս	Մարկոս	Ղուկաս
միե միզ միթ միթ	ճլդ ճլգ ճլե ճլե	մխե մխգ մլե մլզ
մխբ մխբ մխգ մխը	ճլե ճլե ճլը ճխգ	յլե ճխը մխթ մթ
մխը մխթ մծա մծգ	ճխգ ճխդ ճխզ ճխը	մծգ մծդ մծե մդ
մծը մծթ մկդ մկթ	ճծ ճծա ճծե ճծդ	մծե մծը մծզ միո
մհա մհը մձա մձե	ծը ճհ ճկդ ճկզ	մլ մկգ մկը մկե
մձե մղզ մղգ յա	ճկզ ճհե ճհե ճձբ	մկե մձ մձդ մձզ
յը յժբ յժզ յժե	ճձթ ճղգ ճղե ճղը	յե մղթ մղգ մղե
յիբ յլը յլթ յխ	մբ մժը մժթ մի	յթ յիբ յիե յիե
յխբ յխգ յխզ յծդ յծդ	միբ միգ միե միբ միգ	յիգ յիօ յլ յլե յլը

Յորս երեքն ։

Մատթէոս		Ղուկաս	Յովհաննէս
ա ա ա		ժդ ժզ ժդ	ա գ ե
ե ե ժթ		զ զ կդ	բ ժե ճժզ
կդ ղ ղ		կե ծը ծը	լ ճժը ճլթ
ղե ճժա ճժա		ճժա ճժթ ճժթ	ճե ճխը լ
ճժա ճժբ ճժբ		ճժթ ճժթ ճժթ	ճժդ ձե խդ
ճժբ ճժբ ճժբ		ճժթ ճժթ ճժթ	կա ը հղ
ճժբ ճժբ		ճժթ ճժթ	ղ ճժդ
ճժբ		ճժթ	ճխբ
ճժզ		ղբ	խե

Կանոնն հոռոմ յորամերեքն ։

Մարտեա	Մարերա	յուլիսին
ժը ճժե ճժե ճծ	ը իզ իզ կե	իզ ղգ ղե ծա
ճկա ճկա մդ մդ	հե կե ճժե ճժե	իգ ծգ ղա ճլե
մժղ մժղ մժղ	ճիե ճիե ճիե	ճծ ճիը ճլե
մժղ մհե մհթ	ճիե ճծթ ճկա	ճլգ ղը հբ
մհթ մձե մղգ	ճկա ճկը ճհդ	ճխա ճծբ ճե
մղե մղթ յե	ճհը ճձ ճձը	հ ճգ ճկդ
յիա յիա	մա մա	ճձ ճղբ
յիգ յիթ	մգ մե	ճձգ ճձե
յիթ յլգ	մե մժա	ճձե մգ

Կանոնն յորամերկուսն ։

Մարտեա	Ապրիլ	
ժգ ժբ իզ իե	բ գ ժա ժզ իզ	
իզ իը լդ լգ	իը իե իթ ճղդ ճկբ	
խը խա խաա խգ խզ խե	ծգ ծբ ծե ճիգ ճժզ ճլդ	
խը խթ ծա ծգ ծդ ծե	ճղա ճծ ճթ ճիե ծդ ճհ	
ծե ծը կ կա կե կզ	կա կ ձա կդ ճհբ կզ	
կը հը կդ ձզ ղգ ղե	ճե ճը ճժա ճժթ ճխե ճկ	
ղզ ղզ ճը ճժդ ճե ճե	ճձբ ճձդ հա կթ ճղա հգ	
ճե ճժ ճժզ ճժզ ճժթ	ճժե ճժը ճկը ճհե ճիզ	
ճիե ճիե ճիը ճիթ	կբ ճիը ճլբ ճլ	

կանոն Ե յորում երկուն

մատթէոս	ղուկաս
ճլբ ճլդ ճլը ճխդ	ձա ձի ճկը ծե
ճծը ճհե ճձա ճձբ	միզ մ ճձե ճձթ
ճձգ ճձե ճղե ճղգ	ճղը ճղթ ճհբ ճլե
մխա միը մլա մլա	ճջա ճլթ ճհթ ճհթ ճծե
մլբ մլդ մլզ մլե	ճխբ ճլզ ճլե ճլը
մլը մխ մխա մձէ	ճխ ճխա ճհե մբ
մծզ մծե մկա մկբ	մե մժգ մե մժբ
մկե մկզ մկե մհ մհբ	ճծե ճծե ճծը մխթ մլա

կանոն Զ յորում երկուն

մատթէոս	մարկոս
թ ժե ի իբ խդ ճհե ճլթ ճխե ճխը	գ ե թ ժա ճխզ կգ ղե խե կ կե
ճծբ ճծդ ճծե ճծթ ճկ	կը հա հբ հգ հզ
ճկբ ճկգ ճկե ճկթ ճհդ	հը հը ձ ձդ ձթ
ճջ ճձթ մբ մժդ մժե	ճ ճգ ճժթ ճի ճիգ
մկ մկգ մհե մձբ մձզ մձը	ճծը ճծգ ճկե ճկդ ճկե ճկթ
մղ մղբ մղը յե յթ	ճհա ճհգ ճհթ ճհե ճղ
յժա յլե յխա յխե յծ	ճղբ մը մժե մխա մխզ մխթ

կանոն Է յորս երկուն	
մատթէոս	յոհաննէս
Ե	ՃԴ
ԺԹ	ԺԹ
ԺԹ	ԼԵ
ԺԹ	ԼԴ
ՃԼ	ՃԵ
ՃՀԵ	ՄԺԵ
ՄԷ	ՃԱ

կանոն Ը յորս երկուն	
ղուկաս	մարկոս
ԻԴ ԻԵ	ԺԲ ԺԴ
ԻԵ ՆԵ	ԺԶ ԻԶ
ԻԶ ՃԴ	ԺԵ ԻԶ
ՃԹ ՂԱ	ԿԶ ԿԱ
Ճ ՃԴ	ՀԵ ՂԷ
ՃԻԵ ՃՀԵ	ՃԼԶ ՄԻԶ
ՅԼԷ	ՄԼ

կանոն Թ	յորս երկուքն:
ղուկաս	յովհաննէս
լ լ մկբ	մժթ միբ մժգ
մկբ մհդ մհդ	ճխդ միթ միե
մհդ տգ յէ	մլ ճղա ճղ
յժբ յժգ յէ	ճղ ճձղ ճձղ
յժբ յգ յէ	ճջղ ճջբ ճջբ
յժբ յի յի	ճձբ ճծգ մժէ
յիա յիա	միա միգ
յիա	միէ

կանոն Ժ յորս առանձինն իւրաքանչիւր ոք ::

մատթէոս	մատթէոս	մարկոս
բ դ զ ժգ իդ իէ իթ լգ լէ	ճկէ ճհա ճհէ ճձա ճձդ ճձզ ճձը	ժթ լա խգ խզ խը
լը լթ խբ խե	ճղա ճղզ մ մժ	կբ հ հդ
ծբծզ հէ ձա	մժը մժը միբ միէ	ձա ձը ձ
ձթ ղա ղթ ճա	մլ մլգ մլէ մլթ	ձբ ձդ
ճղ ճթ ճժգ ճժէ	մխէ մկը մհգ մձգ	ճա ճդ
ճլը ճխդ ճխզ ճկզ	յգ յթ յիդ յիէ	ճիգ ճլբ
ճխ ճծա ճծէ	յխէ յծա յծէ	ճձզ մժգ

կանոնած յորաստանն ննկենն		
շունչկաս	շունչկաս	շունչկաս
ա գ	ճլա ճխգ ճխթ ճծա	մծթ մկդ մհա
ե թ	ճծդ ճծթ ճհա ճկգ	մհգ մհզ մհը
ի իբ	ճկդ ճկզ ճհդ ճհզ	մձը մղզ մղբ
իթ լա ծ	ճհը ճձ ճձե ճձը	յա յդ յզ
ծա կե կը	ճղ ճղբ ճղգ	յը յժզ
հբ հե ճդ	մա մգ մը մժ	յի յիզ
ճզ ճե	մժդ միգ միե	յլա յլդ
ճժգ ճժէ ճիբ ճիդ	միե մլզ մծբ մձզ	յլթ յխբ

կանոնն մ յորաստանն ննկենն		
յաշանեն	յաշանեն	յաշանեն
դ է թ ժա	ջա ջդ Յզ. ձթ	ճծգ ճծե ճծէ ճծթ
ժգ ժզ ժը իբ	ղբ ղդ ղե ղթ	ճկգ ճկե ճկէ ճկթ
իդ իէ իթ լա	ճբ ճդ ճզ ճը	ճհա ճհգ ճհէ ճհթ
լգ լզ լթ խա	ճժ ճժբ ճժե ճժէ	ճձա ճձթ ճղա ճղգ
խգ խե ծ ծբ	ճժթ ճիգ ճիե ճիէ	ճղէ մ մբ մե
ծդ ծզ ծը կ կբ կդ կը հա հգ հե հզ հա	ճլ ճլբ ճլդ ճլզ ճլը ճխ ճխգ ճխդ ճխէ ճխե ճխթ ճծա	մէ մժ մժբ մժդ մժզ մժը մի միդ միզ միը մլ մլբ

Բաժանմունք [illegible] աւետարանին Մատթէոսի · [illegible] ։

Ա վասն մոգուցն ։ Ա

Բ վասն կոտորածի մանկանցն ։ Բ

Գ Յաղագս [illegible] քարոզութեանն յովհաննու Գ Ե
վասն երկնից արքայութեանն ։

Դ վասն վարդապետութեան փրկչին ։ Դ

Ե վասն երանութեանն ։ Ե ԻԶ

Զ վասն բորոտին ։ Զ Դ ԺԲ

Է վասն հարիւրապետին ։ Է Թ ԺԸ

Ը վասն զոքանչն Պետրոսի ։ Ը Բ Թ

Թ վասն բժշկութեան ամենայն ցաւոց ։ Թ Դ Ժ

Ժ վասն որոյ ոչ ետ հրաման թաղել զհայրն ։ Ժ

ԺԱ վասն սաստելոյն հողմոյն ծովուն ։ ԺԱ Ժ ԻԴ

ԺԲ վասն դիւահարացն ։ ԺԲ ԺԱ ԻԴ

ԺԳ վասն անդամալուծին ։ ԺԳ Ե ԺԳ Ե

ԺԴ վասն Մատթէի ։ ԺԴ Զ ԺԴ

ԺԵ վասն դստերն ժողովրդապետին ։ ԺԵ ԺԲ ԻԵ

ԺԶ վասն արեանահոսին կնոջն ։ ԺԶ ԺԳ ԻԶ

ԺԷ վասն երկուց կուրացն ։ ԺԷ

ԺԸ վասն խլին և համր դիւահարին ։ ԺԸ

ԺԹ վասն առաքելոցն երկոտասանից իշխանութե ։ ԺԹ ԺԴ ԻԵ

[illegible]
[illegible] ։

Ժ	վասն առաքելոցն յովհաննու ։	Ժ			
ԺԱ	վասն որոյ ձեռնն գօսացեալ էր ։	ԺԱ	Է	ՃԵ	
ԺԲ	վասն կուրի եւ խլոյ դիւահարին ։	ԺԲ		ԿԹ	
ԺԳ	վասն որ խնդրէին նշան ։	ԺԳ		ԽԱ	
ԺԴ	վասն առակացն ։	ԺԴ	Թ	ԺԲ	
ԺԵ	վասն յովհաննու եւ հերովդի ։	ԺԵ	ՃԵ		
ԺԶ	վասն հինգ հացիցն ։	ԺԶ	ՃԶ	ԺԸ	Ը
ԺԷ	վասն երթալոյն ի վերայ ծովուն ։	ԺԷ	ՃԷ		Թ
ԺԸ	վասն անցանելոյն զպատուիրանաւ այ ։	ԺԸ	ՃԸ		
ԺԹ	վասն քանանացւոյն ։	ԺԹ	ՃԹ		
Ի	վասն բժշկելոյ զժողովուրդսն ։	Ի			
ԻԱ	վասն եւթն հացիցն ։	ԻԱ	ԺԱ		
ԻԲ	վասն խմորոյ փարիսեցւոցն ։	ԻԲ	ԺԲ	ԽԴ	
ԻԳ	վասն որ ի կեսարիա հարցանէր ։	ԻԳ	ԺԴ	ԺԹ	
ԻԴ	վասն զերեւելոյ կերպարանութեան տն ։	ԻԴ	ԺԵ	Ի	
ԻԵ	վասն լուսնահարին ։	ԻԵ	ԺԶ	ԻԱ	
ԻԶ	վասն խնդրելոյ զերկդրամեանն ։	ԻԶ			
ԻԷ	վասն հարցանելոյն թէ ո՛ է մեծագոյն ։	ԻԷ			
ԻԸ	վասն առակի հարիւր ոչխարին ։	ԻԸ	ԺԷ	ԻԲ	
ԻԹ	վասն թողլոյ զբիւր տաղանդին ։	ԻԹ		ԾԶ	
Լ	վասն հարցանելոյն եթէ արձակման կնոջ է ։	Լ	ԺԸ		

պայծառակերպ

խա	վասն հարցանելոյ մեծատանն զՔ(րիստո)ս ։	խա	խթ	կգ	
խբ	վասն վարձկութե մշակացն ։	խբ			
խգ	վասն որդւոցն զեբեթեայ ։	խգ	լ		
խդ	վասն երկուց կուրացն ։	խդ	լա	կդ	
խե	վասն էշուն եւ յաւանակին ։	խե	լբ	կը	ժդ
խզ	վասն կուրացն եւ կաղացն ։	խզ	իգ	կդ	
խէ	վասն չորանալոյ թզենւոյն ։	խէ	լգ		
խը	վասն հարցանելոյ զոր քահանայապետացն եւ ծերոցն ։	խը			
խթ	վասն երկուց որդւոցն առակաց ։	խթ	լդ	հ	
ծ	վասն այգւոյն առակին ։	ծ	լե		
ծա	վասն կոչեցելոցն ի հարսանիսն ։	ծա			
ծբ	վասն դահեկանին որով փորձեցին ։	ծբ		հա	
ծգ	վասն սադուկեցւոցն ։	ծգ	լբ	հբ	
ծդ	վասն օրինականն այն ։	ծդ	լէ		
ծե	վասն Ք(րիստոս)ի հարցանելոյ զփարիսեցիսն ։	ծե	խ	հգ	
ծզ	վասն վայս տալոյ դպրացն եւ փարի(սեց)ւ(ոց) ։	ծզ			
ծէ	վասն կատարածի ։	ծէ	խբ	հե	
ծը	վասն աւուրն եւ ժամուն ։	ծը	խգ		
ծթ	վասն տասն կուսանացն ։	ծթ			
կ	վասն զտաղանդացն տալոյ ։	կ		կե	

կա	Վասն գալըստեան Եղիային ասէ ։	կա	
կբ	Վասն աւծանելոյ զնորին Եղիայի ։	կբ	խդ խա ժբ
կգ	Վասն պատրաստութեան զզատկին ։	կգ	խե հզ
կդ	Վասն աւրհնութեան որ ի խորհրդոյն ։	կդ	
կե	Վասն մատնութեան Յուդային ասէ ։	կե	խզ
կզ	Վասն ուրացութեան Պետրոսի ։	կզ	խէ
կէ	Վասն Յուդայի զղջմանն ։	կէ	
կը	Վասն խնդրելոյ զմարմինն Տեառն	կը	խը ձբ ժբ

մարմն ենն ։

Հինգ տեղւոջ՝ չորս աւետարանն ինքն համաձայն են միմեանց ։ Ի հինգ տեղւոջ չորսաւետարանն ինքն համաձայն են միմեանց ։

Ի հինգ տեղւոջ չորս աւետարանն ինքն համաձայն են ։

Ի Մատթէոս՝ ԽԴ տեղի երեքն համաձայն են ։

Մարկոս՝ ԽԴ տեղի երեքն համաձայն են ։

Ղուկաս՝ ԽԵ տեղի երեքն համաձայն են ։

Յովհաննէս՝ Է տեղի երեքն համաձայն են ։

Ի Մատթէոս՝ Ի տեղի երկուքն համաձայն են ։

Մարկոս՝ ԺԲ տեղի երկուքն համաձայն են ։

Ղուկաս՝ Ժ տեղի երկուքն համաձայն են ։

Մարկոս՝ ԺԲ տեղ Բ հատ ։ Ղուկաս՝ Ժ տեղ Բ համաձայն ։

Յոհաննէս չորսին ։ Մատթէոս ԺԸ տեղ միայն ։
Մարկոս Գ տեղ միայն ։ Ղուկաս ԼԵ տեղ միայն ։
Յոհաննէս, հարեւր տեղի միայն ։

Նախադրութիւն ԺԹ ըստ Մատթէոսի Աւետարանին ։

Աւետարանն որ ըստ Մատթէոսի գրեալ է՝ զի նախ
Մատթէոս աշակերտացն գրեաց զաւետարանագրացս,
Եւ սկսաւ մեզ [illegible] ըստ մարմնոյ ծնունդն փրկ
չին Քրիստոսի [illegible] ։ [illegible]
[illegible] մինչեւ [illegible] ։ Եւ երեք ըստ կարգ ի
[illegible] , եւ ի [illegible]
[illegible] , [illegible]
[illegible] , [illegible]
[illegible] , [illegible]
Զի [illegible] , եւ [illegible]
[illegible] ։ [illegible]
[illegible] ։ Այլ եւ [illegible]
յարութիւն, եւ [illegible] աշակեր
տել զամենայն հեթանոսս եւ մկրտել զնոսա ։
Պատուիրեաց [illegible] ընդ ձեզ եմ զամենայն աւուրս
մինչեւ ի կատարած աշխարհի [illegible] ։
[illegible]
[illegible] ։

ՄԱՏԹԷՈՍ

Աւետարան

ըստ Մատթէոսի

է:

Գ ԻՐՔ ԾՆՆԴԵ

ԱՆ ՅԻ ՔԻ

ՈՐԴՈՅ ԴԱՒ

ԹԻ ՈՐԴՈՅ Ա

ԲՐԱ ՀԱՄՈՒ

Աբրահամ
ծնեալ զԻսահակ։
Իսահակ ծնեալ
զՅակոբ ։
Յակոբ ծնեալ
զՅուդայ եւ զեղբարս
նորա ։
Յուդայ ծնեալ
զՓարէս եւ զԶարայ
ի Թամարայ ։
Փարէս ծնեալ
զԵզրովն ։
Եզրովն ծնեալ
զԱրամ
Արամ ծնեալ
զԱմինադաբ ։
Ամինադաբ ծնե
ալ զՆաասովն ։
Նաասովն ծնեալ
զՍաղմովն ։
Սաղմովն ծնեալ
զԲոոս ի Հռաքաբայ։
Բոոս ծնեալ զՈվ
բէթ ի Հռութայ։
Ովբէթ ծնեալ զՅ
եսսէ ։
Յեսսէ ծնեալ զԴ
աւիթ արքայ։
Դաւիթ ծնեալ զՍ
ողոմովն ի կնոջ
էն Ուրիայ ։
Սողոմովն ծնեալ
զՌոբովամ ։
Ռոբովամ ծնեալ
զԱբիայ ։
Աբիայ ծնեալ
զԱսափ ։
Ասափ ծնեալ

զՅովսափատ։
Յովսափատ ծնաւ
զՅովրամ ։
Յովրամ ծնաւ
զՈզիայ ։
Ոզիա ծնաւ ըզ
Յովաթամ ։
Յովաթամ ծնաւ
զԱքազ ։
Աքազ ծնաւ
զԵզեկիայ ։
Եզեկիա ծնաւ
զՄանասէ ։
Մանասէ ծնաւ
զԱմովս ։
Ամովս ծնաւ
զՅովսիայ ։
Յովսիայ ծնաւ
զՅեքոնիա և զեղբարս

նորա առ գերութեանն
Բաբելացւոց ։
Յետ գերութեանն
Բաբելացւոց՝ ծնաւ
Յեքոնիա զՍաղաթիէլ ։
Սաղաթիէլ ծնաւ
ըզ Զօրաբաբէլ ։
Զօրաբաբէլ ծը
նաւ զԱբիուդ ։
Աբիուդ ծնաւ
զԵղիակիմ ։
Եղիակիմ ծնաւ
զԱզովր ։
Ազովր ծնաւ
ըզ Սադովկ ։
Սադովկ ծնաւ
զԱքին ։
Աքին ծընաւ
զԵղիուդ ։

Եղիուդ ծնաւ
զեղիազար :
Եղիազար ծնաւ
զմատթան :
Մատթան ծնաւ
զյակոբ :
Յակոբ ծնաւ զյով
սէփ զայրն մա
րեմա . որում խաւ
սեցեալ էր զմարիամ
կոյս : յորմէ ծնաւ
յս̅ որ անուանեալն եղաւ
քս̅ :

է
ե

Արդ ամենայն
ազգքն յաբրահա
մէ մինչեւ ի դաւիթ .
ազգք չորեքտասանք :
Եւ ի դաւթէ մինչեւ
ի գերութենէն բաբե
լացւոց ազգք չո
րեքտասանք :
Եւ ի գերութենէն
բաբելացւոց մինչեւ
ի քս̅ . ազգք չո
րեքտասանք :

է
ե

Եւ ՅՍ̅Ի ՔՍ̅Ի ԾՆ
նունդն էր այսպէս :
Ի խաւսեալ զմայր
նորա մարիամ յով
սեփու : մինչ չեւ
եկեալ առ միմեանս .
գտաւ յղացեալ ի
հոգւոյն սրբոյ :

է
գ

Եւ յովսէփ այրն
նորա քանզի ար
դար էր . եւ ոչ կամէր
առակել զնա . խոր
հեցաւ լռելեայն ար

մ
բ

մ
գ
դ

Ձայնեղ գնա :

Եւ մինչդեռ նա զայս
ածէր զմտաւ · ահա
հրեշտակ տն ի տես
լեան երեւեցաւ նմա
եւ ասէ ::

Յովսէփ որդի
դաւթի · մի երկնչիր
առնուլ առ քեզ զմա
րիամ կին քո : քան
զի որ ի նմայն ծնեալ է
ի հոգւոյն սրբոյ

Ծնցի որդի · եւ կո
չեսցես զանուն նո
րա յս : զի նա փր
կեսցէ զժողովուր
դ իւր ի մեղաց ի
րեանց ::

Այս ամենայն
եղեւ, զի լցցի որ
ասացաւն ի տէ ի ձեռն
եսայեայ մարգարէի ·
ահա կոյսն յղասցի
եւ ծնցի որդի · եւ կոչ
եսցեն զանուն նորա
էմմանուէլ որ թարգ
մանի ընդ մեզ ած ։

Եւ զարթուցեալ յով
սէփ ի քնոյ անտի
արար որպէս հրամ
այեաց նմա հրեշտ
ակն տն : առ յինքն
զկին իւր · եւ ոչ գի
տէր զնա մինչեւ ծն
նաւ զորդին իւր զա
նդրանիկ · եւ անուա
նեաց զանուն
նորա յս ::

ԵՒ Ի ԾՆԱՆԵԼՆ

յի ի բեթղեհեմ հրեաս
տանի յաւուրս հե
րովդի արքայի․ ա
հա մոգք յարևելից
եկին յեմ։ Եւ ասեն
ուր է որ ծնաւ արքայն
հրեից․ զի տեսաք
զաստղն նորա յա
րևելս՝ եւ եկաք երկ
իր պագանել նմա։

Եւ լուեալ ար
քայ հերովդէս խռով
եցաւ, և ամենայն
եմ ընդ նմա։ Եւ ժողո
վեալ զամենայն քա
հանայապետս եւ զդպ
իրս ժողովրդեանն
հարցանէր ի նոցանէ

թէ ուր ծնանելոց է քս։

Եւ նոքա ասեն ցնա
ի բեթղեհեմ հրեաստ
անի։ Զի այսպէս
գրեալ է ի ձեռն մար
գարէին։ Եւ դու բեթ
ղեհեմ երկիր յուդայ՝
ոչ ինչ կրտսեր ես յիշ
խանս յուդայ։ Քանզի
ի քէն ելցէ իշխան որ
հովուեսցէ զժողով
ուրդ իմ զիէլ։

Է Յայնժամ հերովդ
էս գաղտ կոչեաց
զմոգսն, և ստուգեաց
ի նոցանէ զժամա
նակ աստեղն երևե
լոյ։ Արձակեաց զ
նոսա ի բեթղեհեմ և

ան: Գնացէք առ
ուղեցէք վասն ման
կանն: Եւ յորժամ գը
տանիցէք՝ ազդ ար
ասջիք ինձ զի եւ ես
եկեալ երկիրպագից նը
մայ:

Եւ նոքա իբրեւ լու
ան ի թագաւորէն.
գնացին: Եւ ահա ա
աստղն զոր տեսին ի
յարեւելս. առաջի ն
ոցա երթայր մին
չեւ եկեալ եկաց ի վե
րայ ուր էր մանուկն:

Իբրեւ տեսին զաստ
ղն. խնդացին յոյժ
ուրախութիւն մեծ:

Եւ իբրեւ մտին ի
տունն. տեսին զմա
նուկն հանդերձ մար
իամաւ մարբն իւրով:
Եւ անկեալ երկիր պա
գանէին նմա: Եւ բա
ցեալ զգանձս իւ
րեանց. մատուցին նմա
պատարագս: ոսկի.
եւ կնդրուկ. եւ զմուռս:

Եւ հրաման առեալ
ի տեսլեան. չդառնալ ն
ոյն ճանապարհ առ Հեր
ովդէս: ընդ այլ ճա
նապարհ գնացին ի
յաշխարհն իւ
րեանց:

Եւ իբրեւ գնացին նո
քայ անտի. ահա հր
րեշտակն տեառն.

երևէր յովսեփու և
ասէր ։ արի առ զմա
նուկդ և զմայր նոր
և փախիր յեգիպտոս.
և անդ լինիջիր ցոր
ժամ ասացից քեզ ։
քանզի խնդրելոց է հե
րովդէս կորուսան
ել զմանուկդ ։

Եւ նա յարուցեալ
առ զմանուկն և զմայր
նոր գիշերի. և գնաց
յեգիպտոս ։ և անդ
էր մինչև ցվախճան
հերովդի ։

Զի լցցի ասացեալ
ըն ի տէ ի ձեռն մար
գարէին որ ասէ ։ յեգ
իպտոսէ կոչեցի զոր
դի իմ ։

Բ Յայն ժամ իբրև
տես հերովդէս թէ
խաբեցաւ ի մոգուց
անտի բարկացաւ յո
յժ ։ Եւ առաքեաց
կոտորեաց զամեն
այն մանկունսն որ է
ին ի բեթղեհեմ և յամե
նայն սահմանս նո
րա ։ յերկեմենից և ի
խոնարհ ։ ըստ ժա
մանակին զոր ստու
գեաց ի մոգուցն ։

Յայն ժամ կատա
րեցաւ ասացեալն ի
տէ ի ձեռն երեմիա
մարգարէին որ ասէ ։

Ձայն գուժեաց ի
հռամա ։ ողբումն

ւ լալումն, եւ աշխար-
ումն յոյժ ։ Ռաքէլ
լայր զորդիս իւր եւ ոչ
կամէր մխիթարել
զի ոչ էին ։

Եւ ի վախճանել եղն
Հերովդի, ահա հր-
եշտակ տն ի տեսլեան
երեւէր Յովսեփայ յեգ-
իպտոս եւ ասէր, ար-
ի առ զմանուկն եւ զ-
մայր իւր, եւ գնա յեր-
կիրն իէլի ։ զի մեռան
որք խնդրէին զան-
ձն մանկանն ։

Եւ նա յարուցեալ եառ
առ զմանուկն եւ զ-
մայր նորա, եւ եկն
յերկիրն իէլի ։

Եւ իբրեւ լուաւ եթէ
Արքեղաւոս Թագաւ-
որեաց Հրէաստանի
փոխանակ Հերովդի
հաւրն իւրոյ՝ երկեա-
երթալ անդր ։

Եւ հրաման առեալ ի
տեսլեան, գնաց ի
կողմանս Գալիլեացւ-
ոց ։ Եւ եկեալ բնա-
կեցաւ ի քաղաքին
որ կոչի Նազարեթ ։
Զի լցցի բանն մարգ-
արէին, թէ Նազով-
րայր կոչեսցի ։

Գ

ՅԱՒՈՒՐՍՆ
յայնոսիկ, գայ Յով-
հաննէս մկրտիչ՝ քա-
րոզէր յանապատին

ժ   ղ   յ
ե   ղ   ժեթ
գ

հրէաստանի եւ ասէր՝
ապաշխարեցէք զի
մերձեալ է արքայ
ութիւն երկնից ::

Զի սա է վասն ո
րոյ ասացաւն ի ձեռն
եսայեայ մարգարէին որ ասէ ::

Ձայն բարբառոյ
յանապատի : պատ
րաստ արարէք զճա
նապարհս տն , եւ ու
ղիղ արարէք զշաւի
ղս նորա ::

Եւ ինքն յովհաննէս
ունէր հանդերձ ի ստ
եւոյ ուղտու : եւ գօտ
ի մաշկեղէն ընդ
մէջ իւր : եւ կերակուր
նորա էր մարախ եւ
մեղր վայրենի :

Յայն ժամ ելանէ
ին առ նա ամենայն եմ̄
ացիք , եւ ամենայն
հրէաստան , եւ ամե
նայն կողմն յորդա
նանու : մկրտէին ի
նմանէ յորդանան
գետ՝ եւ խոստովան
լինէին զմեղս իւր
եանց ::

Եւ տեսեալ զբազու
մս ի սադուկեցւոց
եւ ի փարիսեցւոց եկ
եալս ի մկրտութիւն
նորա, ասէ ցնոսա :

Ծնունդք իժից :
ո՞ եցոյց ձեզ փախ
չել ի բարկութենէն

որ գալոցն է ։
Արարէք այսու-
հետեւ պտուղ արժ
անի ապաշխարու-
թեան ։ Եւ մի համ
արիցէք ասել յան
ձինս, եթէ ունիմք
մեք հայր զաբրահամ ։
Ասեմ ձեզ ։ զի
կարող է Աստուած. ի քար
անցս յայսցանէ
յարուցանել որդիս
աբրահամու ։
Զի ահաւասիկ տա
պար առ արմինս ծա
ռոց դնի ։ ամենայն
ծառ որ ոչ առնիցէ
զպտուղ բարի՝ հա
տանի եւ ի հուր արկանի ։

ժա
Ես մկրտեմ զձեզ ջ
րով՝ յապաշխարու-
թիւն ։ Բայց որ զկնի
իմ գայ՝ հզօրագոյն է
քան զիս ։ Եւ ես չեմ բաւ
ական բառնալ զկօ
շիկս նորա ։ Նա մկր
տեսցէ զձեզ հոգւովն
սրբով եւ հրով ։

ժբ
Որոյ հեծանոցն ի
ձեռին իւրում է, եւ սրբ
եսցէ զկալ իւր ։ Ժող
ովեսցէ զցորեանն ի
շտեմարանս իւր, եւ զ
յարդն այրեսցէ ան
շէջ հրով ։

ժգ
ՅԱՅՆԺԱՄ գա
յ Յիսուս ի Գալիլեէ առ Յոր
դանան, մկրտել ի նմա
նէ ։

մ
ժա
ժբ
ժգ

Եւ ելեալ Յովհաննէս` առ
գելուն գնայ և ասէ:
ինձ պիտոյ է ի քէն մկր
տել` և դու առ իս գաս:
Պատասխանի ետ
Յս̄ և ասէ ցնա: Թոյլ
տուր այժմ. զի այս
պէս վայելէ մեզ լը
նուլ զամենայն արդ
արութիւն: Եւ ապա
թոյլ ետ նմա:

ժը ա Եւ մկրտեցաւ
Յս̄, ել վաղ վաղակի
ի ջրոյ անտի: Եւ ահա
բացան նմա երկինք:
Եւ ետես զհոգին Այ̄
զի իջանէր իբրև զա
ղաւնի եկեալ ի վեր
այ նորա:

Եւ ահա ձայն յերկ
նից որոտայր. դա է
որդի իմ սիրելի ընդ
որ հաճեցայ:

ժէ բ ՅԱՅՆԺԱՄ
վարեցաւ Յս̄ յանա
պատ ի հոգւոյն` փոր
ձել ի սատանայէ:

ժզ ե Եւ պահեալ զքառա
սուն տիւ և զքառա
սուն գիշեր` ապա քա
ղցեաւ:

Եւ մատուցեալ փոր
ձիչն ասէ ցնա. և
թէ որդի ես Այ̄, ասա
զի քարինքս այդոքիկ
հաց լինիցին:

Նա պատասխանի ա
նի ետ ասէ:

մ մր ղ ս մ
ժդ ե ժդ ժէ ժե
ժղ

Գրեալ է թէ ո՛չ հա
ցիւ միայն կեցցէ
մարդ՝ այլ ամենայն
բանիւ որ ելանէ ի
բերանոյ այ ։

Յայնժամ առեալ
ածէ զնա սատանա
ի քաղաքն սուրբ, և
կացուցանէ զնա ի
վերայ աշտարակի
տաճարին և ասէ ցնա:
եթէ որդի ես այ, արկ
զքեզ աստ ի խոնարհ:
Զի գրեալ է թէ հրեշ
տակաց իւրոց պատ
ուիրեսցէ վասն քո:
և ի վերայ ձեռաց բար
ձցեն զքեզ՝ զի մի՛ եր
բեք հարցես զքարի
զոտն քո:

Ասէ ցնա դարձ
եալ յս, գրեալ է թէ
ո՛չ փորձեսցես զտր
ած քո ։

Դարձեալ առ
նու ածէ զնա սատա
նայ ի լեառն մի բա՛ր
ձր յոյժ, և ցուցանէ
նմա զամենայն թա
գաւորութիւնս աշ
խարհի և զփառս նո
ցա: և ասէ ցնա:
Զայս ամենայն քեզ
տաց՝ եթէ անկեալ
երկիր պագանից
ես ինձ ։

Յայնժամ ասէ
ցնա յս : Երթ յետս

իմ սատանա ։ Զի գ
րեալ է․ տն այ քում
երկիր պագցես, և զ
նա միայն պաշտեսցես
Ապա եթող զնա
սատանայ․ և ահա հր
եշտակք մատեան և
պաշտէին զ
նա ։
ԻԲՐԵՒ ԼՈ-
ւաւ յս եթէ յովհանն
ես մատնեցաւ՝ մեկն
եցաւ գնաց ի գալիլեա։
Եւ թողեալ զնազա
րեթ, եկն բնակեցաւ
ի կափառնաում, ի ծո
վեզերին ։ ի սահ
մանս զաբողոնի և
նեփթաղիմայ ։

Զի լցցի բանն
որ ասացաւ ի ձեռն
եսայեա մարգարէի:
Երկիր զաբողոնի և
երկիր նեփթաղիմա,
ճանապարհ ծովու
յայն կոյս յորդանա
նու, գալիլեա հեթ
անոսաց ։ Ժողովուր
դ որ նստէր ի խաւա
րի՝ ետես լոյս մեծ ։
Եւ որոց նստէին յաշ
խարհին և ի ստուերս
մահու՝ լոյս ծագեաց
նոցա ։
Յայնմ հետէ սկսա
ւ յս քարոզել և աս
ել ։ ապաշխարեցէք
զի մերձեալ է արքայ

ութիւն երկնից ։

Մինչ դեռ գնայր
յա̄ ընդ եզր ծովուն
գալիլեացւոց՝ ետես
երկուս եղբարս ։ զսի
մոն զկոչեցեալն պետ
րոս, եւ զանդրէաս
եղբայր նորա, արկ
եալ ուռկանս ի ծով
քանզի ձկնորսք էին ։

ԻԱ
Բ

Եւ ասէ ցնոսա ։ Ե
կայք զկնի իմ, եւ արա
րից զձեզ որսորդս
մարդկան ։

Եւ նոցա թողեալ
վաղվաղակի զգոր
ծիսն, գնացին զհե
տ նորա ։

ԻԲ
Է

Եւ մատուցեալ ան
տի յառաջ՝ ետես այլ
երկուս եղբարս ։ զյա
կովբոս զեբեդեա
եւ զյովհաննէս եղբ
այր նորա ի նաւի էին ։
զեբեդեաւ հանդերձ
հաւրն իւրեանց մինչ
դեռ կազմէին զուռ
կանս իւրեանց ։ եւ կո
չեաց զնոսա ։

Նոցա թողեալ վաղ
վաղակի զնաւն եւ զ
հայրն իւրեանց ։ գը
նացին զհետ նորա ։

ԻԳ
Ա

Եւ շրջէր յս̄ ընդ ամ
ենայն կողմանս գալ
իլեացւոց ։ ուսուցա
նէր ի ժողովուրդս նո
ցա ։ եւ քարոզէր զաւե

Մ	Մր	Ղ
ԻԱ	Ժ	Ա
ԻԲ	ԺԱ	

Մ	Մր	Ղ	Յ
ԻԳ	ԻԲ	ԺԵ	ԻԶ
		ՃԻ ԻԵ	

տարանն արքայու-
թեան ։ Եւ բժշկէր զա-
մենայն հիւանդու-
թիւնս եւ զամենայն
ախտս ի ժողովրդեանն ։
Եւ ել լուր նորա ընդ
ամենայն երկիրն ա-
սորւոց ։ Եւ մատու-
ցին առ նա զամեն
այն հիւանդս որ նե-
ղեալ էին ի պէսպէս
ցաւս եւ ի տանջանս ։
Եւ զդիւահարս, եւ զ
լուսնոտս, եւ զանդա-
մալոյծս, եւ բժշկե-
աց զնոսա ։
Եւ երթային զհետ նո-
րա ժողովուրդք բազումք
ի Գալիլեէ, եւ ի Դեկա-
պօղեա, Երսղմէ, եւ
հրէաստանէ՛ եւ յայն
կոյս յորդանանու, եւ
բժշկեաց զ
նոսա ։

իդ / է

ԻԲՐԵՒ ԵՏԵՍ
զժողովուրդսն՝ ել ի
լեառն ։ Եւ իբրեւ նս-
տաւ անդ, մատեան
առ նա աշակերտքն
նորա ։

իե / է

Եւ բացեալ զբերան
իւր՝ ուսուցանէր
զնոսա եւ ասէր ։

Ե

Երանի աղքատ-
աց հոգւով, զի նոցա
է արքայութիւն
երկնից ։

իզ

Երանի սգաւորաց

Մ	Մր	Ղ
իդ	իե	
իե		իզ
իզ		իը

զի նոքա մխիթա
րեսցին ::
Երանի հեզոց՝ զի
նոքա ժառանգես
ցեն զերկիր ::
Երանի որ քաղց
եալ եւ ծարաւի են
են արդարութեան .
զի նոքա յագեսցին ::
Երանի ողորմած
աց . զի նոքա ողոր
մութիւն գտցեն ::
Երանի այնոցիկ որ
սուրբ են սրտիւ .
զի նոքա զա͞ծ տեսցեն ::
Երանի խաղաղա
րարաց . զի նոքա ո
րդիք ա͞յ կոչեսցին ::
Երանի որ հալա
ծեալ են վասն ար
դարութեան . զի
նոցա է արքայու
թիւն երկնից ::
Երանի է ձեզ յոր
ժամ նախատեսցեն
զձեզ եւ հալածես
ցեն . եւ ասասցեն զա
մենայն բան չար զ
ձէնջ սուտ վասն իմ .
ցնծացէք եւ ուրախ
լերուք . զի վարձք
ձեր բազում են յեր
կինս . զի այսպէս
հալածեցին զմար
գարէսն որ յառաջ
քան զձեզ էին ::
Դուք էք աղ
երկրի . ապա եթէ

աղն անհամի՝ ի՞ւ
յաղեսցի. ոչ իմիք
ազդիցէ այնուհե
տեւ. բայց եթէ ըն
կենուլ արտաքս եւ կո
խան լինել ի մարդ
կանէ։

Դուք էք լոյս աշ
խարհի. ոչ կարէ
քաղաք թաքչել որ ի
վերայ լերին կայցէ.
եւ ոչ լուցանեն ճր
ագ եւ դնեն ընդ գր
ուանաւ. այլ ի վեր
այ աշտանակի՝ եւ
լոյս տայ ամենեցուն
որ ի տանն իցեն։

Այնպէս լուսա
ւորեսցէ լոյս ձեր ա
ռաջի մարդկան.
որպէս զի տեսցեն
զգործս ձեր բար
իս՝ եւ փառաւորես
ցեն զհայրն ձեր որ
յերկինսն է։

ԺԶ

ՄԻ ՀԱՄԱՐԻ
րիք եթէ եկի լուծա
նել զօրէնս կամ զմ
արգարէս. ոչ եկի
լուծանել՝ այլ լնուլ։

ԺԷ

Ամէն ասեմ ձեզ.
մինչեւ անցցեն երկ
ինք եւ երկիր. յովտ մի
որ նշանախեց մի՝
ոչ անցցէ յաւր են
այց եւ ի մարգարէ
իցն, մինչեւ ամեն
այն եղիցի։

Մ	Մր	Ղ	
ԺԵ	ԻԹ	ԻԶԷ	
		ԻԶ	ՀԹ

Մ	Ղ
ԺԶ	
ԺԷ	ՃԼԵ

ԼԵ
Ժ

Որ ոք լուծցէ մի
ինչ ի պատուիրա
նաց այսցանէ
ի փոքունց՝ եւ ուսուս
ցէ այնպէս զմար
դիկ՝ փոքր կոչես
ցի յարքայու թե
րկնից :

Իսկ որ արասցէ
եւ ուսուսցէ՝ նա
մեծ կոչեսցի յարք
այու թե երկնից :

Բայց ասեմ ձեզ՝
զի եթէ ոչ առաւել
լիցի արդարու
թիւն ձեր աւել ք
քան զդպրացն եւզ
փարիսեցւոցն՝ ոչ
մտանիցէք յարքայ
ութիւն երկնից :

Լուարուք զի աս
ացաւ առաջնոցն
թէ մի սպանաներ :
զի որ սպանանիցէ
պարտական լիցի ի
դատաստան :

Այլ ես ասեմ ձեզ :
եթէ ամենայն որ
բարկանայ եղբաւր
իւրում տարապար
տուց · պարտաւոր
լիցի ի դատաստանի :

Եւ որ ասիցէ ցեղ
բայր իւր յիմար՝ պար
տաւոր լիցի ատենի :

Եւ որ ասիցէ ցեղ
բայր իւր մորոս՝ պար
տաւոր լիցի ի գեհեն
հրոյն :

մ
լե

Եթէ մատուցանի
ցես զպատարագն քո
ի վերայ սեղանոյ՝ և
անդ յիշեսցես եթէ
եղբայր քո ունիցի ի
ինչ խէթ զքէն՝ թող
զպատարագն քո առ
աջի սեղանոյն, երթ
նախ հաշտեաց ընդ
եղբաւր քում, և ա
պա եկեալ մատուս
ջիր զպատարագն քո։
Եր իրաւախոհ
ընդ ոսոխի քում վա
ղվաղակի մինչ դեռ ի
ցես ընդ նմա ի ճա
նապարհի։ Գուցէ
մատնիցէ զքեզ ոս
ոխն դատաւորին։

և դատաւորն դահ
ճի։ և արկանիցիս
ի բանդ։ Ամէն ա
սեմ քեզ, ոչ ելանի
ցես անտի մինչև
հատուցանիցես զ
յետին նաքար ա
կիտն։

Լուարուք զի ա
սացաւ մի շնար։
Բայց ես ասեմ ձեզ։
Եթէ ամենայն որ հայի
ի կին մարդոյ, առ ի
ցանկանալոյ նմա՝
անդէն շնացաւ ընդ
նմա ի սրտի իւրում։
Եթէ ակն քո աջ
գայթագղեցուցա
նէ զքեզ, խլեայ զնա

ընկեցեալ եղէն : զի
լա՛ւ էր եղեալ եթէ մի
յառաջ ամենայն քոյ կո
րուսցէ , ամե՛ն ամեն
այն մարմնոյ անգ
ամնոյն ողորմեա:
Ի ւեթէ ա՛ղ ձեռն
քո պայծառազգեցու
ցանեն զքեզ, հա՛ն
զնա ընկեցեա՛լ եղէն:
զի լա՛ւ էր եղեալ եթէ մի
յառաջ ամենայն քոյ կոր
ուսցէ , ամե՛ն ամենայն
մարմնոյ քո անկեա
նոյն ողորմեա:
Ս պաղատեմ աստ
ցաւ, եթէ որ արձա
կեցէ՛ զկենդ նո՛ տա
ցէ նմա պարձակմանս:

Ո այսպէ՛ս ասա եմ
ձեզ : Եթէ ամեն
այն որ արձակէ զ
կենդանի առանց բա
նի պոռնկու թեան՝
նա՛ տայ նմա շնորհ:
և որ զարձակեա՛լն
առնէ շնայ :
Զ արձեալ լուսա
ւո՛ր զիսասասցուա
ռաջնոյն. մի՛ եղև ն
ույսուս աստ՛ բայց
հատուցեմ զետ
մուննաքո:
Ս ալե՛մ ասամենզ:
ամենան՛են մնեղու ն
ոդ: մի՛ յերկ նոս.
զիս ամթո՛ւեայ : և
մի՛ յերկնի. զիպատ

տուանդան է ոտից
նորա ։ Եւ մի յէմ, զի
քաղաքէ մեծի ար
քայ էն ։ Եւ մի ի գլու
խ քո երդնու ցուս,
զի ոչ կարես մազմի
սպիտակ առնել
կամ թուխ ։

Այլ եղիցի ձեր բան՝
այոն՝ այո ։ Եւ ոչն՝ ոչ ։
զի աւելին քան զայն
ի չարէն է ։

Լուարուք զի ա
սացաւ ակն ընդ
ական, եւ ատամն
ընդ ատաման ։

Այլ ես ասեմ ձեզ ։
մի կալ հակառակ
չարին

ԽԳ
Ե

Այլ եթէ ոք ածի
ցէ ապտակ յաջ ծ
նաւտ քո՝ դարձո
նմայ եւ զմիւսն ։

ԽԴ
Թ

Եւ որ տարապահ
ակ վարիցէ զքեզ
մղոն մի՝ երթ ընդ
նմա եւ երկուս ։

Եւ որ կամիցի դա
տել եւ առնուլ զշապ
իկս քո՝ թող նմայ
եւ զբաճկոն քո ։

Որում խնդրէ ի
քէն՝ տուր ։ Եւ որ
կամի փոխ առնուլ ի
քէն՝ մի դարձու
ցաներ զերեսս ։

Լուարուք ապա
քէն զի ասացաւ,

Մ Հ
ԽԵ Ծո
ԽԶ

սիրեսցես զընկ
եր քո · եւ ատեսցես
զթշնամի քո ։
Այլ ես ասեմ ձեզ ։
սիրեցէք զթշնա
միս ձեր ։ աւրհն
եցէք զանիծիչս
ձեր ։ բարի արա
րէք ատելեաց ձե
րոց ։ եւ աղաւթս
իվերա այնոցիկ
որ լլկեն զձեզ և
հալածեն ։ զի եղ
իջիք որդիք հաւր
ձերոյ որ յերկինսն է ։
Զի զարեգակն
իւր ծագէ իվերա
չարաց եւ բարեաց ։
եւ ածէ անձրեւ ի
վերա արդարոց եւ
մեղաւորաց ։
Զի եթէ սիրիցէք
զայնոսիկ որ սիր
են զձեզ · զինչ
վարձք իցեն ։ ոչ
ապաքէն և մաքս
աւորք զնոյն ն
գործեն ։
Եւ եթէ տայցէք
միայն ողջոյն բա
րեկամաց ձերոց
զինչ աւելի առն
էք ։ ոչ ապաքէն
մաքսաւորք և մե
ղաւորք զնոյն գոր
ծեն ։
Արդ եղերուք
դուք կատարեալք

որպէս և հայրն
ձեր երկնաւոր կա
տարեալ է:

ԶԳՈՒՇԼԵ
րուք ողորմութեան
ձերում, մի առնել
առաջի մարդկան
որպէս թէ ի ցոյց
ինչ նոցա: գու
ցէ և վարձս ոչ
ընդունիցիք ի հաւ
րէն ձերմէ որ յեր
կինսն է:

Այլ յորժամ
առնիցես ողորմ
ութիւն, մի հար
կաներ փող առա
ջի քո, որպէս կեղ
ծաւորքն առնեն:

ի ժողովուրդս և ի
հրապարակս՝ որ
պէս զի փառաւո
րեսցին ի մարդկա(նէ):

Ամէն ասեմ ձեզ՝
այն իսկ են վարձք
նոցայ:

Այլ դու յորժամ
ողորմութիւն ա
նիցես՝ մի գիտ
ասցէ ձախ քո
զինչ գործէ աջ քո:
Որպէս զի եղիցի
ողորմութիւն
քո՝ ի ծածուկ:
Եւ հայրն քո որ
տեսանէ ի ծածուկ՝
հատուսցէ քեզ
յայտնապէս:

Տ
ժբ

Եւ յորժամ յաղ
աւթս կայցէք՝
մի՛ լինիցիք որպէս
կեղծաւորքն. զի
սիրեն ի ժողովուր
դս եւ յանկիւնս հր
ապարակաց կալ
յաղաւթս՝ որպէս
զի երեւեսցին մար
դկան ։

Ամէն ասեմ ձեզ՝
այն ընկալեան զվարձս
նոցայ ։

Այլ դու յորժամ
կայցես յաղաւթս՝
մուտ ի սենեակ քո՝
փակեա զդուրս քո՝
եւ կաց յաղաւթս ա
ռ հայրն քո ի ծա
ծուկ ։ եւ հայրն քո
որ տեսանէ ի ծած
ուկ՝ հատուսցէ
քեզ յայտնապէս ։

Եւ յորժամ կայց
էք յաղաւթս՝ մի՛
շատախաւսք լինիք
իբրեւ զհեթանոսսն ։
զի համարին եթէ ի
բազմախաւսս իւ
րեանց լսելի լի
նիցին ։ արդ մի՛
նմանիցէք նոցա ։
Զի գիտէ հայրն
ձեր զինչ պիտոյ է
ձեզ՝ մինչ չեւ ձեր
խնդրեալ ինչ իցէ ի
նմանէ ։

Եւ արդ այսպէս

կացէք դուք յա
ղաւթս:
Հայր մեր որ յեր
կինս: սուրբ եղի
ցի անուն քո: եկ
եսցէ արքայու
թիւն քո: եղիցին
կամք քո որպէս ի
յերկինս և յերկրի:
զհաց մեր հանապա
զորդ տուր մեզ
այսաւր: և թող
մեզ զպարտիս մեր,
որպէս և մեք թո
ղումք մերոց պար
տապանաց: և մի
տանիր զմեզ ի փոր
ձութիւն: այլ փրկ
եա զմեզ ի չարէ:

զի քո է արքայու
թիւն, և զաւրութիւն:
և փառք յաւիտ
եանս: ամէն:
Զի եթէ թողու
ցուք մարդկան զյ
անցանս նոցա՝
թողցէ և ձեզ հայ
րն ձեր երկնաւոր:
Ապա թէ ոչ թո
ղուցուք մարդկան
զյանցանս նոցա՝
ոչ հայրն ձեր թող
ցէ ձեզ զյանցա
նս ձեր:
Եւ յորժամ պահի
ցէք՝ մի լինիք իբրև
զկեղծաւորսն տր
տմեալք՝ ապակա

կանեն զերեսս իւ-
րեանց. որպէս զի
երեւեսցին մարդ-
կան թէ պահեցեն։
Ամէն ասեմ ձեզ։
այն ընկալեն զվարձս
նոցա։
Այլ դու յորժամ
պահեսցես՝ օծըզ
գլուխըդ։ և լուա՛
զերեսս քո։ զի մի՛
երեւեսցիս մարդ-
կան իբրեւ զպահ
ող։ այլ հօրն քո
մ ի ծածուկ։ և
հայրն քո որ տեսա
նէ ի ծածուկ՝ հա
տուսցէ քեզ յայտ
նապէս ։

Մի՛ գանձէք ձեզ
գանձս յերկրի՝ ուր
ցեց և ուտիճ ապա
կանեն. և գողք ա
կան հատանեն և
գողանան ։

խզ
ը

Այլ գանձեցէք
ձեզ գանձս յերկինս։
ուր ոչ ցեց. և ոչ ուտ
իճ ապականեն։ և
ոչ գողք ական հա
տանեն և գողանան։
Զի ուր գանձք
ձեր են՝ անդ և սիրտք
ձեր եղիցին։

խէ
ը

ՃՐԱԳ ՄԱ
ՐՄՆՈՅ ԱԿՆ Է ։
եթէ ակնքո առ ա
տէ՝ ամենայն մար

մ . ղ
խզ
խէ ձը

մ՛ինդ լուսաւոր եղ
եցի ։ ապա թէ ակ
ն քոյ չարէ՝ ամե
նայն մարմինդ խաւա
րին եղիցի ։

Իսկ արդ եթէ
լոյսդ որ ի քեզ է
խաւարէ՝ խաւարն
որչափ եւս ։

ԽԸ
Է

Ոչ ոք կարէ երկ
ուց տերանց ծառա
յել ։ կամ զմին ատ
եցէ, եւ զմիւսն սիրե
ցէ ։ կամ զմին մե
ծարեսցէ եւ զմիւսն
արհամարհեսցէ ։
ոչ կարէք այ ծառա
յել եւ մամոնայի ։

ԽԹ
Է

Վասն այսորիկ կ
ասեմ ձեզ ։ մի՛ հո
գայք վասն հոգւոց
ձերոց, զինչ ուտի
ցէք կամ զինչ ըմպէ
ցէք ։ եւ մի՛ վասն
մարմնոց ձերոց ե
թէ զինչ ագանի
ցէք ։ Ոչ ապա ա
քեն ոգի առաւելէ
քան զկերակուր՝
եւ մարմին քան զ
հանդերձ ։

Հայեցարուքընդ
թռչունս երկնից ։
զի ոչ վարեն. եւ ոչ
հնձեն. եւ ոչ ժողով
են ի շտեմարանս.
եւ հայրն ձեր երկն
աւոր կերակրէ զնոսա ։

Մ Հ
ԽԸ
ԽԹ ՁԾ

Ո չ ապաքէն դուք
առաւելէք քան ը
զնոսա :
Ի՝ սկ ո՞ ի ձէնջ
առ հոգալ իւրում.
յաւելուլ կարիցէ ի
հասակ իւր կան
գուն մի :
Ե ւ վասն հանդեր
ձի զի հոգայք :
Հ այեցարուք ի
շուշանն վայրենի՛
որպէս աճէ : ոչ
ջանայ եւ ոչ նիւթէ :
Ա սեմ ձեզ : զի
եւ ոչ սողոմոն յա
մենայն փառսն իւ
րում զգեցաւ իբրեւ
զմի ի նոցանէ :

Ի՝ սկ եթէ զխոտն
ի վայրի, որ այսաւ
րէ եւ վաղիւ ի հը
նոց արկանի, ա̅ծ̅
այնպէս զգեցու
ցանէ՝, որ՞ չափ եւս
առաւել զձեզ թե
րահաւատք :
Մ ի այսու հետեւ
հոգայցէք եւ ասի
ցէք՝ զինչ կերիցուք՝
կամ զինչ արբցուք.
կամ զինչ զգեցցուք :
զի զայդ ամենայն
հեթանոսք խնդր
են : քանզի գիտէ
հայրն ձեր երկնաւո
ր թէ պիտոյ են ձեզ
այդ ամենայն :

Խնդրեցէք նախ
զարքայութիւն
ա̅յ եւ զարդարու-
թիւն նորա՝ եւ այդ
ամենայն յաւել-
ցի ձեզ:
Մի՛ այսուհե-
տեւ հոգայցէք վասն
վաղուին: զի վա-
ղուին վասն իւր հո-
գասցի: շա՛տ է
աւուրն չար
իւր:

ձ̅ա
Է

ՄԻ ԴԱՏ
ԻՔ՝ ԶԻ ՄԻ ԴԱ
տիցիք: զի որով
դատաստանաւ դա-
տիք՝ դատեջ
ջի՛ք: եւ որով չա-
փով չափիցէք՝ չափ
եսցի ձեզ:

ձ̅ա
Ե

Զի՞ տեսանես
զշիւղ յական եղ
բաւր քո՝ եւ ի քում
ական զգերանդ
ո՛չ տեսանես:
Կամ զիա՛րդ ա
սես յեղբայր քո
թո՛ղ հանից զշիւղդ
յականէ քումմէ՝
եւ ահաւանիկ ի քում
ական գերան կայ:
Կեղծաւոր՝ հա՛ն
նախ զգերանդ ըդ
յականէ քումմէ,
եւ ապա հայեսցես
հանել զշիւղ յակ
անէ եղբաւր քոյ:

մ մր
ծ իա

մ մր
ծա ծթ

Մի՛ տայք զսուրբ ութիւնս շանց։ եւ մի՛ արկանէք զմարգարիտ ձեր առաջի խոզից։ գուցէ մի առաւն կոխիցեն զնոսա՛ եւ դարձեալ երգիծուցանիցեն զձեզ։

Խնդրեցէք եւ տացի ձեզ։ հայցեցէք՝ եւ գտջիք։ բախեցէք եւ բացցի ձեզ։

Զամենայն որ խնդրէ՝ առնու։ եւ որ հայցէ՝ գտանէ։ եւ որ բախէ՝ բացցի նորա։

Ո՞ իցէ ի ձէնջ մարդ զոր խնդրիցէ որդի իւր հաց՝ միթէ քա՞ր տայցէ նմա։ եւ կամ խնդրիցէ ձուկն․ միթէ օ՞ձ տայցէ նմա։

Արդ եթէ դուք որ չարքդ էք՝ գիտէք պարգեւս բարիս տալ որդւոց ձերոց՝ ո՞րչափ եւս առաւել Հայրն ձեր որ յերկինս է՝ տացէ բարիս այնոցիկ որ խնդրեն ի նմա։

Զամենայն զոր միանգամ կամիք թէ արասցեն ձեզ մարդիկ՝ այնպէս

և դուք արարէք
նոցա ։ զի այս իսկ
են աւրէնք և մար
գարէք ։

ծե
ե

Մտէք ընդ նեղ
դուռն ։ քանզի
ընդարձակ է դու-
ռն, և համարձակ
ճանապարհն որ
տանի ի կորուստ՝
և բազումք են որ մը
տանեն ընդ նա։

Քանզի անձուկ է
դուռնն և նեղ ճա
նապարհն որ տանի
ի կեանս ։ և սակ
աւք են որ գտանեն
զնա ։

ծզ
ժ

Զգոյշ լերուք
ի սուտ մարգարէից՝
որ գան առ ձեզ
հանդերձիւք ոչ
խարաց ՝ և ի ներքոյ
են գայլք յափշ
տակողք ։ ի պտղոց
նոցա ծանիջիք
զնոսա ։

ծէ
ե

Միթէ քաղիցեն
ի փշոց խաղող ։ և
կամ ի տատասկէ
թուզ ։

ծը
ե

Այսպէս ամե
նայն ծառ բարի՝
պտուղ բարի ա
նէ ։ և ծառ չար՝
պտուղ չար առնէ։

Ոչ կարէ ծառ բա
րի՝ պտուղ չար ա

Մ ծե ծզ — Ղ ճհ

Մ ծէ ծը — Ղ կա կ

նել: Եւ ո՛չ ծառ չար պտուղ բարի առնել:

Ամենայն ծառ որ ոչ առնէ պտուղ բարի, հատանի եւ ի հո՛ւր արկանի:

Ապա ի պտղո՛ց նոցա ծանիջիք զնոսա:

ձթ / գ

Ո՛չ ամենայն որ ասիցէ ցի՛ս տէ՛ր տէ՛ր, մտցէ յարքայութիւն երկնից: Այլ որ արասցէ զկամս Հաւր իմոյ որ յերկինս է:

կ / ե

Բազո՛ւմք ասասցեն ցիս յաւուր յայնմիկ. տէ՛ր տէ՛ր, ո՛չ յանուն քո մարգարէացաք, եւ յանուն քո դե՛ւս հանաք, եւ յանուն քո զաւրութի՛ւնս բազումս արարաք:

Եւ յայնժամ ասացից ցնոսա, եթէ ո՛չ երբէք գիտէի զձեզ: Ի բա՛ց կացէք յինէն ամենեքին որք գործէք զանաւրէնութի՛ւն:

կա / ե

Ամենայն որ լուէ զբանս իմ զայսոսիկ եւ առնէ զնոսա, նմանեսցէ առն իմաստնոյ որ շինեաց

Մ ձթ գ — Ղ կգ ճհա

Մ կա — Ղ կդ

զտուն իւր ի վերայ
վիմի : Էջ անձրեւ :
յարուցին գետք : շն-
չեցին հողմք : բա-
խեցին զտունն եւ ոչ
կործանեցաւ : քանզի
զի ի վերայ վիմի հաս-
տատեալ էր ::
Եւ ամենայն որ լսէ
զբանս իմ զայսոսիկ
եւ ոչ առնէ զնոսա՝
նմանեսցէ առն յի-
մարի, որ շինեաց զ-
տուն իւր ի վերայ աւա-
զոյ : Էջ անձր-
եւ : յարեան գետք :
շնչեցին հողմք : հա-
րին զտունն եւ անկ-
աւ : եւ էր կործան-

ումն նորա մեծ յոյժ :

կբ

Եւ եղեւ իբրեւ կատա-
րեաց յս զամենայն
զբանս զայսոսիկ,
զարմանային ժողով-
ուրդքն ընդ վարդա-
պետութի նորայ :
զի իբրեւ իշխան ու-
սուցանէր,
եւ ոչ որպէս դպիրքն :

կգ / բ

Եւ իբրեւ էջ ի լեռ-
նէ անտի, գնացին
զհետ նորա ժողով-
ուրդք բազումք :
Եւ ահա մատուց-
եալ բորոտ մի, երկ-
իր պագանէր նմա
եւ ասէր : Տէր : եթէ
կամիս՝ կարող ես

մ մր
կբ ծգ
կգ ժբ

զիս սրբել ։
Ձգեաց զձեռն
իւր, հասոյց ի նա յս̅
և ասէ ։ կամիմ՝ սըր
բեաց ։
Եւ վաղվաղակի
սրբեցաւ ի նմանէ
բորոտութիւնն ։
Եւ ասէ ցնա յս̅ ․ զ
գոյշ լեր ։ մի ումեք
ասիցես ։ այլ երթ
ցոյց զանձն քո քա
հանային ․ և մատո
զպատարագն զոր
հրամայեաց մով
սէս ի վկայութիւն
նոցա ։
Եւ մտեալ ի կափ
առնաում ։ մատ

Մ կդ　Ղ կե　Յ է

եաւ հարիւրապետն մի
աղաչէր զնա և ասէր ։
Տ̅ր ։ մանուկ իմ
անկեալ կայ ի տան
անդամալոյծ չարա
չար տանջեալ ։
Ասէ ցնա յս̅ , ես
եկից բժշկեցից
զնա ։
Պատասխանի ետ
հարիւրապետն և
ասէ ։ Տ̅ր ։ չեմ բա
ւական եթէ ընդ
յարկաւ իմով մտցես ։
այլ ասա բանիւ և
բժշկեսցի մանուկն
իմ ։ Քանզի և ես
այր մի եմ ընդ իշխա
նութեամբ ։ ունիմ ․

կարգեալ

կդ　Է　Է

ընդ իմև զինուորս։
ասեմ սմա երթ. և
երթայ։ և այլում
թէ եկ. և գայ։ և
ծառայի իմում թէ
արա զայս. և առնէ։
Իբրև լուաւ զայս
Յս. զարմացաւ։
և ասէ ցայնոսիկոր
զհետն երթային,
ամէն ասեմ ձեզ։
ոչ յիսրայէլի այսպիսի
հաւատս գտի երբէք։

կե
ե

Այլ ասեմ ձեզ։
զի բազումք յարև
ելից և յարևմտից
եկեսցեն և բազմես
ցին ընդ աբրահա
մու և ընդ իսահակա
և ընդ յակոբայ յար
քայութեան երկն
ից։ և որդիքն ար
քայութեան ելցեն
ի խաւարն արտա
քին։ անդ եղիցի
լալ և կրճել ատամ
անց ։

կզ
ե

Ասէ Յս ցհարիւ
րապետն, երթ։ և
որպէս հաւատա
ցեր եղիցի քեզ։
Եւ բժշկեցաւ մա
նուկն նորա յաւուր
յայն միկ ։

Է

կե
բ

Եւ եկեալ Յս ի տուն
պետրոսի, ետես զի
զոքանչ նորա դնէր տա

Մ Ղ
կե Ճհբ

Մ Մր Ղ
կզ կզ
կե ձե

մացեալ : կալա-
ւ զձեռանէ նորա և
եթող զնա ջերմն։
Յոտն եկաց և պաշ
տէր զնոսա :

Ընդ երեկս եղե-
ալ մատուցին առ նա
դիւահարս բազում
ս : Եհան զայսսն
բանիւ . և զամեն
այն հիւանդս բժշ
կեաց ::

Զի լցցի բանն
որ ասացաւ ի ձեռն
Եսայեայ մարգարէ
ին : Նա զհիւանդու
թիւնս մեր վերա
ցոյց : և զցաւս մեր
մերս բարձ ::

ԻԲՐԵՒ
ՏԵՍ. ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՍ

բազումս զիւրև-
հրամայեաց երթ
ալ յայնկոյս :

Եւ մատուցեալ դպ
պիր մի ասէ ցնա :
Վարդապետ՝ եկ
ից զկնի քո յոր
վայր և երթիցես :

Ասէ ցնա Յս :
Աղուեսուց՝ որջք
գոն : և թռչնոց
երկնից՝ բոյնք : այլ
որդւոյ մարդոյ՝ ոչ
գոյ ուր դնիցէ զգլու
խ իւր ::

Եւ միւսն յաշակեր
տաց նորա ասէ ցնա ::

մ ղ
կը ծե

տէր, տո՛ւր ինձ հրա
ման զի երթայց
նախ թաղեցից զ
հայր իմ։
Ասէ ցնա յս՛, եկ
զկնի իմ։ և թո՛ղ տո
ւր մեռելոցն թաղել
զմեռեալս իւրեանց։
Եւ մտեալ նորա ի
նաւն՝ գնացին են
զկնի նորա աշա
կերտքն նորա։ և ա
հա շարժումն մեծ
եղև ի ծովուն, մին
չև նաւին ծածկել
յալեացն։ և ինքն
ննջէր։
Եւ մատուցեալ աշա
կերտքն՝ յար
ուցին զնա և ասեն։
Տէր փրկեա զմեզ
զի կորնչիմք։
Եւ ասէ ցնոսա՝
ընդէ՞ր վատասիրտ
էք թերահաւատք։
Յայնժամ յարու
ցեալ սաստեաց
հողմոցն և ծովուն։
և եղև խաղաղու
թիւն մեծ։
Եւ մարդիկն զար
մացան և ասեն։
որպիսի՞ ոք իցէ սա՝
զի հողմք և ծով
հնազանդին սմա։
Եւ եկեալ անդ յայն
կոյս յերկիրն գեր

մ մր ղ
կթ խե ձդ

գերգեսացւոց · պատա
հեցին նմա դիւա
հարք երկու ելեալ
ի գերեզմանաց անտի ։
չարաչարք յոյժ ։
որպէս զի չէր հնար
անցանել ումեք
ընդ այն ճանապա
րհ ։ Եւ ահա ա
ղաղակեցին եւ աս
են ։ զի՞ կայ մեր եւ
քո յս որդի այ ։ եկ
իր առաջ ժամուն տան
ջել զմեզ ։
Եւ էր հեռագոյն
ի նոցանէ երամակ
մի խոզից արածա
կան ։ Եւ դեւքն ա
ղաչէին զնա եւ ասէ
ին ։ Եթէ հանես զ
մեզ աստի · հրամ
ան տուր մեզ երթ
ալ յերամակ խո
զիցն ։
Եւ ասէ ցնոսա ·
երթայք ։
Եւ նոքա ելեալ գն
ացին յերամակ
խոզիցն ։
Եւ դիմեաց ամե
նայն երամակն ի
դարէ անտի ի ծովն
եւ մեռան ի ջուրսն ։
Եւ խոզարածքն
փախեան ։ եւ երթ
եալ ի քաղաքն
պատմեցին զամե
նայն զիրս դիւահար
ացն ։

Եւ ահա ամենայն
քաղաքն ել ընդ-
առաջ Յին : Իբրև
տեսին զնա ' աղա
չէին զի գնասցէ
ի սահմանաց նոցա :

Յգ
հ/ա

Եւ մտեալ ի նաւ
անց յայն կոյս և
եկն ի քաղաք իւր :
Եւ ահա մատու-
ցին առ նա անդամ
ա լոյծ մի որ դնէր
ի մահիճս :
Եւ տեսեալ Յի զ
հաւատս նոցա '
ասէ ցանդամա
լոյծն ' Թողեալ լի
ցին քեզ մեղք քո :
Եւ ահա ոմանք ի
դպրացն ասէին
ընդ միտս ' հայհո
յէ դա :
Եւ ծանուցեալ Յի
զխորհուրդս նոցա,
ասէ ցնոսա : ընդ-
էր խորհիք դուք ի
միտս ձեր չարիս :
զինչ դիւրին է :
Ասել ցանդամա
լոյծն Թողեալ լի
ցին քեզ մեղք քո .
եթէ ասել արի և
շրջեաց :
Այլ զի գիտասջիք
եթէ իշխանութի
ունի որդի մարդոյ
յերկրի թողուլ զ
մեղս :

ճ ճր ղ յ
հ ի ը ը

Յայն ժամ ասէ ցանդամալոյծն, արի առ զմահիճս քո եւ երթ ի տուն քո։ Եւ յարուցեալ գնաց ի տուն իւր։ Իբրեւ տեսին ժողովուրդքն՝ զարմացան։ Եփառաւոր առնէին զած զոր ետ այնպէս իշխանութիւն մարդկան։

ԵՒ ԱՆՑԵԱԼ ԸՆԴԱՅՆ ՅԻ

ետես այր մի զի նստէր ի մաքսաւորութեան՝ մատթէոս անուն։ Եւ ասէ ցնա եկ զկնի իմ։ Եւ նա յարուցեալ գնաց զկնի նորա։ Եւ եղեւ ի բազմականին նորա ի տանն, ահա բազում մաքսաւորք եւ մեղաւորք եկեալ՝ բազմէին ընդ յի եւ ընդ աշակերտս նորա։ Իբրեւ տեսին փարիսեցիքն՝ ասէին ցաշակերտսն նորա։ Ընդէ՞ր ընդ մաքսաւորս եւ ընդ մեղաւորս ուտէ վարդապետն ձեր։ Եւ նա իբրեւ լուաւ, ասէ ցնոսա։

մ	մր	ղ
հա	խա	ը
		ը ձկ

մ	մր	ղ
հբ	խգ	ը
հգ	խդ	ձկ

Ո՛չ է պիտոյ բժիշկ
կարողաց՝ այլ հիւ-
անդա՛ց: Երթայք
ուսարո՛ւք զինչ է:
Ողորմութի՛ւն
կամիմ եւ ո՛չ ըզզոհ:
զի ո՛չ եկի կոչել զար-
դարս՝ այլ զմեղաւո՛րս:
Յայնժամ մատ-
եա՛ն առ նա աշակերտ-
քն յովհա՛ննու եւ ա-
սեն: Ընդէ՞ր մեք
եւ փարիսեցիքն պահ-
եմք յաճախ՝ եւ քո աշ-
ակերտքդ ո՛չ պահեն:
Ասէ՛ ցնոսա յս:
մի՛ թէ մա՞րթ ինչ ի-
ցէ մանկանց առ-
ագաստի սո՛ւգ առ-
նել մինչ փեսայն
ընդ նոսա իցէ: այլ
եկեսցե՛ն աւուրք:
յորժամ բարձցի՛ ի
նոցանէ փեսայն՝
ապա՛ պահեսցեն:
Ո՛չ ոք արկանէ
կապե՛րտ անթափ
ի վերայ հնացե՛ալ
ձորձոյ: վերառնու-
ղանէ՛ զլրութիւն
նորա ի հանդերձ-
էն. եւ ե՛ւս չա՛ր պա-
տառումն լինի:
Եւ ո՛չ արկանեն
գինի՛ նոր՝ ի տիկս
հինս: ապա թէ ոչ՝
տիկքն պատառի՛ն:
գինի՛ն հեղու, եւ

տիկքն կորընչին:
այլ արկանեն զգի
նի նոր՝ ի տիկս ըն
նորս. և երկո
քեան պահեց
ին:

ծէ

ՄԻՆՉԴԵ
ՌՆԱԶԱՅՍ Խ
օսէր ընդ նոսա,
ահա իշխան մի
մատուցեալ երկ
իր պագանէր նմա
և ասէր: դուստր
իմ այժմ վախ
ճանեցաւ, այլ
եկեալ դիցես զձ
ձեռն քո ի վերայ նո
րա և կեցցէ:
Յարեաւ Յս և գն

նայց զկնի նորայ
աշակերտ աւքն
հանդերձ:

ծզ

Եւ ահա կին մի
տեռատես երկոյ
տասամն ամեայ,
մատուցեալ յետո
մերձեցաւ ի գրաւ
շակ հանդերձի
նորա: քանզի
ասէր ի միտս իւրում,
թէ միայն մերձ են
ամ ի հանդերձս
նորա փրկիմ:
Եւ Յս իբրև դար
ձաւ տեսեալ զնա
ասէ: քաջալեր
եայց դուստր: հաւ
ատք քո կեցուցին
զքեզ:

մ մր ղ
հր խթ ձր

Եւ փրկեցաւ կինն
ի ժամէն յայնմանէ:
Եւ եկեալ յս ի տուն
իշխանին․ եւ տես
եալ զփողահարսն և զամ
բոխն յոյժ ։ ասէ ցնո
սա ի բաց կացէք:
զի ոչ եթէ մեռեալ է
աղջիկդ՝ այլ ննջէ:
և ծաղր առնէին զնա:
Եւ իբրև եհան զ
ամբոխն ի բաց․ եմուտ
կալաւ զձեռանէ
նորա և յարեաւ
աղջիկն ։
Եւ ել համբաւս
այս ընդ ամենայն
երկիրն ընդ այն:

ԵՒ ԱՆՑԱՆԵԼ
ՈՅ ԱՆՏԻ ՅԻՍՈՒ
սին․ զհետ եղեն
նորա կոյրք երկու ։
աղաղակէին և ասէ
ին ողորմեաց մեզ
որդի դաւթի ։
Եւ իբրև եկն ի տուն
մատեան առ նա
կոյրքն ։
Եւ ասէ ցնոսա յս․
հաւատայք եթէ
կարող եմ առնել
ձեզ զայդ ։
Ասեն ցնա այո տր:
Յայնժամ մերձե
ցաւ յաչս նոցա և
ասէ ։ ըստ հաւատ
ոց ձերոց եղիցի ձեզ:

Ե ւ բացան աչք նո
ցա ։ Սաստեաց նո
ցա Յս̅ եւ ասէ ։ զգո՛յշ
կացէք՝ մի՛ոք գիտ
ասցէ ։
Ե ւ նոքա ելեալ եւ
համբաւեցին զնա
ընդ ամենայն եր
կիրն ընդ այն ։
Ե ւ յելանել նոց
ա արտաքս ․ ահա
մատուցին առնա
այր մի համր դիւ
ահար ։
Ե ւ յելանել դիւին՝
խօսեցաւ համրն ։
Զ արմացան
ժողովուրդքն եւ ա
սեն ։ Թէ ո՛չ երբէք
երեւ եղաւ այս պի
սի ինչ յԻ̅Ղի ։
Ի սկ փարիսեցիքն
ասէին Թէ իշխա ա
նաւն դիւաց հանէ
դեւս ։

հզ̅
է

ԵՒ ՇՐՋԷՐ
ՅՍ̅ ԸՆԴ ԱՄԵՆԱՅՆ
քաղաքս եւ ընդ գե
ւղս ։ ուսուցա
նէր ի ժողովուրդս
նոցա, եւ քարոզէր
զաւետարան արքա
յութեան ․ եւ բժշկէր
զամենայն ախտս
եւ զամենայն հիւ
անդութիւնս ի
ժողովրդեանն ։

հե̅
ղ

Ի բրեւ ետես զժող

ճ ճր ղ
հղ ծբ ճկթ
հե կդ

ողորմութեան գթացաւ
ի նոսա․ զի էին աշ
խատեալք եւ ցրու
եալք, իբրեւ զոչ
խարս որոց ոչ իցէ
հովիւ։

Յայն ժամ ասէ
ցաշակերտսն իւր։
Հունձք բազում
են, եւ մշակք սակաւ։
Աղաչեցէք զՏ
էր հնձոց, զի հան
ցէ մշակս ի հունձ
ս իւր։

Եւ կոչեցեալ առ
ինքն զերկոտասա
նեսին աշակերտսն
իւր, ետ նոցա իշ
խանութիւն այսոց
պղծոց հանել
զնոսա։ Եւ բժշկել
զամենայն ցաւս
եւ զամենայն հիւ
անդութիւնս։

Եւ առաքելոյն
երկոտասանից՝ ե
ն անուանք այս
ոքիկ։

Առաջին Սիմոն՝
անուանեալ Պետ
րոս։ Եւ Անդրէաս
եղբայր նորա։ Յա
կովբոս զեբեդեա՝
եւ Յովհաննէս եղ
բայր նորա։ Փիլ
իպպոս, եւ Թովմաս։
Բարթողոմէոս,
եւ Մատթէոս մաք

սաւոր ։ յակոբոս
ալփեա՝ և ղաբբէ
ոս, որ անուանեալն եց
աւն թադէոս ։
սիմոն կանանա
ցի , և յուդա սկար
իովտացի՝ որ և
մատնեաց իսկ զնա ։

Զնոսա երկոտասա
սանսն առաքեաց
յս ։ պատուէր ետ
նոցա և ասէ ։

Ի ճանապարհ հ
հեթանոսաց մի՛
երթայցէք ։ և ի
քաղաքս սամարա
ցւոց մի՛ մտանի
ցէք ։

Այլ երթայք առ-
աւել առ ոչխարսն
կորուսեալս տանն
Իղի ։

Ընթերս երթայց
էք՝ քարոզեցէք և
ասացէք թէ մերձ
եկեալ է արքայութի
երկնից ։

Հիւանդս բժշկ
եցէք ։ զբորոտս
սրբեցէք ։ զդևս
հանէք ։ ձրի առէք՝
և ձրի տուք ։

Մի՛ ստանայք ոս
կի, և մի՛ արծաթ ։
և մի՛ պղինձ ի գօտ
իս ձեր ։ մի՛ պարկ
ի ճանապարհ ։ և
մի՛ երկուս հանդերձս ։

մի կաւշիկս: մի
գաւազան: զի արժան ա
նի է մշակն կերակ
րոյ իւրում:

Յոր քաղաք մը
տանիցէք կամ ի
գեւղ՝ հարցան
իցէք թէ ո՞ է ի նմա
արժանի: եւ անդ
ադանիջիք մինչեւ
ելանիցէք անտի:

Եւ երբ մտանի
ցէք ի տունն՝ ողջ
ոյն տայջիք նմա եւ
ասասջիք: ողջոյն
տանս այսմիկ:

Եւ եթէ իցէ տունն
արժանի. եկեսցէ
ողջոյնն ձեր ի վե
րա նորա: ապա
թէ ոչ իցէ արժանի՝
ողջոյնն ձեր առ
ձեզ դարձցի:

Եւ որոց ընդունիցի
զձեզ՝ եւ ոչ լուիցէ
բանից ձերոց, եւ
ու ելանիցէք ի քա
ղաքէն յայնմանէ՝
թաւթափեսջիք
զփոշին յոտից ձե
րոց:

Ամէն ասեմ ձեզ.
դիւրագոյն լիցի երկ
րին սոդոմացւոց
եւ գոմորացւոց
յաւուրն դատաս
տանի՝ քան քաղա
քին այնմիկ:

Ա ՀԱ ԵՍ
ԱՌԱՔ
եմ զձեզ իբրեւ զոչ
խարս ի մէջ գայլոց։
եղերուք այսուհե
տեւ իմաստունք իբ
րեւ զաւձս, և միա
միտք իբրեւ զաղ
աւնիս։

Զ գոյշ լինիջիք
ի մարդկանէ։ զի
մատնեսցեն զձեզ
յատեանս, և ի ժո
ղովուրդս իւրեանց
տանջեսցեն զձեզ։

Ե ւ առաջի դատ
աւորաց և թագաւո
րաց տանիցեն զձ
եզ վասն իմ ի վկա

յաւ ու թիւն նոցա
և հեթանոսաց։

Ա յլ յորժամ մատ
նիցեն զձեզ, մի հո
գայցէք թէ որպէս.
կամ զինչ խաւսի
ցիք։ զի տացի
ձեզ ի ժամուն յայն
միկ զինչ խաւսի
ցիք։ Զ ի ոչ եթէ
դուք իցէք որ խաւ
սիցիքն, այլ հո
գին հաւր ձերոյ որ
խաւսի ի ձեզ։

Մ ատնեսցէ եղ
բայր զեղբայր ի
մահ։ և հայր զոր
դի։ և յարիցեն
որդիք ի վերայ հարց

մ մր ղ յ
ձղ
ձե ձը մն ձիա ձիղ

մ մր ղ
ձը ձիա ձիը

և սպանանիցեն
զնոսա ։ և եղիջիք
ատեցեալ յամե՛
նեցունց վասն ան
ուան իմոյ ։
Իսկ որ համբերես
ցէ ի սպառ՝ նա՛
կեցցէ ։
ՀԹ
Բ
Եւ յորժամ հալա
ծիցեն զձեզ ի քաղ
աքիս յայսմիկ՝ փա
խիջիք յա՛յլ ։ Եւ
եթէ յա՛յնմանէ հա
լածիցեն զձեզ՝
փախիջիք ի մի՛ւս ։
Ամէ՛ն ասեմ ձեզ՝
ո՛չ սպառեսջիք զ
քաղաքս իսրայէլի մինչև
եկեսցէ որդի մարդոյ ։

Ձ
Է
Մի՛ է աշակերտ
առաւել քան զվա
րդապետ իւր ։ և
ո՛չ ծառայ քան զտ
էր իւր ։ Շա՛տ իցէ
աշակերտին եթէ
եղիցի իբրև զվար
դապետ իւր, և ծա
ռային իբրև զտէր իւր ։
ՁԱ
Բ
Եթէ զտանուտէրն
բէեղզեբուղ կոչե
ցին՝ որչափ ևս առ
աւել զընտանիս նո
րա ։ Մի՛ այսու
հետև երկնչիցիք
ի նոցանէ ։
ՁԲ
Է
Զի ո՛չ ինչ է ծա
ծուկ որ ո՛չ յայտն
եսցի ։ և գաղտնի է

Մ
ՀԹ

Մ Մր Յ
Ձ ԾԸ ՃԺԸ
ՁԱ ՃԺԹ
ՁԲ Ղ

...ուրոյ ծածուկ էր ի

ՂԳ / Ե

Զոր ասեմ ձեզ ի
խաւարի՝ ասասց
էք ի լո՛յս : Եւ զոր լը
սէք յականջանէ՛ քա
րոզեցէք ի վերայ
տանեաց :

Եւ մի՛ երկնչիցիք
յայնցանէ որ սպա
նանեն զմարմինս՝ և
զոգի ո՛չ կարեն սպա
նանել :

Այլ երկերուք ք
դուք առաւել յա՛յն
մանէ, որ կարո՛ղ է
զոգի և զմարմինն կո
րուսանել ի գեհենի :

Ոչ ապաքէն եր
կու ճնճղուկք դան
կի՛ միոջ վաճառին :
Եւ մի ի նոցանէ յեր
կիր ո՛չ անկցի առ
անց հաւր ձերոյ :

Այլ ձերդ՝ եւամ են
ա՛յն լուկ հեր գլխո
թուեալ է :

Եւ արդ մի՛ երկն
չիցիք՝ զի լա՛ւ էք քան
զբազում ճնճղուկս :

Ամենայն որ խոս
տովանեսցի յիսա
ռաջի մարդկան՝ խոս
տովանեցա՛ց եւ ես
զնմանէ առաջի
հաւր իմոյ որ յեր
կինսն է :

ՂԴ / Բ

Եւ որ ուրասցի զիս
առաջի մարդկան

Հ Ղ
ՂԳ Ճ

Մ Մբ Ձ
ՂԴ Ձղ ՁԵ Ճխլ

ուրացայց եւ ես զնա
առաջի Հաւր իմոյ
որ յերկինսն է։

ճէ
ե

Մի՛ համարիք ե
թէ եկի արկանել խ
աղաղութիւն յեր
կիր։ Ոչ եկի արկա
նել խաղաղութիւն,
այլ սուր։ Քանզի
եկի քակել զայր ի
հաւրէ։ Եւ զդուստր
ի մաւրէ։ Եւ զհարս
ն ի սկեսրէ իւրմէ։
Եւ թշնամիք առն
ընտանիք իւր։

ճզ
ե

Որ սիրէ զհայր
կամ զմայր առաւ
ել քան զիս՝ ոչ է
ինձ արժանի։

Եւ որ սիրէ զուս
տր կամ զդուստր ի
առաւել քան զիս
չէ ինձ արժանի։
Եւ որ ոչ առնու զ
խաչ իւր եւ գայ զկնի
իմ, չէ ինձ արժանի։

ճէ
գ

Որ գտանէ զանձ
ն իւր՝ կորուսցէ զնա։
Եւ որ կորուսանէ զանձ
ն իւր վասն իմ, գտ
ցէ զնա։

ճը
ա

Որ ընդունի զձեզ՝
զիս ընդունի։ Եւ որ
զիս ընդունի՝ ընդ
ունի զառաքիչն իմ։

ճթ
դ

Որ ընդունի զմար
գարէ յանուն մար
գարէի՝ զվարձս մարգ

Ա	Ժ	Է	Յ
ճէ		[illegible]	[illegible]
ճը	ճզ		[illegible]
ճթ			[illegible]

մարգարէի առցէ:
Եւ որ ընդունի զար
դար յանուն արդա
րոյ՝ զվարձս ար
դարոյ առցէ:
Եւ որ արբուսցէ
միում ի փոքրկանս
ցս յայսցանէ բա
ժակ մի ջուր ցուրտ
միայն յանուն աշա
կերտի, ամէն ասա
եմ ձեզ: ոչ կորու
սցէ զվարձս
իւր:

ԵՒ ԵՂԵՒ ԻԲ
ՐԵՒ ԿԱՏԱՐԵԱՑ
Յս զամենայն պատ
ուէր երկոտասան
աշակերտացն իւրոց

գնաց անտի քարո
զել և ուսուցանել
ի քաղաքս նոցա:
Իսկ Յովհաննէս
իբրեւ լուաւ ի
բանտին զգործս
ն Քի՝ առաքեաց
ի ձեռն աշակերտ
աց իւրոց և ասէ
ցնա: Դու ես որ
գալոցն ես՝ եթէ
այլում ակն կալցուք:
Պատասխանի ետ
Յս և ասէ ցնոսա:
Գնացէք պատմե
ցէք Յովհաննու
զոր լսէք և տեսանէք:
Կոյրք տեսանեն:
կաղք գնան: բոր

րոտք սրբին։ խուլք
լսեն։ մեռեալք յառ
նեն։ աղքատք աւ
ետարանին։ եւ երա
նի՛ որոց ոչ գայթագ
ղեսցին յիս։

Իբրեւ նոքա այ
գնացին՝ սկսաւ յս
ասել զժողովուրդ
սն զյովհաննէ։

Զինչ ելէք տես
անել յանապատն։
եղէգն շարժուն ի
հողմոյ։

Այլ զինչ ելէք
տեսանել։ մարդ
ի հանդերձս փափ
կութեան զգե
ցեալ։

Ահաւասիկ որ
զփափկութեան զգե
ցեալ են՝ ի տունս
թագաւորացեն։

Այլ զինչ ելէք
տեսանել։ մարգ
արէ։ այո՛։ աս
եմ ձեզ՝ եւ առաւ
ել եւ քան զմար
գարէ։

ԽԴ

Զի նմանէ վասն
որոյ գրեալն է՝
ահա ես առաքեմ ե
ցէս զհրեշտակ
իմ առաջի երեսա
ց քոց։ որ պատ
րաստեսցէ զճա
նապարհս քո առա
ջի քո։

Ժ ԺԲ Հ
ԽԳ — Կ

Ամենասուրբ ձեզ։ չէ յարուցեալ ի ծննդոց կանանց մեծ քան զՅովհաննէս մկրտիչ։

Բայց փոքրիկն յարքայութեան երկնից՝ մեծէ քան ըզնա։

Բայց յաւուրցն յովհաննու մկրտչի մինչեւ ցայժմ. արքայութիւնն երկնից բռնադատի։ եւ բռնաւորք յափշտակեն զնա։

Քանզի ամենայն օրէնք եւ մարգարէք՝ մինչեւ ցՅովհաննէս մարգարէացան։

Եւ եթէ կամիք ընդունել՝ նա է եղիա որ գալոցն է։

Որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ։

Ում նմանեցուցից զազգս զայս։

Նման է մանկտոյ որ նստիցին ի հրապարակս. կարդայցեն զընկերս իւրեանց եւ ասիցեն։ փողս հարաք ձեզ՝ եւ ոչ կաքաւեցէք։ ողբ ացաք ձեզ՝ եւ ոչ կոծեցարուք։

Ճ Ղ
ձր հա
ձե ձղց
ձղ

Ճ Ղ
ձե հէ

Եկն յովհաննէս, ոչ
ուտէր և ոչ ըմպէր՝ և
ասեն դև գոյ ի նմա:
Եկն որդի մարդոյ
ուտէ և ըմպէ, և աս
էին ահա այր կերող
և արբեցող: Բարե
կամ մաքսաւորաց
և մեղաւորաց: և
արդարացաւ իմ
աստութիւնն յոր
դւոց իւրոց:

ծը
ե

Յայնժամ սկսաւ
նախատել զքաղ
աքսն յորս եղեն
բազում զաւրու
թիւնք նորա՝ զի ոչ
ապաշխարեցին:
Վայ քեզ քորազին:
Վայ քեզ բեթսայի
դայ: Զի եթէ ի տիւ
րոս և ի սիդոն եղ
եալ էին զաւրու
թիւնքն որ ի ձեզ եղ
են, վաղուց նաար
գեաւք խորգով և
մոխրով ապաշխա
րեալ էին::
Բայց ասեմ ձեզ:
դիւրագոյն լիցի
երկրին տիւրոսի և
սիդոնի յաւուրն դա
տաստանին քան ձեզ:
Եւ դու կափառնա
ում, մի՛ մինչև յեր
կինս բարձրացիս՝
այլ մինչև ի դժոխս
իջցես::

ձ
ծը

ղ
ծա

Զի եթէ ի սոդոմ
եղեալ էին զաւրութ
իւնքն որ եղեն ի
քեզ. ապաքէն կային
եւ մինչեւ ցայսաւր:
Բայց ասեմ ձեզ:
զի երկրին սոդ
ոմայեցւոց դիւրա
գոյն լիցի յաւուր
դատաստանին
քան քեզ:

ՅԱՅՆՄ
ԺԱՄԱՆԱԿԻ·ՊԱ
տասխանի ետ յս̅
եւ ասէ:
Գոհանամ զքէն
հայր՝ տ̅ր երկնից եւ
երկրի: զի ծած
կեցեր զայս յիմ
աստնոց եւ ի գիտն
ոց՝ յայտնեցեր
տղայոց:
Այո հայր՝ զի
այսպէս հաճոյ եղեւ
առաջի քո:
Ամենայն ինչ տու
աւ ինձ ի հաւրէ իմմէ:
Եւ ոչ ոք ճանաչէ
զորդի եթէ ոչ հայր:
Եւ ոչ զհայր ոք ճա
նաչէ եթէ ոչ որդի:
Եւ ում որդին կամի
ցի յայտնել:
Եկայք առ իս ամե
նայն աշխատեալք
եւ բեռնաւորք. եւ ես
հանգուցից զձեզ:
Առէք զլուծ իմ ի

ձեզ և ուսարուք յի
նէն՝ զի հեզ եմ և խո
նարհ սրտիւ. և
գտջիք հանգիստ
անձանց ձերոց.
զի լուծ իմ քաղցր է
և բեռն իմ փոքր ո
գի։

ՅԱՅՆԺԱՄ
Ս·ԳՆԱՑ ՅՍ ԸՆԴ·
արտորայսն նոցա
ի շաբաթու. և աշա
կերտքն նորա քաղ
ցեան. և սկսան
հասկ կորզել և ու
տել. Փարիսեցիքն
իբրև տեսին՝ ասեն
ցնա. ահաւասիկ
աշակերտքն քո գոր
ծեն զոր ոչ է արժան
գործել ի շաբաթու։
Եւ նա ասէ ցնոսա.
ոչ էք ընթերցեալ
ձեր զոր արար ըն
դաւիթ՝ յորժամ
քաղցեաւն որ
ընդ նմայն էին։
Զիարդ եմուտ ի
տուն այ. և զհացն
առաջաւոր
ութեանն, զոր ոչ
էր արժան նմա ու
տել՝ և ոչ որոց ընդ
նմայնն էին. բայց
միայն քահանայից։
Կամ թէ չէք
ընթերցեալ ձեր
յօրէնսն. զի ի

շաբաթու քահա
նայքն ի տաճա
րին, պղծեն զշա
բաթն եւ անմեղք
են : Բայց ասեմ
ձեզ : զի մեծ քան
զտաճարն է աստ :
Եթէ գիտէիք
զինչ է : զողո
րմութիւն կամիմ
եւ ոչ զոհ : ապա
ոչ դատապարտ
էիք զանպար
տսն ::
Տէր է շաբա
թու որդի մարդոյ :
Եւ գնացեալ անտի
յսի · եկն ի ժողով
ուրդն նոցա ::

Եւ ահա այր մի
որոյ ձեռն իւր
գօսացեալ էր :
Եհարցին զնա եւ
ասեն եթէ պարտ
իցէ ի շաբաթու բժ
շկել զի չարախօ
սեսցեն զնմանէ :
Եւ նա ասէ ցնոսա
յս : ով է ի ձէնջ
մարդ որ իցէ
ոչխար մի, եւ անկա
նիցի այն ի խոր
խորատ ի շաբաթ
ու, մի թէ ոչ ունի
ցի կալցէ զայն ի
ջե զնա : Իսկ
որչափ առաւել
է մարդ քան զոչխ
ար ::

Ապայ ուրեմն ըն
պարտ է ի շաբաթու
բարիս գործել:
Յայնժամ ասէ
ցայրն. ձգեա ըզ
ձեռն քո: եւ ձգեաց:
եւ եղեւ ողջ իբրեւ ըզ
միւսն:
Եւ փարիսեցիքն
ելեալ արտաքս
խորհուրդ առնէին զ
նմանէ. թէ որպէս
կորուսցեն զնա:
Իսկ յս իբրեւ գիտաց
մեկնեցաւ անտի:
Եւ գնացին զհետ
նորա ժողովուրդք
բազումք. եւ բժշկ
եաց զամենեսեան:

Եւ սաստեաց նո
ցայ զի մի առնել յայ
տնի առնել զնմանէ:
զի լցցի որ ասա
ցաւն ի ձեռն եսայ
եա մարգարէի:
Ահայ մանուկիմ
զոր ընտրեցի, եւ սիրե
լի իմ ընդ որ հաճ ե
ցաւ անձն իմ: եդ
ից զհոգի իմ ի վերա
յ նորա. եւ իրաւունս
հեթանոսաց պատ
մեսցէ: ոչ հակա
ռակեսցի. եւ ոչ աղ
աղակեսցէ. եւ ոչ
լուիցէ ոք ի հրապա
րակս զձայն նո
րա: զեղեգն ջախ

ջախջախեալ ոչ փշրես
ցէ։ եւ զպատրոյգն
առկայծեալ՝ ոչ
շիջուսցէ։ մինչեւ
հանցէ ի յաղթու
թիւն զդատաստ
ան՝ եւ յանուն նո
րա հեթանոսք յու
սասցին։

ճկզ / է — իբ

ՅԱՅՆԺԱՄ
ՄԱՏՈՒՑԻՆ ԱՌ

նա դիւահար մի
կոյր եւ համր՝ եւ բժշ
կեաց զնա։ որպէս
զի համրն եւ կոյրն
խաւսիցէ եւ տեսա
նիցէ։

ճկ / է

Զարմացան ամ
ենայն ժողովուրդքն
եւ ասէին։ միթէ
սա՛ իցէ որդին
դաւթի։

ճկա / բ

Իսկ փարիսեցիքն
իբրեւ լուան
ասեն։ ոչ իւիք հա
նէ դա զդեւս, եթէ
ոչ բէեղզեբուղաւ
իշխանաւն դիւաց։

ճկբ / բ

Իբրեւ գիտաց յս
զխորհուրդս նո
ցա ասէ ցնոսա։
Ամենայն թագ
աւորութիւն բաժ
անեալ յանձն՝ աւ
երի։ եւ ամենայն
քաղաք կամ տուն
բաժանեալ յանձն,
ոչ կայցէ։

մ / ճկզ / ճի — մ / ճկա / ճկբ — մր / լբ — ղ / ճե / ճկզ

Եւ եթէ սատանայ
զսատանայ հանէ՝
յանձն իւր բաժա
նեցաւ. արդ՝ ո՞ր
պէս կայցէ թա
գաւորութիւն նորա.
Եւ եթէ ես բեեղ
զեբուղաւ հանեմ
զդեւս՝ որդիքն
ձեր իւ՞ հանիցեն.
Վասն այդորիկ
նոքա եղիցին ձեր
դատաւորք:
Ապա եթէ հո
գւով այ̄ հանեմ ես
զդեւս՝ ապա հասեալ
է ի վերայ ձեր
արքայութիւն այ̄:
Կամ զիա՞րդ կա
րէ ոք մտանել ի տուն
հզաւրի եւ զգործ
իսն նորա յափշտա
կել՝ եթէ ոչ նախ
կապիցէ զհզաւրն
եւ ապա զտունն նո
րա յափշտակիցէ:
Որ ոչն ընդ իս է՝
հակառակ իմ է.
եւ որ ոչն ժողովէ ընդ
իս՝ ցրուէ:
Վասն այսորիկ ասեմ
ձեզ. ամե
նայն մեղք եւ հայ
հոյութիւնք թող
ցին որդւոց մարդ
կան. բայց զհոգւ
ոյն հայհոյութի
ւն թողցի:

Եւ որոք ասիցէ բա
ն զորդւոյ մարդո՛
թողցի նմայ ։
Բայց որ զհոգւոյն
սրբոյ ասիցէ՛ մի
թողցի նմա ։ մի
յայսմ աշխարհի․
եւ մի ի հանդերձ
ելումն ։

ճիր
դ

Կամ արարէք զ
ծառն բարի՛ եւ զպ
տուղ նորա բարի․
Կամ արարէք զ
ծառն չար՛ եւ զպ
տուղ նորա չար ։
Քանզի ի պտղոյ ան
տի ծառն ճա
նաչի ։
Ծնունդք իժից ։
զիարդ կարիցէք
բարիս խաւսել
որ չարքդ էք ։ քան
զի ի յաւելորդաց
սրտին խաւսի բերան ։

ճիե
բ

Այր բարի՝ ի
բարի գանձէ սր
տի իւրոյ հանէ
զբարիս ։ Եւ այր
չար՝ ի չար գանձէ
սրտի իւրոյ հա
նէ զչարիս ։

ճիզ
գ

Բայց ասեմ ձեզ ։
Թէ ընդ ամենայն
դատարկ բանից
զոր խաւսեսցին
մարդիկ՝ տայց են
համար յաւուր
դատաստանին ։

ա	ա	շ	ր
ճիր	ճիե	կբ	...
	ճիզ		...

իգ

զի ի բանից քոց ար
դարանայցես. եւ ի
բանից քոց պար
տաւորեսցիս։

ՅԱՅՆԺԱՄ
ՊԱՏԱՍԽԱՆԻ
ետուն ոմանք ի դպ
րացն եւ ի փարիսե
ցւոցն եւ ասեն. վա
րդապետ կամիմք
նշան ինչ տեսա
նել ի քէն։

ճիը
Նա պատասխա
նի ետ եւ ասէ ցնոսա։
Ազգ չար եւ շնացող
նշան խնդրէ. եւ
նշան մի տացի ի
նմա. բայց նշանն
յովնանու մարգա
րէի։

Զի որպէս էր յով
նան ի փոր կիտին
զերիս տիւս եւ զե
րիս գիշերս. նոյն
պէս եղիցի որդի
մարդոյ ի սիրտ երկ
րի զերիս տիւս եւ
զերիս գիշերս։

Արք նինուէա
ցիք յարիցեն ի
դատաստանի ընդ
ազգիս ընդ այսմիկ
եւ դատապարտես
ցեն զսա. զի ապաշխա
րեցին ի քարոզու
թեանն յովնանու։

Եւ ահաւասիկ
մեծ քան զյովնան
է աստ։

Մ
ճիե
ճիը

Ղ
ճիը
ճլէ

Դշխոյն հարաւ-
ոյ յարիցէ ի դա-
տաստանի ընդ ազ-
գիս ընդ այսմիկ և
դատապարտեսցէ
զսա : զի եկն ի
ծագաց երկրի լսել
զիմաստութիւն
Սողոմոնի :
Եւ ահա մեծ քան
զՍողոմոն է աստ :

ձխթ / ե

Յորժամ այսն
պիղծ ելանիցէ ի
մարդոյ՝ շրջի ընդ
անջրդի տեղիս,
խնդրէ հանգիստ
և ոչ գտանէ : յայն
ժամ ասէ, դարձայց
ի տուն իմ ուստի ելի :
Եւ եկեալ գտանէ
պարապորդ՝ մաքր-
եալ և յարդարեալ :
յայնժամ երթայ առ-
նու ընդ իւր, եւթն
այլ այսս չարագոյ-
նս քան զինքն : և
մտեալ բնակեն անդ :
և լինի մարդոյն այն-
միկ՝ յետինքն չար
քան զառաջինսն :
Այնպէս եղիցի և
ազգիս այսմիկ չարի :

ձլ / բ

Մինչդեռ նա ընդ-
ժողովուրդսն խօ-
սէր, ահա մայր նո-
րա և եղբարք նորա
կային արտաքոյ և
խնդրէին խօսել ընդ
նմա :

Մ ձխթ — Ղ ձլ

Մ ձլ — Մր ձլէ — Ղ ձբ

Ասաց ոմն ցնա, ա
հա՛ մայրքո և եղբա
րքքո, կա՛ն արտա
քոյ և խնդրեն խաւ
սել ընդ քեզ:

Նա պատասխա
նի ետ այնմիկ որ
ասացն ցնա և ասէ.
ո՞վ է իմ մայր. կամ ո՞վ
են իմ եղբարք:

Եւ ձգեա՛լ զձեռն
իւր յաշակերտսն,
ասէ. ահա՛ մայր
իմ և եղբարքիմ.
Զի որ առնիցէ զ
կամս հաւր իմոյ որ
յերկինսն է. նա՛ է
իմ եղբայր և քոյր
և մայր:

ձլա
է

ՅԱՒՈՒՐ

յայն միկ ելեալ յս ի
տանէն. նստէր ա՛ռ
առ ծովեզերն:

Եւ ժողովեցան
առ նա ժողովուրդք
բազումք, մինչ և
մտանել նմա ի
նաւ և նստել: և
ամենայն ժողովու
րդն կայր առ ծով
եզերն:

իդ

Եւ խաւսեցաւ ընդ
նոսա բազում առ
ակաւք և ասէ:

Ահա ել սերմա
նահան՝ սերմանել:
և ի սերմանելն իւ
րում, էր որ անկաւ

մ մբ շ
ձլա ալ հզ

ու ճանապարհաւ՝
և ելին Թշուառն երկ
նից և եկեղեցի զնա:
Եւ այժմ ամենակա-
յապաւաւածն ուր ոչ
գոյր հոգ բազմում, և
վաղ վաղակի բա-
ռաւ : աւ ի չգոյէ
հիւթոյ երկրին, ի
ծագել արևու՛ տա
պայծառ : և զխոնհա
խնարհմամբ՝ չոր
ացան :
Եւ այժմ ամենակա- ի
մեղ վրղոց : եղ ին
փոշիքն և հեղձու-
ցին զնա :
Եւ այժմ ամենակա-
յերկիր բարի և ամայր

զղատող : եր ոչխա
ր խւրաւոր : և եր որ
վաճառաւոր : և եր
որ երեւմաւոր :
Աստուծոյ ակամն
Ջրա լանկոյ լու եղէ :
Եւ մատուցեալ եալ
աշակերտքն ամեն
ցնա՝ ընդունեցին ասա
կաւք խաւ ... ընդ-
նոսայ :
Նա պատ ատ եւ ա
նի նա և ամէ ցնոսա:
քանզի ձեռն տու-
եալ է զեր եղ զերոր
հոգւոյն աղբայ ու-
Թեան երկնից : և
նոցա չէ տու եալ :
ձը ե Զ խայր զուցէ՝

մ ղ
ձը ձա

տացի՝ նմա յաւել
ցի։ Եւ յորոյ ոչն գո
ցէ՝ եւ զոր ունիցին
բարձցի ի նմանէ։

ձլգ
ա

Վասն այդորիկ
առակաւք խաւսիմ
ընդ նոսա՝ զի տե
սանեն՝ եւ ոչ տեսա
նեն։ Եւ լսեն՝ եւ ոչ
լսեն։ Եւ ոչ առնուն
ի միտ։

Եւ կատարի՝ առ
նոսա մարգարէու
թիւնն եսայեայ որ
ասէ. լսելով լուի
ջիք՝ եւ մի՛ իմասջիք։
Եւ տեսանելով տես
ջիք՝ եւ մի՛ տեսջիք։
Զի թանձրացաւ սի

րտ ժողովրդեա
նս այսորիկ. եւ ակ
անջաւք իւրեանց
ծանրութեամբ լուան.
եւ զաչս իւրեանց
կափուցին։ Զի մի՛
երբեք տեսցեն աչ
աւք՝ եւ ականջաւք
լուիցեն՝ եւ սրտիւք
իմասցին. եւ դարձ
ցին եւ բժշկեցից զնոսա։

ձլդ
է

Բայց ձեր երանի
է աչացդ զի տեսա
նեն. եւ ականջաց
ձերոց զի լսեն։

Ամէն ասեմ ձեզ։
զի բազում մարգա
րէք. եւ արդարք.
ցանկացան տեսա

մ ձլգ | մր ճէ | ղ ճհ | յ ձթ | մ ձլդ | մր ձի

նել՝ զոր տեսանէքդ-
եւ ոչ տեսին։ Եւ լսել
զոր լսէքդ, եւ ոչ լուան։

ՃԺԵ
Ը

Արդ՝ լուարուք
դուք զառակն սեր
մանացանին։

Յամենայն որ
լսէ զբանն արքա
ութեան եւ ոչ առն
ու ի միտ՝ գայ չարն
եւ յափշտակէ զսեր
մանեալն ի սրտին
նորա։ այն է որ առ
ճանապարհ առն
սերմանեցաւ։

Եւ որ յապառա
ժին սերմանեցաւ՝
այն է, որ եբրեւ լսէ
զբանն՝ եւ վաղվաղ
ակի խնդութեամբ
ընդունի զնա։

Բայց զի ոչ ու
նի արմատս յինք
եան, այլ առ ժամ
անակ մի է՝ ի լին
ել նեղութեան եւ
հալածանաց վա
սն բանին, վաղ
վաղակի գայթ
ագղի։

Իսկ որ ի մէջ փշ
ոյն սերմանեցաւ
ցաւ՝ այն է, որ եբ
րեւ լսէ զբանն, եւ
հոգք աշխարհիս
եւ պատրանք մեծ
ութեան հեղձու
ցանեն զբանն եւ

Ճ Կ Ղ
ՃԺԵ Լ ՀԸ

լինի անպտուղ։
Իսկ որ յերկ՛ իւրն
բարի սերմանե
ցաւ․ այնէ որ իբ
րեւ լսէ զբանն եւ ի
մանայ տանի եւ տա
պտուղ։ Եւ որ հա
րիւր։ Եւ որ վաթ
սուն։ Եւ որ երե
սուն։

ԱՅԼ ԱՌ
ակ արկ առաջի նոսա
եւ ասէ։

Նմանեցաւ արք
այութիւն երկն
ից առն, որ սերմ
անիցէ սերմն բա
րի յագարակի իւր
ում։ Եւ ի քուն լինել
մարդկան․ եկն
թշնամին նորա՝ ցա
նեաց ի վերայ որոմն
ի մէջ ցորենոյն եւ
գնաց։

Իբրեւ բուսաւ խո
տն եւ արար պտուղ՝
ապա երեւեցաւ
որոմնն։

Մատուցեալ
ծառայք տանն ու
տեառն ասեն ցը
նա․ տէր, ոչ սերմ
բարի սերմանե
ցեր յագարակին
քում։ արդ ուստ
ի՞ ունիցի զորոմնն։

Նա ասէ ցնոսա՝
այր թշնամի արար զա
յն։

Ասեն ցնա ծառ-
այքն · կամիս զի
երթիցուք քաղես-
ցուք զայն ի բաց ։
Եւ նա ասէ ցնոսա,
ոչ ։ գուցէ մինչ
քաղիցէք զորոմնն·
և զցորեանն ընդ
նմին ի բաց խլի-
ցէք ։ Թոյլ տուք
երկոցունց աճել ի
միասին մինչև ի
հունձս ։ Եւ ի ժամ-
անակի հնձոց·
ասացից ցհնձող-
սըն · քաղեցէք
նախ զորոմնն, և
կապեցէք զայն խր-
ձունս առ ի այրել ։

և զցորեանն ժողովե-
ցէք ի շտեմարան ան-
ս իմ ։

ճէ
է

Այլ առակ արկ
առ նոսա և ասէ ։
Նման է արքայ-
ութիւն երկնից
հատոյ մանանխոյ ։
զոր առեալ մարդոյ
սերմանեաց յագա-
րակի իւրում ։ որ
փոքր է քան զամե-
նայն սերմանիս,
և յորժամ աճիցէ
մեծ է քան զամե-
նայն բանջարս ։
և լինի ծառ ։ մինչ-
և գալ թռչնոց
երկնից և հանգչել

մ	մր	ղ
ճէ	խդ	ճկե

յուսոյ նորա ։
Մ՛ի՛ լաւակէսաւ
անցաւ ընդդիմոսա և
սան ։
Ն մանէ ալբք այ
ու Թիւն երկնեցեալ
տէրոյ ։ զոր ար եալ
կընող Թագաւորն ե
գիւխն երկու ալեր.
մինչև ամենն այն
խոլմորեցաւ ։
Զ այս ամէն այն
խաւ անցաւ ջր առա
կաւք ընդ ծողով
ուրդսն ։ և առաւնց
առ անկի ոչ ենչխաւ
անը ընդ նոսայ ։
Զ ի լցցի ասա
ցեալն խմարգարէ

ին ։ բացէք դրա
կաւք զբերան իմ.
և բղխեցէք զձայն
կենդան խնկաբերանն
աշխարհի ։
Յ ԱՅՆԺԱՄ
Թողեալ ջր զծողով
ուրդսն եկն խառն ։
Մ ատեան առնա
աշակերտացն և աս
են . մեկնեայ մեզ
զառակ որոմանցն
ագարակին ։
Ն ա պատասխան ա
նի եւ ասաց ցնոսա ։
Ո րսերմանն է սերմ
բարի, է որդին մարդոյ ։
Նաագարանն աշխ
արհս է ։ սերմն

ձը
ձըթ
խե
ձկս
ձխ

բարի նոքայ են, որ
որդեքն արքայու-
թեան են ։ Իսկ որ
ոմանն՝ որդեք չարին
են ։ Եւ թշնամին որ
վարեաց զայն՝ սա
տանայ է ։ Եւ հուն
ձքն՝ կատարած
աշխարհիս է ։ Եւ
հնձաւորքն՝ հրեշ
տակք են ։ Որպէս
ժողովին որոմնն եւ
հուր այրի՝ այնպէս
եղիցի ի կատարա
ծի աշխարհիս ։
Առաքեսցէ որ
դի մարդոյ զհրեշ
տակս իւր՝ եւ ժողով
եսցեն յարքայութե
նէ նորա զամենայն
գայթագղութիւ-
նս, եւ զայնոսիկ
որք գործեն զան
աւրէնութիւն ։ Եւ
արկցեն զնոսա ի
հնոց հրոյ ։ Անդ
եղիցի լալ եւ կրճել
ատամանց ։

Յայնժամ արդ-
արքն ծագեսցեն
իբրեւ զարեգակն
յարքայութեան
երկնից ։
Որ ունիցի ական
ջս լսելոյ՝ լուիցէ ։
Դարձեալ նման
է արքայութիւն
երկնից, գանձի ի

ծածկելոյ յագարա
կի ։ զոր գտեալ
մարդոյ՝ թաքոյց ։
և ի խնդութենէ ան
տի երթա և վաճա
ռէ զամենայն ինչ
զոր ունի՝ և գնէ զա
գարակն զայն ։

Դարձեալ նմա
նէ արքայութի
երկնից ա՛ռն վաճա
ռականի որ խնդ
րիցէ մարգարիտս
գեղեցիկս ։ և ա՛պա
գտեալ մի պատու
ական մարգարիտ՝
երթեալ վաճառե
աց զամենայն զոր
ինչ ունէր, և գնեա՛ց
զայն մարգարիտ ։

Դարձեալ նմանէ
արքայութիւն
երկնից, ուռկանի
արկելոյ ի ծով ։ և յա
մենայն ազգաց ժո
ղովելոյ ։ զոր իբ
րև լցաւ՝ հանեալ
ի ցամաք ։ և նս
տեալ ժողովեցին
զբարի բարին յամ
անս ։ և զխոտանն
ի բաց ընկեցին ։

Այնպէս եղիցի ի
կատարածի աշխ
արհիս ։ Ելցեն հր
եշտակք՝ և մեկնես
ցեն զչարս ի միջո
արդարոց ։ և արկ

ցեն զնոսա ի հնոց
հրոյն: անդ եղիցի
լալ և կրճել ատամ
անց:

Ասէ ցնոսա յս՝
իմացարուք զայս
ամենայն:

Ասեն ցնա այո տր:
Եւ նա ասէ ցնոսա:

Վասն այսորիկ՝
ամենայն դպիր
աշակերտեալ ար
քայութեան երկ
նից՝ նման է առն
տանուտեառն՝ որ
հանէ ի գանձէ իւր
մէ զնոր և զհ
հին:

ԵՒԱՆԳԵԼԻՈՆ

րև կատարեաց յս
զամենայն զառակս
զայսոսիկ՝ փոխե
ցաւ անտի:

Եւ եկեալ ի գաւառ
իւր ուսուցանէր զնոսա
ի ժողովրդեանն նոցա:
մինչև զարմանալ
նոցա և ասել: ուս
տի իցէ այս իմ
աստութիւն և զօր
ութիւն: Ոչ սա է
հիւսանն որդի:
ո՞չ մայր սորա կոչի
Մարիամ: և եղբարք
սորա յակովբոս՝
և յովսէս՝ և սիմոն՝
և յուդա: և քորք
սորա ո՞չ ամենեքեան

Ճխա

Մ Մր Ղ Յ
Ճխա Ծ ԺԹ ԾԹ

առ մեզ են ։ արդ ու‑
ստի է սմա այս
ամենայն ։ և գայթ‑
ագղէին ի նմա ։

ճխբ
ժ

Եւ յս ասէ ցնոսա ։
ոչ է մարգարէ ան‑
արգ՝ եթէ ոչ յիւր‑
ում գաւառի և յիւ‑
րում տան ։

Եւ ոչ արար անդ
զաւրութիւնս բա‑
զումս վասն ան‑
հաւատութեանն
նոցա ։

ճխգ
ժ
իէ

ՅԱՅՆՄ ԺԱ‑
մանակի՝ լուաւ հերով‑
դէս չորրորդա‑
պետ զլուր յի ՝ և
ասէ ցծառայսն իւր ։

Սա է յովհաննէս
մկրտիչ ՝ նա յար‑
եաւ ի մեռելոց ՝ և
վասն այնորիկ զաւ‑
րութիւնք լինին
նովաւ ։

ճխդ
ժ

Քանզի հերով‑
դէս կալեալ զյով‑
հաննէս ։ կապեաց
զնա և եդ ի բանտի
վասն հերովդիա‑
դայ կնոջ փիլիպպո‑
սի եղբաւր նորա ։
Զի ասէր ցնա յով‑
հաննէս ՝ ոչ է արժան
քեզ ունել զնա ։ և
կամէր զնա սպան‑
անել ։ բայց երկն‑
չէր ի ժողովրդենէ

մ	մր	ղ	յ
ճխբ	ծա	խա	լէ
ճխգ	ծե	ղ	

մ	մր	յ
ճխդ	ծթ	ժէ

անտի՝ քանզի իբ-
րև զմարգարէ ուն-
էին զնա ։

ձիւ
Գ

Եւ իբրև եղեն ծը-
նունդք Հերովդի՝
կաքաւեաց դուստ-
րըն Հերովդիադա-
ի մէջ բազմակա-
նին ։ և հաճոյ թուե-
ցաւ Հերովդի ։
Ուստի և երդմամբ
խոստացաւ՝ տալ
նմա զինչ և խնդ-
րեսցէ ։
Եւ նա յառաջա-
գոյն խրատեալ ի
մաւրէ իւրմէ ։
Տուր ինձ աստ ի
վերայ սկտ-

եղ զգլուխն Յովհան-
նու մկրտչի ։
Եւ տրտմեցաւ թա-
գաւորն ։ բայց վասն
երդմանցն և բազմ-
ականացն, հրա-
մայեաց տալ նմա ։
Եւ առաքեաց գլ-
խատեաց զՅովհան-
նէս ի բանտի ։ և
բերին զգլուխն նորա
սկտեղբ և տուին
աղջկանն ։ և տա-
րաւ առ մայր իւր ։
Եւ մատուցեալ ա-
շակերտքն նորա՝
բարձին զմարմինն
և թաղեցին ։ և ե-
կեալ պատմեցին Յիսուսի ։

Մ Մր
ձիւ Կ

[illegible]

լուաւ յս · գնաց ան
տի նաւու յանա
պատ տեղի առ
անձինն ։

Իբրև լուան ժող
ովուրդքն՝ գնա
ցին զհետ նորա ա
հետի ի քաղաք
աց անտի ։

Եւ իբրև ել՝ ետես
ժողովուրդ բազում։
գթացաւ ի նոսա
և բժշկեաց զհիւ
անդս նոցա ։

իգ

Իբրև ընդ երեկս
եղև · մատեան
առ նա աշակեր
տքն և ասեն ։

Տեղիս անապ
ատ է ։ և աւուրս
ատարա ժամանեալ։
արձակեա զժող
ովուրդդ զի
երթիցեն շուրջ
ի շէնսն և գն ես
ցեն իւրեանց կե
րակուր ։

Ասէ յս · ոչինչ
պիտոյէ դոցա
երթալ ։ դուք
տուք դոցա ու
տել ։

Եւ նոքա ասեն
ցնա ։ ոչինչ ու
նիմք աստ, բայց
հինգ նկանակ
և երկուս ձկունս ։

Մ Մր Ղ Յ
ձայն կգ ղէ իե
ձայն

Եւ ասէ ցնոսա բե-
րէ՛ք այսր զայն ։
Եւ հրամայ նոցա
բազմեցուցանե՛լ
զմարդիկն ի վերայ
խոտոյ ։ և առեալ
զհինգ նկանակն
և զերկուս ձկունսն ․
հայեցեալ յերկինս ։
աւրհնեաց ։ եբեկ
և ետ աշակերտացն ։
և աշակերտքն ժող
ովրդոյն ։
Ա կերա՛ն ամենեք
եան յագեցան ։ և
բարձին զնշխարս
կոտորոցն , երկոտ
ասա՛ն սակառի
լի ։ և որք կերանն
էին արք իբրև հինգ
հազար ։ Թո՛ղ զկա
նայս և զման
կ տին ։

ձեռ
Դ

ԵՒ ՀԱՐԿԵԱՑ
վաղվաղակի զաշա
կերտսն մտանել ի
նաւ ․ և յառաջե՛լ
յայն կոյս . մինչ ինքն
զժողովուրդսն
արձակեսցէ ։

ձեռ
Բ

Եւ իբրև արձա
կեաց զժողովուրդ
սն ․ ե՛լ ի լեառն առ
առանձինն կալ
յաղաւթս ։

ԻԵ

ձճ
Գ

Եւ իբրև ընդ եր
եկս եղև ․ մի՛այն էր
միայն ։

Մ	Մր	Ղ	Յ
ձխը	կէ	ճե խգ	
ձխթ	կղ		ծա
ձծ	կէ		

Եւ նաւն մեկնեալ
էր ի ցամաքէն բա
զում ասպարիսաւք
ծփեալ յալեացն:
քանզի ընդդէմ էր
հողմն :

Եւ ի չորրորդում
պահու գիշերոյն,
եկն առ նոսա Յս գը
նալով ի վերայ ծովուն:

Իբրև տեսին զնա
աշակերտքն զի գը
նայր ի վերայ ծովուն՝
խռովեցան : և
ասեն թե ուրուական
ինչ իցէ : և առ ահ
էն աղաղակեցին:

Եւ վաղվաղակի
խաւսեցաւ ընդ նո
սա Յս ասէ :

Քաջալերեցար
ուք : ես եմ մի երկնչիք:

Պատասխանի ետ
նորա պետրոս և
ասէ : տր, եթէ դու
ես՝ հրամայեա
ինձ գալ առ քեզ ի
վերայ ջրոյս :

Եւ նա ասէ, եկ :

Եւ իջեալ ի նաւէն
պետրոս, գնայր ի
վերայ ջրոյն և եկն
առ Յս :

Եւ տեսեալ զհողմն
սաստիկ՝ երկեաւ:

Իբրև սկսաւ ընկ
ղմել՝ աղաղ ակ
եաց և ասէ : տր,

փրկեա՛ զիս ։
Եւ վաղվաղակի ի
ձգեաց յս̃ զձեռն ն
իւր · կալաւ զնա և
ասէ ։ Թերահա
ւատ՝ ընդէ՞ր երկմը
տեցեր ։
Եւ ի մտանելն ի
նաւն՝ դադար ա
եաց հողմն ։
Եւ որ ի նաւին էին,
մատեան երկիր պա
գին նմա և ասեն ։
արդարև որդի այ̃
ես դու ։
Եւ անցեալ նոքա
եկին ի գեննեսարէթ ։
Եւ ծանեան զ
նա արք տեղւոյն այն

որիկ · առաքեցին
ընդ ամենայն գա
ւառն , եւ ածէին առ
նա զամենայն հի
ւանդս ։ Եւ աղաչէին
զնա զի գոնեայ ի
քղանցս հանդեր
ձի նորա միայն մերձ
եսցին ։ Եւ որ միան
գամ մերձ եղ անդ
էն փրկեցան ։

Յ ԱՅՆԺԱՄ
մատեան առ յս̃ որ
յեմէ փարիսեցիքն
եւ դպիրքն եւ ասեն ։
Ընդէր աշակերտ
քն քո անցանեն են
զաւանդութեամբ
ծերոցն ։ զի ոչ լուա

(margin: ձգբ / ւ; ձգդ / բ; ձգդ / ւ)

մ մր ղ
ձգբ
ձգդ կթ ու

մ մր
ձգդ հա

անան զձեռս յոր
ժամ հաց ուտեն ։
Նա պատասխա
նի ետ եւ ասէ ցնոսա ։

իբ

Եւ դուք ընդէր
անցանէք զպատ
ուիրանաւն այ
վասն ձերոյ աւան
դութեանն ։
Զի ած ասաց՝
պատուեա զհայր
քո եւ զմայր ։ եւ որ
բամբասէ զհայր
կամ զմայր · մահու
վախճանեսցի ։
Եւ դուք ասէք՝ որ
ասէ ցհայր իւր
կամ ցմայր իւր՝ թէ
պատարագ է զոր
յինէն աւգտեսցիս ։
եւ ոչ պատուեսցէ զ
հայր իւր եւ զմայր իւր ։
եւ խոտէք զբանն այ
վասն ձերոյ աւան
դութեանն ։
Կեղծաւորք՝ բա
րւոք մարգարէա
ցաւ ի վերա ձեր
եսայի եւ ասէ ։
Ժողովուրդս այս
շրթամբք պատուէ
զիս · եւ սիրտք ի
ւրեանց հեռացեալ
մեկուսի են յինէն ։
զուր պաշտեն զիս ։
ուսուցանեն են վար
դապետութիւնս
զմարդկան պատու

ուիրեալս ։

Եւ կոչեցեալ առ-
ինքն զժողովուրդ-
ըն ասէ ցնոսա ։
Լուարուք եւ ի միտ
առէք ։ ոչ որ ինչ մը-
տանէ ընդ բերան՝
պղծէ զմարդ ։
այլ որ ինչ ելանէ ի
բերանոյ՝ այն պղ-
ծէ զմարդ ։

ձծե
Ե

Յայն ժամ մատ-
ուցեալ աշակեր-
տքն նորա՝ աս-
են ցնա ։ Գիտես
զի փարիսեցիքն
իբրեւ լուան զդ-
բանդ՝ գայթագ-
ղեցին ։

Նա պատասխա-
նի ետ նոցա եւ ասէ ։
Ամենայն տունկ
զոր ոչ տնկեաց Հայ-
ր իմ երկնաւոր՝ խը-
լեսցի ։

ձծզ
Ե

Թոյլ տուք զնոսա ։
կոյրք են՝ կուրաց
առաջնորդք ։ կոյր՝
կուրի յորժամ առ-
աջնորդէ՝ սխալէ ։
եւ երկոքեան ի խոր
խորատ անկանին ։

ձծէ
Ե

Պատասխանի ետ
Պետրոս եւ
ասէ՝ մեկնեա մեզ
զառակդ զայդ ։
Ասէ յս ։ տակ-
աւին եւ դուք անմիտք

մ
ձծե

մ
ձծզ
ձծէ

մր
հբ

ղ
ծէ

էք ։ ոչ իմանայք ։ Ե
թէ ամենայն որ մտ
անէ ի բերան յորո
վայն երթայ և ար
տաքս ելանէ ։ Իսկ
որ ելանէ ի բերանոյ
ի սրտէ անտի գայ
և այն պղծէ զմարդ ։
Զի ի սրտէ ելան
են խորհուրդք չարք ։
շնութիւնք ։ սպա
նութիւնք ։ պոռն
կութիւնք ։ գողու
թիւնք ։ սուտ վկ
այութիւնք ։ հայ
հոյութիւնք ։
այս ամենայն է
որ պղծէ զմարդ ։
Այլ անլուայ
ձեռաւք ուտել ․ ոչ
պղծէ զմարդ ։

ԽԹ

ԵՒ ԵԼԵԱԼ ԱՆՏԻ
յս ․ գն ․ այց ի կողմանս
տիւրոսի և սիդոնի ։
Եւ ահա կին մի
քանանացի ի սահ
մանացն նոցա ել
եալ ՝ աղաղակէր
և ասէր ։ ողորմ
եա ինձ տր որդի
դաւթի ։ դուստր
իմ չարաչար դի
ւահարի ։
Եւ նա ոչ ետ նմա
պատասխանի ։
Եւ մատուցեալ
աշակերտքն նորա
աղաչէին զնա և

ասէին · արձակեա
զնա զի աղաղակէ
զհետ մեր ::

Եւ նա պատասխա
նի ետ եւ ասէ · ոչ
ուրեք առաքեցա ·
եթէ ոչ առ ոչխարս
կորուսեալս տան
ն իսրայէլի ::

Եւ նա մատուցեալ
երկիր պագանէր
նմա եւ ասէր :
տր · աւգնեայ ինձ ::

Պատասխանի ետ
նմայ եւ ասէ :
ոչ է բարւոք առ
նուլ զհաց մանկ
անց եւ արկանել
շանց ::

Եւ նա ասէ այո տր ::
քանզի եւ շունք կեր
ակրին ի փշրանաց
անկելոց ի սեղանո
տն իւրեանց ::

Յայն ժամ պատ
ասխանի ետ նմա
յս եւ ասէ : ով կին
դու · մեծ են հաւ
ատք քո : եղիցի
քեզ որպէս եւ կամիս ::

Եւ բժշկեցաւ դուստ
ր նորա ի նմին
ժամու ::

ԵՒ ՓՈԽԵԱԼ
անտի յս · եկն ի ծով
եզրն գալիլեացոց ::

Եւ ելեալ ի լեառն
նստէր անդ ::

մ մր ղ
ճժը ճող
ճժթ հգ

մ մր
ճկ հզ

Մատեան առնա ժողովուրդք բազումք՝ որ ունէին ընդ իւրեանս կաղս՝ կոյրս համերս մի ակողմանիս եւայլս բազումս: Ընկե ցին զնոսա առոտս նորա, եբժշկ եաց զնոսայ ::

Մինչ եզարմա նալ ամենայն ժող ովրդոյն որ տեսա նէին : զի համեր քըն խօսէին : կաղք գնային : մի ա կողմանիք բժշ կէին : կոյրք տե սանէին եփառաւ որ առնէին զա̄ծ ի̄ղի ::

Եւ կոչեցեալ առ ինքն յ̄ս զաշա կեր տսն ասէ : Գթամ ես ի ժողովուրդդ : զի աւուր երեք աւու րք են զի կան առ իս՝ եւ ոչ ունին զինչ ու տիցեն : Եւ արձա կել զդոսա նաւթիս չկամիմ : գուցէ նքթիցեն զճա ն ապարհայն::

Ասեն ցնա աշա կերտքն : ինկարող մեզ յանապատի ասա՝ ուստի իցէ այն չափ հաց՝ մինչ յագեցուցան ել

զայդչափ ժողով
ուրդ ։
Եւ ասէ ցնոսա յի(սու)ս.
Քանի՞ նկանակ ուն
իք ։
Եւ նոքա ասեն.
Եւթն ։ և սակաւ ձը
կունս ։
Եւ հրամայեաց
ժողովրդեանն բազմ
ել ի վերայ գետնոյ ։
Եւ առեալ զեւթն
նկանակն և զձկու
նսն՝ գոհացաւ.
եբեկ և ետ աշա
կերտացն ; և նոքա
ժողովրդեանն ։
Եւ կերան ամենե
քին յագեցան ։

Եւ բարձին զնշ
խարս կոտորոցն
եւթն զամբիւղ լի ։
Եւ որք կերանն է
ին իբրև արք չորք
հազարք՝ թող ըզ
կանանց և զմանկտոյ ։
Եւ արձակեաց
զժողովուրդսն՝
եմ ի նաւ և եկն ի
սահմանս մագդա
ղենայ ։

ճկա
Գ

Եւ մատուցեալ փա
րիսեցիքն և սադու
կեցիքն՝ փորձե
լով խնդրէին ի նը
մանէ նշան յերկ
նից ցուցանել նոցա ։

ճկբ
Գ

Ե ապատասխա

Մ	Մր	Յ
ճկա	ՀԷ	ԻԴ
ճկբ		ԾԴ

նե՛ նա նաաէյնո
ւայ : ազգ չար և
շնացող նշա՛ն խն
դրէ : և նշան մի՛
տացի նմա՝ բայց
նշանն յովնանու
մարգարէի :
Ե թո՛ղ զնոսայ և
գնաց :

ճկդ
Է

Գնայց են աշա
կերտքն յայն կոյս,
և մոռացա՛ն առ
նուլ հաց :

Բ
ճկգ
Է

Ասէ՛ ցնոսայ յս՜ :
տեսէք և զգոյշ լե
րուք ի խմորոյն
սադուկեցւոց և
փարիսեցւոց :

ճկե
Է

Նոքա խորհէին
ընդ միմեանս և
ասէին թէ հաց
ոչ բարձաք :
Գիտացեալ յս՜ ասէ,
զի՞ խորհիք ի
միտս ձեր թերա
հաւատք թէ հաց
ոչ ունիմք :
Տակաւին չէք
իմանայք : և ո՛չ յի
շէք զհինգ նկա
նակն ի հինգ հա
զարսն : քանի՛ ի
սակառի բարձէք :
Եւ ո՛չ զեւթն նը
կանակն ի չորս
հազարսն : քանի՛
զամբիւղս բարձ
էք :

Մ	Մր	Ղ	Յ
ճկդ	հը		իդ
ճկգ	հթ	ճխդ	ծգ
ճկե			

Արդ՝ զիարդ ոչ
իմանայք եթէ ոչ
վասն հացի ասա
ցի ձեզ զգոյշ լե՛ր
եւ ի խմորոյ սադ-
ուկեցւոցն եւ փա
րիսեցւոց ։

Յայն ժամ իմացի
ան՝ եթէ ոչ ա
սաց զգուշանալ
ի խմորոյ՝ այլ յա
ղանդո՛յ սադուկե
ցւոցն եւ փարի
սեցւոցն։

Է ճկզ ա

ԿԴ

ԵՒ ԵԿԵԱԼ ՅՍ
ԻԿՈՂՄԱՆՍ ՓԻԼԻ
պպեայ կեսարեայն,
հարցանէ՛ր ցաշա
կերտսն եւ ասէր։

Զո՞ ասեն զի
նէն մարդիկ թէ
իցէ որդի մարդոյ ։
Եւ նոքա՛ ասեն.
ոմն զյովհաննէս
մկրտիչ՝ եւ այլք
զեղիա՛յ. եւ կէսք
զերեմիա՛յ. կամ
զմի՛ ոք ի մարգա
րէիցն ։

Ասէ՛ ցնոսա.
եւ դուք զո՞ ասէք
զինէն թէ իցեմ։

Պատասխանի ե՛տ
նըմա սիմոն պետ
րոս եւ ասէ. դու՛ ես
քս, որդի ա՛յ կեն
դանւոյ ։

ճկե ժ

Պատասխանի ետ

մ մր ղ յ մ
ճկզ ձբ ղբ ծոհ ճկե

յս և ասէ ցնա ։ Երանի է քեզ սիմոն որդի յովնանու ։ զի մարմին և արիւն ոչ յայտնեաց քեզ . այլ հայր իմ որ յերկինսն է ։ Եւ ես քեզ ասեմ ։ զի դու ես վէմ ։ և ի վերայ այդր վիմի շինեցից զեկեղեցի իմ ։ և դրունք դժոխոց զնա մի յաղթահարեսցեն ։ Եւ տաց զփականս արքայութեան երկնից ։ Զոր միանգամ կապեսցես յերկրի՝ եղիցի կապեալ յերկինս ։ և զոր արձակեսցես յերկրի՝ եղիցի արձակեալ յերկինս ։

ձկը / Է

Յայն ժամ սաստեաց աշակերտացըն զի մի ումեք ասիցեն թէ նա է քս ։ Յայնմ հետէ սկսաւ յս ցուցանել աշակերտացն, թէ պարտ է նմա երթալ յէմ ։ և բազում չարչարանս կրել ի քահանայապետից և ի դպրաց և ի ծերոց ժողովրդեանն ։ և սպանանել ։ և յե

Մ	Մր	Ղ
ձկը	Հդ	ղէ
	Ձէ	մզ

երրաւուր յարուցանել։
Եւ առեալ զնայ
մեկուսի պետրոսի՝
սկսաւ կագել ընդ
նըմա եւ ասել։ քաւ
լիցի քեզ տէր։ մի՛ ե
ղիցի քեզ այդ։
Եւ նա դարձեալ
ցպետրոս ասէ։
երթ յետս իմ սատ
անայ։ գայթագ
ղութիւն իմ ես։
զի ոչ խորհիս դու
զայն. այլ զմար
դկանն։

ճկթ
է

Յայնժամ ասէ յս
ցաշակերտսն իւր։
եթէ ոք կամի գալ
զկնի իմ, ուրացցի
զանձն իւր։ առցէ
զխաչն. եւ եկեսցէ զ
կնի իմ։
Զի որ կամիցի ի
զանձն իւր կեցուցա
նել՝ կորուսցէ զնա։
եւ որ կորուսցէ զան
ձն իւր վասն իմ, գտ
ցէ զնա։
Զինչ աւգուտ իցէ
մարդոյ եթէ զաշխ
արհ ամենայն շա
հեսցի եւ զանձն իւր
տուժեսցէ։ կամ
զինչ տացէ մարդ
փրկանս ընդ ան
ձին իւրոյ։

ճհ
բ

ճհա
ժ

Զի գալոց է որդի
մարդոյ փառաւք հաւր

մ մր մ
ճկթ ճհա
ճհ ձե

իւրոյ հանդերձ
հրեշտակաւք իւր
ովք. եւ յայնժամ
հատուսցէ իւրա
քանչ իւր ըստ գոր
ծս իւր։

ճհբ
բ

ԱՄԷՆ Ա
սեմ ձեզ. զի իցեն
ոմանք ի սոցանէ
որ աստ կան. որք ոչ
ճաշակեսցեն զմահ.
մինչև տեսցեն զոր
դի մարդոյ եկեալ
արքայութեամբ
իւրով։

ըդ

Եւ յետ վեց աւ
ուր առնու յս ըզ
պետրոս, եւ զյակ
ովբոս. եւ զյովհն̃
նէս զեղբայր նորա,
եւ հանէ զնոսա ի
լեառն մի բարձր
առանձինն։
Եւ այլակերպ ե
ցաւ առաջի նոցա։
եւ լուսաւորեցան
երեսք նորա իբրեւ
զարեգակն։ եւ
հանդերձք նորա
եղեն սպիտակ իբ
րեւ զլոյս։
Եւ ահա երեւ ե
ցան նոցա մովսէս
եւ եղիայ՝ որ խօսէ
ին ընդ նմա։
Պատասխանի ետ
պետրոս եւ ասէ
ցյս̃. տր̃. բարւոք

Մ ճհբ | Մր ձե | Ղ ղէ

և մեղաւոր լինել։
եթէ կամիս՝ արաս
ցո՛ւք երիս տաղաւ
արս ։ մի՛ քեզ ։ և
մի Մովսեսի՛ ։ և մի
Եղիայի՛ ։։

Եւ մինչ դեռ նո՛յ
խաւսէր՝ ահա ա՛մպ
լուսաւոր հովանի
եղև ի վերա նոցա։

Ձա՛յն եղև յամպ
ոյն և ասէ ։ դա՛ է
որդի իմ սիրելի
ընդ որ հաճեցայ։
դմա՛ լուարուք ։։

Իբրև լուան աշա
կերտքն․ անկան
ի վերա երեսաց ի
րեանց և երկեա՛ն յոյժ։

Եւ մատուցեալ Յի(սու)ս
բո՛ւռն եհար զնոցա
նէ և ասէ ։ յոտն
կացէք և մի՛ երկնչիք ։։

Ամբարձին զաչս
իւրեանց և ո՛չ զոք
տեսին, բայց մի
ա՛յն զՅի(սու)ս ։։

Եւ մինչ դեռ իջա
նէին ի լեռնէն անտի՝
պատուիրեաց նո
ցա Յի(սու)ս և ասէ ։ մի
ումեք ասիցէք զտե
սիլդ մինչև որդի
մարդոյ ի մեռելոց
յարիցէ ։։

ճհգ
է

Հարցին զնա աշա
կերտքն և ասեն․
զիա՞րդ դպիրքն

Մ Մ
ճհդ ձ

ասեն եթէ եղիայի
նախ պարտէ գալ։
Պատասխանի ետ
յս եւ ասէ ցնոսա։
եղիա գայ, եւ հաստա
տեսցէ զամենայն։
Այլ ասեմ ձեզ։
զի եղիա եկեալ իսկ
է ։ եւ ոչ ծանեան զ
նա՝ այլ արարին
ընդնմա զորինչ եւ
կամեցան ։ նոյնպէս
եւ որդի մարդո չար
չարելոց է ի նոցանէ ։
Յայնժամ իմացա
ին աշակերտքն՝ ե
թէ վասն յովհաննու
Մկրտչի ասաց
ցնոսա ։

ԻԵ
ճհդ
Ը

ԵՒ ԻԲՐԵՒ
եկն ի ժողովուրդն·
մատեաւ այր մի, ի
ծունր իջանէր եւ ա
սէր ։ Տր, ողորմեա՛
որդւոյ իմում։ զի
լուսնոտի ․ եւ չարա
չար հիւանդանայ։
բազում անգամ
անկանի ի հուր եւ
բզ ի ջուր ։ մատ
ուցի զնա աշակեր
տացն քոց ․ եւ ոչ կա
րացին բժշկել ։
Պատասխանի ետ
յս եւ ասէ ։ ով ազգ
ան հաւատ եւ թիւր։
մինչեւ յերբ իցեմ
ընդ ձեզ ։ մինչեւ

Մ	Մր	Ղ
ճհդ	Ղա	Ղթ

յե՞րբ անսայցեմ ձեզ:
ա՛ծ զնա աստ առ իս ::
Եւ սաստեա՛ց նմա
յս. եւ ե՛լ ի նմանէ
դեւն : եւ բժշկեցա՛ւ
մանուկն ի ժամէն
յայնմանէ ::
Յայնժամ մա
տեա՛ն աշակերտք
ն առանձինն եւ
ասեն ցյս, մեք
ընդէ՞ր ոչ կարա
ցաք հանել զնա:
Եւ նա ասէ՛ ցնո
սա՛ վասն թեր
ահաւատութե՛
ձերոյ ::
Ամէ՛ն ասեմ ձեզ:
եթէ ունիցիք հաւ
ատս քան զհա՛տ
մանանխոյ, աս
ասջիք լերինս այս
միկ փոխեա՛ց աս
տի անդր, եւ փո
խեսցի՛. եւ ո՛չ ինչ
ան հնարին լիցի
ձեզ: Բայց այ՛ս
ազգ՝ ո՛չ ելանէ
եթէ ոչ աղօթիւք
եւ պահօք ::
ԵՒ ՄԻՆՉԴԵՌ
շրջէին նոքա ի գա
լիլեա, ասէ՛ ցնոսա
յս : մատնելո՛ց է որ
դի մարդոյ ի ձեռս
մարդկան : եւ սպ
անցեն զնա . եւ յեր
իր աւուր յարիցէ ::

Ու տրտմեցան յոյժ ։

Եւ բուռն եկեալ նոքա ի կափառնաում, մատեան որք զերկդրամեանն պահանջէին, առ պետրոս եւ ասեն. վարդապետն ձեր ոչ տա զերկդրամեանն։

Ասէ. այո՛։

Եւ ի մտանելն ի տունն, յառաջեաց քանզնա յս եւ ասէ. Զինչ թուի քեզ սիմովն. թագաւորք աշխարհի յումմէ՞ առնուն զհարկս, կամ զհաս. յորդւոց իւրեանց թէ յօտարաց. Եւ նորա ասացեալ թէ յօտարաց. ասէ ցնա յս. ապա ուրեմն ազատ են որդիքն։

Բայց զի մի՛ գայթագղեսցուք զնոսա, երթիցես ի ծով եւ ընկեսցես կարթ. եւ զառաջին ձուկն որ ելանիցէ, առ. եւ բացցես զբերան նորա եւ գտանիցես ստատեր. եւ զայն առեալ տացես նոցա, ընդ իմ եւ ընդ քո։

Յայնմ աւուր մա

տեառն աշակերտ
քըն՝ առ յս եւ ասեն:
Ով իցէ իմէնջ մեծ
յարքայու- թեան
երկնից ::
Եւ կոչեաց առ
ինքն յս մանուկ մի՝
կացոյց զնա իմէջ
նոցա եւ ասէ ::
Ամէն ասեմ ձեզ:
եթէ ոչ դարձջիք
եւ եղիջիք իբրեւ զ
մանկտիս. ոչ մը
տանիցէք յարքա
ութն երկնից ::
Արդ՝ որ խոն
արհեցուցանէ
զանձն իւր իբրեւ
զմանուկս զայս՝
նա է մեծ յարքայ
ութեանն այ ::
ճհը
բ
Եւ որ ոք ընկալցի
մանուկ մի այսպիսի
յանուն իմ. զիս ըն
դունի ::
Եւ որ ոք գայթակ
ղեցուսցէ զմի ի
փոքրկանցս յայս
ցանէ յիս հաւա
տացելոց. լաւ էր
նորա եթէ կախ
եալ էր երկանն իշոյ
ընդ պարանոց նո
րայ եւ ընկղմեալ
ի խորս ծովու ::
Վայ աշխարհի
գայթակղութեց:
հարկ է գալ գայթ

Ճ Վ
ճհը Ժ

ագղութեանն ։
բայց վա՛յ մարդոյն
այնմիկ յորոյ ձեռն
գայցէ գայթ ա գ
ղութիւն ։

ՃԶ
Է

Եթէ ձեռն քո կամ
ոտն գայթագղե
ցուցանէ զքեզ՝
հա՛տ զնա ընկեա
ի քէն ։ լա՛ւ է քեզ
միա ձեռանի կամ
կա՛ղ մտանել ի
կեանս . քան երկ
ու՛ս ձեռս ունել և
երկու ոտս ան
կանել ի հուրն յաւ
իտենական ։
Եւ եթէ ական քո
գայթագղեցուցա

Մ
ՃԶ

նէ զքեզ . հա՛ն զնա
և ընկեա ի քէն ։
լա՛ւ է քեզ միա
կանի մտանել ի
կեանս . քան երկ
ու՛ս աչս ունել և
անկանել ի գեհեն
հրոյն ։

ՃԶա
Ժ

Զգո՛յշ լեր
ուք ։ մի՛ արհամ
արհիցէք զմի ի փոք
ր կանցս յայսցա
նէ ։ ասե՛մ ձեզ .
զի հրեշտա՛կք նո
ցա ո՛ր յերկինս .
հանապա՛զ տեսա
նեն զերեսս հաւր
ի՛մ որ յերկինսն է .
զի ե՛կն որդի մար

Մ
ՃԶա

ԼԷ

դոյ կեցուցանել
զկորուսեալն:
Զինչ թուի ձեզ:
Եթէ լինիցի մարդոյ
հարիւր ոչխար՝ եւ
մոլորեսցի մի ի նոցա
նէ՝ ոչ թողուցու
զիննսուն եւ
զինն ոչխարն ի լե
րինս, եւ երթեալ
խնդրիցէ զմոլոր
եալն:
Եւ եթէ լինիցի ի
գտանել զնա, ամ
էն ասեմ ձեզ՝ զի
ուրախ լինի ի վերա
նորա առաւել
քան ի վերա իննս
սուն եւ իննոցն

որ ոչ իցեն մոլոր եալ:
Այսպէս ոչ է կա
մք առաջի հօր
ձերոյ որ յերկինս է,
եթէ կորիցէ մի ի
փոքրկանցս յայս
ցանէ:
Եթէ մեղիցէ քեզ
եղբայրն քո՝ երթ
յանդիմանեա զնա
ընդ մէջ քո եւ
նորա միայն:
Եթէ լուիցէ քեզ,
շահեցար զեղբայր
քո:
Ապա թէ ոչ լուի
ցէ քեզ՝ առ ընդ
քեզ մի եւս կամ
երկուս: զի ի բերան

Ժ ՃՁԲ　Թ ՃՁԵ ՃՁԹ　Ժ ՃՁԴ ՃՁԳ　Է ՃՂ

անի՛ երկուց և եր
կից վկայից հաս
տատեսցի ամե
նայն բան ։
Եւ եթէ և նոցա՛
ոչ լուիցէ, ասա
ցիր յեկեղեցւո՛ջ ։
Ապա թէ և եկե
ղեցւո՛յն ոչ լուիցէ,
եղիցի քեզ իբրև
զհեթանոսն և զ
մաքսաւոր ։
ձձե
ա
Ամէն ասեմ ձեզ.
զոր կապիցէք յեր
կրի, եղիցի կա
պեալ յերկինս ։
և զոր արձակիցէք
յերկրի, եղիցի ար
ձակեալ յերկինս ։

ձձզ
գ
Դարձեալ ասեմ
ձեզ. եթէ երկո՛ւ
ի ձէնջ միաբանես
ցեն յերկրի, վասն
ամենայն իրաց զոր
ինչ և խնդրեսցեն,
եղիցի նոցա ի հաւ
րէ իմմէ որ յերկ
ինսն է ։
Զի ուր իցեն եր
կո՛ւ կամ երեք ժող
ովեալ յանուն իմ,
անդ եմ ես ի մէջ
նոցա ։
ձձէ
ա
Յայնժամ մատ
եա՛ւ առ նա պետ
րոս և ասէ, տէ՛ր
քանիցս անգամ
եթէ մեղիցէ ինձ

մ ձձե | ղ ճժե | մ ձձզ ձձէ | ղ ձլթ

եղբայր իմ և թողից
նմա : մինչև յեօթն
անգամ :
Ասէ ցնա յս : ոչ
ասեմ քեզ մինչև
յիւթն անգամ :
այլ մինչև յիւթ
անասուն եկին եաւթն :
Վասն այսորիկ
նմանեցաւ արք
այութիւն երկնից
առն թագաւորի :
որ կամեցաւ հա
մար առնել ընդ
ծառայից իւրոց :
Եւ իբրև սկսա
նուլ . մատու
ցին առնա պար
տապան մի բիւր
քանքարոյ :
Եւ քանզի ոչ ունէր հա
տուցանել . հրա
մայեաց վաճառել
զնա տէրն նորա :
և զկին նորա, և զոր
դիս նորա, և զամե
նայն որ ինչ և ուն
իցի և հատուցանել :
Անկեալ ծառ
այն . երկիր պագա
նէր նմա և ասէր :
երկայնամիտ լեր
առ իս, և զամենայն
հատուցից քեզ :
Գթացեալ տր ծա
ռային այնորիկ .
արձակեաց զնա : և
զփոխն եթող նմա :

Ելեա՛լ ծառայնայն
եգի՛տ զմի իծառայ
ակցաց իւրոց որ
պարտէր նմա հար
իւր դահեկան : կա
լեալ զնա խեղդէ՛ր
եւասէր : հատո՛
ինձ զոր պարտիս:

Սոդ՝ անկեալ
ծառայակիցն առ
ոտս նորա, աղաչ
է՛ր զնա եւասէր :
երկայնամի՛տ լեր
առիս եւ հատուցից
քեզ :

Եւնա ո՛չ կամէր :
այլ չոգա՛ւ արկ զ
նա իբանտ՝ մինչեւ
հատուսցէ զպարտսն:

Իբրեւ տեսի՛ն ծա
ռայակիցք նորա
որ ինչ եղեւն՝ տրտ
մեցա՛ն յոյժ : եւ եկ
եալ պատմեցի՛ն տն
իւրեանց զամենայն
որ ինչ եղեւն :

Յայն ժամ կոչ
եա՛ց զնա տր իւր եւ
ասէ : ծառա՛յ չար:
զամենա՛յն զպարտ
սըն թողի քեզ վան
զի աղաչեցե՛ր զիս:
Իսկարդ՝ ո՛չ էր
պարտ եւքե՛զ ողոր
մել ծառայակցին
քում, որպէս եւ ե՛ս
քեզ ողորմեցայ:

Եւբարկացեա՛լ

տրն նորա , մատ
նեալց զնա դաշնա
ց մինչև հատուսցէ
զամ ենայն զ
պարտսն ::

Նոյն պէս և հայր
իմ որ յերկինսն ա
րասցէ ձեզ , եթէ
ոչ թողուցուք իւր
աքանչիւր եղբաւր
իւրում իսրտից ձե
րոց զյանցանս
նոցա ::

ճձթ
Է

ԵՒ ԵՂԵՒ ԻԲ
րև կատարեաց յս
զբանս զայս ուսկ
փոխեցաւ իգալիլէէ
է . և եկն ի սահմա
նս հրէաստանի
յայնկոյս յորդանա
նու ::

Եւ գնացին զհետ
նորա ժողովուրդք
բազումք . և բժշկէ
զնոսա անդ ::

Ժ

Եւ մատեան առ նա
առ նա փարիսե
ցիքն . փորձէին զ
նա և ասէին . է
թէ արժան իցէ ու
մեք արձակել զկին
իւր ըստ ամենայն
վնասու ::

Պատասխանի
նոցա և ասէ . չէ
ընթերցեալ ձեր ,
թէ որ հաստատ
եալն իսկզբանէ

մ
ճձթ

մր
ճդ

պտուղ եւ եկեր ար ար
զնոսա եւ ասէ :

Սատանայս որ եկ
Թողցէ այր, զհայր
եւ զմայր, եւ երթիցէ
զհետ կնոջ իւրոյ • եւ
եղիցին երկոքեան
ի մարմին մի :

Սպասաւոր եմն
ոչ էին երկու • այլ մի
մարմին :

Սոդ զոր ած
զոր գտաց՛ մարդ
մի մեկին եղեւ :

Սասեն ցնա • իսկ
մովսէս ընթերցող ա
ռողջ իրեաց մեզ •
ասէր թողթ մեկ
նորոյ՛ եւ արձակել :

Սասէ ցնոսա : մով
սէս՝ վասն խստա
սրտութեան ձե
րոյ հրամայեաց
ձեզ արձակել զկա
նայս ձեր : այլ
իսկ զբանն ոչ եղեւ
այնպէս :

ծղ
ր

Բայց ասեմ ձեզ :
զի ամենայն որ ար
ձակեսցէ զկին իւր՛
եւ ոչ վասն բանի
պոռնկութեան,
եւ առնու այլ, շը
նայ : եւ որ զարձա
կեալն առնու, շնայ :

ծղա
ժ

Սասեն ցնա աշա
կերտքն իւր : եթէ
այդ պէս իցէ վնաս

մ մր ղ
ծղ ծե ծղէ
ծղա

իցէ ընդ այր և ընդ
կին. լաւ է չամուս
նանալ :

Ե ւ նա ասէ ցնոսա.
ոչ ամենեքեան բաւ
ական են այդմ բա
նի. այլ որոց տըւ
եալ է :

Զ իեն ներքինիք
որ յորովայնէ մաւ
ր իւրեանց ծնան
այնպէս :

Ե ւ են ներքինիք
որ ի մարդկանէ ե
ղեն ներքինիք :

Ե ւ են ներքինիք
որ զանձինս իւր
եանց արարին ներ
քինիս վասն արքա

յութեանն երկնից :

Ո րկարողն է տա
նել՝ տարցի :

ճղէ
բ

Յ այնժամ մատու
ցան առ նա
մանկունս. զի ձեռն
դիցէ ի վերայ նոցա
և աղօթս արասցէ :

Ե ւ աշակերտքն
սաստէին նոցա :

Ա սէ յիս. թոյլ
տուք մանկտւոյդ
և մի արգելուք զդո
սա գալ առ իս. զի
այդ պիսեացդ է
արքայու թիւն
երկնից :

Ե ւ եդեալ ձեռն ի
վերայ նոցա գնաց

մ ճղէ — մր ճվ — ղ մծղ

անտի ։

ՂԱ

խաս

ԵՒ ԱՀԱ ՄԻ
ՄԱՏՈՒՑԵԱԼ ԱՌ
առ նա ասէ ։
Վարդապետ բարի՛
զի՞նչ բարի գործե
ցից՝ զի ընդունի
ցիմ զկեանսն յաւ
իտենականս ։
Եւ նա ասէ ցնա.
զի՞ հարցանես զիս
զբարւոյ ։ մի՛ է բարի՛ ։
Եթէ կամիս ի
կեանսն յաւիտեան
մտանել՝
պահեա՛ զպատու
իրանսն ։
Ասէ ցնա՝ զորս ։
Ասէ ցնա յս ։ զմի՛
սպանաներ , մի՛
շնար՝ մի՛ գողա
նար , մի՛ սուտ վը
կայեր ։ պատուեա՛
զհայր քո եւ զմայր ։
եւ սիրեսցես զըն
կեր քո իբրեւ զան
ձն քո ։
Ասէ ցնա պատ
անին ։ զայդ ամե
նայն պահեցի ի
մանկութենէ իմ
մէ ։ արդ՝ ի՞ւիւիք
պակաս իցեմ ։
ՃՂԵ
Ե
Ասէ ցնա յս ։ ե
թէ կամիս կատա
րեալ լինել՝ երթ
վաճառեա զինչս
քո, եւ տուր աղքա

Մ	Մր	Ղ	Մ	Մր	Ղ
ՃՂԴ	ՃԷ	ՃԻԱ ՄԹ	ՃՂԵ	ՃԸ	ՃԻԲ ՄԹ

տաց ։ եւ ունիցիս
գանձս յերկինս ։
եւ եկ զկնի իմ ։

Իբրեւ լուաւ պա
տանին զբանն ՝
գնաց տրտում ․ զի
ունէր ստացուա
բազումս ։

Ասէ յս ցաշա
կերտսն ։ ամէն ա
սեմ ձեզ ։ զի դժու
արաւ մտցէ մեծա
տուն յարքայու
թիւն երկնից ։

Դարձեալ ասեմ
ձեզ ։ դիւրին է
մալխոյ մտանել
ընդ ծակ ասղան ,
քան մեծատան
յարքայութիւն այ
մտանել ։

Իբրեւ լուան աշա
կերտքն ՝ զարմա
ցան յոյժ եւ ասեն ։
իսկ ով կարիցէ ապրել ։

Հայեցաւ ի նոսա
յս եւ ասէ ։ առ ի
մարդ կանէ այդ
ան կարէ ։ այլ առ
ի յայ ․ ամէն այն
ինչ հնարաւորէ ։

Յայն ժամ պատա
սխանի ետ պետ
րոս եւ ասէ ցնա ։
ահաւասիկ թողաք
մեք զամենայն եւ
եկաք զկնի քո ։ արդ
զինչ լինիցի մեզ ։

մ մր ղ
ձղէ ձթ մե

Աւէ ցնծասցի յա:
ամէն ամէն Հեղ:
զի դուք որ եկ էք
զկնիւխ, եւմեռանն
փառս փալատ եանն,
յոր ժամ հասցէ որ
դու մաքրես յանցա-
փառաց եւր ոց:
Ն ասընէք նդուէք
յերկրո տասանն ա
ծառ· դասէն գեր
կո տասասնադեքէն:
Եւ եամ էհայն որոք
եծող ղոտոն, կամ
զեղեշարս · կամ զ
քորս · կամ զՀայր·
կամ զմայր · կամ
զկին · կամ զոր
դիս · կամ զաւփս

բանկս վասն անո-
ան եւմոյ · Հարե-
րապատ եկ առջէ՛
եւ զկեամնան յառ-
տէնս ակամս մա
ռանք եւսէ ·
Բ աղ ոմք եղե
ցեն առ ամ եկք՛
յետ եկք ։ Այետ
եկք առամեկք։
Բ անգե նմանէ
առք այո ԺԵն
երկնեց առ ըն
ասն ու տեառն:
որեղ ընդ առ ա-
ասոս եւլարծի
ոնեղ մհակս յայ
գե եոր : Եւ արկ
վարծս մհակացն

մ մր շ
ձղղ
ձղէ
ձղը ձժ մըս

մ մր շ
ձղը ձժա ձհր
մ

աւուրն դահեկան,
եւ առաքեաց զնո
սա յայգի իւր ։
Եւ ելեալ զերր
որդ ժամու՝ ետես
այլս զի կային դա
տարկք ի հրա
պարակս ։
Ասէ եւ ցնոսա ։
երթայք եւ դուք
յայգի իմ ։ եւ որ ինչ
արժան իցէ տաց
ձեզ ։
Գնացին եւ նոքա ։
Եւ դարձեալ ել
եալ զվեց ժամաւն
եւ զինն ժամաւն՝
արար նոյնպէս ։
Եւ զմետասան ան

երրորդ ժամու ել
եալ. եգիտ այլս
զի նստէին դատ
արկ ի հրապար
ակս․ ասէ ցնոսա ։
ընդէ՞ր կայք աստ
զաւուրս ցերեկ
դատարկք ։
Ասեն ցնա․ զի
ոչ ոք կալաւ զմեզ
ի վարձու ։
Ասէ ցնոսա այ ։
երթայք եւ դուք
յայգին, եւ որ ինչ
արժան իցէ առ
նուցուք ։
Եւ իբրեւ երեկոյ
եղեւ, ասէ տէր
այգւոյն ցգործակալ

պետանիւր՝ կոչեա
զմշակսն և տուր
նոցա վարձս, սկ
սեալ յետին ոցն
մինչև յառաջինսն:

Իբրև եկին որ
զմետասաանն եր
որդ ժամուն՝ առ
ին մէն մի դահե
կան ::

Եկեալ նաև ա
ռաջինքն, համարէ
ին թէ առաւելի առ
նուցուն: առին
մէն մի դահեկան
և նոքա ::

Իբրև առին՝ տր
տնջէին զտան
ուտերն և ասէ
ին: Թէ դոքա յե
տինքդ մի ժամ
գործեցին, և հա
սարակորդս մեզ
արարեր զդոսա՝
որ զծանրութի
աւուրն բարձաք
ևզտօթ ::

Նա պատասխա
նի ետ միում ի
նոցանէ և ասէ:
ընկեր՝ ոչ զրկեմ
զքեզ: ոչ դահե
կանի միոջ սակ
արկ եր ընդ իս.
առ զքոյդ և երթ:

Եթէ կամիմ
յետնոյս տալ որ
պէս և քեզ՝ թէ

չիցէ ինձ իշխանու-
թիւն յիւրում առնել
զոր ինչ և կամիմ։ կամ
թէ ակն քո չար իցէ՝
զի ես բարի եմ։

Այսպէս եղիցին
յետինք առաջինք.
և առաջինք յետինք։
զի բազում են կոչ-
եցեալք. և սակա-
ւք են ընտր-
եալք։

ԵՒ ԵԼԱ
ներ յս յեմ. առ
զերկոտասանսն
առանձինն։
և ի ճանապարհին
ասէ ցնոսա։

Ահաւասիկ ելան-
եմք յեմ։ Եւ որդի մար-
դոյ մատնեսցի քա-
հանայապետից՝
և դպրաց։ Եւ դատ-
ապարտ արասցեն զնա
ի մահ։ Եւ մատ-
նեսցեն զնա հեթ-
անոսաց, այպն ա-
նել. և հարկանել.
և խաչ հանել։ Եւ
յերիր աւուր յար-
իցէ։

Յայնժամ մա-
տեաւ առ նա մայր
որդւոցն զեբեդեա
որդւովքն իւրովք
հանդերձ. երկիր
պագանելով՝ և խնդ-
րէր ինչ ի նմանէ։

ա | մր | Հ
ծա | ՃԺԸ | միբ

ա | մր
մբ | ՃԺԴ

Եւ նա ասէ ցնա՝
զինչ կամիս ։

Ասէ ցնա՝ զի նս
տցին այդքայ երկու
որդիքս իմ, մի ընդ
աջմէ քումմէ՝ եւ մի
ընդ ահեկէ՝ յարքա
յութն քում ։

Պատ ասխանի Ի
Յս̄ եւ ասէ ։ ոչ գի
տէք զինչ խնդրէք ։

Կարէ՞ք ըմպել զ
բաժակն զոր ես
ըմպելոց եմ ։ կամ
զմկրտութն ն
զոր ես մկրտելոց
եմ մկրտել ։

Ասեն ցնայ ,
կարող եմք ։

Ասէ ցնոսա Յս̄ ։
զբաժակն իմ ըմպի
ցէք ։ եւ զմկրտու
թիւնն զոր ես մկրտ
եցիմ, մկրտեցիք ։
բայց նստուցանել
ընդ աջմէ եւ ընդ
ահեկէ իմմէ, ոչ է
իմ տալ ։ այլ որոց
տուեալ է ի հաւ
րէ իմմէ ։

մգ
Է

Եւ լուեալ տաս
անցն՝ բարկացան
ի վերայ երկուցն
եղբարց ։

Յս̄ կոչեաց զնո
սա առ ինքն եւ ասէ ։
գիտէք ։ զի իշխանք
ազգաց տիրեն

Մ Մր Ղ Յ
մգ ծժդ ճհ [illegible]

նոցա։ և մեծամեծ
քըն իշխեն նոցա։
Ո՛չ այնպէս իցէ
ի ձերում միջի։
Այլ որ կամիցի
ի ձենջ մեծ լինել,
եղիցի ձեր պաշտօ
նեայ։ և որ կա
միցի ի ձենջ առա
ջին լինել, եղիցի
ձեր ծառայ։
Որպէս որդին մա
րդոյ՝ ոչ եկն պաշ
տօն առնուլ,
այլ պաշտել։ և
տալ զանձն իւր
փրկանս փոխա
նակ բազմաց։

ԵՒ ԸՆԴ ԵԼԱՆԵԼ
նոցա յերիքովէ, գն
ացին զհետ նորա
ժողովուրդք բազումք
Եւ ահա կոյրք եր
կու նստէին առ
ճանապարհաւն։
Իբրև լուան թէ յս̄
անցանէ, աղաղա
կեցին և ասեն։ ող
որմեա մեզ յս̄ որ
դի դաւթի։
Եւ ժողովուրդն սաս
տէին նոցա զի
լռեսցեն։
Եւ նոքա ևս առ
աւել աղաղակէ
ին և ասէին։ տր̄, ող
որմեա մեզ որդի դաւ
թի։

Զտեղի՛ առ Յս:
կոչեաց զնոսա և
ասէ. զինչ կամիք
զի արարից ձեզ:
Ասեն ցնա: Տր.
զի բացցին աչք մեր:
Եւ գթացեալ Յս
մերձեցաւ յաչս
նոցա:
Եւ վաղվաղակի
տեսին. և գնա ց
ին զհետ նորա:

խե

Իբրև մաւտ եղեն
յԵմ. եկին ի Բեթ
փագէ մերձ ի լեառ
ն Ձիթենեաց:
Յայնժամ Յս ար
ձակեաց երկուս
յաշա կերտաց իւ-
րոց և ասէ ցնոսա:
Եւ երթայք ի գեաւղ
որ առ աջի ձերն է.
և անդէն գտանէք
էշ կապեալ՝ և յաւա
նակ ընդ նմին՝ լու
ծէք ածէք առ իս:
Եւ եթէ ոք ասի
ցէ ինչ ձեզ. ա
սասջիք եթէ տն ի
րեանց պիտոյ են.
և վաղվաղակի
առաքէ զնոսա:
Այս այս ամե
նայն եղև. զի
լցցի բան մարգ
արէին որ ասէ:
Ասացէք դստեր
Սիոնի. ահա թա

գաւոր · գովքեղ ։
հեզ ։ և հեծեալ
յեղ եղյաւ անսակ
իրջս ։
Կ նայէին աչա
կերոքն , և որ ա
ռին որպէս հրա
մայեաց Նոյայ յՏն ։
ածին վեշն եպյով
անակն · և արկին
վնոք աւք ձորձս ։
և նըսատան իղեռա
նոյս ։
Ի ւքաւղեալ ժող
ովուրդք տարա
ծանեին վհան դ
երձս իւրեանց ի
ձանապարհ ին ։
և այնք հատանէ

մ մր ղ
մը ձմը մլէ

ին սասս ի ծառոց ·
և տար ածանէին
իղեռա ձայն ապ
արհին ։
ՃԸ
Ա ւ ժողովուրդքն
որսաւաշխ եզնի
երթայ ին · աղ ա
ղակ եկին եաւսէին ։
Ս որհն ութին
ոողւոյ դաւթի ։
աւրհնեալ որ գա
յանուան տն ։ աւրհ
նութին ի քար
ձութնս ։
Ս ւի մասն եղն
նորա յէմ, ողորմե
ցաւ քաղաքն ա
մենայն ։ և աս են
ով իցէ այս ։

մ մր ղ դ
մթ ձմթ մլէ ձ

Եւ ժողովուրդքն
ասեն. սա է մար
գարէն յս որ ի նազ
արեթէ գալիլէացւոց։

Եւ եմուտ յս ի տա
ճարն. և եհան ար
տաքս զամենես
եան որ վաճառէ
ին և գնէին ի տա
ճարին։ և զսեղ
անս հատավաճ
առացն, կործան
եաց։ և զաթոռս
աղաւնէ վաճառ
ացն։

Եւ ասէ ցնոսա.
գրեալ է, տուն իմ
տուն աղօթից
կոչեսցի. և դուք
արարէք զդա այր
աւազակաց։

Եւ մատեան առ նա
կոյրք և կաղք ի տա
ճարին. և բժշկեաց
զնոսա։

Իբրև տեսին քա
հանայապետքն
և դպիրքն զսքան
չելիսն զոր արար,
և զմանկտին որ
աղաղակէին ի տա
ճարին և ասէին
աւրհնութիւն
որդւոյ դաւթի.
բարկացան և ա
սեն ցնա, լսես
զինչ ասենդ դոքա։

Ասէ ցնոսա յս,

Մ ՃԺ ՃԺա — Մր Ճխա — Ղ ՃԸ — Յ Ըա

Մ ՃԺբ ՃԺգ — Ղ ՃԷ

այո ։ չիցէ ընթ-
երցեալ ձեր, թէ
ի բերանոյ տղայոց
և ստնդիացաց
կատարեցեր զօր-
հնութիւն ։
Եւ թողեալ զնո-
սա՝ ել արտաքոյ
քաղաքին ի Բեթ-
անիա և անդ
ագաւ ։

ԸՆԴ ԱՅԳՈՒ
ցըն իբրև դարձ
աւ անդրէն ի քա-
ղաքն, քաղցեաւ ։
Եւ տեսեալ թը-
զենի մի ի վերա
ճանապարհին՝
եկն ի նա ։ և ոչ
ինչ եգիտ ի նմա բայց
միայն տերև ։
Եւ ասէ ցնա ։ մի
այսուհետև ի քէն
պտուղ եղիցի ի
յաւիտեան ։
Եւ առժամայն չո-
րացաւ թզենին ։
Իբրև տեսին աշ-
ակերտքն՝ զար-
մացան ։ և ասէին
թէ զիարդ վաղ
վաղակի ցամաքե-
ցաւ թզենին ։
Պատասխանի ետ
Յս ասէ ցնոսա ։
Ամէն ասեմ ձեզ ։
եթէ ունիցիք հաւ-
ատս և ոչ երկմտիցէք

մ մր
մթբ ձի

մ մր
մժե ձիբ

ոչ միայն զթզենւ
ոյդ առնիցէք՝ այլ
թէ պեա լերինդ
ասիցէք բարձի՛ր
եւ անկիր ի ծով ·
եղիցի ·

Եւ զամէնայն ինչ
զոր եւ խնդրիցէք
յաղաւթս հաւա
տով՝ առնուցուք ·

Եւ եկեալ ի
տաճարն · մատ
եան առ նա մինչ
դեռ ուսուցանէր՝
քահանայապետ
քն եւ ծերք ժող
ովրդեանն եւ ասեն ·
որո՞վ իշխանու
թեամբ առնես
զայդ · եւ ո՞վ ետ
քեզ զիշխանու
թիւնդ զայդ ·

Պատասխանի ետ
յս եւ ասէ ցնոսա ·
Հարցից եւ ես զձեզ
բան մի · զոր թէ
ասիցէք ինձ · եւ
ես ձեզ ասացից
որով իշխանու
թեամբ առնեմ
զայս ·

Մկրտութիւնն
յովհաննու՝ ուս
տի՞ էր · յերկնից՝
թէ ի մարդկանէ ·

Եւ նոքա խորհէ
ին ընդ միմեանս
եւ ասեն · թէ

ա եմք եթէ յերկ
նից՝ ասէ ցմեզ. ի
սկ ընդէ՞ր ոչ հաւ
ատացէք նմա. և
թէ ասեմք ի մարդ
կանէ՝ երկնչեմք
ի ժողովրդենէն.
զի ամէն էր իբր զյով
հաննէս իբր զմար
գարէ ունէին։

Պատասխանի ե
տուն յիսուսի.
ոչ գիտեմք։

Ասէ ցնոսա և նա.
և ոչ ես ասեմ ձեզ
որով իշխանու-
թեամբ առնեմ ես
զայս։

ձբ
Դ

Բայց զի՞ արդ

իթ

թըւի ձեզ. առն
միոջ էին երկու որ
դիք. և մատուցե
եալ առ առաջինն
ասէ. որդեակ՝
երթ այսօր գոր
ծեա յայգւոջ։

Նա պատասխանի ա
նի ետ և ասէ. եր
թամ տէր. և ոչ
չոգաւ։

Մատուցեալ առ միւ
սն, և ասէ նոյնպէս։

Նա պատասխանի
նի ետ և ասէ, ոչ
կամիմ. բայց յե
տոյ զղջացաւ և
չոգաւ յայգին։

Որ՝ ո՞ յերկուց ո

ձ
ձը

ցունց արար զկամ
ըս հաւրն ։
Ասեն յետինն ։
Ասէ ցնոսա յս ։
ամէն ասեմ ձեզ ։
զի մաքսաւորք
և պոռնիկք՝ յառ
աջեսցեն քան ըզ
ձեզ յարքայութե
երկնից ։
Զի եկն յովաննէս
ճանապարհաւ
արդարութեան՝
և ոչ հաւատայք
նըմա ։ և մաքսաւ
որք և պոռնիկք՝
հաւատացին նմա ։
և դուք տեսէք՝ և
ոչ զղջացարուք

ձթ
է

յետոյ հաւա
տալ նմա ։
Այլ առ
ակ լուարուք
Այր մի էր տան
ուտէր որ տնկեա
ց այգի ։ և ցան
կով պատեաց զ
նա ։ և փորեաց ի
նմա հնձան ։ և
շինեաց աշտարակ ։
և ետ զնա մշակաց,
և գնաց ի տար
աշխարհ ։
Իբրև մերձ ե
ցաւ ժամանակ
պտղոյն՝ առաքեաց
զծառայս իւր առ
մշակսն առնուլ

մ մձթ | մր ճիը | ղ միա

ըզպտուղս նորա:
և կալեալ մշակացն
ըզծառայսն նորա՝
զոմն տանջեցին:
զոմն սպանին: զո
մըն քարկոծեցին:
Դարձեալ առա
քեաց այլ ծառայս
բազումս քան զա
ռաջինն: և արա
րին նոցա նոյնպէս:
Յետոյ առաք
եաց առ նոսա զոր
դի իւր և ասէ: Թե
րևս ամաչեսցեն
յորդւոյ աստի իմմէ:
Իսկ մշակքն իբ
րև տեսին զորդին՝
ասեն ընդ միտս:

սա է ժառանգն:
եկայք սպանցուք
զսա՝ և կալցուք
զժառանգութիւն
նորա:
Եւ կալեալ հանին
զնա արտաքոյ քան
զայգին, և սպանին:
Արդ յորժամ ե
կեսցէ տէր այգւոյն՝
զինչ արասցէ մը
շակացն այնոցիկ:
Ասեն ցնա: Զ
չարսն չարաչար կո
րուսցէ, և զայգին
տացէ այլոց մշա
կաց, որք տացեն
նըմա զպտուղս ի
ժամու իւրեանց:

Ասէ ցնոսա յի՛ս:
Չէ՞ք երբէք ընթ
երցեալ ձեր ի գիրս:
վէմն զոր անարգ
եցին շինողքն` նա
եղեւ գլուխ անկ
եան: ի տէ՛ն եղեւ
այս. եւ է սքանչե
լի յաչս մեր ::

Վասն այսորիկ աս
ասեմ ձեզ : զի
բարձցի ի ձէնջ
արքայութիւն
այ. եւ տացի ազգի
որ առնիցէ զպտ
տուղս նորա ::

Եւ որ անկցի ի
վերայ վիմիս այս
որիկ փշրեսցի:
եւ յոր վերայ անկցի,
հոսեսցէ զնա:

Եւ իբրեւ լուան քա
հանայապետքն
եւ դպիրքն եւ փար
իսեցիք զառակս
նորա, գիտացին
թէ վասն նոցա
ասաց : եւ խնդրէ
ին զնա ունել :
բայց երկեան ի
ժողովրդոցն, քան
զի իբրեւ զմարգա
րէ ունէին
զնա ::

ԵԱՐՋՆԱ
պատասխանի
ետ յի՛ս եւ ասաց ցնո
սա առակաւք:

Նմանեցաւ ար
քայութիւն երկ
նից, առն Թագաւ
որի որ արար հար
սանիս որդւոյ իւրում

Եւ առաքեաց զ
ծառայս իւր կոչել
զհրաւիրեալսն ի
հարսանիսն ։ եւ
ոչ կամեցան գալ ։

Դարձեալ առա
քեաց այլ ծա
ռայս եւ ասէ ։ աս
ացէք հրաւիրե
լոցն ։ ահաւաս
իկ զճաշ իմ պատ
րաստեցի ։ զուա
րակք իմ եւ պար
արակք զենեալ են ։
եւ ամենայն ինչ
պատրաստ է ։ ե
կայք ի հարսա
նիսն ։

Եւ նոքա անփոյթ ա
րարեալ՝ գնացին ։
ոմն յագարակ իւր՝
եւ ոմն ի վաճառ իւր ։

Եւ այլքն կալան
զծառայս նորա
Թշնամանեցին
եւ սպանին ։

Իսկ Թագաւորն
իբրեւ լուաւ՝ բար
կացաւ ։ եւ առա
քեաց զզօրս իւ
ր եւ սատակեաց զ
զսպանողսն զայ
նոսիկ ։ եւ զքաղաք

նոցա այրեաց :

Յայն ժամ ասէ
ցծառայսն իւր :
հարսանիքս պատ
րաստ են. եւ հրաւ
իրեալքն չէին ար
ժանի : արդ եր
թայք յանցս ճա
նապարհաց, եւ
զոր միանգամ
գտանիցէք՝ կոչ
եցէք ի հարսանիս :

Ելեալ ծառայ
քն ի ճանապարհս՝
ժողովեցին զամե
նեսեան զոր գտին՝
զչարս եւ զբարիս :
եւ լցան հարսա
նիքն բազմականօք :

մբ
7

Եւ մտեալ թագ
աւորն հայել զբազ
մականօքն :

Ետես անդ այ
ր մի որ ոչ էր զգեց
եալ զհանդերձ
հարսանեացն : եւ
ասէ ցնա : ընկեր՝
զիարդ մտեր այր,
զի ոչ ունէիր զհան
դերձ հարսանեաց :

Եւ նա պապան
ձեցաւ :

Յայն ժամ ասէ
թագաւորն ցպա
շտօնեայսն : կապե
ցէք զդորա զոտս
եւ զձեռս, եւ հանէք
զդա ի խաւարն ար

մ մր ղ
մբ ծլ մդ

տաքին ։ անդ եղի
ցի լալ եւ կրճել ա
տամանց ։
Զ ի բազումք են
կոչեցեալք · եւ սա
կաւք են ըն
տրեալք ։
ՅԱՅՆԺԱՄ
գնացին փարի
սեցիքն, առին խոր
հուրդ զնմանէ թէ
որպէս կորուսցեն
զնա, եւ դնեն նմա
որոգայթ բանիւ իւք ։
Ե ւ առաքեն առ
նա զաշակերտսն
իւրեանց հերովդի
անոսաւքն հան
դերձ եւ ասեն ։

րդ
ե

Ծբ
Վ արդապետ գի
տեմք զի ճշմարիտ
ես ։ եւ զճանապար
հն այ ճշմարտու
թեամբ ուսուցանես ։
եւ ոչ է քեզ փոյթ զու
մեքէ ։ եւ ոչ հայիս
յերեսս մարդկան ։
արդ ասա մեզ · զի՞
ա՞րդ թուի քեզ ։
պա՞րտ է հարկս տալ
կայսեր թէ ոչ ։
Գ իտացեալ յս̃ զչար
ամանկութիւն նո
ցա ասէ ։ զի՞
փորձէք զիս կեղծ
աւորք ։ ցոյց էք
ինձ զդահեկանհարկին ։
Ե ւ նոքա մատու

Ժ
միգ

ցին նմա դահեկան մի:
Ասէ ցնոսա յս:
Ո՞յր է պատկերս
այս կամ գիր:
Ասեն ցնա կայսեր:
Յայն ժամ ասէ
ցնոսա: երթայք
տուք: զկայսերն
կայսեր: եւ զայ, այ:
Իբրեւ լուան զար
մացան: Թողին զ
նա եւ գնացին:
ծգ
Յայնմ աւուր
մատեան առ նա
սադուկեցիքն որ
ասեին թե չիք յա
րութիւն: Հարցին
ցնա եւ ասեն:
Վարդապետ:
մովսէս ասաց, եթէ
ոք մեռցի անորդի,
արասցէ զկին նո
րա եղբայր իւր, եւ
յարուսցէ զաւակ
եղբաւր իւրում:
Էին առ մեզ եղբարք
եւթն: առաջինն
առեալ կին եւ մեռաւ:
եւ զի ոչ ունէր զաւակ՝
եթող զկինն եղբաւր
իւրում: նոյնպէս
երկրորդն եւ երրոր
դըն: եւ մինչեւ ցեւ
թներորդն: յետ
ամենեցուն մեռաւ
եւ կինն: արդ ի յա
րութեանն, ո՞յր յեւ
թանցն եղիցի նա

կին․ զիամենեքեան
կալան զնա կին։
Պատասխանի ետ
նոցա յս̅ և ասէ․
մոլորեալ էք․ ոչ գի
տէք զգիրս․ և ոչ ըզ
զաւրութիւն այ̅։
Զի ի յարութեան
ոչ կանայս առնեն,
և ոչ արանց լինին․
այլ են իբրև զհրեշ
տակս յերկինս։
Այլ վասն յա
րութեան մեռելոց
չէ՞ք ընթերցեալ
զասացեալն ձեզ
յայ̅․ ես եմ ա̅ծ աբ
րահամու․ և ա̅ծ
իսահակա՛․ և ա̅ծ
յակոբա․ և չէ ա̅ծ
ա̅ծ մեռելոց․ այլ
կենդանեաց։
Իբրև լուան ժողով
ուրդքն․ զարմա
նային ընդ վարդա
պետութեն նորա։
Իսկ փարիսեցիքն
իբրև լուան եթէ
պապանձեցոյց զսա
դուկեցիսն․ ժո
ղովեցան ի միասին։
Եհարց ոմն ի նո
ցանէ զնա փորձել
ով և ասէ․ վարդա
պետ՝ ո՞ր պատուի
րան մեծ է յաւրէնս։
Եւ յս̅ ասէ ցնա։
Սիրեսցես զտէր ա̅ծ

մեր
ժ
ծդ

մ․ մր․ ղ․
մեր․ ձա

քո յամենայն սըր
տէ քումմէ. և յամ
ենայն անձնէ քում
մէ. և յամենայն
մտաց քոց. այս է
մեծն և առաջին ն
պատուիրան։
Եւ երկրորդն նը
ման սմին. սիրես
ցես զընկեր քո իբ
րև զանձն քո. յայս
երկուս պատուիրանս
ամենայն օրէնք
և մարգարէք կախ
եալ կան։

ծե — մեէ / Է

Եւ ժողովելոց փա
րիսեցւոցն՝ եհարց
ցնոսա Յս և ասէ.
Զինչ թուի ի

ձեզ վասն Քրի. որո՞ւ
որդի է։
Ասեն ցնա՝ դաւթի։
Ասէ ցնոսա Յս։
Իսկ զիարդ դաւիթ
հոգւովն կոչէ զնա
տր և ասէ. ասաց
տր ցտր իմ. նիստ
ընդ աջմէ իմմէ, մին
չև եդից զթշնամիս
քո պատուանդան ոտ
ից քոց։ Իսկ արդ
եթէ դաւիթ զնա տր
կոչէ՝ զիարդ որդի
նորա իցէ։

մեղ / Է

Եւ ոչ ոք կարէր
տալ նմա պատաս
խանի բան մի. և
ոչ իշխեաց յաւուրէ

մ մեէ — մ ձըր — ղ մեւէ
մ մեղ — մ ձըր — ղ մեար

յայնմ աւուրէ հարցա
նել զնա ուրե
ւիք :

ՅԱՅՆԺԱՄ
խօսեցաւ յս ընդ
աշակերտսն իւր
և ընդ ժողովուրդ
սն և ասէ :

Յաթոռն մովսէ
սի նստան դպիր
քն և փարիսեցիք:
զամենայն ինչ զոր
ասիցեն ձեզ · ա
րարէք և պահեցէք:
Բայց ըստ գործ
ոց նոցա մի ա
նէք : զի ասեն և
ոչ առնեն :

Կապեն բեռինս
ծանունս և դժուար
ակիրս և դնեն ի վե
րա ուսոց մարդկան
և մատամբ իւրեանց
ոչ կամին շարժել
զնոսա :

Եւ զամենայն զգ
գործս իւրեանց
առնեն ի ցոյց ա
մարդկան :

Լայնեն զգրապա
նակս իւրեանց · և
երկայնեն զքղան
ցս հանդերձից
իւրեանց :

Սիրեն զնախա
գահս յընթրիս :
և զնախաթոռս ի
ժողովուրդս : և

ՄԻԵ Գ
ՄԻԶ Ը
ՄԻԸ Ե

Մ Ղ Մ Մ Ղ
ՄԻԵ ՃԼԹ ՄԻԶ ՀԵ ՀԵ ՄԻՂ
ՄԻԸ

զողջոյնս ի հրապա
րակս. եւ կոչել ի
մարդկանէ ռաբբի
ռաբբի։

Այլ դուք մի կոչիք
կոչէք վարդապետս.
զի մի է ձեր ուսուց
իչ. եւ ամենեքեան
դուք եղբարք էք։

Եւ հայր մի կոչէք
ձեզ յերկրի. զի
ձեր հայր՝ մի է. որ
յերկինսն է։

Եւ մի կոչիցիք
ուսուցիչք. զի
ուսուցիչ ձեր Քս է։

Եւ մեծն ի ձէնջ
եղիցի ձեր սպա
սաւոր։

ճլա / ե — Որ բարձրացուցա
նէ զանձն՝ խոնար
հեսցի. եւ որ խոնար
հեցուցանէ զանձն՝
բարձրասցի։

ճլբ / ե — Վայ ձեզ դպրաց
եւ փարիսեցւոց կեղ
ծաւորաց. զի փա
կէք զարքայութի
երկնից առաջի
մարդկան. դուք
ոչ մտանէք. եւ որոց
մտանելն է՝ չտայք
թողլ մտանել։

ճլդ / ժ — Վայ ձեզ դպրաց
եւ փարիսեցւոց կեղ
ծաւորաց. զի յած
էք ընդ ծով եւ ընդ
ցամաք՝ առնել եկ

ամուտ մի. և յոր
ժամ լինիցի. առ-
նէք զնա որդի գե-
հենի կրկին ևս
քան զձեզ:

Վայ ձեզ առաջ
նորդք կոյրք. զի
ասէք որ երդնու ի
տաճարն ոչ է ինչ.
բայց որ երդնու ոս-
կւոյն որ ի տաճա
րին, արժան է:

Մորոսք և կոյրք.
զինչ մեծ է. ոսկին,
եթէ տաճարն որ
սրբէ զոսկին:
Եւ որ երդնու ի
սեղանն ոչ է ինչ.
բայց որ երդնու ի

պատարագն որ ի
վերայ նորա է. ար
ժանէ:
Յիմարք և կոյրք.
զինչ մեծ է. պատա
րագն. եթէ սե
ղանն որ սրբէ ըզ
պատարագն:
Իսկ արդ որ երդ-
նու ի սեղանն, երդ-
նու ի նա, և յամէ
նայն որ ի վեր
այ նորա է:
Եւ որ երդնու ի
տաճարն. երդնու
ի նա, և ի բնակիչ
ըն նորայ:
Եւ որ երդնու յեր
կինս. երդնու յա

թոռն Այ, եւ յայն որ
նստին ի վերա նորա:

մլդ
ե

Վայ ձեզ դպր
աց եւ փարիսեցւ
ոց կեղծաւորաց:
զի տասանորդ
էք զանանուխ եւ զս
ամիթ եւ զչ
աման: եւ թողէք
զծանր ծանր աւ
րինացն: զդա
տաստանն, եւ
զողորմութիւն.
եւ զհաւատս:
զայս արժան էր
առնել. եւ զայն
չթողուլ:

մլե
ժ

Առաջնորդք
կոյրք: որ զմժղու

կըն քամէք՝ եւ զու
ղտըն կլանէք:

մլզ
ե

Վայ ձեզ դպր
րաց եւ փարիսե
ցւոց կեղծաւո
րաց: զի սրբէք
զարտաքին բաժ
ակին եւ զսկաւա
ռակին, եւ ի ներ
քոյ լի են յափ ըշ
տակութեամբ
եւ ան խառնութբ:
Փարիսեցի կոյր:
սրբեա նախ ըզ
ներքին բաժակ
ին եւ սկաւառա
կին. զի լինիցի ե
արտաքին նոցա
սուրբ:

Մ
մլդ
մլե

Ղ
ճլզ

Մ
մլզ

Ղ
ճլէ

Վայ ձեզ դըպ
րաց և փարիսե
ցւոց կեղծաւոր
աց. զի նմանիք
գերեզմանաց բռ
ելոց, որոց ա
րտաքոյ երևին գեղ
եցիկք. և ի ներ
քոյ լի են ոսկեր
օք մեռելոց, և ա
մենայն պղծու
թեամբ։

Նոյնպէս և դուք.
արտաքոյ երևիք
մարդկան արդ
արք. և ի ներքո
լի էք աղտեղու
թեամբ և անօ
րէնութեամբ։

Վայ ձեզ դպրաց
և փարիսեցւոց
կեղծաւորաց.
զի շինէք զշիրիմս
մարգարէից, և
զարդարէք զգեր
եզմանս արդարոց.
և ասէք թէ էաք
յաւուրս հարցն մ
երոց. ոչ հաղոր
դէաք արեանն մար
գարէիցն. ապա
ուրեմն վկայէք
անձանց, եթէ որ
դիք էք այնոցիկ որ
կոտորէին զմարգ
արէսն. և դուք
լցէք զչափ հարց
ձերոց։

կեղծաւո

ճլթ / ժ

Օձք: ծնունդ
ք իժից: զիարդ
փախնուցուք ի
դատաստանէ գե
հենին::

Վասն այդորիկ
ահաւասիկ ես ա
ռաքեմ առ ձեզ
մարգարէս. և ի
մաստունս. և դպ
իրս: ի նոցանէ
սպանանիցէք:
և ի խաչ հանիցէք:
Եւ ի նոցանէ և
տանջիցէք ի ժող
ովուրդս ձեր: և
հալածիցէք ի քա
ղաքէ ի քաղաք:
Որպէս զի եկես

ցէ ի վերայ ձեր ամ
ենայն արիւն ար
դար հեղեալ յերկ
րի: յարենէ աբե
լի արդարոյ. մին
չև ցարեն զա
քարեայ որդւոյ
բարաքեա. զոր
սպանէք ընդ մէջ
տաճարին և սե
ղանոյն::

Ամէն ասեմ ձեզ.
եկեսցէ այս ամե
նայն ի վերայ ազ
գիս այսորիկ:

Երուսաղէմ. եմ.
որ կոտորես զմ
արգարէս. և
քարկոծես զառաք

զառաքեալսն առ
նա: քանի՜ցս ան
գամ կամեցայ ժո
ղովել զմանկու
նս քո, զոր օր
ինակ ժողովէ
հաւ զձագս իւր
ընդ թեւովք՝ եւ ո՛չ
կամեցարուք:
ահա թողեա՛լ լի
ցի ձեզ տունդ ձեր
աւերակ:

Բայց ասեմ ձեզ:
ո՛չ եւս տեսանէ
իցէք զիս յայսմ
հետէ: մինչեւ
աս իցէք օրհն
եա՛լ եկեալն յա
նուն. տն: ամէն:

մխէ
Բ

ԵՒ ԵԼԵԱԼ
յս ի տաճար
էն գնա՛յր: եւ մա
տեան աշակերտ
քըն ցուցանե՛լ
նմա զշինուա ծս
տաճարին:

Նա պատասխա
նի ետ եւ ասէ ցնոսա:
տեսանէ՞ք զայդ ա
մենայն: ամէն
ասեմ ձեզ: ո՛չ
մնասցէ այդր քա՛ր
ի քարի վերայ որ
ոչ քակտեսցի:

մխգ
Բ
ծէ

Մինչ դեռ նա
ստէ՛ր ի լերինն Ձի
թենեաց. մատեա՛ն
առ նա աշակերտքն

Մ	Մր	Ղ
մխէ	ծլէ	մլէ մխլ
մխգ	ծլը	մխթ

առ անձինն եւ ասեն։ ասա մեզ, երբ լինի իցէ այդ։ եւ կամ զինչ նշան իցէ քոյոյ գալստեանն, եւ վախճանի աշխարհիս։

Պատասխանի ետ յիսուս եւ ասէ ցնոսա։ զգոյշ լերուք։ գուցէ ոք զձեզ խաբեսցէ։ զի բազումք գայցեն յանուն իմ, եւ ասիցեն թէ ես եմ քրիստոս։ եւ զբազումս մոլորեցուցանիցեն։

Լսելոց էք պատերազմունս, եւ զհամբաւս պատերազմաց։ զգոյշ լերուք։ մի խռովեսջիք։ զի պարտ է լինել այդմ ամենայնի, այլ չեւ է կատարած։

Յարիցէ ազգ ի յազգի վերայ, եւ թագաւորութիւն ի թագաւորութեան։

Եւ եղիցին սովք եւ սրածութիւնք եւ սասանութիւնք տեղի տեղի։ սակայն այն եւ ամենայն, սկիզբն երկանց։

Յայնժամ մատնեսցեն զձեզ ի նե

մ մր ղ յ

[illegible]

ղութիւն ։ և սպա
նանիցեն զձեզ ։
և եղիջիք ատեցեա՛լք
յամենայն ազգաց
վասն անուան իմո ։

մնե
դ

Յայնժամ գայ
թագղեսցե՛ն բազ
ումք՝ և զմիմեանս մատ
նեսցեն՝ և ատեսցեն ։

Եւ բազում սուտ
մարգարէք յարի
ցեն · և զբազումս
մոլորեցուսցեն ։

Եւ վասն բազմա
նալոյ անաւրէնու
թեանն · ցամաքես
ցի սէր բազմաց ։

Այլ որ համբե
րեսցէ ի սպառ ·
նա կեցցէ ։

մող
Հ

Եւ քարոզեսցի
աւետարանս արքայ
ութեան ընդ ամե
նայն տիեզերս ի վ
կայութիւն ամե
նայն հեթանոսաց ։

Եւ ապա՛ եկեսցէ
կատարած ։

մնե
Հ

Արդ՝ յորժամ
տեսանիցէք զպղծ
ծութիւն աւերած
ոյն՝ որ ասացեալ
նէ ի ձեռն դանի
էլի մարգարէին՝
զի կայցէ ի տեղւոջ
սրբութեանն · որ
ընթեռնուն ի միտ
առցեն ։

մ
մնե

մ․ մր
մող ծխ
մնե ծնբ

Յայն ժամ որ ի հր
եաստանի իցեն·
փախիցեն ի լերինս:
և որ ի տանիսն կայ
ցէ. մի իջցէ առ
նուլ ինչ ի տանէ ի
ւրմէ ։

Եւ որ յանդի իցէ.
մի դարձցի յետս
առնուլ զձորձ իւր:

Եւ վայ իցէ
յղեաց և առ ընդ
ստեաց յաւուրսն
յայնոսիկ ։

Յաղօթս կա
ցէք. զի մի լիցի փա
խուստն ձեր ձմե
րանի, և մի ի շաբաթու:

Զի եղիցի յայնժամ
նեղութիւն մեծ:
որպիսի ոչ եղև ի սկ
զբանէ աշխարհի մին
չև ցայժմ. և մի
այլ լիցի ։

Եւ եթէ ոչ կարճէ
ին աւուրքն այնո
քիկ, ոչ ապրէր ա
մենայն մարմին:

Այլ վասն ընտ
րելոցն, կարճես
ցին աւուրքն այն
ոքիկ ։

Յայնժամ եթէ
ասասցէ ձեզ ահա
ւասիկ աստ է քս,
կամ անդ · մի հաւ
ատայցէք ։

ՄԾԳ Բ

Զի յարիցեն սուտ
քրիստոսք և սուտ
մարգարէք. և տա
ցեն նշանս և արուե
ստս մեծամեծս.
մինչ մոլորեցուց
անել թէ հնար ար
ինչ իցէ և զընտր
եալսն. ահա յա
ռաջագոյն ասա
ցի ձեզ։

ՄԾԵ Ե

Ապա թէ ասի
ցեն ցձեզ ահաւա
սիկ յանապատի է՛
մի՛ ելանիցէք. և
թէ ահա յշտեմ
արանս. մի՛ հաւա
տայցէք։

ՄԾԴ Ե

Զ ԻՈՐՊԷՍՓԱ
յլակն որ ելանէ յա
րևելից և երևի մին
չև յարև մուտս՝ այն
պէս եղիցի գալուս
տըն որդւոյ մարդոյ։

ՄԾԵ Ե

Զի ուր գէշն իցէ,
անդր ժողովեսցին
արծուիք։

ՄԾԸ Բ

Վաղվաղակի յետ
նեղութեանն աւուր
ցըն այնոցիկ. արե
գակն խաւարեսցի.
և լուսին ոչ տացէ
զլոյս իւր. և աստ
եղք անկցին յերկ
նից. և զաւրութիք
երկնից շարժեսցին.
Եւ ապա երևե նշ

Մ	Մր	Ղ
ՄԾԳ	ՃԽԹ	
ՄԾԵ		ՄԲ

Մ	Մր	Ղ
ՄԾԴ		ՄԵ
ՄԾԵ		ՄԾԳ
ՄԾԸ	ՃԾ	ՄԾԵ

ցի նշան որդւոյ մար
դոյ յերկինս:
Եւ յայնժամ կոծ
եսցին ամենայն ազ
գք երկրի:

ճձթ
Բ

Եւ տեսցեն զորդի
մարդոյ եկեալ ի վե
րայ ամպոց երկնից
զաւրութեամբ և
փառաւք բազմաւք:
Եւ առաքեսցէ զհ
րեշտակս իւր փող
ով մեծաւ, և ժողո
վեսցեն զընտրեալս
նորա ի չորից հող
մոց: ի ծագաց երկ
նից մինչև ի ծագս
նոցա:
Եւ ի թզենւոյ անտի
ուսարուք զառակն:
զի յորժամ նորա ոս
տքն կակղասցին,
և տերևն ցցուեսցի,
գիտէք թէ մերձ է
ամառն:
Նոյնպէս և դուք,
յորժամ տեսանիցէք
զայս ամենայն,
գիտասջիք թէ մեր
ձէ ի դուրս:
Ամէն ասեմ ձեզ:
եթէ ոչ անցցէ ազգս
այս՝ մինչև այս ամ
ենայն եղիցի:
Երկինք և երկիր
անցցեն: և բանք
իմ մի անցցեն:

ծը
ճկ
Գ

Այլ վասն աւուր

մ ճձթ · մբ ճձա · ղ ճծը · մ ճկ · մբ ճծբ

որին այն օրինակ և
ժամու, ոչ ոք գիտէ.
ոչ հրեշտակք երկ
նից, և ոչ որդի.
բայց միայն հայր։
ՄԿԱ / Ե Այլ որպէս աւ
ուրքն Նոյի, այն
պէս եղիցի գալու
ստն որդւոյ մարդոյ։
Զի որպէս էին
յաւուրսն որ յառաջ
քան զջրհեղեղն,
ուտէին և ըմպէին.
կանայս առնէին,
և արանց լինէին.
մինչև յաւուրն յորում
եմուտ Նոյ ի տապ
անն, և ոչ գիտացին
մինչև եկն ջրհեղեղն

և եբարձ զամենե
սին. այնպէս եղի
ցի և գալուստն որդ
ւոյ մարդոյ։
ՄԿԲ / Ե Յայնժամ թէ ի
ցեն երկու յագա
րակի, մին առնու
ցու և միւսն թող
ուցու։
Եւ թէ երկու աղ
ացեն ի մի երկանս,
մին առնուցու, և
միւսն թողուցու։
ՄԿԳ / Զ Արթուն կացէք.
զի ոչ գիտէք յորում
ժամու տէրն ձեր գայ։
ՄԿԴ / Բ Զայն գիտասջիք.
թէ գիտէր տանու
տէրն յորում պահու

Մ		Ղ
ՄԿԱ		ՄԻ

Մ	Մր	Ղ
ՄԿԲ		ՄԺԲ
ՄԿԳ	ՃԾԴ	
ՄԿԴ	ՃԾԵ	ՃԾԴ

գո՛ղ գայ՝ սկէր և
ո՛չ տայր՝ ական հա
տանել զտանն իւր։
Վասն այսորիկ և
դուք եղերուք պատ
րաստ։ զի յորում
ժամու ոչ ական ունի
ցիք՝ գա՛յ որդի մարդոյ։
ՃԿԵ
Է
Ո՞ ապաքէն հաւա
տարիմ ծառայ և ի
մաստուն. զոր կա
ցոյց տէր իւր ի վերա
ծառայից իւրոց.
տա՛լ նոցա կերակու
ր ի ժամու։
ՃԿԶ
Է
Երանի է ծառային
այնմիկ զոր եկեալ
տէրն գտանիցէ ար
արեալ այնպէս։

Մ
ՃԿԵ
ՃԿԶ

Ամէն ասեմ ձեզ։
զի ի վերայ ամենայն
ընչից իւրոց կացուս
ցէ զնա։
ՃԿԷ
Է
Ապա եթէ ասաս
ցէ ծառայն չար ի
սրտի իւրում. տէր
իմ յամէ գալ. և
սկսանիցի հար
կանել զծառայա
կիցս իւր. ուտիցէ
և ըմպիցէ ընդ արբ
եցողս. գայցէ
տէր ծառային այն
որիկ յաւուր յորում
ոչ գիտիցէ. և ի ժա
մու յորում ակն ոչ
ունիցի. և կտրես
ցէ զնա ընդ մէջ. և

Մ
ՃԿԷ

Ղ
ՃԾ

զբաժին նորա ընդ
կեղծաւորս դիցէ.
անդ եղիցի լալ և
կրճել ատամանց:

Յայն ժամ նմա
նեսցի արքայու
թիւն երկնից տասն
կուսանաց: որոց
առեալ զլապտերս
իւրեանց, ելին ընդ
առաջ փեսային և
հարսին: հինգն ի
նոցանէ յիմարք
էին, և հինգն իմաս
տունք:

Յիմարքն առին
զլապտերսն. և
ձէթ ընդ իւրեանս
ոչ բարձին:

Իսկ իմաստունքն
առին ձէթ, ամա
նովք ընդ լապտ
երս իւրեանց:

Եւ յամել փեսայ
ին, նիրհեցին ամե
նեքեան և ննջեցին:

Ի մէջ գիշերի եղ
և բարբառ, ահա
փեսայ գայ, ելէք
ընդ առաջ նորա:

Յայն ժամ յարեա
ն ամենայն կուսա
նքն, և կազմեցին
զլապտերս իւրեանց:

Ասեն յիմարքն
ցիմաստունսն, տուք
մեզ յիւղոյդ ձերմէ.
զի ահա շիջանին

լապտերքն մեր:
Պատասխանի ետ
ուն իմաստունքն
քն և ասեն. գու
ցէ ոչ իցէ մեզ և ձեզ
բաւական. այլ եր
թայք ի վաճառա
կանսն և գնեցէ
ք ձեզ:

Եւ ընդ նորա գնա
ցեալն գնել. եկն փե
սայն. և պատրաստ
քն մտին ընդ նը
մա ի հարսանիսն.
և փակեցան դրունքն:

Յետոյ գան և այլ
կուսանքն և ասեն.
տէր տէր բաց մեզ:

Նա պատասխանի ա
նի ետ և ասէ. ամ
էն ասեմ ձեզ. եթէ
ոչ գիտեմ զձեզ:

Արթուն կաց
էք. զի ոչ գիտէք
զաւուրն, և ոչ զժամ:

ՃԿԹ / Բ / Կ

Որպէս այր մի զի գ
նայց եւ յօտար աշ
խարհ. կոչեաց զ
ծառայս իւր, և ետ
նոցա զինչս իւր:

ՃՀ / Ե

Եւ միումն ետ հինգ
քանքար. և ումե
մըն երկուս. ում
եմն մի: իւրա
քանչիւր ըստ իւր
ում կարի. և գնաց:

Չոգաւ վաղվա
ղակի որ զհինգսն,

Ճ	Ճր	Ղ
ՃԿԹ	ՃՁԴ	ՃԻ
ՃՀ		ՃԿԹ

գործեաց նոքաւք,
եւ շահեցաւ այլ եւս
հինգ ։
Նոյնպէս եւ որ
զերկուսն, շահեցաւ
այլ եւս երկուս ։
Իսկ որ զմինն առ.
գնաց փորեաց զեր
կիր, եւ թաքոյց զար
ծաթ տն̄ իւրոյ ։
Յետ բազում ժա
մանակի, գայ տ̄ր
ծառայիցն այնոց
իկ, եւ առնէ համար
ս ընդ նոցա ։
Մատուցեալ եւ
որ զհինգ քանքարն
առ, մատոյց այլ
եւս հինգ քանքար
եւ ասէ ։ տ̄ր՝ հինգ
քանքար ետուր ցիս ։
ահա առաւել հինգ
այլ եւս քանքար ի վե
րայ շահեցայ ։
Ասէ ցնա տ̄ր իւր ։
ազնիւ ծառայ ։ բա
րի եւ հաւատարիմ ։
որովհետեւ ի սակ
աւուն հաւատա
րիմ էս՝ ի վերայ
բազմաց կացուց
ից զքեզ ։ մուտ յու
րախութ̄ե տն̄ քո ։
Մատուցեալ եւ որ
զերկուսն քանքար
ըն առ եալ էր եւ ա
սէ ։ տ̄ր՝ երկու
քանքարս ետուր ցիս,

ահաւասիկ երկուս
ևս այլ քանքարս
զոր ի վերա շահեցա:
Ասէ ցնա տէրն իւր·
ազնիւ ծառա: բա
րի և հաւատարիմ:
որովհետև ի սակ
աւուդ հաւատար
իմ ես. ի վերայ բազ
մաց կացուցից զքեզ:
մուտ յուրախու-
թիւն տն քո:
Մատուցեալ և որ
զմին քանքարն ա
ռեալ էր ասէ. տր
գիտէի զի այր մի
խիստ ես: հնձես
ուր ոչ սերմանեցեր·
և ժողովես ուստի ոչ
սփռեցեր: երկեայ
գնացի և թաքու-
ցի զքանքարն քո
յերկրի: արդ, ահա
ունիս զքոյդ ցքեզ:
Պատասխանի ետ
տէրն և ասէ ցնա:
ծառայդ չար և վատ:
գիտէիր թէ հնձեմ
ուստի ոչ սերմանե
ցի. և ժողովեմ ուս
տի ոչ սփռեցի:
պարտ էր քեզ. արկ
անել զարծաթդ
իմ ի սեղանաւորս
և եկեալ ես, տոկոս
եաւք պահանջէի զի
մն:
Առէք ի

դմանէ զքանքարդ'
և տուք այնմ որում
իցէ զտասանքանքարն:

մհա / Բ

Զի ամենայն ո
րում իցէ' տացի և
յաւելցի : և որ ոչն
ունիցի, և զոր ունի
ցին բարձցի ի նմանէ:

մհբ / Է

Եւ զծառայդ ան
պիտան հանէք ի
խաւարն արտաքին.
անդ եղիցի լալ և կր
ճել ատամանց :·

մհգ / Ժ / Կատ

Յորժամ եկես
ցէ որդի մարդոյ
փառաւք իւրովք'
և ամենայն հրեշտա
ակք ընդ նմա · յայն
ժամ նստցի յաթ
ոռ փառաց իւրոց :
և ժողովեսցին առա
ջի նորա ամենայն ազ
գք : և մեկնեսցէ
զնոսա ի միմեանց ·
որպէս հովիւ զի մեկ
նէ զաւդիս յայծեաց :
և կացուսցէ զաւդ
իսն ընդ աջմէ իւր
մէ, և զայծիսն ընդ
ձախմէ :·

Յայնժամ ասաս
ցէ թագաւորն այ
նոցիկ որ ընդ աջ
մէն իցեն · եկայք
աւրհնեալք հաւր
իմոյ : ժառանգե
ցէք զպատրաստ
եալ ձեզ արքայու

մ	մբ	ղ
մհա	իաբ	մլ
մհբ		մլա
մհգ		

Թիւնն իսկզբանէ
աշխարհի։ զի քաղ
ցեայ, եւ ետուք ինձ
ուտել։ Ծարաւեցի՛
եւ արբուցէք ինձ։
Օտար էի, եւ ժողովե
ցէք զիս։ Մերկ, եւ զ
գեցուցէք զիս։ Հիւ
անդ էի, եւ տեսէք
զիս։ Ի բանդի էի՛ եւ
եկիք առ իս։

Յայնժամ պատ
ասխանի տացեն նը
մա արդարքն եւ ա
սասցեն։ Տէր՝ երբ
տեսաք զքեզ քաղց
եալ եւ կերակրեցաք։
կամ ծարաւի եւ ար
բուցաք։ Երբ տես
աք զքեզ օտար՝ եւ
ժողովեցաք՝ կամ
մերկ, եւ զգեցուցաք։
Երբ տեսաք զքեզ
հիւանդ՝ կամ ի բան
դի՝ եւ եկաք առ քեզ։

Պատասխանի տա
ցէ թագաւորն եւ
ասասցէ ցնոսա։
Ամէն ասեմ ձեզ։
որով հետեւ արար
էք միում յեղբարցս
այսոց ի կ փոքր կանց
ինձ արարէք։

Յայնժամ ասաս
ցէ եւ ցայնոսիկ որ
ընդ ահեկէն իցեն։
Երթայք յինէն անի
ծեալք ի հուրն յաւ

իտենական, որ պա
տրաստեալ է սատ
անայի և հրեշտա
կացն որա: զի քաղ
ցեայ, և ոչ ետուք ինձ
ուտել: ծարաւեցի
և ոչ արբուցէք զիս:
աւտարէի, և ոչ ժող
ովեցէք զիս: մերկ
էի, և ոչ զգեցուցէք
զիս: հիւանդէի և ի
բանտի, և ոչ տե
սէք զիս:
Յայն ժամ պատ
ասխանի տացեն և
նոքայ և ասասցեն:
Տր՟ երբ տեսաք զ
քեզ քաղցեալ, կամ
ծարաւի, կամ աւտ
ար, կամ մերկ՝ կամ
հիւանդ՝ կամ ի բան
տի՝ և ոչ պաշտեցաք
ըզքեզ:
Յայն ժամ պատ
ասխանի տացէ նո
ցայ և ասասցէ:
ամէն ասեմ ձեզ:
որովհետև ոչ ար
արէք միում ի փոքր
կանցս յայսցանէ.
և ոչ ինձ արարէք:
Եւ երթիցեն նոքա
ի տանջանս յաւի
տենական, և ար
դարքն ի կեանսն
յաւիտենական:
Եւ եղև երբ կա
տարեաց յս՟ զամէ

նայն զբանսս զայս

տսէրկ․ ասէ՝ ցաշա

կերտսն իւր ։

ՄՀԴ
Ա

Գիտէք զի յետ եր

կուց աւուրց զատ

իկ լինի ։ եւ որդիմար

դոյ մատնի ի խաչ

ելանել ։

ՅԱՅՆԺԱՄ

ժողովեցան քահան

այապետքն եւ դպիր

քն եւ ծերք ժողով

րդեանն, ի սրահ

քահանայապետին

որում անուն էր

Կայիափայ ։ Եւ ար

արին խորհուրդ,

զի նենգութեամբ

կալցեն զՅս եւ ս

պանցեն ։ Բայց ա

սէին թէ մի՛ ի տօն

ի աւուր ։ զի մի՛ խռ

ովութիւն լինիցի

ժողովրդեանն ։

ՄՀԶ
Ա
ԿԲ

Եւ եղեւ Յս ի բե

թանիայ, ի տուն

Սիմոնի բորոտի,

մատեաւ առ նա

կին մի, որ ունէր

շիշ իւղոյ ծանրա

գնոյ ։ եւ թափեաց

ի գլուխ նորա բազ

մականին ։

Եւ տեսին ա

շակերտքն, բար

կացան եւ ասեն․

ընդէ՞ր է կորուստ

այդ իւղոյդ ։ զի

Մ	Մր	Ղ	Յ
ՄՀԴ	ՃԾԴ	ՄԿ	Ի ԻԲ ՂԶ
ՄՀԵ	ՃԾԵ		

Մ	Մր	Ղ	Յ
ՄՀԶ	ՃԾԸ	ՀԳ	ՂԷ

մարթէր վաճառ-
ել զայդ մեծագնի,
եւ տալ աղքատաց :
Գիտաց յս ասէ
ցնոսա : ընդէր աշխ
ատ առնէք զկինդ :
գործ մի բարի գոր
ծեաց դա յիս : յա
մենայն ժամ զա ղ
քատս ընդ ձեզ ու-
նիք : բայց զիս ոչ
հանապազ ընդ
ձեզ ունիք :
Արկանել դո
րա զիւղդ իմա ի
մին իմ - առ ի թա
ղելոյ զիս նշանա
կեաց :
Բայց ամէն աս
եմ ձեզ : զի ուր քա
րոզեսցի աւետա
րանս այս ընդ ամե
նայն աշխարհ .
խօսեսցի եւ զոր ա
րար դայ՝ ի յիշ ա
տակ դորա :
Յայնժամ գնաց
մի յերկոտասա
նից, անուանեալն
յուդա, սկարիովտ
ացի, առ քահա
նայապետսն եւ ա
սէ : զինչ կամիք
տալ ինձ, եւ ես մատ
նեցից զնա ձեզ :
Նոքա կշռե
ցին նմա երեսուն
արծաթի : Եւ յայնմ

հետէ խնդրէր պա
րապ, զի մատնես
ցէ զնա
նոցա։

կգ

ԵՒՅԱՌԱՋ
նում աւուր բաղ
արջակերացն, մա
տուցեալ աշակերտ
քն առ յս ասեն.
ուր կամիս զի պատ
րաստեսցուք քեզ
ուտել ընդ զատիկն։
Եւ նա ասէ ցնոսա.
երթայք ի քաղաքն
առ այս ոմն, եւ
ասացէք ցնա. վար
դապետն ասէ. ժա
մանակ իմ մերձեա
լ է. առ քեզ առնեմ
ընդ զատիկն աշակեր
տօքս հանդերձ։
Եւ արարին աշա
կերտքն որպէս հր
ամայեաց նոցա յս։
Եւ պատրաստեցին
ընդ զատիկն։
Եւ իբրեւ երեկոյ ե
ղեւ, կայր բազմեալ
ընդ երկոտասան
աշակերտսն։

մկթ / է

Եւ մինչդեռ ուտէ

կդ

ին նոքա ասէ. ամ
էն ասեմ ձեզ. զի
մի ոմն ի ձէնջ մատ
նելոց է զիս։

մհ / ա

Եւ տրտմեցան յոյժ. սկսան ասել
ցնա իւրաքանչիւր

Մ	Մր	Ղ	Յ
մկթ	ճխա		մկէ
մհ	ճխբ	մկթ	մկը

ոք ի նոցանէ. միթէ
ե՞ս իցեմ տր̅ ։
Նա պատասխանի
ետ եւ ասէ ։ որ
մխեաց ընդ իս զ
ձեռն իւր ի սկաւա
ռակս , նա մատնե
լոց է զիս ։
Որդի մարդոյ եր
թայ որպէս գրեալ է
վասն նորա ։ բայց
վայ մարդոյն այն
միկ յորոյ ձեռս որդ
ի մարդոյ մատնեսցի ։
Լաւ էր նմայ թէ
չէր ծնեալ մարդն
այն ։
Պատասխանի ետ
յուդայ որ մատնե
լոցն էր զնա եւ ասէ ։
միթէ ե՞ս իցեմ վար
դապետ ։
Ասէ ցնայ , դու
ասացեր ։
Եւ մինչդեռ ընթրէ
ին նոքայ , առ յս̅
հաց ։ օրհնեաց ։
եբեկ , եւ ետ աշակեր
տացն եւ ասէ ։ առէք
կերայք , այս է մար
մին իմ ։
Եւ առեալ բաժակ .
գոհացաւ ։ ետ նո
ցայ եւ ասէ ։ արբէք
ի դմանէ ամենեքին ։
զի այդ է արիւն իմ
նորոյ ուխտի ։ որ ի
վերայ բազմաց հե

ղու ի թողու թիւն
մեղաց ։

ՄՁԴ
Ը

Բայց ասեմ ձեզ.
ոչ եւս արբից յայսմ
հետէ ի բերոյ որթո
մինչեւ ցաւուրն ցայն.
յորժամ արբից զդա
ընդ ձեզ, նոր յարք
այութեան հաւր
իմոյ ։

ՄՁԵ
Բ

Եւ օրհնեցին ել
ին ի լեառն ձիթե
նեաց ։

ՄՁԶ
Ը

ՅԱՅՆԺԱՄ
ԱՍԷ ՑՆՈՍԱ ՅՍ ։ ԱՄԵ
նեքեան դուք՝ գայ
թակղելոց էք յիս
այսմ գիշերի ։
Զի գրեալ է,
թէ հարից զհով
իւն, եւ ցրուեսցին
ոչխարք հաւտին ։
Եւ յետ յառնելոյն
իմոյ՝ յառաջ եղեց
քան զձեզ ի գալիլեա ։

ՄՁԷ
Ա

Պատասխանի ետ
պետրոս եւ ասէ ցը
նա ։ Թէպէտ եւ ամ
ենեքեան գայթակ
ղեսցեն ի քէն, սա
կայն ես ոչ գայթ
ակղեցայց ։
Ասէ ցնա Յս ։
ամէն ասեմ քեզ.
զի յայսմ գիշերի,
մինչ չեւ հաւ ու
խաւսեալ իցէ, եր
իցս ուրասցիս զիս ։

Մ	Մր	Ղ	Յ
ՄՁԴ	ՃԿԵ		
ՄՁԵ	ՃԿԶ	ՄԾԲ	
ՄՁԶ	ՃԿԷ		

Մ	Մր	Ղ	Յ
ՄՁԷ	ՃՀ	ՄԿԵ	ՃԽԶ

մղ
դ

Ասէ ցնա պետր
ոս : Թէ և մեռանել
հասանիցէ ընդքեզ՝
զքեզ ո՛չ ուրացայց :
Նոյնպէս եւամէ
նայն աշակերտքն
ասէին :

մղա
ա

Ապա յայն ժամ գա՛յ
յս ընդ նոսա ի գեօղ
մի, որում անուն էր
գեթսեմանի :

մղբ
դ

Եւ ասէ՛ ցնոսայ-
նստարո՛ւք այդր
մինչև երթայց կա
ցից յաղօթս :
Եւ առեալ ընդ իւր
զպե՛տրոս, եւզերկ
ուս որդիսն զեբե
դեայ, սկսաւ տրտ
մե՛լ եւ հոգալ :

մղգ
դ

Յայն ժամ ասէ՛ ցը
նոսա : տրտո՛մ է
ոգի իմ մինչև իմահ :
կացէ՛ք աստ՝ և սկե
ցէ՛ք ընդ իս :

մղդ
ա

Եւ մատուցեալ յա
ռաջ սակաւիկ մի,
անկա՛ւ ի վերայ երե
սաց իւրոց : եկ ա՛յ
յաղօթս եւ ասէ :
Հա՛յր իմ : եթէ հը
նար է՛ անց ցէ՛ բա
ժակս այս յինէն :

մղե
ա

Բայց ո՛չ որպէս ես
կամիմ : այլ որպէս
դո՛ւ :

մղզ
բ

Գա՛յ առ աշակերտ
սն, և գտանէ՛ զնո

մ	մր	ղ	յ
մղ			
մղա			
մղբ	ճհդ		

մ	մր	ղ	յ
մղգ	ճհդ		
մղդ	ճհե	մձա	կա
մղե	ճհզ	մձբ	իբ. ծէ
մղզ	ճհէ	մձ մդ / ձ	

սա ի քուն։ Եւ ասէ
ցպետրոս։ այդ պէս
ոչ կարացէք մի ժամ
արթուն կալ ընդ իս։

Արթուն կացէք
եւ աղօթս արարէք՝
զի մի անկանիցիք ի
փորձութիւն։

մձէ
դ

Հոգիս յօժար է։
բայց մարմինս տը
կար է։

մձը
դ

Դարձեալ երկր
որդ անգամ չոգաւ՝
եկաց յաղօթս ե
ւասէ։

Հայր իմ։ եթէ հը
նար է. անցանել
յինէն բաժակս
այսմիկ։ առանց թէոչ
արբից զսա։ եղի
ցին կամք քո։

Եւ եկեալ միւսան
գամ, եգիտ զնոսա
ի քուն։ զի էին աչք
իւրեանց ծանրացեալք։

Եթող զնոսա. և
գնաց եկաց յաղ
օթս երրորդ ան
գամ։ և դարձեալ
զնոյն բանս ասաց։

Յայնժամ գայ առ
աշակերտսն և ա
սէ ցնոսա։

մձթ
դ

Ննջեցէք այսու
հետեւ եւ հանգերուք։
զի ահա հասեալ է
ժամ։ և որդի մար
դոյ մատնի ի ձեռս

մ մր
մձէ ձհը
մձը ձհթ

մ մր
մձթ ձձ

մեղաւորաց։
Արիք երթիցուք
աստի․ զի ահա հ
աւ ասեկ եհաս որ
մատնելոցն է զիս։
Եւ մինչդեռ նա
զայն խաւսէր, ա
հա յուդա մի յերկո
տասանից եկն։
և ընդ նմա ամբոխ
բազում, սրովք. և
բրովք, ի քահա
նայապետիցն և ի
ծերոց ժողովրդեանն։
Եւ որ մատնելոց
նէր զնա․ ետ նոցա
նշան և ասէ ։
ընդ որում ես համ
բուրեցից, նա է։
զնայ ունիցիք։

կե

Եւ վաղվաղակի ի
մատուցեալ առ յս ա
սէ, ողջ եր վարդա
պետ․ և համբուր
եաց ընդ նմայ։
Եւ յս ասէ ցնայ։
ընկեր, վասն որոյ
եկեր։
Յայն ժամ մատու
ցեալ արկին ձեռս ի
յս, և կալան զնայ։
Եւ ահա մի ոմն ի
նոցանէ որ էին ընդ
յս, ձգեաց զձեռն.
եհան զսուր իւր, եւ
հար զծառայ քահա
նայապետին, և
բաց էհան զունկն նոր
ա։

ՄԴ
Ժ

Յայն ժամ ասէ ցնա
յ̄ս : դարձո՛ զսուր
քո ի տեղի իւր : զի
ամենեքեան որ սուր
առնուցուն, սրո՛վ
անկան իցեն ::

կորն(չ) իցեն

Եւ եթէ համարիս
թէ՞ ոչ կարեմ աղա
չել զՀայր իմ, և նա
առաքեսցէ՛ ինձ
այժմ այսր՝ աւելի՛
քան զերկոտասան
գունդս հրեշտակաց :
Այլ զիա՛րդ լնուցուն
գիրք՝ թէ այսպէս
պարտ է լինել ::

ՄԴ
Ա

Յայն ժամ ասէ՛
յ̄ս ցամբոխն : իբ
րև ի վերայ աւազա
կի՛ ելէք սուսերաւք
և բրաւք՝ ունե՛լ զիս :
Հանապա՛զ առ ձեզ
էի : ի տաճարի՛ ին
նստէի և ուսուցա
նէի, և ո՛չ կալարուք
զիս : Այլ այս ամե
նայն եղև, զի լցցի՛
ն գիրք մարգարէից :

ՄԵ
Զ

Յայն ժամ աշա
կերտքն ամենեքեա՛ն
թողին զնա և
փախեան :

ՄԶ
Ա

ԻՍԿ ՆՈՔԱ
ԿԱԼԵԱԼ զՅ̄Ս,
ածի՛ն առ Կայիա
փայ քահանայա
պետ, ուր դպիրքն և
ծերք ժողովեալ էին :

Մ	Մր	Ղ	Յ
ՄԴ	ՃՁԴ	ՄՃԹ	ՃՀ
ՄԴ			

Մ	Մր
ՄԵ	ՃՁԵ
ՄԶ	ՃՁԶ

յե / դ

Եւ պետրոս զհետ
նորա երթայր քաղ
աքոյն , մինչեւ որ
լուաւ քահանայա
պետին : Եւ մտեալ
ի ներքս , նստէր ընդ
սպասաւորսն տե
սանել զկատարածն :

յը / բ

Իսկ քահանայա
պետքն եւ ամենայն
ատեանն , խնդրէին
սուտ վկայութիւն
զՅսէ զի սպանցեն զնա :
Եւ ոչ գտանէին ի
բազմաց սուտ վկա
յիցն մատուցելոց ::

յթ / ա

Յետոյ մատու
ցեալ երկու սուտ
վկայք ասեն ի նա ·
թէ սա ասէր՝ կարու
ղեմ քակել զտաճա
րն այ , եւ զերիս աւուր
րս շինել ::

Եւ յարուցեալ քա
հանայ ապետն ասէ
ցնա : Ոչ ինչ պա
տասխանես զինչ դո
քայ ամբաստանող
են զքէն ::

Եւ Յս լռեալ կայր ::

Պատասխանի ետ
քահանայ ապետն
եւ ասէ ցնա : Երդմն
եցուցանեմ զքեզ
յԱծ կենդանի ,
զի ասասցես մեզ ե
թէ դու ես քն որ
դի աստուծոյ ::

մ	մր	ղ	յ
յե	ճձը	մղ	ճկբ
յը	ճձթ	մղա	ճհգ
յթ	ճղ		ճկդ

յժ
ա

Ասէ ցնա յս, դու
ասացեր։

Բայց ասեմ ձեզ.
յայսմհետէ տեսա
նիցէք զորդի մարդո
նստեալ ընդ աջմէ
զօրութեանն, եւ
եկեալ ընդ ամպս
երկնից։

յժա
դ

Յայնժամ քահա
նայապետն պատա
ռեաց զհանդերձս
իւր եւ ասէ. հայ
հոյեաց։

յժբ
բ

Զի՞նչ պիտոյ են
մեզ վկայք. ահա
ւասիկ լուայք զհայ
հոյութիւնն նորա.
զի՞նչ հաճոյ է ձեզ։

Նոքա պատասխա
նի ետուն եւ ասեն,
մահապարտ է։

յժգ
ա

Յայնժամ թքին
ընդ երեսս նորա.
եւ կռփեցին զնա. եւ
ոմանք ապտակ ե
ցին եւ ասեն. մար
գարէացի մեզ քրս
ով է որ եհարն զքեզ։

յժդ
ա

Իսկ պետրոս, նս
տէր արտաքոյ ի
գաւթին։

Մատեաւ առ նա
աղախին մի եւ ասէ,
եւ դու ընդ յի գալի
լէացւոյ էիր։

Նա ուրացաւ առ
աջի ամենեցուն եւ

Մ	Մր	Ղ	Յ
յժ	ձղա	մղե	կթ
յժա	ձղբ		
յժբ	ձղդ	մղթ	

Մ	Մր	Ղ	Յ
յժգ	ձղդ	մղդ	ձզ
յժդ	ձղե	մղա	ձզ ձէ
		մղբ	

ասէ ։ Թէ ոչ գիտ
եմ զինչ խաւսիս ։

ՅԺԷ / Ա

Եւ իբրեւ ել նա ար
տաքս [illegible] գաւթուն,
ետես զնա այլ կին
մի ։ եւ ասէ ցայնոս
իկ որ անդն կային,
եւ սա ընդ Յի նազ
ովրեցւոյ էր ։

Եւ դարձեալ ուր
ացաւ երդմամբ
Թէ ոչ գիտեմ զայրն ։

Եւ յետ սակաւ
միոյ մատուցեալ
որք կային անդ
ասեն ցպետրոս ։
արդարեւ եւ դու ի
նոցանէ ես ։ քան
զի եւ խաւսուածքո յայ

տ առնեն զքեզ ։

Յայն ժամ սկսաւ
նզովել եւ երդնուլ
Թէ ոչ գիտեմ զայրն ։

ՅԺԸ / Ա

Եւ իսկոյն հաւ
խաւսեցաւ ։

Եւ յիշեաց պետ
րոս զբանն Յի զոր
ասաց ։ Թէ մինչչեւ
հաւու խաւսեալ,
երիցս ուրասցիս զիս ։

Եւ ելեալ արտաքս
եւ լայր դառնա
պէս ։

Ե ԸՆԴ ԱՌԱՒՕՏՆ
ԵՂԵՒ · ԽՈՐՀՈՒ
րդ արարին ամե
նայն քահանայ
ապետքն եւ ծերք

մ	մր	ղ	յ
ՅԺԷ	ՃՂԲ	ՄՂԲ	ՃՀԵ

մ	մր	ղ	յ
ՅԺԸ	ՃՂԵ	ՄՂԳ	
ՅԺԹ	ՃՂԸ		ՃՂԵ

ժողովրդեանն վասն
Յի. սպանանել զնա:
Կապեցին զնա և
առին գնացին :
յծը Մատնեցին ի ձեռս
պոնտացւոյ պիղատո
սի դատաւորին :
կէ յծթ Յայնժամ տեսե
ալ յուդայի որ մատ
նեացն զնա թէ պար
տաւորեցաւ՝ զղջ
ջացաւ : դարձոյց
զարծաթն առ քա
հանայապետսն և
ծերս ժողովրդեանն
և ասէ : մեղայ զի
մատնեցի զարիւն
արդար :
Եւ նոքա ասեն, մեզ
զի՞նչ : դու գիտես:
Եւ ընկեց զարծա
թն ի տաճարին և
գնաց : և չոգաւ
խեղդեցաւ :
Եւ քահանայա
պետքն առեալ
զարծաթն, ասեն:
ոչ է արժան ընդու
նել զայդ ի կորբանն,
քանզի գին ար
եան է :
Խորհուրդ առ
եալ գնեցին նովաւ
զագարակն բրտի ի
գերեզմանս օտարաց:
Վասն այնորիկ
կոչեցաւ ագարակն
այն, ագարակ ար

մ	մր	ղ	յ
յծը	ճլթ	յ	ճղզ
յծթ			

եան մինչեւ ցայսաւր։
Յայն ժամ լցաւ
որ ասացեալն է ի
ձեռն երեմիայի մար
գարէի։ Եւ առին
զերեսուն արծաթ
ն զգինս վաճառե
լոյն զոր արկին
յորդւոցն իէլի. եւ
ետուն զնա յագար
ակն բրտին որպէս
հրամայեաց ինձ տր։
Եւ յս եկաց առա
ջի դատաւորին։
Եհարց ցնա դա
տաւորն եւ ասէ, դու
ես թագաւորն հրէից։
Եւ յս ասէ, դու ա
սացեր։

Եւ ի չարախաւսել
զնմանէ քահանայա
պետիցն եւ ծերոց՝
ոչինչ ետ պատասխանի։
Յայն ժամ ասէ
ցնա պիղատոս. ոչ
լսես որչափ դոքա
հակառակ քո վկայեն։
Եւ ոչ ետ նմա պա
տասխանի եւ ոչ բան
մի. մինչեւ զարմա
նալ դատաւորին յոյժ։
Ըստ տաւ
նի, սովոր էր դա
տաւորն արձակել
ժողովրդեանն կա
պեալ մի զոր կամէին։
Ունէին յայն ժամ
կապեալ մի նշանաւոր

արտամանունէր յես
ու բարաբբա ::
Ի բեւ ժողովեցան
առէ ցնոսա պեղա
տոս : զո՞ կամիք յեր
կուց աստի զի ար
ձակեցից զձեզ :
զյեսու բարաբբա·
եթէ զյս՞ զանուա
նեալն քս՞ : քան զի
գիտէր թէ առ նա խ
անձու մատնեցին զնա :

յխդ
ժ

Եւ մինչ դեռ նստ
էր յատենին, առա
քեաց առնա կինն
իւր եւ ասէ : չկա՞ ինչ
քո եւ արդարոյն այ
նորիկ : զի բազում
անցք անցին ընդ իս
այսաւր յանուրջ
վասն նորա ::

յխե
ա

Իսկ քահանայա
պետքն եւ ծերքն,
հաւանեցուցին ըզ
ժողովուրդսն, զի
խնդրեսցեն զբար
աբբայն : եւ զյս՞
կորուսցեն ::
Պատասխանի ետ
դատաւորն եւ ասէ
ցնոսա : զո՞ կամիք
յերկուց աստի զի
արձակեցից ձեզ:
Եւ նոքա ասեն, ըզ
բարաբբայ ::

յխզ
ա

Ասէ ցնոսա պե
ղատոս : եւ զինչ
արարից զյս՞ զանուա

Մ
յխդ

Մ	Մր	Ղ	Յ
յխե	մդ	յժ	ճձդ
յխզ	մե	յժա, յժբ	ճձե
			ճձզ

նեալն քրիստոս ։
Ասեն ամենեքեան
խաչ ելցի ։
Եւ նա ասէ, զինչ
չար արար ։
Եւ նոքա առաւել եւ
եւս աղաղակէին եւ ա
սէին, խաչ ելցի ։
Եւ տեսեալ պիղա
տոսի թէ ոչ ինչ օգ
նէ, այլ առաւել խռ
ովութիւն լինի ։ ա
ռեալ ջուր, լուաց զ
ձեռսն առաջի ժող
ովրդեանն եւ ասէ ։
քաւ եմ ես յար ե
նէ արդարոյ այդո
րիկ ։ դուք գիտասջիք ։
Պատասխանի ետու

ամենայն ժողովուրդն
եւ ասէ ։ արիւն դորա
ի վերայ մեր ։ եւ ի վերայ
որդւոց մերոց ։
Յայնժամ արձա
կեաց նոցա զբարաբ
բայն ։ Եւ զյիսուս գան
հարեալ, ետ ի ձեռս
զի խաչ եսցի ։
Յայնժամ զինուոր
րք դատաւորին
առին զյիսուս յապար
անս, եւ ժողովեցին
ի վերայ նորա զամե
նայն զգունդն ։
Մերկացին զնա,
եւ արկին զնովաւ քղ
ամիդ կարմիր ։ եւ հիւ
սեալ պսակ ի փշոց

եդին ի գլուխ նորա։
և եղեգն յաջու ձեռին
նորայ։

Եւ ծունր իջեալ առա
ջի նորա, կատակ է
ին և ասէին։ ողջ եր
արքայդ հրէից։

ՅԼ / Գ

Եւ թքեալ ի նա, առ
նուին զեղեգնն և ծե
ծեին զգլուխ նորա։

Եւ յորժամ ձաղ ե
ցին զնա, մերկացու
ցին ի նմանէ զքղա
միդն, և ագուցին նը
մա զիւր հանդերձն։
և տարան զնա ի խաչ
հանել։

ՅԼԱ / Ա

Եւ ելեալ արտաքս,
գտին այր մի կիւրե
նացի, անուն Սիմոն։
զնա կալան պահակ,
զի բարձցէ զխաչն նոր(ա)։

ՅԼԲ / Ա

Եւ եկեալ ի տեղին
անուանեալ գողգո
թայ, որ է տեղի կա
ռափելոյ։

ՅԼԴ / Գ

Եւ տուին նմա գինի
ընդ լեղի խառնեալ։
և իբրև ճաշակեաց ոչ
կամէր ըմպել։

ՅԼԳ / Ա

Եւ հանեալ զնա ի
խաչ՝ բաժանեցին
զհանդերձս նորա
վիճակաւ։

Զի լցցի բանն
որ ասացաւ ի մարգա
րէէն։ բաժանեց
ին զհանդերձս իմ

Մ	Մր	Ղ	Յ
ՅԼ	ՄԸ		
ՅԼԱ	ՄԹ	ՅԺԵ	ՃՂԷ

Մ	Մր	Ղ	Յ
ՅԼԲ	ՄՁ	ՅԺԶ	ՃՂԷ
ՅԼԴ	ՄՁԱ		ՃԳ
ՅԼԳ	ՄՁԲ	ՅԺԱ	ՃԱ

յորդեանս . և իւղերա
պատուէր ծանուցելոյ
զինծանկ արկանելն:
Մ ունատեալ պա
հերն վնայ ::
Մ ւերդին իւղերա
գլխոյ նորա գրեալ
զվնաս նորա : Թէ
այս յու Թագաւորն
հորբ էր ::
Յ այն ժամ հանն էն
ընդ նմա խնայ էր
կոսսաւ աղակս :
մի յաղմէ նորա և
մի յահեկէ ::
Ս ոտրանցանելեն,
հայ հոյ եխնվնա : շար
ժէին զգլուխս իւ
րեանց նատելն :
վանհ : ողբակէ իր

մ մր ղ յ
յլէ մժդ յոդ ծղթ
յլղ մժե յժե յժթ ծղը
յլե մժե

զտաճարն . և զերիս
աւուրս շինեսցզնա .
ապր եցոյ վէեդ :
Թէ ուրդխեայ . էլ
խնայ էր ::
Ն ոյնպես ևքահ
անոյ ապեմբն հա
ղէին համո էր ձ
ղրպրաքն եծէր
ովք նաաեին ::
Զ այս ապրեցոյց :
զինքն ոչկարէ ապ
րեցուցանել : Թէ
Թագաւոր է իւր
իջցէ այժմ խաչ
էր և հաւատա ա
ցուք դմա : եԹէ
յուսացեալ է յած .
փրկեսցէ այժմ զ
դա Թէ կամի զդա :

մ մր ղ
յլը մժը յրբ

քանզի ասաց թէ այ
որդի եմ ։

ՅԼԹ
Բ

Զնոյն եւ աւազակք
քն որ խաչեալ էին
ընդ նմա, նախա
տէին զնա ։

ՅԽ
Բ

Եւ ի վեցերորդ ժամէ առ
աւօտին, խաւար եղեւ
ի վերայ ամենայն երկրի
մինչեւ ցիններ ժամն ։

ՅԽԱ
Է

Եւ զիններ ժամուն
գոչեաց յս ի ձայն
մեծ եւ ասէ ։ էլի ․ էլի ։
լամասաբաքթանի ։
Այս ինքն է ․ ած իմ,
ած իմ, ընդէր թող
երզիս ։

Եւ ոմանք յայնցանէ
որ անդն կային,
իբրեւ լուան ասէին
զէղիա կարդայ դա ։

ՅԽԲ
Գ

Եւ վաղվաղակի
ընթացաւ մի ոմն ի
նոցանէ, առ սպու
նգ լի քացախով,
հարեալ յեղեգան
էտ ըմպել նմա ։

Եւ այլքն ասէին,
թող տեսցուք եթէ
գայ եղիա փրկել զդա ։

ՅԽԳ
Ա

Եւ դարձեալ աղ
աղակեաց յս ի ձայն
մեծ, եւ արձակեաց
զոգին ։

ՅԽԴ
Բ

Եւ ահա վարա
գոյր տաճարին, ցե
լաւ յերկուս, ի վե
րուստ մինչեւ ի վայր ։

ՅԽԵ
Ժ

Եւ երկիր շարժե
ցաւ ։ եւ վէմք պա

Մ	Մր	Ղ
ՅԼԹ	ՄԼԲ	ՅԺԵ
ՅԽ	ՄԼԳ	ՅԺԵ
ՅԽԱ	ՄԼԴ	

Մ	Մր	Ղ	Յ
ՅԽԲ	ՄԼԵ	ՅԺԴ	
ՅԽԳ	ՄԼԶ	ՅԺԹ	Մ
ՅԽԴ	ՄԼԷ	ՅԺԸ	
ՅԽԵ			

պատառեցան : եւ գեր
եզմանք բացան :
եւ բազում մարմինք
ի ննջեցելոց սրբ
ոց յարեան : եւ ել
եալ ի գերեզմանն
այն յետ յարութե
անն նորա, մտին
ի քաղաքն սբ : եւ
երեւեցան բազմաց ։

յհվ
Բ

Իսկ հարիւրա
պետն, եւ որ ընդ
նմա պահէին զյս,
իբրեւ տեսին զշար
ժումն եւ զեղեալսն՝
երկեան յոյժ եւ ասեն.
Արդարեւ՝ որդի այ
էր սա ։

յհւ
Գ

Էին անդ կա ն
այք բազումք : կա

յին ի հեռաստանէ
եւ հայէին : որք եկին
զհետ յի ի գալիլեէ,
պաշտէին զնա ։
Յորս էր մարիամ
մագդաղենացի :
եւ մարիամ յակոբայ
եւ յովսեայ մայր : եւ
մայր որդւոցն
զեբեդեայ ։

յհւ
Ա
ԿԸ

ԻԲՐԵՒ Ե
ՐԵԿՈՅ ԵՂԵՒ, եկն
այր մի մեծատուն
յարիմաթեայ, որում
անուն էր յովսէփ :
որ եւ աշակերտեցաւն
իսկ յի ։
Սա մատուցեալ
առ պիղատոս, խնդր
եաց զմարմինն յի ։

մ մր ղ
յհվ մրկ յլ
յհւ մրկ

մ մր ղ յ
յհվ մրկ յլ մկ

Յայն ժամ պեղա
տոս հրամայ եաց
տալ զմարմինն :
ՅԽԹ Եւ առեալ զմար
մինն յովսէփ, պատո
եաց սուրբ կտաւով:
եւ եդ նորո գերեզմա
նի, զոր փորեաց ի վիմի:
և թաւալեցուցեալ
կափարիչ դրան գե
րեզմանին էին վէմ մի
մեծ, գնաց :
ՅԾ Եւ էր անդ մարիամ
մագդաղենացի. և
միւս մարիամն.
նստէին հանդէպ
գերեզմանին
էին :
ՅԾԱ ԻՎԱՂԻՒՆ

ՈՐ Է ՅԵՏ ՈՒՐԲԱԹՈՒՆ.
ժողովեցան քահա
նայ ապետքն և փար
իսեցիքն առ պեղա
տոս և ասեն : տէր.
յիշեցաք զի մոլորե
ցուցիչն այն ասէր
մինչ կենդան էր.
թէ յետ երից աւուրց
յառնեմ : արդ հրա
մայեա զգուշանալ
գերեզմանին մինչև
ցերիս աւուրս : գու
ցէ եկեալ աշակերտ
քն գողասցեն զնա : և աս
ասցեն ժողովրդեանն
թէ յարեաւ ի մեռե
լոց : և եղիցի յե

Մ ՅԽԹ ՅԾ ՅԾԱ
Մր ՄԽԸ ՄԽԹ
Ղ ՅԼԴ
Յ ՃԸ

տին մոլորութիւնն
չար քան զառաջինն:
Ասէ ցնոսա պի
ղատոս. ունիք զօրս
զաւրականս. եր
թայք զգուշացա
րուք որպէս և գիտէք:
Եւ նոքա երթեալ
զգուշացան գերեզ
մանին: և կնքեցին
զվէմն հանդերձ զօ
րական
աւքն:

ՄԶԵ
Ա

ԻՅԵՐԵԿՈՅ
ՇԱԲԱԹՈՒՆ, ՅՈՐ
ում լուսանայր մի
աշաբաթին. եկն
մարիամ մագդաղ
ենացի, և միւս մա

րիամ տեսանել զգ
երեզմանն:
Եւ ահա շարժու
մն մեծ եղև. զի
հրեշտակ տն իջ
եալ յերկնից, մա
տուցեալ հերից թաւ
ալեցոյց զվէմն ի
դրանէ. նստէր
ի վերայ նորա:
Եւ էր տեսիլ նորա
իբրև զփայլակն: և
հանդերձ նորա սպ
իտակ իբրև զձիւն:

ՄԶԴ
Ա

Յերկիւղէ նո
րա խռովեցան պա
հապանքն և եղեն
իբրև զմեռեալս:
Պատասխանի ետ

Մ	Մր	Ղ	Յ	Մ	Մր	Ղ	Յ
ՄԶԵ	ՃԼա	ՄԼԼ	ՃԹ-ՃԺա	ՄԶԴ	ՃԼԲ	ՄԼԲ	ՃԺա

հրեշտակն եւ ասէ
ցկանայսն ։ մի՛ եր
կընչիք դուք ։ գի
տեմ զի զյս զխաչ
եցեալն խնդրէք ։
չէ՛ աստ ։ քանզի
յարեաւ որպէս ա
սացն ։

Եկայք տեսէք զ
տեղին ուր կայր ։
Եւ վաղ վաղակի եր
թայք ասասջիք աշ
ակերտացն նորա
թէ յարեաւ ։

Եւ ահա յառաջա
նայ քան զձեզ ի
գալիլեա ։ անդ տե
սանիցէք զնա ։ ա
հա ասացի ձեզ ։

յծդ
բ

Եւ ելեալ վաղ
վաղակի ի գերեզ
մանէ ահիւ աչխու
եւ խնդութեամբ
բազմաւ ։ ընթացան
այն պատմել աշա
կերտացն ։

յծե
ժ

Եւ ահա պատա
հեաց նոցա յս եւ
ասէ ողջ լերուք ։

Եւ նոքա մատու
ցեալ կալան զոտս
նորա եւ երկիր պա
գին նմա ։

Յայնժամ ասէ
ցնոսա յս ։ մի՛ եր
կընչիք ։ երթայք
ասասջիք եղբարցն
իմոց զի երթիցեն

Մ Մր Ղ
յծդ մլգ յը
յծե

ի գալիլեա, և անդ
տեսցեն զիս ։
Իբրև նոքա գնա-
ցին, ահա ոմանք
ի զաւրականացն այն
եկին ի քաղաքն ։
և պատմեցին քահ-
անայապետիցն
զամենայն որ ինչ
եղեւ ։
Եւ նոքա ժողով-
եալ հանդերձ ծեր-
ովքն, խորհուրդ
առեալ. արծաթա-
կոյտ ետուն զաւրա-
կանն այն և ասեն.
Ասասջիք եթէ
աշակերտքն նորա
եկեալ գիշերի գո-
ղացան զնա, մինչ
մեք ի քուն էաք ։ Եւ
թէ լուր լիցի այդ
առ դատաւորն
մեք հաւանեցուք զ-
նա, և զձեզ անհո-
գս արասցուք ։
Եւ նոքա առեալ
զարծաթն, արա-
րին ուսուցանն ։
Եւ ել համբաւս
այս ի հրէից մինչե-
ցայսաւր ։
ԻՍԿ ՄԵՏԱՍ-
ան աշակերտքն
գնացին ի գալի-
լեա, ի լեառնն
ուր հրամայեաց
եր նոցա յս ։

Իբրեւ տեսանէին զ
նա, երկիր պագ
ին նմայ։ Եւ ոմանք
յերկմտեցան։
Եւ մատուցեալ
Յս խաւսեցաւ ընդ
նոսա եւ ասէ։
Տուաւ ինձ ամե
նայն իշխանու
թիւն յերկինս եւ
յերկրի։ Որպէս ա
ռաքեաց զիս
հայր, եւ ես առա
քեմ զձեզ։
Գնացէք։ այ
սուհետեւ աշա
կերտեցէք զամե
նայն հեթանոսս։
Մկրտեցէք զնո
սա յանուն հաւր
եւ որդւոյ եւ հոգւոյն
սրբոյ։ Ուսուցէք
նոցա պահել զամե
նայն որինչ պատուի
րեցի ձեզ։
Եւ ահաւասիկ ես
ընդ ձեզ եմ զամե
նայն աւուրս։ մին
չեւ կատարած աշ
խարհի։

Ս[illegible] ՔԵՆ ԽԱՒԱՐԱ ԺԱՄՈՒՆ։

Բազմամեղ եղաք
ապաւինեալ որդւոյ փառա
ւորեա եւ աստուածորդես
յոհ եղիր թողութիւն
ընդէքէք տեսողքսս։

Աւետարանին որ ըստ մարկոսի գլուխքն է:

		մատթ	ղուկ	յոհ
ա	Վասն դիւահարին:	ա	ը	
բ	Վասն զոքանչն Պետրոսի:	բ	թ	
գ	Վն ողջացուցանելոյ հիւանդաց:	գ	ժ	թ
դ	Վասն բորոտին:	դ	ժբ	է
ե	Վասն անդամալուծին:	ե	ժգ	ժգ
զ	Վն ղեւեա մաքսաւորին:	զ	ժդ	ժդ
է	Վն չորացեալ ձեռինն:	է	ժե	իա
ը	Վն ընտրութեան առաքելոցն	ը	իե	
թ	Վն սերմանացն առակին:	թ	իբ	իդ
ժ	Վն սաստելոյ ջրոյն:	ժ	իգ	ժա
ժա	Վն լեգէոնին:	ժա	իդ	ժբ
ժբ	Վն դստեր ժողովրդապետին:	ժբ	իե	ժե
ժգ	Վն [illegible] կնոջն:	ժգ	իզ	ժզ
ժդ	Վն պատուէրն առաքելոցն:	ժդ	իե	ժթ
ժե	Վն յովհաննու և հերովդի:	ժե		իե
ժզ	Վասն հինգ հացին:	ժզ	իը	իզ
ժէ	Վն գնալոյն ի վերայ ծովուն:	ժէ		իե
ժը	Վն յանցանելոյ պատուիրանին այ	ժը		իը
ժթ	Վն փիւնիկացւոյն:	ժթ		
ի	Վասն համրին:	ի		
իա	Վասն նկանակին:	իա		
իբ	Վն խմորոյ փարիսեցւոց:	իբ	իա	լբ
իգ	Վասն կուրին:	իգ		
իդ	Վն ի կեսարիա քննելոյն:	իդ	իթ	լգ
իե	Վն գեղեցկակերպութեն:	իե		լդ
իզ	Վասն լուսնոտին:	իզ	լա	լե
իէ	Վն թէ ով է ի մէնջ մեծ:	իէ	լբ	լե
իը	Վն արձակելոյ զկին:	իը		խ
իթ	Վն հարցանելոյ մեծատան [illegible]:	իթ		խա
լ	Վն որդւոցն զեբեդեայ:	լ		խգ
լա	Վասն բարտիմէոսի:	լա		խդ
լբ	Վասն յաւանակին:	լբ		խե
լգ	Վն չորանալոյ թզենւոյն:	լգ		խե
լդ	Վն անյիշաչարութե:	լդ		
լե	Վն հարցանելոյ [illegible] քահանայապետացն և դպրաց:	լե		խը
լզ	Վն այգւոջն առակի:	լզ		ծ

Յ[illegible] կանոնաց գրով [illegible]
[illegible]

լե		հարցման եղեւ զհարկէն:	լե	
լզ		սադուկեցւոյն:	լզ	
լէ		[illegible]:	լէ	
լը		[illegible]	լը	
լթ		[illegible]:	լթ	
խ		[illegible]:	խ	
խա		կատարածին:	խա	
խբ		[illegible]:	խբ	
խգ		աւծանելոյն զտէրն իւղով:	խգ	
խդ		[illegible]:	խդ	
խե		մատնութեանն:	խե	
խզ		պետրոսի ուրացութեան:	խզ	
խէ		[illegible]:	խէ	

[illegible]:—

ԸՍ աւետարանն ի Մարկոսէ

ՍԿԻԶ
ԲՆ ԱՒԵՏԱ
ՐԱՆԻ Յ̅Ի̅Ի Ք̅Ի̅
ՈՐԴՒՈՅ Ա̅Յ̅
ՈՐՊԷՍ ԵՒ
ԳՐԵԱԼ Է Ի
ՄԱՐԳԱՐԷ.

ԱՀԱՒԱՍ
ԻԿ ԵՍ ԱՌԱ
ՔԵՄ ԶՀՐԵՇ
ՏԱԿԻՄԱՌ
ԱՋԻ ՔՈ, ՈՐ
ՀԱՆԴԵՐՁ

եսցէ զճանապարհ
քո առաջի քո ։
Ձայն բար բառո
յանապատի ։ պատ
րաստ արարէք զճա
նապարհ տն․ և ու
ղիղ արարէք զշա
ւիղս նորա ։
Եղև յովհաննէս
մկրտէր յանապա
տի․ և քարոզէր մկր
տութիւն ապաշխա
րութեան, ի թողու-
թիւն մեղաց ։
Եւ ելանէր առ նա
ամենայն աշխարհն
հրէաստանի, և
եմացիք ամենեքեան ;
և մկրտէին ի նմանէ
ի յորդանան գետ՝
խոստովան լինէին զ
մեղս իւրեանց ։
Եւ էր յովհաննէս և
զգեցեալ ստեւ ուղտ
ու ։ և գօտի մաշ
կեղէն ընդ մէջ իւր ։
և կերակուր նորա,
մարախ և մեղր վայ
րենի ։
Եւ քարոզէր և ասէր ։
գայ զօրաւոր քան
զիս զկնի իմ ;
որում ոչ եմ բաւական
խոնարհել լուծանել ա
նել զխրացս կօշ
կաց նորա ։
Ես մկրտեմ զձեզ
ջրով ։ և նա մկր

Մտ	Ղ	Յ	Մ
բ դ	ը	ժ	ը

Մտ	Ղ	Յ	Մ
դ	ժ	[illegible]	ժա

տեսցէ զձեզ հոգւ-
ովն սրբով:

Եւ եղև յաւուրսն
յայնոսիկ, եկն յս ի
նազարեթէ գալի
լեացւոց, և մկրտե
ցաւ ի յովհաննէ ի
յորդանան:

Եւ նոյն ժամայն
ընդ վերանալն ի ջը
րոյն, ետես ճեղ
եալ զերկինս: և զ
հոգին այ իբրև զա
ղաւնի զի իջանէր
ի վերայ նորա:

Ձայն եղև յերկ
նից և ասէ, դու ես
որդի իմ սիրելի:
ընդ քեզ հաճեցայ:

Մր	Ղ	Յ	Մ
Ե	ԺԴ	ԺԵ	ԺԳ

Եւ նոյն ժամայն
հոգին հանէ զնա
յանապատ:

Եւ էր նա անդ զաւ
ուրս քառասուն փոր
ձեալ ի սատանայէ:

Եւ էր ընդ գազանս:
և հրեշտակք պաշ
տէին ըզ
նայ:

ԵՒ ՅԵՏ ՄԱՏ
ՆԵԼՈՅՆ ՅՈՎՀԱՆ
նու, եկն յս ի գալիլեա:

Քարոզել զաւե
տարանն այ ասէր:
Թէ կատարեալ է ժա
մանակ: և հասեալ է
արքայութիւն այ:
ապաշխարեցէք և

Մր	Ղ	Յ	Մ
Զ	ԺԵ		ԺԵ
Է			
Ը			
Թ		Ղ	ԺԸ
			Ի

հաւատացէք յաւ-
ետարանին ։

Իբրև անցանէր առ ծովեզերբն գալիլեացւոց. ետես զսիմոն և զանդրէաս եղբայր նորին ։ զի արկանէին ուռկանս ի ծով. քանզի ձկնորսք էին ։

Եւ ասէ ցնոսա յիսուս ։ Եկայք զկնի իմ, և արարից զձեզ լինել որսորդս մարդկան ։

Եւ նոյնժամայն թողեալ զուռկանսն գնացին զհետ նորա ։

Եւ անցեալ անտի սակաւիկ մի յառաջ, ետես զյակոբոս զեբեդեայ, և զյովհաննէս եղբայր նորա ։ և զնոսա ի նաւին էին մինչ կարկատէին ուռկանս, և կոչեաց զնոսա ։

Եւ նոյնժամայն թողեալ զհայրն իւրեանց զզեբեդէոս ի նաւին, վարձկանօքն հանդերձ, գնացին զհետ նորա ։

ԵՒ ՄՏԱՆԵՆ ԻԿԱՓԱՌՆԱՈՒՄ ։ և իսկ և իսկ ի շաբա-

մր ժ ժա   ղ ժէ   ճ   ճ իա իբ   մր ժբ   ղ իգ

թուն մտեալ ի ժող
ովուրդն, ուսուցա
նէր զնոսա ։
Եւ զարմանային
ընդ վարդապետու
թեանն նորա ։ զի ու
սուցանէր զնոսա
իբրեւ իշխան ու
թեամբ, եւ ո՛չ որպէս
դպիրքն ։
Եւ է՛ր ի ժողովուր
դեանն նոցա ա՛յր
մի՛ յորում ա՛յս
պիղծ գոյր ի նմա ։
որ աղաղակեա՛ց
եւ ասէ ։ Թո՛յլ տուր ։
զի՞ կայ մեր եւ քո յս
Նազովրացի ։ եկ
իր կորուսանե՛լ զմ
եզ ։ գիտե՛մ զքեզ
ո՛վ ես՝ սուրբն այ ։
Սաստեա՛ց ի նմա յս
եւ ասէ ։ կարկեաց եւ
ե՛լ ի դմանէ ։
Եւ զարկո՛յց զնա
այսն պիղծ ։ աղա
ղակեաց ի ձայն մեծ,
եւ ե՛լ ի նմանէ ։
Եւ զարմացա՛ն ա
մենեքին ։ մինչ եւ
հրծծե՛լ ընդ միմ
եանս եւ ասել ։ զի՞նչ է
այս նո՛ր վարդ ա
պետութիւն ։ զի
իշխանութեա՛մբ
եւ այսոց պղծոց ոյ
սաստէ ։ եւ հնազ
անդի՛ն սմայ ։

ւեղ լոյս նորա ա
ընդ ամենայն կողմն
գալիլեացւոց ։

Բ

ւփաղփաղակ ի
ղեալ ի ժողովրդե
նէն, եկն խուռն
սխմողնի ևանդրէա
յակովբաւ եպով
աննու հանդերձ ։

ւզօքանչ սխմվ
նի, դնէր ջերմացեալ ։
և փաղփաղակի աս
ենցնա փամնորա ։
մաատուցեալ յարոյց
զնա ։ կալեալ զձեռ
անն նորա, եթող
զնա տենդն, և պաշ
տէր զնոսա ։

Գ

ւխբբոն երեկոյ
եղև, խնամանելարբ
գականն բերեն են
առ նա զամենայն
հիւանդս եպղխս ա
հարս ։ և նր ամեն
այն քաղաքն ժողով
եալ առ դուրսն ։

ւբժշկեաց բազում
հիւանդս խպեալս
ախտիւ ։

ւթեւս բազումս
եհան ։ և ոչ տայր
խօսել դիւացն,
զի գիտէին զնա
թէ քանի ։

ԵՐԳԵՑԷՔ
ԸՆԴ ԱՌԱՒՕՏՍ,
յարոյց եալ ել
և գնաց այլ յանա

պատ տեղի։ Եւ անդ
կայր յաղաւթս։
Պնդեաց զհետ նորա
սիմոն եւ որ ընդ
նմայն էին։ Եւ իբրեւ
գտին զնա, ասեն
ցնա թէ ամենեքին
խնդրեն զքեզ։
Եւ ասէ ցնոսա։
Եկայք երթիցուք եւ
յայլ մաւտաւոր
գեաւղաքաղաքսն
զի եւ անդ քարոզե
ցից։ զի յայդ իսկ
եկեալ եմ։
Եւ շրջէր ի ժո
ղովուրդս նոցա
ընդ ամենայն գալի
լեացիս։ եւ զդեւս հանէր։

Գ
ժը
է

Գայ առ նա բորոտ
մի։ աղաչէր։ ի
ծունր իջանէր եւ աս
էր։ տր̅ եթէ կա
միս, կարաւղ ես զիս
սրբել։
Եւ յս̅ գթացեալ
ձգեաց զձեռն։
մերձեցոյց ի նա եւ
ասէ, կամիմ, սրբեաց։
Եւ իբրեւ ասացն
ցնա, վաղվաղա
կի գնաց ի նմանէ
բորոտութիւնն
եւ սրբեցաւ։
Եւ սաստեաց նմա,
եհան արտաքս վաղ
վաղակի եւ ասէ ցնա։
զգոյշ լեր։ մի ումեք

մր ղ · մ
ժը լէ կդ

ինչպաս եկեսս։ այլ եւ թ
ցոյց զչեղչեան ա
նայ են, եւ մաս ոչ
վասն արբեութեանց
քեյ պատ արագ,
վոր հրամայ եաց
մուսես իվկայ ու
թիւն նոցայ։

Եւ նա եղեալ ակը
ատ քարոզեսցէ,
եւ հրաշակ հաւկա
նել զբանն։ մինչ
ոչ եւս կարաող լի
նել նմա յայտնա
պես երաւաւր մաա
նել։ այլ արտաքս
յանապատ տեղիս
եր։ եւ գային առնա
յամենայն կողմանց։

մր
ժթ

Ե [illegible]
[illegible]

աուժ։ յետ աւուրց
լոյս եղեւ թեխոմանե։

Եւ ժողովեցան
քաղաքք։ մինչեւ
տեղիս ոչ լինել․ եւ
ոչ առ զբանն։ եւ
խոսեցի նոցա զբանն։

Եւ գային առնա
բերեին անդամա
լոյծ մի բարձեալ ի
չորից։ եւ երբեւ ոչ
կարեին մերձենալ
առ նա յամբոխն ե
անաւի, քակեցին
զյարկն ուր էր յս։
եբաց եալ կախա
տաղն․ իջուցին

մր ղ յ մ
ի [illegible] [illegible] կ

զմահճաւն յորում
կայր անդամալոյծն։
Իտեսեալ յի͞ս զ
հաւատս նոցա,
ասէ ցանդամալոյ
ծին. որդեակ թո
ղեալ լիցին քեզ
մեղքքդ։
Էին ոմանք ի դպ
րացն որ անդ նս
տէին, և խորհէին
ի սիրտս իւրեանց.
զինչ եղյաւոր խորհի
սայ վհայ հոյ ու
թիւնս. ո՞ կարէ
թողուլ զմեղս, ե
թէոչ մի ա͞ծ։
Իգիտացեալ յի͞ս յոգի
իւր թէայն պէս

խորհին ի սիրտս իւ
րեանց ասէ. զի՞
խորհիք զայդ ի սիր
տըս ձեր. զինչ
դիւրին է. ասել
ցանդամալոյծն,
թողեալ լիցին քեզ
մեղքքո. թէ ասել,
արի առ զմահճակքո
և երթ ի տուն քո։
Այլ զի գիտաս
ջիք եթէ իշխան ու
թիւն ունի որդի
մարդոյ յերկրի թո
ղուլ զմեղս. ասէ
ցանդամալոյծն։
քեզ ասեմ յարիր։
առ զմահճակքո և
երթ ի տուն քո։

[Ե]ւ յարեաւ վաղ
վաղակի ։ եւ առեալ
զմահիճսն, ել առա
ջի ամենեցուն ։
մինչեւ զարմանալ
ամենեցուն, եւ փա
ռաւորել եւ
զա̄ծ ասել ։ Թէ
այսպիսի ինչ երբ
եք ոչ տե
սաք ։

ԻԶ

ԻԱ
Բ

ԵՒ ԵԼ ԴԱՐ
ՁԵԱԼ Ի ԾՈՎԵԶԵՐԲՆ ։

եւ ամենայն ժողով
ուրդն գայր առնա,
եւ ուսուցանէր զնոսա ։

Գ

[Ե]ւ մինչ դեռ անց
անէր, ետես զՂեւի
Ալփեայ զի նստէր ի
մաքսաւորութե̄ ։
եւ ասէ ցնա. եկ զկնի
իմ ։ եւ յարուցեալ
գնաց զկնի նորա ։

ԻԲ
Բ

[Ե]ւ եղեւ ի բազմ
ե՛լն նորա ի տան
նորա, եւ բազո՛ւմ
մաքսաւորք եւ մե
ղաւորք բազմեալ
էին ընդ յի̄ եւ ընդ
աշակերտս նորա ։
քանզի էին բազո՛ւ
մք որ երթային ըզ
հետ նորա ։

[Ե]ւ դպիրքն եւ
փարիսեցիք, իբ
րեւ տեսին Թէ ուտէ
ընդ մաքսաւորս
եւ ընդ մեղաւորս ։

մր ղ մ մր ղ
իա լը հա իբ լթ ձ̄կ̄ղ

ասեն ցաշակեր
տան նորա ։ զի՞ է
զի ընդ մաքսաւորս
և ընդ մեղաւորս ու
տէք և ըմպէք ։

իզ
բ

Պ ետու ըսաւ յս՝ ա
սէ ցնոսա ։ ոչ ինչ
է պիտոյ բժիշկ ող
ջոց ․ այլ հիւանդ
աց ։ և ոչ եկի կոչել
զարդարս ․ այլ ըզ
մեղաւորս ։

Ե ւէին աշակերտ
քըն յովհաննու և
փարիսեցւոցն պա
հըս ։ գա՛ն և ասեն
ցնա ․ ընդէ՞ր աշա
կերտքըն յովհաննու
և փարիսեցւոցն պա
հեն՝ և քո աշակերտքդ
ըդ ոչ պահեն ։

Ա սէ ցնոսա յս ։
մի եթէ մարթ ինչ ի
ցէ որդւոց առա
գաստի մինչ ընդ
նոսա իցէ փեսայն
պահել ։ ցորքան
ընդ իւրեանս ունի
ցին զփեսայն՝ ո՞չ է
մարթ պահել ․
այլ եկեսցեն աւուրք ․
յոր ժամ վերասցի
ի նոցանէ փեսայն ․
և ապա պահեսցեն
յաւուրն յայնմիկ ։

Ո չ ոք կապ կտոր
նոր անթափ, ար
կանէ ի վերայ հնա

ցեալ ձորձոյ. ապա
թէոչ՝ առնու լրու
թեամբ եղոյ նորին
ի հնոտ անօթ՝ եւ չար
եւս պատառ առնումն լինի։
Եւ ոչ ոք արկանէ
գինի նոր ի տիկս
հինս. ապա թէոչ՝
պայթուցանէ գին
ին զտիկսն. գինին
հեղու, եւ տիկքն կո
րնչին. այլ գինի
նոր ի տիկս նորս
արկանել է։

ԵՒ ԵՂԵՒ
Ի ՇԱԲԱԹՈՒ, ԱՆՑԱ
նել ընդ արտորայս.
եւ աշա կերտքն ի գը
նալն լուսեանց
ական հասկ կոր
զել ուտեն։
Եւ փարիսեցիքն
ասեն ցնա. տես
զինչ գործեն աշա
կերտքդ ի շաբա
թու զորչէ արժան։
Եւ ասէ ցնոսա յս.
ոչ երբեք իցէ ընթ
երցեալ ձեր զոր
արարն դաւիթ.
յորժամ պիտոյն եղեւ
եւ քաղցեաւ նա եւ
որ ընդ նմայն էին,
զիարդ եմուտ ի տուն
ն այ առաբիաթա
րաւ քահանայա
պետաւ. եւ զհացն
զառաջաւորութե

մր
իդ

Ղ
խա

մ
ձժդ

եկեր, ե՛տ և այնոց
իկ որ ընդ նմայն էին:
զոր ո՛չ էր արժան ու-
տել բայց միայն այն
քահանայից իւն:
Եւ ասէ ցնոսա:
շաբաթ վասն մար
դո՛յ եղև, և ո՛չ եթէ
մարդ վասն շաբա
թու: ապա ուրեմն
տէ՛ր է որդի մարդոյ՝
և շաբաթու:
Եւ եմուտ միւսանգամ
ի ժողովուրդն:
և է՛ր անդ այր մի որո
ձեռն իւր գօսա
ցեա՛լ էր:
Եւ սպասէին նմա
թէ բժշկիցէ զնա ի

շաբաթու: զի չա
րախօսեսցե՛ն
զնմանէ:
Եւ ասէ ցայրն որո
ձեռն գօսացեալ էր՝
արի՛ անց ի մէջ:
Եւ ասէ ցնոսա այ:
զի՞նչ արժանէ ի շա
բաթու: բարի՞ ինչ
գործել՝ եթէ չա՛ր
առնել: ոգի մի ապ
րեցուցանե՞լ, եթէ
կորուսանել:
Եւ նոքա լռեցի՛ն:
Եւ հայեցեա՛լ շուրջ զը
նոքաւք լի՛ ցասմամբ;
տրտմեա՛լ վասն ըն
կուրութեան սըր
տից նոցա:

Ասէ ցայրն ձգեա
զձեռնքդ ։ Եւ նա ձ
գեաց ։ Եւ ողջացաւ
ձեռն նորա ։

ԵՒ ԵԼԵԱԼ ՎԱՂ
ՎԱՂԱԿԻ [illegible]

փարիսեցիքն հերով
դի անոսաւքն հան
դերձ . խորհուրդ
առնէին վասն նորա
թէ զիարդ կորուս
ցեն զնա ։

Եւ Յիսուս աշակեր
տաւքն իւրովք գը
նաց ի ծովեզրն ։

իէ / ա

Եւ բազում ժողով
ուրդ ի գալիլեացւ
ոց երթային զհետ
նորա ։ Եւ ի հրէաս
տանէ , եւ յԵմէ , եւ
յայն կոյս յորդանա
նու , եւ որք խտխտո
սէ եւ ի սիդոնէ ; բա
զում ժողովուրդք
իբրեւ լսէին որչափ
ինչ առնէր . գային
առ նա ։

Եւ ասէ ցաշակեր
տսն իւր ։ զի նաւակ
մի պատրաստական
կայցէ նմա վասն ամ
բոխին . զի մի նեղես
ցեն զնա ։

Քանզի զբազումս
բժշկեաց ։ մինչ գալ
խռնել զնովաւ . զի
մերձեսցին առ նա
որք ունէին նախատինս ։

մր ղ ճ
իզ ղգ ղէ յ ճժէ
իէ ժե ժթ խե խղ իդ

իը
ը

Եւ այսք պղծք.
յոր ժամ տեսանէին
զնա. անկանէին
առաջի նորա. աղ
աղակէին եւ ասէին
թէ դու ես որդին այ։
Եւ նա յոյժ սաս
տէր նոցա. զի մի
յայտնի առնի
ցեն զնա։

իթ
է

ԵՒ ԵԼ Ի ԼԵԱ
ՌՆ, ԵՒ ԿՈՉԵԱՑ ԱՌ
ինքն զորս ինքն կա
մէր. եւ չոգան
առ նա։
Եւ արար երկոտա
սանս զի իցեն զնով
աւ. եւ զի առաքես
ցէ զնոսա քարոզել։

մր	ղ	յ	մ
իը	իե		
իզ	ձղ		հթ

եւ ունել իշխանութիւն
բժշկելոյ զցաւս, եւ
հանելոյ զդեւս։

ը
լ
է

Եւ եդ անուն սիմով
նի պետրոս. եւ յակով
բոս զեբեդեա, եւ յով
հաննու եղբաւրն
յակովբա, եդ նոցա
անուանս բանէր
եգէս. որ է որդիք
որոտման. եւ զանդ
րէաս. եւ զփիլիպ
պոս. եւ զբարթողո
մէոս. եւ զմատթէ
ոս զմաքսաւորն.
եւ զթովմաս. եւ զյա
կովբոս ալփեա.
եւ զթադէոս. եւ զ
սիմոն կանանացի։

մր	ղ		մ
լ	իոյ		ձ

Եւզ յուդա սկարիովտ
ացի, որ եւ մատն
եացն զն
նայ:

ԵԳԱՅ Ի ՏՈՒՆ:
ԵՒ ԴԱՐՁԵԱԼ ԺՈՂՈՎԵ
ցաւ ընդ նոսա յ
ժողովուրդն: մինչ
զի եւ հացն ոչ ժամա
նել ուտել նոցա:

Եւ լուեալ զայն որ
իւրքն էին, ելին ունել
զնա: զի համարէին
թէ մոլեգնեալ է:

ԼԳ / Բ

Եւ դպիրքն որ յերուսաղ
իջեալ էին, ասէին
թէ բեեղզեբուղ գոյ
ի նմա: եւ իշխանաւ
դիւացն հանէ դեւս
ըզդեւս:

ԼԴ / Բ

Եւ կոչեցեալ զնո
սա առ ինքն, առա
կօք խօսէր ընդ նո
սա: զիարդ կարէ
սատանայ զսատանայ
հանել: եւ արդ ե
թէ թագաւորութի
յանձն իւր բաժան
եսցի, ոչ կարէ կալ
թագաւորութիւնն
այն: եւ եթէ տուն
յանձն իւր բաժանես
ցի, ոչ կարէ կալ տունն:
եւ եթէ սատանայ ի
վերայ անձին իւրոյ
յարեաւ, եւ բաժա
նեցաւ, ոչ կարէ
կալ: այլ վախճա

Մ Ղ Ն
ԼԵ ԾԲ ԿԸ
ԼԶ ԿԻԲ ԿԻԱ

Մ Ղ Ն
ԼԳ ԿԻԳ ԿԻԲ

նեալ է ։

Ոչ ոք կարէ զկա
րասի հզաւրի մտեալ
ի տուն նորա աւար
հարկանել ։ եթէ ոչ
նախ զհզաւրն կա
պիցէ, և ապա զտ
տուն նորա աւար
հարկանիցէ ։

Ամէն ասեմ ձեզ ։
զի ամենայն թողցի
որդւոց մարդկան
մեղք և հայհոյութիւնք
որչափ և հայհոյես
ցեն ։ Բայց որ հայ
հոյեսցէ զհոգին սբ
ոչ ունիցի թող ու
թիւն յաւիտեանս ։
այլ պարտական եղ
իցի յաւիտենին եղին
մեղաց ։

Զ իասէին թէ այս
պիղծ գո ի նմա ։

ԳԱՆ ՄԱՅՐ
ԵՒ ԵՂԲԱՅՐՔ
նորա ։ և արտա
քոյ կացեալ յղե
ցին և կոչեցին զնա ։

Եւ նստան ժողովուրդք
շուրջ զնովաւ նստեալ ։

Եւ եկեալ ասացին
ցնա, ահաւասիկ
մայր քո և եղբարք
քո կան արտաքոյ ու
և խնդրեն զքեզ ։

Պատասխանի ետ
նոցա և ասէ ։ ո՞վ է
իմ մայր կամ եղբարք ։

ճր ղ ճ
ճէ ձխե ձիգ

ճր ղ ճ
ճէ ձբ ձլ

Հայեցաւ շուրջ զին
ու յաշակերտսն ըն
զի նստէին, և ասէ։
ահաւասիկ մայր իմ
և եղբարք իմ ։ զի որ
առնիցէ զկամս այ՝
նա՛յ է իմ եղբայր և
քոյր և մայր ։

կե

ԼԴ
Բ

ԵՒԴԱՐՁԵԱԼ
ՍԿՍԱՒ ՈՒՍՈՒՑԱ
նել առ ծովեզերբն։
և խռնեցան զնո
վաւ ժողովուրդք բա
զումք ։ մինչև ինքեա
մտեալ ի նաւն և
նստաւ ի ծովուն։
և ամէն այն ժող ով
ուրդքն զծովեզերբն
կցամաքն կային։

մր ղ մ
ԼԸ հզ ձա

Եւ ուսուցանէր ը
զնոսա առակաւք բա
զում ինչ ։ և ասէր ը
նոցա ի վարդապետո
ւթեանն իւրում։

Թ

Լուարուք ։ ահաւա
սիկ ել սերմանաւղ
սերմանել ։ և եղև ի
սերմանելն , ոմն ան
կաւ առ ճանապար
հաւ , և եկն թռչունք և
եկեր զնա ։
Եւ այլն անկաւ յա
պառաժի, ուր ոչ գոյր
հող բազում ։ և վաղ
վաղակի բուսաւ ։
քանզի ոչ գոյր հիւթ
երկրին ՝ յորժամ ծա
գեաց արև՝ ջեռաւ։

և զի ոչ գոյին արմա
տք՝ ցամաքեցան։
Եւ այլն անկաւ ի
մէջ փշոց։ ելին փու
շքն և հեղձուցին զ
նա։ և պտուղ ոչ ետ։
Եւ այլն անկաւ յեր
կիր բարւոք։ և ելեալ
աճեցեալ տայր պը
տուղ։ և բերէր ընդ
միոյ երեսուն։ և ընդ
միոյ վաթսուն։ և
ընդ միոյ հարիւր։
Եւ ասէր։ որում ի
ցէ ականջս լսելոյ
լուիցէ։

ԵՒ ԻԲՐԵՒ ԵՂ
ԵՒ ԱՌԱՆՁԻՆ․
հարցին ցնա որք շ
նովաւն էին աշակեր
տաւքն հանդերձ ժբ
զառակսն ։
Եւ ասէ ցնոսայ ։
Ձեզ տուեալ է գիտել
զխորհուրդս արք
այութեան ա̅յ ։
ԼԵ Բայց նոցա որ
արտաքինքն են, ա
մենայն ինչ առ ա
կաւք լինի։ զի տե
սանելով տեսցեն՝
և մի տեսցեն։ և լսե
լով լուիցեն, և մի ի
մասցին։ զի մի եր
բեք դարձցին, և
թողցի նոցա։
Եւ ասէ ցնոսա։ ոչ
գիտէք զառակս զայս

մր	ղ	յ	ն
լէ	հէ	ձթ	ձզ

եւ զիա՛րդ զամենայն
առակսն գիտիցէք ։

ը
բ

Որ սերմանեն՝ զ
բանն սերմանե ։

Եւ նոքա են որ առ
ճանապարհաւն ,
ուր բանն սերմանի .
եւ յորժամ լսեն վնա ,
գա՛ սատանայ՝ եւ
հանէ զբանն սերմա
նեալ ի սիրտս նոցա ։

Եւ նոքա են որ յա
պառաժին սերմա
նեցան ։ որք յոր
ժամ լսիցեն զբանն ,
վաղ վաղակի խըն
դութեամբ ընդու
նին ։ եւ ոչ ունին
արմատս յանձինս ,

մր ղ մ
ը հը ճժե

այլ առ ժամանակի
են ։ ապա ի հասա
նել նեղութե[ան] , կամ
հալածման վասն
բանին , վաղվաղա
կի գայթագղին ։

Եւ այլ որ ի մէջ փշոյն
սերմանեցան . նո
քա են , որ իբրեւ ըզ
բանն լսեն՝ հոգք
աշխարհիս , եւ պատ
րանք մեծութեան
մտանեն եւ հեղձու
ցանեն զբանն , եւ ան
պտուղ լինի ։

Եւ նոքա են որ յեր
կիրն բարիոք սեր
մանեցան ։ որք լը
սեն զբանն , եւ ընդու

նին։ և տան պտուղ
ընդ միոյ երեսուն։
և ընդ միոյ վաթսուն
։ և ընդ միոյ
հարիւր։

ԵՒ ԱՍԷ ՑՆՈ
ՍԱ։ ՄԻԵԹԷ ԳԱՅ
ճրագ, զի ընդ գր
ուանաւ դնիցի և
կամ ընդ մահճաւք։
ոչ ապա քէն ի վերա
աշտանակի դնիցի։
Զի ոչ ինչ է ծա
ծուկ որ ոչ յայտ
նեսցի։ և ոչ եղև ինչ
գաղտնի, եթէ ոչ ի
յայտ գայցէ։ Ե
թէ ոք ունիցի ակ
անջս լսելոյ՝ լուիցէ։

Եւ ասաց ցնոսա այս։
տեսէք զինչ լսէքդ։
և յաւելցի ձեզ որոց
լսէքդ։ որով չա
փով չափէք, նով
ին չափ եսցի ձեզ։
Զ որ ունիցի՝ տա
ցի նմա։ և որոց ոչն
ունիցի, և զոր ու
նին՝ բարձցի
ի նմանէ։

ԵՒ ԱՍԷՐ։ ԱՅ
ՍՊԷՍ Է ԱՐՔԱՅՈՒ
թիւն այ։ որ պէս
զի այր մի արկանի
ցէ սերմանիս յեր
կիր։ և ննջիցէ։
և յառնիցէ զցայգ
և զցերեկ։ և սեր

ճ ղ մ
կթ հթ ճկգ կթ
խ

մր ղ մ
խա
խբ ծզ ծ
խգ մղ ճձա

մանիքն բուսանի
ցին և աճիցեն. և նա
ոչ գիտէ, եթէ երկ
իրն ինքնին բերէ
զպտուղ. նախ զխ
ոտն. և ապա զհ
ասկն. ապա զցո
րեանն ատոք ի հաս
կին. այլ յորժամ
տայցէ պտուղն.
վաղվաղակի առա
քէ մանգաղ. զի հա
սեալ են հունձք։

խդ
է

[Ե]ւ ասէր. որով նը
մանեցուսցուք
զարքայութիւնն
այ. կամ որով առ
ակաւ առակեսցուք
ըզնայ։

[Ո]րպէս հատոյն
մանանխոյ, որ յոր
ժամ սերմանեսցի
յերկրի, փոքր ա
գոյնէ քան զամեն
այն սերմանիս որ
են յերկրի. և յոր
ժամ սերմանեսցի՝
բուսանի և լինի
մեծ քան զամենայն
բանջար. և արձա
կէ ոստս մեծամե
ծըս. մինչև բաւա
կան լինել ընդ հո
վանեաւ նորա թռ
չնոց երկնից բնակել։

խե
զ

[Ա]յսպիսի առ
ակաւք խաւսէրընդ
նոսա զբանն, որ

պէս կարասցէ լինել
ի նա լնուլ։ Եւ առանց
առակի ոչ ինչ խօսէր
ընդ նոսա։
Առանձինն
աշակերտացն
իւրոց մեկնէր
զամենայն։

ԵՒ ԱՍԷ ՑՆՈՍԱ ՅԱՒՈՒՐ ՅԱՅՆ
միկ, իբրեւ ընդ եր
եկս լինէր։ Անցցուք
յայնկոյս։
Եւ թողուն զժողով
ուրդն, եւ առնուն
զնա նաւաւն համ
դերձ։ Եւ այլ եւս
նաւք էին ընդ
նմա։ Եւ լինէր մր
րիկ մեծ հողմոյ. եւ
զալիսն ի նաւն զե
ղոյր, մինչ գրեթէ
լի իսկ լինել։ Եւ ինքն
նստէր ի խելս նաւ
ին ի վերայ բարձի։
Եւ զարթուցանեն
զնա աշակերտքն
եւ ասեն. Վարդ
ապետ, ոչ ինչ է քեզ
փոյթ, զի կորնչիմ
ք այսաւասիկ։
Եւ զարթուցեալ սաստ
եաց հողմոյն.
եւ ծովուն ասէ. Դա
դարեա, կարկեաց։
Եւ դադարեաց հող
մն. եւ եղեւ խաղա
ղութիւն մեծ։

գ

Եւ ասէ ցնոսա : Ընդէր այդպէս վատասիրտք էք : չեւ եւս ունիք հաւատս :

Եւ երկեան երկիւղ մեծ : եւ ասէին ցմիմեանս : ով ոք արդեւք իցէ սա՝ զի եւ հողմ եւ ծով հնազանդին սմա :

ձա

Եւ եկին յայն կոյս ծովուն՝ յաշխարհն գերգեսացւոց : եւ ընդ ելանելն նորա ի նաւէն անդէն, պատահեաց նմա այր մի ելեալ ի գերեզմանացն, զոր ունէր այս պիղծ : որոյ բնակութիւն իւր էր ի գերեզմանս : եւ ոչ շղթայիւք ոք եւս կարէր կապել զնա : վասն բազում անգամ ոտնկապանօք եւ շղթայիւք կապելոյ : եւ խզեալ լինէին զշղթայսն : եւ զոտնկապանսն խորտակէր : եւ ոչ ոք կարէր նուաճել զնա : Քանզի հանապազ զցայգ եւ զցերեկ ի գերեզմանս եւ ի լերինս աղաղակէր : եւ կոծէր զանձն իւր քարամբք :

Իբրեւ ետես զյս ի հեռաստանէ, ընթացաւ եւ երկիր եպագ նմա :

աղաղակեաց ի ձայն
մեծ և ասէ. զի կայ
իմ և քո յս որդի այ
բարձրելոյ. երդմ
նեցուցանեմ զքեզ
յած, մի տանջեր զիս։
Քանզի ասէր ցնա՝
ել այսդ պիղծ ի
մարդոյդ այդի։
Եւ հարցանէր ցնա,
Թէ զինչ անուն է քո։
Եւ ասէ ցնա. լեգէ
ոն անուն է իմ. քանզի
զի բազումք եմք։
Եւ աղաչէին զնա
յոյժ, զի մի առաքես
ցէ զնոսա արտաքս
քան զաշխարհն։
Եւ անդ էր առ լե

րամբն երամակ մի խո
զից արածական մեծ։
Աղաչեցին զնա
ամենայն դևքն և աս
են. առաքեա զմեզ
ի խոզսն զի մտցուք
ի նոսա։
Եւ հրամայեաց նոցա։
Եւ իբրև ելին այսքն
պիղծք մտին ի խոզսն։
Եւ դիմեաց երամակն
ի դարէ անտի ի ծովն։
Եւ էին իբրև երկու
հազարք. և հեղձն
ուին ի ծովուն։
Եւ խոզարածքն
փախեան. և պատ
մեցին ի քաղաքին
և յագարակսն։

Եւ ելին տեսանել
զինչ իցէ որ գործեցաւն:
Գան առ Յս: Եւ տե
սանեն զդիւահարն՝
զի նստէր զգեցեալ
եւ զգաստացեալ՝ որ
ունէր զլեգէոնն: Եւ
զահի հարան:
Եւ պատմեցին նո
ցայ որոց տեսեալն
էր: Թէ զինչ եղեւ այ
սահարին. եւ զինչ
վասն խոզիցն:
Եւ սկսան աղա
չել զնա՝ գնալ ի սահ
մանաց նոցայ:

ԻԸ
Ը

Եւ իբրեւ եմուտ նա
ի նաւն, աղաչէր
զնա դիւահարն զի
ընդ նմա իցէ:
Եւ Յս ոչ ետ նմա թոյլ:
այլ ասէ ցնա. Երթ
ի տուն քո առ ընտա
նիս քո. եւ պատմեա
նոցա որ ինչ միան
գամ Տր արար քեզ՝
եւ ողորմեցաւ քեզ:
Եւ չոգաւ: Եւ սկս
աւ քարոզել ի դե
կապոլին, զոր ինչ
արար նմա Յս: Եւ
ամենեքեան զար
մանային:

ԻԹ
Բ
ԺԲ

ԵՒ ԻԲՐԵՒ ԱՆՑ
ՅՍ ՄԻՒՍԱՆԳԱՄ
յայն կողմն, ժողով
եցան առ նա ժողով
ուրդ բազում: Եւ էր

ՄՐ ԻԸ — Ղ ՁԴ

ՄՐ ԻԹ — Ղ ՁԵ — Ն ԿԳ

առ ծովեզերբն ։
Եւ ահա մի ի ժողով
ըրդապետացն գայր։
որում անուն էր Յայրոս ։
Իբրեւ ետես զնա․
անկանէր առ ոտըս
նորա ։ աղաչէր զնա
յոյժ եւ ասէր՝ թէ
դուստր նորա մեր
ձէ ի մահ ։ զի եկեալ
դըն եցէ նմա ձեռն․
որպէս զի ապրեսցի
եւ կեցցէ ։
Եւ յս գնաց ընդ նմա ։
երթայր եւ ժողովուր
րդ բազում զհետ
նորա ։ Եւ նեղէին զնա ։
Եւ կին մի էր ի տե
ծգ
ռատեսութեան
արեան զերկոտա
սան ամ ։ եւ յոյժ վըշ
տացեալ ի բազում
բժշկաց ։ եւ ծախ
եալ զինչս իւր զամե
նայն․ եւ չէր ինչ օ
գտեալ ։ այլ եւս առ
աւել զայրացեալ ։
Իբրեւ լուաւ զյս․
եկն ի մէջ ամբոխին
յետոյ՝ եւ բուռն ե
հար զհանդերձէ
նորա ։ քանզի խոր
հէր ի մտի․ թէ մի
այն մերձեցայց ի
հանդերձս նորա
փրկեցայց ։
Եւ վաղվաղակի
ցամաքեցաւ աղ

բիւր արեան նորա ։
եւ գիտաց ի մարմնի իւր
թէ բժշկեցաւ ի հարուա
ծոյն ։
Եւ Յիսուս վաղվա
ղակի, գիտաց յա
նձն իւր զզաւր
ութիւնն որ ել ի նմանէ ։
դարձաւ յամբոխն
ասէ, ո՞ մերձե
ցաւ ի հանդերձս իմ ։
Ասեն ցնա աշա
կերտքն ։ տեսանես
զամբոխդ նեղէ
զքեզ, եւ ասես թէ ո՞
մերձեցաւ ի հան
դերձս իմ ։
Եւ շուրջ հայէր տե
սանել թէ ո զայն ար
ար ։

Եւ կինն զարհուր
եալ եւ դողացեալ
վասն որոյ գաղտն
արար ։ քանզի գի
տէր զինչ եղեւ նմա ։
եկն անկաւ առաջի
նորա, եւ ասաց զա
մենայն իրսն ստու
գութեամբ ։
Եւ նա ասէ ցնա ։
դուստր՝ հաւատք
քո կեցուցին զքեզ ։
երթ ի խաղաղու
թիւն ։ եւ եղիջիր
ողջ ի հարուածոց
քոց ։
ՄԻՆՉԴԵՌ
ՆԱ ԶԱՅՆ ԽՕՍԷ
ր, գան ոմանք ի

տանէ ժողովրդա
պետէն եւ ասեն ,
դուստրն քո մեռաւ ։
Զի՞ եւս աշխատ ա-
նես զվարդապետդ ։
Բայց յս իբրեւ լու-
աւ զբանն ասա
ցեալ , ասէ ցժող
ովրդապետն ։
մի երկնչիր ։ բայց
միայն հաւատա՛ ։
Եւ ոչ զոք եթող
ընդ իւր երթալ ։
բայց միայն զպետ
րոս ։ եւ զյակոբոս ։
եւ զյովհաննէս եղ
բայրն յակո
բայ ։
Գայ ի տուն ժող
ովրդապետին ։ եւ
տեսանէ ամբոխ
յոյժ , եւ լալականս ,
եւ աղաղակս մեծ ։
եւ մտեալ ի ներքս ա
սէ ցնոսա ։ զի՞
խռովեալ էք եւ լայք ։
մանուկն ոչ է մեռ-
եալ ։ այլ ննջէ ։
Եւ ծաղր առնէ
ին զնա ։
Եւ նորա հանեալ
արտաքս զամենե
սեան , առնու ըն-
դ իւր զհայր մա
նկանն եւ զմայր ; եւ
զնոսա որ ընդ նը
մայն էին ։ եւ մտա
նէ ուր էր մանու-
կն ։

Եւ կալեալ զձեռ-
անէ մանկանն, ա-
սէ ցնա ։ տալիթա,
կումի ։ որ թարգ-
մանի, աղջիկ դու
քեզ ասեմ, արի ։

Եւ վաղվաղակի
յարեաւ աղջիկն, եւ
գնայր ։ քանզի էր
ամաց էր եւ երկո-
տասանից ։ եւ զար-
մացան մեծաւ զար-
մանալեաւ ։

Եւ պատուիրէր
նոցա յոյժ, զի մի
ոք գիտասցէ զայն ։

Եւ ասաց տալ նը-
մա ուտել ։

ծ

ԵՒ ԵԼԵԱԼ Ի
ԵԿՆ Ի ԳԱՒԱՌՆ ԻՒՐ ։
եւ երթային ըզհետ
նորա աշակերտք-
ըն իւր ։

Եւ եղեւ ի շաբաթ-
ուն, սկսաւ ուսու-
ցանել ի ժողովըր-
դեանըն ։

Եւ բազումք իբրեւ
լսէին, զարմանա-
յին ընդ վարդապե-
տութիւն նորայ
եւ ասէին ։ ուստի է
սորա այս ։ կամ
զինչ է իմաստու-
թիւնս որ տուեալ է
սորայ ։ զի զօրու-
թիւնք այսպիսիք
ի ձեռաց սորա լի

մե ծ — Հ ժթ — յ ծթ — ն ճխա

նայցեն. ոչ սայ է
մանուկ հիւսանն,
և որդին մարեմայ:
եղբայր յակոբա,
և յովսեայ, և յուդ-
այի, և սիմոնին:
և չիցեն քորքն դո
րա աստ առ մեզ:
Եւ գայթագղեին
նմայ:

ծա / Է

Ասէ ցնոսա յս̃:
ոչ է մարգարէ ա-
նարգ, բայց եթէ
ի գաւառի իւրում,
և յազգա առնձի·
և ի տան իւրում:
Եւ ոչ կարէր անդ
և ոչ մի ինչ զաւրու
թիւն առնել:

Բայց սակաւ հի-
ւանդաց ձեռն եդեալ
բժշկեաց զնոսա:
Եւ զարմանայր
վասն անհաւա
տութեան նոցա:

ծե / Բ

ծզ

ԵՒ ՇՐՋԷՐ ԸՆ
ԴԳԵՕՂՍ ԶԳԱՒԱՌ
աւքն ուսուցանէր:

ծզ / Բ

Եւ կոչեաց առ ինքն
զերկոտասանսն,
և սկսաւ առաքել
զնոսա երկուս և եր
կուս: և տայր նո
ցա իշխանութիւն
ի վերայ այսոց պղծոց:
Եւ պատուիրեաց
նոցա զի մի ինչ բառ
նայցեն ի ճանապարհ,

մր	ղ	յ	ն
ծա	խա	լէ	ձխէ

մր	ղ	ն
ծե	ճ կթ	հղ
ծզ	ձե ձէ	ձբ

բայց միայն գաւա
զա՛ն ։ մի՛ պարկ ։
մի՛ հաց ։ մի՛ պղինձ
ի գաւտիս ։ այլ ա
գանել հողաթա՛փս ։
և մի՛ զգենուցուք
երկուս պարեգաւտս ։

Եւ ասէ՛ ցնոսա ։
յոր տուն մտանիցէք՝
անդ ե՛ն աւթևա
նս կալջիք մինչև
ելանիցէք անտի ։

Եւ որ ո՛չ ընկալ
ցին զձեզ, և ո՛չ լուի
ցեն ձեզ՝ յորժամ
ելանիցէք անտի,
թաւթափեսջիք
զփոշի ոտից ձերոց
ի վկայութի՛ւն նոցա ։

Եւ ելեալ քարոզէ
ին, զի ապաշխարես
ցե՛ն ։ և դևս բա
զումս հանէին ։ և
աւծանէի՛ն իւղով
զբազում հիւանդս ։
և բժշկէին զ
նոսա ։

ԵՒ ԼՈՒԱՒ ԱՐ
ՔԱՅ ՀԵՐՈՎԴԷՍ,
քանզի յայտնի եղև
անուն նորա ։ և ա
սէր՝ թէ յովհաննէս
մկրտիչ յարեաւ ի
մեռելոց ։ և վասն
այնորիկ զաւրութիւնք լինին նովաւ ։

Այլք ասէին թէ
Եղիա է ։ Իսկ այլքն

ծդ / բ · ծե / բ · ծզ / ը · ծէ / բ · ծը / զ · ձե

մր · ղ · մ
ծդ · ձջ ձէդ · ձէ
ծե
մր · ղ · մ
ծզ · ձթ
ծէ · ղ · ձկդ
ծը

Թէ մարգարէ է ։
կամ Թէ Իբրև զմի
ի մարգարէից ։

Իբրև լուաւ հերով
դես, ասէ ։ զորոյ
ես զգլուխն հատի
զյովհաննու՝ սա է ։
նայ յարեաւ ի մեռ
ելոց ։

ծԹ / բ

Զի ինքն հերովդ
էս, առաքեաց կա
լաւ զյովհաննէս,
կապեաց զնա և եդ ի
բանտի վասն հեր
ովդիադայ. կնոջ
փիլիպպոսի եղբաւր
նորա ։ զի նա՝ կին
առեալ էր ըզնա ։

կ / ղ

Քանզի ասէր յով
հաննէս ցհերով
դես՝ Թէ ոչ է արժան
քեզ՝ ունել ըզ կին
եղբաւր քո ։

Եւ հերովդիադայ
ոխացեալ էր ընդ նմա,
և կամէր սպանանել
զնայ ։ և ոչ կարէր ։

Զի հերովդէս՝
երկնչէր ի յովհաննէ ։
քանզի գիտէր զնա
այր արդար, և սուրբ ։
և պահէր զնայ ։
և լուեալ ի նմանէ՝
բազում ինչ առնէր ։
և քաղցրութեամբ
լսէր նմայ ։

Եղև աւր մի լին
էր պատրաստ՝ յոր

մր ղ մ
ծԹ ժբ ձիդ
կ

ժամ ընթրիս տայր
հերովդէս յաւուր
ծննդոց իւրոց՝
նախարարացն իւ
րոց. և հազարա
պետաց, և մեծա
մեծացն գալիլէա
ցւոց ։ Եւ մտեալ ա
նել դստերն հերով
դիադայ և կաքաւ
եալ՝ հաճոյ եղև
հերովդի և բազմա
կականն այն ։

Ասէ թագաւ
որն ցաղջիկն ։
Խնդրեա յինէն
զոր ինչ կամիս. և
տաց քեզ ։ Եւ երդու
աւ նմա բազում ան
գամ. թէ զոր ինչ
և խնդրեսցես զա
յինէն. տաց քեզ
մինչև ցկէս թագա
ւորութեան իմոյ ։

Նա ել եւ ասէ ցմ
այր իւր՝ զինչ խնդ
րեցից ։

Եւ նա ասէ զգլու
խն յովհաննու մկ
րտչին ։

Եւ մտեալ անդր
էն փութանակի առ
թագաւորն, ասէ ։
կամիմ զի այժմ տա
ցես ինձ վաղվաղա
կի ի վերայ սկտեղ
զգլուխ յովհանն
ու մկրտչին ։

Եւ տրտմեցաւ յոյժ Թագաւորն: Բայց վասն երդմանցն և կոչնականացն, ոչ կամեցաւ անարգել զնայ: Եւ առաքեաց վաղվաղակի Թագաւորն դահիճ. և հրամայեաց բերել զգլուխն նորայ::

Եւ գնացեալ գլխատեաց զնա ի բանտին, և եբեր զգլուխն նորա ի սկուտեղ. և ետ աղջկանն. և աղջիկն ըն տարաւ ետ մօր իւրում::

Եւ իբրև լուան աշակերտքն նորա. եկին բարձին զմարմին նորայ եդին ի գերեզմանի:

ԺՈՂՈՎԵՑԱՆ ԱՌԱՔԵԱԼՔՆ առ յս, և պատմեցին նմա զամենայն ինչ գործ արարին և զոր ուսուցին:

Եւ ասէ ցնոսա յս: Եկայք դուք առ ի առանձինն յանապատ տեղի, և հանգիստ սակաւ մի:

Զի էին բազումք որ երթային և գային: և հաց անգամ չժամանէին ուտել:

մր ղ
կա ղա
կբ

կգ

Եւ գնացին նաւով,
յանապատ տեղի
առանձինն ։

Եւ տեսին զնոսա
զի երթային . եւ ծա
նեան բազումք ։ եւ
հետի յամենայն
քաղաքացն խուռն
ընթանային անդր,
եւ մերձենային առ
նոսա ։

Եւ ելեալ ետես ամ
բոխ բազում, եգթա
ցաւ ի նոսա ։ զի է
ին իբրեւ ոչխարք՝
որոց ոչ իցէ հովիւ ։

Եւ սկսաւ ուսուցա
նել զնոսա յոյժ ։

կդ

Եւ իբրեւ բազում
ժամ եղեւ . մատու
ցեալ աշակերտքն
ասեն՝ տեղիս ա
նապատ է ։ մինչ
դեռ աւուրկայ՝ ար
ձակեայ զժողովու
րդդ ։ զի երթեալ
շուրջ յագարակս եւ
ի գեօղս . գնես
ցեն իւրեանց զինչ
ուտիցեն ։ զի աստ
ինչ ուտել ոչ ունին ։

Նա պատասխանի
ետ եւ ասէ ցնոսայ ։
դուք տուք դոցա ուտել ։

Ասեն ցնա ։ եր
թիցուք գնեսցուք
երկեր իւր դահեկանի
հաց . եւ տայցուք

մտ	ղ	յ	մ
կգ			հե
կդ	ղգ	խթ	ճխե

սոցայ ուտել ։
Ասէ ցնոսա՛ քա
նի նկանակ ունիք ։
երթայք տեսէք ։
Իբրև գիտացին՛
ասեն ցնա, հինգ ։
և երկուս ձկունս ։
Եւ հրամայեաց
նոցա բազմել երա
խանս երախանս
ի վերայ դալար խոտոյ ։
Եւ բազմեցան
դասք դասք ։ ըստ
հարիւր ։ և ըստ յիսուն ։
Եւ առեալ զհինգ
նըկանակն, և զեր
կուս ձկունսն, հայ
եցաւ յերկինս ։ օր
հնեաց ։ մանրեաց
զնկանակն, և ետ
աշակերտացն զի
արկցեն նոցա ։ և
զերկուս ձկունսն ըն
բաշխեաց ամենեցուն ։
Կերան և յագեց
ան ։ և բարձին ըզ
նըշխարսն, երկո
տասան սակառի լի ։
և ի ձկանց անտի ։
Եւ էին որ կերանն՛
իբրև արք հինգ
հազար արք ։

կե
Է

ԵՒ ՎԱՂՎԱՂ
ԱԿԻ ՍՏԻՊԵԱՑ
զաշակերտսն մը
տանել ի նաւ, և յա
ռաջագոյն քան
զնա երթալ յայն

մը
կե

մ
ճիը

ժե

կոյս ի բեթսայիդայ
մինչ ինքն զժողովուր-
դսն արձակիցէ ։

կզ
Է

Եւ հրաժարեալ ի
նոցանէ՝ ել ի լեառն
կալ յաղօթս ։

կէ
Է

Եւ իբրեւ երեկոյ ե
ղեւ՝ էր նաւն ի մէջ
ծովուն · եւ ինքն
ի ցամաքի ։
Եւ տեսանէր զնոսա
հողմակոծեալս ի
վարելն, զի էր հող
մն ընդդէմ նոցա ։
Եւ ի չորրորդ պահ
ու գիշերոյն, գայ
առ նոսա՝ գնալով
ի վերայ ծովուն ։ Եւ
կամէր զանց առ-
նել զնոքօք ։
Եւ նոքա իբրեւ տես
ին զի գնայր ի վերա
ծովուն · համարե
ցան թէ առաչք
ինչ լինիցի ։ Եւ աղա
ղակ բարձին ։
Քանզի ամենեքեան
տեսին զնա եւ խռ
ովեցան ։
Եւ նա անդէն վաղ
վաղակի խաւսե
ցաւ ընդ նոսա եւ ասէ ։
Քաջալերեցարուք ։
Ես եմ ։ մի երկնչիք ։

կը
Է

Եւ ել ի նաւն առ
նոսա, եւ դադարեաց
հողմն ։
Եւ առաւել եւս յիմ

մր կզ կէ

ապշեալ էին ի միտս
իւրեանց ։ Եզարմա
նայ էին յոյժ ։ Քան
զի եւ ի վերայ հացին
ոչ իմացան ։ Զի էր
սիրտ նոցա թմբրեալ։

Եւ իբրեւ անցին
յայն կոյս, եկին յեր
կիրն Գենեսարեթ։

ԿԹ
Է

Եւ իբրեւ ելին ի
նաւէ անտի, իսկ
եւ իսկ ծանեան զնա
արք տեղւոյն այնո
րիկ ։ Եւ ընթացեալ
այսր անդր. ընդ ա
մենայն գաւառն,
սկսան մահճօք
բերել զհիւանդս
ուրեք լսէին թէ անդ է
յէ։

Եւ ուր եւ մտանէր
ի գեաւղս, կամ ի քա
ղաքս, կամ յագա
րակս, ի հրապարակս
դնէին զախտա ժե
տս ։ Եւ աղաչէին
զնա զի գոնէ ի քղ
ղանցս հանդերձից
նորա մերձեսցին։
Եւ որ միանգամ մեր
ձենային՝ փրկէ
յին ։։

Հ
Ժ
ԺԸ

ԵՒ ԺՈՂՈՎԵ
ՑԱՆ ԱՌ ՆԱ ՓԱՐԻ
սեցիքն ։ Եւ ոմանք
ի դպրացն, որ եկեալ
էին յԵմէ ։ Եւ տես
եալ զոմանս յաշա
կերտացն, զի խառ

մր կթ | ղ ըղ | մ ճծգ | մր հ

նակ ձեռաւք՝ այսին
քն է. անլուայ ու
տէին հաց. բամ
բասեցին ։
Զի փարիսեցիք եւ
ամենայն հրեայք՝
եթէ ոչ բռունս լիր
լուանան զձեռս՝
հաց ոչ ուտեն ։ ։
քանզի ունէին զաւ
անդութիւն ծեր
ոցն ։ եւ ի հրապար
ակէ մտեալ, եթէ
ոչ նախ սրսկեսցին
ոչ ուտեն ։
Եւ այլ ինչ բազում
է զոր ընկալան ու
նել ։ սրսկու
մն բաժակաց՝

և ստամանաց, և
պղնձեաց. և
մահճաց ։
Ապա հարցանէին
էին զնա փարիսե
ցիքն և դպիրքն,
Թէ ընդէր են աշակեր
տքն քո ոչ գնան ն
ըստ աւանդութե
ծերոցն ։ այլ խառ
նակ ձեռաւք հաց
ուտեն ։
Նա պատասխանի ա
նի ետ նոցա ։
Թէ բարւոք մար
գարէացաւ եսա
յի վասն ձեր կեղծ
աւորաց ։ որ
պէս ասաց, ժող

ժողովուրդս այս՛ շըր
թամբք մեծարէ զ
իս, և սիրտք նո
ցա հեռացեալ ի
բացեայ են յինէն:
զուր պաշտեն զիս:
ուսուցանեն վար
դապետութիւնս
զմարդկան պատու
իրանս:
Թ· ողեալ զպատ
ուիրանսն այ, ուն
իք զմարդկան աւ
անդութիւնս:
Ե ւ ասէ ցնոսա:
Բարւոք խոտէք ըզ
պատուիրանն այ:
զի զձեր աւանդու
թիւնս հաստատիցէք:

Զ ի մովսէս ասէ,
պատուեա զհայր
քո և զմայր: և որ
չար խաւսեսցէ
զհաւրէ կամ զմաւ
րէ, մահու վախ
ճանեսցի:
Ա յլ դուք ասէք, ե
թէ ասասցէ ցհայր
կամ ցմայր իւր կոր
բան, որ է պատա
րագ զոր յինէնաւ
գտեսցիս: և ոչ
ևս տայք թոյլ նմա,
չառնել ինչ հաւրն
կամ մաւրն: և ան
արգէք զբանն այ
ձերով աւանդու
թեամբն, զոր ա

անդեցէք ։ Եւ բա
զում ինչ այլ որպիս
ի նմանս առնէք ։
Եւ կոչեա՛լ առ ինքն
զամենայն ժողովո
ւրդն, ասէ՛ ցնոսայ ։
Լուարուք ինձ ամե
նեքին եւ իմացարուք ։
Ո՛չինչ արտաքոյս
ա ի մարդ մտեալ՝
եթէ կարիցէ պղ
ծել զնա ։ այլ որ ելա
նեն ի նմանէ՝ այնք
որ պղծեն զմարդն ։
Որ ունիցի ականջս
լսելո՛ լու
իցէ ։

ՀԲ
Է

ԵՒԻԲՐԵՒԵ
ՄՈՒՏ Ի ՏՈՒՆ ՅԱՄ

բոխէ անտի, հար
ցանէ՛ին զնա աշա
կերտքն վասն առակին ։
Ասէ՛ ցնոսա ։ այ՛դ
պէս եւ դուք անմի
տ էք ։ ո՛չ իմանայք՝
եթէ ամենայն որ
արտաքո՛ւստ ի ներ
քս մտանէ ի մարդ՝
ո՛չ կարէ զնա պղ
ծել ։ զի ո՛չ եթէ ի
սիրտ նորա մտանէ՝
այլ յորովա՛յն ։ եւ
արտաքս ելանէ՛ եւ
սրբէ՛ զամենայն
կերակուրսն ։
Եւ ասէ՛ր ։ Եթէ որ
ինչ ի մարդոյն ելա
նէ՝ այն պղծէ զմարդ ։

Մր
ՀԲ

Ճ
ՃԶԵ

զի ի ներքուստ ի սր
տէ մարդկան խոր
հուրդք չարութե
ելանեն ։ շըն ու
թիւնք ։ պոռնկու
թիւնք ։ գողութիւնք ։
սպանութիւնք ։
ագահութիւնք ։
չարութիւնք ։ նենգու
թիւնք ։ գիջութիւն ։
չարակնութիւն ։
հայհոյութի ։ ամ
բարտաւանութի ։
անզգամութիւն ։
այս ամենայն չար
իք ի ներքուստ ելա
նեն եւ պղծեն զմարդ ։
Եւ անտի յարու
ցեալ եկն ի սահմանս
Տիւրոսի եւ Սիդոնի ։
Եւ մտեալ ի տուն՝ ոչ
ումեք կամէր յայտնել ։
եւ ոչ կարաց ծածկել ։

Ժթ Լուաւ կին մի զնը
մանէ, որոյ դուստր
իւր նեղեալ էր յայսո
պղծոյ ։ եկն անկ
աւ առ ոտս նորա ։
Եւ կինն էր հեթանոս
փիւնիկ ։ ասորի յազ
գէ ։ եւ աղաչէր զնա
զի զդեւն հանցէ ի
դստերէն նորա ։

ՀԲ / Դ Եւ Յս ասէ ցնա ։
Թոյլ տուր ։ նախ յա
գեացեն մանկունք ։
զի ոչ է բարւոք առ
նուլ զհաց մանկանց

մի ՀԲ մ ԽԾԲ

և արկանել շանց:
Նա պատասխանի ա
նի ետ եւ ասէ: այո տր;
եւ շունք ի փշրանաց
սեղանոյ մանկանցն
կերակրին:
Եւ ասէ ցնա յս:
վասն այդր բանի երթ:
ել դեւն ի դստերէ
քումմէ:
Եւ չոգաւ ի տուն իւր՛
և եգիտ ելեալ զդեւն:
և զդուստրն զի ան
կեալ դնէր ի
մահիճս:
ՒԵՍՍԱԼՄԻ·
ՍԱՂՄ ԳԱՌ ԽՈՐՀՆ
Եւ դարձեալ ել ի սահմա
նացն տիւրոսի և սի
դոնի· և եկն ի ծովեզե

մր
հգ

րն գալիլեացւոց ընդ՝
ի մէջ սահմանացն՝
ի դեկապաւլիս:
Ի
Զ
Եւ բերին առաջի
նորա խուլ մի և
համր: և աղաչէ
ին զի ձեռն դիցէ
ի վերայ նորա:
Եւ առեալ զնա մե
կուսի յամբոխէն·
արկ զմատունս ի
ւր ընդ ականջս
նորա, և եթուք ան
դր: և կալեալ զլե
զուէ նորա, հայե
ցաւ յերկինս: յո
գւոց եհան և ասէ·
եփփաթա: որ է
բացիր:

կե ա

Եւ նոյն ժամայն բա
ցան լսելիք նորա: և
լուծան կապանք լե
զուի նորա: և խօս
էր ուղիղ:

Եւ պատուիրեաց
նոցա զի մի՛ ումեք
ասասցեն:

Եւ որչափ նա պատ
ուիրէր նոցա' նոքա
ևս առաւել քարո
զէին: և ևս քանզի ա
զարմանային և ասէին:

կզ գ

Զամենայն ինչ
բարւոք գործեաց:
զի խուլ եց լսել տալ' և
համերց խօս
սել:

իա

ՅԱՒՈՒՐՍՆ

Իա ՅԱՅՆՈՍԻԿ ԴԱՐՁ
եալ ժողովուրդ բա
զում էր: և ինչ ոչ ու
նէին ուտել:

Կոչեաց զաշակեր
տսն իւր և ասէ ցնոսա:
գթամ ես ի վերայ
ժողովրդեանդ: զի
աւուրք երեք առ ոք են
մինչ առ իս են, և ոչ
ունին զինչ ուտիցեն:
և եթէ արձակեմ զդ
դոսա նօթիս ի
տուն իւրեանց'
նուաղեսցեն ի ճանա
պարհի: զի ոմանք
ի դոցանէ, ի հեռա
ստանէ եկեալ են:

Պատասխանի ե

մր ղ մ
կե ✕
կզ ձկ

տուն նմա աշակերտ
քըն նորա : ուստի՞
կարես յագեցուցա
նել ըզդոսա հացի-
ւ յանապատի աստ :
Եւ հարցանէր ըզ
նոսա՝ քանի՞ նկա
նակ հաց ունիք :
Եւ նոքա ասեն ,
եւթն :
Եւ հրամայեաց ժո
ղովրդեանն բազ
մել ի վերայ երկրի :
Եւ առեալ զեւթն
նըկանակն , գոհա
ցաւ : եբեկ , և տայր
ցաշակերտսն զի
արկցեն : և արկին
առաջի ժողովրդեանն :

Եւ ձկունըս սակաւ-
ունէին , և զայն ևս
աւրհնեաց : և հրա
մայեաց արկանել :
Եւ կերան և յագեցան :
և բարձին զնշխարս
կոտորոցն եւթն
զամբիւղ :
Եւ էին որք կերանն ,
իբրև չորք հազարք :
և արձակեաց
զնոսա :
ԵՒ ՆՈՅՆԺԱ
ՄԱՅՆ ՄՏԵԱԼ Ի ՆԱՒ ,
հանդերձ աշակեր
տաւքն , էկն ի սահ
մանս դաղմանութեա :
ՀԷ
Գ
Եւ ելին փարիսեցիքն
և սկսան վիճել ընդ

Մտ Ղ Յ Մ
ՀԷ ԻԴ ԾԴ ՃԿԱ

կբ

նըմայ ։ և խնդրէին ի
նմանէ նշան յերկն
ից փորձելով զնա ։

հը / կ

Եւ հեծեծեաց հո
գի իւր և ասէ ։ զի՞ է
զի ազգս այս նշան
խնդրէ ։ ամէն աս
եմ ձեզ ։ թէ տացի
նշան ազգիս այսմիկ ։
Եւ թող զնոսա ։ դար
ձեալ եմուտ ի նաւ, և
գնաց յայնկոյս ։
Եւ մոռացան հաց
առնուլ ։ բայց մի
այն մի նկանակ ու
նէին ընդ իւր նաւս
ի նաւին ։

հթ / բ

Եւ պատուիրէր նո
ցա և ասէր ։ զգոյշ
եղերուք ի խմորոյ ան
տի փարիսեցւոց, և
ի խմորոյ Հերովդի և
անտոա ոց ։

ձ / կ

Եւ որհէին ընդ
միմեանս և ասէին.
թէ զի հաց ոչ ունիմք ։
Եւ ծանեաւ յս և ասէ
ցնոսա ։ զի՞ խոր
հիք ի միտս ձեր թէ
րսահաւ առք՝ թէ
հաց ոչ ունիմք ։ տա
կաւ ինն ոչ իմանայք
և ոչ յիշէք ։ այլ ու
թիւն ունի զսիրտս
ձեր ։ աչս քոն, և ոչ
տեսանէք ։ ականջք
են և ոչ լսէք ։ ոչ իմ
անայք տակաւին .

կզ

մր	շ	յ	մ	մր	մ
հը			ձկը ձկզ	ձ	ձկե
հթ	ձկդ		ձկդ		

և ոչ յիշէք յորժամ
ըզհինգ նկանակն
ի հինգ հազարսն:
Քանի՞ սակառի լի
բարձէք զկոտորոցն:
Եւ ասեն, երկոտասան:
Եւ յորժամ զեւթն
նըկանակն ի չորս հա
զարսն: Քանի՞ զամ
բիղ լի բարձէք զկո
տորոցըն:
Եւ նոքա ասեն, եւթն:
Եւ ասէ ցնոսա:
Իսկ զիա՞րդ ոչ իմանայք:

ԻԳ ձա / ժ

Գան ի Բեթսայի
դայ: և ածէին առ
նա կոյր մի: և
աղաչէին զնա զի
մերձեսցի ի նա:

մէ
ձա

Եւ բուռն եհար զձեռա
նէ կուրին, եհան
արտաքոյ շինին: Եւ
թքեալ յաչս նորա, և
ձեռն եդ ի վերայ նորա:
և հարցանէր ցնա·
Թէ տեսանիցե՞ս ինչ:
Հայեցաւ: և ասէ,
տեսանեմ զմարդի
կըս զի շըրջին իբ
րեւ զծառս:
Դարձեալ եդ ձե
ռս ի վերայ աչաց
նորա. եբաց՝ եւ տե
սանէր: ողջացաւ
և տեսանէր համ
արձակ զամենայն այն:
Արձակեաց զնա
ի տուն իւր և ասէ:

ի շէնդ մի՛ մտանի
ցես։ այլ երթ ի տուն
քո։ եւ յոր ժամ ի շէնն
մըտանիցես. մի՛
ումեք ասիցես ի
շինին։

ՅՂԱԳՍ ԱՇ
ԱԿԵՐՏԱՑՆ ՀԱՐ

գեղջ, ի շէնսն կես
արեայ փիլիպպեայ։
Եւ ի ճանապարհին,
հարցանէր ցաշա
կերտսն եւ ասէր։ զո՞
ասասեն զինէն
մարդիկ թէ իցեմ։
Եւ նոքա ետուն պա
տասխանի եւ ասեն։
զյովհաննէս մկրտ
իչ։ եւ այլք զեղիա։

եւ այլք զմի ոք ի մար
գարէից անտի։
Ասէ ցնոսա։
իսկ դուք զո՞ ասա
էք ասէք զինէն թէ իցեմ։
Պատասխանի ետ
պետրոս եւ ասէ ցնա։
դու ես քս։
Եւ սաստեաց եւ ի
նոսա, զի մի՛ ումեք
ասիցեն զնմանէ եւ։
Եւ սկսաւ ուսուցա
նել զնոսա։ Թէ
պարտ է որդւոյ մարդոյ
բազում չարչա ր
անս ընդունել։ եւ
անարգ լինել յերիցանց,
եւ ի քահանայապե
տից. եւ ի դպրաց։

ԻԴ

մր ղ յ մ
ձէ ղէ ժէ հէ ճղ

մր ղ յ մ
ձէ ղէ մղ ճկղ

և մեռանել է : և յերիր
աւուր յառնել է :
Եւ համարձակ ըզ
բանն խաւսեցաւ :
Եւ առեալ զնա մե
կուսի պետրոսի ,
սկսաւ սաստել
նմայ ։
Եւ նա դարձաւ
հայեալ զաշակերտ
սն , սաստեաց
պետրոսի և ասէ :
Երթ յետս իմ սա
տանայ : զի ոչ
խորհիս դու զայն'
այլ զմարդկանս :
Եւ կոչեցեալ առ
ինքն զժողովուրդն
աշակերտաւքն հան
դերձ ' ասէ ցնոսա :
Եթէ ոք կամի գալ ըզ
կնի իմ , ուրասցի
զանձն իւր : և բարձ
ցէ զխաչ իւր ' և ե
կեսցէ զկնի իմ ։
Զի որ կամիցի ի
ապրեցուցանել
զանձն իւր , կոր
ուսցէ զնա : և որ կո
րուսցէ զանձն իւր
վասն աւետար ա
նին , ապրեցու ս
ցէ զնայ ։
Զինչ աւգուտ է
մարդոյ եթէ զաշ
խարհս ամէն այն
շահեսցի ' և զանձն
իւր տուժեսցէ :

մր ղ մ
ձր ձգթ
ձե ղղ ձհ

Քանզի զի՞նչ տացէ
մարդ՝ փոխանակ
անձին իւրոյ ։

[Է / ձզ]

Զ իորոք ամաւթ
համարեսցի զիս
եւ զբանս իմ, ի շնա
ցաւղ եւ ի մեղաւոր
ազգիս այսմիկ, եւ
որդի մարդոյ յամ
աւթ արասցէ զնա,
յորժամ եկեսցէ
փառաւք հաւր ը
իւրոյ, եւ հրեշտա
կաց սրբոց ։

[Է / ձե]

Ե ւասէ ցնոսայ ։
ամէն ասեմ ձեզ․

Օ ինցեն ոմանք
ի սոցանէ որ աստ կա՛ն,
որք մի՛ ճաշակ ես
ցեն զմահ, մինչեւ
տեսցեն զարքայու
թիւն այ̄ եկեալ զաւ
րու թեամբ ։

[խե]

Ե ւյետ վեցաւուր
առնու ընդ իւր յս̄ զ
պետրոս, եւ զյակով
բոս, եւ զյոհա՛ննէս եւ
եհանէ զնոսայ ի
լեառն մի բարձր
առանձինն ։ եւ յայլա
կերպս եղեւ առաջի
նոցա ։ եւ ձորձք նո
րա եղեն փայլուն
սպիտակ յոյժ ։ որ
պէս թափիչ երկ
րի, ոչ կարեն այն
պէս սպիտակս յու
ցանել ։

մ ղ մ
ձզ ղե ծով ղբ
ձե ղը ճհբ

Եւ երևեցաւ նո
ցա եղիայ, մովսեսիւ
հանդերձ ։ և խօսէ
էին ընդ յի ։
Պատասխանի ետ
պետրոս և ասէ ցյս ։
ռաբբի՛ բարւոք է
մեզ աստ լինել ։ և ա
րասցուք երիս տա
ղաւարս ։ մի՛ քեզ ։
և մի՛ մովսեսի ։ և
մի՛ եղիայի ։ քան
զի ոչ գիտէր զինչ
խօսէր ։ զի զար
հուրեալ էին ։
Եւ եղև ամպ մի
հովանի լինէր նոցա ։
Ձայն եղև յամպո
յն և ասէ ։ դա է որ
դի իմ սիրելի ։ դը
մայ լուարուք ։
Եւ յանկարծակի
հայեցեալ շուր
անդր՛ ոչ ևս զոք
ուրեք տեսին ։
բայց միայն զյս ընդ
իւրեանս ։
Եւ մինչդեռ իջանէ
ին ի լեռնէն անտի՛
պատուիրեաց նոցա
զի մի՛ ումեք պատմ
եսցեն զոր տեսինն ։
բայց յորժամ որդի
մարդոյ ի մեռելոց
յարիցէ ։
Եւ նոքա զբանն ի
միտ առին ։ և
խնդրէին ընդ միմ

եանս, թէ զինչ իցէ
ի մեռելոցն յառնել։
Հարցին ցնա և
ասեն, զինչ է այն
զոր դպիրքն ասեն,
եթէ նախ եղիայի
պարտ է գալ։
Նա պատասխա
նի ետ նոցա ասէ.
Եղիայ նախ եկեալ
յօրինեսցէ զա
մենայն. իսկ զի
արդ գրեալ է զորդւ
ոյ մարդոյ. զի բա
զում ինչ չարչար
եսցի և անարգեսցի։
Այլ ասեմ ձեզ.
եթէ եղիայ եկն. և
արարին ընդ նա
զինչ և կամեցան։
որպէս և գրեալ է
վասն նորա։

ԻԳ

ԵՒ ԵԿԵԱԼ ԱՌ
ԱՇԱԿԵՐՏՍՆ, ԵՏ
ես ամբոխ շուրջ
զնոքաւք. և դպիր
քն զի վիճէին ընդ
նոսայ։
Եւ վաղվաղակ ի
ամենայն ժողովուր
դն իբրև տեսին ըզ
նայ՝ զարմացան.
և ընթացեալ ընթա
ցեալ ողջոյն տային
նմայ։
Եւ նա հարց ցնոսայ՝
թէ զինչ վիճէիք ընդ
նոսայ։

մր ձթ — մ ճկգ — մր ղ

Պատասխանի ետ
միոմն իժողովըր
դենեն եւասէ : վար
դապետ՝ ածի զոր
դի իմ առ քեզ զոր
ունի այս համր : և
ուր հասանէ, զար
կուցանէ զնա : և
փրփրէ : եկրճ
տէ զատամունս իւր:
եցամաքի : եւասա
ցի ցաշակերտսն
քո զի հանցեն՝ և
ոչ կարացին հա
նել զնա :

Պատասխանի ետ
նոցա եւասէ : ով
ազգ անհաւատ :
մինչեւ յերբ իցեմ առ
ձեզ : մինչեւ յերբ
անսայցեմ ձեզ : ա
ծէք զնա առ իս :

Եւ ածին զնա առ նա :

Եւ իբրեւ ետես զնա
այսն, վաղվաղա
կի շարժեաց զնա:
եւանկեալ յերկիր
թաւալէր եւփրփրեր:

Եւ հարց ցհայր նո
րա եւասէ՝ քանի
ժամանակք են յոր
մէ հետէ այդ եղեւ
դըմայ :

Եւ նա ասէ, ի ման
կութենէ : բազում
անգամ ի հուր ար
կանէ զդա, եւ ի ջուր.
զի կորուսցէ : այլ

մր ղ մ
ղա ղթ ձհգ

եթէ կարող ինչ ես՝
աւգնեա մեզ ար՝
գթացեալ ի վերա մեր։
Յս̅ ասէ ցնա։
ասացեր թէ կար
ող ես։ ամենայն
ինչ հնարաւոր է
այնմ որ հաւատայն։
Եւ վաղվաղակի
աղաղակեաց հայր
մանկանն եւասէ։
հաւատամ։ աւգ
նեա անհաւատ
ութեանս իմում։
Իբրեւ ետես յս̅
թէ կուտի ժողով
ուրդն խմբեալ՝ սաս
տեաց այսոյն եւասէ։
համրդ, եւ խուլ այս՝
ես տամ քեզ հրաման։
ել ի դմանէ, եւ այլ մի
եւս մտաներ ի դա։
Եւ աղաղակեաց՝ եւ
յոյժ ըլկեաց զնա եւել։
եւ եղեւ պատանեակն
իբրեւ զմեռեալ։
մինչ եւ բազմաց իսկ
ասել թէ մեռաւ։
Յս̅ կալաւ զձե
ռանէ նորա։ յարոյց
զնայ, եւ կանգնեցաւ։
Եւ իբրեւ եմուտ
նա ի տունն՝ աշակեր
տքն առանձինն
հարցին զնա։ մեք
ընդէր ոչ կարաց
աք հանել զնա։
Եւ ասէ ցնոսայ։

պղծոյ

այդ ազգ՝ ոչ իւիք ելանէ, եթէ ոչ պահովք եւ աղօթիւք։

ԵՒ ԱՆՏԻ ԵԼԵԱԼ ԱՆՑԱՆԷԻՆ

ընդ գալիլեա։ Եւ ոչ կամէր եթէ ոք գիտասցէ։ Քանզի ուսուցանէր զաշակերտսն իւր եւ ասէր ցնոսա։ Թէ որդի մարդոյ մատնի ի ձեռս մարդկան։ եւ սպանցեն զնա։ եւ յետ սպանանելոյ յերիր աւուր յարիցէ։

Եւ նոքա ոչ գիտէին զբանն։ եւ երկնչէին հարցանել զնա։

Եւ եկին ի կափառնաում։ եւ ի տան մտեալ, հարցանէր ցնոսա զինչ վիճէիք ընդ ճանապարհայն ընդ միմեանս։

Եւ նոքա լռեալ էին, զի ընդ միմեանս վիճեալ էին ի ճանապարհին թէ ով մեծ իցէ։

Եւ նստաւ կոչեաց զերկոտասանսն եւ ասէ ցնոսա։ եթէ ոք կամի

առաջին լինել՝
եղիցի ամենեցուն
կրտսեր ։ Եւ ամե-
նեցուն պաշտօ-
նեայ ։

Եւ առեալ ման
ուկ մի, կացոյց զնա ի
մէջ նոցա ։ Եւ ընկ
ալեալ զնա ի գիրկ
ս իւր, ասէ ցնոսա ։
որ միանգամ յայս
պիսեաց մանկանց ոք
ընկալցի յանուն
իմ. զիս ընդունի ։
Եւ որ զիս ընդու-
նիցի՝ ոչ զիս ընդու-
նի. այլ զայն որ
առաքեացն զիս ։
Պատասխանի ետ
նմա Յովհաննէս և ա
սէ ։ Վարդա
պետ՝ տեսաք զոմն
զի յանուն քո դևս
հանէր, և մեր զկնի
ոչ շրջէր. և արգե
լաք զնա ։
Եւ ասէ ցնոսա Յս ։
Մի արգելուք զնա ։
զի ոչ ոք է որ առնէ
զաւրութիւնս
յանուն իմ, և կարի
ցէ հայհոյել զիս ։
զի որ ոչն է ընդդէմ
հակառակ՝ ի մեր
կողմն է ։
Եւ որ ոք արբուս
ցէ ձեզ ջուր բաժա
կաւ յանուանս յայս

թե դուք քնի էք՝ ամեն
ասեմ ձեզ. մի կոր
ուսցէ զվարձս իւր։
Եւ որ ոք գայթագ
ղեցուսցէ զմի ի
փոքրկանցս որ հաւ
ատան յիս. լաւ էր
նորա առաւել. և
թե արկանէր ընդ
պարանոցն նորա
երկան իշոյ և ընկե
ցեալ ի ծով։
Եւ եթե գայթագ
ղեցուսցէ զքեզ
ձեռնքո. հատ ըն
կեա զնա ի քէն։ զի
լաւ է քեզ խեղ.
ի կեանս յաւիտե
նից մտանել՝ քան
երկուս ձեռս ուն
ել և երթալ ի գե
հեն ի հուրն անշէջ։
Եւ եթե ոտնքո գայ
թագղեցուսցէ զք
եզ՝ հատ ընկեա
զնա ի քէն. լաւ է
քեզ կաղ մտանել ի
կեանս յաւիտե
նից. քան երկո
տս ոտս ունել ընկե
նել ի գեհեն։
Եւ եթե ակն քո
գայթագղեցուսցէ զ
քեզ՝ հան զնա ի
բաց. լաւ է քեզ
միականի մտանել
յարքայութիւն այ։
քան երկուս աչս ու

նել և անկանել ի
գեհեն ։
Ուր որդն նոցա ոչ
մեռանի ։ և հուրն
ոչ շիջանի ։ զի ամե
նայն ինչ հրով յաղ
եսցի ։
Բարիոք է աղ ։
և եթէ աղն անհամ իը
եսցի՝ իւ համեմեսցի ։
Արդ դուք կալ
արուք յանձինս
ձեր զաղն, և խաղ
աղութիւն արարէք
ընդ միմեա
նս ։
ԵՒ ԱՆՏԻ ՅԱ
ՐՈՒՑԵԱԼ ԳԱՅ Ի
սահմանս հրէաս
տանի՝ յայն կոյս յոր
դանանու ։
Եւ երթային դար
ձեալ խռնեալ ժողո
վուրդն առնա ։ և
որպէս սովոր էր՝ մի
անգամ ուսուցա
նէր զնոսա ։
Եւ եկ փարիսեցիքն
մատուցեալ փոր
ձելով հարցանէին
զնա և ասէին ։ եթէ
արժան իցէ առն՝
զկին իւր արձակել ։
Նա պատասխա
նի ետ նոցա և ասէ.
զինչ պատուիրեաց
ձեզ մովսէս ։
Եւ նոքա ասեն ։ մով

սէս հրամանաւ, զեր-
մեկնելոյ գրել և արձ-
ակել ։
Պատասխանի ետ յս
և ասէ ցնոսայ ։
վասն խստասրտու-
թեան ձերոյ գրեաց
զպատուիրանդ զայդ ։
Այլ ի սկզբանէ
արարածոց, արու և
էգ արար զնոսա ած
և ասէ ։ վասն այսո
րիկ թողցէ այր զհա
յր իւր և զմայր, և եր
թիցէ զհետ կնոջ իւ-
րոյ ։ և եղիցին եր
կոքեան ի մարմին մի ։
և այսուհետև ոչ են
երկու . այլ մի մարմ
ին են ։

Արդ զոր ած զու-
գեաց · մարդ մի
մեկնեսցէ ։
Եւ ի տան դարձեալ
աշակերտքն զնոյն
հարցին ցնա ։
Եւ ասէ ցնոսա ։
Եթէ այր արձակ
եսցէ զկին իւր և առ
նասցէ այլ՝ շնայ ։
և կին եթէ ելցէ յառ-
նէ իւրմէ, և եղիցի ի
առն այլում.
շնայ ։
ԵՒ ՄԱՏՈՒՑԱ
ՆԷԻՆ ԱՌ ՆԱ ՄԱՆԿ
տի . զի ձեռն դիցէ ի վեր
այ նոցա ։ Եւ աշակերտ
քն սաստէին այնո

մր	ղ	մ
ճկ		ճղ
ճե	ճղէ	ճղբ
ճգ	ճծղ	

ցիկ որ մատուցանէին ::
Ի բրև ետես յս ·
բարկացեալ սաս
տեաց նոցայ և ասէ.
Թոյլ տուք մանկտւ
ոյդ գալ առ իս. և մի
արգելուք զդոսայ ·
զի այդ պիսեացդ է
արքայութիւն այ ::
Ա մէն ասեմ ձեզ ·
որոչ ընկալցի զար
քայութիւն այ իբրև
զմանուկ · ոչ մտցէ ի
նայ ::
Ե առեալ զնոսա ի
գիրկս · ձեռն եդ ի վե
րա և օրհնեաց զնոսա ::
ԽԸ Ե ընդ ելանելն նորա
ի ճանապարհ,

ԽԹ ահաւասիկ ոմն մեծ
ատուն, ընթացեալ ի
ծունր իջանէր : Հար.
ցանէր ցնա և ասէր :
վարդապետ բարի՛
զի՞նչ արարից, զի ընդ
կեանսն յաւիտենա
կանս ժառանգեցից ::
Ե և յս ասէ ցնա :
զի՞ ասես զիս բարի :
չիք ոք բարի՝ բայց մի
այն այ : զպատուիր
անս գիտես : մի շը
նար : մի սպանանե
ր : մի գողանար :
մի սուտ վկայեր : պա
տուեա զհայր քո և
զմայր ::
Ն ա պատասխանի

մր ղ Ճ
ԽԵ ծխա ծժր ծղց

նա ասէ ցնա ։ Վար
դապետ՝ զայդ ամեն
այն արարի ի մանկու
թենէ իմմէ ։ Արդ՝
զինչ եւս պակաս է ինձ։

ճբ
Է

Եւ Յս հայեցեալ ընդնա՛
սիրեաց զնա ։

Ասացեալ, մի՛ ինչ
պակասէ ի քեն ։ Եթէ
կամիս կատարեալ լի
նել՝ երթ զոր ինչ ու
նիս վաճառեա, եւ
տուր աղքատաց ։ Եւ
ունիցիս գանձս յեր
կինս ։ Եւ առ զխաչն
եւ եկ զկնի իմ ։

ճթ
Է

Եւ նա խոժոռեալ
ընդ բանն. գնաց
տրտմեալ ։ զի ունէր

ինչս բազումս ։

Եւ հայեցեալ յայս
կոյս յայն կոյս Յս՝
ասէ ցաշակերտսն ։
զիարդ ։ դժուարին
է որ զինչս ունին մը
տանել յարքայու
թիւն այ ։

Եւ աշակերտքն զար
մացեալ էին ի վերա
բանիցն նորա ։

Եւ Յս դարձեալ
պատասխանի ետ
նոցա եւ ասէ ։ Որդ
եակք՝ որ չափ դժուա
րին է յուսացելոց
յինչս մտանել յարք
այութիւնն այ ։ Դիւ
րին է մալխոյ ընդ

Մտ	Ղ		Մ.
ճբ	ճղբ	Մխթ	ճղդ
ճթ	Մր		ճղե

ծակ ասղան անցա
նել, քան մեծատան
յարքայութիւն այ
մտանել:

Նոքա առաւել և
զարմանային: և ասէ
ին ընդ միմեանս.
Իսկ ո՞ կարիցէ ապրել:

Հայեցաւ ընդ նո
սա յս ասէ: առ ի
մարդկանէ այդ ան
հնարին է: այլ ոչ
առ ի յայ:

ՍԿՍԱՒ ԱՍ
ԵԼ ՑՆԱ ՊԵՏՐՈՍ:

ահա մեք թողաք
աք զամենայն և եկաք
ըզհետ քո:

ճժ
Բ

Պատասխանի ետ յս

մր ղ մ
ճժ միա ճղը

և ասէ: ամէն ասեմ
ձեզ: ոչ ոք է որ թող
զտուն, կամ զեղբարս,
կամ զքորս, կամ զհայր,
կամ զմայր, կամ զոր
դիս, կամ զագարակս,
վասն իմ. կամ վասն աւե
տարանին. եթէ ոչ
առնուցու հարիւրա
պատիկ այժմ յայսմ
ժամանակի, տունս, եղ
բարս, եւ քորս, և մայր
որդիս, ագարակս,
հալածանօք հանդ
երձ: յաշխարհին որ
գալոցն է՝ զկեանսն
յաւիտենականս:

ճժա
Բ

Բայց բազումք եղիցին
առաջինք յետինք: և

մր ղ մ
ճժա ճհգ ճղթ

յետինքն՝ առաջինք:

ձժբ
Է

Եւ էին ի ճանապար
հի մինչ դեռ ելանէին ե
րուսաղէմ: Եւ երթայր յի
առաջի քան զնոսա:
Եւ զարմանային եւ որ
զհետն երթային:
Եւ երկնչէին:

ԵՒ ԱՌԵԱԼ ՅՍ
ԱՆԴՐԷՆ ԶԵՐԿՈՏԱՍ
սանսն առանձին իւր.
սկսաւ ասել նոցա զինչ
անցք անցանելոց ի
ցեն ընդ նա:

Ահաւասիկ ել
անեմք յեմ: Եւ որդի
մարդոյ մատնեսցի
քահանայապետից
եւ դպրաց: Եւ դատապար

ցեն զնա ի մահ: Եւ մատ
նեսցեն զնա հեթանո
սաց: Եւ կատակեսցեն
զնովաւ: Եւ հարկանի
ցեն զնա: Եւ թքանի
ցեն ի նա: Եւ սպանցեն
զնա: Եւ յետ երիր աւուր
յարիցէ:

Լ
ձժգ
Է

Եւ երթային առ նո
վաւ յակոբոս, եւ յով
հաննէս որդիքն զեբե
դեայ. եւ ասեն ցնա:

Վարդապետ՝ կամ
իմք զի զոր ինչ խնդրես
ցուք ի քէն՝ արաս
ցես մեզ:

Նա ասէ ցնոսա յի
զինչ կամիք յինէն զի
արարից ձեզ:

ճր ձժբ | ղ ճիբ | մ ճա | ճր ձժգ | մ ճբ

Ե ւ նոքա ասեն ցնա։
տուր մեզ զի նստցուք
մի յաջմէ քումմէ՝ եւ մի
յահեկէ ի փառսն քում։

Պ ատասխանի ետ յս̅ եւ
ասէ ցնոսա : ոչ գիտ
էք զինչ խնդրէք : կար
էք ըմպել զբաժակն զոր
ես ըմպելոց եմ։ կամ
զմկրտութիւնն մկր
տել զոր ես մկրտելոց եմ։

Ե ւ նոքա ասեն ցնա·
կարեմք ։

Ա սէ ցնոսա յս̅ : զբա
ժակն զոր ես ըմպելոց եմ·
ըմպիցէք : եւ զմկրտու
թիւն զոր ես մկրտելոց եմ.
մկրտիցիք :

Ա յլ նստուցանել ընդ
աջմէ իմմէ եւ ընդ
ահեկէ՝ ոչ է իմ տալ :
այլ որոց պատրաստ
եալն իցէ ։

Ձծդ
Բ

Ե ւ լուեալ զայն տաս
անցն՝ սկսան բար
կանալ յակոբայ եւ յով
հաննու ։

Ե ւ յս̅ կոչեաց զնոսա
առ ինքն եւ ասէ ցնոսա ։

Գ իտէք : զի որք յան
ուան իշխանքն են հե
թանոսաց · տիրեն նո
ցա · եւ մեծամեծք ն
նոցա իշխեն նոցա :

ՈՉ նոյնպէս իցէ ի
ձերում միջի : այլ որ կա
միցի ի ձէնջ մեծ լինել՝
եղիցի ձեր պաշտօնեայ :

մր ղ մ
Ձծդ մհ մգ

և որ կամիցի ի ձէնջ առա֊
ջին լինել՝ եղիցի ամ
ենեցուն ծառայ։

Ք անզի և որդի մար
դոյ ոչ եկն առնուլ
պաշտաւն, այլ պաշ
տել։ և տալ զանձն
իւր փրկանս փոխա
նակ բազ
մաց։

Ե ՒԳԱՆՅԵՐ
ԻՔՈՎ։ ԵՒԵԼԱ
նել նորա յերիքովէ
աշակերտաւքն և բա
զում ժողովրդովք՝
որդին տիմէի, բարտի
մէոս կոյր՝ նստէր
մուրացիկ յանցս ճան
ապարհին։

Ի բրև լուաւ եթէ յս̅
նազովրեցին է, սկսա
աղաղակել և ասել. որ
դի դաւթի ողորմեա՛ ինձ։

Ե ւ սաստէին նմա բա
զումք զի լռեսցէ։ և
նա առաւել ևս աղաղա
կէր, որդի դաւթի ողոր
մեա՛ ինձ։

Զ ադարեալ յս̅, ասէ
կոչել զնա։

Կ ոչեն զկոյրն և աս
են ցնա. քաջալերեա՛,
արի կոչէ զքեզ։

Ե ւ նորա ընկեցեալ
զձորձս իւր՝ յարեաւ
եկն առ յս̅։

Պ ատասխանի ետ նմա
յս̅ և ասէ, զինչ կամիս

ԼԵ

ղեաւորաւ երգ քեզ ։

Սաէ ցնա կոյրն ։ ռաբբունի՝ զի բացայց ։

Եւ ասէ ցնա, երթ ։ հաւատք քո կեցուցին զքեզ ։

Եւ վաղվաղակի բացաւ, և երթայր զհետ նորա ի ճանապարհին ։

ՃԺԵ / Բ

Եւ յորժամ մերձեցան յեմ, ի բեթփագե և ի բեթանիա՝ մաւտ ի լեառն ձիթենեաց՝ առաքէ երկուս յաշակերտացն և ասէ ցնոսա ։

Երթայք դուք ի գեղդ որ ընդդէմ ձեր կա ։ և նոյն ժամայն իբրև մտանէք ի նայ՝ գտանիցէք յաւանակ մի կապեալ ։ յորում մարդ ոչ ոք ի մարդկանէ նըստեալ ։ լուծէք զնա և ածէք ։ և եթէ ոք զասասցէ ձեզ՝ ընդէ՞ր լուծանէք զյաւանակդ՝ ասասջիք թէ տեառն իւրում պիտոյ է ։ և վաղվաղակի առաքեսցէ զնա այսր ։

ՃԺԸ / Բ

Չոգան, և գտին զյաւանակն կապեալ առ դուրս արտաքոյ ի փողոցին, և լուծին զնա ։

Եւ ոմանք յորոց անդ կային ասեն ցնոսա ։ զի՞ գործէք, զի՞ լուծանէք զյաւանակդ ։

Մտ	Ղ	Յ	Մտ	Ղ	Յ
ՃԺԵ	ՄԼԲ	ՄԿ	ՃԺԸ	ՄԼԴ	ՄԸ

Եւ նոքա ասեն ցնոսա
որպէս ասաց նոցա յս ։ Եւ
թոյլ ետուն նոցա ::

Ածեն զյաւանակն
առ յս ։ Եւ արկանեն ի
վերա նորա զհանդեր
ձս ։ Եւ նստաւ ի վերա
նորա ::

ձժթ
ա

Եւ բազումք զհան
դերձս իւրեանց տարա
ծանէին ի վերա ճանա
պարհին ::

Եւ այլք ոստս ի ծառ
ոց հատանէին և արկա
նէին զճանապարհաւն ։

Եւ որ առաջին և զհետ
երթային, աղաղակ
էին և ասէին ։ ովսան
նայ բարձրելոյն ։ օրհ

մր	ղ	յ	մ
ձժթ	մէ	ճ	մթ

նեալ որ գալոց յանուն
տն ։ օրհնեալ թագ
աւորութիւնդ եկեալ
հաւր մերոյ դաւթի ::
խաղաղութիւն յերկինս,
և փառք ի բարձունս ::

ձի
է

Եւ մտանէր յէմ ի տաճ
արն յս, և հայեցաւ շուր
ջ զամենայն ուրեք ։ և
զի էր երեկոյացեալ ժա
մն . ել ի բեթանիայ
երկոտասանիւ
քըն հան
դերձ ::

ԼԳ

ԵՒ Ի ՎԱՂԻՒՆ
ՄԻՆՉԴԵՌ ԵԼԱՆԷԻՆ
ի բեթանիայ քաղցեաւ ։

Եւ տեսեալ թզենի մի ի
բացուստ տերևալից,

մր	մ
ձի	մդ

և եկն թէ գտանիցէ ինչ
ի նմա ։ և իբրև եկն ի
նա, ոչ ինչ եգիտ բայց
միայն տերեւ ։ զի ոչ
էր ժամանակ թզ
զոյ ։

Պատասխանի ետ և
ասէ ցնա ։ մի ևս ոք
յաւիտեան ի քէն պտ
տուղ կերիցէ ։

Եւ լսէին աշակերտ
քն նորա ։

ձիա
ա

Գան յեմ ։ և մտեալ
ի տաճարն, սկսաւ
հանել զվաճառական
սն և զգնաւղսն որ
էին ի տաճարին ։ և զ
սեղանս հատավաճա
ռացն ցրուեաց ։ և զա

թոռս աղաւնեվաճա
ռացն կործանեաց ։
և ոչ թողոյր եթէ ա
նաւթ ինչ անցուցանի
ցէ ընդ տաճարն ։

Ուսուցանէր զնոսա
և ասէր ։ ոչ գրեալ է, թէ
տուն իմ տուն աղաւ
թից կոչեսցի ամենայն
հեթանոսաց ։ և դուք
արարէք զդա այր
աւազակաց ։

ձիբ
ա

Լուան քահանա
յապետքն և դպիրքն, և
խնդրէին թէ որպէս
կորուսցեն զնա ։
Բայց երկնչէին ի նմա
նէ ։ զի ամենայն ժո
ղովուրդն զարմացեալ

մր ղ յ մ
ձիա մը լաա մծա

մր ղ մ
ձիբ մլթ ձե

էր ընդ վարդապետութիւն նորա ։

Եւ իբրեւ երեկոյ լինէր, արտաքոյ քաղաքին ելանէին ։

Եւ մինչ ընդ առաւօտն անցանէին, տեսին զթզենին ցամաքեալ յարմատոց ։

Յիշեաց պետրոս եւ ասէ ցնա ։ Ռաբբի՛, ահաւասիկ թզենին զոր անիծեր, ցամաքեցաւ ։

Պատասխանի ետ յս եւ ասէ ցնոսա ։ Եթէ ունիցիք զհաւատն այյ, ամէն ասեմ ձեզ ։ որ ասիցէ լերինս այսմիկ բարձիր եւ անկիր ի ծով, եւ ոչ երկմտիցէ ի սրտի իւրում. այլ հաւատայցէ թէ զոր ասէն լինի, եղիցի նմա զոր ինչ եւ ասիցէ ։

Վասն այսորիկ ասեմ ձեզ ։ ամենայն ինչ վասն որոյ աղօթս արարեալ խնդրիցէք, եւ հաւատայցէք թէ առնուցուք, եղիցի ձեզ ։

Եւ յորժամ յաղօթս կայցէք, թողուցուք եթէ ունիցիք ինչ զումեք ։ զի եւ Հայրն ձեր որ յերկինսն, թողցէ ձեզ զյանցանս ձեր ։

ՃԻԵ

ԵՒ ԳԱՆ ՄԻՒՍԱՆ
ԳԱՄ ՅԵՐՍՂՄ ։ ԵՒ ՄԻ
նչդեռ ի տաճարին
ըշջէր յս, գան առ
նա քահանայապետքն
եւ դպիրք եւ ծերք, եւ ա
սեն ցնա ։ Որո՞վ իշխա
նութեամբ առնես զայդ ։
Եւ ո՞ ետ քեզ զիշխան
ութիւնդ զայդ ։

Պատասխանի ետ յս
եւ ասէ ցնոսա ։ Հար
ցից եւ ես զձեզ բանմի՝
տո՛ւք ինձ պատասխա
նի ։ Եւ ես ասացից
ձեզ որով իշխանութեամբ
առնեմ զայս ։

Մկրտութիւնն յով
հաննու՝ յերկնից էր՝
թէ ի մարդկանէ, տո՛ւք
ինձ պատասխանի ։

Խորհէին ընդ մի
մեանս եւ ասէին ։ Թէ
ասեմք եթէ յերկնից էր՝
ասէ ցմեզ. Իսկ ընդէ՞ր
ոչ հաւատացէք նմա ։
Այլ եթէ ասեմք եթէ
ի մարդկանէ՝ երկնչիմք
ի ժողովրդենէն, զի ա
մենեքեան գիտէին զյով
հաննէս թէ մարգա
րէ էր ։

Պատասխանի ետուն եւ
ասեն ցյս, ոչ գիտեմք ։

Եւ յս ետ նոցա պատ
ասխանի եւ ասէ ։ Եւ ոչ
ես ասեմ ձեզ որով իշ
խանութեամբ առնեմ զայս ։

մտ [illegible] — ղ [illegible] — մ [illegible]

Ի [illegible]

Նոսա [illegible]:

Այ[illegible] տնկեաց այ-գի: Եւ ած շուրջ զնո-վաւ ցանկ: Եւ փորեաց հնձան փորձոց: Եւ շինեաց աշտարակ: Եւ ետ զնա ցմշակս, և գնաց յօտար աշխարհ:

Եւ առաքեաց առ մշակսն ի ժամանակի ի ծառայ մի, զի ի մշակ-ացն առցէ ի պտ-ղոյ այգւոյն ։

Եւ նոցա կալեալ զնա հարին զնա, և ար-ձակեցին ունայն:

Դարձեալ առա-քեաց առ նոսա այլ ծառայ ։ Եւ զնա կա-[illegible]եցին ․ Եւ արձա-կեցին անարգեալ ։

Եւ դարձեալ այլ առ-աքեաց, և զնա սպան-ին ։

Եւ զբազումս այլ, զոմանս հարկանէին, և զոմանս սպանանէին ։

Ապա [illegible] միւս ևս սիրելի՝ զնա առաք-եաց առ նոսա յետոյ և ասէ ։ Թերևս ամ-աչեսցեն յորդւոյ [illegible] իմմէ ։

Իսկ մշակքն իբրև տեսին զնա [illegible] ասեն ցմիմեանս ։ սա է ժառանգն ։ Եկ-այք սպանցուք զդա

և մեր լիցի ժառանգու-
թիւնդ։ և կալեալ զնա
սպանին զնա և հանին
արտաքոյ այգւոյն։

Արդ զինչ արաս-
ցէ տէր այգւոյն։ Եկ-
եսցէ և կորուսցէ զմ-
շակսն։ և զայգին
տացէ ի ձեռս այլոց։

Ոչ զգիրն զայն
ընթերցեալ է ձեր՝
թէ զվէմն զոր ան-
գոսնեցին շինողքն՝ նա
եղև գլուխ անկեան։
ի տեառնէ եղև այս՝ և է սք-
անչելի յաչս մեր։

ճլթ
ա

Խնդրէին զնա
ունել։ և երկեան ի
ժողովրդենէն՝ զի
գիտացին թէ առ նո-
սա ասաց զառակն։
և թողին զնա և գնա-
ցին։

ճլ
բ

Առաքեն առ նա
զոմանս ի փարիսեցւ-
ոցն և ի հերովդիանո-
սացն՝ զի զնա որսա-
ցեն բանիւք։

Նոքա եկեալ հար-
ցանէին զնա նենգու-
թեամբ ասէին։ վար-
դապետ՝ գիտեմք զի
ճշմարիտ ես։ և ոչ ինչ է
փոյթ քեզ զումեքէ։
զի ոչ հայիս յերեսս
մարդկան՝ այլ ճշմար-
տութեամբ զճանա-
պարհն Այ ուսուցանես։

մտ ճկթ — ղ մլթ մխբ մկա — յ հէ ... — մ մի
մտ ճլ — ղ մխգ — մ մկդ

Արդ ասա մեզ, ար-
ժան է հարկ տալ կայ-
սեր, թէ ոչ ։ տացուք,
եթէ ոչ տացուք ։
Եւ նա գիտացեալ զկեղ-
ծաւորութիւն նոցա ։
Ասէ ցնոսա, զի՞
փորձէք զիս կեղծա-
ւորք ։ բերէք ինձ դահ-
եկան մի զի տեսից ։
Եւ նոքա բերին ։
Ասէ ցնոսա՝ ո՞յր է
պատկերս այս կամ գիր ։
Եւ նոքա ասեն ցնա՝
կայսեր ։
Պատասխանի ետ յս
եւ ասէ ցնոսա ։ Երթ-
այք տուք. զկայսեր՝
կայսեր ։ եւ զԱյ՟ . Այ՟ ։

Եւ զարմացան ընդ նմա ։

ԳԱՆ ԱՌ ՆԱ
ՍԱԴՈՒԿԵՑԻՔՆ

որք ասեն թէ չիք յա-
րութիւն ։ Հար-
ցանէին զնա եւ ասէ-
ին, վարդապետ՝ Մով-
սէս գրեաց մեզ՝ եթէ
ուրուք եղբայր մեռա-
նիցի, եւ թողուցու կին,
եւ որդի ոչ թողուցու՝
զի առցէ եղբայր նո-
րա զկին նորա, եւ յա-
րուսցէ զաւակ եղբ-
աւր իւրում ։
Եւթն եղբարք
էին առ մեզ ։
առաջինն առ կին եւ
մեռաւ, եւ ոչ եթող զա-

ակ ։ և երկրորդն առ
զնոյն և մեռաւ, և ոչ
նա եթող զաւակ ։ նոյն
պէս և երրորդն առ ըզ
նոյն, և եւթանեքեան
եւս՝ և ոչ թողին զաւակ ։
Յետ ամենեցուն մեռ
աւ և կինն ։ արդ՝ ի
յարութեանն յորժամ
յառնիցեն՝ ո՞յր ի նոց
անէ լինիցի կինն, զի
եւթանեքեան կալան
զնա կին ։

Պատասխանի ետ յս̅
և ասէ ցնոսա ։ ո՞չ
վասն այսորիկ իսկ մո
լորեալ էք ։ զի ոչ գի
տէք զգիրս, և ոչ զզօ
րութիւն այ̅ ։

ԾԸ
ծը
Է

Զի յորժամ ի մեռելոց յար
իցեն՝ ոչ արք կանայս առն
են, և ոչ կանայք արանց լի
նին ։ այլ իբրև զհրեշտակսն եղի
ցեն որ յերկինսն են ։

Վասն յարութեան
մեռելոց զի յառնեն՝ ո՞չ իցէ
ընթերցեալ ձեր ի գիրսն մով
սէսի, ի մորենւոջն որպէս աս
աց ցնա այ̅ ։ ես եմ այ̅
աբրահամու, և այ̅ իսահակայ,
և այ̅ յակոբայ ։ և ոչ է այ̅ մե
ռելոց՝ այլ կենդանեաց ։ և
արդ դուք յոյժ մոլորեալ էք ։

Եւ մատուցեալ մի ոմն ի դպ
րացն՝ լուեալ նոցա մինչ վիճէ
ին ։ իբրև ետես թէ բարւ
ոք ետ նոցա պատասխանի՝
եհարց ցնա ասէ ։ ո՞ր պատու

մր
ձը

մ
մկ

ուիրանէ առաջին ։
[Յ]սս ասէ ցնա ։ առաջին
քան զամենայն, լուր իէլ ։
տր ած մեր՝ տր մի է ։ և սի
րեսցես զտր ած քո յամե
նայն սրտէ քումմէ, և յա
մենայն անձնէ քումմէ,
և յամենայն մտաց քոց,
և յամենայն զաւրութե
նէ քումմէ ։ այս է առա
ջին պատուիրան ։։
[Ե]ւ երկրորդն՝ նման սմին
սիրեսցես զըն
կեր քո իբրեւ զանձն քո ։։
[Մ]եծ քան զսոսա այլ
պատուիրան ոչ գոյ ։։
ճլբ
ժ
[Ա]սէ ցնա դպիրն՝ բա
րւոք է վարդապետ ։ ճշ
մարտութեամբ ասացեր

մր
ճլբ

թէ մի է ած, և ոչ գոյ
այլ բաց ի նմանէ ։
և սիրելն զնա յամե
նայն սրտէ. յամենա
յն զաւրութենէ.
յամենայն մտաց ։
[Ե]ւ սիրելն զընկերն
իբրեւ զանձն · աւ
ելի է քան զողջա
կէզս և զզոհս ։։
[Ե]ւ տեսեալ յի թէ
իմաստութեամբ ետ
զպատասխանին՝
ասէ ցնա ։ ոչ ես հե
ռի յարքայութե
նէն այ ։։
ճլգ
բ
[Ե]ւ ոչ ոք այլ իշխէր
ինչ հարցանել ցը
նայ ։։

մր ղ լ
ճլգ մտթ ղկղ

ՍԿԻԶԲՆ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻ
ՅՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

[illegible]

[illegible] թեանն ի թողութիւն [illegible]

[illegible] Երուսաղէմ [illegible]

[illegible]

ներ թէ որպէս ժողով
ուրդն արկանէր պղինձ
ի գանձանակն։ Եւ բա
զում մեծատունք ար
կին բազում ինչ։

Եկն այրի մի, եւ արկ
երկուս լումայս. որ է
նաքարակիտ մի։
Եւ կոչեցեալ առ ին
քն զաշակերտսն իւր՝
ասէ ցնոսա. ամէն
ասեմ ձեզ. զի այրին
այն տառապեալ՝ շատ
արկ քան զամենեն ե
սեան որ արկին ի
գանձանակն. քան
զի ամենեքեան յաւե
լորդաց իւրեանց ար
կին. այլ նա՝ ի չքաւ
որութենէ իւրմէ։
զամենայն ինչ զոր ու
նէր արկ. զկենցաղ
ըզկեանս իւր։

ԵՒ ԸՆԴ ԵԼԱՆԵԼՆ ՆՈ
ՐԱ Ի ՏԱՃԱՐԷՆ, ԱՍԷ
ցնա մի յաշակերտաց
նորա. վարդապետ
տես որպիսի են քա
րինքս, եւ որպիսի ի
շինուածքս։
Պատասխանի ետ
նոցա յիս եւ ասէ. տե
սանես զայդ ամեն
այն շինուածս. ա
մէն ասեմ ձեզ. եթէ
ոչ թողցի այդր քար
ի քարի վերայ որ ոչ
քակտեսցի։

ԽԶ

Եւ մինչ նստէր նա
ի լերինն Ձիթենեաց
յանդիման տաճա
րին՝ հարցանէին
ցնա առանձին՝
Պետրոս, և Յակոբոս,
Յովհաննէս, Անդ
րէաս : ասա մեզ՝
երբ լինիցի այդ, և
զինչ նշան իցէ յոր
ժամ կատարելոց ի
ցէ այդ ամենայն այն ::
Պատասխանի ետ
յս և ասէ ցնոսա :
զգոյշ կացէք՝ միթէ
զձեզ խաբեսցէ :
Զի բազումք եկեսցեն
յանուն իմ և ա
սասցեն թէ եսեմ,
և զբազումս մոլորե
ցուցանիցեն ::
Այլ յորժամ լսիցէք
պատերազմունս, և զ
համբաւս պատերազ
մաց՝ մի խռովիցիք.
զի պարտ է լինել, բայց
չև է կատարած ::
Զի յարիցէ ազգ
յազգի վերայ : և թա
գաւորութիւն ի թա
գաւորութեան վերայ :
և եղիցին շարժմունք
ի տեղիս տեղիս : սովք.
և սրածութիւնք, և
խռովութիւնք : այլ
այն ամենայն սկիզբն
են երկանց ::
Եւ զձեզ իսկ մատնես

[illegible]

ցեն յատեանս։ Եւ ժո
ղովուրդս գանիցիք։
Եւ առաջի դատաւորաց
և թագաւորաց կայ
ցէք վասն իմ, ի վկայ
ութեն նոցա և ամե
նայն հեթանոսաց։

ճխ
դ

Եւ այց նախ պարտ է
աւետարանին քարոզել։

ճխա
բ

Եւ յորժամ տա
նիցեն զձեզ մատնել՝
մի յառաջագոյն հո
գայցէք։ Եւ մի՛ զմտ
աւ ածիցէք թէ զինչ
խօսիցիք։ այլ որ
ինչ տացի ձեզ ի ժա
մուն յայնմիկ՝ զայն
խօսեսցիք։ զի ոչ դուք
իցէք որ խօսիցէքդ·

Մտ	Ղ		Յ
ճխ			մխզ
ճխա	ճխը	մծա	ձը

այլ հոգին սուրբ։

Մատնեսցէ եղբայր
զեղբայր ի մահ։ և
հայր զորդի։ Եւ յա
րիցեն որդիք ի վերա
հարց՝ և սպանանի
ցեն զնոսա։ Եւ եղիջ
իք ատելիք յամե
նեցունց վասն անու
ան իմոյ։

Այլ որ համբերեսցէ
ի սպառ՝ նա կեցցէ։

ճխբ
զ

Յորժամ տեսա
նիցէք զպղծութիւն
աւերածին՝ զի կայցէ
հաստատեալ ուր չիցէ ար
ժան՝ որ ընթեռնուն
իմասցի։

ճխգ
բ

Յայնժամ որ ի հրէ

Մտ	Ղ		Յ
ճխբ			մխէ
ճխգ	մշ	մծգ	մխը

աստանի իցեն՝ փախ
իցեն ի լերինս: և որ ի
վերայ տանեացն իցէ,
մի իջցէ խնդրել. և մի
մտցէ առնուլ ինչ ի
տանէ իւրմէ: և որ
յագարակին իցէ՝ մի
դարձցի յետս առնուլ
զձորձս իւր:

Վայ է յղեաց և սնուցանողաց
յաւուրսն յայնոսիկ:

Յաղօթս կացէք՝
զի մի ձմերայնի լի
նիցի այն:

Եղիցին աւուրքն այ
նոքիկ նեղութեանց՝
որպիսի ոչ եղեն երբեք
այնպիսիք ի սկզբանէ
արարածոց մինչև ցայ
ժմ: և մի այլ լիցի:

Եւ եթէ ոչ էր կարճ
եալ տր զաւուրսն զայ
նոսիկ վասն ընտրել եղ
ոցն իւրոց՝ ոչ ապրէր
ամենայն մարմին:

բառնալ

Այլ վասն ընտրելոց
ոյն զորս ընտրեաց
ած, կարճեաց զաւ
ուրսն զայնոսիկ:

Յայնժամ եթէ ոք
ասիցէ ձեզ ահա
աստ է քս, կամ անդ է՝ մի
հաւատայցէք:

Զի յարիցեն սու
տ քրիստոսք և սուտ
մարգարէք, և տացեն

մր	ղ	յ
ճխդ	մծբ	մխթ
ճխե		մծ
ճխզ	մծէ	մծա

մր	ղ	յ
ճխէ		մծբ
ճխը	մկ	մծգ
ճխթ		մծդ

նշանս եւ արուեստս,
առ ի մոլորեցուցանել
զի թէ հնար ինչ իցէ
եւ զընտրեալսն։
Բայց դուք զգուշ
լերուք. ահաւասիկ
յառաջագոյն ասացի
ձեզ զամենայն։

ձծ
Բ

Այլ յաւուրսն յայ
նոսիկ յետ նեղութեանն
այնորիկ՝ արեգակն
խաւարեսցի. եւ լու
սին ոչ տացէ զլոյս իւր.
եւ աստեղք յերկնից
թաւթափեսցին. եւ
զաւրութիւնք յերկնի
նորա շարժեսցին։

ձծա
Բ

Եւ յայնժամ տեսցեն
զորդի մարդոյ եկեալ

մր	ղ	մ
ձծ	մծե	մծը
ձծա	մծէ	մծթ

ամպովք եւ զաւրութեամբ
եւ փառաւք բազմաւք։
Նոյնժամ առաքես
ցէ զհրեշտակս իւր. եւ
ժողովեսցեն զընտր
եալս իւր ի չորից հող
մոց. ի ծագաց երկրի
մինչեւ ի ծագս երկնից։
Բայց դուք ի թզեն
ւոյ անտի ուսջիք զառ
ակն. յորժամ ոստակա
ռուքն նորա կակղա
նայցեն. եւ տերեւ ար
ձակիցի ի նմանէ՝ գի
տիք թէ մերձ է ամառն։
Նոյնպէս եւ դուք յոր
ժամ տեսանիցէք զայս
ամենայն եղեալ՝ գիտ
ասջիք թէ մերձ է ի դուրս։

Ամէնասեմ ձեզ:
Թէ ոչ անցցէ ազգսայս.
մինչ և այս ամենայն եղիցի:
Երկինք և երկիր
անցցեն: Եւ բանք իմ
իսկ ոչ անցանիցեն:
ճծբ Ալ վասն աւուր ն
այնորիկ և ժամու. ոչ
ոք գիտէ: ոչ հրեշտա
կք յերկինս և ոչ որդի,
բայց հայր միայն:
ճծգ Զգոյշ եղերուք:
սկեցէք և կացէք յաղ
օթս: զի ոչ գիտէք
երբ ժամանակն իցէ:
ճծդ Որպէս այր մի գնա
ցեալ խոտոր աշխարհ,
թողուցու զտունն իւր:
և տուեալ ծառայից իւ
րոց իշխանութիւն,
և իւրաքանչիւր զգոր
ծ իւր; և դռնապանին
պատուիրէր տայցէ զի
արթուն լինիցի:
ճծե Արդ՝ արթուն
կացէք. զի ոչ գիտէք
երբ տէր տանն գայցէ:
յերեկորեայ: եթէ ի
մէջ գիշերի: եթէ ի
հաւախօսի: եթէ
ընդ առաւաւտըս:
գուցէ եկեալ յանկար
ծակի գտանիցէ ըզ
ձեզ ննջուն:
Եւ զոր ձեզդ
ասեմ, ամենեցուն
ասեմ: արթուն ն
կացէք:

մր	ղ	մ
ճծբ		մկ
ճծգ		մկգ
ճծդ	միը	

մր	ղ	մ
ճծե	ճծզ	մկդ

ԷՐ ԶԱՏԻԿՆ
ԵՒ ԲԱՂԱՐՋԱԿԵՐՔՆ
յետ երկուց աւուրց:

ձծդ
ձծե
ա

Եւ խնդրէին քահա
նայապետքն և դպ
իրքն՝ թէ զիա՞րդ
զնա նենգու թեամբ
կալեալ սպանանի
ցեն: Բայց ասէին
թէ մի՛ ի տօնի աստ՝
զի մի՛ խռովու թիւն
լինիցի ի ժողովրդեանն:

խզդ
ձծը
ա

Եւ մինչդեռ՛ ի բեթա
նիա, ի տան սիմովնի
բորոտի բազմեալ՝
եկն կին մի որ ունէր
շիշ իւղոյ, նարդեան՝
ազնուի, մեծագնոյ:
և բեկեալ զշիշն եհեղ

ի վերայ գլխոյ նորա:
Եւ տաղտկացեալքն ընդ
նորա էին և ասէին՝
ընդէ՞ր եղև կորուստ
իւղոյդ այդորիկ:
մարթէր զայդ իւղ
վաճառել, աւել ի
քան զերեք հարիւր
դահեկանի և տալ աղ
քատաց: Եւ զայրան
ային նմա յոյժ:
Եւ յս̄ ասէ ցնոսա:
Թո՛յլ տուք դմա՝ զի՞
աշխատ առնէք: զի
գործ մի բարի՛ գոր
ծեաց դա յիս:
Յամենայն ժամ
զաղքատս ընդ ձեզ
ունիք: Եւ յորժամ կա

մր	ղ	յ	ճ
ձծդ	ռկ	ի ճը ղէ	ճյթ
ձծե			ճհե
ձծը	հդ	ղը	ճյէ

մեք՝ կարողէք առն
ել նոցա բարիս : այլ
զիս ոչ յամենայն ժամ
ընդ ձեզ ունիք :

ձժթ
Դ

Դայ՝ զոր ունէրն
արար : յառաջա
գոյն խնդրեաց զմար
մին իմ ի նշանապատա
նաց :

Ամէն ասեմ ձեզ :
ուր եւ քարոզեսցի աւե
տարանս այս ընդամե
նայն աշխարհ . եւ զոր
արարըն դա, խօսես
ցի՛ վասն յիշատակի
դորայ :

ձկ
Է

Եւյուդա սկարիով
տացի, մի յերկոտասա
նիցն՝ գնաց առ քա

հանայապետսն զի
մատնեսցէ զնա նոցա :

Նոքա իբրեւ լուան՝
խնդացին . եւ խոստա
ցան տալ նմա ար
ծաթ . եւ խնդրէր
զիարդ պարապ մա
տնեսցէ զնա :

խե

Եւյաւուր առաջնում ա
ւուր բաղարջակերացն
յորժամ ըզզատիկն
զենուին , ասեն ցնա
աշակերտքն : ուր
կամիս երթիցուք
պատրաստեսցուք
զի կերիցես զզատիկն :

Եւ առաքէ երկուս
յաշակերտացն եւ ասէ
ցնոսա, երթայք ի քաղ
աք :

մր	ղ	յ	մ
ձժթ		ղա	մձե
ձկ	ձկդ		մհը

և իբրև մտանիցէք ի
քաղաքն՝ պատահես
ցէ ձեզ այր մի որ սափ
որ ջրոյ յուս ունիցի , եր
թայք զհետ նորայ . և
յոր տուն մտանիցէ՝
ասասջիք տանուտեառն .
վարդապետն ասէ , ուր
են իջավանքն ուրաշ
ակերտաւքս ուտի
ցեմ ըզզատիկն : և
նա ցուցցէ ձեզ վեր
նատունս մեծ զար
դարեալ՝ անդ պատ
րաստ արասջիք մեզ ։
Եւ գնացին պատ
րաստել աշակերտքն
նորա : եկին ի քաղ
աքն և գտին որ պէս
ասաց նոցա : և պատ
րաստեցին ըզզատիկն ։
Եւ իբրև երեկոյ եղև՝
գայր երկոտասանիւքն
հանդերձ ։

խզ

ճկա
դ

Եւ իբրև բազմեցան
և ուտէին՝ ասէ
ցնոսա յս̃ : ամէն
ասեմ ձեզ : զի մի ոմն
ի ձէնջ մատնեսցէ
զիս : որ ուտէ հաց
ընդ իս ։

ճկբ
ա

Եւ նոքա սկսան տրտ
մել և ասել մի ըստ միո
ջէ : միթէ ես իցեմ .
և միւսն միթէ ես իցեմ ։

ճկգ
բ

Եւ պատասխանի ի
ետ և ասէ ցնոսա : մի
յերկոտասանիցդ որ

Մր	Ղ	Յ	Մ
ճկա		հբ ճիա	մհթ
ճկբ	մկթ	ճիբ	մձ
ճկգ	մկը		մձա

մխեաց ընդ իս ի սկա-
ւառակըս ։

[Ո]րդի մարդոյ
երթայ որպէս և գրեալ
է վասն նորա ։ բայց
վայ է մարդոյն այն
մեկ յորոյ ձեռս որդի
մարդոյ մատնեսցի ։

ՃԿԴ [Լ]աւ էր նմա թէ չէր
ծնեալ մարդն այն ։

ՃԿԵ [Ե]ւ մինչդեռ ուտէին,
առեալ յս հաց՝ աւրհ
նեաց ։ եբեկ՝ և ետ
նոցա և ասէ ։ առէք՝
այս է մարմին իմ ։

ՃԿԶ [Ե]ւ առեալ բաժակ՝
գոհացաւ և ետ նոցա ։
և արբին ի նմանէ ամե
նեքին ։ և ասէ ցնոսա ։

[Ա]յս է արիւն իմ նո
րոյ ուխտի, որ փոխան
ակ բազմաց հեղու ։

[Ա]մէն ասեմ ձեզ ։
թէ ոչ ևս յաւելից ըմպել
ի բերոյ որթոյ, մինչև
ցաւուրն ցայն յորժամ ար
բից զդա նոր յարքայու
թեանն այ ։

ՃԿԷ [Ե]ւ գոհացեալ՝ ելին ի
լեառն ձիթ
ենեաց ։

ՃԿԸ [Ե]ՒԱՍԷ ՑՆՈՍԱ ՅՍ
ԱՄԵՆԵՔԵԱՆ ԳԱՅԹ
ակղեսջիք յինէն յայս
մ գիշերի ։

ՃԿԹ [Զ]ի գրեալ է թէ հա
րից զհովիւն, և ոչ
խարքն ցրուեսցին ։

Մր	Ղ	Յ	Մ
ՃԿԴ			ՄՀԲ
ՃԿԵ	ՄԿԶ	[illegible]	ՄՀԳ
ՃԿԶ			ՄՀԴ

Մր	Ղ	Մ
ՃԿԷ		ՄՀԵ
ՃԿԸ	[illegible]	ՄՀԶ
ՃԿԹ		[illegible]

Այլ յետ յարու
թեանն իմոյ. յառաջե
ցից քան զձեզ ի գալիլեա։

Պատասխանի ետ
պետրոս եւ ասէ ցնա.
Թէպէտ ամենեքեան
գայթագղեսցին
այլ ես ոչ։

Ասէ ցնա յս. ա
մէն ասեմ քեզ. թէ
դու իսկ յայսմ գիշերի
մինչ չեւ հաւու խօս
եալ իցէ. երիցս ու
րասցիս զիս։

Իսկ պետրոս առա
ել եւս պնդեալ ասէր.
Եթէ մեռանել եւս հա
սանիցէ ընդ քեզ. ըզ
քեզ ոչ ուրացայց։

Նոյնպէս եւ ամենե
քեան ասէին։

Գան ի գեօղ մի,
որում անուն էր գե
թսեմանի։

Եւ ասէ ցաշակերտսն.
Նստարուք աստ, մի
նչ ես յաղօթս կացից։

Եւ առնու ընդ իւր
զպետրոս, եւ զյակով
բոս, եւ զյովհաննէս.
եւ սկսաւ տխրել եւ հոգ
ալ։

Յայնժամ ասէ ցնո
սա. տրտում է անձն
իմ մինչեւ ի մահ.
մնացէք աստ եւ արթ
ուն կացէք։

Եւ մատուցեալ սակ
աւիկ մի յառաջ. ան

կաւ ի վերայ երեսաց
իւրոց յերկիր եւ կայր
յաղաւթս: զի եթէ
հնար ինչ իցէ՝ անց
ցէ ի նմանէ ժամն:

[Ե]ւ ասէ, աբբա հայր:
ամենայն ինչ քեզ հը
նարաւոր է: անցո
զբաժակս զայս յինէն:

[Ա]յլ ոչ որպէս ես
կամիմ, այլ որպէս
դու կամիս:

[Ե]ւ գայ գտանէ
զնոսա զի ննջէին:

[Ա]սէ ցպետրոս.
սիմոն՝ ննջես:
ոչ կարացեր ժամ մի
արթուն կալ:

[Ա]րթուն կացէք
եւ աղաւթեցէք՝ զի
մի մտջիք ի փորձու
թիւն:

[Ո]գիս յաւժար է՝
բայց մարմինս տկար:

[Ե]ւ դարձեալ չոգ
աւ եկաց յաղաւթս
եւ զնոյն բանս ասաց:

[Դ]արձեալ եկն
գտանէ զնոսա, եւ զի
զնոսա ննջեալս: քան
զի էին աչք նոցա ծա
նրացեալ՝ եւ ոչ գի
տէին թէ զինչ պատա
սխանի տայցեն նմա:

[Գ]այ երրորդ անգ
ամ եւ ասէ ցնոսա այ՝
ննջեցէք այսու հե
տեւ եւ հանգերուք՝ զի

հասեալ է վախճան ::
Եկն ժամ, ահաւասիկ
մատնի որդի մարդոյ ի
ձեռս մեղաւորաց ::
Արիք գնաս
ցուք : ահաւասիկ
մերձեցաւ որ մատնէ
լոցն է զիս ::
Եւ մինչդեռ նա զայն
խօսէր՝ գայ Յուդայ
Իսկարիովտացի մի յեր
կոտասանիցն : և
ընդ նմա ամբոխ սու
սերօք և բրօք ի քա
հանայապետիցն և ի
դպրաց և ի ծերոց ::
Տուեալ էր նշան
մատնչին նոցա՝
ընդ որում ես համբուր

եցից՝ նա է : կալջիք
զնա և տարջիք զգու
շութեամբ ::
Եւ մատուցեալ վաղ
վաղակի ասէ ցնա,
ռաբբի ռաբբի. և
համբուրեաց զնա ::
Եւ նոքա արկին զնա
ձեռս, և կալան զնա ::
Եւ մի ոմն յայնցանէ
որ զնովաւն կային.
հանեալ սուր եհար
զծառայ քահանայա
պետին. և եհատ զ
ունկն նորա ::
Պատասխանի ետ Յիս
և ասէ ցնոսա : իբ
րև ի վերայ աւազակի
ելէք սուսերօք և

մր	ղ	յ	մ
միէ		ճկդ	մղթ
միա	միե	հթ ճծը	յ
միը	միղ		յա

մր	ղ	յ	մ
միգ	միե	ճկ	յբ
միդ	միթ	ճհ	յդ

բրօք ունել զիս:
Հանապազ առ ձեզ է
ի եւ ուսուցանէի ի տա
ճարին, եւ ոչ կալա
րուք զիս: այլ զի լց
ցին գիրք մարգարէից:
Յայն ժամ թողին
զնա աշակերտքն ամ
ենեքին եւ փախեան:
Եւ ոմն երիտասարդ
զհետ երթայր նորա,
արկեալ զիւրեւ կտաւ
մի ի մերկութ: ունէ
ին զնա երիտասարդ
քն. եւ նորա թողեալ
զկտաւն փախեաւ
մերկ ի նոցանէ:
Եւ տարան զՅիսուս առ
քահանայապետ ընդ

մր	ղ	յ	մ
ճձե			
ճձզ			
ճձե	մղ	ճկբ	յղ

կայիափայ: եւ գան էին
ընդ նմա ամենայն
քահանայապետքն եւ
դպիրք եւ ծերք:
Եւ պետրոս երթայր
զհետ նորա ի հեռաս
տանէ. մինչեւ ի ներքս
ի գաւիթ քահան
այապետին: Եւ նստէր
ընդ սպասաւորսն եւ
ջեռնոյր առ լուսովն:
Եւ քահանայապետ
քն եւ ամենայն ատ
եանն, խնդրէին հա
կառակ Յի վկայութի
ւնս զի սպանանիցեն
զնա՝ եւ ոչ գտանէին:
Զի բազումք սուտ
վկայութիւն վկայէին

մր	ղ	յ	մ
ճձը		ճկդ	յե
ճձթ	յե		յը

զնմանն՝ նմանն մեզ
եղանել ոչ եղեն մեզ ու-
Թեւնքն ։

Մ[ա]յր յարութեան քո
կանգնեցիր առոտ զնմանն ե-
նսաւեցին՝ Թէ մեզ լր
ար խորհրդ զհասեր՝
եմ քանկեց եղ զօտա
արոտ զայդ ձեռագործ՝
եւ զերկիր առաքիս շնոր
ցեցի այլ առանց ձե
ռագործի ։

Ս ակայն նայն ...
ոչ էր նրման մեզ ու-
Թիւն նոցայ ։

Մ[ա]յր յարութեան
քահանայ ապեանն խեղճ՝
հարցաներ զքն նաս
եր ։ ոչ ընկալեալ այս

առաքելոցն զինչ զօ
քարոզքեն մեզ են ։

Ի ... ոն լոյս եւ եղեա
յր եկեղեցին պատ
ասխանի ։

Ն ... ար ձեռք քան ան
պարապեալն հարց ա
ներ զնա կոյսն անզ
ամ նասեր · որ բա
քն որովհետեւ հնեքս ։

Պ առաքեալ խեղճ
նաւէ՝ որ ստա
ցեր Թէ եմ եմ ։

Ի այց առեալն լցեր
զօրուն մարդոյ նա
տեալ ընդ ամէն զա
րու Թեանն. եւ կեալ
ընդ ամէն երկրն էր ։

Ի քահանայապետն

պատուեսց վաղ վաղ
ակն զպատմութ ձաննն
խոր ևասէ ։

Օ րինչ ևապխտտեն
մեղ վկայք ։ ահա լը
սյք ամենն էջ ինվ հայ
հայոց Թիւն խրեղա
նույ դուլա ։ զխածր
Թըւյ Տեղ ։

Ն ամենէք ինն դատա
պարտ եղ ինն զնայ Թե
մահապարտէ ։

Ն ռոմանք ականն Թը
քանեն ընդ եղեա նա
րա ։ Ձոր Տ զգլխոյն
արժանն եղ կոփել ևա
նեղ , մարգարեա յ
մեղ քանդ, ոչէ որ ա
հարն զքեղ ։

մր ղ յ մ
ձղգ մղԹ յԺբ
ձղդ մղդ ձյբ յԺգ

Ի ր առաքեալ ողջէն այ
տանկըս հանենին նմա ։

Ն ռապետըս մինչ դեռ
էր՝ ի խոնարհ խոսութեան ,
զայս առաջին մի քահա
նայապետին, և տեսա
նե զնա զի ջեռնուլը ։
հա էջան ընդնա և ասէ ,
և դու ընդ մի նազով
ընցուցի եւր ։

Ս ա ուրացաւ և ասէ՝
ոչ ճանաչեմ զայրն ․ և
ոչ գիտեմ զինչ դու ասես առ ։

Ի ներըն եւ յարտ ա
քինն զաւ ի Թն՝ և հաւ
խաւ օսյաւ ։

Ն արՏ եալ եռ եալըղ
նա առաջին ինն, և սկը
սաւ ասել ցայն ոսինկ

մր ղ յ մ
ձղե մղա ձկղ ձկը յԺգ
ձղղ մղբ Խշե յԺե

որ շուրջն կային՝ թէ
և այս ի նոցանէ է ։
Եւ նա դարձեալ ուրանայր ։
Եւ յետ սակաւ միոյ
դարձեալ որք շուրջն
կային ասէին ցպետրոս՝
արդարև ի նո
ցանէ ես ։ քանզի և
գալիլեացի ես ։ և
խաւսքդ նմանեն ։
Եւ նա սկսաւ նզով
ել. և երդնուլ՝
թէ ոչ գիտեմ զայրն
զորմէ դուքդ ասէք ։
Եւ նոյն ժամայն
կրկին հաւ խաւսեցաւ ։
Եւ յիշեաց պետրոս
զբանն զոր ասաց ցնա
յս. թէ չև եղև հաւու

երկիցս խաւսեալ՝ զի
դու երիցս ուրասցիս
զիս ։ և սկսաւ
լալ ։

ԵՒ ՎԱՂՎԱՂԱԿԻ
ԸՆԴ ԱՌԱՒԱՒՏՆ
խորհուրդ արարեալ
քահանայապետացն
հանդերձ ծերովքն
և դպրաւք, և ամե
նայն ատենաւն ։
Կապեցին զյս. տա
րան մատնեցին պիղատոսի ։
Եւ հարցանէր ցնա պիղա
տոս և ասէ, դու ես
թագաւորն հրէից ։
Նա պատասխանի
ետ նմա և ասէ, դու
ասես ։

Մտ	Ղ	Մ
ճղէ	մղգ	յժղ

Մտ	Ղ	Յ	Մ
ճղը	մղէ		յժէ
ճղթ	յ	ճկղ	յժը
մ	յբ	ճկը	յի

մա / գ

Եւ չարախաւսէին զնմանէ յոյժ քահանայապետքն ։ և նա ոչ ինչ տայրպատասխանի ։

Իսկ պեղատոս դարձեալ հարցանէր ըզնա ։ ոչ ինչ տաս պատասխանի ։ տես քանի ամբաստանեն ըզքէն ։

Եւ յս̅ այնու հետև ոչ ինչ ետ պատասխանի ։ մինչև զարմանալ յոյժ պիղատոսի ։

մէ / է

Այլ ըստ տաւնին արձակէր նոցա ըզմինք զկապեալ զոր ինքեանք խնդրէին ։

մզ / գ

Եւ էր որ անուանեալն էր բարաբբայ կապեալ ընդ խռովարարսն ։ որոց ի խռովութեանն՝ այր մի սպանեալ էր ։

Եւ ձայն բարձր սկըսաւ աղաղակել ամբոխն և խնդրել որպէս սովորէր ։ զարձակ եւցէ նոցա զբարաբբայն ։

Պատասխանի ետ պէղատոս և ասէ ցնոսա կամիք զի արձակեցից ձեզ զարքայն հրէից ։ Քանզի գիտէր թէ առ նախանձու մատնեցին զնա քահանայապետքն ։

մդ / ը

Սրք և զամբոխն հաւանեցուցին, զի

մր	ղ	յ	մ
մա	ճձ	ճձ ճղէ	
մէ	յթ		յիէ
մզ		ճջզ	յիզ

մր	ղ	յ	մ
մդ	յծ	ճձդ	յիե

արձակեսցէ նոցա .
ընդ զբարաբբայն ։
Դարձեալ պատաս
խանի ետ պիղատոս
և ասէ ցնոսա . իսկ
զինչ կամիք թէ արա
րից զարքայն հրէից ։
Եւ նոքա դարձեալ
աղաղակէին յորդորեալ
ի քահանայապետիցն
ի խաչ հան զդա ։
Ասէ ցնոսա պի
ղատոս . զինչ իսկ չար
արարեալ իցէ դորա ։
Եւ նոքա առաւել
աղաղակէին ևս և
ևս ի խաչ հան զդա ։
մզ
Իսկ պիղատոս իբ
րև զմտաւ կամեցաւ
հաճել զամբոխն իւր ,
արձակեաց նոցա զբա
րաբբայն ։ Եւ զյս
գանի հարեալ՝ ետ ի
ձեռս զի ի խաչ
հանիցեն ։
մե
դ
ԵՒ ԶԻՆՈՒՈՐ
ՔՆ ՏԱՐԱՆ ԶՆԱ Ի
ներքս ի գաւիթն որ
հրապարականն էր ։ Եւ
կոչեն միանգամայն
զամենայն զգունդն ։
Եւ զգեցուցանեն նո
րա քղամիդ կարմիր
և ծիրանիս ։ Եւ եդին
ի գլուխ նորա պսակ
արարեալ ի փշոց ։
Եւ սկսան ողջոյն
տալ նմա և ասել՝ ող

մր ղ յ մ
մզ յծ ծղղ յհը

մր յ մ
մե ՃՁԵ ՃՁԵ յհթ

Չեր արքայդ հրեշտ:
և ծեծէին զգլուխն
եղեգամբ: և թքա
նէին ընդ երեսն:
Եւ ի ծունր եկեալ
երկիր պագանէին նմա:

մը / է

Եւ իբրև կատակ ե
ցին զնա՝ մերկացուց
ին զքղամիդոն և զծի
րանին՝ և զգեցուցին նմա զիւր հան
դերձն:

մթ / ա

Եւ ածին արտաքս
զի խաչ հանիցեն զնա:
Եւ ունէին պատահակ
զանցաւորն կիւրենացի՝
որ ընդ այն անցանէր
եկեալ յագարակէ,
զհայրն աղեքսանդրի
և ռուփայ՝ զի բարձցէ
զխաչափայտն նորա:

մժ / ա

Եւ ածեն զնա ի գողգո
թա տեղին՝ որ թարգ
մանի տեղի կառափելոյ:

մժա / գ

Եւ տային նմա գինի
զմռսեալ՝ և նա ոչ առ:
Եւ հանեն զնա ի խաչ:

մժբ / ա

Եւ բաժանեցին զհան
դերձն նորա արկեալ
վիճակս ի վերայ՝ թէ ո
զինչ առնուցու:

մժգ / ժ

Էր ժամ երրորդ՝ և
հանեն զնայ ի խաչ:

մժդ / ա

Եւ էր գիր վնասու նո
րա գրեալ՝ թէ թագ
աւոր է հրէից:

մժե / ա

Եւ ընդ նմա հանին ի

մր	ղ	յ	մ
մը			յլ
մթ	յժե	մգ	յլա

մր	ղ	յ	մ
մժ			
մժա	մգ	մգ	յլբ
մժբ	յխա	մա	յլգ
մժգ			
մժդ	յիդ	ճղթ	յլե
մժե	յժե, յժթ	ճղը	յլզ

խաչ երկուս աւազակս,
մի ընդ աջմէ՝ եւ մի ընդ ա
հեկէ նորայ ։
մժդ
ը
Եւ լցաւ գիրն որ ասէ՝
թէ ընդ անաւրէնս համարե
ցաւ ։
մժե
զ
Եւ անցաւորքն հայ
հոյէին զնա · շարժէին
զգլուխս իւրեանց եւ աս
էին ։ վա՛հ ։ որ քակէիր
զտաճարն եւ զերիս աւու
րս շինէիր՝ ապրեցո՛
զանձն քո եւ էջ ի խաչէդ ։
մժը
բ
Նոյնպէս եւ քահանայ
ապետքն այպն արա
րեալ · ընդ միմեանս ըն
հանդերձ դպրաւքն ա
սէին ։ զայլս ապրե
ցոյց՝ զանձն ոչ կարա

ցէ ապրեցուցանել
ք͞ս արքայդ ի͞ղի ։ իջ
ցէ այժմ ի խաչէդ՝ զի
տեսցուք եւ հաւա
տասցուք նմայ ։
մժթ
բ
Եւ որ ընդ նմայ ի
խաչն ելեալ էին. նա
խատէին զնայ ։
մի
բ
Եւ իբրեւ վեց ժամ
եղեւ՝ խաւար առ կալաւ
զամենայն երկիր մին
չեւ ցինն ժամն ։
միա
զ
Եւ յիններորդ ժամ
ուն աղաղակեաց յ͞ս
ի ձայն մեծ եւ ասէ ։
Եղի՛ . Եղի՛ . լամա՛ սա
բաքթանի ։ որ թար
գմանի ա͞ծ իմ ա͞ծ իմ.
ընդէ՞ր ես թողեր զիս ։

մր	ղ	մ
մժդ	յժե	
մժե		յլե
մժը		յլը

մր	ղ	մ
մժթ	յիե	յլթ
մի	յիէ	յխ
միա		յխա

Եւ ոմանք ի նոցանէ
որ շուրջն կային զնով
աւ ; իբրև լուան ասա
էին թէ զեղիա կարդայ.

միբ / բ — Եւ ընթացեալ մի ոմն՝
ելից սպունգ մի քացախ
ախտով · և հար եալ
յեղեգան տայր ըմպել
եղ նմայ : և ասէ թոյլ
տուք՝ տեսցուք գայ
եղիա իջուցանել զդա :

միգ / ա — Եւ յս արձակեալ եդ
ձայն մեծ՝ և եհան
զհոգին :

միդ / բ — Եւ վարագոյր տաճա
րին պատառեցաւ յեր
կուս ի վերուստ
մինչև ի խոնարհ :

միե / բ — Եւ տեսեալ հարիւր
ապետին որ կայր անդ՝
եթէ աղաղակեաց և ե
հան զհոգին՝ ասէր ·
արդարև այր այս որ
դի ա͞յ էր :

միզ / է — Էին և կանայք որ հա
յէին ի հեռաստանէ :
յորս էր մարիամ մագ
դաղենացի · և մարիամ
յակոբայ փոքու ·
և յովսեայ մայրն · և
սաղոմէ : որք յոր
ժամ էին ի գալիլեայ
զհետ շրջէին նորայ և
պաշտէին զնա :

Եւ այլ բազում կա
նայք որք ընդ նմա
ելեալ էին ի
յե͞մ :

մր	ղ	յ	մ
միբ	յիգ		
միգ	յիթ	մգ	մխգ
միդ	յիը		յխդ
միե	յլ		յխզ

մր	մ
միզ	յխե

ԵՒ ԸՆԴ ԵՐԵԿՍ ԵՂԵ
ԱԼ. ՔԱՆԶԻ ԷՐ

ուրբաթն էր՝ որ շաբ
աթն մտանէր. եկ
եալ յովսէփ որ յարի
մաթեայն էր. այր պար
կեշտ՝ նախարար.
որ ինքն իսկ ակն ու
նէր արքայութեան այ։
համարձակեցաւ, եւ
մուտ առ պիղատոս եւ
խնդրեաց զմարմինն յի։

Եւ պիղատոս զա[ր]
մացաւ թէ այնչափ
վաղ մեռաւ։

Եւ կոչեցեալ առ ինքն
զհարիւրապետն՝ եւ
հարց ցնա եթէ թէ
արդարեւ՝ այնչափ
վաղ մեռաւ։

Եւ իբրեւ ստուգեաց
ի հարիւրապետէն՝
շնորհեաց զմար
մինն յովսեփա։

Եւ յովսէփ գնեաց
կտաւ, եւ իջուցեալ
զնա պատեաց պաս
տառակալաւն, եւ եդ ի
գերեզմանի զոր էր փո
րեալ ի վիմէ. եւ թաւ
ալեցոյց վէմ մի ի դու
ռն գերեզմանին։

Եւ մարիամ մագ
դաղենացի, եւ մարի
ամ յակովբեայ եւ յով
սեայ՝ տեսանէին զտե
ղին ուր եդաւ։

Եւ իբրեւ անց շաբ

մր	ղ	յ	ն
մրե	ձը	մշ	յհը

մր	ղ	յ	ն
մրը	ձդ	մը	յհթ
մրթ			ճ
մշ	ձէ		

աթն · մարիամ մագ
դաղենացի, եւ մարի
ամ յակոբեա եւ սաղ
ովմէ · չոգան պատ
րաստ եղեն խունկս
զի եկեսցեն աւծցեն
զնայ ։

Եւ ընդ առաւաւտս
միաշաբաթուն ·
գան ի գերեզմանն
ընդ արեւագալն ·
եւ ասէին ընդ միմեանս ·
ով թաւալեցուսցէ
մեզ զվէմն ի դրանց
գերեզմանէն ։

Եւ հայեցեալ տե
սանեն զի թաւալեցու
ցեալ էր զվէմն ի գեր
եզմանէն · քանզի էր
մեծ յոյժ ։

Եւ մտեալ ի ներքս ի
գերեզմանն, տեսին եւ
երիտասարդ մի զի
նստէր ընդ աջմէ կող
մանէ, զգեցեալ պատ
մուճան սպիտակ` եւ
զարհուրեցան ։

Եւ նա ասէ ցնոսա ·
մի՛ երկնչիք · զյի՛ս
խնդրէք · զնազովրա
ցի · զխաչեալն ·
յարեաւ · չէ աստ ·
ահաւասիկ տեղ ին
ուր եդին զնա ։

Այլ երթայք ա
սացէք ցաշակերտս
նորա, եւ ցպետրոս ·
եթէ ահա յառաջա

մլա / ա

յլբ / ա

մտ ղ յ մ
մլա յլղ մթ մծա յծէ

մտ ղ յ մ
մլբ յլէ մծա յծգ

գոյն երթայ քան զձեզ
ի գալիլեա ։ անդ տես
անիջիք զնա որպէս ա
սացն ձեզ ։։

Եւ իբրև լուան՝ ելին
և փախեան ի գերեզմա
նէն ․ քանզի զահի
հարեալ էին ։։

Եւ ոչ ումեք ինչ ասա
ցին ․ զի երկնչէին ։։

Աւետարա՛ն
ըստ մարկոսի ։։

ՅԱՐՈՒՑԵԱԼ
ԸՆԴ ԱՌԱՒՕՏ
ուն առաւօտին միաշաբ
աթուն ։ երևեցաւ մա
րիամու մագդաղենացւո
յորմէ հանեալ էր զեօթն
դևսն ։

Նա երթեալ պատմ
եաց այնոցիկ որ ընդ
նմայն էին մինչ դեռ
լային և սգային ։։

Նոքա իբրև լուան
թէ կենդանի է և երև
եցաւ նմա՝ ոչ հաւա
տային ։։

Յետոյ երկուց ի նո
ցանէ այլով կերպարանաւ
որոց երթային յանդ
աստանն ։

Նոքա չոգան պատմե
ցին այլոց ։ և ոչ նոցա
հաւատային ։։

Յետոյ մինչ դեռ
բազմեալ էին մետա
սանքն ․ երևեցաւ նո
ցա ։ և թշնամանեաց ան

եւ ոչ զանհաւատու-
թիւն նոցա եւ զխստա
սրտութիւն: զի որ
երեւեցաւ նոցա յա
րուցեալ ի մեռելոց
եւ ոչ հաւատա ցին:

Եւ ասէ ցնոսա: եր
թայք յաշխարհ ամե
նայն. եւ քարոզեցէք
զաւետարանն ամեն
այն արարածոց:

Որ հաւատայ եւ մկր
տի կեցցէ: եւ որ
ոչն հաւատայ՝ դատա
պարտ եսցի:

Նշանք այնոցիկ որ
հաւատանն, երթի
ցեն զհետ այսոցիկ:

Յանուն իմ դեւս
հանիցեն: լեզուս նո
րոգս խօսեսցին: ի ձեռս իւր
եանց աւձս բարձցեն:

Եւ թէ մահացու ինչ
դեղ արբցեն, նոցա այ
ինչ ոչ վնասեսցեն:
ի վերայ հիւանդաց ա
ձեռս դիցեն եւ բժշկեսցին:

Եւ ինքն տէր յս յետ ա
խաւսելոյն ընդ նոսա.
համբարձաւ յերկինս
եւ նստաւ ընդ աջմէ այ:

Եւ նոքա ելեալ քար
ոզեցին ընդ ամենայն
երկիր. տն գործակց
ութեամբ:

Եւ զբանն հաստատէ
ին ամենայն նշանաւք
որ երթային զհետ նոցա:-

Զեղկելոյս զյոհ եւ զստացաւղս հայրոյ՝ զգրող սորա եւ ստացող. որք
ժամանեցէք զսա կամ գաղափարէք. յիշեցէք զծնողսն մեր եւ զեղբարս ամենեսին
մեռեալս հանդերձ. զի յիշեսջիք յաղաւթս. եւ ձեզ Քրիստոս յիշեսցէ, ամէն: [illegible]

Ղուկասու աւետարանին գլուխք ։

ա Վասն աշխարհագրութեանն ։ ա

բ Վն բացայայտութեան հովուացն ։ բ

գ Վն սիմէոնի ծերունւոյն ։ գ

դ Վն աննայի մարգարէուհւոյն ։ դ

ե Վն բանին եղելոյն առ յոհաննէս ։ ե

զ Վն հարցանելոյն զյոհաննէս ։ զ

է Վն փորձութեան փրկչին ։ է

ը Վն որ ունէր զհոգին չար ։ ը

թ Վն զոքանչն պետրոսի ։ թ

ժ Վն առողջութեան ամենայն հիւանդաց ։ ժ

ժա Վն որսոյ ձկանցն ։ ժա

ժբ Վն բորոտին ։ ժբ

ժգ Վն անդամալուծին ։ ժգ

ժդ Վն ղեւեայ մաքսաւորին ։ ժդ

ժե Վն որոյ ձեռնն չորացեալ էր ։ ժե

ժզ Վն ընտրութեան առաքելոցն ։ ժզ

ժէ Վն երանութեանցն ։ ժէ

ժը Վն հարիւրապետին ։ ժը

ժթ Վն որդւոյ այրւոյն ։ ժթ

ի Վն առաքելոցն ի յոհաննէ ։ ի

իա Վն աւծելոյն պատուական իւղով ։ իա

իբ Վն առակին սերմանողին ։ իբ

իգ Վն սաստելոյն հողմոյն եւ ալեացն ։ իգ

իդ Վն լեգէոնին ։ իդ

իե Վն դստերն ժողովրդապետին ։ իե

իզ Վն արեանհոսին ։ իզ

իէ Վն երկոտասան առաքելոցն ։ իէ

իը Վն ե հացիցն եւ ե հազարացն ։ իը

իթ Վն հարցմանն աշակերտացն ։ իթ

լ Վն այլակերպութեանն ։ լ

լա Վն լուսնոտին ։ լա

լբ Վն մտածութեան թէ ով մեծ է ։ լբ

լգ Վն որ ոչ երթայր ընդ մեզ ։ լգ

լդ Վն կամեցողին երթալ զհետ նորա ։ լդ

լե Վն հաւաքման եւթանասնից ։ լե

լզ Վն անկելոյն ի ձեռս աւազակաց ։ լզ

լէ Վն մարթայի եւ մարիամու ։ լէ

ԺԸ	վս	[illegible] :	ԺԸ
ԺԹ	վս	[illegible] :	ԺԹ ԻԲ
Ի	վս	կնոջն որ [illegible] :	Ի
ԻԱ	վս	խնդրելոյ նշանաց :	ԻԱ ԻԴ
ԻԲ	վս	փարիսեցւոցն [illegible]	ԻԲ
ԻԳ	վս	[illegible] :	ԻԳ ԾԶ
ԻԴ	վս	[illegible] :	ԻԴ
ԻԵ	վս	[illegible] :	ԻԵ
ԻԶ	վս	[illegible] :	ԻԶ
ԻԷ	վս	[illegible] :	ԻԷ
ԻԸ	վս	[illegible] :	ԻԸ
ԻԹ	վս	[illegible] :	ԻԹ
Լ	վս	հարցմանն [illegible] :	Լ
ԼԱ	վս	[illegible] :	ԼԱ
ԼԲ	վս	[illegible] :	ԼԲ
ԼԳ	վս	[illegible] :	ԼԳ
ԼԴ	վս	[illegible] :	ԼԴ ԼԱ
ԼԵ	ըստ	[illegible] :	ԼԵ
ԼԶ	ըստ	[illegible] :	ԼԶ
ԼԷ	վս	[illegible] :	ԼԷ
ԼԸ	վս	[illegible] :	ԼԸ
ԼԹ	վս	[illegible] :	ԼԹ
Խ	վս	[illegible] :	Խ
ԽԱ	վս	[illegible] :	ԽԱ
ԽԲ	վս	[illegible] :	ԽԲ
ԽԳ	վս	[illegible] :	ԽԳ
ԽԴ	վս	կուրին :	ԽԴ
ԽԵ	վս	[illegible] :	ԽԵ
ԽԶ	վս	[illegible] :	ԽԶ
ԽԷ	վս	[illegible] :	ԽԷ
ԽԸ	վս	[illegible] :	ԽԸ
ԽԹ	վս	հարցմանն [illegible] :	ԽԹ
Ծ	վս	[illegible] :	Ծ
ԾԱ	վս	[illegible] :	ԾԱ
ԾԲ	վս	[illegible] :	ԾԲ
ԾԳ	վս	[illegible] :	ԾԳ
ԾԴ	վս	երկուց լումայիցն :	ԾԴ
ԾԵ	վս	կատարածին :	ԾԵ

Ի ղուկասու գլուխ [illegible] · կանոնաց [illegible]
զատ [illegible] թիւս :

ՀԶ վս [illegible] ։ ՀԶ
ՀԷ վս [illegible] ։ ՀԷ
ՀԸ վս [illegible] ։ ՀԸ
ՀԹ վս [illegible] ։ ՀԹ
Ձ վս [illegible] ։ Ձ
ՁԱ վս աւազակին [illegible] ։ ՁԱ
ՁԲ վս որ խնդրեցին [illegible] ։ ՁԲ
ՁԳ վս [illegible] ։ ՁԳ

Կատարեցան գլուխք աւետարանին Ղուկասու ։

Ն[illegible] Ղուկաս ` Անտիոքացի [illegible] [illegible] ։ Ղուկաս աշակերտակից պետրոսի առաքելոյ, և ձեռնադրեցաւ ընթացակից պաւղոսի [illegible] ։

Սա գրեաց զաւետարանս զայս ։ [illegible] առնէ ի ծննդենէն յովհաննու, և զ[illegible] ։ Պատմէ և զ մարմնաւորութիւն փրկչին ։ Եւ զ[illegible] առնէ, և եղանէ ի յովսեփայ [illegible], և [illegible] մինչև յադամ ։

Պատմէ և զմկրտութիւն յովհաննու ։ և [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] աշակերտացն ։ և [illegible] [illegible] նշանս [illegible] [illegible] եղեալս, և զ [illegible] [illegible], և [illegible] [illegible] [illegible] ։ և [illegible] [illegible] ։ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], և [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

տուեալն ու Թէոփիլէ, որպէս մարմինն նորա եղեւ երկիր ընդ
մահ, այսպէս յերրորդ աւուրն, եւ յետոյ սոր եկ
համբարձաւ յերկինս, ուսուցանելով հրեշտակացն.
Որում փառք յաւիտեանս ամէն։ Ողորմեա՛ մեղուցելոյս Ծ

ՍԲ
ՂՈՒԿԱՍ

Աւետարանն ըստ Ղուկասու.

ՔԱՆԶԻ Բ

ԱԶՈՒՄՔ ՅՕԺԱ

ՐԵՑԱՆ ՎԵՐՍՏԻՆ

ԿԱՐԳԵԼ ԶՊԱՏ

ՄՈՒԹԻՒՆ ԱՅՆ

ԻՐԱՑՆ.

հաստատելոց ի մեզ
որպէս աւանդեցին
մեզ որք ի սկզբանէ
ականատեսք եւ սպա
սաւորք եղեն բանին.

Սահմանեցաւ ինձ որ ի ս
կզբանէ զհետ երթ
եալ էի ամենայնի. ճշ
մարտութբ կարգ
աւ գրել քեզ քաջ
դ Թէոփիլէ :
զի ծանիցես զբան
իցն որոց աշակերտ
եցար զճշմարտու
թիւնն :

Եղեւ յաւուրս
հերովդի արքայի
հրէաստանի քահ
անայ ոմն . անուն
զաքարիայ. ի դասա
կարգէ աբիայ: Եւ կ
ին նորա. ի դստերաց
ահարոնի. եւ ան
ուն նորա եղիսա
բէթ.

Էին արդարք եր
կոքեան առաջի այ :
գնային յամենայն
պատուիրանս եւ յիրա
ւունս տն անարատք:

Եւ ոչ գոյր նոցա որ
դեակ: քանզի էր ե
ղիսաբէթ ամուլ: եւ
երկոքեան անցեալ է
ին զաւուրբք իւրեանց:

Եւ եղեւ ի քահանայ
անալն նորա ըստ
կարգի աւուրց. ըն

հասան եղբ առաջի ա͞յ ,
և հաս նմա խունկ արկա
նել ըստ աւրինի քահ
անայութեանն՝ մըտ
եալ ի տաճարն տ͞ն ::

Եւամենայն բազմու
թեան ժողովրդեանն
կային յաղաւթս ար
տաքո ի ժամու խնկոցն ::

Երեւեցաւ նմայ
հրեշտակ տ͞ն , զի կայր
ընդ աջմէ սեղանոյ
խնկոցն ::

Եւխռովեցաւ զաք
արիայ երբեւ ետես , և
անկաւ ահ ի վերայ նորա ::

Ասէ ցնա հրեշտա
կն տ͞ն : մի երկնչիր
զաքարիայ ։ զի լուաւ ի

եղեն աղաւթք քո : և
կին քո եղիսաբեթ ծն
ցի քեզ որդի , և կոչես
ցես զանուն նորա յով
հաննէս : և եղիցի քեզ
ուրախութիւն և ցըն
ծութիւն ::

Եւբազումք ի ծնընդ
եան նորա խնդասցեն ::
զի եղիցի մեծ առաջի տ͞ն ։
և գինի և աւղի մի արբցէ ::

Եւհոգւով սրբով լ
ըցցի անդստին յորո
վայնէ մաւր իւրոյ : և զ
բազումս յորդւոցն ի͞ղի
դարձուսցէ ի տ͞ր ա͞ծ
իւրեանց ::

Եւինքն եկեսցէ առ
աջի նորա հոգւով զաւ

և

րութեամբ եղիայի:
դարձուցանել զանհնա
հարցն յորդիս: և զան
հաւատս յիմաստու
թիւն արդարոց: պատ
րաստել տն ժողովուր
դ կատարեալ:
Ասէ զաքարիայ
ցհրեշտակն: և ես
գիտացից զայդ: զի
ես ծեր եմ. և կին իմ
անցեալ զաւուրբք
իւրովք:
Պատասխանի ետ
հրեշտակն և ասէ
ցնա: ես եմ գաբրի
էլ որ կամ առաջի այ:
և առաքեցայ խօսել
ընդ քեզ՝ և աւետա
րանել քեզ զայդ:
և ահա եղիցես համր:
և մի կարասցես
խաւսել մինչև ցաւուրն
յորում այդ լինիցի:
փոխանակ զի ոչ հաւ
ատացեր բանից իմ
որ՝ որք լցցին ի ժա
մանակի իւրեանց:
Եւ ժողովուրդն
ակն ունէր զաքար
եայ: և զարմանայ
ին ընդ յամել նո
րայ ի տաճարին:
Եւ ելեալ՝ ոչ կա
րէր խաւսել ընդ նոսա,
և իմացան թէ տեսիլ
տես ի տաճարին:
և նա նշան այց ի

խաւսել ընդ նոսա:
եւ կայր պապանձեալ::
Եւ եղեւ իբրեւ լցան
աւուրք պաշտաման
նորա՝ գնաց ի տուն
իւր: Յետ աւուրցն
այնորիկ՝ յղացաւ
եղիսաբեթ կին
նորա: եւ թաքուցա
նէր զանձն ամիսս
հինգ::
Եւ ասէր՝ զինչգործ
գործեաց ընդ իս տէր:
յաւուրս յորս հայե
ցաւ յիս, բառնալ
զնախատինս իմ
ի մարդկա
նէ::

ԻՑԱՆՐԱ

ԵՐԳՆ ԿԵՑԵՐ ՕՐԴԻ,

առաքեցաւ գաբրիէ
ել հրեշտակ յԱյ: ի
քաղաք մի գալիլեա
ցւոց· որում անուն
էր նազարեթ: առ
կոյս խաւսեցեալ
առն, որում անուն էր
յովսէփ՝ ի տանէ դաւ
թի: Եւ անուն կու
սին՝ մարիամ::
Եւ եկեալ առ նա ա
սէ՝ ուրախ լեր բերկ
րեալդ: տէր ընդ քեզ:
Եւ նա ընդ բանս ըն
խռովեցաւ: եւ խոր
հէր ընդ միտս թէ որ
պիսի ինչ իցէ ողջոյն
ս այս::

Աւէ՛ ցնծա հրեշտակն:
մի՛ երկնչիր Մարիամ, զի
գտեր շնո՛րհս յայ : և
ահա՛ յղասջիր, և ծնցի՛
ցես որդի : և կոչեսցես
զանուն նորա յս̄ : Նա
եղիցի մե՛ծ : և որդի՛
բարձրելոյն կոչեսցի:
Եւ տացէ նմա տ̄ր ա̄ծ
զաթոռն Դաւթի հաւր
նորա : և թագաւորես
ցէ՛ ի վերայ տանն յակո
բայ յաւիտեանս : և
թագաւորութեանն
նորա վախճան՝ մի՛
լիցի ::
Եւ ասէ՛ Մարիամ ցհր
եշտակն՝ զիա՞րդ լինի ի
ցի ինձ այդ՝ քանզի
զայր ո՛չ գիտեմ ::
Պատասխանի՛ ետ հր
եշտակն և ասէ ցնա:
Հոգի՛ սուրբ եկեսցէ ի քեզ:
և զաւրութիւն բարձրե
լոյն հովանի՛ լիցի ի
վերայ քո : Քանզի որ
ծնանելոցն է ի քէն՝
սո՛ւրբ է : և որդի ի ա̄յ
կոչեսցի ::
Եւ ահա Եղիսաբեթ
ազգական քո՝ և նա՛
յղացեալ ի ծերութեան
իւրում : այս՛ վեցեր
որ՛դ ամիս է նորայ որ
ամուլն կոչեցեալ էր:
զի ո՛չ տկարասցի առ
յա̄յ ամենայն բան:
Եւ ասէ՛ Մարիամ:

ահաւասիկ կամ աղ
ախին տն։ եղիցի ի
ինձ ըստ բանի քում։
Եւ գնայց ի նմանէ
հրեշտակն։

ՅԱՐՈՒՑԵԱԼ
ՄԱՐԻԱՄ ՅԱՒՈՒՐՍ
յայնոսիկ՝ գնաց ի
լեռնակողմն փութա
պէս ի քաղաքն յուդա։
և եմուտ ի տուն զաք
արիայ՝ և ետ ողջոյն
եղիսաբեթի։
Եւ եղև իբրև լուաւ
զողջոյնն մարիամու
եղիսաբեթ՝ խաղաց
մանուկն յորովայնի
նորայ։
Եւ լցաւ եղիսաբեթ
հոգւով սրբով։ և ի ձայն
բարձր աղաղակեաց
և ասէ։
Աւրհնեալ ես դու
ի կանայս։ և աւրհ
նեալ է պտուղ որովայ
նի քո։ և ուստի է ինձ
այս՝ զի եկեսցէ մայր
տն իմոյ առ իս։
Զի ահաւասիկ իբ
րև եղև ձայն ողջու
նի քո յականջս իմ
խաղաց ցնծալով մա
նուկս յորովայնի իմում։
Եւ երանի որ հաւա
տայցէ, եթէ եղիցի
կատարումն ասացե
լոցդ նմա ի տնէ։
Եւ ասէ մարիամ։

Մեծացուցէ՛ անձն
իմ զՏէր ։ եւ ցնծացա՛ւ
հոգի իմ յԱծ փրկչի իմ ։
զի հայեցա՛ւ ի խոնար
հութիւն աղախնոյ իւրոյ ։
Զի ահա յայսմ
հետէ երանի՛ տացեն ինձ
ամենայն ազգք ։ զի
արա՛ր ինձ մեծամեծս
Հզօրն ։ եւ սուրբ է
անուն նորա ։ եւ ողոր
մութիւն նորա ազգ
ա՛ց յազգս երկիւղա
ծաց իւրոց ։
Արար զօրու
թիւն բազկաւ իւրով ։
ցրուե՛աց զամբար
տաւանս մտօք սրտ
ից իւրեանց ։

Քակեա՛ց զհզօրս
յաթոռոց ․ եւ բարձ
րացո՛յց զխոնարհս ։
Զքաղցեալս լց
ոյց բարութեամբ՝
եւ զմեծատունս ար
ձակեա՛ց ունայնս ։
Ընկալաւ զմանկեա՛յ իւր
ծառայի իւրում՝ յի
շե՛լ զողորմութիւնս ։
Որպէս խօսեցա՛ւ
առ հարսն մեր՝ աբ
րահամու եւ զաւակի
նորա ի յաւիտեանս ։
Եկա՛ց առ նմա մարիամ
իբրեւ ամիս երիս ․ եւ դար
ձա՛ւ ի տուն իւր ։
Եւ եղիսաբեթի լց
աւ ժամանակն ծնա

նդեան՝ և ծնաւ որդի ։
Եւ լուան դրացիքն և ազգա
տոհմն նորա՝ զի մեծ
արար Տր̅ զողորմու
թիւն իւր ընդ նմա՝
և խնդային ընդ նմա ։
Եւ եղև յաւուր ութ
երորդի՝ եկին
թլփատել զմանուկն.
և կոչէին զնա յանուն
հօր իւրոյ զաքարիա ։
Պատասխանի ետ
մայր նորա և ասէ՝
ոչ ։ այլ կոչեսցի յովհաննէս ։
Եւ ասեն ցնա՝ քան
զի չիք ոք յազգատոհմէ քում.
որոյ կոչի անուամբ այդուիկ ։
Ակնարկէին հօրն
նորա թէ զինչ կամիցի
կոչել զնա ։
Եւ խնդրեաց տախ
տակ ։ գրեաց և ասէ
յովհաննէս անուն ն
որայ ։
Եւ զարմացան ամ
ենեքեան ։ և բացաւ
բերան նորա վաղվա
ղակի և լեզու նորա.
և խօսէր և օրհ
նէր զած ։
Եւ եղև ահ ի վերա
ամենեցուն որ լսէին
զայս . և որ շուրջ բնա
կեալ էին զնոքօք ։
Եւ ընդ ամենայն լեռ
նակողմն հրէաստանի .
պատմէին բանքս այսոք
իկ ։

այս

Եւ եդին ամենեքեան որ
լսէինն ի միտս իւր
եանց. և ասէին. զինչ
լինիցի մանուկս այս ::
և ձեռն տն էր ընդ նմա ::

Եւ զաքարիա հայր
նորա լցաւ հոգւով
սրբով : մարգարէա
ցաւ և ասէ ::

Օրհնեալ տր
ած իէլ՝ զի յայց եղ
մեզ և արար փրկու
թիւն ժողովրդեան ի
րում : եւ յարոյց եղջ
իւր փրկութեան մեզ
ի տանն դաւթի ծառ
այ իւրոյ : որ պէս
խօսեցաւ բերանով
սրբոցն՝ որ յաւիտե
նից մարգարէքն նո
րա էին : փրկութիւն
թշնամեաց մերոց՝ ի
ձեռաց ամենայն ատե
լեաց մերոց : առնել
ողորմութիւն ընդ
հարսն մեր՝ և յիշել
զուխտն իւր սուրբ ::

Զերդումն զոր
երդուաւ աբրահամ
ու հաւր մերում, տալ
մեզ առանց երկիւղի :
և ի ձեռաց թշնամեաց
փրկելոց ::

Պաշտել զնա սրբու
թեամբ և արդարու
թեամբ առաջի նորա.
զամենայն աւուրս
կենաց մերոց ::

Եւ դու մանուկ, մարգարէ բարձրելոյն կոչեսցիս: զի երթիցես առաջի երեսաց տն, պատրաստել զճանապարհս նորա: տալ գիտութիւն փրկութեան ժողովրդեան նորա, ի թողութիւն մեղաց նոցա: Վասն գթութեան ողորմութեան այ մերոյ. որով եհաս այց առնել մեզ արեգակն ի բարձանց: Երեւել որոց ի խաւարի եւ ի ստուեր մահու նստեին: ուղղել զոտս մեր ի ճանապարհ խաղաղութեան:

Եւ մանուկն աճէր եւ զաւրանայր հոգւով:

Եւ էր յանապատ մինչեւ յաւր երեւելո իւր ելոյ նո րայ իլի:

ԵՒԵՂԵՒԸՆ
ԱՒՈՒՐՍՆ ԸՆԴԱՅՆ
ոսիկ. ել հրաման ան յաւգոստոս կայսերէ աշխարհագիր առնել ընդ ամենայն տիեզերս:

Այս առաջին աշխարհագիր եղեւ ի դատաւորութեան ասորւոց կիւրենեայ:

Եւ երթային ամենեք

քեն մտանել յաշխար
հագիւն յերուսաղէմ
իւր քաղաքն ։

Ը նկալաւ ըզգալուստն
երգաբանքն նախարարեթե՛
ընդ երեխայսն երգաբանք
դաւթի՛ ողորմի բեր
ղեհմ ։ վասն լինելոյ
նորա իմաստն եղանգեն
դաւթի ։ մտան եղ
յաշխարհ հագիւն մա
րմնամբ հանդերձ
զոր նախասահմն եր
նմա ։ եւ եր յղի ։

Ը ստեղծ իշխան եղն
նոցա անդր՝ լցան ա
ւուրք ծնանելոյ նորա ։
եւ ծնաւ զորդին իւր
զանդրանիկ ։ եւ պատ

եւս իմաստնոց աւուրս ։
եւ եղ զնոյ խմբաւոր ։
զերգս գոյընոցա
ստեղծ յիշխանութեան ։

Ը ԱՒՀՈՒԹ ։
ԵՒ ԽԱՉԵԼՈՅՆ ՅԱՆ
մինչ բազմութեանք՝
որ պահեին զպահպա
նութիւնս գիշերոյ
հաստեաց խորհրդոց ։

Ը ստեղծ ածն եր
եւեալ նոցա ։ եւ
փառքն ածն ծագեցին
առ նոսա ։ եւ երկեան
երկիւղ մեծ ։

Ը ստեղ զնոսա հր
եշտակն ։ մի երկն
չիք ։ զի աւետարան
ձեզ ...

ուրախութիւն մեծ։
որ եղիցի ամենայն
ժողովրդեանն։
Զի ծնաւ ձեզ
այսաւր փրկիչ։ որ է
աւծեալ։ տէր։ ի քա
ղաքի դաւթի։ Եւ
այս նշանակ ձեզ։
գտանիջիք մանուկ
պատեալ ի խանձա
րուրս, եւ եդեալ ի
մսուր։
Եւ յանկարծակի
եղեւ ընդ հրեշտակին
ընդ այն մեկ· բազ
մութիւն զաւրաց
երկնաւորաց՝ որ
աւրհնէին զած եւ
ասէին։

Փառք ի բարձու
նս այ։ Եւ յերկիր
խաղաղութիւն։ ի
մարդիկ հաճութի։
Եւ եղեւ իբրեւ գնաց
ին ի նոցանէ հրեշ
տակքն յերկինս, ա
սեն ցմիմեանս հով
իւքն։ Եկայք երթի
ցուք մինչեւ ցբեթղե
հէմ, եւ տեսցուք զինչ է
բանս այս որ եղեւ զոր
տէր եցոյց մեզ։
Եւ եկին փութանա
կի, եւ գտին զմար ի
ամ եւ զյովսէփ։ եւ զ
մանուկն եդեալ ի
մսուր։ եւ ծանեան
վասն բանին որ աս

ացուց նոցա զմանկ
անէն ::

Ամենեքին որ լուե
ին, զարմանային վա
սըն բանիցն զոր խօ
սեցան ընդ նոսա այ
հովիւքն ::

Մարիամ զամ է
նայն բանս զայսոսիկ
պահէր. և խելամուտ
լինէր խորոց սրտում ::

Դարձան հովիւքն
փառաւոր առնէին
և աւրհնէին զա̄ծ,
վասն ամենայնի զոր
լուան և տեսին, որ
պէս պատմեցաւ
նոցայ ::

ՒԽԲՔԲԵՒԸ

ՁԱՅՆ ԶՒՄԱՒԵՐՈՒԹ·

Թլփատել զնայ. և
կոչեցաւ անուն նո
րա յս̄. որ կոչ է
ցեալ էր ի հրեշտա
կէն. մինչ չև յղա
ցեալ էր զնայ
յորովայնի ::

ՒԽԲՔԲԵՒԸ

ՁԱՅՆ ԶՒՄԱՒԵՐ ԱՒՐ

բութեան նոցա ըստ
աւրինացն մովսեսի,
ածին զնա յե̄մ յանդի
ման առնել տն̄ : որ
պէս և գրեալ է յաւ
րէնս տն̄, թէ ամէ
նայն արու որ բանա
զարգանդ. սուրբ
տն̄ կոչեսցի ::

Դ

[Ե]ւ տալ պատարագս
ըստ ասացելոյն յաւ-
րէնս տն. զոյգս տատ-
րակաց ։ կամ երկ-
ուս ձագս աղաւնեաց։

[Ե]ւ ահա այր մի
յեմ. որոյ անուն էր
սիմէոն ։ եւ էր այրն
այն արդար, եւ երկիւ-
ղած ։ եւ ակն ունէր
մխիթարութեանն
իղի ։ եւ հոգին սուրբ
էր ի նմայ ։

[Ե]ւ էր նորա հրա-
ման առեալ ի հոգւ-
ոյն սրբոյ, մի տեսա-
նել զմահ մինչեւ
տեսցէ զաւծեալն
տն ։ եւ եկն հոգւովն
ի տաճարն ։

[Ե]ւ ի բերել ածնին ծն-
ողացն զմանուկն յս,
առնել նոցա ըստ սո-
վորութեան աւր ի
նայն իւրեանց նորա ։
եւ նա առ, ընկալ ա-
ռնա ի գիրկս իւր ։
աւրհնեաց զած եւ ասէ ։

[Ա]րդ արձակ
ես զծառայս քո տր
ըստ բանի քում խա-
ղաղութեամբ ։ զի
տեսին աչք իմ զփր-
կութիւն քո ։ զոր
պատրաստեցեր ա-
ռաջի ամենայն ժո-
ղովրդոց ։ լոյս ի
յայտնութիւն հեթա

նոսաց․ և փառք ժող
ովրդեան քում իղի։
Եւ էին հայրն և մայ
րն նորա զարմացեալ
ի վերայ բանիցն զոր
խաւսեին զնմանէ։
Եւ աւրհնեաց զնո
սա սիմէոն։
Եւ ասէ ցմարիամ
մայր նորա։ ահա
սա կայ ի գլորումն
և ի կանգնումն բազ
մաց իսրայէլի․ և ի
նշան հակառակու
թեան։ և ընդ քո իսկ
անձն անցցէ սուր։
զի յայտնեսցին ի բա
զում սրտից խոր
հուրդք։

Եւ աննայ էր անուն մար
գարէ․ դուստր փա
նուէլի՝ յազգէ
ասերայ։ սա յառաջ
ացեալ էր աւուրբք
բազմաւք։ կեցեալ
ընդ առն ամս եւթն՝
ի կուսութենէ իւրմէ։
և էր այրի՝ ամաց ութ
սուն և չորից։ որ
ոչ մեկնէր ի տաճարէն․
այլ պահովք և աղօ
թիւք պաշտէր զցայգ
և զցերեկ։
Եւ սա ի նմին ժամու
յարուցեալ էր գոհան
այր զաէ։ և խօսէ
էր զնմանէ ընդ ամե
նեսին որ ակնկալու էին

ին փրկութեանն եմի ։

Եւ իբրև կատարեցին
զամենայն այն ըստ աւրի-
նացն տն · դարձան
անդրէն ի գալիլեայ՝ ի
քաղաքն իւրեանց նա-
զարեթ ։

Եւ մանուկն աճէր և
զաւրանայր՝ իմաս-
տութեամբ ։ և շնորհքն
այ էին ի վերայ
նորայ ։

ԵՒ ԵՐԹԱՅԻՆ
ԾՆՈՂՔՆ ՆՈՐԱ
ամի ամի յեմ ի տաւն
զատկին ։ [illegible]

Եւ իբրև եղև նորա
ամք երկոտասան՝ ելա-
նէին նոքա յեմ ըստ սովո-
րութեանն տաւնին, և
կատարեցին զաւուրսն, և
դառնալով անդրէն՝ մը-
նաց յս մանուկն նորա
յեմ ։ և ոչ գիտացին
ծնողքն նորա ։ կար-
ծեցին զնմանէ թէ ընդ
ուղեկիցսն իցէ ։

Եկին իբրև աւուր միո
ճանապարհ, և խնդրէ-
ին զնա ընդ ազգա-
կանս և ընդ ծանաւթս ։ և
իբրև ոչ գտին՝ դարձ-
ան անդրէն յեմ խնդ-
րել զնա ։

Եւ եղև յետ երից աւ-
ուրց՝ գտին զնա ի
տաճարին զի նստէր
ընդ մէջ վարդապետացն ։

լսանել ի նոցանէ՝ և հար
ցանէր զնոսայ:
Զարմանային էին ամենե
քեան որ լսէին ի նմանէ,
ընդ իմաստութիւնն և
ընդ պատասխանս բանս
նորա: Եւ իբրեւ տեսին
զնա՝ զարմացան:
Եւ ասէ ցնա մայրն իւր.
որդեակ՝ զինչ գործ
գործեցեր ընդ մեզ.
ահա աւասիկ հայր քո
և ես՝ տառապեալ զք
խնդրէր եմք ըզքեզ:
Եւ ասէ ցնոսա: զի՞
խնդրէիք զիս: ոչ գի
տէիք եթէ ի տան հաւր
իմոյ պարտ է ինձ լինել:
Եւ նոքայ ոչ իմացան
զբանն զոր խաւսեցաւ
ընդ նոսայ:
Եւ էջ ընդ նոսայ. և
գնայր ի նազարէթ.
և էր նոցա հնազանդ:
Եւ մայրն նորա պահէր
զամենայն բանսն ի
սրտի իւրում:
Եւ յիսուս զարգանայր իմ
աստութեամբ և հա
սակաւ: և շնորհաւք
յայ և մարդ
կանէ:

Ի ՀՆԳԵՏԱՍ
ԱՆԵՐՈՐԴԻ ԱՄԻ
տէրութեանն տի
բերեայ կայսեր:
ի դատաւորութե
հրէաստանի պիղ

Ղ Դ Ե   Մ ԿԲ   Մր ԺԴ   Ղ Ղ   Յ Բ ՃԵ   Մ Ե

ղատոսի պոնտացւոյ
եւ ի չորրորդ պետու
թեանն գալիլեացւոց
հերովդի : եւ ի փիլի՛
պոսի եղբաւր նորա
չորրորդ պետութե,
ի տուրացւոց եւ տրա
քոնացւոց աշխարհին.
եւ ի չորրորդ պետու
թեանն լիւսանեայ աբ
իլենացւոց : եւ ի քահ
անայ ապետութե
աննայի եւ կայիափայ.
եղեւ բան այ ի վերա
յովհաննու որդւոյ
զաքարիայ յանապա
տին : եւ եկն յամ
ենայն կողմն յորդա
նանու . քարոզէր մկր

տութիւն ապաշխա
րութեան ի թողութե
մեղաց .

Որպէս եւ գրեալ է ի
գիրս պատգամաց ես
այի մարգարէի .
Ձայն բարբառոյ յանա
պատի : պատրաստ արա
րարէք զճանապարհ
տն , եւ ուղիղ արա
րէք զշաւիղս նորա .
Ամենայն ձորք
լցցին : եւ ամենայն
լերինք եւ բլուրք խոն
արհեսցին : եւ եղի
ցին դժուարինքն ի
դիւրինս : եւ առա
պարքն ի հարթ ճանա
պարհս : եւ տեսցէ

ղ յ մ մր
ե ժ ը բ

ամենայն մարմին զ
փրկութիւնն ա̅յ ։

ը
ե

Ասէր ցժողովուր
դսն ելեալս մկրտել
ի նմանէ ։ Ծնունդք
իժից ։ ո՞ ցոյց ձեզ
փախչել ի բարկութե
նէն որ գալոցն է ։
Արարէք այսուհետեւ
պտուղս արժանիս ա
պաշխարութեան ։
Եւ մի՛ սկսանիցիք
ասել եթէ ունիմք
հայր զաբրահամ ։
զի ասեմ ձեզ ։ ե
թէ կարող է ա̅ծ ի
քարանցս յայսցանէ
յարուցանել որդիս
աբրահամու ։

Այժմ ահաւասիկ ·
տապար առ արմին
ծառոց կայ ։
Ամենայն ծառ
որ ոչ առնէ պտուղ
բարի · հատանի ի
եւ ի հուր արկանի ։

Գ

թ
ժ

Հարցանէին զնա
ժողովուրդքն եւ ասէ
ին · իսկ արդ զի՞նչ
գործեսցուք ։
Պատասխանի ետ
եւ ասէ ցնոսա ։
որ ունիցի երկուս հան
դերձս · տացէ զմին
այնմ ուրոյ ոչն գոյցէ ։
եւ որ կայցէ կերակուր ·
նոյնպէս արասցէ ։
Եկին եւ մաքսաւորք

շ ծ շ
ը ժ թ

մըկրտել ։ եւ ասեն ցնա՛
վարդապետ՝ զինչ
գործեսցուք ։
Եւ նա ասէ ցնոսա։
մի ինչ աւելի քան ըզ
հրամայեալն ձեզ առ
նիցէք ։
Հարցանէին զնայ
եւ զինուորք ոմանք,
եւ մեք զինչ գործեսցուք։
Ասէ ցնոսայ ։ մի
զոք խռովեսջիք ։ եւ մի
զոք զրպարտեսջիք։
շատ լիցին ձեզ թո
շակքն ձեր ։
Մինչ ակն ունէին էր
ժողովուրդն, եւ խոր
հէին ամենեքեան ի սիր
տս իւրեանց վասն
յովհաննու՝ մի թէ նա
իցէ քրիստոսն ։
Պատասխանի ետ նոսա ամե
նեցուն ասէ ։ Ես
մկրտեմ զձեզ ջրով ։
բայց գայ զօրաւորագոյն
քան զիս ։ զորոյ չեմ
բաւական բառնալ ալ
զկաւշիկս ։ նա մկր
տեսցէ զձեզ հոգւով
սրբով եւ հրով ։
Որոյ հեծանոցն ի
ձեռին իւրում։ սրբել
զկալ իւր ։ ժողովես
ցէ զցորեանն ի շտեմ
արանս իւր ։ եւ զյարդն
այրեսցէ անշէջ հրով ։
Բազում եւս այլ ինչ
մխիթարութեամբ

Ղ Յ Ժ Մր
Ժ ՉԷ-ՁԴ-ՁԵ ԺԱ Դ
ԺԱ ԺԲ

աւետարանէր ժողովրդեան։

Այլ հերովդէս
չորրորդապետն յան
դիմանեալ ի նմանէ.
վասն հերովդիադա
կնոջ փիլիպոսի եղ
բաւր իւրոյ. եւ վասն
ամենայն չարեացն
զոր գործեաց հերով
դէս՝ յաւել եւ զայն
ի վերայ ամենայնի.
եւ ետ ի բանդի զյով
հաննէս։

Եւ եղեւ ի մկրտել ամ
ենայն ժողովրդեանն,
եւ յիսուսի մկրտեալ եւ
կալ յաղօթս, բա
նալ երկնից եւ իջա
նել հոգւոյն սրբոյ

մարմնաւոր տեսլեամբ
իբրեւ զաղաւնի ի վերա
նորա։

Եւ ձայն յերկ
նից եղանէր. դու ես
որդի իմ սիրելի. ընդ
քեզ հաճեցայ։

Եւ ինքն յս. էր ամաց
իբրեւ երեսնից սկսեալ
որոց որպէս եւ կար
ծէր որդի։ Յովսեփու։

Որ յակովբայ ն։
Որ հեղեայ ն։
Որ մատաթեայ ն։
Որ ղեւեայ ն։
Որ մելքեայ ն։
Որ յաննեայ ն։
Որ յովսեփայ ն։
Որ մատաթեայ ն։

ՈՐ ամովսայ ն։
ՈՐ նաւ ումայ ն։
ՈՐ եսղեայ ն։
ՈՐ նանգեայ ն։
ՈՐ մաաթեայ ն։
ՈՐ մատ տաթեայ ն։
ՈՐ սեմեայ ն։
ՈՐ յովսեփեայ ն։
ՈՐ յուդեայ ն։
ՈՐ յովնանեայ ն։
ՈՐ ռեսեայ ն։
ՈՐ զորոբաբէլին։
ՈՐ սաղաթիէլ ին։
ՈՐ ներեայ ն։
ՈՐ մելքեայ ն։
ՈՐ ադդեայ ն։
ՈՐ կոսամայ ն։
ՈՐ եղմովդամայ ն։
ՈՐ էրեայ ն։

ՈՐ յեսուայ ն։
ՈՐ եղիազարայ ն։
ՈՐ յովրիմայ ն։
ՈՐ մատթեայ ն։
ՈՐ ղևեայ ն։
ՈՐ սիմէ ովնի ն։
ՈՐ յուդայ ի ն։
ՈՐ յովսեփայ ն։
ՈՐ յովնանեայ ն։
ՈՐ եղեակիմայ ն։
ՈՐ մեղթեայ ն։
ՈՐ մէննայ ն։
ՈՐ մատ տաթեայն։
ՈՐ նաթ անայ ն։
ՈՐ դաւթի ն։
ՈՐ յեսս եայ ն։
ՈՐ ովբեդայ ն։
ՈՐ բոոսայ ն։
ՈՐ սաղմանայ ն։

ՈՐ Նաասոնի ն:
ՈՐ Ամինադաբայ ն:
ՈՐ Արամայ ն:
ՈՐ Ադմեայ ն:
ՈՐ Առնեայ ն:
ՈՐ Եսրոմայ ն:
ՈՐ Փարեսի ն:
ՈՐ Յուդայի ն:
ՈՐ Յակոբայ ն:
ՈՐ Իսահակայ ն:
ՈՐ Աբրահամու ն:
ՈՐ Թարայի ն:
ՈՐ Նաքովրայ ն:
ՈՐ Սերուքայ ն:
ՈՐ Ռագաւայ ն:
ՈՐ Փաղեկայ ն:
ՈՐ Եբերայ ն:
ՈՐ Սաղայի ն:
ՈՐ Կայնանայ ն:

ՈՐ Արփաքսադայ ն:
ՈՐ Սեմայ ն:
ՈՐ Նոյի ն:
ՈՐ Ղամեքայ ն:
ՈՐ Մաթուսաղայի ն:
ՈՐ Ենովքայ ն:
ՈՐ Յարեդի ն:
ՈՐ Մաղաղիելի ն:
ՈՐ Կայնանայ ն:
ՈՐ Ենովսայ ն:
ՈՐ Սեթայ ն:
ՈՐ Ադամայ ն:
ՈՐ Աստուծոյն :

Է / ԺԵ / Է

Եւ Յս լի հոգւովսրբով
դարձաւ ի յորդանանէ.
և վարէր հոգւովն սր
բով յանապատ աւուրս
քառասուն, փորձել ի
սատանայէ :

Ղ Մ Վ
Ժ Ժ Ղ

ոչ եկեր՛ եւ ո՛չ արբ
յաւուրսն յայնոսիկ։
ւ ի կատարելն նո
ցայ՝ քաղցեաւ ։
ւ ասաց ցնա սատա
նայ ։ եթէ որդի ես այ՛
ասա՛ քարիդ այդ մէկ
զի հաց լիցի ։
ատասխանի ետ նմա
յս եւ ասէ ։ գրեալ է՝
թէ ո՛չ հացիւ միայն
կեցցէ մարդ ՝ այլ ամե
նայն բանիւ որ ելանէ
ի բերանոյ այ ։
ւ հանեալ զնայ ի
լեառն մի բարձր ․ եցոյց
նմա զամենայն թա
գաւորութիւնս աշխ
արհի ի վայր կեան ժամ
անակի ։ եւ ասէ ցնա
սատանայ ։ քեզ տաց
զայս ամենայն իշխանու
թիւնս եւ զփառս սոցա
զի ինձ տուեալ է , եւ ում
կամիմ տամ զդա ։
արդ դու եթէ անկեալ
երկիր պագանիցես ա
ռաջի իմ ․ քեզ եղիցի ամենայն ։
ատասխանի ետ նմա
յս եւ ասէ ։ գրեալ է․ եր
կիր պագցես տն այ
քում ․ եւ զնա մի այն
պաշտեսցես ։
ւ ած զնա յեմ ․ եւ կա
ցոյց ի վերայ աշտարա
կի տաճարին ․ եւ ասէ
ցնա ․ եթէ որդի ես այ ․
արկ զքեզ աստի ի վայր ։

շ մ
ժը ժը

զի գրեալ է թէ հրեշտա
կաց իւրոց պատուիրէ իւ
րեալ վասն քո պահել
զքեզ։ զի ի վերայ ձեռաց
բարձցեն զքեզ. մի երբեք
հարցես զքար ի
զոտն քո։

Պատասխանի ետ նմա
յիս եւ ասէ. ասա ա
ցեալ է թէ մի փորձես
ցես զՏր ած քո։

Եւ կատարեալ զամե
նայն փորձութիւնս
սատանայ, ի բաց
եկաց ի նմանէ
առ ժամանակ մի։

ԴԱՐՁԱՒ
ՅՍ ԶՕՐՈՒԹԵԱՄԲ
հոգւոյն ի գալիլեա։

Եւ ել համբաւ զնմանէ
ընդ ամենայն կող
մանս գաւառին։ Եւ
նա ուսուցանէր ի ժո
ղովուրդս նոցա՝ փա
ռաւորեալ յամենե
ցունց։

Եւ եկն ի նազարէթ
ուր սնեալն էր։ Եւ
մտեալ ըստ սովորու
թեան իւրում յաւուրն
շաբաթու ի ժողովուրդն։

Եւ ետուն նմա գիրս
զեսայեայ մարգարէ։
Եւ յարեաւ ընթեռնուլ։

Եւ իբրեւ եբաց զգիրսն.
եգիտ զայն տեղին յորում
գրեալն էր։

Հոգի տն ի վերայ իմ։

վասն որոյ օծ իսկ
զիս: Աւետարանել
աղքատաց առաքեաց
զիս: Բժշկել զբեկեա
լս սրտիւ: Քարո
զել գերեաց զթողու
թիւն: Եւ կուրաց տե
սանել: Արձակել զ
վիրաւորս ի թողու
թիւն: Քարոզել ըզ
տարեկանն ընդունելի Տեառն:

Եւ խփեալ զգիրսն
ետ ցպաշտօնեայն
եւ նստաւ:

Եւ ամենեցուն որ էին ի
ժողովրդեանն էին
աչք ի նա հայեալ էին:
Եւ սկսաւ ասել ցնո
սա: Այսօր լցեալ է
գիրքս այս յականջս
ձեր:

ժգ / ա

Եւ ամենեքին վկայ
էին նմայ: Եզարմա
նային ընդ բանս շը
նորհացն որ ելանէ
ին ի բերանոյ նորա:
Եւ ասէին, ո՞չ սա է
որդին Յովսեփա:

ի / բ

Եւ ասէ ցնոսայ:
Ապաքէն ասիցէ՞ք առ
իս զառակս զայս:
Բժիշկ՝ բժշկեա՛ զանձն
քո: Որչափ լուաք զոր
արարեր ի Կափառ
նաւում՝ արա եւ աստ
ի քում գաւառի:

իա / գ

Եւ ասէ, ամէն ասեմ
ձեզ: Թէ ոչ է մարգա

Ղ	Յ	Մ	Մր
ժգ	խգ	ճխա	ծ
ի			
իա	ժէ	ճխբ	ծա

իբ
դ

րէ ընդունելի ի քա-
ղաքի իւրում ։
Արդարեւ ասեմ
ձեզ ։ զի բազում այ-
րիք էին յաւուրս Եղի-
այի յԻսրայէլ , յոր-
ժամ փակեցան
երկինք զերեքամեան
եւ զվեց ամիս , եւ ե-
ղեւ սով մեծ ընդ ա-
մենայն երկիր ։ եւ ոչ
առ մի ի նոցանէ ա-
ռաքեցաւ Եղիայ
բայց միայն առ
Սարեփթայ Սիդո-
նացւոց առ կին մի
այրի ։
Եւ բազում բորո-
տք էին յԻսրայէլ ։ առ
Եղիսէիւ մարգարէ-
իւ ։ եւ ոչ ոք ի նոցա-
նէ սրբեցաւ ։ բայց
միայն Նէեման աս-
որի ։
Եւ լցան ամենե-
քին բարկութեամբ ի
ժողովրդեանն իբ-
րեւ լուան զայս ։ Եւ
յարուցեալ հանին
զնա արտաքոյ քաղա-
քին ։ Եւ ածին զնա
մինչեւ յառն եւ անն
լերինն յորոյ վերայ
քաղաքն նոցա շի-
նեալ էր ։
մէջ նոցա գնայր ։
Եւ [illegible]
[illegible]

Զ
իբ

[illegible]

[illegible]

Եւ երթայր հռչակ
զնմանէ յամենայն այն
տեղիս շուրջ զգաւա
ռաւօրն:

Թ

ԻԸ
Է

Եւ յարուցեալ ի ժող
ովրդենէ անտի՝ ե
մուտ ի տուն սիմոնի:
զոքանչ սիմոնի տագ
նապէր ջերմամբ մե
ծաւ. և աղաչեցին ըն
զնա վասն նորա:
եկեալ առ նմայ. սաս
տեաց ջերմանն և եթող
զնա. և վաղվաղ ա
կի յարեաւ և պաշտէր
զնոսայ:

Ժ

Եւ ընդ մուտ արև(ու)ն մտա
նել՝ ամենեքեան որոց
էին հիւանդք ախտաժետ
ցաւօք. բերէին զնո
սա առ նա: և նա իւր
աքանչիւր ումեք ի նո
ցանէ, դնէր զձեռս և
բժշկէր զնոսայ:

ԻԹ
Է

Ելանէին դևք ի
բազմաց. աղաղակէ
ին և ասէին թէ դու
ես որդի այ:

Եւ սաստէր ցնոսայ
պապանձ կացարուք:
և ոչ տայր նոցա թոյլ
խօսել՝ զի գիտէին
զինքն թէ
քս է:

Լ
Է

ԵՒ ԻԲՐԵՒ ԵՂԵՒ ԱՅԳ
ԵՂԵՒ . ԵԼ ԳՆԱՑ ՅԱ
նապատ տեղի: և
ժողովուրդքն խնդր

Հ	Մ	Մր
ԻԸ	ԿԵ	ԽԵ

Հ	Մ	Մր
ԻԹ		ԴԻԸ
ԻԸ	ԽԵ	

րէին զնա : Եկին մին
չև առ նա . և արգելու
ին զնա զի մի գնասցէ
ի նոցանէ ::
Եւ նա ասէ ցնոսա :
և այլոց քաղաքաց ևս
պարտ է ինձ աւետա
րանել զարքայու
թիւննայ , զի յայն իսկ
առաքեցայ ::
Եւ քարոզէր ի ժող
ովուրդսն գալիլեացւոց ::
Եւ եղև ի խռնել զնո
վաւ ժողովրդեանն ,
և լսել զբաննայ . և
ինքն կայր առ ծով ա
կին գեննեսարեթայ :
և ետես երկուս նաւս
զի կային առ ծովակին :

Ժա

և ձկնորսքն ելեալ ի նաւ
աց՝ լուանային զգործիսն ::
Եմտայ ի մի նաւ ուրն
որ էր սիմոնի ՝ և աղա
չեաց զնա սակաւ ինչ
տանել ի ներքս ի ցամա
քէն : և նստեալ ուսու
ցանէր ի նաւէ անտի
ըզ ժողովուրդսն ::
Իբրև լռեաց ի խա
ւսիցն , ասէ ցսիմովն .
խաղաց ի խորն , և ար
կէք զգործիս ձեր յորս ::
Պատասխանի ետ սի
մովն և ասէ ցնա :
Վարդապետ՝ զամ են
այն գիշերս աշխատ եղ
աք , և ոչ ինչ կալաք :
բայց ի բանն քո՝

...րկ ցուցք զգործ ձեռս մեր ։
[Զ]այս իբրև արարին
փակեցին ի ներքս բազ
մութիւն ձկանց յոյժ.
մինչև պատառել էին
ուռկանք նոցա. և ակն
արկէին որսա կցացն ի
միւս նաւին, գալ օգ
նել նոցա ։
[Ե]ւ եկին՝ և լցին եր
կոքին նաւքն մինչև
մերձ ընկղմել նոցա ։
[Բ]այց սիմոն պետրոսն իբ
րև ետես, անկաւ առ
ծունկս յի(սուս)ի և ասէ. ե
լ յինէն տր, զի
այր մեղաւոր եմ ես ։
[Զ]արհուրանք ահ պատեաց
զնա, և զամենեսեան
որ ընդ նմայն էին վասն
որսոյ ձկանցն զոր ըմբռ
նեցին ։ Նոյնպէս ըզ
յակոբոս և զյովհան
նէս զորդիսն զեբեդեա
որ էին որսա կիցք
սիմոնին ։
[Ե]ւ ասէ ցսիմոն յս ։
մի երկնչիր ։ յայսմհետէ
և զմարդիկ որս ա
ցես ի կեանս ։
[Ե]ւ հանեալ զնաւն
ի ցամաք․ թողին զամե
նայն և գնացին
զհետ նորա ։
[Ե]Ւ ԵՂԵՒ Ի ԼԻՆԵԼՆ
ՆՈՐԱ Ի ՄԻՈՒՄ
քաղաքացն՝ ահա այր մի
լի բորոտութեամբ ։

Ղ　Մ　Մբ
ՃԲ　Խա　Ծ
ՃԳ　Կգ

իբրեւ ետես զՅս՝ անկեալ
ի վերայ երեսաց՝ աղա-
չէր զնա եւ ասէ. Տէր,
եթէ կամիս՝ կարող ես
զիս սրբել:
Ձգեաց զձեռն իւր՝
հպեցաւ նմա եւ ասէ. կա-
միմ՝ սրբեաց: Եւ
վաղվաղակի գնաց ի
նմանէ բորոտութիւնն:
Եւ նա պատուէր ետ
նմա մի՛ ումեք ասել:
այլ թէ երթ ցոյց զանձն
քահանային՝ եւ մատ-
ոյ պատարագ վասն
սրբութեան քոյ՝ որ-
պէս եւ հրամայեաց Մով-
սէս ի վկայութիւն նոցա:
Եւ տարածանէր առաւել
բանն զնմանէ. եւ ժո-
ղովէին առնա ժողով-
ուրդք բազումք լսել՝
եւ բժշկել ի հիւանդու-
թեանց իւրեանց:
Եւ նա խոյս տայր
յանապատ տեղիս՝
եւ կայր յաղ-
օթս:
ԵՒ ԵՂԵՒ ԻՄԻ-
ՈՒՄ ՅԱՒՈՒՐՑ՝ ԵՒ
ինքն ուսուցանէր:
եւ փարիսեցիքն եւ օ-
րէնսուսոյցն վարդապետք
նստեալ էին: որ ժողո-
վեալ էին յամենայն
քաղաքաց գալիլեա-
ցւոց, եւ հրէաստանի,
եւ Եմի, եւ զաւրութն

ԼԷ / Բ
ԼԸ / Բ
ԼԹ / Ժ

Ղ	Յ	Մ	Մր
ԼԷ	ԽՂ	ԻԳ	ԻԵ

Ղ	Մ	Մր
ԼԸ	ՃԽԹ	ԿԴ
ԼԹ	ՃԾԳ	ԿԹ

ծգ
է

ծգ
է
ա

տն̄ էր ի բժշկել զնոսա ։

Եւ ահա արք բերէին
մահճաւք զայր մի որ
էր անդամալոյծ ։ եւ
խնդրէին զնա մուծա
նել ի ներքս · եւ դնել առ
աջի նորա ։ Եւ իբրեւ
ոչ գտանէին թէ ընդ
որ մուծանիցեն զնա
ի ներքս վասն ամբոխին՝
ելին տանիսն՝ եւ ի ցըռ
ոյն կախեցին զնայ՝
եւ իջուցին մահճաւքն
հանդերձ ի մէջ · առ
աջի յի ։

Եւ տեսեալ զհաւա
տսն նոցա՝ ասէ ցնա ·
այր դու · թողեալ լի
ցին քեզ մեղք քո ։

Սկսան խորհել դը
պիրքն եւ փարիսեցիք
եւ ասեն · ո՞վ է սայ որ
խօսի զհայ հոյութն̄ ։
ո՞ կարէ թողուլ զմեղս ·
բայց միայն Ած̄ ։

Իբրեւ գիտաց յս̄ զ
խորհուրդս նոցա՝
պատասխանի ետ եւ
ասէ ցնոսա ։ Զի՞ խոր
հիք ի սիրտս ձեր · Զի՞նչ
դիւրագոյն է ։ ասել՝
թողեալ լիցին քեզ
մեղք քո · եթէ ասել
արի՛ եւ գնա ։

Այլ զի գիտասջիք
եթէ իշխանութի՛ն
ունի որդի մարդոյ
յերկրի թողուլ զմեղս ։

ղ յ մ մր
ե ե հ ի

Աւն ցանկալեա
լծն՝ քրիստոսի․ որ
ու զմահ խաչին սերտ
խոստունքն ։

Երաւ ճառագայթն յար
ուցեալ առաջի յամենե
ցուն․ առ զերկրաւոր
վերա անկեալն դրներ․
գնաց խոստուներ՝ եւփա
ռաւոր առնել զան ։

Օրհնեմք կոչման
զամենեսեան․ եւփառ
աւոր առնելին զան ։

Իբեղէն ահեր․ եւ ս
սեն թէ տես ըզ
պատուր նորին ։

ԵՒՅԵՏԱՅՍ
ՍՈՐԻԿ ԵԼ ԱՆՏԻ ․ԵՒԵ
տես մաքսաւոր մի, որում

անուն էր ղեւի․ զի նստ
էր ի մաքսաւորութեն․
Ւասէ ցնա՝ եկ զկնի իմ։

Եւ թողեալ զամենայն՝
յարեաւ գնաց զկնի նորա։

Եւ արար ընդունելու
թիւն մեծ նմա ղեւի ի
տան իւրում ։

Եւ էր ժողով՝ բազ
ում մաքսաւորաց՝ և
այլոց որ էին բազմեալ
ընդ նոցա ։

Եւ տր տրտնջէին փա
րիսեցիքն և դպիրք
նոցա զնմանէ առ աշա
կերտսն նորա և ասէ
ին․ ընդէ՞ր ընդ մաք
սաւորս և ընդ մեղ ա
ւորս ուտէք և ըմպէք ։

Ղ Մ Մր
ԼԶ ՀԱ ԽԱ

Ղ Մ Մր
ԼԷ ՀԲ ԽԲ

Պատասխանի ետ յս
եւ ասէ ցնոսա ։ ոչ՝
են պիտոյ բժիշկք ողջոց
այլ հիւանդաց ։ եւ
ոչ եկի կոչել զարդարս՝
այլ զմեղաւորս յապ
աշխարութիւն ։
Եւ նոքա ասեն ցնա՝
ընդէ՞ր աշակերտքըն
յովհաննու եփարիսե
ցւոցն պահեն սաստիկ
եւխնդրուածս առնեն՝
իսկ քոյդ ուտեն եւ ըմպեն ։
Եւ յս ասէ ցնոսայ ։
միթէ կարող իցէք մանկ
անց առագաստին ,
մինչ փեսայն ընդ նո
սա իցէ՝ հրամայել առնել
պահել ։ Եկեսցեն
աւուրք յորժամ բարձ
ցի ի նոցանէ փեսայն՝
եւ ապա պահեսցեն յա
ւուրսն յայն աւուր ։
Ասաց եւ առակս մի
առ նոսա ։ Թէ ոչ ոք
արկանէ նոր հանդ
երձ՝ ի վերայ հնա
ցեալ ձորձոյ ։ ապա
թէ ոչ՝ եզնորն պա
տառէ , եընդ հնոյն
ոչ միաբանի կարկատն
որ ի նորոյն ։
Եւ ոչ ոք արկանէ
գինի նոր՝ ի տիկս
հինս ։ ապա թէ ոչ՝
պայթուցանէ գինին
նոր զտիկսն հինս ։
ինքն հեղու , եւ տիկքն

կորընչին: այլ զգինին նոր
ի տիկս նորս արկանելին
և երկոքին պահին:
Եւ ոչ ոք ըմպէ զհինն՝
և կամի իսկ զնորն: քան
զի ասէ թէ հինն
քաղցրագոյն է:

ԵՒ ԵՂԵՒ Ի ՇԱԲ
ԱԹՈՒՆ ԵՐԿՐՈՐԴ
ում առաջնումն, անցա
նել նմա ընդ արտոր
այսն: և աշա կերտքն
նորա կորզէին հասկ.
շփէին ընդ ձեռս և ուտէին:
Ոմանք ի փարիսեցւ
ոցն ասէին ցնոսայ:
զինչ գործէք՝ որ չէ ար
ժան ի շաբաթու:
Պատասխանի ետ յս

և ասէ ցնոսա: չիցէ
ընթերցեալ ձեր զոր
արարն դաւիթ: յոր
ժամ քաղցեաւն ինքն
և որ ընդ նմայն էին:
զիարդ եմուտ նայ ի
տուն նայ, և զհացս
առաջաւորութեանն
եկեր, և ետ այնոցիկ
որ ընդ նմայն էին: զոր
ոչ էր արժան ումեք ու
տել՝ բայց միայն քահ
անայապետիցն:
Եւ ասէ ցնոսա: տէր է
որդի մարդոյ և շաբաթու:
Եւ եղև ի միւսում
շաբաթուն, մտանել
նմայ ի ժողովուրդն
և ուսուցանել: և էր

խա Բ — ձե — խբ Բ

ղ խա | մ ձծդ | մր իղ | ղ խբ | մ ձծղ | մր խէ

անդ այր մի. և ձեռն
իւր աջ՝ գօսացեալ էր։
Սպասէին նմա
դպիրքն և փարիսեցիք՝
թէ ի շաբաթու բժշ
կիցէ, զի գտանի
ցեն չարախօսու
թիւն զնմանէ։
Եւ նա գիտէր զխոր
հուրդս նոցա։
Ասէ ցայրն որ
ձեռն գօսացեալ էր՝
արի՛ անց ի մէջ։ Եւ
նա յարուցեալ եկաց։
Ասէ ցնոսա Յս.
Հարցից ինչ ցձեզ։
զինչ արժան է շա
բաթու. բարի ինչ
առնել՝ եթէ չար
գործել։ Ոգի մի՝ ապ
րեցուցանել՝ եթէ
կորուսանել։
Եւ հայեցեալ շուրջ
զամենեքումբք զայ
րագինն՝ ասէ ցայրն՝
ձգեա՛ զձեռնքո։ Եւ
նա ձգեաց։ Եւ հաս
տատեցաւ ձեռն նո
րա իբրև զմիւսն։
Եւ նոքա լցան յիմա
րութեամբ։ Եւ խօսէ
ին ընդ միմեանս
եթէ զինչ առնի
ցեն Յի։

ծզ
իզ
է

ԵՒԵՂԵՒՅ
ԱՒՈՒՐՍՆ ՅԱՅՆ
ոսիկ. ել ի լեառն կալ
յաղօթս։ Եւ հանէր

շ ն մր
իզ ձամբ կթ

զգիշերն ողջոյն յաղ
աւթսն Այ ։

խդ
Բ

Եւ իբրեւ այգ եղեւ՝ կո
չեաց զաշակերտսն իւր։
Եւ ընտրեաց ի նոցանէ
երկոտասանս զորս եւ
առաքեալս անուանեաց։
Զսիմովն՝ զոր եւ
պետրոս անուանեաց։
եւ զանդրէաս զեղբայր
նորա ։ զյակովբոս՝
եւ զյովհաննէս ։ զփիլ
իպպոս, եւ զբարթող
ոմէոս ։ զմատթէ
ոս, եւ զթովմաս ։ զյա
կովբոս ալփեայ՝ եւ զ
սիմոն զկոչեցեալն նախան
ձայոյզ ։ եւ զյուդա յակոբ
եան՝ եւ զյուդա իսկարիովտ
ացի՝ որ եղեւ իսկ մատնիչ ։

խե
Ա

Եւ իջեալ նոքաւք ի
տեղի մի տափարակ՝ եւ
ժողովք աշակերտացն
նորա ։ եւ բազմութիւն
յոյժ ժողովրդեան ամե
նայն հրէաստա
նէ. եւ յԵմէ, եւ յայնմ
կողմանէ ։ եւ ի ծովե
զերէն տիւրոսի եւ սի
դոնի, որ եկին լսել ի
նմանէ՝ եւ բժշկել ի
հիւանդութեանց իւ
րեանց ։ եւ նեղեալքն
յայսոց պղծոց՝ բժշ
կէին ։ եւ ամենայն
ժողովուրդն խնդրէր
մերձենալ ի նա ։ զի
զաւրութիւն բազում
ելանէր ի նմանէ եւ բժշկէր

Ղ	Մ	Մր
խդ	Ճ	Ւ

Ղ	Յ	Մ	Մր
խե	խզ	խդ	իե

ծէ

կէր զամենեսեան նոսա :·

Եւ նա ամբարձ զաչս
իւր յաշակերտսն իւր
եւ ասէ :·

Երանի է աղքատա
ցդ հոգւով՝ զի ձերն է
արքայութիւն երկնից :·

Երանի որ քաղցեալ
էնայժմ՝ զի յագեսցին :

Երանի որ լան այժմ՝
զի ծիծաղեսցին :·

Երանի էք յոր
ժամ նախատեսցեն ըզ
ձեզ մարդիկ, եւ յորժամ
որոշեսցեն զձեզ եւ
նախատեսցեն · եւ հանի
ցեն անուն չար զձէնջ
վասն որդւոյ մարդոյ ·
ուրախ լինիջիք յաւուր

յայնմիկ եւ ցնծասջիք ·
զի ահա վարձք ձեր բա
զում են յերկինս · Ըստ
նմին օրինակի առ
նէին մարգարէիցն
հարքն նոցա :·

Բայց վայ ձեզ մե
ծատանցդ՝ զի ընկ
ալայք զմխիթարու
թիւն ձեր :·

Վայ ձեզ որ յագեալ
էք այժմ՝ զի քաղցիցէք :·

Վայ ձեզ որ ծիծաղ
իք այժմ՝ զի սգայց
էք եւ լայցէք :·

Վայ ձեզ յորժամ
բարի ասիցեն զձէնջ
ամենայն մարդիկ ·
զի այնպէս առնէին ին

Ղ Ժ
խղ ծէ
խե ծը
խը
խթ

Ղ
ծ
ծա

սուտ մարգարէիցն
հարք նոցա ։

ծբ/ե Այլ ձեզ ասեմ որ
լսէքդ ։ սիրեցէք զթ
շնամիս ձեր ։ բա
րի արարէք ատելեաց
ձերոց ։ աւրհնեցէք զա
նիծիչս ձեր ։ աղաւթս
արարէք ի վերայ նեղ
չաց ձերոց ։

ծգ/ե Որ հարկանէ զծը
նաւտդ քո ․ մատո նմա
և զմիւսն ։ և որ հանէ
ի քէն զբաճկոն քո ՝
մի արգելուր ի նմանէ
և զշապիկս քո ։ Ամե
նայնի որ խնդրէ ի քէն՝
տուր ։ և զոր ինչ հանէ
ք ի քէն՝ մի պահանջեր ։

Ղ Մ
ծբ խ
ծգ լը

ծդ/ե Եւ որպէս կամիք թէ
արասցեն ձեզ մարդիկ՝
այնպէս և դուք արա
րէք նոցա ։

ծե/ե Եւ եթէ սիրէք դուք զ
զսիրելիս ձեր՝ զինչ
շնորհ է ձեր ։ զի և
մեղաւորք սիրեն զսի
րելիս իւրեանց ։

Եւ եթէ բարի առնէք
բարերարաց ձերոց՝
որ շնորհ է ձեր ։ զի և
մեղաւորք զնոյն գոր
ծեն ։

Եւ եթէ տայք փոխ
այնոցիկ յորոց ակն ու
նիք առնուլ՝ որ շնորհ է
ձեր ։ քանզի և մեղաւ
որք մեղաւորաց փոխ

Ղ Մ
ծդ ծդ
ծե խա

տան, զի առցեն անդ-
րէն ըզկշիռն ։

Բայց սիրեցէք ըզ-
թշնամիս ձեր ։ բարի
արարէք ատելեաց ձե-
րոց ։ և տուք փոխ ու-
ստի ոչ ակն ունիցիք
առնուլ ։ և եղիցին
վարձք ձեր բազում ։
և եղիջիք որդիք բարձ-
րելոյն ։ զի նա քաղց-
րէ ի վերայ չարաց և ա-
պաշնորհաց ։

Եղերուք գթածք ։ որ-
պէս և հայրն ձեր գը-
թածէ ։

Մի դատիք՝ և ոչ դա-
տիցիք ։ մի պատժէք՝
և ոչ պատժիցիք ։ ար-
ձակեցէք՝ և արձակեսջիք ։
տուք՝ և տացի ձեզ ։
չափ՝ բարի՝ թաթա-
ղուն շարժուն զեղուն,
տացեն ի գոգս ձեր ։
նովին չափով որով
չափէք՝ չափեսցի ձեզ ։

Ասաց և առակ
մի առ նոսա ։ մի թէ
կարիցէ կոյր կուրի
առաջնորդել ։ ոչ ա-
պաքէն երկոքեան ի
խոր անկանիցին ։

Ոչ է աշակերտ լա-
ւքան զվարդապետ իւր ։
ամենայն կատարեալն՝
եղիցի իբրև զվարդա-
պետ իւր ։

Զի տեսանես զշիւղ

յական եղբօր քո՞ և
քում ականդ զգեր
անդ ոչ նշմարես ։

Կ ամ զիա՞րդ կա
րես ասել եղբօր
քո` եղբայր . թող
հանից զշիւղդ յա
կանէ քումմէ , և
դու ի քում ականդ
զգերանդ ոչ տեսանես ։

Կ եղծաւոր` հան
նախ զգերանդ յա
կանէ քումմէ . և ա
պա հայեսցիս հա
նել զշիւղդ յական ե
ղբօր քո ։

կ/ե Զ ի ոչ է ծառ բա
րի` որ առնէ պտու ղ
չար ։ և ոչ դարձեալ
ծառ չար` որ առնէ
պտուղ բարի . զի
իւրաքանչիւր ծառ`
ի պտղոյ իւրմէ ճա
նաչի ։

կա/ե Զ ի ոչ եթէ ի փ
շոց քաղեն թուզ ։
և ոչ ի մորենւոյ կթ
են խաղող ։

կբ/ե Ա յր բարի` ի
բարի գանձէ ոււջ
սրտի իւրոյ բղխէ
զբարի ։ և այր
չար` ի չարէն բղխէ
զչար . քանզի ի
յաւելուածոյ սր
տին խօսի բեր
ան նորա ։

կգ/զ Զ ի կոչէք զիս տէր

ղ մ
կ իբ

ղ յ մ
կա ծէ
կբ
կգ ձկղ ծթ

տր, և զոր ասեմն
ոչ առնէք ::

կէ
ե

Ամենայն որ
գայ առ իս, և լսէ զ
բանս իմ և առնէ
զնոսա՝ ցուցից ձ
ձեզ ում նմանէ ::
Նմանէ առն որ
շինիցէ տուն, որ
փորեաց՝ և խորեաց՝
և եդ հիմն ի վերայ
վիմի : ի յառնել
հեղեղաց՝ բախեաց
գետ զտունն և ոչ
կարաց շարժել զնա :
զի հաստատեալ էր
հիմն ի վերայ վիմի ::
Իսկ որ լուաւ զբանս
իմ և ոչ արար, նմա
նէ առն որ շինիցէ
տուն ի վերայ հողոյ
առանց հիման :
զոր բախեաց գետ՝
և վաղվաղակի ան
կաւ : և եղև կործ
անումն տանն
այնորիկ մեծ ::

կը
դ

ԵՒ ԻԲՐԵՒ ԿԱՏ
ԱՐԱՑ ԶԱՄԵՆԱՅՆ

բանսիւր ի լսելիս ժող
ովրդեանն, եմուտ ի
կափառնայում ::

ծր

Հարիւրապետի ու
րումն ծառայ չար ա
չար հիւանդացեալ էր.
մերձ էր ի վախճանել :
որ էր նմա պատուական ::

ղ ձ
կէ կա

Իբրև լուաւ զՅէ՝
առաքեաց զծերսն
Հրէից աղաչէր զնա
զի եկեալ ապր . և
ցուսցէ զծառայ այն
նորայ ։
Եւ նոքա եկեալ առ
Յս՝ աղաչէին զնայ
ստէպ և ասէին ։ Թէ
արժանի է որում դու
շնորհեսցես զայս ։
զի սիրէ զազգս մեր ։
և զժողովրդանոցն
նա՛ շինեաց մեզ ։
Յս գնա՛յր ընդ
նոսա ։ Իբրև ոչ ևս
կարի հեռի էր ի տանէն,
յղեաց առնա հարիւ-
րապետն բարեկամս

ասէ՝ ։ տէր՝ մի՛ ինչ
աշխատ. լինիր ։ զի
չեմ բաւական եթէ
ընդ յարկաւ իմով
մտանես ։ վասն
որոյ և ոչ զանձն հա-
մարեցայ արժանաւո-
րել գալոյ ։ այլ ասա՛
բանիւ, և բժշկեսցի
մանուկս իմ ։ քան-
զի և ես այր մի եմ ։
կարգեալ ընդ իշխա-
նութեամբ ։ ունիմ
ընդ ինև զինուորս ։
ասեմ սմա երթ՝ և
երթայ ։ և այլում
թէ եկ՝ և գայ ։ և
ծառայի իմում թէ
արա՛ զայս՝ և առնէ ։

ցնա

[illegible]

ամէն ասեմ ձեզ

[illegible]

[illegible]

իբրև մերձ եղև [illegible]

[illegible]

Եւ ասէ, պատանեակ
դու, քեզ ասեմ. արի:
Անդէն եղաւ մե
ռեալն և նստաւ:
և սկսաւ խաւսել:
և ետ զնա ցմայրն իւր:
Ահ կալաւ զամ
ենեսեան, և փառաւո
ր առնէին զած:
և ասէին թէ մար
գարէ մեծ յա
րուցեալ է ի մէջ ի
մերում: և եթէ
այց արար ած ժո
ղովրդեան իւրում
[illegible]
Եւ ել զրոյցս այս
ընդ ամենայն Հրէ
աստան վասն նորա,

ընդ ամենայն կող
մանս աշխարհին էին:
Եւ պատմեցին
յոհաննու աշ ա
կերտքն իւր վասն
ամե նայնի
այսորիկ:
Եւ կոչեաց առ
ինքն երկուս ոմ
անս յաշակերտա
ցն իւրոց յով
աննէս, առաքեաց
առ տր ասէ:
Դու ես որ գալոցն
ես: Եթէ այլում
ակն կալցուք:
Եւ եկեալ արքն
առ նա ասեն՝ յով
աննէս մկրտիչ

ղ կը — ղ կթ — ժ կբ

առաքեաց զմեզ առ
քեզ եւ ասէ, դու ես
որ գալոցն ես՝ ե-
թէ այլում ակն
կալցուք ։
Եւ ի նմին ժամ
ու բժշկեաց զբա-
զումս ի հիւանդ
ութեանց, եւ ի հա-
րուածոց, եւ յայ-
սոց չարաց ։ Եւ
կուրաց բազմաց
շնորհեաց տեսանել ։
Պատասխանի ե-
տ նոցա յս եւ ա-
սէ ։ Երթայք պա-
տմեցէք յովհաննու
զոր տեսէքդ եւ լը-
ուայք ։ կոյրք տե-

սանեն ։ կաղք գը-
նան ։ բորոտք սըր-
բին ։ խուլք լսեն ։
մեռեալք յառնեն ։
աղքատք աւետա-
րանին ։ Եւ երանի
որ ոչ գայթագղ-
եսցի յիս ։
Եւ իբրեւ գնա-
ցին հրեշտակքն
յովաննու, սկը-
սաւ խաւսել ընդ
ժողովուրդսն վա-
սըն յովաննու ։
Զի՞նչ ելէք յան-
ապատ տեսանել ։
եղեգն ի հողմոյ
շարժուն ։
Այլ զի՞նչ ելէք

տեսանել ։ այր ի
հանդերձս փափ
կութեան զարդարեա
լ ։ ահաւա
սիկ որք հանդերձս
երեւելիս եւ ի
փափկութեանն
յարքունիս են ։
Այլ զի՞նչ ելէք
տեսանել ։ մար
գարէ ։ այո՛
ասեմ ձեզ ։ և առա
ւել եւս քան զմար
գարէ ։ զի սա է
վասն որոյ գրեալն է.
Ահաւասիկ ես առա
քեմ զհրեշտակ իմ
առաջի երեսաց
քոց ։ որ յար

դարեսցէ զճանապա
րհս քո առաջի քո ։
Ամէն ասեմ ձեզ ։
մեծ ի ծնունդս կա
նանց մարգարէ է
քան զյովհաննէս
ոչ ոք է ։ բայց փոք
րիկն յարքայու
թեան այ ։ մեծ է
քան զնա ։
Եւ ամ ժողովուրդն
լուեալ եւ մաքսա
ւորք արդարացուցին
զած ։ զի մկրտեալ էին
մկրտութեամբն
յովհաննու ։
Իսկ փարիսեցիքն
և օրէնսգէտքն

հա ե
հբ ժ
հ բ

Ղ Մ Մբ
Հ Ծբ Ա

Ղ Մ
Հա Ծբ
Հբ

կանքն զխորհուրդն
այ անարգեցին ի
յանձինս իւրեանց,
զի ոչ մկրտեցան ի
նմանէ:

ՀԳ
Ը

Արդ ում նմա
նեցուցից զմարդ
իկ ազգիս այսո
րիկ, եւ ում իցեն նմ
անողք: Նմանեն
մանկտւոյ, որ ի
հրապարակի նստ
իցին, կարդայ
ցեն զմիմեանս ա
սասցեն: փող
հարաք ձեզ եւ ոչ
կաքաւեցէք: ող
բացաք եւ ոչ կո
ծեցարուք:

Ղ Յ Ն Մր
ՀԳ ՂԸ ՃԺՂ ԾՁԸ

Եկն յովհաննէս
մկրտիչ, ոչ ուտէր
հաց, եւ ոչ ըմպէր
գինի, եւ ասէք եթէ
դեւ գոյ ի նմա:
Եկն որդի մար
դոյ, ուտէ եւ ըմպէ,
եւ ասէք ահա այր
կերող եւ արբեցող,
բարեկամ մաքսաւ
որաց եւ մեղաւ
որաց: Եւ արդա
րացաւ իմաստու
թիւն յորդւոց
իւրոց:

իա
ՀԴ
Ա

Աղաչէր
զնա ոմն ի փա
րիսեցւոց զի
կերիցէ հաց ընդ նմա:

Ղ Մր
ՀԴ ԾԵ

Եւ մտեալ ի տուն
փարիսեցւոյն բազ
մեցաւ։
Եւ կին մի էր ի քա
ղաքին մեղաւոր։
Իբրեւ գիտաց Թէ
բազմեալ է ի տան
փարիսեցւոյն։
Բերեալ շիշ մի իւ
ղոյ ազնուի, կայր
յետոյ առ ոտս նո
րա լայր։ և ար
տասուաւքն սկը
սաւ Թանալ զո
տըս նորա։ և հէ
րով գլխոյ իւրոյ
ջնջէր։ և համ
բուրէր զոտսն
նորա։ և աւծա
նէր իւղովն։
Եւ տեսեալ փա
րիսեցւոյն որ կոչ
եացն զնա, առ ին
քն միտս իւր։
Սա Թէ մարգարէ
էր, ապա գիտէր
Թէ ով և որպիսի է
կին մերձեալս ի սա։
զի մեղաւոր է։
Պատասխանի ետ
յս և ասէ ցնա։
Սիմովն, ունիմ ինչ
ասել քեզ։
Եւ նա ասէ, ասա
վարդապետ։
Եւ ասէ, երկու պա
րտապանք էին
ումեմն փոխատու
ի։

մին պարտէր հինգ
հարիւր դահեկան.
և միւսն յիսուն ։
և իբրև ոչ գոյր նո
ցա հատուցանել՝
երկոցունցն շնոր
հեաց ։ արդ ասա
ո՞ առաւել սիր
եսցէ զնայ ։
Ասէ սիմոն.
ինձ այսպէս թուի
թէ որում զբազ
ումն շնորհեաց ։
Եւ նա ասէ, ուղ
իղ դատեցար ։
Եւ դարձեալ ի
կինն կողմն, ասէ
ցսիմոն ։ տեսա
նես զայս կինս ։

մտի ի տուն քո
ջուր ոտից իմոց ոչ
ետուր ։ բայց սա
արտասուօք իւ
րովք եթաց զոտս
իմ, և հերօք իւ
րովք ջնջեաց ։
համբոյր մի դու
ոչ ետուր ինձ ։
սա աւ աստիկ յոր
մէ հետէ մտեալ եմ,
ոչ դադարեաց ի
համբուրելոյ զոտս
իմ ։ իւղով զգլուխ
իմ ոչ աւծեր ։ սա
իւղով անուշիւ
աւծ ։ վասն որո
ասեմ քեզ ։ թող
եալ լիցին սմա

մեղք դորա զի բազում
սիրեաց ։ զորում
շատ թողուցաւ ․ ու-
շատ սիրէ ։ և ո-
րում սակաւ սակաւն ։
ասաց ցկին ․ թո-
ղեալ լինին քեզ
մեղք քո ։
և սկսան որ բա-
զմեալ էին ընդ նը-
մա ասել ընդ մի-
տս իւրեանց ․ ով է
սա որ և զմեղս ևս
թողու ։
ասաց ցկինն ։
հաւատք քո կեց-
ուցին զքեզ ․ երթ
ի խաղաղու-
թիւն ։

կե
ժ

ԵՒ ԵՂԵՒ ՅԵՏ
ԱՅՆՈՐԻԿ ԵՒ ԻՆՔՆ
շրջէր ընդ քաղաքս
և ընդ գեւղս ։
քարոզէր և աւետա-
րանէր զարքայու-
թիւնն այ՟ ․ և երկո-
տասանքն ընդ նը-
մա ։ և կանայք ոմ-
անք որ բժշկեալ է-
ին յայսոց չարաց
և ի հիւանդութեանց ։
մարիամ որ կոչէր
մագդաղենացի ի
յորմէ եւթն դեւք
ելեալ էին ։ և յովհան-
նա կին քուզայ
հազարապետին հե-
րովդի ․ և շուշան

շ
կե

և այլք բազումք որք
պաշտէին զնա յըն
չից իւրեանց ։

ԻԲ ԿԴ / Է

Եւ ի ժողովելն բա
զում ժողովըրդոց՝
և ըստ քաղաքէ աց
քաղաքաց եկեալ էին
առ նա, ասէ առ
ակաւք ։

Ել սերմանացան՝
սերմանել զսերմա
նիս իւր ։ և ի սեր
մանելն իւրում, էր
որ անկաւ առ ճա
նապարհաւ, և եղև
կոխան ։ և թռչունք
երկնից կերան զնա ։

Եւ այլն անկաւ յա
պառաժի ։ և ընդ
բուսանելն չորա
ցաւ . առ ի չգոյէ
հիւթոյ երկրին ։

Եւ այլն անկաւ ի
մէջ փշոց ։ և ընդ
նմին բուսեալ փը
շոյն հեղձուցին
ըզնայ ։

Եւ այլն անկաւ
յերկիր բարի և ի
պարարտ ։ և բու
սեալ արար պը
տուղ հարիւր ա
պատիկ ։

Զայս իբր և
խաւսեցաւ՝ ասէ ։
որ ունիցի ականջս
լսելոյ՝ լուիցէ ։

Հարցանէին

Ղ / ԿԴ   Մ / ԾԱ   ՄԳ / ԼԴ

նա աշակերտքն՝ և
թէ զինչ իցէ առակն։
Եւ նա ասէ, ձեզ
տուեալ է գիտել զխ
որհուրդս արք
այութեանն այ։

ՃԵ / Գ

Իսկ այլոցն ա
ռակաւք։ զի տես
ցեն՝ և մի տեսցեն։
և լուիցեն՝ և մի իմ
ասցին։

ՃԸ / Բ

Եւ այս առակն
այս իցէ։ սերմն՝
բանն այ է։ Եւ որք
առ ճանապարհ
աւն՝ այնոքիկ են,
որ լսեն, և ապա
գայ սատանայ և
հանէ զբանն ի սր
տից նոցա. զի մի
հաւատասցեն և կեց
ցեն։
Եւ որք յապառա
ժին. որք յորժամ
լսիցեն՝ խնդու
թեամբ ընդունին
զբանն, և արմատս
ոչ ունին։ որք առ
ժամանակ մի հաւա
տան, և ի ժամանա
կի փորձութեանն
հեռանան։
Եւ որ ի մէջ փշոյն
անկաւ. նոքա են
որք իբրև լսեն զ
բանն. և ի հոգս,
և ի մեծութեան, և ի
ցանկութեան աշխ

Ղ	Յ	Մ	Մր
ՃԵ	ՃԹ	ՃԻԳ	ԺԵ
ՃԸ		ՃԻԵ	ԺԸ

արհի զբաղեալ հեղ-
ձնուն, եւ անպտուղ
լինին ։

Եւ որ յերկիրն պա-
րարտ, որոց բարի-
ոք եւ ազնուաբարութեա զլխն
սրտիւ լուեալ զբա-
նն, ընդունին են
եւ տան պտուղ համ-
բերութեամբ ։

Ոչ ոք լուցանէ ճը-
րագ, եւ թաքուցանէ
ընդ կարասաւ եւս,
կամ դնէ ընդ մահ-
ճաւք ։ այլ ի վերայ
աշտանակի դնէ ։ զի
որ մտանեն եւն զլոյ-
սն տեսցեն ։

Չէ ինչ ի ծածուկ
որ ոչ յայտ լիցի ։ եւ ոչ
գաղտնի, որ ոչ ծանի-
ցի եւ եկեսցէ յայտ ։

Տեսէք այսու հե-
տեւ զիարդ լսէք ։
զի որ ունի տացի
նմա ։ եւ որ ոչն
ունիցի, եւ զոր կար-
ծէն թէ ունիցի
բարձցի ի նմանէ ։

Եկին առնա մայրն
եւ եղբարք իւր, եւ ոչ
կարէին հասանել ի
նա վասն բազմու-
թեանն ։

Ազդ եղեւ նմայ
ասեն, մայր քո եւ
եղբարք քո կան ար-
տաքոյ եւ կամին ըզ-

ղ	մ	ժբ
հթ	լէ	կթ
ճ	ղը	խ

ղ	մ	ժբ
ճա	ճլէ	
ճբ	ճլ	ժէ

քեզ ձայնեսցուք ։
Երջանկացուցանող ցնծալից ։
մայր ինձ եկեղեցի առա-
ինձ առաքեալ են որոց
սքանչելիք լսեն և
առ-ն են։

ԵՐԳԱՐԱՆ ՈՒՍՏՑԱԻՈՒՐՑ, ին
քն եղ իննու. և աշա-
կերտքն նորա ։ և ա-
ահ ցնծութեան, եկ այսօր
անց ցուցք յայն կոյս
ծովակին ։
Ի զարմացին ։ և մինչ
դեռ նաւեին երկու
եմուտ ։ և եղ մորեկ
հողմոյ իծովակն. և
ուռնոյր ։ և տապն
ապե ին ։

Ս[ս]աստկացեալ աշա-
կերտքն զարթու-
ցին զնա և ասեն ։
Վարդապետ վար-
դապետ, կորընչ իմք
առ աւ իկ ։
Ի նա յարուցեալ եսլ
սաստեաց հողմոյն
և խուսովլան Թէային Քրի-
ստոս, և համաւ արար
ցեն ։ և եղև խաղ
աղոտ Թէին ։
Մ ահ ցնծութեան որ
են հաւատք ձեր ։
Ե րգահի հայրեալ,
զարմացան և ասեին
ցմիմեանս ։ Ո՛ արդ-
եաւք էցե սա, զի և
հողմոյ և ջրոց հրա

Ձգ
Ե
Իգ

Հ Ճ Ճր
Ձգ ԿԲ ԽԵ

Եդ

մանատու ևհողմոց ծո
ղէն ալեաց ։

Եւ նաւեցին իջին
յաշխարհն գերգեսա
ցւոց, որ է յայնկոյս
հանդէպ գալիլեայ ։

Եւ ընդ ելանելն նո
րա ի ցամաքն, պատա
հեաց այր մի ի քաղա
քէն յորում էին դեւք ։
և բազում ժամանակս
չէր հանդերձ զգե
ցեալ ։ և ոչ ի տան բը
նակեալ՝ այլ ի գեր
եզմանս ։

Եւ տեսեալ զյս, ա
ղաղակեաց և անկա՛ւ
առաջի նորա, և ասէ
մեծաձայն ։ զի՞ կա

յ իմ ևքո յս որդի այ
բարձրելոյ ։ աղա
չեմ զքեզ մի՛ տան
ջեր զիս ։ քանզի զի
հրամա՛ն տայր այս-
ոյն պղծոյ ելանե՛լ ի
մարդոյ անտի ։
զի բազո՛ւմ ժամա
նակս յափշտակեալ
էր զնա, և կապէի՛ն ի
շղթայս՝ և պահէի՛ն
յերկաթս ։ և խզէ՛ր
զկապանսն, և վար
է՛ր ի դիւէն յանա
պատս ։

Եհա՛րց ցնա յս և
ասէ, զի՞նչ անուն է
քեզ ։ և նա ասէ, լէ
գէոն ։ զի դեւք բա

զոր մտանել ի նոսա:
և աղաչէին զնա՛ զի
մի՛ հրաման տայցէ
նոցա երթալ յանդու
նդս ::
Եւ էր անդ, երա
մակ մի խոզից բազ
մաց արածեալ ական ի
ի լերինն: և աղաչէ
ին զնա զի հրաման
տայցէ նոցա մտա
նել ի նոսա: և հրա
մայեաց նոցա ::
Եւ ելեալ դեւքն
յառնէն, մտին ի
խոզս անդր: եւ դի
մեաց երամակն ի
դարէ անտի ի ծով
ակն, եւ հեղձաւ ::

Իբրեւ տեսին խո
տարածքն զիրսն
որ եղեն, փախեան,
եւ պատմեցին ի քաղա
քին եւ յագարակս ::
Եւ ելին տեսա
նել զգործն եւ եկ
ին առ յս ․ գտին
զայրն ուստի դեւքն
ելեալ էին, զի զգեց
եալ եւ զգաստացեալ
նստէր առ ոտսն յի ․
երկեան ::
Պատմեցին նոցայ
որոց տեսեալն էր
թէ զիա՛րդ փրկեցաւ
դիւահարն ::
Եւ աղաչէր զնա ամե
նայն բազմութիւնն

Շուրջ զկողմամբքն
գերգեսացւոց՝ գը-
նալ ի նոցանէ. զի ա-
հիւ մեծաւ տագնա-
պեալ էին:

ՁԴ
Ե

Եւ նա մտեալ ինաւ
դարձաւ անդրէն:

Աղաչէր զնա այ-
րն ուստի դեւքն
ելեալ էին՝ լինել ընդ
նմայ:

Արձակեաց զնա
եւ ասէ, դարձ ի տուն
քո՝ եւ պատմեա զոր
մեծամեծս արար քեզ ած:

Գնաց ի տուն իւր՝
եւ քարոզէր ի քաղա-
քին զոր ինչ արար նը-
մա յս:

ԽԵ
ՁԵ
Ե

Եւ իբրեւ դարձաւ ա-
նդրէն յս, ընկա-
լաւ զնա ժողովուրդն:
Քանզի ամենեքին
ակն ունէին նմայ:

Եւ ահա եկն այր մի
որոյ անուն էր յայր-
ոս: Եւ նա էր իշխ-
ան ժողովրդեանն:
անկեալ առ ոտսն յսի,
աղաչէր զնա մտա-
նել ի տուն նորայ:
զի դուստր մի միա-
մօր էր նորա, ամա[ց]
իբրեւ երկոտասա-
նից, եւ մերձ էր ի մահ:

ԽԶ

Եւ ընդ երթալն ըն-
նորա. ժողովուր-
դքն նեղէին զնա:

Ղ ՁԴ   Մ ԽԲ

Ղ ՁԵ   Մ ԿԳ   Մր ԽԳ

Եւ կին մի էր ի տեռա
տեսութեան արեան
ամաց երկոտասա ա
նից ։ որում ոչ էր
լեալ հնար յումեքէ
բժշկել ։ մատու
ցեալ յետոյ՝ մերձե
ցաւ ի գրպանս հան
դերձի նորա ։ և նոյն
ժամայն եկաց բըխ
ումն արեան նորա ։
Եւ յս ասէ, ո՞վ է
որ մերձեցաւն յիս ։
Իբրև ամենն էք
եան ուրանային ։
ասէ պետրոս և որ
ընդ նմայն էին ։
վարդապետ՝ ժող
ովուրդքդ պնդեն
և նեղեն զքեզ ։
Եւ ասէ յս, ոմն մեր
ձեցաւ յիս ։ քան զի
գիտացի եթէ զաւրու
թիւն ել յինէն ։
Իբրև ետես կինն
եթէ ոչ ծածկեցաւ ի
նմանէ, եկն դող ա
լով անկաւ առաջի
նորա ։ Թէ վասն ո
րո իրաց մերձեցաւ
նմա՝ պատմեաց ա
ռաջի ամենայն ժող
ովրդեանն ։ և թէ
որպէս բժշկեցաւ առ
ժամայն ։
Եւ ասէ ցնա՝ քաջա
լերեայց դուստր ։ Հաւ
ատքն քո կեցուցին զ

զքեզ. երթ ի խաղա
ղութիւն ։

Եւ մինչ դեռ նա խօս
էր . գայ ոմն ի տանէ
ժողովրդապետին և ա
սէ ցնա ։ մեռաւ դուս
տրդ քո՝ մի՛ ինչ աշխ
ատ առներ զվրդպյ ։

Իսկ ՅՍ իբրև լուաւ՝
պատասխանի ետ նը
մա և ասէ ։ մի՛ երկն
չիր՝ միայն հաւատա՛
և կեցցէ ։

Եւ մտեալ ի տուն նն.
ո՛չ զոք եթող մտանել՝
բայց միայն զպետրոս.
և զյակոբոս . և զյո
հաննէս . և զհայր ման
կանն. և զմայր նորա ։

Լային ամենեքեան .
և կոծէին զնայ ։

Եւ նա ասէ. մի՛ լայք ։
զի չէ՛ մեռեալ՝ այլ ննջէ ։

Եւ նոքա ծա՛ղր առնէ
ին զնա ։ զի գիտէ էին
թէ մեռա՛ւ ։

Եւ նորա հան եա՛լ
զամենեսին արտաքս .
կալա՛ւ զձեռանէ նո
րայ ։ բարբառե
ցա՛ւ և ասէ . արի՛ կաց
աղջի՛կ դու ։ մա՛ն

Եւ դարձաւ ոգի
նորա . և կանգնեցա՛ւ
վաղ վաղակի ։ և
հրամայեաց տա՛լ
նմա ուտել ։ և զար
մացան ծնողքն նորա ։

Եւ նոցա պատուիրեր
մի՛ ումեք ասել որ
ինչ եղև ն։

ԿՈՉԵԱՑ
ԱՒ. ԶԵՐԿՈՏԱՍԱՆ

առաքեալսն, ետ նո
ցա զաւրութիւն և
իշխանութիւն ի վե
րայ ամենայն դիւաց։
և բժշկել զհիւան
դութիւնս։

Եւ առաքեաց զ
նոսա քարոզել զար
քայութիւն այ և բժ
շկել զախտաւորս։

Եւ ասէ ցնոսա. մի՛
ինչ բառնայք ի ճա
նապարհ։ մի՛ գաւա
զան, և մի՛ մախաղ.
մի՛ հաց՝ և մի՛ արծաթ.
մի՛ երկուս հանդերձս
ունիցիք։ Եւ յոր տուն
մտանիցէք՝ անդ ագջիք
և անտի ելջիք։

Եւ որք ոչ ընդունի
ցին զձեզ. յորժամ ելա
նիցէք ի քաղաքէն յայն
մանէ, զփոշի ոտից
ձերոց թաւթափեսջիք
ի վկայութիւն նոցա։

Եւ ելեալ շրջէին ընդ
քաղաքս և ընդ գեաւ
ղս։ աւետարանէին և
բժշկէին ընդ ա
մենայն տեղիս։

Լուաւ Հերովդէս
չորրորդապետ զգ
գործսն ամենայն, և

զարմանայր ։

Վասն ասելոյն յո
մանց եթէ յովհաննես
յարեաւ ի մեռելոց ։
Եւ յոմանց եթէ եղիայ
յայտնեցաւ ։ եւ յայլ
ոց եթէ մարգարէ ոմն
յառաջնոցն յարեաւ ։

Ասէ հերովդէս ։
զյովհաննես ես գլխա
տեցի ։ իսկ այս ով է
զորմէ զայսպիսիս ի
րս ։ լսեմ ։ եւ խնդ
րէր տեսանել զնա ։

ՂԱ
Ը

Եւ դարձան առա
քեալքն, պատմեցին
նմա զամէն այն զոր
արարին ։

ՂԲ
Դ

Եւ առեալ զնոսա այ
խուսեաց առանձինն
ի տեղի անապատ, ի
քաղաքի մի, որում
անուն էր բեթսայիդա ։

Եւ ժողովուրդքն
իբրեւ գիտացին, գն
ացին զհետ նորա ։
Եւ ընկալեալ զնոսա
խօսէր ընդ նոսա
վասն արքայու
թեանն այ ։ Եւ որոց
պէտք էին բժշկու
թեան բժշկէր ։

ԻԸ
ՂԳ
Ա

Եւ աւուրն սկսաւ
տարաժամել ։ մա
տեան երկոտասան
քն եւ ասեն ցնա, ար
ձակեա զժողովուր
դդ, զի երթեալ եւ

Ղ	Յ	Մ	Մր
ղա	խե	ճխզ	ճե
ղբ			կա

Ղ	Յ	Մ	Մր
ղգ	խթ	ճխե	կգ

շուրջ գեաւղսն
և յագարակսն, հան
գիցեն և գտցեն կե
րակուր ։ զի աստ
յանապատի տեղ
ւոջ եմք ։
Ասէ ցնոսա՝
տուք դուք դոցա
ուտել ։
Եւ նոքա ասեն,
ոչ գոյ մեր աւելի
քան զհինգ նկա
նակ, և զերկուս
ձկունս ։ Բայց ե
թէ երթիցուք
գնեսցուք բաւա
կան ժողովրդեա
նդ կերակուր ։
քանզի էին արք
իբրև հինգ հազար ։
Ասէ ցաշակեր
տսն, բազմեցուցէք
զդոսա դասս դասս,
յիսուն յիսուն ։
Եւ արարին այնպէս,
և բազմեցուցին զա
մենեսեան ։
Եւ առեալ զհինգ
նկանակն, և զեր
կուս ձկունսն ։ Հայ
եցաւ յերկինս ։
աւրհնեաց և եբեկ ։
և ետուր ցաշակեր
տսն արկանել առ ժո
ղովրդեանն ։
Եւ կերան ամենե
քեան յագեցան ։ և
բարձին զնշխարսն

կոտորոցն երկոտա
սան սակառի։

ԵՒ ԵՂԵՒ Ի ԿԱ
ԼՆ ՆՈՐԱ ՅԱՂՕ-
թս առանձինն, է
ին ընդ նմա աշակեր
տքն նորա։ Հարց
ցնոսա և
ասէ. զո՞վ ոք ասեն
զինէն ժողովուրդք
ն թէ իցեմ։
Եւ նոքա պատաս
խանի տուեալ ասեն.
զՅովհաննէս մկրտիչ.
և այլք զեղիա. իսկ
այլք թէ մարգարէ է
ոք յառաջնոցն յարեաւ։
Ասէ ցնոսա. դուք
զո՞վ ոք ասէք զինէն թէ
իցեմ։

Պատասխանի ետ
պետրոս և ասէ. զ
քսն այ։
Նա սաստեաց ն
նոցա. պատուիրէ ն
ոցա մի՛ ումեք ասել
զայն. և ասէ թէ
պարտ է որդւոյ մար
դոյ բազում չար
չարել. անարգել ի
քահանայապետաց
և ի ծերոց. և ի դպրաց.
և սպանանել. և յեր
րորդ աւուր յառնել։
Ասէր առ ամենե
սեան. եթէ ոք կամի
գալ զկնի իմ. ուրաս
ցի զանձն. և առցէ
զխաչ իւր հանապազ.

և եկեսցէ՛ ղհեռուսն։

Զի որ կամի իւր
զանձինս իւր կեցուց
անել՝ կորուսա ցէ՛
զնայ ։ և որ կորուսա
ցէ՛ զանձինս իւր վասն
իմ. կեցուսցէ՛ զնա։

Զինչ աւգուտ է
մարդոյ եթէ զաշխ
արհս շահեսցի՝ և
զանձինս իւր կորուսցէ՛
կամ տուժեսցի ։

Որ ամաւթ
համարեսցի զիս և զ
բանս իմ, զնա և որ
դի՛ մարդոյ յամաւթ
արասցէ՛ յոր ժամ
գայցէ՛ փառաւք իւ
րովք հաւր. և հր

եշտակաց սրբոց։

ԱՄԷՆ ԱՄԷՆ
ասեմ ձեզ. եթէ
են՛ ոմանք ի սոցանէ է
որ այսդր կան՝ որք
մի՛ ճաշակեսցեն զմ
ահ՝ մինչև տեսցեն
զարքայութիւն այ։

Եւ եղև յետ այսոց բա
նից իբրև աւ ուրք
ութ, առ եալ զպետ
րոս, և զյակովբոս,
և զյոհաննէս, ել ի
լեառն կալ յաղաւթս։

Եւ եղև ի կալն նորա յա
ղաւթս, եղև տեսիլ
երեսաց նորա այլա
կերպ ։ և փոխեցաւ
հանդերձ նորա, և եղև

ղ մ մր
ղէ ղդ ձղ

ղ մ մր
ղը ծհը ձէ

զսպասաւորն փառաց սուրբ:
աւաղ հաւանք երկու
խաչակցեցին ընդ նմայ.
որ եղեն մասնակից նեղեալ
Երկնային փառացն այսք:
Նահատակին զերկնային նո
րա զոր կատարեր եղեւ
եր ի յԵմ:
սակաւակեցութիւն եւ որ
ընդ նմայն եղեն. ծառ
այք եղայք ընդ նմայ զոր
ըթեալն սեպհին զփառ
աւքն նորա: եւ զերկնաւոր
աւրհն սրբեցին առ նմայ:
եղեւ հիմնակն եղն
նորայ հիմանակ. աւանդ
պետութեան յԵմ: որ
բարբառ նմեղ աստ
լինել: եւ այսպէս զորք
երեխայ տղայս այս:
մի ձեռն: եւ մի մոլ
դեալ: եւ մի եղեալ:
եւ ոչ գիտեր զինչ խաւսեր:
ւեղեւ պայծառ աս
աց: եկնաւորս եւ հօ
րանն եղեւ խնդրայ
նոցա: եւ երկ եւանն
մատն եղն նոցա ընդ
ամպ ոչն:
Զայն եղեւ յամպ
ոյն Ռամա, որպէս է
որդին իւր ընդ սոր եղև:
Ողորմայ լուսաւորեց:
ընդ լինել բար
բառոյն: փառս յԵ
մի այն:
նինջ եանջ լուե
ցին: եւ ոչ ամենքպատ

[illegible] մօրն յաւիտենին յայ-
տնաեցի, եւ ոչ էին յա-
ղոց տեսանեն:

ՆԵՐՍԷՍԻ ՇՆՈՐՀԱԼՒ
ԴՈՒՌՆ ԱՐԵՒԵԼԻ

նեխին ղորս խլեաւ-ղեն
անոտի՝ ընդ-ասուած եւ
ղեւնին ծող ուխոտոտ-
քաղաքում:

Ի րաւ հաւայլոմն եւ ծո
ղովրդ էնէ անուսն, ա-
ղաղակեաց եւաւե:
վարդապետ՝ առա
չէմ զքեզ հայ եւաց
յորոտն եմ, զի մի ա-
մուր եկին՝ եւաւեա
այս հարկանին եւնմա:
Եւյանն կարծ դոչեն
զարկուցանեն զնա:

եւ ծաւ աղեցուցանէ եւ
փոր փրկեցուցանեն: եւ
հաւղեր մեկնին եմամ
նէ խորտակեալ զնա:
եւաղաչեցի զաղա կեր
տանքո զիհանդեմեալ
եւ ոչ կարող էին:

Պ տատասխանն ե եստ յո
եւաւե: ով այդ ան
հաւատ եւերոր: մեն
չեւ յերբ եղեց ընդ ձեզ՝
եւանտայցեմ ձեզ: մա
տոյ այար զորոտեն քոյ:

Ի ւմենչ զեռ մատ
չէր՝ զարկեալ զնայ
դեւն եւ շարժ լեայ:

Ս աստեաց յմ այս
ոյն աղծոյ: բծչկեաց
զմանուկն՝ եւ ետ զնայ

ղ · ճ · մր
ղծ · ձհդ · ղծ

ցհայր իւր ։
Եւ զարմանային ամե-
նեքեան ի վերայ մեծա-
մեծ այն ա͞յ ։
Եւ ի զարմանալն ամ-
ենեցուն ի վերայ ամ ե-
նայնի գործոցն՝ ա-
սէ ցաշակերտսն իւր ։
դիք դուք ի ակն-
ձեր զբանս զայսոսիկ ։
զի որդի մարդոյ մատ-
նելոց է ի ձեռս մարդկան ։
Եւ նոքա ոչ գիտէին ա-
ցեն զբանն ։ Եւ էր ծած-
կեալ ի նոցանէ, զի մի՛
գիտասցեն ։ Եւ երկնչէ-
ին հարցանել զնմա
վասն բանին այնորիկ ։
Եմուտ խորհուրդ ի
նոսա թէ ո՞վ արդ-
եօք մեծ իցէ ի նոցանէ ։
Յ͞ս իբրեւ ծանեաւ
զխորհուրդ սրտից
նոցա ։ առ մանուկ
մի ։ կացոյց ի մէջ նո-
ցա առ իւր՝ եւ ասէ ցնո-
սա ։ որ ոք ընկալ-
ցի զմանուկս զայս
յանուն իմ. զիս ըն-
դունի ։ Եւ որ զիս
ընդունիցի՝ ընդու-
նի զառաքիչն իմ ։
զի որ փոքրն է յամե-
նեսեան ի ձեզ՝ նա
եղիցի մեծ ։
Պատասխանի ետ Յով-
հաննէս եւ ասէ ։
Վարդապետ՝ տես-

ղ	մ	մր	ղ	մր
ձ		հե	ձգ	ղե
ձա	ձհղ	ղգ		
ձբ	ձհը	ղե		

աք զոմն որ յանուն ք
քո դեւս հանէր՝ եւ
արգելաք զնա՝ զի
ոչ շրջի ընդ մեզ։
Ասէ ցնոսա յս,
մի արգելուք։ զի
որ ոչն է ձեր թշնամի՝
ի ձեր կող
մնէ։

ձդ
գ

ԵՒ ԵՂԵՒ Ի
ԿԱՏԱՐԵԼ ԱՒՈՒՐՑ
վերացմանն նորա՝
եւ ինքն զերեսս հաս
տատեաց երթ ալ
յէմ։ եւ առաքեաց
հրեշտակս առաջի
երեսաց իւրոց։
Իբրեւ չոգան
մտին ի գեաւղ մի

սամարացւոց, պատ
րաստել ինչ նմա։
եւ ոչ ընկալան զնա։
զի դէմ եդեալ [illegible]
երթալ յէմ։
Իբրեւ տեսին աշա
կերտքն նորա՝ յակ
ոբոս, եւ յովհաննէս,
ասեն։ տր։ կամիս
զի ասասցուք՝ եւ իջ
ցէ հուր յերկնից եւ
սատակեսցէ զդոսա։
Դարձաւ սաստ
եաց նոցա եւ ասէ։
ոչ գիտէք որոյ հոգւ
ոյք դուք։ զի որդի
մարդոյ, ոչ եկն
զոգիս մարդկան կո
րուսանել՝ այլ կեցու
ցանել։

ղ
ձդ

ԺԷ

[illegible]

ԺԸ

[illegible]

տասուն եւ երկուս:
Եւ առաքեաց զնոսա
երկուս երկուս ա-
ռաջի իւրոյ յամե-
նայն քաղաքս եւ ի
տեղիս ուր ինքն կա-
մէր երթալ:
Եւ ասէ ցնոսա:
Հունձք բազում են
եւ մշակք սակաւ:
արդ աղաչեցէք զՏէր
հնձոց. զի հանեսցէ
մշակս ի հունձս իւր:
Երթայք: ահա
առաքեմ զձեզ իբրեւ
զգառինս ի մէջ գայ-
լոց:
Մի՛ բառնայք քս-
ակ: մի՛ մախաղ:

մի՛ կօշիկս:
Եւ ի ճանապարհի ու-
րեք ողջոյն մի՛ տայցէք:
Յոր տուն մտանի-
ցէք: նախ ասասջիք
եթէ ողջոյն տանդ ա-
յդմիկ: Եթէ իցէ
անդ որդի ողջունի
հանգիցէ ի վերայ նո-
րա ողջոյն ձեր:
ապա թէ ոչ ի ձեզ
դարձցի:
Եւ ի նմին տան ագա-
յք: ուտիջիք եւ
ըմպիջիք ի նոցանէ:
զի արժանի է մշակն
վարձու իւրոյ:
Մի՛ փոխիցիք տանէ
ի տուն:

Ղ	Մ	Մր
ՃԸ	ՀԸ	
ՃԹ	ՁԴ	
ՃԺ	ՁԵ	ԾԴ

Ղ	Մ	Մր
ՃԺԱ	ՁԴ	ԾԴ
ՃԺԲ	ՁԴ	
ՃԺԳ ՃԺԴ	ՁԵ	ԾԴ

Յոր քաղաք մտանի
ցէք և ընդունիցին ըզ
ձեզ՝ ուտիջիք զինչ
առաջի դնիցեն ձեր։
և բժշկեցէք որ ի նմայ
հիւանդք իցեն։ և աս
ասջիք նոցա. մերձ
եկեալ է ի ձեզ ար
քայութիւն այ։
Եւ յոր քաղաք մտ
անիցէք և ոչ ընդունի
ցին զձեզ՝ ելեալ ի հրա
պարակս նորա ասասջիք։ և զ
փոշին որ կպեալ է ի
քաղաքէ ձերմէ յոտս
մեր՝ թօթափեսցուք
ի ձեզ. բայց զայդ գիտասջիք
զի մերձ եկեալ է արքայութիւն այ։

Ասեմ ձեզ՝ զի սոդոմայեցւոց՝ ընդարձակագոյն լիցի յաւուր դա

տաստանին քան քաղաքին այնմ
իկ։

ձժե
ժ

Վայ քեզ քորազին.
վայ քեզ բեթսայիդա.
զի եթէ ի տիւրոս և ի
սիդոն եղեալ էին
զաւրութիւնքն որ
եղեն ի ձեզ՝ վաղուց
ապաքէն ի խորգ
և ի մոխիր նստեալ
ապաշխարեալ էին։
Բայց տիւրոսի և
սիդոնի՝ ընդարձա
կագոյն լիցի ի դա
տաստանի քան ձեզ։
Եւ դու կափառնա
ում՝ որ մինչև յեր
կինս բարձրացեալ
ես՝ մինչև ի դժոխս
իջցես։

ձժե ձը

Որ ձեզ լսէ՝ ինձ լսէ ։
Եւ որ զձեզ անարգէ՝
զիս անարգէ ։ Եւ որ
զիս անարգէ՝ զառա
քիչն իմ անարգէ ։
Եւ որ ինձ լսէ՝ լսէ
այնմիկ որ զիսն ա
ռաքեաց ։

Դարձան եւթա
նասուն եւ երկուքն
խնդութեամբ եւ
ասեն, Տէր՝ եւ դեւք
հնազանդ լինին մեզ
յանուն քո ։

Եւ ասէ ցնոսա ։
տեսանէի զսատա
նայ անկեալ յերկնից
իբրեւ զփայլակն ։

Ահա ետու ձեզ
իշխանութիւն կոխել
զօձս եւ զկարիճս,
եւ զամենայն զօրու
թիւն թշնամւոյն ։ Եւ
ձեզ ոչ ինչ մեղանչեսցէ ։

Բայց ընդ այն մի
խնդայք եթէ այսք
հնազանդ են ձեզ ։
այլ խնդացէք զի անուա
նք ձեր գրեալ են
յերկինս ։

Ի նմին ժամու՝ ցնծացաւ յս հոգւովն
սրբով եւ ասէ ։ Գո
հանամ զքէն հայր ։
Տէր երկնի եւ երկրի ։
զի ծածկեցեր զայս
յիմաստնոց եւ ի գիտ
նոց ․ եւ յայտնեցեր

տղայոց։ Այո՛ հայր՝
զի այսպէս հաճոյ եղև
առաջի քո։

ձժթ
է

Ամենայն ինչ
տուեալ ինձ ի հաւրէ
իմմէ։ Եւ ո՛չ ոք գիտէ
թէ ո՛վ է որդի՝ եթէ ոչ
հայր։ Եւ ո՛վ է հայր՝ է
թէ ոչ որդի, և ո՛ւմ
կամիցի՛ որդին յայտ
նել։

ձի
ե

Եւ դարձեա՛լ առան
ձինն առաշակերտսն
ասէ։ Երանի է՛
աչաց որ տեսանեն [illegible],
զոր տեսանէքդ։ Աս
եմ՛ ձեզ։ զի բազո՛ւմ
մարգարէք և թագ
աւորք կամեցան տեսա
նել զոր դուքդ տե
սանէքդ՝ և ո՛չ տեսին։
Եւ լսե՛լ զոր լսէքդ և
ո՛չ լուան։

ձիա
է

ԵՒ ԱՀԱ ՅԱՐ
ԵԱՒ ՈՄՆ ՕՐԻ
նական, փորձէ՛ր
զնա և ասէր։ Վար
դապետ՝ զի՞նչ գոր
ծեցից, զի զկեա՛նսն
յաւիտենականս
ժառանգեցից։
Եւ նա ասէ՛ ցնա։
Յօրէնսն զի՞նչ գր
եալ է։ Ո՞րպէս
ընթեռնուս։
Նա պատասխանի
նի՛ ետ և ասէ։ Սի
րեսցե՛ս զտէր ած քո

Ղ	Մ	Մր
ձժթ		
ձի	ձլը	

Ղ	Մ	Մր
ձիա	ձլը	ձ

յամենայն սրտէ քումմէ՝
և յամենայն անձնէ
քումմէ, և յամենայն
զաւրութենէ քումմէ,
և յամենայն մտաց քոց:
և զընկեր քո՝ իբրև
զանձն քո::
Եւ նա ասէ ցնայ՝
ուղիղ ետուր ըղ
պատասխանիդ:
զայդ արայ և կեցցես:
Նա իբրև կամէ
ցաւ զանձն արդա
րացուցանել՝ ասէ
ցյս, և ով է իմ ընկեր:
Պատասխանի ետ
յս և ասէ: այր մի
իջանէր յեմէ յերիքով:
և անկաւ ի ձեռս աւազա

ԼԴ զակաց: որք մերկա
ցուցին զնա, և վէրս
ի վերայ եդին: Թողին
կիսամահ և գնացին::
Դիպեցաւ քահա
նայ ի միոջ՝ իջանէր
ընդ նոյն ճանապարհ:
և տեսեալ զնա՝ զանց
արար: Նոյնպէս և
ղևտացի մի եկեալ
ընդ նոյն տեղի. և
տես և զանց արար::
Սամարացի ոմն
ճանապարհորդ եալ՝
եկն ընդ նոյն առ նո
վաւ: և տեսեալ զնա՝
գթացաւ: և մատու
ցեալ պատեաց զվէրս
նորա, արկեալ իւղս

ղ
ձրբ

ձէթ ուգինի։ եւ եդ
եալ ի վերայ գրաստու
իւրոյ. ած զնա ի պան
դուկն մի, եւ դարման
եաց զնա։ եւ ի վաղ
իւն իբրեւ ելանէր
անտի, հանեալ ետ
ցպանդուկապետն
երկուս դահեկան
եւ ասէ։ դարման
տար դմայ։ եւ զոր
ինչ ծախեսցես եւս՝
ի միւսանգամ գալս
տեան իմում հատ
ուցից քեզ։

Որ՝ ո՞ յերի
ցունց իննցանէ թու
ի քեզ մերձաւոր լեալ
անկելոյն ի ձեռս աւազ
ակաց։

Եւ նա ասէ, որ արար զո
ղորմութի ի վերայ նորա։

Ասէ ցնա յս, երթ
եւ դու արա նոյնպէս։

ԼԵ

Եւ եղեւ ի գնալն նոցա՝
եւ ինքն եմուտ ի գեաւղմի։
եւ կին ումն անուն Մար
թայ՝ ընկալաւ զնա ի
տան իւրում։ եւ նո
րա էր քոյր մի որում
անուն էր Մարիամ։
որ եկն նստաւ առ
ոտսն տեառն, եւ լսէր զ
բանսն նորա։ եւ
Մարթա՝ զբաղեալ
էր ի բազում սպասու։

Եկն եկաց առ նմա
եւ ասէ. տէր՝ ոչ ինչէ
փոյթ քեզ՝ զի քոյր

իմ միայն եթող զիս ի
սպասու : արդ՝ ասա
դմայ զի աւգնեսցէ
ինձ ::

Պատասխանի ետ
նմա յ̅ս ասէ :
մարթա մարթայ :
դու հոգաս, եւ զբազ
ում իրէք զբաղեալ ես:
բայց աստ՝ սակաւ
ինչ պիտոյ է : մարի
ամ մասն բարի ընտր
եաց . որոչ բարձցի ի
նմանէ ::

ԵՒԵՂԵՒԻՏԵ
ՂՒՈՋ ՄԻՈՒՄ, կա
ցեալ յաղաւթս :
եւ իբրեւ դադարեաց՝
ասէ ցնա ումն յաշա
կերտացն իւրոց : տէր՝
ուսո՛ մեզ յաղաւթս
կալ, որպէս եւ յովհան
նէսուսոյց աշա կեր
տացն իւրոց ::

Ասէ ցնոսայ :
յորժամ կայցէք յա
ղաւթս . ասասջիք:
Հայր մեր : սուրբ
եղիցի անուն քո : եկես
ցէ արքայութ̅ն քո:
զհաց մեր հանապազ
որդ՝ տուր մեզ զաւր
ըստաւրէն : եւ թող
մեզ զմեղս մեր : զի եւ
մեք թողումք ամենայ
նի որ պարտական իցէ մեզ:
եւ մի տանիր զմեզ ի
փորձ ութիւն ::

ձկդ
ժ

Եւ ասէ ցնոսա։ ո՞վ է
ի ձենջ որոյ իցէ բարե-
կամ. և երթիցէ առ
նա ի մէջ գիշերի և ասի-
ցէ ցնա։ բարեկամ.
տո՛ւր ինձ փոխ երիս
նկանակս։ զի բարե-
կամ իմ եկն առ իս ի
յուղւոյ, և ո՛չ ինչ ու-
նիմ դնել առաջի նո-
րա։ և նա ի ներքուստ
տայցէ պատասխանի
և ասիցէ. մի՛ աշխատ
առներ զիս։ զի դուռն
էր փակեալ է, և ման-
կունքս ընդ ինև՛ կան
յանկողնի։ ո՛չ կարեմ
յառնել տալ քեզ։
Ասե՛մ ձեզ։ եթէ

ո՛չ յարուցեալ տայցէ
նմա վասն բարեկամու-
թեանն. այլ վասն
ժտութեանն յարու-
ցեալ տայցէ նմա զինչ
և պիտոյ իցէ։

ձխե
ե

Եւ ե՛ս ասեմ ձեզ։
խնդրեցէք՝ և տացի
ձեզ։ հայցեցէք՝ և
գտանիցէ՛ք։ բախեցէք՝
և բացցի՛ ձեզ։ զի
ամենայն որ խնդրէ՝
առնու՛։ և որ հայցէ՝
գտանէ՛։ և որ բախէ՝
բացցի՛ նմա։
Ո՞ր ի ձենջ հայր
խնդրեսցէ որդի իւր
ձուկն։ մի թէ փոխա-
նակ ձկանն, օ՞ձ

ղ
ձկդ

ղ　　մ
ձխե　　ծգ

տայցէ նմա։ և կամ
խնդրեսցէ ձու՝ միթէ
կարիճ տայցէ նմայ։
Եթէ դուք որ
չարքդ էք, գիտէք
պարգևս բարիս տալ
որդւոց ձերոց՝ որչափ
ևս, Հայրն ձեր յերկն
ից տացէ բարիս այնո
ցիկ որ խնդրեն ի
նմանէ։

ԵՒ ԷՐ ՀԱՆԵԱԼ ԴԵՒ
ՄԻ ՀԱՄՐ։ ԵՒ ԵՂԵՒ ԻՀԱ
նել դիւին, խօսեա ե
ցաւ համրն։ եւ զարմա
ցան ամենայն ժողո
վուրդքն։

Ոմանք ի նոցանէ ա
սէին՝ բէեղզեբուղաւ
իշխանաւ դիւաց հա
նէ դա զդեւս։
Եւ այլքն փորձէին,
եւ նշան յերկնից խնդրէ
ին ի նմանէ։
Եւ նորա գիտացեալ
զխորհուրդս նոցա
ասէ ցնոսա։ Ամենայն
թագաւոր որու թիւն բա
ժանեալ յանձն՝ աւե
րի։ եւ տուն բաժան
եալ յանձն՝ կործանի։
Արդ եթէ սատա
նայ բաժանեալ յան
ձին՝ զիարդ կացցէ
թագաւոր որու թին նո
րա։ զի ասէք զինէն
թէ բէեղզեբուղաւ իշ
խանաւն հանեմ զդեւս։

ղ	մ	մր
ձիդ	ձժթ	
ձիե	ձիա	ըա

ղ	մ	մր
ձիը	ձիե	
ձիթ	ձժբ	ըա

Եթէ ես բեեղզեբու
ղաւ հանեմ զդեւս,
որդիքն ձեր իւ՞ հա
նիցեն։ Վասն այսո
րիկ նոքա՛ եղիցին ին
ձեր դատաւորք ։
Ապա եթէ մատամբ
այ հանեմ զդեւս, ա
պա հասեալ է ի վերա
ձեր արքայութիւն այ։
Յորժամ հզօրն
վառեալ պահիցէ զդ
աւն իւր՝ խաղաղու
թեան են ինչք նորա։
Բայց եթէ հզօր ա
գոյն քան զնա ի վերա
եկեալ՝ յաղթեսցէ նը
մա։ Զսպառազինու
թիւնն նորա հանէ յոր
յուսացեալն էր՝ և զաւ
ար նորա բաշխեսցէ ։
Որ ոչ է ընդ իս՝ հակա
ռակ իմ է։ Եւ որ ոչ ժող
ովէ ընդ իս՝ ցրուէ ։
ՃԺ
Ե
Յորժամ այսն ելա
նիցէ ի մարդոյն, շրջի
ընդ անջրդի տեղիս
և խնդրէ հանգիստ։
Եւ ի չգտանել, ասէ
դարձայց անդրէն ի
տունն իմ ուստի ելի։
Եկեալ գտանէ, մաքր
եալ և յարդարեալ։
Յայն ժամ երթեալ առ
նու եւթն այլ այս
չարս քան զինքն, և
մտեալ բնակէ անդ։
Եւ լինին յետինքն մարդ

Ղ Մ
ՃԺ ՃԻԹ

ռն այնորիկ, չարքան
զառաջինն ։

Եւ եղեւ մինչդեռ խօս
էր զայս, ձայն եբարձ
կին մի ի ժողովրդենէն
եւ ասէ ։ երանի որով
այնին որ կրեացն զ
քեզ՝ եւ ստեանցն որ
դիեցուցին զքեզ ։

Եւ նա ասէ ։ նա ե
րանի այնոցիկ, որ
լսեն զբանն այ եւ պա
հեն ։

Եւ ժողովրդեանն խռնելոյ
նորա ժողովրդոցն,
սկսաւ ասել ։ ազգս
այս՝ ազգ չարէ, ն
շան խնդրէ ։ եւ նշան
յերկնից ոչ տացի նմա՝

բայց նշանն յովնանու ։

Որպէս եղեւ
յովնան նշան նինուէ
ացւոց, նոյնպէս եղի
ցի եւ որդի մարդ ոյ
ազգիս այսմիկ ։

Թագուհին հարաւոյ
յարիցէ ի դատաստա
նի ընդ ազգիս այսո
րիկ եւ դատապարտ
եսցէ զնոսա ։ զի եկն ի
ծագաց երկրի, լսել զի
մաստութիւն սողոմոնի ։
եւ ահա աւելի քան զսող
ոմոն է աստ ։

Արք նինուէացիք
յարիցեն ի դատաստա
նի ընդ ազգիս այսմիկ,
եւ դատապարտեսցեն

զնայ ։ զի ապաշխա
րեցին ի քարոզութեն
յովնանու ։ և ահայ
աւասիկ աւելի քան զյով
նան է աստ ։

ՈՉ ՈՔ ԼՈՒ
ՑԵԱԼ ՃՐԱԳ՝ ԴՆԷ
ի թաքստեան ։ այլ ի
վերայ աշտանակի ։
զի որ մտանեն, զլոյս
տեսանիցեն ։

Ճրագ մարմնոյ ա
կն է ։ յորժամ ակն
առատ է, ամենայն
մարմին քո լուսաւոր ե
ղիցի ։ և եթէ ակն չա
ր է, և մարմին քո խաւ
արին եղիցի ։ արդ
զգոյշ լեր ։ գուցէ լոյսն

որ ի քեզն է, խաւար իցէ ։

Եթէ մարմին քո ա
մենայն լուսաւոր է, և
չգոյցէ մասն ինչ խաւ
արի, եղիցի լուսաւոր
ամենայն, որպէս յոր
ժամ ճրագն նշողիւք
լուսաւորիցէ զքեզ ։

Մինչդեռ խօսէրն զայս,
աղաչէր զնա ոմն փար
իսեցի զի ճաշ կերի
ցէ առ նմա ։ և նա մտ
եալ բազմեցաւ ։

Իսկ փարիսեցին փարի
սեցին, զարմացաւ
զի նախ ոչ մկրտեցաւ
յառաջ քան զճաշ ։

Ասէ ցնա տէր ։ այժմ
դուք փարիսեցիքդ զար

Ղ ճկթ ճկ | Մ կէ խ | Մր ա

Ղ ճկե | Մ կզ

զարտաքին բաժակին
և զպնակին սրբէք. և
ներքին ձեր լի է յա
փշտակութեամբ և
չարութեամբ. Ան
միտք, ոչ ապաքէն որ
զարտաքինն արար,
և զներքինն նոյն արար.
բայց աղէ, զարժանն
իսկ. տուք ողորմու
թիւն, և ահա ամեն
այն սուրբ է ձեր.
Այլ վայ ձեզ փա
րիսեցւոց. զի տասա
նորդէք զանանուխ
և զփեգենայ. և զամե
նայն բանջար. և
անցանէք զիրաւուն
ս և զսէրն այ.

զայս արժան էր առնել.
և զայն ոչ անցանել.
Վայ ձեզ փարիսեցւ
ոց. զի սիրէք զբարձ
ր գահս ի ժողովուր
դս. և զողջոյ
նս ի հրապարակս.
Վայ ձեզ. զի էք
դուք որպէս գերեզ
մանս անյայտս, և
մարդիկ գնան ի վերա
ձեր և ոչ գիտեն.
Պատասխանի ետ ոմն
յօրինականացն, և
ասէ ցնա. վարդապետ
զայդ բանս ասելով. և
զմեզ թշնամանես.
Նա ասէ, և ձեզ
վայ օրինականացդ.

զի բեռնաւորէք զմարդ-
կան բեռինս դժուար
ակիրս, եւ դուք մա
տամբ միով ոչ բեռ
ինսն ոչ մերձենայք։

ճխ
ե

Վա՜յ ձեզ. զի շինէ՛
ք զշիրիմս մարգա
րէիցն, եւ հարքն ձեր
սպանին զնոսա։
ապա ուրեմն վկայ էք,
եւ կամակիցք էք
հարցն ձերոց. զի
նոքա կոտորեցին զնո
սա, եւ դուք զգերեզ
մանս նոցա շինէք։

ճխա
ե

Վասն այսորիկ. եւ
իմաստութիւնն Աս
տուծոյ. առաքեցից ի նո
սա մարգարէս եւ առա
քեալս. ի նոցանէ

սպանանիցեն եւ հա
լածիցեն. զի խնդր
եսցի արիւն ամե
նայն մարգարէից՝ հե
ղեալ ի սկզբանէ աշխ
արհի՝ յազգէ յայսմա
նէ. յարենէ աբելի՝
մինչեւ յարիւն զաքա
րիայ՝ կորուսելոյ ընդ
մէջ սեղանոյն եւ տաճարին։
այո ասեմ ձեզ՝ խնդր
եսցի յազգէ յայսմանէ։

ճխբ
ե

Վա՜յ ձեզ օրինա
կանացդ, զի թաքուցէք
զփականս գիտո
ւթեանն. դուք ոչ մը
տանէք՝ եւ որ մտանն ե
կեալ էին արգելուք։

ճխգ
ժ

Եւ ի խաւսելն զայս ա
մենայն առ նոսա՝

Ղ	Մ	Ղ	Մ
ճխ	մլը	ճխբ	մլէ
ճխա	մխ	ճխգ	

առաւել ի ամենայն ժող
ովրդեանն՝ զամաւթեն
հարկանն է ինձ ::
Եւ սկսան դպիրքն եւ
փարիսեցիք՝ դժար ել
նդրդուել ընդ նմա
վասն բազում իրաց։
Եւ սպասել որսալ ինչ
բանս ի բերանոյ նորա՝
զի չարախօսեսցեն
զնմանէ ::
Սռովք իկոուտել բիւ
րաւ որոց ժողով. ըր
դեանն, մինչեւ կո
խր
խել զմիմեանս ::
ձկդ
Բ
Սկսաւ ասել ցա
շակերտսն իւր ։ Նախ
զգոյշ լերուք անձ
անց ի խմորոյ փարի
սեցւոց, որ է կեղծ
աւորութիւն ::
ձիւե
Ե
Ոչ ինչ է ծածուկ՝
որ ոչ յայտնեսցի ։ եւ
գաղտնի, որ ոչ ծանիցի ::
Վասն զի զոր ինչ ա
սիցէք ի խաւարի՝ լուե
ալ լիցի ի լոյս ։ եւ զոր
յունկանէ խօսս ե
ցարուք ի շտեմարանս՝
քարոզեսցի ի վերայ
տանեաց ::
Բայց ձեզ ասեմ
սիրելեացդ իմոց ։ մի
զարհուրեսջիք յայնցա
նէ որ սպանանեն զմար
մին՝ եւ յետ այնր ոչ ինչ
աւելի ինչ ոչ ունին կարեն
առնել ::
Ցուցից ձեզ
յումմէ երկնչիցիք ::

Ղ	Մ	Մր	Ղ	Մ
ձխդ	ձկդ	հԹ	ձիւե	ղԲ

երկնչիջիք յայնմանէ
որ յետ սպանանելոյն
ունի իշխանութիւն
արկանել ի գեհեն .
այո ասեմ ձեզ՝ յայն
մանէ երկնչիջիք ։
Ոչ ապաքէն հինգ
ճնճղ՝ երկուց դանգ
աց վաճառի . եւ մի ի
նոցանէ ոչ է մոռա
ցեալ առաջի այ ։ այլ
ձեր՝ եւ ամենայն իսկ
հերք գլխոյ թուեալ է .
մի երկնչիք՝ զի բա
զում ճնճղկաց լաւ
էք դուք ։
Ասեմ ձեզ . զի
ամենայն որ խոստով
անեսցի յիս առաջի
մարդկան՝ եւ որդի

մարդոյ խոստովան
եղիցի նմա առաջի
հրեշտակացն այ ։
ճխզ Բ Եւ որ ուրասցի զիս ա
ռաջի մարդկան՝ ու
րացեալ լիցի առաջի
հրեշտակացն այ ։
ճխէ Բ Եւ ամենայն որ ասա
ցէ բան զորդւոյ մարդոյ,
թողցի նմա . բայց
որ զՀոգին սուրբ հայհոյ
եսցէ՝ մի թողցի նմա ։
ճխը Բ Յորժամ տա
նիցեն զձեզ ի ժողով
ուրդս, եւ իշխանութի
նս, եւ յիշխանութիւնս՝
մի հոգայցէք որպէս
թէ զինչ պատասխա
նի տայցէք՝ եւ կամ
զինչ ասիցէք . զի Հո

Ղ	Մ	Մր
ճխզ	ՂԴ	ՃԼ
ճխէ	ճխդ	ԼԴ
ճխը	ՃԸ	ճխա

զին՛ սուրբ ուսուսցէ
զձեզ ի նմին ժամ ու
զինչ պարտ իցէ
խաւսել ։

խէ

ԱՍԷ ՈՄՆ
Ի ԺՈՂՈՎՐԴԵՆԷՆ
ցնա ։ վարդապետ՝
ասա՛ ցեղբայր իմ բա
ժանել ընդ իս զժառ
անգութիւնն ։
Եւ նա ասէ ցնայ ։
այր դու՝ ո՞ կացոյց
զիս դատաւոր և կամ
բաժանարար ի վերայ
ձեր ։
Եւ ասէ ցնոսա ։ տե
սէ՛ք և զգոյշ լերուք յա
մենայն ագահութե
նէ ։ զի ո՛չ եթէ իմթ
երից ընչից ուրուք

իցեն կեանք ուրուք ։

խզ

Եւ առակեցաւ առ նո
սա առակ մի և ասէ ։
առն ուրումն մեծա
տան ՝ եբեր անդք
առատապէս ։ և խոր
հէր ի միտս իւր և ասէր
զինչ գործեցից՝ զի ո՛չ
գոյ տեղի ուր ժողովե
ցից զարդիւնս իմ ։
և ասէ՝ գիտեմ զինչ
արարից ։ քակեցից
զշտեմարանս իմ, և մե՛
ծամեծս շինեցից ։
և անդր ժողովեցից զ
ցորեան, և զամենայն
բարութիւնս իմ ։ և
ասացից ցանձն իմ ։
անձն՝ ունիս բազ
ում բարութիւն շատ

շ
ձեւթ

բարեաց ամաց բազմաց :
հանգիր, կեր, արբ, և
ուրախ լեր :
Ասէ ցնա ած :
անմիտ՝ յայսմ գիշե
րի զոգիդ ի քէն ի բաց
պահանջեսցեն՝ իսկ
զոր պատրաստեցեր
ումլ լինիցի : Նոյնպէս
և որ գանձէ անձին. և
ոչ յած մեծանայցէ.

ծծ
ե

Ասէ ցաշակեր
տսն իւր. վասն այդ ո
րիկ ասեմ ձեզ : մի
հոգայցէք ընդ ոգւոյ
թէ զինչ ուտիցէք : և
մի ընդ մարմնոյ թէ
զինչ զգենուցուք :
Զի ոգի առաւել է քան
զկերակուր : և մար

մին քան զհանդերձ :
Հայեցարո՛ւք ընդ ագ
ռաւս : զի ոչ սերմա
նեն. և ոչ հնձեն : որ
ոց ոչ գոն շտեմարանք.
և ոչ համբարանոցք.
և ած կերակրէ զնոսա :
ո՞ր չափ ևս առաւել դուք
ձեզ որ լաւ էք քան զ
թռչունս :
Ո՞ ի ձէնջ առ հոգալ
կարիցէ յաւելուլ ի հասա
կի իւր կանգուն մի :
Իսկ արդ եթէ նուազուն
ինչ ոչ բաւական. վասն
այլոյն զի՞ հոգայք :
Հայեցարո՛ւք ընդ շու
շանն, որպէս աճէ : որ
ոչ ջանայ. և ոչ նիւթէ :
ասեմ ձեզ : և ոչ սողոմ

ղ մ
ծծ ժթ

մոն յամենայն փառսն
իւր զգեցաւ իբրև զմի
ի նոցանէ ։
Ապա եթէ զխոտն, որ
այսօր ի վայրի է, և վա
ղիւ ի հնոց արկանելի'
ած այնպէս զգեցու
ցանէ' որչափ ևս առա
ւել զձեզ թերահաւատք։
Եւ դուք մի խնդրէք
զինչ ուտիցէք' կամ
զինչ ըմպիցէք։ և մի
զբաղնուք։ Զի զայդ
ամենայն, հեթանոսք
աշխարհի խնդրեն։
Այլ Հայր ձեր գի
տէ զի պիտոյ է այդ ա
մենայն ։
Բայց խնդրեցէք զար
քայութիւն այ, և այն

յաւելցի ձեզ։
ՄԻ ԵՐԿՆՉԻՐ
ՀՕՏ ՓՈՔՐԻԿ։

զի հաճեցաւ հայր ձեր
տալ ձեզ զարքայութիւն։
Վաճառեցէք զինչս
ձեր, և տուք ողորմու
թիւն։ Արարէք ձեզ քսակս
առանց հնանալոյ։
գանձ անպակաս ա
յերկինս։ ուր ոչ գող
մերձենայ' և ոչ ցեց
ապականէ։ Զի ուր
գանձն ձեր է, անդ
և սիրտ ձեր եղիցի։
Եղիցին գօտիք
ձեր պնդեալ ընդ մէջս։
և ճրագունք լուցեալ։
և դուք նմանողք մարդ
կան որ ակն ունիցին

տն իւրեանց թէ երբ
դառնայցէ ի հարսա
նեաց ։ զի յորժամ գայ
ցէ եւ բախիցէ՝ վաղվա
ղակի բանայցեն նմա ։

ճծէ
Երանի՛ իցէ ծառայ
իցն այնոցիկ՝ զորս եկ
եալ տէրն գտցէ արթ
ուն ։ Ամէն ասեմ ձեզ.
զի գօտի ընդ մէջ ած
ցէ եւ բազմեցուսցէ զ
նոսա, եւ անցեալ պաշ
տեսցէ զնոսա ։ Եւ եթէ
յերկրորդ կամ յերր
որդ պահու եկեսցէ եւ
գտցէ այնպէս՝ երանե
լի են ծառայքն այնոքիկ ։

ճծզ
Զայս գիտա
ջիք ։ եթէ գիտէր տա
նուտէրն յորում ժամու
գող գայ՝ հսկայր թողլ
ական հատանել տան
իւրում ։ Եւ դուք եղերուք
պատրաստ ։ զի յոր
ում ժամու ոչ կարծիցէք՝
գայ որդի մարդոյ ։

ճծէ
Ասէ պետրոս ։ Տէր՝
առ մեզ ասես զառակդ
զայդ՝ եթէ առ ամենեսեան ։
Եւ ասէ Տէր ։ Ով իցէ
հաւատարիմ տնտես եւ
իմաստուն, զոր կացուս
ցէ տէր իւր ի վերայ գերդաս
տանն իւրոյ՝ տալ ի ժամ
ու զկերակուրս ։
Երանի՛ իցէ ծառային
այնմիկ՝ զոր եկեալ տէր իւր
գտանիցէ առնել
այնպէս ։
Ստուգապէս ասեմ ձեզ.

Հ	Մ	Մր
ճծէ	Մկբ	
ճծզ	Մկգ	ճծե

Հ	Մ
ճծէ	Մկե

զի վերայ ամենայն ըն
չից իւրոց կացուսցէ զնա ։
Ապա թէ ասիցէ
ծառայն չար ի սրտի իւր
ում, յամէ տէր իմ գալ։
և սկսանիցի հարկա
նել զծառայսն և զաղախ
նայսն՝ ուտել և ըմ
պել և արբենալ ։ Եկ
եսցէ տէր ծառային այն
որիկ յաւուր յորում ո
ակն ոչ ունիցի՝ և ի ժամ
ու յորում ոչ գիտիցէ ։
ընդ մէջ կտրեսցէ զնա՝
և զբաժին նորա ընդ ան
հաւատսն դիցէ ։
Եւ ծառայ որ գիտիցէ
զկամս տեառն իւրոյ՝ և ոչ պատ
րաստիցէ ըստ կամաց
նորա՝ արբցէ գան բազ
ում ։

Եւ որ ոչն գիտիցէ, և
արժանի գանի լինիցի գոր
ծեցէ՝ արբցէ գան սակաւ ։
Ամենայն որում
շատ տուեալ է՝ շատ խնդ
րեսցի ի նմանէ ։ և
որում բազում աւան
դեցաւ՝ առաւել ևս
պահանջեսցեն ի
նմանէ ։

ՀՈՒՐ ԵԿԻ ԱՐ
ԿԱՆԵԼ ՅԵՐԿԻՐ ։

Եւ զինչ ։ կամիմ թէ
արդէն իսկ բորբոքել էր ։
Եւ մկրտութիւն ու
նիմ մկրտել ։ և զիարդ ։
փութամ մինչև կատա
րեսցի ։
Համարիք եթէ խաղա
ղութիւն եկի տալ յերկիր ։

Գ ՃԾԲ ՃԾԹ — ՄԳ ՄԿԵ
Գ ՃԿ — Մ ՂԵ

ոչ. ասեմ ձեզ. այլ
բաժանումն:
Եղիցին յայսմ
հետէ. հինգ ի տան մի
ում բաժանեալք:
երեքն յերկուս: եւ եր
կուքն յերիս:
Բաժանեսցին հայր
յորդւոյ, եւ որդի ի
հաւրէ: մայր ի
դստերէ, եւ դուստր
ի մաւրէ: սկեսուր
ի հարսնէ, եւ հարսն ի
սկեսրէ իւրմէ:

ճկա

Ասաց եւ ժողո
վրդեանն: յորժամ
տեսանէք ամպ ծա
գեալ յարեւմտից, վաղ
վաղակի ասէք թէ անձրեւ
գայ. եւ լինի այնպէս:

Եւ յորժամ հարաւ շնչ
էալ, ասէք թէ խորշ
ակ լինի, եւ լինի այնպէս:
Կեղծաւորք, զեր
եսս երկնի եւ երկրի ի
գիտէք փորձել, իսկ
զժամանակս զայս զի
արդ ոչ փորձէք: ընդ
էր եւ յանձանց իսկ ոչ
ընտրէք զարդարն:

ճկբ

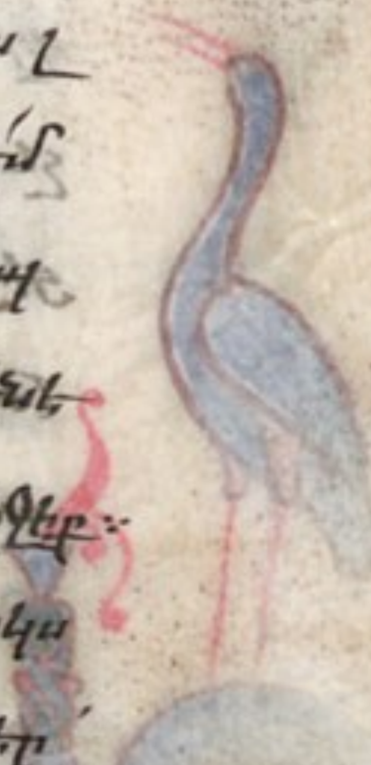
Յորժամ երթայցես
ընդ ոսոխի քում առ
իշխանն, ի ճանապար
հի տուր զհաշիւն զեր
ծանել ի նմանէ: զի
գուցէ քարշիցէ զքեզ
առ դատաւորն, եւ դա
տաւորն մատնիցէ զդահ
ճի, եւ դահճն արկա
նիցէ ի բանտ: ասեմ

քեզ: ոչ ելանիցես ան
տի, մինչև հատուցա
նիցես զյետին բնեռն:

ծԿԳ Խէ Եւ կային ոմանք ի նմին
ժամանակի. և պատմէ
ցին նմա վասն գալիլէ
ացւոցն, որոց զարիւ
նն պիղատոս խառն
եաց ընդ զոհս նոցա:

Պատասխանի ետ և ա
սէ նոցա: համար
իք եթէ այն գալիլեացիք
էին մեղաւորք քան
զամենայն գալիլեացիս
զի զայդպիսի անցս կրե
ցին: ոչ: ասեմ ձեզ:
այլ եթէ ոչ ապաշխարի ա
րիցէք: ամենեքեան
նոյնպէս կորնչիցիք:

Կամ նոքայ ութ և տ
ասանքն յորոց վերա
անկաւ աշտարակն
ի սելովամ և սպան
զնոսա: համարիք եթէ
նոքա էին պարտա
պանք քան զամենայն
մարդիկ որ բնակեալ էին ե
րուսաղէմ: ոչ: ասեմ
ձեզ: այլ եթէ ոչ ապ
աշխարիցէք: ամենե
քեան նոյնպէս կորնչիցիք:

ծԿԴ Ժ Ասէր և զառակս
զայս: Թզենի մի էր
ուրումն տնկեալ յայ
գւոջ իւրում: և եկն
խնդրել պտուղ ի նմա
և ոչ եգիտ: ասէ ցայգե
գործն: ահա երեք
ամք են յորմէ հետէ
գամ խնդրել պտուղ ի

թզենւոջդ՝ և ոչ գտա
նեմ. արդ՝ կոտորեա
զդա՝ ընդէր և զերկի
րն խափանէ ::

Նա պատասխանի ի
ետ և ասէ. Տր՝ թող
զդա և այս ամ ևս. մինչ
և շուրջ զդովաւ բրե
ցից՝ և արկից աղբ.
Թերևս արասցէ պտուղ.
ապա թէ ոչ՝ յամէ և ա
հատցես զ
դա ::

[illegible]

[illegible]

ի ժողովրդեանցն այն
ի շաբաթու. Եւ ահա
կին մի, զոր ունէր
այս հիւանդութեան
ամս ութ և տասն.
Եւ էր կարկամեալ՝ և ոչ կա
րէր համբառնալ բնաւ ի վեր հայել:

Եւ տեսեալ զնա Յս.
կոչեաց առ ինքն և ա
սէ ցնա. Կին դու՝
արձակեալ ես ի հի
ւանդութենէ քումմէ:
Եւ եդ ի վերայ նորա ձեռն.
Եւ նա ժամայն ուղղե
ցաւ. և փառաւոր
առնէր զԱծ ::

Պատասխանի ետ
ժողովրդապետն
ցասուցեալ՝ թէ ընդ
էր ի շաբաթու բժշ
կեաց Յս: Ասէ ցժո
ղովուրդն, վեց աւուրս
յորս արժան է գործել:
յայնս եկայք բժշկե
ցարուք՝ և մի յաւուր

շաբաթու ։

Պատասխանի ետ նմա
տէր և ասէ ։ կեղծաւ
որք՝ իւրաքանչիւր ոք
ի ձէնջ ի շաբաթու ոչ
արձակէ զեզն իւր
կամ զէշ ի մսրոյ՝ և
տանի ի ջրոյ ջրել ։ Իսկ
զայս դուստր աբրահա
մուէր՝ զոր կապեաց
սատանայ ահաւասիկ
ութ ևտասն ամ ։ ոչ
էր արժան արձակել ի
կապանաց անտի ի
շաբաթու ։

Եւ զայս իբրև ասաց՝
յամօթ լինէին ամե
նեքեան որ հակառակն
կային նորա ։

Եւ ամենայն ժողովուրդ
ուրախ ուրախ լինէր ի
վերայ ամենայն փառա
ւորս թէանցն որ գոր
ծէին ի նմանէ ։

Ասէր՝ որում նման է
արքայու թիւն այ ։ և ո
րում նմանութեան
նորա նմանեցուցից զնա ։

Նման է հատոյ ման
անխոյ, զոր առեալ
մարդոյ՝ արկ ի պարտ
էզ իւր ։ աճեաց և
եղև ծառ ։ և թռչու
նք երկնից բնակեցին
յոստս նորա ։

Եւ դարձեալ ասէ,
որում նմանեցուցի ըզ
արքայու թիւն այ ։

Նման է խմորոյ՝
զոր առեալ կնոջ՝ թաք

ոյց յալեւր, երիս գրու
ոյ, մինչև խմորեցաւ
ամենայն։

ԵՒ ՇՐՋԷՐ ԸՆԴ
ՔԱՂԱՔՍ ԵՒ ԸՆԴ ԳԵ
աւղս. ուսուցանէր։ և
ճանապարհ առնէր
յերուսաղէմ։

Ասէ ոմն ցնայ,
տէր. եթէ սակաւքն
որ ապրելոց իցեն։
Նա ասէ ցնոսայ։
Ջանացարուք մտան
ել ընդ դուռն նեղ։
ասեմ ձեզ. զի բազ
ումք խնդրեսցեն մը
տանել, և ոչ կարասցեն։
Յորմէ հետէ մտցէ
տանուտէրն և փակես
ցէ զդուռն։ և սկսա
նիցիք կալ արտաքոյ՝ և
բախել զդուռնն և ասել։
տէր տէր, բաց մեզ։ և
պատասխանի տուեալ
ասիցէ ձեզ՝ ոչ գիտեմ
զձեզ ուստի էք։
Յայնժամ սկսանի
ջիք ասել. կերաք առաջի
քոյ և արբաք։ և ի հրա
պարակս մեր ուսուցեր։
Եւ ասասցէ, ասեմ ձեզ՝
ոչ գիտեմ զձեզ ուստի
էք։ ի բաց կացէք յին
էն ամենայն մշակքդ
անիրաւութեան։
Անդ եղիցի լալ
և կրճել ատամանց։
Յորժամ տեսանի
ցէք զաբրահամ, և զի
սահակ, և զյակոբ.

Հ. Մ
ճկթ հզ
ճհ ծե
ճհա կ

Հ Մ
ճհբ կե

և զամենայն այն մարգա
րէս յարքայութեան Ած
ոյ : և զձեզ հանեալ
արտաքս ::

Եւ եկեսցեն յարև ե
լից և յարևմտից՝ ի
հիւսիսոյ և ի հարաւո
յ՝ և բազմեսցին յար
քայութեան Ածոյ ::

Եւ ահա են յետ
ինք՝ որ եղիցին առա
ջինք : և են առաջ
ինք՝ որ եղիցին յետինք ::

Նոյն ժամայն մա
տեան ոմանք փարի
սեցւոց և ասեն ցնա :
Ել գնա աստի , զի
Հերովդէս կամի ս
պանանել զքեզ ::

Եւ ասէ ցնոսա : Եր
թայք ասացէք աղու
եսուդ այդմիկ : ահա
ւասիկ հանեմ դևս ,
և բժշկութիւնս կա
տարեմ այսօր , և
վաղիւ : և յերրորդ ա
ւուր՝ կատարիմ ::

Բայց պարտ է . այ
սօր , և վաղիւ , և ի
միւսում աւուր գնալ :
զի ոչ է հնար . մարգա
րէի կորնչել արտա
քոյ Երուսաղեմի ::

Երուսաղէմ , Երմ :
որ կոտորես զմար
գարէս՝ և քարկոծ
առնես զառաքեալսն
առ քեզ : քանիցս

անգամ կամեցայ ժո
ղովել զորդիսքո · որ
պէս հաւ զձագս իւր
ընդ թեւովք՝ եւ ոչ կա
մեցարուք ::

Ահա թողեալ լիցի
ձեզ տունն ձեր ::

Բայց ասեմ ձեզ:
Եթէ ոչ եւս տեսանի
ցէք զիս՝ մինչեւ ասի
ցէք՝ օրհնեալ եկ
եալն յանուն տեա
ռն ::

ԵՒ ԵՂԵՒ Ի
ՄՏԱՆԵԼՆ ՆՈՐԱ Ի
տուն միոյ իշխա
նացն փարիսեցւոց ի
շաբաթու ուտել հաց՝
եւ նոքա սպասէին նմա ::

ճբ

Եւ ահա այր մի էր անդ
ջրգողեալ առաջի նորա:

Պատասխանի ետ յս, եւ
ասէ ցաւրէնսգէտսն
եւ ցփարիսեցիսն: Եթէ
արժան իցէ ի շաբաթու
բժշկել: Եւ նոքա լռեցին:

Եւ բուռն հարեալ զնո
րանէ՝ բժշկեաց զնա
եւ արձակեաց ::

Եւ ասէ ցնոսա՝ Ո՞յր
ուրուք ի ձէնջ իցէ խոյ կամ
եզն անկանիցի ի ջր
հոր՝ ոչ վաղվաղակի
հանիցէ զնա յաւուր
շաբաթու ::

Եւ ոչ կարացին տալ
նմա պատասխանի
առ այն ::

ճգ

Ասէր առակ կոչնա
կանացն առաքելոց : Հայե
ցեալ թէ զիարդ ընտրէր բարձ
րելոյն լինելոյն՝ ասէ
ցնոսա : յորժամ կոչե
ցեն զքեզ ի հարսա
նիս, կամ ի կոչունս՝
մի բազմիցես յառաջինն
բարձին : գուցէ պատ
ուականագոյն եւս քան
զքեզ իցէ կոչեցեալ ի
նմանէ : եւ եկեալ որ
զքեզն եւ զնա կոչեաց՝
ասիցէ ցքեզ տուր
սմա տեղի : եւ ապա
սկսանիցես ամօ
թով զյետինն տեղին
ունել :
Այլ յորժամ կո
չիցես՝ երթիցես բազ
մեսցիս յետին տեղւոջ :
զի յորժամ գայցէ որ
կոչեացն զքեզ՝ ասա
ցէ ցքեզ՝ բարեկամ, ի
վեր մատիր : յայնժամ
եղիցի քեզ փառք ա
ռաջի բազմակցացն
քոց :
Զի ամենայն որ
բարձրացուցանէ
զանձն՝ խոնարհես
ցի : եւ որ խոնարհեց
ուցանէ զանձն՝
բարձրասցի :
Ասէ եւ ցկոչնակա
րն : յորժամ առնի
ցես ճաշ կամ ընթրիս՝
մի կոչեր զբարեկամս

քոյ. և մի՛ զեղբարս քո՛
և մի՛ զազգականս քո.
և մի՛ զդրացիս քո՛ և մի՛
զմեծամեծս. զի մի՛ և
նոքա փոխարէն կոչես
ցեն զքեզ՝ և լինի ից ի
քեզ հատուցումն ::

Այլ յորժամ առ-
նիցես ընդունելութիւն՝
կոչեա զաղքատս, և զ
խեղս. զկաղս. և զ
կոյրս, և երանի լինի
ցիս. զի ոչ ունին փո
խարէն հատուցանել
քեզ՝ և հատուսցի քեզ
փոխարէն ի յարու-
թեան արդարոց ::

Իբրեւ լուաւ զայս ոմն
ի բազմականացն՝ ա-
սէ ցնա. Երանի որ կե-
րիցէ հաց յարքայու-
թեան այ ::

Եւ նա ասէ ցնա. այր
ումն գործեաց ընթրիս:
և հրաւիրեաց զբազումս:

Եւ առաքեաց զծառ-
այս իւր ի ժամու ընթ-
րեացն կոչել զհրաւի-
րեալսն, թէ եկայք. զի
ահաւասիկ պատրաստ ամ-
ենայն ինչ ::

Եւ սկսան միաբանո-
վի ամենեքեան հրաժարել:

Առաջինն ասէ.
ագարակ գնեցի՛ և հար
կ է ելանել տեսանել զ
նա. աղաչեմ զքեզ՝ կալ
զիս հրաժարեալ:

Հ ճշա   մ մրա

Եւ միւսն ասէ, լծորս հինգ երկանց գնեցի, եւ երթամ փորձել զնոսա. աղաչեմ զքեզ՝ կալ զիս հրաժարեալ.

Եւ միւսն ասէ, կին առի՝ եւ վասն այնորիկ ոչ կարեմ գալ.

Եւ եկեալ ծառայն՝ պատմեաց զայս տեառն իւրում.

Յայնժամ բարկացեալ տանուտէրն՝ ասէ ցծառայն իւր. Ել վաղվաղակի ի հրապարակս եւ ի փողոցս քաղաքիդ. եւ զաղքատս, եւ զխեղս, եւ զկաղս, եւ զկոյրս մուծ այսր.

Եւ ասէ ծառայն՝ Տէր՝ եղեւ որպէս հրամայեցերն, եւ կայ եւս տեղի.

Եւ ասէ տէրն ցծառայն. Ել ի ճանապարհս, եւ ի ցանկս, եւ արկ հարկ մտանել՝ զի լցցի տունս իմ.

Ասեմ ձեզ. զի ոչ ոք յայնցանէ կոչեցելոց ճաշակեսցէ յընթրեաց իմոց.

ԵՒ ԵՐԹԱՅԻՆ

ԸՆԴ ՆՄԱ ԺՈՂՈՎ

ուրդք բազումք. Դարձեալ ասէ ցնոսա. Եթէ ոք գայ առ իս, եւ ոչ ատեայ զհայր իւր եւ զմայր, եւ զկին, եւ զորդիս,

եւ զեղբարս, եւ զքորս.
նա եւ զանձն եւս զիւր՝
ոչ կարէ իմ աշակերտ լի
նել: Զի որ ոչ բառնա
զխաչ իւր եւ գայ զկնի
իմ. ոչ կարէ իմ աշա
կերտ լինել:

ծէ ճձդ Ժ

Ո՞ ի ձէնջ կամի
ցի շինել աշտարակ՝
եւ ոչ նախ նստեալ հա
մարիցի զծախսն՝
եթէ ունիցի բաւական
ի կատարումն: Զի
գուցէ իբրեւ արկանի
ցէ հիմն, եւ ոչ կարի
ցէ կատարել՝ ամենե
քեան որ տեսանիցեն՝
սկսանիցեն ծաղր
առնել զնա եւ ասել:
եթէ այր այս՝ սկսա
շինել եւ ոչ կարաց կա
տարել:

Կամ որ թագաւոր
երթեալ տալ պատե
րազմ ընդ այլում թա
գաւորի՝ եւ ոչ նստեալ
նախ խորհիցի՝ եթէ
կարող իցէ տասն
հազարաւ՝ զդէմ ու
նել զայնորիկ, որ
գայցէ ի վերայ նորա
քսան հազարաւ:
Ապա թէ ոչ՝ մինչդեռ
հեռագոյն իցէ, հրեշ
տակութիւն առաք
եալ աղաչեսցէ ի խա
ղաղութիւն:

ճձե Է

Նոյն՝ այսպէս

ղ
ճձդ

ղ ճձդ
մ ղղ

ամենայնոք ի ձէնջ՝ որ
ոչ հրաժարեսցէ յա
մենայն ընչից իւրոց՝
ոչ կարէ իմ աշակերտ
լինել ։
Բարւոք է աղ ․ ապա
թէ աղն անհամեսցի՝
իւ՞ համեմեսցի ․ ոչ
յերկիր՝ եւ ոչ յաղբ է
պիտանի ․ այլ
ընկենուլ զնա արտա
քս ․ որ ունիցի ակ
անջս լսելոյ՝ լուիցէ ։
ԵՒ ԷԻՆ ՄԵՐՁԵՑԵԱԼ
ամենայն մաքսաւորք
եւ մեղաւորք լսել ինմանէ ։
Տրտնջէին փարիսե
ցիքն եւ դպիրքն եւ ասէ
ին՝ թէ սա զմե
ղաւորս ընդունի եւ ու
տէ ընդ նոսա ։
Ասաց առ նոսա
զառակս զայս ․ ո՞ ոք ի
ցէ ի ձէնջ մարդ՝ որոյ
իցէ հարիւր ոչխար ․
եւ կորուսանիցէ մի ի
նոցանէ ․ ոչ թողու
զիննսուն եւ զինն
յանապատի, եւ երթի
զհետ կորուսելոյն
մինչեւ գտանիցէ զնա ։
եւ իբրեւ գտանէ՝ դնէ
զնա ի վերայ ուսոց իւ
րոց խնդալով ․ եւ երթ
եալ ի տուն ․ կոչէ զբարե
կամս եւ զդրացիս ․ եւ
ասէ ցնոսա ․ ուրախ
լերուք ընդ իս, զի գտի

Ղ Մ Մր Ղ Մ
ճՂԵ լա ԺԲ ճՂԵ ճՂԶ
ճՂԶ ՀԲ ԻԲ

զոչխարն իմ զկորուսեալ:

Ասեմ ձեզ: զի
այսպէս ուրախութիւն
յերկինս վասն միոյ մե
ղաւորի ապաշխարողի ե
ցէ՝ քան վասն իննը
սուն եւ իննն արդարոց
որոց չիցէ պիտոյ ապ
աշխարութեան:

ճձը
ժ

Կամ ո՞ր կին իցէ որոյ
իցեն դրամք տասն: եւ
թէ կորուսանիցէ դրամ
մի՝ ո՞չ լուցանէ ճրագ՝
եւ ածիցէ աւել զտանն·
եւ խնդրիցէ ստէպ մին
չեւ գտանիցէ: Եւ իբրեւ
գտանէ՝ կոչէ զբարե
կամս եւ զդրացիս եւ ասէ.
ուրախ լերուք ընդ իս,
զի գտի զդրամն իմ
զոր կորուսի:

ճձզ
թ
ե

Այսպէս ասեմ ձեզ՝
ուրախութիւն եղիցի
առաջի հրեշտակացն Այ՝
ի վերայ միոյ մեղաւո
րի որ ապաշխարիցէ:

ծե

ճղ
ժ

Եւ ասէ: այր մի՝
էին երկու ուստերք:
ասէ կրտսերն ի նոցանէ
ցհայրն: Հայր՝ տուր
ինձ բաժին որ անկանի
յընչիցդ: Եւ նա բաժա
նեաց նոցա զկեանսն:
Եւ յետ ոչ բազում աւու
րց՝ ժողովեալ զամէ
նայն կրտսեր որդւոյն՝
գնաց յաշխարհ հեռի:
Եւ անդ վատնեաց զինչս

ղ
ճձը

ղ
ճշթ
ճղ

ճ
ճձբ

իւր, զի կեայր անառա
կութեամբ ։
Եւ երբեւ սպառեաց
զամենայն, եղեւ սով
սաստիկ յաշխարհին
յայնմիկ ։ եւ սկսաւ ինքն
չքաւորել ։ եւ գնացեալ
յարեցաւ ի միում քաղա
քացւոց աշխարհին այն
որիկ ։ եւ յղեաց զնա յա
գարակս իւր՝ արածել խո
զս ։ եւ ցանկայր լնուլ
զորովայն իւր յեղջիւր
են զոր խոզքն ուտէին ։
եւ ոչ ոք տայր նմա ։
Եկեալ ի միտս իւր ասէ ։
քանի՞ վարձկանք իցեն
ի տան հաւր իմո հացա
լիցք՝ եւ ես աստ սովամահ

կորնչիմ ։ յարուցեալ
գնացից առ հայր իմ եւ ա
սացից ցնա ։ Հայր՝ մե
ղայ յերկինս եւ առաջի քո ։
եւ ոչ եմ արժանի կոչել
որդի քո՝ արա զիս իբ
րեւ զմի ի վարձկանացն քոց ։
եւ յարուցեալ եկն առ
հայրն ։
Եւ մինչդեռ հեռագոյն
էր՝ ետես զնա հայրն՝
եւ գթացաւ ։ յարեաւ եւ
ընթացաւ ընդ առաջ ։
անկաւ զպարանոցաւն
նորա եւ համբուրեաց զնա ։
Եւ ասէ ցնա որդին ։
Հայր՝ մեղայ յերկինս եւ
առաջի քո ։ եւ ոչ եմ ար
ժանի կոչել որդի քո ։

Ասէ հայրն ցծա
ռայսն իւր : վաղվաղա
կի հանէք զպատմու
ճանն առաջին և զգեցու
ցէք նմայ : և տուք ըզ
մատանին ի ձեռն նո
րա : և կաւշիկս յոտս
նորա : և ածէք զեզն
պարարակ : զենէք :
կերիցուք և ուրախ լի
ցուք : զի այս որդի իմ,
մեռեալ էր` և եկեաց :
կորուսեալ էր` և գտաւ :
և սկսան ուրախ լինել :
Եւ էր երէց որդին նո
րա յագարակի : և
մինչ գեռ գայր և մերձ
եղև ի տունն, լուաւ
զձայն երգոց և զպար
ուց : և կոչեցեալ առ
ինքն զմի ի ծառայիցն,
հարցանէր թէ զինչ
իցէ այն :
Եւ նայ ասէ ցնայ :
զի եղբայրն քո եկեալ է,
և եզեն հայրն քո զեզն
պարարակ` զի ողջամբ
ընկալաւ զնայ :
Բարկացաւ` և ոչ
կամէր մտանել :
Եւ հայրն ելեալ ար
տաքս, աղաչէր զնա :
Պատասխանի ետ և
ասէ ցհայրն : այս
քանի ամք են զի ծա
ռայեմ քեզ` և երբեք
զպատուիրանաւքն
ոչ անցի : ուլ մի եր

քեզ ուլ ոչ ետուր ինձ՝ զի
ուրախ եղէց ընդ բարե-
կամս իմ : յորժամ եկն
որդիդ քո այդ՝ որ եկեր
զկեանս քո ընդ պոռն-
իկս՝ զեներ դմա զեզն
պարարակ ::

Նա ասէ ցնա : որդեակ
դու հանապազ ընդ իմ
ես : և ամենայն որ ինչ
իմ է՝ քո է : այլ ուրախ
լինել և խնդալ պարտէր :
զի եղբայրս քո այս՝ մե-
ռեալ էր և եկեաց : կո-
րուսեալ էր՝ և գտ-
աւ ::

ծը

ԵՒ ԱՍԷ ՏՐ ՑԱ-
ՇԱԿԵՐՏՍՆ : ԱՅՐ ՄԻ

էր մեծատուն, որոյ էր
տնտես : և եղեն զնմա-
նէ ամբաստանութիւն թէ-
որպէս թէ վատնէ իւր
զինչըս նորա ::

Կոչեաց և ասէ ցնա՝
զինչ է այս զոր լսեմ
զքէն : տուր զհամար
տնտեսութեան քոյ՝
զի ոչ ևս կարես լինել
տնտես ::

Ասէ ընդ միտս իւր
տնտեսն : զինչ գոր-
ծեցից՝ զի տէրն իմ հանէ
զտնտեսութիւնս ::
գործել ոչ կարեմ : մու-
րանալ՝ ամաչեմ : գի-
տեմ զինչ արարից : զի
յորժամ ի բաց լինիցիմ
ի տնտեսութենէս :

ընկալցին զիս ի տու-
նս իւրեանց ։
Եւ կոչեցեալ առ ինքն
միոյ միոյ ի պար
տապանաց տն իւրոյ՝
ասէ ցառաջինն ։ քա
նի՞ ինչ պարտիս տն
իմում ։
Եւ նա ասէ՝ հարիւր
մար ձիթոյ ։
Ասէ ցնա․ կալ
զգիր քո՝ և նստ գը
րեա վաղվաղակ ի
յիսուն ։
Դարձեալ ասէ
ցմիւսն․ դու քանի՞
ինչ պարտիս ։
Եւ նա ասէ՝ հար
իւր քոռ ցորենոյ ։

Եւ ասէ ցնա՝ կալ
զգիր քո, և նստ գը
րեա ութսուն ։
Եւ գովեաց տրն զը
տնտեսն անիրաւ-
ութեան՝ զի իմաստու-
թեամբ արար ։
Զի որդիք աշխար
հիս այսորիկ՝ իմաստ
նագոյնք են քան զոր
դիս լուսոյ յազգս իւ
րեանց ։
Եւ ես ձեզ ասեմ ։
արարէք ձեզ բարե
կամս ի մամոնայ է
անիրաւ ութեան ։
զի յորժամ պակասի
ցէ այն՝ ընկալցին
զձեզ յաւերական յաւե

տենականս։

Որ ի փոքրումն հաւ
ատարիմ է՝ և ի բազ
մին հաւատարիմ է։
Եւ որ ի փոքրումն անի
րաւ է․ և ի բազմումն
անիրաւ է։
Իսկ արդ եթէ յա
նիրաւ մամոնային
չեղէք հաւատարիմք՝
զճշմարիտն ձեզ ո՞
հաւատացէ։
Եւ եթէ յաւտարին
չեղէք հաւատարիմք՝
զձերն ո՞ տացէ ձեզ։

ճղա
Ե

Ոչ ոք ծառայ՝ կա
րէ երկուց տերանց
ծառայել։ զի եթէ
զմին ատիցէ, զմիւսն
սիրէ։ կամ զմին մե
ծարիցէ՝ և զմիւսն ար
համարհիցէ։
Ոչ կարէք այ ծառայել
և մամոնայի։

ճղբ
Ժ

Լսէին զայս ամե
նայն փարիսեցիքն,
քանզի արծաթասէրք
էին՝ անգոսնէին զնա։
Եւ ասէ ցնոսա։ դուք
որ արդարացուցանէք
զանձինս առաջի մարդ
կան՝ սակայն այ գի
տէ զսիրտս ձեր։ զի
որ առաջի մարդկան ն
բարձր է՝ պիղծ է առ
աջի այ։

ճղգ
Ե

Օրէնքն և մար
գարէք՝ մինչև ցյովհաննէս։

Ղ	Մ	Ղ	Մ
ճղա	իը	ճղբ	ճծգ
		ճղգ	

յայնմ հետէ արքայու
թեան այ աւետարա
նի : Եւ ամենայն ոք ըն
նա բռնադատի ։

ճղդ / ա

Դ իւրին է երկնից
եւ երկրի անցանել ։
քան յաւրինացն միոյ
նշանախեցի անկանել ։

ճղե / է

Ա մենայն որ արձ
ակէ զկին իւր, եւ առնէ
այլ՝ շնայ : Եւ որ զար
ձակեալն առնէ շնայ ։

ծթ

ճղզ

Ա յր ոմն էր մեծ
ատուն, եւ ագանէր բե
հեզս եւ ծիրանիս : Եւ ու
րախ լինէր հանապ
ազաւր առատապէս ։
Ե ւ աղքատ ումն ան
ուն ղազարոս՝ անկ
եալ դնէր առ դրան նո
րա վիրաւոր : Եւ
ցանկայր լնուլ զոր ով
այն իւր ի փշրանացն
որ անկանէին ի սեղանո
մեծատանն : այլ եւ
շունք եւս գային լիզու
ին զվէրս նորայ ։
Ե ղեւ մեռանել աղք
ատին, եւ տանել հրեշ
տակացն ի գոգն
աբրահամու ։
Մ եռաւ եւ մեծատունն
եւ թաղեցաւ, եւ ի դժոխսն.
ամբարձ զաչս իւր մինչ
ի տանջանսն էր՝ ետես
զաբրահամ ի հեռաս
տանէ՝ եւ զղազարոս ի
գոգ նորա հանգուցեալ ։

ղ	ն
ճղդ	
ճղե	ծձ
ճղզ	ըտ

Եւ նա աղաղակեաց և
ասէ, Հայր աբրահամ
ողորմեայ ինձ . առաքեա
զղազարոս, զի
թացցէ զծագ մատին
իւրոյ ի ջուր՝ և զով
ացուսցէ զլեզու իմ. զի
պապակեալ եմ ի տապոյ
աստի ։
Եւ ասէ ցնա աբրահամ.
որդեակ՝ յիշեա զի ընկ
ալար անդէն զբարիս իս
քոյ ի կենդանութեան քում, և
ղազարոս նոյն պէս
զչարչարանս ։ արդ
սա աստ մխիթարի.
և դու այրդ պապակիս ։
Եւ ի վերայ այսր ամէ
նայնի, վիհ մեծ ընդ
մեզ և ընդ ձեզ ։ եթէ
կամեսցին աստի առ
ձեզ անցանել՝ ոչ կարեն ։
և ո՛չ այտի ոք առ մեզ ան
ցանել ։
Եւ ասէ՝ արդ աղաչեմ
զքեզ հայր, զի առա
կեսցես զդա ի տուն
հաւր իմոյ ։ Են իմ
անդ եղբարք հինգ՝ որ
պէս զի վկայեսցէ նոցա վեր
կայութեամբ, զի մի՛ և
նոքա գայցեն յայս
տեղի տանջանաց ։
Եւ ասէ աբրահամ ։
ունին զմովսէս և զմար
գարէսն՝ նոցա լուիցեն ։
Եւ նա ասէ, ո՛չ հայր
աբրահամ ։ բայց եթէ

ի մեռելոց ոք երթիցէ ա
ռ նոսա ապաշխարեսցեն։
Ասէ ցնա. եթէ
մովսիսի եւ մարգարէիցն
ոչ լսեն՝ ոչ թէ ի մեռե
լոց ոք յառնիցէ հա
ւանեսցին։

ԱՍԱՑ ՅՍ
ՑԱՇԱԿԵՐՏՍՆԻՒՐ։

Ոչ է մարթ, չգալ գայթ
ագղութեան. բայց
վայ այնմիկ յորոյ ձեռն
գայցէ։ Լաւ էր նմա՝
թէ վէմ երկանաւ քար
կախէր զպարանոցէ նո
րա եւ ընկենոյր ի ծով.
քան թէ գայթագղեցու
ցանիցէ զմի ի փոքրկան
ցս յայսցանէ։

Զգոյշ կացէք անձ
անց. եթէ մեղիցէ եղ
բայր քո՝ սաստեա նմա։
Եւ եթէ ապաշխարեսցէ՝
թող նմա. եւ եթէ եւթն
անգամ մեղիցէ քեզ՝ եւ
եւթն անգամ դարձ
ցի ի քեզ եւ ասիցէ ապաշ
խարեմ. թողցես նմա։
Եւ ասեն առաքեալ
քն. Տր՝ յաւել մեզ
հաւատս։
Եւ ասէ Տր. եթէ ու
նիցիք հաւատս քան
զհատ մանանխոյ՝ եւ
ասիցէք թզենւոյս այս
միկ խլեաց եւ տնկեաց
ի ծովու՝ հնազանդ լինէ
ցի ձեզ։

Ղ ՃՂԷ Մ ՃՀԹ Մր ՂԹ Ղ ՃՂԸ ՃՂԹ Մ Մ ՃՀԷ

Ո՛վ ոք ի ձէնջ ունի
ցի ծառայ հողագործ,
կամ հովիւ, որ եկեալ
մտանիցէ յագարակէ՝
ասիցէ ցնա վաղվաղա
կի թէ անց բազմեաց։
այլ ոչ ասիցէ ցնա, թէ
պատրաստեա զինչ
ընթրեցից իցեմ։ եւ զգօ
տի ածեալ պաշտեա զիս
մինչև կերայց և արբից։
և ապա կերիցես և արբ
ցես դու ։ միթէ շ
նորհ ունիցի ծառային
այնմիկ՝ զի արար զամե
նայն հրամանսն ։։
Նոյնպէս և դուք՝
յորժամ առնիցէք զամե
նայն հրամանս եւս ն

ձեզ՝ ասասջիք թէ ծա
ռայք անպիտանք եմք։
զոր պարտէր առնելն՝
արարաք ։։
Եւ եղև մինչ երթայր
նա յԵրուսաղէմ, և ինքն անցանէր
ընդ մէջ սամարեայ՝ և
գալիլեայ ։։
Կ
Եւ մինչ դեռ մտանէր ի
գեօղ մի, պատա
հեցան նմա տասն այր
բորոտ ։ որք կացին ի
հեռաստանէ, բարձին
զձայնս և ասեն՝ յս
վարդապետ՝ ող որ
մեաց մեզ ։։
Եւ իբրև ետես զնոսա
ասէ ցնոսա։ երթայք
ցուցէք զանձինս քահա

նայից ։

Ե ւ եղեւ իբրեւ գնա
ցին՝ առ ժամայն սր
բեցան ։

Մ ի ոմն ի նոցանէ եւ
իբրեւ ետես եթէ սրբ
եցաւ՝ դարձաւ անդ
րէն, եւ ի ձայն մեծ
փառաւոր առնէր ան եր
զա̅ծ ։ անկաւ ի վե
րայ երեսաց իւրոց
առ ոտս նորայ՝ եւ գո
հանայր զնմանէ ։ եւ
ինքն էր սամարացի ։

Պ ատասխանի ետ յի̅ս
եւ ասէ ։ ոչ տասն
այրք սրբեցան ։ իսկ
արդ՝ իննունքն ուր
են, զի ոչ գտան դառ
նալ տալ փառս ա̅յ ։
բայց միայն այլազգ
իս այս ։ եւ ասէ ցնա՝
արի գնա՝ զի հա
ւատք քո կեցուցին
զքեզ ։

ձբ
ե

Հ ԱՐՑԵԱԼ
ՑՆԱ ՓԱՐԻՍԵ
ցւոցն թէ երբ
գայցէ արքայութիւն
ա̅յ ՝ պատասխանի ետ
նոցա եւ ասէ ։ ոչ
գայ արքայութիւնն ա̅յ
խորամանկաւք ։ եւ ոչ
ասիցեն թէ ահաւասիկ ա
սդ է, կամ անդ ։
զի ահա արքայութիւն
ա̅յ ի ներքս ի ձեզ է ։

ձգ
ժ

Ա սաց եւ ցաշակերտա

ղ ձ
ձբ ձծէ
ձգ

կերպարան : եկեսցեն առ
ուրք ցանկանալոց ձեզ
մի յաւուրցն որդւոյ
մարդոյ տեսանել՝ եւ ոչ
տեսանիցէք ։
Եւ ասիցեն ձեզ
ահաւասիկ աստ է կամ
անդ. մի երթայցէք
ընդ հետ ։
Զի որպէս փայլ
ակն փայլատակեալ
ի ներքոյ երկնից՝ ընդ
երկինս ծագիցէ՝
նոյնպէս եղիցի մար
դոյ յաւուրն իւրում ։
Այլ պարտ է նը
մա նախ՝ բազում [illegible]
չարչարել եւ խոտան ել
յազգէս յայսմանէ ։

Եւ որպէս եղեւ յաւ
ուրսն Նոյի. նոյնպէս
եղիցի եւ յաւուրս որդւոյ
մարդոյ : ուտէին,
ըմպէին, կանայս առ
նէին, եւ արանց լինէին :
մինչեւ յաւուրն յորում ե
մուտ Նոյ ի տապանն,
եւ եկն ջրհեղեղն եւ կոր
ոյս զամենեսեան ։
Նոյնպէս որպէս եղեւ ի
յաւուրսն ղովտայ եղեւն.
ուտէին, ըմպէին, գը
նէին, վաճառէին,
տնկէին, շինէին ։
Եւ յորում աւուր ել ղովտ
ի սոդոմայ՝ տեղաց
հուր եւ ծծումբ յերկ
նից՝ եւ կորոյս զամենեսեան ։

Ղ Մ Մր
Մդ Մծգ Մխր
Մե Մծղ
Մզ Ճկր Ճգ

Ղ Մ
Մէ Ճկա
Մը

Ըստ նմին աւրինա-
կն եղիցի եւ յաւուրն յո-
րում որդի մարդոյ յայտ-
նելոց է ։

Յայնմ աւուր որ կայ-
ցէ ի տանիս եւ կարասի
իւր ի տան՝ մի իջցէ
առնուլ զայն ։ եւ որ յան-
դի իցէ՝ նոյնպէս մի
դարձցի յետս ։

Յիշեցէք զկինն ղովտայ ։

Որ խնդրէ զանձն իւր
ապրեցուցանել՝ կորու-
սցէ զնա ։ եւ որ կորուս-
ցէ՝ ապրեցուսցէ զնա ։

նոցա Ասեմ ձեզ ։ յայնմ
գիշերի եւ թէ եղիցին
երկու ի մի մահիճս ․
մինն առցի՝ եւ միւսն թող-
ցի ։

Եւ թէ եղիցին երկու
աղաղ ի միասին՝ մինն առ-
ցի եւ միւսն թողցի ։

Եւ թէ իցեն երկու
յագարակի՝ մինն առցի
եւ միւսն թողցի ։

Պատասխանի ետուն եւ
ասեն ցնա՝ ուր տէր ։

Եւ նա ասէ ցնոսա ։
ուր մարմինն է՝ անդ եւ
արծուիք ժողով-
եսցին ։

ԱՍԷՐ ԵՒ
ԱՌԱԿ ՄԻ ՆՈՑԱ ՎԱՍՆ
այն՝ թէ պարտ է յամե-
նայն ժամ կալ յաղօ-
թս եւ մի ձանձրանալ ։

կա Ասէ, դատաւոր
մի էր ի քաղաքի ուրեմն ։

Հ Յ Մ Մր
Մլթ Մխը Ճխգ
Մծ
Մծա Ճծ Ղէ
Մծբ Մկբ

Հ Յ
Մծգ Մճէ
Մծդ

յայ ոչ երկնչէր՝ եւ ի մարդ-
կանէ ոչ ամաչէր ։
Այրի մի էր ի նմին
քաղաքի ։ գայր առ նա
եւ ասէր · դատ արա ինձ
յոսոխէ իմմէ ։ եւ ոչ կա
մէր բազում ժամանակս ։
Յետ այսորիկ՝ ասէ
ի մտի իւրում ։ Թէպէտ եւ
յայ ոչ երկնչիմ, եւ ի մարդ-
կանէ ոչ ամաչեմ, գոնէ
վասն աշխատ առնելո
զիս այրւոյն, արարից
նմա դատաստան ։ զի մի յա
ւէտ եկեալ թախանձ
իցէ զիս ։
Եւ ասէ տր ։ լուա
րուք զինչ դատաւորն
անիրաւութեան ասէր ։

Իսկ այ ոչ առնիցէ
վրէժ խնդրութիւն ընտ
րելոց իւրոց՝ որ աղա
ղակեն առ նա ի տուէ
ի գիշերի ։ եւ երկայնմ
տի միայն ընդ նոցա ի
առ նոսա ։ այլ ասեմ
ձեզ՝ զի արասցէ վրէժ
խնդրութիւն նոցա
վաղվաղակի ։
Բայց որդի մարդոյ
եկեալ՝ գտանիցէ՞
արդեօք հաւատս
յերկրի ։

ԿԵ

Ասաց եւ առ ոմ
անս պանծացեալս
յանձինս թէ արդարք
իցեն՝ եւ խոտէին զբ
ազումս, զառակս զայս ։

Մարդք երկու, ելին
ի տաճարին կալ յաղ
օթս: մին փարի
սեցի և միւսն մաք
սաւոր: փարիսեցին
կայր մեկուսի, և զայսպի
սի առանձին աղօ
թս մատուցանէր:
ած իմ գոհանամ ըզ
քեն, զի ոչ եմ իբրև
զայլս ի մարդկանէ,
զյափշտակաւղս, և
զանիրաւս, և զշունս,
կամ իբրև զայս մաք
սաւոր: այլ պահեմ
երկիցս ի շաբաթու:
և տամ տասանորդս
յամենայն ստացուա
ծոց իմոց:

Եւ մաքսաւորն կայր
մեկուսի, և չկամէր և
ոչ զաչսն ընդ երկինս
ամբառնալ: այլ կո
ծէր զկուրծս իւր և
ասէր՝ ած քաւեայ
զիս զմեղաւորս:

Ասեմ ձեզ: էջ
սա արդարացեալ ի
տուն իւր քան զնա:

Զի ամենայն որ
բարձրացուցանէ
զանձն իւր՝ խոնար
հեսցի: և որ խոնար
հեցուցանէ զանձն
բարձրասցի:

ՄԱՏՈՒՑԱՆ
ԷԻՆ ԱՌ ՆԱ ԵՒ ԶՄԱՆ
կունս՝ զի մերձեսցի ի
նոսա:

Ղ Մ ՄԻ
ՃԺԷ ՄԼԱ
ՃԾԶ ԾՂԵ ԾԶ

Իբրեւ տեսանէին աշակերտ
քն . սաստէին նոցա ։
Եւ յս կոչեցեալ զնո
սա առ ինքն ասէ ։
Թոյլ տուք մանկտւոյդ
գալ առ իս , եւ մի արգե
լուք զդոսա ։ զի այդ
պիսեացն է արքայու
թիւն այ ։

ՃԽԷ
Բ

Ամէն ասեմ ձեզ ։ որ
ոչ ընդունիցի զարքայ
ութիւնն այ իբրեւ զմա
նուկ՝ ոչ մտցէ ի նա ։

ՃԽԸ
Բ
ԿԹ

Եհարց ցնա ոմն իշխ
ան եւ ասէ ։ վարդա
պետ բարի ։ զինչ գործե
ցից զի զկեանսն յաւ
իտենականս ժառանգե
ցից ։
Ասէ ցնա յս ։

զի՞ ասես զիս բարի ։
չէք ոք բարի՝ բայց մի
այն այ ։ զպատուիրանս
գիտես ։ մի շնար ։ մի
սպանաներ ։ մի գողա
նար ։ մի սուտ վկայեր ։
պատուեա զհայր քո եւ
զմայր ։
Եւ նա ասէ՝ զայդ ամէ
նայն պահեցի ի մանկ
ութենէ իմմէ ։

ամէն

ՃԽԹ
Բ

Իբրեւ լուաւ զայն յս .
զարմացաւ ։ եւ ասէ
ցնա . մի եւս պակասէ
քեզ ։ զամենայն ինչ
զոր ունիս՝ վաճառեա
եւ տուր աղքատաց ։ եւ
ունիցիս գանձս յերկի
նս ։ եւ եկ զկնի իմ ։

Ղ	Մ	Մր
ՃԽԷ	ՃՀԲ	ՂԵ
ՃԽԸ	ՃՂԳ	ՃԵ

Ղ	Մ	Մր
ՃԽԹ	ՃՂԴ	ՃԶ

ՄԻ
Գ

Նա իբրեւ լուաւ զա
յս՝ տրտմեցաւ. քանզի
էր մեծատուն յոյժ։
Իբրեւ ետես զնա յս
տրտմեալ՝ ասէ. որ
պէս դժուարաւ՝ որ
զինչս ունիցին մտա
նիցեն յարքայութի
այ։ Դիւրագոյն իցէ
մալխոյ՝ ընդ ծակ
ասղան անցանել՝ քան
մեծատան յարքայու
թիւն այ մտանել։
Ասեն որ լուանն՝ եւ
ո՞վ կարիցէ ապրել։
Եւ նա ասէ. անհնար
ինք առ ի մարդկա
նէ՝ հնարաւորք են յայ։
Եւ ասէ պետրոս.
ահաւասիկ մեք թող
աք զամենայն ինչ որ
մեր՝ եւ եկաք զկնի քոյ։

ՄԻԱ
Բ

Եւ նա ասէ ցնոսայ.
ամէն ասեմ ձեզ. եթէ
ո՛չ ոք է որ եթող զտուն,
կամ զծնաւղս, կամ
զեղբարս, կամ զկին,
կամ զորդիս. վասն
արքայութեան այ, ե
թէ ոչ առնուցու բազ
մապատիկ ի ժամա
նակի յայսմիկ։ Եւ
յաշխարհին որ գալ
ոց է՝ զկեանսն յաւ
իտենականս ժառ
անգեսցէ։

ՄԻԲ
Բ

Առեալ զերկոտա
սանսն առանձինն.

Ղ Մ Մր
ՄԻ ՃՂԷ ՃԹ

Ղ Մ Մր
ՄԻԱ ՃՂԸ ՃԺ
ՄԻԲ Մա ՃԺԲ

ասէ ցնոսա ։ ահաւա
սիկ ելանեմք յԵմ ։
և կատարեսցին ամե
նայն գրեալքն մար
գարէիւք վասն որդ
ւոյ մարդոյ ։ զի մատ
նեսցի հեթանոսաց ։
և կատականեսցի ։ և
հարկանիցեն ։ և սը
պանանիցեն զնա ։ և
յերրորդ աւուր յարիցէ ։
Եւ նոքա ոչ ինչ իմա
ցան յայնցանէ ։ այլ էր
բանն ծածուկ ի նո
ցանէ՛ և ոչ գիտէին
զասացեալսն ։
ԵՒ ԵՂԵՒ Ի ՄԵՐՁ
ԵՆԱԼՆ ՆՈՐԱ ՅԵՐԻ
քով՝ կոյր մին. նըս

տէր առ ճանապար
հաւն մուրայր ։
Իբրև լուաւ զանցա
նել ժողովրդեանն ։
հարցանէր թէ զինչ
իցէ այն ։
Եւ պատմեցին նմայ,
թէ յս նազովրեցի
անցանէ ։
Աղաղակեաց և ասէ ։
յս որդի դաւթի ողոր
մեա ինձ ։
Եւ որք առաջին երթա
յին՝ սաստէին նմա զի
լռեսցէ ։ նա ևս առա
ւել աղաղակէր ։ որ
դի դաւթի ողորմեա ինձ ։
Ստացեալ յս ։ և
հրամայեաց ածել զնա

Ղ Մ Մր
Մրկ
Մրդ ծէ ձծղ

մրկ ժգ
կդ
մրդ բ

առ ինքն։ Եւ իբրեւ մերձ
եղեւ առ նա՝ եհարց ըզ
նա եւ ասէ՝ զինչ կամ
իս զի արարից քեզ։
Նա ասէ՝ Տր․ զի
բացցին աչք իմ․ եւ
տես լից։
Յս ասէ ցնա՝ հայ
եաց․ հաւատք քո կե
ցոյց զքեզ։
Եւ առ ժամայն ետես․
եւ երթայր զհետ նորա՝
եւ փառաւորէր զած։
Եւ ամենայն ժողովր
դեանն տեսեալ՝ տայր
օրհնութիւն այ։
Եւ մտեալ շրջէր ընդ
երիքով։ Եւ ահա այր մի անուն
կոչեցեալ զակքէոս։

եւ նա էր մաքսապետ, եւ
ինքն մեծատուն։ Եւ
խնդրէր տեսանել զյս
ով իցէ։ Եւ ոչ կարէր
ի բազմութենէն՝ զի
կարճ էր հասակաւ։
Եւ ընթացեալ յառաջ
ել ի ժանտաթզենին ին
զի տեսանիցէ զնայ։
Քանզի ընդ այն իսկ
անցանելոց էր։
Եւ իբրեւ եկն ի տեղին՝ հայ
եցաւ ի վեր յս, եւ ասէ
ցնա․ զակքէ՝ փութա
էջ այտի, զի այսօր ի
տան քում արժան է
ինձ ագանել։ Փութա
ցաւ էջ՝ եւ ընկալաւ
զնա ուրախութեամբ։

Իբրեւ տեսին ամենե-
քին՝ տրտնջէին եւ ա-
սէին՝ թէ առ առն մեղ-
աւորի եմուտ լուծանել ։
Եկն եկաց զակքէոս,
եւ ասէ ցՏէր ։ Տէր ~ ահա
զկէս ընչից իմոց տաց
աղքատաց ։ եւ եթէ զոք
զրկեցի՝ հատուցից ի
չորեքկին ։
Ասէ ցնա յս, այս-
օր եղեւ փրկութիւն
տանս այսմիկ ։ քանզի
եւ սա որդի աբրահամու է ։
ՄԻԶ
Զի եկն որդի մարդոյ
խնդրել եւ կեցուցանել
զկորուսեալն ։
ՄԻԷ
Մինչդեռ նոքա
լսէին՝ յաւել առակս
եւ ասէ վասն մերձան-
ալոյն նորա յէմ, եւ հա-
մարէին նոցա եթէ առ-
ժամայն յայտնելոց ի-
ցէ արքայութիւն այ ։
ՄԻԸ
ԿԳ
Ասէ ։ այր ումն
ազնուական գնաց
յաշխարհ հեռի, առ-
նուլ իւր թագաւորու-
թիւն եւ դառնալ ։
ՄԻԹ
Կոչեցեալ զծա-
ռայս իւր, ետ նոցա տա-
սն մնաս ։ եւ ասէ ցնոսա՛
յարդիւնեցէք զայդ մին-
չեւ եկից ։
Եւ քաղաքացիքն նորա
ատէին զնա ։ արձակե-
ցին հրեշտակս զկնի ի
նորա եւ ասեն՝ թէ ոչ կա

Շ | Ա
ՄԻԶ | ՃՁԷ
ՄԻԷ

Դ | Ժ | Ա
ՄԻԸ | ՄԻԹ | ՃԾԴ
ՄԻԹ | ՄՀ

մեզ թագաւորել դմայ
ի վերայ մեր ::

ԿԵ ԿԵ

Եւ եղեւ դառնալն նմա
առեալ զթագաւորու
թիւնն ։ եւ կոչեալ զծա
ռայսն որոց տուեալ
էր զարծաթն, զի գիտ
ասցէ թէ ո՛ զինչ շահեցաւ ։

Եկն առաջինն եւ ասէ,
տէ՛ր՝ մնասն քո տա՛սն
մնա՛ս արար ::

Եւ ասէ ցնայ՝ ազնի՛ւ
ծառայ բարի ։ զի ի
փոքու՛ հաւատարիմ ե
ղեր՝ լե՛ր իշխան ու
թեան ունել ի վերայ տա՛
սն քաղաքի ::

Եկն երկրորդն եւ ասէ ։
մնասն քո՛ արար հի՛նգ
մնաս ։

Ասէ եւ ցնայ ։ լե՛ր
եւ դու ի վերայ հի՛նգ քաղ
աքաց ։

Եկն միւսն եւ ասէ ։ տէ՛ր՝
ահա՛ մնասդ քո զոր ունէի,
ծրարեալ ի վարշամակի ։
երկնչէի ի քէն, զի այր ստ
ամբա՛կ ես ։ բառնա՛ս
զոր ո՛չ եդիր ։ եւ հնձե՛ս
զոր ո՛չ սերմանեցեր ::

Եւ ասէ ցնա ։ ի բերա
նո՛յ քումմէ դատեցայց
զքեզ ծառա՛յ անպի
տան ։ գիտէիր թէ ես
այր մի ստամբակ եմ,
բառնա՛մ զոր ոչ եդի ։ եւ
հնձե՛մ զոր ոչ սերմանե
ցի՝ ընդէ՞ր ոչ ետուր ը
զարծաթն իմ ի սեղան

տուրս՝ և եկեալ՝ ես տո
կոսաւք պահանջէի:
և ասէ [illegible] որոն
առէք ի դմանէ զմնասն՝
[illegible] տուք այնմ
որ ունիցի զտասն մնասն:
Եւ ասեն ցնա՝ տր. ու
նի տասն մնաս:
Ասեմ ձեզ: եթէ
ամենայնի որում իցէ՝
տացի: և յայնմանէ և
որ ոչն ունիցի՝ և զոր ու
նիցի ին բարձցի ի նմանէ:
Բայց զթշնամիսն իմ
զայնոսիկ՝ որ ոչն
կամէին զիս թագաւո
րել ի վերայ նոցա՝ ածէք
այսր, և սպանէք առա
ջի իմ:

Եւ իբրև ասաց զայս·
գնայր յառաջ ելանե
լ յեմ:
ՒՆԳԼԻՒԻՒԲՐ

ԵՒ ՄԵՐՁԵՑԱՒ Ի
բեթփագէ և ի բեթանի
այ՝ մօտ ի լեառնն որ
կոչի ձիթենեաց՝ առա
քեաց երկուս յաշակերտ
ացն իւրոց և ասէ:
Երթայք դուք ի գեղ
ջն՝ որ հանդէպ ձեր կա:
յոր իբրև մտանէք գտա
նիցէք յաւանակ կա
պեալ, յորում ոչ ոք ի մարդ
կանէ երբէք ոչ նստաւ:
լուծէք զնա և ածէք:
Եւ եթէ ոք հարցանի
ցէ զձեզ եթէ զի՞ լու

ղ	մ	մր	ղ	մ
մղ	մհա	իսբ	մղբ	մղ
մղա	մհբ			

ցանիցէ. այսպէս ասաս

ջիք ցնոսա՝ թէ տն իւր

ում պիտոյ է:

ՄԼԴ / Բ

Եւ չոգան առաքեա

լքն՝ գտին որպէս

ասացն ցնոսա: Կայր

յաւանակն:

Եւ մինչ դեռ լուծանէ

ին զյաւանակն, աս

էն տեարքն նորա ցնո

սա. զի՞ լուծանէք ըզ

յաւանակդ:

Եւ նոքա ասեն, տն իւ

րում պիտոյ է: Եւ ած

ին ըզնա առ յս:

Եւ արկին զնովաւ

հանդերձս, եւ հեծու

ցին զյս:

Եւ մինչ դեռ երթայր՝

զհանդերձս իւրեանց

տարածանէին զճա

նապարհաւըն:

ՄԼԵ / Ա

Եւ իբրեւ այնինչ մերձ

եղեւ զառիվայր լերինն

Ձիթենեաց, սկսա ա

մենայն բազմութիւն

աշակերտացն, ուրախ

ութեամբ աւրհնել զած

ի ձայնմեծ՝ վասն ամե

նայն եղելոց զաւրու

թեանցն զոր տեսին:

Ասէին, աւրհնեալ

որ գայ թագաւոր որդի դ

յանուն տն: խաղաղ

ութիւն յերկինս, եւ

փառք ի բարձունս:

ՄԼԶ / Ժ

Եւ ոմանք ի փարիսե

ցւոցն յամբոխէն անտի,

Ղ	Մ	Մր
ՄԼԴ	ՄԸ	ՃԺԸ

Ղ	Յ	Մ	Մր
ՄԼԵ	Ճ	ՄԺ	ՃԺԹ
ՄԼԶ		ՄԺԳ	

ասեն ցնա : վարդա
պետ` սաստեա՛ աշա
կերտացդ քոց :

Պատասխանի ետ և
ասէ, ասեմ ձեզ :
զի և թէ դոքա լռեսցեն`
քարինքդ աղաղակե
սցեն :

ՄԻԷ / Ժ

Եւ իբրև մերձեցաւ`
տեսեալ զքաղաքն, ե
լաց ի վերայ նորա և ա
սէ : եթէ գիտէիր և
դու գոնէ յաւուր յայ
սմիկ զխաղաղու
թիւն քո : բայց այժմ
ծածկեցաւ յաչաց քոց :

Զի եկեսցեն աւ
ուրք ի վերայ քո, և արկ
ցեն զքև թշնամիք
քոյ պատնէշ : և պաշա
րեսցեն զքեզ : և նեղե
սցեն զքեզ յամենայն
կողմանց : և յատա կ
եսցեն զքեզ` և զորդ
իս քո ի քեզ :

ՄԻԸ / Է

Եւ ոչ թողուցուն քար
ի քարի վերայ` յամեն
այն ի քեզ : փոխանակ
զի ոչ ծանեար զժամա
նակ այցելութեան քո :

ՄԻԹ / Ա

Եւ մտեալ ի տաճարն,
սկսաւ հանել զաղաւ
նավաճառսն և զգնող
սն : և զսեղանսն հա
տավաճառացն ցրու
եաց : և ասէ ցնոսա :
գրեալ է, եղիցի տուն
իմ տուն աղօթից` և

Ղ
ՄԻԷ

Ղ Յ Մ
ՄԻԸ ՄԻԲ
ՄԻԹ ԽԱ ՄԺԱ

դուք արարէք զդա այ
րս աւազակաց ։
Եւ ուսուցանէր զնոսա
հանապազ ի տաճարին։
Իսկ քահանայապետ
քըն եւ դպիրք եւ գլխաւ
որք ժողովրդեանն ․
խնդրէին կորու
սանել ։ եւ ոչ գտանէին
թէ զինչ արասցեն ։ զի
ժողովուրդն ամենայն
կախեալ կայր ի նմա
նէ եւ լսէր ։

ԵՒ ԵՂԵՒ Ի ՄԻ
ՈՒՄ ԱՒՈՒՐՑՆ ՅԱ

յնցանէ, մինչդեռ ուս
ուցանէր զժողովուրդն
ի տաճարին. եւ աւե
տարանէր՝ հասին ի
վերայ քահանայապետ
քն եւ դպիրքն ծերովքն
հանդերձ՝ եւ ասեն ցնա։
Ասա մեզ՝ որով
իշխանութեամբ զայդ
գործես ։ կամ
ով է որ ետ քեզ զայդ
իշխանութիւն ։
Պատասխանի ետ եւ ա
սէ ցնոսա ։ Հարցից եւ ես
զձեզ բանս մի, եւ ա
սացէք ինձ ։ Մկրտու
թիւնն Յովհաննու՝ յերկ
նից էր եթէ ի մարդկանէ ։
Եւ նոքա խորհէին ընդ
միմեանս եւ ասէին.
եթէ ասասցուք յերկնից՝
ասէ՝ իսկ ընդէր ոչ հա
ւատացէք նմա ։ Եւ եթէ

կթ

ղ | յ | մ | մր
ճլթ | կե ձե | ձր | մի | ծիէ ծծթ
մխ | | մժե | ծխ

ասեմք ի մարդկանէ՝
ամենայն ժողովուրդն
քար կոծ առնեն զմեզ :
զի հաստատեալ է ի
միտս զյովհաննէ, թէ
մարգարէ է ։

Եւ պատասխանի ե
տուն, չգիտեմք թէ ուս
տի իցէ ։

Եւ յիսուսէ ցնոսայ :
եւ ոչ ես ասեմ ձեզ՝ որով
իշխանութեամբ առ
նեմ զայս ։

ՍԿՍԱՒ ԱՍ
ԵԼ ԱՌ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՆ
զառակս զայս : Այր
ումն տնկեաց այգի՝ եւ
ետ ցնա մշակաց՝ եւ ինքն
գնաց ճանապարհ,
ժամանակս բազումս ։

Եւ ի ժամու՝ առաքեաց
առ մշակսն ծառայ՝ զի
ի պտղոյ այգւոյն տա
ցեն նմա ։

Եւ մշակքն զնա հա
րին զնա՝ արձակեց
ին ունայն ։

Յաւել միւս ծա
ռայ յղել : Նոքա եւ զնա
եւ զնա հարին, եւ անար
գեցին, եւ առաքեցին ին
ունայն ։

Յաւել զերրորդն
առաքել : Նոքա եւ զնա
վիրաւորեցին, եւ հան
ին արտաքս ։

Ասէ տէր այգւոյն՝
զինչ արարից : առաքե

Ղ ձիա   Մ ձժգ   Մր ձրբ

ցից զորդին իմ սիրելի·
Թերևս խոստմանէ պատ
կառ եսցեն :·
[Ի]բրև տեսին զնա մ
շակքն, խորհեցան
ընդ միմեանս եւ ասեն :
սա է ժառանգն :
սպանցուք զսա` զի
մեր լիցի ժառանգ
ութիւնն : Եւ հանին զ
նա արտաքս քան
զայգին` եւ սպանին զն :·
[Ա]րդ` զինչ ար
ասցէ ընդ նոսա տէր
այգւոյն : Ոչ ապա
քէն գայցէ, եւ կորուս
անեսցէ զմշակսն զայ
նոսիկ : Եւ տացէ զայ
գին, այլոց :·

[Ի]բրև լուան` ասեն
քաւ մի լիցի :·
[Ե]ւ նա հայեցեալ ընդ
նոսա, ասէ : Իսկ
զինչ իցէ այս որ գրե
ալն է, եթէ զվէմն
զոր անարգեցին շի
նողքն` նա եղև ի գլ
ուխ անկեան :·
[Ա]մենայն որ հար
ցի ընդ վէմն ընդ այն`
խորտակեսցի : Եւ
յոյր վերա անկցի`
հոսեսցէ զնա :·
մի բ [Ե]ւ խնդրէին դպիրքն
եւ քահանայապետքն
արկանել ի նա ձեռս
ի նմին ժամու : Եւ եր
կեան ի ժողովրդենէն·

ղ	յ	մ	մր
մխբ	ձը	մի	ճկթ

զի գիտացին թէ առ
նոսա ասաց զառակն
զայն ։
Եւ ապա սպասեցին
և առաքեցին դարա
նակըս կեղծաւորեալս
զանձինս արդար
ս առնել՝ զի ըմբռն
եսցեն զնա բանիւք ։
առ ի մատնել ընդ ձեռս
պետութեան և իշխ
անութեան դատաւորին ։
Հարցին զնա և ա
սեն ։ Վարդապետ՝
գիտեմք եթէ ուղիղ
խօսիս ուսուցանե
ես ։ և ոչ առնուս ակն՝
այլ ճշմարտութեամբ
զճանապարհն այ ու
սուցանես ։ Արժան է
մեզ՝ կայսեր հարկըս
տալ՝ թէ ոչ ։
Եւ նայեցեալ ընդ խո
րամանկութիւն նո
ցա ասէ ցնոսա ։ ցու
ցէք ինձ զդահեկանն ։
Եւ նոքա ցուցին ։
Եւ ասէ՝ զո՞յր պատկեր
և ըզգիր ունի ։
Պատասխանի ետուն
և ասեն՝ զկայսեր ։
Եւ նա ասէ ցնոսա ։
արդ՝ երթայք տուք ։
ըզկայսերն՝ կայսեր ։
և զԱյն՝ Այ ։
Եւ ոչ կարացին ինչ զնա
ըմբռնել բանիւք առ
աջի ժողովրդեանն ։

Ղ
մկդ

ՀԲ

և զարմացեալ ընդ պա
տասխանին նորա՝
լռեցին ։

ՄԱՏՈՒՑԵԱԼ
ՈՄԱՆՔ Ի ՍԱԴՈՒ
կեցւոյն, որք հակառա
կեին չլինել յարու
թեան, հարցին զնա
և ասեն ։ Վարդապետ՝
Մովսէս գրեաց մեզ՝ է
թէ ուրուք եղբայր մե
ռանիցի որոյ իցէ կին՝
և նա անորդի իցէ, զի
առնուցու եղբայր նո
րա զկինն՝ և յարուսցէ
զաւակ եղբաւր իւրում ։

Արդ՝ եւթն
եղբարք էին ։ Եւ առա
ջինն առեալ կին՝ մեռ

[illegible]

աւ անորդի ։ Առ զնա
և երկրորդն՝ մեռաւ և
նա անորդի ։ Առ զնա
և երրորդն ։ Նոյնպէս և
եւթնեքեան՝ և ոչ
թողին որդիս ։ Մեռաւ
և կինն ։ Արդ՝ ի յարու
թեանն, ո՞ւմ ի նոցանէ է
լինիցի կինն՝ զի եւ
թնեքեան կալան զնա կնութեան ։

Պատասխանի ետ նո
ցա յս և ասէ ։ Որդիք
աշխարհիս այսորիկ
կանայս առնեն, և ար
անց լինին ։ Իսկ որք ար
ժանի լինիցին այնմ աշ
խարհի հասանել, և
յարութեանն որ ի մեռ
ելոց՝ ոչ կանայս առնեն,

եւ ոչ արանց լինին: քան
զի եւ ոչ մեռանել եւս կա
րեն: զի հաւասար հր
եշտակաց են՝ եւ որդի
քն այ: քանզի յարու
թեան որդիք են:
Ա յլ զի յառնեն
մեռեալք՝ եւ Մովսէս
գուշակեաց ի մորենւ
ոջն: որպէս ասէ զտր
այ աբրահամու, եւ զայ
իսահակա՝ եւ զայ յակո
բայ: եւ այ չէ մեռե
լոց՝ այլ կենդանեաց եւս:
զի ամենեքեան նմա յ
կենդանի են ։
Պ ատասխանի ետուն
ոմանք ի դպրացն եւ ա
սեն: վարդապետ՝

բարւոք ասացեր:
Ե ւ ոչ եւս իշխէին հար
ցանել զնա եւ ոչ ինչ:
Ա սէ եւ նա ցնոսա:
զիարդ ասեն զքս թէ
որդի է դաւթի: զի
ինքն դաւիթ ի
գիրս սաղմոսաց՝ ա
սէ. ասաց տր ցտր իմ, նիստ
ընդ աջմէ իմմէ մինչեւ
եդից զթշնամիս քո
պատուանդան ոտից
քոց: իսկ արդ՝ եթէ
դաւիթ տր զնա կոչէ՝
զիարդ որդի նորա իցէ:
Ե ւ լուր ելոյ ամենայն
ժողովրդեանն, ասէ
ցաշակերտսն: զգոյշ
լերուք ի դպրացն, որ

Ղ	Մ	Մր
մկդ	միզ	ձլգ
մկե	միէ	ձլդ
մկզ	միթ	ձլե

կամին պատմուճա
նաւք շրջել · և սիրեն ող
ջոյնս ի հրապարակս ·
և զնախաթոռս ի ժող
ովուրդս · և զբարձրէ
ցս յընթրիս ։

Որ ուտեն զտունս
այրեաց · և պատճառա
նաւք յերկար են
զաղօթս · նոքա ըն
կալցին աւելի դա
տաստան ։

Եւ հայեցեալ ետես
զմեծատունսն որ ար
կանէին զպատարագս իւ
րեանց ի գանձանա
կն ։ ետես և զկին
մի այրի աղքատ ·
որ արկ անդ երկուս

լումայս ։ և ասէ ար
դարև ասեմ ձեզ ։ զի
այրին այն աղքատ ·
առաւել արկ քան զամե
նեսեան ։ ամենեքեան
նոքա ի մթերից իւ
րեանց արկին ընծ
այս այ ։ բայց նա ի
կարօտութենէ իւր
մէ զամենայն զկեա
նս իւր զոր ու
նէր արկ ։

ԵՒ ՈՄԱՆՑ ԱՍԱՑԵԼՈ
Ց ՎԱՍՆ ՏԱՃԱՐԻՆ ·
թէ գեղեցիկ վիմօք
և զարդուք զար
դարեալ է · ասէ ·
զայդ ամենայն զոր
տեսանէք · եկեսցեն

աւուրք յորս ոչ թողցի
այդր՝ քար ի քարի վե-
րա որ ոչ քակտեսցի ։

ՄԽԹ
Բ

Հարցին ցնա և աս-
են․ վարդապետ երբ
լինիցի այդ ։ և զինչ նշ-
ան իցէ յորժամ այդ
լինելոց իցէ ։

ՀԵ

Եւ նա ասէ ․ զգոյշ կա-
ցէք՝ մի խաբեսջիք ․ զի
բազումք գայցեն յան-
ուն իմ և ասասցեն թէ
ես եմ․ և մերձեցաւ ժա-
մանակ ․ մի երթայցէք
զհետ նոցա ։
Եւ յորժամ լսիցէք պա-
տերազմունս և խռովու-
թիւնս ․ մի զարհուրի-
ցիք ․ զի պարտ է նախ

այնմ լինել ․ այլ ոչ առ-
ժամայն կատարած ։
Յայնժամ ասէ ցնոսա ։
յարիցէ ազգ յազգի վե-
րա ։ և թագաւորու-
թիւն ի թագաւորու-
թեան վերա ․ և շարժ-
մունք մեծամեծք ․ և ի
տեղիս տեղիս՝ սովք
և սրածութիւնք ։
եղիցին արհաւիրք և
նշանք մեծամեծք յերկնից ։

ՃԾ
Ա

Եւ յառաջ քան
զայս ամենայն՝ մխես-
ցեն զձեռս իւրեանց ի
ձեզ և հալածեսցեն ։
մատնեսցեն ի ժողով-
ուրդս և ի բանտս ։ և
տանիցեն առաջի թա-

Ղ Մ Մտ
ՄԽԹ ՄԽԴ ՃԼԸ

Ղ Յ Մ Մտ
ՄԾ ՃԽԱ ՃԽԶ ՁԵ ՄԽԴ ՃԼԹ

տաւ որաց եւ թագաւո
րաց վասն անուան ի
մոյ: Եւ լինի եւ ձեզ այն
ի վկայութիւն:

ՄՁԱ
Է

Արդ դիք ի սիրտս
ձեր, մի յառաջագոյն
կրթել տալոյ պատաս
խանի: Զի ես տաց ձեզ
բերան եւ իմաստութիւն՝
որում ոչ կարիցեն կալ
հակառակ կամ տալ
պատասխանի ամենայն
այն հակառակորդքն
ձեր:

Մատնեսջիք եւ ի ծնո
ղաց, եւ յեղբարց, եւ
յազգականաց. եւ ի բա
րեկամաց. եւ սպանա
նիցեն ի ձէնջ: Եւ եղիջիք
ատեցեալք յամենեն ե
ցունց վասն անուան ի
մոյ: Եւ մազ մի ի գլխոյ
ձերմէ ոչ կորիցէ: Եւ
համբերութեամբ ձե
րով ստասջիք զոգիս ձեր:

ՄՁԲ
Գ

Այլ յորժամ տե
սանիցէք շուրջ պատեալ
զաւրաւք զԵրուսաղէմ, յայնժամ
գիտասջիք թէ մերձ է
աւեր նորա:

ՄՁԴ
Է

Յայնժամ որ ի Հրէ
աստանի իցեն՝ փախի
ցեն ի լերինս: Եւ որ ի մի
ջի նորա իցեն՝ խուսես
ցեն: Եւ որ ի գաւառս
իցեն՝ մի մտցեն ի նա:
Զի աւուրք վրէժխնդրու
թեան են այնոքիկ՝

Ղ Մ Մր
ՄՁԱ ՁԸ ՃԽԱ

Ղ Մ Մր
ՄՁԲ
ՄՁԴ ՄԽԸ ՃԽԴ

առ ի կատարելոյ ամե
նայն գրելոց :

[ՄԾԴ / Բ] Բայց վայ յղ
եաց և ստնտուաց
յաւուրսն յայնոսիկ :

[ՄԾԵ / Բ] Զի եղիցի տագ
նապ մեծ ի վերայ երկ
րի : և բարկութիւն ի
ժողովրդեանն այնմիկ :

[ՄԾԶ / Ժ] Եւ անկցին ի բերան սու
սերի : և գերեվարեսցին յա
մենայն հեթանոսս ազգ :
և Երմ եղիցի կոխան ՚ի
յազգաց մինչև կատա
րեսցին ժամանակն ազգ
հեթանոսաց :

[ՄԾԷ / Բ] Եւ եղիցին նշանք յա
րեգակն, և ի լուսին, և
յաստեղս : և յերկրի
տագնապ ազգ հեթանո
սաց : Եւ յահեղ բար
բառոյ իբրև ծովու և
խռովութեան ՚ի նուա
ղելոյ ոգւոց մարդկան
յերկիւղէ · և ի կարծ
եաց եկելոց ի վերայ տի
եզերաց : զի զաւրու
թիւնք երկնից շարժ
եսցին :

[ՄԾԸ / Բ] Եւ յայնժամ տեսցեն
զորդի մարդոյ եկեալ
ամպովք՝ զաւրու
թեամբ և փառօք
բազմովք :

Եւ յորժամ սկսա
նիցին այսոքիկ · ամ
բարձջիք և բարձրա
ցուցջիք զգլուխս ձեր,

Ղ	Մ	Մր
ՄԾԴ	ՄԽԹ	ՃԽԴ
ՄԾԵ	ՄԾԱ	ՃԽԶ
ՄԾԶ		
ՄԾԷ	ՄԾԸ	ՃԾ

Ղ	Մ	Մր
ՄԾԸ	ՄԾԹ	ՃԾԱ

զի մերձ է փրկութիւն ձեր։
Եւ ասաց առակ մի նո
ցայ։ տեսէք զթզե
նի, եւ զամենայն ծառ։
յորժամ ցուցանիցեն
զպտուղ իւրեանց` տե
սանէք եւ ի նոցանէ ճա
նաչէք եթէ մերձ է
ամառն։ նոյնպէս եւ
դուք` յորժամ տեսա
նիցէք զայս ամենայն
եղեալ` գիտասջիք թէ
մերձ է արքայութիւն այ։
Ամէն ասեմ ձեզ։
թէ ոչ անցցէ ազգս այս`
մինչեւ ամենայն այս
լինիցի։
Երկինք եւ երկիր` անց
ցեն։ եւ բանք իմ ոչ ան

ցանիցեն։

ճծթ
ժ

Զգոյշ լերուք ան
ձանց։ գուցէ ծանրա
նայցեն սիրտք ձեր շու
այտութեամբ, եւ արբե
ցութեամբ։ եւ հոգովք
աշխարհականաւք։
եւ յանկարծակի հասա
նիցէ ի վերայ ձեր աւրն
այն։ զի եկեսցէ որո
գայթ հասանիցէ ի վե
րայ ամենեցուն որ բնա
կեալ են ընդ ամենայն
երեսս երկրի։
Արթուն կացէք
այսուհետեւ։ յամե
նայն ժամ աղաւթս ա
րարէք։ զի արժանի
լինիջիք զերծանել յայն

ղ
ճծթ

մ ամենայնէ որ լինել
ոցէ, և կալ առաջի որ
դւոյ մարդոյ ։
Եւ տուընջեանն ի տաճար
ին ուսուցանէր ։ և զգիշ
երս ելեալ ագանէր ի
լերինն որ կոչէր ձիթ
ենեաց ։
Եւ ամենայն ժողով
ուրդն կանխէին ընդ առ
աւօտս առ նա ի տա
ճարն · լսել ի նը
մանէ ։

ՄԵՐՁ ԵՂԱՒ
ՏԱՒՆ ԲԱՂԱՐՋԱԿԵ
րացն որ կոչէր պասքա ։
Եւ խնդրէին քահա
նայապետքն և դպիրքն
թէ որպէս սպանանիցեն
զնա ։ բայց երկնչէ
ին ի ժողովրդենէն անտի ։
Ապա՛ եմուտ սա
տանայ ի Յուդա, ի կոչե
ցեալն ի սկարիովտա
ցի՝ որ էր ի թուոյ երկո
տասանիցն ։
Գնաց խօսեցաւ ընդ ա
ընդ քահանայապետսն
և ընդ դպիրս և ընդ իշ
խանս ժողովրդեանն,
զի մատնեսցէ զնա նոցա ։
Եւ խնդացին ։ և խոստ
ացան տալ նմա արծ
աթ ։ և յանձն առ ։ և
խնդրէր պարապ մատ
նել զնա նոցա, մեկուսի
յամբոխէն ։
Եկն աւր բաղարջակե

Ղ Յ Մ Մր
ՃԿ ԻՒԸ ՂՂ ՃՀԴ ՃԾԸ
ՃԿա ՀԵ ՃԻ ՃԻԵ
ՃԻԹ ԾԶԹ

Ղ Յ Մ Մր
ՃԿԲ ԾԺԴ-ԾԺԷ ՃՀԹ ԿԸ
ՃԿԴ

րացն յորում արժանէր
զենուլ զպասեքն: և
առաքեաց զպետրոս
եւ զյոհաննէս եւ ասէ,
երթայք պատրաստե
ցէք մեզ զպասեքն զի
կերիցուք:
Եւ նոքա ասեն. ո՞ւր
կամիս զի պատրաստեսց
ուք:
Եւ ասէ ցնոսա: ահա
իբրև մտանիցէք ի քաղ
աքն՝ պատահեսցէ ձեզ
այր մի բարձեալ սա
փոր ջրոյ. երթիջիքզ
հետ նորա ի տունն յոր
մտանիցէ: Եւ աս
ջիք ցտանուտէրն:
վարդապետն ասէ՝ ո՞ւր
է վանքն յորում

զպասեքն ուտիցեմ ա
շակերտաւքս հանդերձ:
Եւ նա ցուցցէ ձեզ վեր
նատունս մեծ զարդ
արեալ՝ անդ պատ
րաստեսջիք:
Եւ չոգան գտին
որպէս ասացն նոցա: և
պատրաստեցին զպ
ասեքն:
Եւ իբրև ժամն եղև.
բազմեցաւ, և երկոտա
սան առաքեալքն ընդ նմա:
ՄԿԴ
Ժ
Եւ ասէ ցնոսա: ցան
կութեամբ ցանկացայ զայս
պասեքս ուտել ընդ ձեզ՝
մինչ չև չարչարեալ իցեմ:
ՄԿԵ
Է
Ասեմ ձեզ: թէ
ոչ ևս կերայց ի նմանէ,

Ղ	Մ	Մր
ՄԿԴ		
ՄԿԵ	ՄՁԵ	ՃԿԲ

մինչեւ լցցի յարքայու
թեան այ ։
Եւ ընկալեալ բաժակ՝
գոհացաւ եւ ասէ ։ առ
էք զայդ եւ բաժանեցէք
ի ձեզ ։
Ասեմ ձեզ ։ Թէ
յայսմհետէ ոչ արբից ի
բերոյ որթոյ՝ մինչեւ եկ
եսցէ արքայութն այ ։

ՄԿԴ
Ժ

Եւ առեալ հաց՝ գոհա
ցաւ ։ եբեկ եւ ետ նոցա
եւ ասէ ։ այս է մարմին
իմ որ վասն բազմաց
տըւեալ ։ զայս արասջիք
առ իմոյ յիշատակի ։

ՄԿԵ
Բ

Նոյնպէս եւ զբաժակն
յետ ընթրեացն առ եւ ասէ ։
այս բաժակ է նոր ուխտ,
իմով արեամբ ։ վասն
ձեր հեղլոյ ։

ՄԿԶ
Բ

ԲԱՅՑ ԱՀԱՒ
ԱՍԻԿ ։ ՁԵՌՆ ՄԱՏ
նչին իմոյ ընդ իս ի սե
ղանս ։ Եւ որդի մարդո
յ ըստ սահմանելոյն՝ եր
թայ ։ բայց վայ մարդ
ոյն այնմիկ՝ յորոյ ձեռըն
մատնի իցի ։

ՄԿԷ
Ժ

Եւ նոքա սկսան խընդ
րել ընդ միմեանս՝ թէ
ո՞վ է ի նոցանէ որ զայն
գործելոց իցէ ։

ՀԷ

ՄԿԸ
Է

Եւ եղեւ հակառակու
թիւն ի մէջ նոցա, թէ ո՞վ է
ի նոցանէ համարիցի մեծ ։
Եւ նա ասէ՝ ցնոսայ ։
Թագաւորք ազգաց տի

Ղ	Յ	Մ	Մր
ՄԿԴ	ՃԾԵ ԿԹ ԿԷ ԿԴ ԿԵ	ՄՁԴ	ՃԿԵ
ՄԿԵ		ՄՁԵ	ՃԿԴ

Ղ	Յ	Մ	Մր
ՄԿԶ		ՄՁԱ	ՃԿԳ
ՄԿԷ	ՃԶ	ՄՀ	ՃԿԲ
ՄՀ		ՄԴ	ՃԾԴ

րեն նոցա: Եւ որ իշխեն
նոցայ՝ բարերարք կոչ
ին: Այլ դուք ոչ այնպէս:
Այլ որ մեծն է ի ձեզ՝ եղի
ցի իբրև զկրտսերն: Եւ
առաջնորդն՝ իբրև զսպ
սպասաւորն:

Ո՞ մեծ: բազմականն՝
եթէ սպասաւորն: ոչ
ապաքէն բազմականն:
բայց ես եմ ի միջի ձեր
որպէս սպասաւոր:

Դուք էք որ կացէք
ընդ իս ի փորձութ
եան իմ: Եւ ես ուխտեմ
ձեզ՝ որպէս և հայր իմ
ուխտեաց ինձ զարք
այութիւն: զի ու
տիցէք և ըմպիցէք ի

սեղանն իմ՝ յարքայու
թեանն իմում:

Նստիցէք յերկո
տասան աթոռ: դա
տել զերկոտասան ազգն իսրայէլի:

Եւ ասէ Տէր՝ Սիմոն
Սիմոն: ահա՝ սատա
նայ խնդրեսցէ զձեզ
մաղել իբրև զցո
րեան: այլ ես աղաչե
ցի վասն քո՝ զի մի նուա
ղեսցեն հաւատք քո:

Եւ դու երբեմն դարձ
ցիս՝ և հաստատես
ցես զեղբարս քո:

Եւ նա ասէ ցնա: Տէր՝
ընդ քեզ պատրաստ եմ,
և ի բանտ, և ի մահ երթալ:

Եւ նա ասէ ցնա: Աս

եմ քեզ պետրոսէ ։ չիցէ
այսաւր հաւուս խաւ-
սեալ՝ մինչեւ երիցս ու-
րացցես զիս չգիտեմ ։

Եւ ասէ ցնոսա ։ յոր-
ժամ առաքեցի զձեզ
առանց քսակի, եւ մա-
խաղի, եւ կաւշկաց՝ մի
թէ կարաւտացայք ինչ ։

Եւ նոքա ասեն՝ ոչ
ինչ ։

Ապա ասէ ։ այլ
այժմ, որ ունիցի քսակ՝
բարձցէ ։ նոյնպէս եւ
մախաղ ։ եւ որ ոչն ունի-
ցի՝ վաճառեսցէ ըզ
ձորձս իւր, եւ գնեսցէ
իւր սուսեր ։

Այցասեմ ձեզ ։ զի

ՄՁԵ
Ժ

Հ Մր
ՃՀԵ ԾԹԶ

այս եւս որ գրեալ է
պարտ է զի կատարես-
ցի յիս՝ թէ ընդ անաւ-
րէնս համարեցաւ ։
զի որ վասն իմ ինչ է՝
վճարեալ է ։

ՄԿԸ
Գ

Եւ նոքա ասեն՝ տէր՝
ահաւասիկ են աստ՝ եր-
կու սուրք ։

Եւ նա ասէ ցնոսա
բաւական են ։

ՄԿԹ
Ա

ԵՒ ԵԼԵԱԼ ԳՆ
ԱՑ ԸՍՏ ՍՈՎՈՐՈՒ
թեանն ի լեառն ձիթ-
ենեաց ։ գնացին ընդ
հետ նորա աշակերտ-
քն նորա ։

ՄՀ
Ժ

Իբրեւ եհաս ի տեղին՝
ասէ ցնոսա ։ յաղաւթ-

Հ Յ Մ Մր
ՃԿԸ
ՃԿԹ ԾԹԶ ՄՇԱ ԾԿԸ
ՃԶ

Թըս կացէք չմտանել
ի փորձութիւնս ։
Եւ ինքն մեկնեցաւ ի
նոցանէ իբրև քարընկէց մի՝ եդ ծունր ։
կայր յաղօթս և ասէր ։
Հայր ։ եթէ կամիս
անցո զբաժակս զայս
յինէն ։
Բայց ոչ իմ կամք այլ
քո լիցին ։
Երևեցաւ նմա հր
րեշտակ յերկնից ։ և
զօրացուցանէր զնա ։
Եւ էր ի տագնապի ։ և
մտադիւրութեամբ
եւ կայր յաղօթս ։
Եւ հոսէին խոնաւէ
քրտունք իբրև զկայ
լակս արեան ։
Եւ յարուցեալ յաղօ
թիցն՝ եկն առ աշակերտսն՝ եգիտ զնոսա ի
քուն տրտմութենէն ։
Եւ ասէ ցնոսա՝ զի՞
ննջէք ։ արիք կացէք
յաղօթս, զի մի մտա
նիցէք ի փորձութիւն ։
Մինչդեռ խօսէր
ընդ նոսա՝ ահաւասիկ
ամբոխ ։ Եւ որ կոչէրն
յուդա, մի յերկոտասա
նիցն՝ առաջնորդ էր
նոցա ։
Երև մերձեցաւ առ Յս՝
համբուրել զնա ։
Բանզի զայն նշան տու
եալ էր նոցա, թէ զոր

Ղ	Յ	Մ	Մր
ՄՁԱ	ՃԿԱ	ՄՂԴ	ՃՀ
ՄՁԲ	ՃԷ	ՄՂԵ	ՃՀԴ
ՄՁԳ		ՄՂԶ	

Ղ	Յ	Մ	Մր
ՄՁԴ	ՀԹ ՃԾԸ		ՃՅԵ
ՄՁԵ		Յ	ՄՃԱ
ՄՁԶ		Յա	ՄՃԲ

որում ես համբուրե
ցից՝ նա է, զնա ունիցիք:
Ասէ ցնա Յս. Յու
դա: համբուրելո՞վ մա
տնես զորդի մարդոյ:
Իբրեւ տեսին որ շուրջ
զնովաւ էին որ ինչ ե
լեն՝ ասեն ցնա: Տր՝
հարցո՞ւք զնոսա սրով:
Եւ եհար մի ոմն ի նոցա
նէ զքահանայապե
տին ծառայ. եւ ի բաց ե
հան զաջոյ ունկն նորա::
Պատասխանի ետ Յս եւ
ասէ: Թոյլ տուք մին
չեւ ցայդ վայր::
Եւ մատուցեալ յունկն՝
բժշկեաց զնա::
Եւ ասէ ցեկեալսն ի
վերայ նորա՝ քահանայ
ապետս եւ զօրագլուխս
տաճարին եւ ծերոցն:
Իբրեւ ի վերայ աւազակի
ելէք սուսերօք եւ բրո
աւք: Հանապազ ընդ
ձեզ էի ի տաճարին եւ ոչ
ձգեցէք յիս ձեռս:
այլ այս է ձեր ժամ. եւ իշ
խանութիւն խաւարի::
Եւ կալեալ զնա՝ ածին
եւ մուծին ի տուն քահա
նայապետին::
Եւ Պետրոս երթայր ի
բացեայ նորա հետագոյն:
Իբրեւ լուցին կրակ ի
մէջ գաւթին եւ նստան
շուրջ, նստէր եւ Պետր
ոս ի մէջ նոցա::

Ղ	Յ	Մ	Մր
ՃՁԷ	ՄԿ	ՅԷ	ՄՁԴ
ՃՁԸ			
ՃՁԹ	ՄԿ	ՅԴ	ՄՁԳ

Ղ	Յ	Մ	Մր
ՃՂ	ՃԿԷ ՄԿԴ	ՅՂ	ՄՁԵ
ՃՂԱ	ՄԿԸ ՄԿԵ	ՅՂԴ	ՄՁԷ

Ետես զնա. աղախին
մի, զի նստէր առ լու
սոյն. հայեցաւ ընդ
նա եւ ասէ, եւ այս ընդ
նոսա էր որ ընդ նը
մայն էին ։

Իսկ պետրոս ուրա
ցաւ եւ ասէ՝ ոչ գի
տեմ զնա կին դու ։

Մղբ

Եւ յետ սակաւ ոյ
միոյ՝ այլ ոմն ետես ըզ
նա եւ ասէ՝ եւ դու ի
նոցանէ ես ։

Եւ պետրոս ասէ՝
այր դու, չեմ ի նո
ցանէ ։

Եւ իբրեւ ժամ մի անցի
վերայ՝ այլ ոմն վիճ
էր եւ ասէր՝ ստոյգ եւ
սայ ընդ նմա էր՝ քան
զի գալիլեացի է ։

Ասէ պետրոս.
այր դու՝ չգիտեմ զինչ
խօսիս դու ։

Եւ նոյն ժամայն մինչ
դեռ նա զայն ասէր՝
խօսեցաւ հաւ ։

Մղգ

Եւ դարձաւ տր՝ եւ հայե
ցաւ ի պետրոս ։

Եւ յիշեաց պետրոս
զբանն տն զոր ասաց
նմա. մինչ չեւ հաւ խօ
սեալ իցէ՝ երիցս
ուրասցիս չգիտել զիս:
եւ ելեալ արտաքս՝ ելաց
դառնապէս ։

Մղդ

Եւ արքն որ պահէին
զնա. այպն առնէին ըզ

Ղ	Յ	Մ	Մր
Մղբ	ՃԿԵ	ՅԺԵ	ՃՂԴ

Ղ	Յ	Մ	Մր
Մղգ		ՅԺԴ	ՃՂԵ
Մղդ	ՃԿԶ	ՅԺԳ	ՃՂԶ

նուլաւ անհարկանելին :
ծածկեսցեն զերեսս նո
րայ, եւ տանջեսցեն : հալ
ածանեսցեն զնա եւ տանեսցեն՝
մարգարէոյն ոճէ որ ե
հարին ըզՔեզ :: Եւ այլ
ինչ բազում հայհոյ ու
Թեամբ խաւսեսցին
ընա ::

ՒԻԵՐԻԱ·ԱՅԳ

ԵՂԵՒ·՛ՓՈԽՈՎԵՑԱՒ

ծերակոյտ ժողովըզդ
եանն, քահանայապետ
քըն եւ դպիրք : եւ չմնին
ածին ըզնա յատ եանն
իւրեանց եւ տանէն : եթե
դու ես քրիստոս, ասայ մեզ ::
[Ա]սէ ցնոսա : ե
թե ասացից ձեզ՝ ոչ
այն ոչ հաւատայք :
Եւ եթէ հարցից ձեզ ըզ
ձեզ՝ չասայք ինձ պա տ
ասխանի կամ արձակիցէք ::
[Յ]այսմ հետէ
որդին մարդոյ
ըստ աջմէ զաւրու
Թեանն այ ::
[Ա]սեն ամենեքեան
որդին այ ես դու
[Ա]նա ասէ ցնոսայ՝
դուք ասէք Թէ եմ ::
[Ա]նոքա ասեն՝ զինչ
եւս պիտոյ մեզ վկայ
ութիւն : զի մեզէն իսկ
լուաք ի բերանոյ դորա ::
[Յ]արուցեալ ամ ե
նայն բազմութիւն
նոցա, ածին զնա առ պի
ղատոս ::

ՅԱ
Ժ

Եւ սկսան չարախօ
սել զնմանէ և ասել ։
գտաք զսա, որ թիւրէր
զաշխարհս ։ և արգելոյր
տալ հարկս կայսեր ։
և ասէր զինքն, եթէ
քն իցէ թագաւոր ։

ՅԲ
Ա

Եւ պիղատոս եհարց
ցնա և ասէ ․ դու ես
թագաւորն հրէից ։
Պատասխանի ետ
նմա և ասէ դու ասացեր ։

ՅԳ
Թ

Ասէ պիղատոս ցա
քահանայապետսն եւ ց
ժողովուրդսն, չգտա
նեմ ինչ վնաս յառնդ
յայդմիկ ։

ՅԴ
Ժ

Եւ նոքա պնդէին և
ասէին՝ եթէ խռովէ զ
ժողովուրդս ։ ուսուցա
նէ ընդ ամենայն հրէ
աստան՝ սկսեալ ի գալիլէէ
և մինչև ցայսր ։
Եւ պիղատոս իբրև լու
աւ զգալիլէէ՝ եհարց
եթէ գալիլեացի իցէ այրն ․
և իբրև գիտաց եթէ յիշ
խանութենէ հերովդէի է ․
ետ տանել զնա առ հերով
դէս ։ քանզի և նա յեմ էր
յաւուրսն յայնոսիկ ։

ՀԹ

Եւ հերովդէս իբրև ե
տես զյս՝ ուրախ եղև
յոյժ ․ զի ցանկայր իբր
բազում ժամանակաց տես
անել զնա ․ քանզի լսէր
բազում ինչ զնմանէ ․
և ակնունէր նշան ինչ

Ղ	Յ	Մ	Մր
ՅԱ			
ՅԲ	ՃՀԸ	ՅԻ	Մ
ՅԴ	ՃՂ		
ՅԳ			

լեալ տեսանել ի նմանէ ։
Հարցանէր ըզնա բա
նս բազումս · և նա ոչ
ինչ ետ նմա պատասխանի ։
Կային քահանայա
պետքն և դպիրքն · և պնդ
դատախազէին չարախաւ
սէին ըզնմանէ ։
Արհամարհեաց
ըզնա և Հերովդէս համ
դերձ իւրովք զաւրակա
նաւքն ։ և այպն արարե
ալ՝ արկ զնովաւ հան
դերձս սպիտակս, և ետ
տանել անդրէն առ պիղատոս ։
Եւ եղեն բարեկամք
պիղատոս և Հերովդէս
յաւուր յայնմիկ ։ քանզի
յառաջ թշնամիք էին ընդ
միմեանս ։
Կոչեաց պիղատոս ըզ
քահանայապետսն և
զիշխանսն և զժողովուր
դըն, և ասէ ցնոսայ ։
Ածէք մատուցէք ինձ
զայրս զայս իբրև զխո
տորեցուցիչ ժողովըր
դեանն ։ Եւ ահաւասիկ
առաջի ձեր դատեցայ
և ոչ ինչ ոչ գտի յառ
ն յայսմիկ զորոց դուք
չարս խաւսեցէք զդմանէ ։
Այլ և ոչ Հերովդէս ։
քանզի ետու տանել ըզ
դա առ նա ։ Եւ ահա ոչ
ինչ մահու արժանի է
գործեալ դորա ։ Խրա
տեցից զդա արձակեց
ից ։

Ղ Մ Մտ
ՃԺ ՃԸ ՄԿԹ
ՃԻ

Ղ Յ Մ Մտ
ՃԺ
ՃԸ ՃԻ

Ո իհարկէր մի՛ մի՛
ըստ տաւնի․ արձակել
նոցայ ։

Եւ նոքա աղաղակէ
ին ամենայն բազմու
թեամբն և ասէ ին ․
բարձ զդա ։ և արձա
կեա մեզ զԲարաբբա ։
որ էր վասն խռովու
թեան իրիք եղելոյ ի
քաղաքին և սպանու
թե՛ մտեալ ի բանտ ։

Դարձեալ պետն ա
ատոս սկսաւ խաւսել՝
քանզի կամէր արձա
կել զՅս ։

Եւ նոքա անդր էն
աղաղակէին և ասէ
ին, խաչեա՛ զդա ։

Եւ նա երիցս ասաէ ցնո
սա․ զի՞նչ չար արա՛ր
դա ։ ո՛չ ինչ վնաս մա
հու գտի ի դմա ։ խրա
տեցի՛ց զդա և արձա
կեցից ։

Եւ նոքա սաստկէին
մեծաձայն․ և խնդրէ
ին զնայ ի խաչ հանել ։
և զաւրանային բար
բա՛ռք նոցայ, և քահա
նայապետ իցն ։

Եւ Պիղատոս, հրա
մայեա՛ց առնել զհայ
ցուածս նոցա ։

Արձակեաց նոցա
զբանտա՛րկեալն, զոր
վասն խռովու՛թեան
և սպանութեան ար

Ղ	Յ	Մ	Մր
ՅԹ			
ՅԺ	ՃԾԴ	ՅԻԵ	ՄԵ
ՅԺԱ	ՃԾԸ	ՅԻԶ	ՄԴ

Ղ	Յ	Մ	Մր
ՅԺԲ	ՃԾԹ		
ՅԺԳ	ՃԿԴ	ՅԻԼ	ՄԶ
ՅԺԴ	ՃԿԵ	ՅԻԵ	ՄԷ

կեալ էր ի բանդին : զոր
եւ խնդրէին իսկ : եւ զ
յս մատնեաց կամաց
ըն նոցայ :

Իբրեւ տանէին գնացին ընդ
նա . ըմբռնեցին զսիմո
ւն կիւրենացի որ գայր
յանդէ : եդին ի վերա
զխաչն բառնալ զկնի յի :

Երթայր զհետ նորա
բազմութիւն ժողովր
դեանն . եւ կանանց
որ կոծէին եւ աշխարէ
ին ըզնայ :

Դարձաւ յս առ նոսա եւ
ասէ : դստերք երուսաղ
էմի , մի լայք զինէն :
այլ լայք զձերոյ անձ
անց՝ եւ զձերոյ որդւոց
ձեր :

ղ	յ	մ	մր
յժե	ղէ	յլ	մթ
յժզ			

Զի եկեսցեն աւուրք
յորս ասիցեն , թէ երա
նի ամլոց . եւ որովայն
ից որոց ծնան : եւ ստ
եանց՝ որոց ոչ դիեցուցին :

Յայն ժամ սկսանիցեն
ասել լերանց՝ թէ
անկերուք ի վերայ մեր .
եւ բլրոց՝ թէ ծածկեցէք
զմեզ :

Զի եթէ ընդ դալար փայտ
զայս առնեն .
ընդ չորն զինչ լինիցի :

Ածին եւ այլ եւս
չարագործս , սպանանել
ընդ նմա :

Իբրեւ չոգան ի տեղին
կոչեցեալ գագաթն .
անդ հանին զնա ի խաչ :

ղ	յ	մ	մր
յժե	ղը	յլզ	մժե
յժը	ղէ	յլէ	մժ

ՅԺԹ Եւ զչարագործսն զմին ընդ աջմէ եւ զմին ընդ ձախմէ խաչ եղէին ::

ՅԻ Եւ յս ասէր, Հայր : թող դոցա. զի ոչ գիտեն զինչ գործեն ::

ՅԻԱ Եւ բաժանէին զհանդերձս նորա. արկին վիճակս ::

ՅԻԲ Եւ կայր ժողովուրդն հայեցեալ ::

ՅԻԳ Այպանէին եւս զնոյ իշխանքն հանդերձ նոքօք եւ ասէին : զայլս ապրեցոյց` ապրեցուսցէ եւ զանձն, եթէ դա է քս որդին այ ընտրեալն ::

ՅԻԴ Այպն առնէին ըզնա եւ զինուորքն եկեալ առաջի : մատուցանէին նմա քացախ եւ ասէին : եթէ դու ես թագաւոր որդն հրէից` փրկեայ զանձն քո ::

ՅԻԵ Եւ էր գիր գրեալ ի վերայ նորա : յոյնարէն. եւ հռոմայեցերէն` եւ եբրայեցերէն գրով. եթէ սա է թագաւորն հրէից ::

ՅԻԶ Եւ մի ի կախելոցն չարագործացն` հայհոյէր զնա եւ ասէր : ոչ դու ես քս : փրկեայ զանձն քո եւ զմեզ ::

ՅԻԷ Պատասխանի ետ ընկերն սաստեաց նմա եւ ասէ : ոչ երկնչիս դու յայ. զի ի նմին պատժի կաս :

Ղ	Յ	Մ	Մր
ՅԺԹ	ՃՂԸ	ՅԼԴ	ՄԺԵ
ՅԻ			
ՅԻԱ	ՄԱ	ՅԼԲ	ՄԺԲ
ՅԻԲ		ՅԼԵ	ՄԺԸ
ՅԻԳ		ՅԽԲ	ՄԻԲ

Ղ	Յ	Մ	Մր
ՅԻԴ	ՃՂԹ	ՅԼԵ	ՄԺԴ
ՅԻԵ		ՅԼԳ	ՄԺԳ
ՅԻԶ		ՅԼԹ	ՄԺԷ

եւմեք յիրաւ են ։ զի արժա
նի որոց գործեցաքն՝ առ
նումք զհատուցումն ։
եւ սայ՝ ապիրատ ինչ՝ ոչ
գործեաց ։
Եւ ասէ ցՅս. յիշեա զիս
Տր՝ յորժամ գայցես ար
քայութեամբ քով ։
Եւ ասէ ցնա Յս. ամէն
ասեմ քեզ ։ այսաւր ընդ
իս եղիցես ի դրախտին ։

ՅԻԵ
Թ

Եւ էր իբրեւ վեցերորդ
ժամ, եւ խաւար եղեւ ի վե
րայ ամենայն երկրի, մին
չեւ ցիններորդ ժամն ։
խաւարեցաւ արեգակն ։

ՅԻԸ
Բ

Եւ ճեղքեցաւ վարագոյր
տաճարին ընդ մէջ ։

ՅԻԹ
Ժ

Եւ աղաղակեաց Յս ի ձայն
մեծ եւ ասէ ։ Հայր ։ ի ձեռս
քո աւանդեմ զհոգի իմ ։
Զայս իբրեւ ասաց՝ ե
հան զոգի ։

ՅԼ
Բ

Եւ տեսեալ հարիւրապե
տին զոր ինչ եղեւն ։ փառա
ւոր արար զԱծ եւ ասէ ։
արդարեւ այրս այս արդար էր ։

ՅԼԱ
Ժ

Եւ ամենայն ժողովուրդ
քն որ եկեալ էին հանդէս
էին զանցսն զայն եւ զգործս ։
բախէին զկուրծս ։ եւ
դառնային այնր ։
Կային եւ ամենայն ծա
նաւթքն նորա ի հեռաս
տանէ ։ եւ կանայք որ ե
կեալ էին զհետ նորա ի
Գալիլեէ ։ տեսանէին
զայն ։ ֊ Ք

Ղ	Յ	Մ	Մր
ՅԻԵ		ՅԽ	ՄԵ
ՅԻԸ		ՅԽԳ	ՄԻԴ
ՅԻԹ	ՄԴ	ՅԽԴ	ՄԻԴ

Ղ	Մ	Մր
ՅԼ	ՅԽԶ	ՄԻԵ
ՅԼԱ		

ԵՒ ԱՅՐ ՄԻ. ԱՆՈՒՆ ՅՈՎՍ
էփ՝ որ էր նախարար։ այր բարի և ար
դար։ սա՝ ոչ էր միա
բանեալ ընդ խորհու
րդս և ընդ գործս նո
ցա։ յարիմաթեայ
քաղաքէ հրէից։ որ և
ինքն սպասէր ար
քայութեանն այ։ սա
մատուցեալ առ պիղա
տոս՝ խնդրեաց զմ
արմին յի։

ՅԼԶ Եւ իջուցեալ զնա՝
պատեաց պատանաւ
կտաւոյ՝ և եդ ի վիմափոր
գերեզմանի՝ ուր ոչ
ոք բնաւ եդեալ։

ՅԼԷ Եւ աւուրն էր ուրբաթ՝
և շաբաթն լուսանայր։
եկեալ էին զհետ նորա
կանայքն որ եկեալ էին
ընդ նմա ի գալիլեէ։
տեսին զգերեզմանն
և որպէս եդաւ մար
մին նորա։

ՅԼԸ Դարձան, և պատր
աստեցին խունկս և
իւղս։ և ի շաբաթուն
հանգեան ըստ պատուի
րանին։

ՅԼԹ Եւ ի միաշաբա
թուն, վաղ ընդ առա
ւօտն, եկին ի
գերեզմանն։ բերին զխ
ունկսն զոր պատրաս
տեցին, և այլ կանայք

Ղ	Յ	Մ	Մր
ՅԼԵ	Մղ		
ՅԼԶ	Մը	ՃԽԹ	Մկը

Ղ	Յ	Մ	Մր
ՅԼԷ			
ՅԼԸ			Մւ
ՅԼԹ	Մթ	ՅճԷ	Մշ

ընդ նոսա ։ Եւ գտին զ
վէմն թաւալեցուց
եալ ի գերեզմանէն ան
տի ։ Եւ մտեալ ի ներքս
ոչ գտին զմարմինն տն յի ։

Եւ եղեւ ընդ հիանալն
նոցա վասն այնորիկ.
եւ ահա արք երկու հա
սին առ նոսա ի հանդ
երձս լուսաւորս ։

Եւ ի զահի հար
եալ, եւ խոնարհեցուց
եալ զերեսս իւրեանց
յերկիր՝ ասեն ցնոսա ։
Զի՞ խնդրէք զկենդա
նին ընդ մեռեալս ։
Չէ աստ՝ այլ յարեաւ ։
Յիշեցէք որպէս խօ
սեցաւ ընդ ձեզ՝ մինչ
դեռն ի Գալիլեա եւ ասէր.
Թէ պարտ է որդւոյ մար
դոյ մատնել ի ձեռս
մարդկաց մեղաւորաց.
եւ ի խաչ ելանել ։ եւ յեր
րորդ աւուր յառնել ։

Եւ յիշեցին զբանսն
նորա ։

Եւ դարձեալ պատմե
ցին զայս ամենայն ։
մետասանիցն՝ եւ այլոց
ն ամենեցուն ։

Եւ էին մարիամ մագ
դաղենացի, եւ յովհան
նա, եւ մարիամ յակով
բայ՝ եւ այլքն ընդ նո
սա՝ որ պատմեալ էին
զայս առ առաքելոցն ։ Եւ
երեւեցան առաջի նո

Դ Ա Մր
ՃԺԵ ՃԾԴ ՄԻԳ
ՃԺԹ

ցան շաղփաղփութիւն
բանքն նոցա՝ եւ չհաւա-
տային նոցա ։

Այլ պետրոս յար-
ուցեալ ընթացաւ ի
գերեզմանն ։ եւ հայե-
ցեալ տեսանէ զկտաւ-
սըն լոկ զի կային ։ եւ
գնաց ։ ընդ միտս զ-
զարմացեալ՝ թէ զինչ
եղեւ ։

ԵՒ ԱՀԱ ԵՐԿՈՒ
Ի ՆՈՑԱՆԷ ԵՐԹԱՅ

ին ի նմին աւուր ի գեաւղ
մի՝ որ հեռի էր յեմէ, հա-
րիւր եւ վաթսուն աս-
պարէսաւ ։ եւ էր անուն
նորա էմմաւուս ։ եւ նո-
քա խաւսէին ընդ միմ-
եանս վասն ամենայն այս-
անցիցն անցելոց ։

Եւ եղեւ ընդ խաւսելն
նոցա եւ ընդ վիճել՝ եւ
ինքն յս մերձեցաւ
եւ երթայր ընդ նոսա ։ եւ
նոցայն աչք կալեալ էին
առ ի չճանաչելոյ զնա ։

Ասէ ցնոսա ։ զինչ
են բանքդ վասն որոյ
վիճիք ընդ միմեանս ըս
մինչդեռ գնայքդ ։ եւ
տրտմեալ էք ։

Պատասխանի ետ միոն
ի նոցանէ որում ան-
ուն էր կղէովպաս, եւ ա-
սէ ցնա ։ դու միայն
կեաս յեմ, որ ոչ գիտա-
ցեր զինչ գործեցաւ ի

նըմա յաւուրսն յայսոսիկ ։
Ի ւսանէ ցնոսայ՝ վճիռն ։
Ի ւնդրասանէն. զՅԷ
նապաստակաց որ. որեղ և
այր մարգարէ, հզաւր
արդեամբք նշանաւքն ։
առաջի իմ նամեն այն
ժողովրդեանն. որպէս
մատն եղինգնա քահ ա
նայապեսքն և իշխանքն
մեր իւրաստասաւն մահ
ու, և համնին զնա ինկաւ ։
Մ եղակցութեամբ թէ
նմա ուխտեկեղեցնիցէ վճիռ ։
Ս յսհամարէր ձ այս
ու ամենայնիւ, այս էր
որդ արքէ յորմէ հետ է
այն գործեցաւ ։
Ս յս կանայք ումանք

և մեծ՝ զարմացուցին
զմեզ ։ որք կանխեն եաւ
ընդ առաւաւտն հոգանի
գերեզմանին. և ոչ գտին զմ
մարմ ինն նորա ։ եկին
և ասեն. թէ և տեսիլս
հրեշտակաց տեսին ։
որք ասէին զնմանէ թէ
կենդանի է ։
Ի ւգնացին ոմանք ի
մէնջ ի գերեզմանն. և գտ
ին նոյնպէս որպէս և
կանայքն ասացին ։
բայց զնա ոչ տեսին ։
Ի ւնա ասէ ցնոսա ։ ով
անմիտք և հեղգք սրտիք
ի հաւատալ ամենայն ի
զոր խաւսեցան մարգա
րէքն ։ ոչ զնոյն էր պար

տէր չարչարել քի . և
մտանել ի փառս իւր ։

ւ սկսեալ ի մովսիսէ
և յամենայն մարգարէ
ից՝ մեկնէր նոցա որ
ինչ յամենայն գիրս գր
եալ էր զնմանէ ։

ւ մերձեցան ի
գեաւղն յոր երթային՝
և նա պատճառէր հեռա
գոյն ևս երթալ ։

ւ բռնադատեցին զ
նա և ասեն ։ առ մեզ ագ
իր, զի ընդ երեկս, և տա
րաժամեալ է աւուրն ։

ւ եմուտ ագանել անդ
ընդ նոսա ։

ւ եղև ի բազմելն նո
րա ընդ նոսա . առեալ զհ
ացն՝ աւրհնեաց ։ եբեկ
և ետ նոցա ։ և նոցայ
բացան աչք՝ և ծանեան
զնա ։ և նա եղև ի նոցա
նէ աներևոյթ ։

ւ ասեն ցմիմեանս .
ոչ իսկ և սիրտք մեր ջեռ
եալ էին ի մեզ՝ մինչ խաւսէրն
ընդ մեզ զճանապարհ
այն . և որպէս բանայր
մեզ զգիրս ։

ւ յարուցեալ նոյն
ժամայն դարձան յեմ
և գտին ժողովեալ զմե
տասանսն, և զորս ընդ
նոսայն էին ։ և ասեն
թէ արդարև յարեաւ
տր ։ և երևեցաւ սիմ
ոնի ։

Եւ նոքա պատմէին
զայն որ ի ճանապար
հին . և թէ զիարդ
եւ ծանուցաւ նոցա
ի բեկանել հացին

ՄԻՆՉԴԵՌ
ԶԱՅՍ ԽՕՍԷԻՆ ,
ինքն Յիսուս եկաց ի
մէջ նոցա . և ասէ ցնո
սա՛ խաղաղութիւն
ընդ ձեզ : ես եմ . մի
երկնչիք ::

Եւ զահի հարեալ
երկնչէին . և համա
րէին ոգի ինչ տեսա
նել ::

Եւ ասէ ցնոսա՛ զի՞
խռովեալ էք . և ընդ
է՞ր խորհուրդք ելանեն
ի սիրտս ձեր : տեսէք
զձեռս իմ և զոտս , զի
ես նոյն եմ : շօշա
փեցէք զիս և տեսէք :
զի ոգի՝ մարմին և
ոսկերս ոչ ունի , որ
պէս զիս տեսանէք ա
ունիմ ::

Եւ զայս ասաց եւ ցու
ցանէր նոցա զձեռ
սն և զոտսն ::

ԵՒ ՄԻՆՉԴԵՌ
ՏԱԿԱՒԻՆ, ՉՀԱՒԱ
տային ի խնդութենէն
և զարմացեալ էին՝ ասէ
ցնոսա : ունի՞ք ինչ
կերակուր աստ ::

Եւ նոքա ետուն նմա
ձկան խորովոյ մասն ,

և խորիսխ մեղու ։
Եւ առ եկեր առաջի նո
ցա, և զմնացորդսն
ետ ցնոսա ։

յեպ
Ժ

Եւ ասէ ցնոսա ։ այս
բանքեն զոր խաւսեցայ
ընդ ձեզ՝ մինչդեռ ձեզ էի ։
Թէ պարտ է լնուլ ամե
նայն գրելոցն յաւրէնս
մովսէսի, և ի մարգարէս,
և ի սաղմոսս վասն իմ ։
Յայն ժամ եբաց զմի
տս նոցա՝ իմանալ ըզ
գիրսն ։
Եւ ասէ ցնոսա ․ Թէ այս
պէս պարտ էր չարչարել քի ․
և յառնել ի մեռելոց յաւ
ուր երրորդի ։ և քարոզել
յանուն նորա ապաշխարու
թիւն, և թողութիւն մե
ղաց յամենայն ազգս ․ ս
կսեալ յեմէ ։ և դուք էք
վըկայք այսոցիկ ։
Եւ ահա ես առաքեմ զաւ
ետիս հաւրիմոյ ի ձեզ ։ և
դուք նստարուք ի քաղա
քիս յեմ, մինչև զգենու
ցուք զաւրութիւն ի բար
ձանց ։
Եհան զնոսա մինչև ի
բեթանիայ ։ և ամբարձ
եալ զձեռսիւր՝ աւրհնեաց
ըզնոսայ ։
Եւ եղև յաւրհնելն նորա
զնոսա, մեկնեցաւ ի նո
ցանէ և վերանայր յերկինս ։
Եւ նոքա երկիրպագեալ
նմա՝ դարձան յեմ, ուրա

խութեամբ մեծաւ ։

Եւ էին հանապազ ի տաճարին ։ գովէին և աւրհնէին զԱծ ։ ամէն ։

Աւետարան ըստ Ղուկասու ։ ամէն ։

Գլուխք աւետարանին են ըստ Յոհաննու ։ ԺԸ

Ա. Վասն հարսանեացն որ ի Կանա Գալիլէ ։ Ա

Բ. Վասն որոց հանեալ ի տաճարէն ։ Բ

Գ. Վասն Նիկոդեմոսի ։ Գ

Դ. Վասն խնդրոյ սրբութեան ։ Դ

Ե. Վասն Սամարացւոյ կնոջն ։ Ե

Զ. Վասն թագաւորազնին ։ Զ Է

Է. Վասն ԼԸ ամեայ հիւանդին ։ Է ԺԲ ԺԳ

Ը. Վասն Ե հացիցն և Բ ձկանցն ։ Ը [illegible]

Թ. Վասն գնալոյն ի վերայ ծովուն ։ Թ [illegible]

Ժ. Վասն կուրին ի ծնէ ։ Ժ

ԺԱ. Վասն Ղազարու ։ ԺԱ

ԺԲ. Վասն [illegible] ։ [illegible]

ԺԳ. Վասն [illegible] ։ [illegible]

ԺԴ. Վասն [illegible] ։ [illegible]

ԺԵ. Վասն [illegible] ։ [illegible]

ԺԶ. Վասն [illegible] ։ [illegible]

ԺԷ. Վասն Մխիթարչին Հոգւոյն ։ [illegible]

ԺԸ. Վասն խնդրելոյն զմարմինն ։ [illegible]

Յոհաննու աւետարանն գրեալ է [illegible] ։ [illegible] ։ Եւ [illegible] ։

[illegible]

[illegible]

ՍԲ
ՅՈՀԱՆՆԷՍ
ՊՐԱԽՈ
ՐՈՍ։

Ա աւետարանս: Ըստ Յովհաննու

Ի ՍԿԶԲԱՆԷ ԷՐ
ԲԱՆՆ: ԵՒ ԲԱՆՆ ԷՐ
ԱՌ ԱԾ: ԵՒ ԱԾ ԷՐ
ԲԱՆՆ: ՆԱ ԷՐ Ի ՍԿԶ
ԲԱՆԷ ԱՌ ԱԾ:
ԱՄԷՆ ԱՅՆ ԻՆՉ

նովաւ եղեւ ։ և առանց
նորա եղեւ և ոչ ինչ՝ որ
ինչ եղեւն ։
Նովաւ կեանք էր ։
և կեանքն էր լոյս մարդ
կան ։ և լոյսն ի խաւա
րի անդ՝ լուսաւորէ ։
և խաւար՝ նմա ոչ եղեւ
հասու ։
Եղեւ այր մի առաքեալ
յԱյ, անուն նորա յով
հաննէս ։ սա եկն ի
վկայութիւն, զի վկա
յեսցէ վասն լուսոյն ։
զի ամենեքին հաւա
տասցեն նովաւ ։
ոչ էր նա լոյսն՝ այլ զի
վկայեսցէ վասն լուսոյն ։
Էր լոյսն ճշմարիտ որ

լուսաւոր առնէ զամե
նայն մարդ որ գալոցէ
յաշխարհ ։
Յաշխարհին էր ։ և աշ
խարհ, նովաւ եղեւ ։
և աշխարհ զնա ոչ ծանեաւ ։
Յիւրսն եկն ։ և իւրքն
զնա ոչ ընկալան ։
Իսկ որք ընկալան
զնա, ետ նոցա իշխա
նութիւն որդիս Այ լի
նել որոց հաւատան յա
նուն նորա ։ Որք
ոչ յարենէ, և ոչ ի կա
մաց մարմնոյ՝ և ոչ ի
կամաց առն, այլ յԱյ
ծնան ։
Եւ բանն մարմին եղեւ
և բնակեաց ի մեզ ։

Եւ տեսաք զփառս նո
րա. զփառս իբրեւ զմ
իածնի ի հաւրէ՝
լի շնորհաւք եւ ճշմար
տութեամբ:

Յովհաննէս վկայ է
վասն նորա, աղաղակեաց
եւ ասէ. սա է զորմէ ասէի.
որ զկնի իմ գա
լոց էր. առաջի իմ եղեւ՝
զի նախ քան զիս էր:

Զի ի լրութենէ ան
տի նորա՝ մեք ամենեք
եան առաք. շնորհս փո
խանակ շնորհաց:

Զի աւրէնքն ի ձեռն
մովսէսի տուան. շն
որհքն եւ ճշմարտու
թիւնն, ի ձեռն յի քի եղեն:

Զած ոչ ոք
ետես երբեք:
բայց միածինն որդի որ է
ի ծոց հաւր՝ նա պատ
մեաց մեզ:

Եւ այս է վկայութիւն
յովհաննու. յորժամ
առաքեցին առ նա հր
եայքն յեմէ քահան
այս ղեւտացիս. զի
հարցցեն զնա թէ դու
ո՞վ ես: եւ խոստովան եղեւ
եւ ոչ ուրացաւ:

Եւ խոստովան եղեւ թէ
ես ոչ եմ քն:

Եւ հարցին զնա, իսկ
ո՞վ ես դու. եղիա՞յ ես:

Եւ ասէ, ոչ եմ:

Իսկ մարգարէն ես դու:

Պատասխանի ետ. թէ ո՛չ:
Ասեն ցնա՝ դու ո՞վ ես:
զի պատասխանի տա
ցուք որոց առաքեցինն
զմեզ: զի՞նչ ասես վասն քո:
Ասէ՝ ես ձայն
բարբառոյ յանապատի:
ուղղեցէք զճանա
պարհս տն, որպէս ա
սաց եսայի մարգարէ:
Եւ որք առաքեցեալքն
ի փարիսեցւոց անտի էին:
Հարցին ցնա եւ ասեն՝
իսկ զի՞ մկրտես, թէ դու
չես քսն, եւ ոչ եղիայ, եւ ոչ
մարգարէն:
Պատասխանի ետ նո
ցա յովհաննէս եւ ասէ:
Ես մկրտեմ զձեզ ջրով:

ի միջի ձերում կայ՝ զոր
դուք ոչ գիտէք: որ զկ
նի իմ գալոց է: որ
ում չեմ արժանի եթէ
լուծից զխրացս կօշ
կաց նորա:
Այս ի բեթաբարա
եղեւ՝ յայնկոյս յորդա
նանու: ուր էրն յով
հաննէս մկրտէր:

ԻՎԱՂԻՒԱՆԴՐ
ՏԵՍԱՆԷ ՅՈՎՀ
զի գայր առ նա, եւ ասէ.
ահաւասիկ գառնն այ
որ բառնայ զմեղս աշխարհի:
Սա է վասն որոյ ես
ասէի: զկնի իմ գայ այր՝
որ առաջի իմ եղեւ: զի

յ	մ	մր	ղ
ժ	ը	բ	ե
ժա			
ժբ	ժա	դ	ժ

յ	մ	մր	ղ
ժգ			
ժդ	ժա	դ	գ

յառաջ նախ էր քան զիս:
եւ ես գիտէի զնա : այլ
զի յայտնեսցի իէլի՝
վասն այնորիկ եկի ես
ջրով մկրտել ::

Վկայեաց յոհաննէս
եւ ասէ, թէ տեսանէի
զհոգին զի իջանէր իբ
րեւ զաղաւնի յերկնից եւ
եւ հանգչէր ի վերայ նո
րա : Եւ ես ոչ գիտէի զ
նա : այլ որ առաք
եացն զիս մկրտել ջրով՝
նա ասաց ցիս : յոր վե
րայ տեսանիցես զհո
գին զի իջանիցէ եւ
հանգչիցի ի վերայ նո
րա՝ նա է որ մկրտելոց
է հոգւովն սրբով : Եւ ես

տեսի եւ վկայեցի, եթէ
սա է որդին այ ::

Ի ՎԱՂԻՒՆ ԴԱՐՁԵԱԼ
ԿԱՅՐ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ,
եւ յաշակերտացն
նորա երկու : Եւ
նայեցեալ ընդ յս զի
գնայր . ասէ : ահա
ւասիկ գառն այ ::

Լուան նմա երկ
կու աշակերտքն զի խօ
սէր՝ եւ գնացին զհետ յի ::

Իբրեւ դարձաւ յս եւ
ետես զնոսա զի գային
զհետ նորա՝ ասէ
ցնոսա, զինչ խնդրէք ::

Նոքա ասեն ցնա,
ռաբբի, որ թարգմա
նեալ կոչի վարդապետ,

յ ճ մր ղ յ
ժէ ժգ է ժգ ժղ

ուր են աւթեւանք քո ::

Ասէ ցնոսա՛ եկայք
եւ տեսէք ։ եկին եւ տեսին
ուր էին աւթեւանք նորա ։
եւ առ նմա ագան այնաւր՛
զի ժամ էր իբրեւ տասն
երորդ ::

բե

Էր անդրէաս եղբայր
սիմովնի պետրոսի՛ մի՛ յեր
կուց անտի որ լուանն
ի յովհաննէ եւ գնային
զհետ նորա ::

ժե

Գտանէ սա նախ՛ զեղ
բայրն իւր զսիմովն եւ ա
սէ ցնա ։ գտաք զմե
սիայ որ թարգմանի քս ::
ած զնա առ յս ::

Հայեցեալ ընդ նա յս
ասէ ։ դու ես սիմովն որ
դի յովհաննու ։ դու կո
չեսցիս կեփաս ։ որ թարգ
մանի պետրոս ::

ժը

ԻՎԱՂԻՒՆ
ԿԱՄԵՑԱՒ ԵԼԱ
նել ի գալիլեայ ։ գտա
նէ զփիլիպպոս, եւ ասէ ցը
նա յս, եկ զկնի իմ ::

Էր փիլիպպոս ի բեթ
սայիդա՛ ի քաղաքէ անդ
րէայ եւ պետրոսի ::

Գտանէ փիլիպպոս զն
աթանայել եւ ասէ ցնա ։
զորմէ գրեաց մովսէս ի
յաւրէնսն, եւ մարգարէքն՝
գտաք զյս զորդի յովս
եփայ ի նազարեթէ ::

Ասէ ցնա նաթանայ
էլ ։ իսկ ի նազարեթէ

Յ Մ Մր Ղ
ժե ճդ ձբ ղ

Յ Մ Մր Ղ
ժը

մարթ ինչ իցէ բարւոյ
իմեք լինել ։
Ասէ ցնա փիլիպպ
ոս, եկ և տես ։
Ետես յս զնաթ
անայէլ՝ զի գայր առնա,
և ասէ վասն նորա ։ Ահա
արդարև իսրայէլացի յորում
նենգութիւն ոչ գոյ ։
Ասէ ցնա նաթա
նայէլ՝ ուստի ճանաչես
զիս ։
Պատասխանի ետ յս և
ասէ ցնա ։ մինչ չև էր
փիլիպպոսի կոչեալ զք
եզ՝ զի էիր ի ներքոյ թզ
զենւոյն՝ տեսի զքեզ ։
Պատասխանի ետ նմա
նաթանայէլ և ասէ ։
ռաբբի՝ դու ես որդին այ ։
դու ես թագաւորն իսլի ։
Պատասխանի ետ նմա
յս և ասէ ։ փոխանակ
զի ասացի քեզ՝ թէ տեսի
ի ներքոյ թզենւոյն, հաւ
ատաս՝ մեծամեծս քան
զայս տեսցես ։
Եւ ասէ ցնա, ամէն ամ
էն ասեմ ձեզ ։ տեսա
նիցէք զերկինս բացեալ ։
և զհրեշտակս այ ելա
նիցեն և իջանիցեն ի
վերայ որդւոյ
մարդոյ ։

ա

ԵՒ ՅԱՒՈՒՐՆ
ԵՐՐՈՐԴԻ՝ ՀԱՐՍԱ
նիք էին ի կանա գալի
լեացւոց ։ և անդ էր մայ

ըղձային ։ Կոչեցաւ՝ յս̅ և ա
շակերտքն նորա ի հար
սանեան ։
Եւ պակասեալ գինւոյն՝
ասէ մայրն ցյս̅՝ գինի
ոչ ունին ։
Եւ ասէ ցնա յս̅ ։ զի՞ կա
իմ և քո՝ կին դու ։ չեկեալ հա
սեալ ժամանակ իմ ։
Ասէ մայրն նորա
ցսպասաւորսն ։ որ ինչ
ասիցէ ձեզ՝ արարէք ։
Անդ էին թակոյկ
կճեայք վեց՝ ըստ
սրբութեանն հրէից ։
տանէին մի մի ի նոցա
նէ՝ մարս երկուս կամ
երիս ։
Ասէ ցնոսա յս̅ ։

լցէք զթակոյկսդ ջրով ։
Եւ լցին զնոսա մինչև
ի վեր ։
Եւ ասէ ցնոսա՝ արկ
արուք և բերէք տաճար
ապետին ։
Եւ նոքա բերին ։
Եւ իբրև ճաշակեաց
տաճարապետն զջուրն
գինի եղեալ՝ և ոչ գիտէր
ուստի իցէ ։ բայց ս
պասաւորքն գիտէին
որք արկին զջուրն ։
Ձայն ընդ փե
սային տաճարապետն
և ասէ ։ ամենայն
մարդ զանոյշ գինին
յառաջագոյն պաշտէ ։
և յորժամ արբենան՝ յայն

ժամ զվատթարն : դու պա
հեցեր զբարի գինիդ մին
չեւ ցայժմ ::

Զայս արար սկիզբն
նշանացն յիսուս ի կանա գա
լիլեացւոց՝ եւ յայտնեաց
զփառս իւր : եւ հաւա
տացին ի նա աշակերտ
քն նորա ::

ՅԵՏ ԱՅՍՈՐԻԿ իջանէր ի
կափառնաում, ինքն՝ եւ
մայր իւր, եւ եղբարքն իւր՝
եւ անդ եղեն ոչ բազում
աւուրս ::

Եւ մերձ էր պասեքն
հրէից : եւ ել յիսուս յեմ ::

Եւ եգիտ ի տաճարին՝ զի
վաճառէին զարջառս,
եւ զոչխարս, եւ զաղաւնի
ս : եւ զլումայափոխսն
որ նստէին : եւ արար
խարազան չուանեայ եւ
եհան զամենեսին ի տա
ճարէն՝ զոչխարսն եւ
զարջառսն : եւ զլումայ
փոխացն ցրուեաց զդա
հեկանսն եւ զսեղանսն կոր
ծանեաց : եւ որ զաղաւ
նիսն վաճառէին՝ ասէ
ցնոսա : տարայք զայդ
աստի՝ եւ մի առնէք զտ
տուն հօր իմոյ՝ տուն
վաճառի ::

Յիշեցին աշա
կերտքն նորա, թէ գր
եալ է՝ նախանձ տան
քո կերիցէ զիս ::

Պատասխանի ետուն հր
եայքն եւ ասեն ցնա.
զինչ նշան ցուցանես
դու մեզ զի զայդ առնես:

Պատասխանի ետ յիս եւ
ասէ ցնոսա: քակեցէք
զտաճարդ զայդ. եւ յեր
իս աւուրս կանգնեցից զդա:

Ասեն ցնա հրեայքն:
զքառասուն եւ վեց ամ
շինեցաւ տաճարս այս.
եւ դու զերիս աւուր ընդ
կանգնես զդա:

Այլ նա ասէր վասն
տաճարի մարմնոյն
իւրոյ:

Իսկ յորժամ յարեաւն
ի մեռելոց՝ յիշեցին աշ
ակերտքն նորա թէ

զայս ասէր զոր ասացն: Եւ
հաւատացին գրոցն
եւ բանին զոր աս
աց յիս:

ԻԲՐԵՒ ԷՐ
ՅԵՐՄ Ի ԶԱՏԿԻՆ

տօնին, բազումք հաւա
տացին յանուն նորա:
զի տեսանէին զնշանսն
զոր առնէր:

Այլ ինքն յիս. ոչ
հաւատայր զանձն
նոցա: քանզի ինքն
գիտէր զամենայն: Եւ
զի ոչ էր պիտոյ եթէ ոք
վկայ եսցէ վասն մար
դոյ: զի ինքն իսկ գիտ
էր զինչ կայր ի մարդն:

Գ

Էր այր մի ի փարիսեց

ցուցի անտի՝ նիկոդեմոս
անուանն նորա՝ եւ չէր ան-
հրեից։ սա եկն ա-
ռ նա գիշերի՝ եւ [illegible] ցնա
ռաբբի՝ գիտեմք եթէ
յայ̃ եկեալ ես վարդապետ։
զի ոչոք կարէ զայդ զն-
շանս առնել զոր դուդ
առնես՝ եթէ ոչ ա̃ծ իցէ
ընդ նմայ ։։

Պատասխանի ետ յս̃ եւ
ասէ ցնա ։ ամէն ամ-
էն ասեմ քեզ։ եթէ ոչ
ոք ծնցի վերստին՝ ոչ
կարէ տեսանել զար-
քայութիւն այ̃ ։։

Ասէ ցնա նիկոդէ-
մոս․ զիա՞րդ կարէ մարդ
ծնանել՝ որ ծնեալն իցէ։
ծերն

մի թէ մարթ ինչ իցէ
անդրէն յորովայն մօր
իւրոյ կրկին մտան ել
եւ ծնանել ։։

Պատասխանի ետ յս̃ եւ
ասէ ։ ամէն ամէն ա-
սեմ քեզ ։ եթէ ոչոք ծն-
ցի ի ջրոյ եւ ի հոգւոյ՝ ոչ
կարէ մտանել յարքա-
յութիւն այ̃ ։։

Զի ծնեալն ի մարմ-
նոյ՝ մարմին է ։ եւ ծնեալն
ի հոգւոյ՝ հոգի է ։

Դու մի զարմանար ար-
թէ ասացի քեզ՝ պարտ է
ձեզ ծնանել վերստին ։
զի հողմ՝ ուր կամի շն-
չէ ։ եւ զձայն նորա լսես՝
այլ ոչ գիտես ուստի գայ՝

կամ յո՛ երթա ։ այսպ
էս է ամենայն ծնեալ
ն ի հոգւոյն ։

Պատասխանի ետ նիկ
ոդեմոս և ասէ ցնա ։
զիա՛րդ մարթ է այդ մ
լինել ։

Պատասխանի ետ յս և
ասէ ցնա ։ դու ես վար
դապետն իսլի՝ և զայս ո
չ գիտես ։

Ամենամէն ասեմ
քեզ ։ զի զոր ինչ գիտեմք
խօսիմք ։ և զոր ինչ
տեսանեմք վկայեմք ։ և զ
վկայութիւնս մեր ո՛չ
ընդունիք ։

Իսկ արդ՝ եթէ զերկ
րաւորս ասացի ձեզ
և ո՛չ հաւատայք՝ զիա՛րդ
եթէ զերկնաւորսն
ասացից՝ հաւա
տայցէք ։

ՈՉՈՔ ԵԼ
ՅԵՐԿԻՆՍ . ԵԹԷ
ոչ որ էջն յերկնից ։ որ
դի մարդոյ՝ որ էն յերկինս ։

Եւ որպէս մովսէս ա
բարձրացոյց զաւձն
յանապատի՝ նոյնպէս
բարձրանալ պարտ է
որդւոյ մարդոյ ։ զի ա
մենայն որ հաւատայ ի
նա՝ ընկալցի զկեանս
ըն յաւիտենականս ։

Զի այնպէս սիրեաց ած
զաշխարհ՝ մինչև զորդին
իւր միածին ետ ։ զի ա

մենայն որ հաւատայ ի նա,
մի՛ կորիցէ ։ այլ ընկալ
ցի՛ զկեանսն յաւիտե
նականս ։

Զ ոչ առաքեաց
ած զորդի իւր յաշխարհ՝
թէ դատեսցէ զաշ
խարհ ՝ այլ զի փրկեսցի
աշխարհ նովաւ ։

Ո րհաւատայ ի նա՝
ոչ դատապարտեսցի ։
եւ որ ոչ հաւատայ ի նա՝
արդէն իսկ դատապար
տեալ է ։ զի ոչ հաւա
տաց յանուն միածնի
որդւոյն այ ։

Ե ւայս իսկ է դատաս
տան ։ զի լոյս եկն յաշ
խարհ ։ եւ սիրեցի
ն մարդիկ զխաւարն առ
աւել քան զլոյս ։ զի է
ին գործք իւրեանց չա
րութեան ։ զի ամ է
նայն որ զչար գործէ՝
ատեայ զլոյս ։ եւ ոչ գա
այ լոյսն՝ զի մի՛ յան
դիմանեսցին գործք
նորա ։ իսկ որ առնէ
զճշմարտութիւն՝
գայ առ լոյսն ։ զի յայտ
նի լիցին գործք նորա,
թէ այով գործե
ցան ։

ՅԵՏ ԱՅՍՈՐ
ԻԿ. ԵԿՆ ՅՍ ԵՒ ԱՇ
ակերտքն նորա յերկ
իրն հրէաստանի ։ եւ
անդ շրջէր նոքաւք հան

րէր ընդ նոսա եւ մկրտէր ։

Մկրտէր Յովհաննէս էն յԵնովն. մերձ առ Սաղիմ. զի ջուրք բազումք էին անդ. եւ գային եւ մկրտէին ։

Քանզի չեւ եւս էր արկեալ զՅովհաննէս ի բանտ ։

Եղեւ խնդիր յաշակերտացն Յովհաննու ընդ Հրէի վասն սրբութեան ։

Եկին առ Յովհաննէս եւ ասեն ցնա. ռաբբի. որ էրն ընդ քեզ յայնկոյս Յորդանանու, որում դու վկայեցեր՝ ահաւասիկ նա մկրտէ, եւ ամենեքեան գան առ նա ։

Պատասխանի ետ Յովհաննէս եւ ասէ. ոչ կարէ մարդ առնուլ յանձնէ եւ ոչ ինչ, եթէ ոչ իցէ տուեալ նմա յերկնից ի վերուստ ։

Դուք ձեզէն վկայէք ինձ՝ զի ասացի թէ չեմ ես Քրիստոսն. այլ թէ առաքեալ եմ առաջի նորա ։

Որ ունի հարսն՝ նա է փեսայ. իսկ բարեկամ փեսային, որ կայ եւ լսէ նմա՝ ուրախութեամբ ուրախ լինի վասն ձայնի փեսային ։

Այս ուրեմն ուրախութիւն որ իմն է, լցեալ է. նմա պարտ է

յ	մ	մր	ղ
իե	ե	գ	
իզ	ժը	ը	
իէ	ժա	դ	ձ

յ	մ	մր	ղ
իը	ժա	դ	ձ
իթ			

աճել՝ և ինձ նուաստանալ։
Որ ի վերուստն գայ՝
ի վերոյ է քան զամենայն։
որ յերկրէ աստի է՝ յերկ
րէ է, և յերկրէ խաւսի։
Որ յերկնից իջանէ՝ զոր
ինչ ետես՝ և զոր լուաւ՝
վկայէ։ և զվկայութիւն
նորա ոչ ոք ընդունի։
Որ ընդունի զ
վկայութիւն նորա
կնքեաց թէ ած ճշմար
իտ է։ զի զոր ածն առ
աքեաց՝ զբանս այ խաւսի։
Զի ոչ եթէ չափով
տայ ած զհոգին։
Հայր սիրէ զորդի՝
և զամենայն ետ ի
ձեռս նորա։

Որ հաւատայ յորդի՝
ընդունի զկեանս յաւիտե
նականս։ և որ ոչ
հնազանդի որդւոյ՝ ոչ
տեսցէ զկեանս։ այլ
բարկութիւն այ մնայ
ի վերայ նորա։

Է.

ԻԲՐԵՒ ԳԻՏԱՑ ՅՍ ԵԹԷ ԼՈՒԱՆ

փարիսեցիքն թէ յս
բազում աշակերտս առնէ
և մկրտէ քան զյովհաննէս։
թէպէտ և յս ինքն ոչ
մկրտէր՝ այլ աշակերտ
քն նորա։
Թող զհրէաստան
և գնաց միւսանգամ ի
գալիլեա։
Եւ պարտ էր նմա անցանել ընդ

սամարեայ ։

Գայ նա ի քաղաք մի
սամարացւոց՝ որում ա
նուն էր սիւքար ։
մերձ ի գեւղն զոր
յակոբ որդւոյ իւրում
յովսեփայ ։ Եւ անդ էր աղ
բեւր մի յակոբայ ։
Յս վաստակեալ ի
ճանապարհէն՝ նստէր
ի վերայ աղբերն ։ Եւ էր
ժամ իբրեւ վեցերորդ ։
Գայ կին մի ի սամար
եայ, հանել ջուր ։
Ասէ ցնա յս, տուր
ինձ ըմպել ։ Զի աշակերտ
քն նորա երթեալ էին ի
քաղաքամուտ զի կերա
կուրս գնեսցեն ։

Ասէ ցնա կինն ն
սամարացին ։ Դու որ հր
եայդ ես՝ զիա՞րդ յինէն
ըմպել խնդրես, ի կնոջէ
սամարացւոյ ։ Զի ոչ եր
բէք խառնակին հրեայք
ընդ սամարացիս ։
Պատասխանի ետ նմա
յս եւ ասէ ։ Եթէ գիտէ
իր դու զպարգեւ
սն այ՝ եւ ով է որ
ասէ ցքեզ թէ տուր
ինձ ըմպել՝ դու արդ
եւք խնդրէիր ի նմանէ,
եւ տայր քեզ ջուր կենդանի ։
Ասէ ցնա կինն, տէր
դու քանզի եւ դոյլ իսկ ոչ
ունիս, եւ ջրհորս խոր է՝
իսկ արդ ուստի ունիցիս

զջուրն կենդանի ։ միթէ
դու մեծ ինչ իցես՝
քան զհայրն մեր յակոբ՝
որ զայս ջրհոր ետ մեզ ։
և ինքն աստի արբ ․ և որ
դիք նորա և խաշինք նորա ։

Պատասխանի ետ նմա
յս և ասէ ։ ամենայն
որ ըմպէ ի ջրոյ յայդմա
նէ՝ միւսանգամ ծա
րաւէ ։ բայց որ ըմպէ ի
ջրոյն զոր ես տաց նմա՝
մի՛ ծարաւեսցէ յաւի
տեան ։ այլ ջուրն
զոր ես տաց նմա՝ եղի
ցի ի նմա աղբիւր ջրոյ
բղխելոյ ի կեանսն
յաւիտենականս ։

Ասէ ցնա կինն ։
տէր՝ տուր ինձ զջուրն
զայն ։ զի մի՛ ծարաւե
ցից ․ և մի՛ եկեսցայս ի
հանել ջուր ։

Ասէ ցնա յս ։ երթ
կոչեա զայրըդ և եկ այսր ։

Պատասխանի ետ նը
մա կինն և ասէ ․ չիք
իմ այր ։

Ասէ ցնա յս ․ բա
րւոք ասացեր թէ չիք
իմ այր ։ զի հինգ այր
փոխեալ են քո ․ և զոր
այժմ ունիս՝ չէ քո այր ։
զայդ արդար ասացեր ։

Ասէ ցնա կինն ։
տէր ․ թուի ինձ թէ մա
րգարէ իցես դու ։

Հարքն մեր ի լերինս

յայսմիկ երկիր պագին ։
և դուք ասէք եթէ յեմ և
եթ, տեղի ուր արժանի
ցէ երկիր պագանել ։
Ասէ ցնա յս ։ կին
դու հաւատա ինձ ։ զի
եկեսցէ ժամանակ՝ յոր
ժամ ոչ ի լերինս յայսմիկ՝
և ոչ յեմ երկիր պագ ա
նիցէք հաւր ։
Դուք երկիր պագան
էք՝ որում ոչն գիտէք ։
մեք՝ երկիր պագանեմք
որում գիտեմքն ։ զի փր
կութիւն ի հրէից է ։
Այլ եկեսցէ ժամ ան
ակ՝ և այժմ իսկ է ։ յոր
ժամ ճշմարիտքն երկրպա
գուք՝ երկիր պագանիցեն

հաւր հոգւով և ճշմարտու
թեամբ ։ քանզի և հայր՝
այնպիսիս երկրպագուս
իւր խնդրէ ։

ՀՈԳԻ Է ԱԾ ։
ԵՒ ԵՐԿՐՊԱԳՈՒԱ
ցն նորա՝ հոգւով և ճշ
մարտու թեամբ պարտ է
երկիր պագանել ։
Ասէ ցնա կինն, գի
տեմք զի մեսիան գայ՝ ան
ուանեալն քս ։ յորժամ ե
կեսցէ՝ նա պատմեսցէ
մեզ զամենայն ։
Ասէ ցնա յս ։ ես եմ,
որ խաւսիմս ընդ քեզ ։
Եւ ի նմին բան եկին աշա
կերտքն նորա ։ և զարմա
նային զի ընդ կնոջ խաւսէ

սէր ։ բայց ո՛չ ոք ասաց ի
նոյանէ թէ զի՞նչ խնդրես
եւ կամ զի՞նչ խօսիս ընդ
դմայ ։

Եթող կինն զսափոր
իւր՝ եւ չոգաւ ի քաղաքն ։
եւ ասէ ցմարդիկն , եկայք
տեսէք զայրն որ ասաց
ինձ՝ զամենայն որ ինչ իմ
գործեալ է ։ մի թէ նա՛ ի
ցէ ք͞սն ։

Ելին ի քաղաքէն եւ գայ
ին առ նա ։ եւ մինչ չեւ՛ եկ
եալ էին նոքա՝ աղաչէին
զնա աշակերտքն եւ ասէին ։
ռաբբի՝ հաց կեր ։

Նա ասէ ցնոսա ։ ես կե
րակուր ունիմ ուտել՝ զոր
դուք ո՛չ գիտէք ։

Ասէին աշակերտքն
ընդ միմեանս · մի թէ
եբեր ինչ ոք դմա ուտել ։

Ասէ ցնոսա յ͞ս ։ իմ
կերակուր այն է · զի արա
րից զկամս այնորիկ որ
առաքեացն զիս · եւ կատա
րեցից զգործն նորա ։

Ո՞չ դուք ասէք՝ եթէ
այլ եւս չորք ամիսք են , եւ
հունձք գան ։ ահաւա
սիկ ես ասեմ ձեզ · ամ
բարձէք զաչս ձեր եւ տես
էք զարտորայսն՝ զի սպիտ
ակացեալ են ի հունձս
հասեալ ։ եւ որ հնձէն ·
վարձս առնու ։ եւ ժողովէ
զպտուղ ի կեանսն յաւիտե
նականս ։ զի որ սերմանէն

Եւ որ հնձէին՝ համար ձեռն
ցընծ աւագեն ։
Յայսմ իսկ երգմանն ճշ
մարիտ ։ զերգսն որ սեր
մանէ, և այլ որ հնձէ ։
Սատուածեցի զձեռ հըն
ձել՝ զորոնց գութ վասն
կեցէք ։ այլ վասն ատե
ցին՝ եւ գութ խնամոյն
ընկալցի սորա ։
Սուրբ աղաւթն յայն մա
նէ սաղմոսացուցն՝ բա
զում հաւատայինն իւր
վասն բանի կնոջն վերա
երգս ։ եթէ առաջ իւր
զամենայն որինս իւր
գործելոյ ։
Սակերբ եկեն առնա
սաղմոսացեալն, աղաչէին

զնա լինել առնոյս ։ Եւ
Դաւանութ անուրա երկրուս ։
Սեւ թագաւոր հաւատա
ցեն իւր վասն բանին նո
րա ։ եւ աւետիս ցկենն ։
Թէ ոչ այսու հետև վասն
քոյ խաւսեցայ հաւատամք ։
զի մեղքն իսկ լուաք իւր
մանէ ։ եգիտեմք եթէ

Է

Ե դայն ճշմարտուն վերկ
ըն աշխարհաց ։
ԻՅԵՐԻՐԱՒ
Ց ԱՒՈՒՐՑ ԵՐԳՆԱՒԻ
եգնոյն իգալելոյ ։
Որենքն իսկ յա վկայ
եաց, եթէ մարգար է
յուրոմ գաւառն պատ
իւ ոչ առնի ։
Սյլյորդամ եկեանաւ

յ ն մր ձ
լէ ձը
լէ ձայ ծա խա
ըչ

գալիլեա՝ ընկալան զնա
գալիլէացիքն: զի տե
սեալ էին զամենայն
նշանսն զոր արար յէմ
ի տաւնին: քանզի եւ նո
քա եկեալ էին ի տաւնն:
Եկն դարձեալ ի կանա
գալիլեացւոց. ուր արար
զջուրն գինի՝ եւ անդ էր:
է / գ Թագաւորազն մի՝ որոյ
որդի նորա հիւանդ դ-
կայր ի կափառնաում:
Սա իբրեւ լուաւ եթէ
յս եկեալ է ի հրէաստա
նէ ի գալիլեա՝ եկն առ
նա: եւ աղաչէր՝ զի իջցէ
եւ բժշկեսցէ զորդի նորա:
քանզի մերձ էր ի մեռանել:
Ասէ ցնա յս. եթէ

ոչ նշանս ինչ եւ արուես
տս տեսանիցէք՝ ոչ
հաւատայք:
Ասէ ցնա թագաւո
րազն. տր. էջ մինչ
չեւ մեռեալ իցէ մանուկն իմ:
Ասէ ցնա յս. երթ:
որդին քո կենդանի է:
Եւ հաւատաց այրն բա
նին զոր ասաց նմա յս.
եւ գնայր:
Եւ մինչ դեռ իջանէր՝
ընդ առաջ եղեն նմա
ծառայքն նորա: աւե
տիս ետուն նմա եւ ասէին՝
թէ մանուկն նորա կեն
դանի է:
Հարցանէր ցնոսա վա
սն ժամուն յորում լաւագոյն ի
նեայ:

յ մ մր շ
է կր կե

Եւ ասեն ցնա' երէկ
յեւթներորդ ժամու ե-
թող զնա ջերմընն ::
Ծանեաւ հայրն նորա.
եթէ յայնմ ժամու յո-
րում ասաց նմա յս եթէ
որդին քո կենդանի է :
և հաւատաց ինքն և ամե-
նայն տուն իւր ::
Զայս դարձեալ երկ-
րորդ նշան արար յս , ե-
կեալ ի Հրէաստանէ ի
Գալիլեա ::

ԻԴ

ԻԳ

ա

ՅԵՏ ԱՅՍՈ
ՐԻԿ ՏԱՒՆ ԷՐ ՀՐԷ
ից : և ել յս յեմ ::
Եւ էր յեմ ի պրոբատի-
կէ աւազանին. որ կոչէր
եբրայեցերէն բեթհեզդա.
հինգ սրահ : յորս անկ-
եալ դնէր բազմութիւն
յոյժ հիւանդաց : կուրաց,
կաղաց , գաւսացելոց :
որ ակն ունէին զջրոյն
յուզելոյ ::
※ Զի հրեշտակն տն ըստ
ժամու իջանէր յաւազանն,
և յուզէր զջուրն : և որ
նախ իջանէր ի խառնեալ
ջուրն` ողջանայր : յու-
նելով նման հիւանդութե ::
Եւ էր անդ այր մի' որոյ
երեսուն և ութ ամ էր ի
հիւանդութեան իւրում ::
Զնա իբրև ետես յս
զի անկեալ դնէր , և գի-
տաց եթէ բազում ժա-
մանակք են : ասէ ցնա

յ մ մր ղ
ա հ ի ե

ու եւ ասէ ցնա՝ կամիս
ողջ լինել ։
Պատասխանի ետ նմայ
հիւանդն ։ տր ոչ մրդ
ունիմ, թէ յորժամ ջուր
քն յուզիցին՝ արկցէ
զիս յաւազանն ։ Եւ մինչ
ես դանդաղիմ, այլ ոք
քան զիս յառաջագոյն
իջանէ ։
Ասէ ցնա յս. արի
առ զմահիճս քո եւ գնա ։
Եւ ողջացաւ այրն. եւ յար
եաւ, առ զմահիճս իւր
եւ շրջէր ։
Եւ էր շաբաթ յաւուրն
յայն միկ ։
Ասէին հրեայքն ցբժ
շկեալն՝ շաբաթ է, ոչ

էր արժան առնուլ քեզ
զմահիճս քո ։
Պատասխանի ետ նոցա
եւ ասէ ։ որ բժշկեացն
զիս՝ նա ասաց ցիս, առ
զմահիճս քո եւ գնայ ։
Եւ բժշկեալն ոչ գիտէր
թէ ո՛վ իցէ ։ քանզի յս
խոյս ետ վասն ամբոխին
ի տեղւոջէ անտի ։
Յետ այսորիկ գտանէ
զնա յս ի տաճարին, եւ
ասէ ցնա ։ ահաւ առող
ջացար ։ մի՛ եւս մեղանչեր՝ զի մի՛ չար
եւս ինչ լինիցի քեզ ։
Գնաց այրն եւ պատ
մեաց հրէիցն, եթէ յս
էր որ բժշկեացն զիս ։

Կարգեցից սա եւ սմին, ո՛վ եղբայրն ողորմեաց ցքեզ առողջանալ
քո ուղղեալ ։

Եւ վասն այնորիկ հա
լածէին զյս̅ հրեայքն,
զի զայն առնէր ի շաբաթու ։
Եւ յս̅ պատասխանի ե
ետ նոցա ։ Հայր իմ
մինչև ցայժմ գործէ՝
և ես գործեմ ։։
Վասն այնորիկ առա
ւել խնդրէին հրեայ
քն սպանանել զնա ։
զի ոչ միայն լուծանէր
ըզշաբաթն՝ այլ և հայր
իւր կոչէր զա̅ծ ։ և
հաւասար առնէր զան
ձըն այ̅ ։։

[illegible]

[illegible]

Ասէ ցնոսա ։ ամէն ամ
էն ասեմ ձեզ ։ ոչ կա
րէ որդի մարդոյ առնել
յանձնէ և ոչինչ՝ եթէ
ոչ տեսանիցէ զհայրն
զի առնէ ։ զի զոր նայն
առնէ՝ զնոյն և որդին
նըմին նման գործէ ։
զի հայր՝ սիրէ զորդի ։
և զամենայն ինչ ցուց
անէ նմա զոր ինքն առնէ ։։
Եւ մեծամեծս ևս քան
զայնս ցուցանէ նմա
ըզգործս ։ ընդ որ դուք
ըդ զարմանայք ։
Որպէս հայր յա
րուցանէ՝ զմեռեալս և
կենդանիս առնէ ։ նոյն
պէս և որդի՝ զորս կա
մի կենդանիս առնէ ։։
Եւ ոչ եթէ հայր դատի

զոք ։ այլ զամենայն դատաստան ետ որդւոյ իւրոյ ։ զի ամենեքեան պատուեսցեն զորդի՝ որպէս պատուեն զհայրն ։

Որ ոչ պատուէ զորդի՝ ոչ պատուէ զհայր զառաքիչն նորա ։

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ ։ զի որ զբանս իմ լսէ եւ հաւատայ այնմ որ առաքեացն զիս՝ ընդունի զկեանսն յաւիտենականս ։ եւ ի դատաստան ոչ մտանէ ։ այլ փոխեցաւ ի մահուանէ ի կեանս ։

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ ։ զի գայ ժամանակ՝ եւ արդ իսկ է ։ յորժամ մեռեալք լուիցեն ձայնի որդւոյն ։ եւ որք լուիցենն՝ կեցցեն ։

Զի որպէս հայր ունի կեանս յանձին իւրում ։ նոյնպէս ետ եւ որդւոյ ունել կեանս յանձին իւրում ։

Եւ իշխանութիւն ետ նմա դատաստան առնել ։

Զի որդի մարդոյ է՝ մի զարմանայք ընդ այս ։ զի եկեսցէ ժամանակ՝ յորում ամենեքեան որ ի գերեզմանս կայցեն՝ լուիցեն ձայնի նորա եւ ելցեն արտաքս ։ որոց բարի է

գործեալ էցէ, ի յարու
թիւն կենաց: և որոց
զչարն արարեալ է, ի
յարութիւն դատաստանաց:

ԽԷ

Ոչ կարեմ ես յանձնէ ի
մէ առնել ևոչինչ: այլ որ
պէս լսեմ դատիմ. և
դատաստանն իմ, ար
դար է: զի ոչ խնդրեմ
զկամս իմ, այլ զկամս
այնորիկ որ առաքե
ացն զիս:

ԽԸ

ԵԹԷ ԵՍ ՎԿԱՅ
ԵՄ ՎԱՍՆ ԻՄ, ՎԿԱՅ
ութիւնն իմ չէ ճշմար
իտ: այլ է որ վկայ է
վասն իմ: և դուք գի
տէք եթէ ճշմարիտ է վը
կայութիւնն զոր վկայ
եայ վասն իմ:

Դուք առաքեցիք առ
Յովհաննէս, և վկայեաց
ճշմարտութեանն:
այլ ես ոչ եթէ ի մարդ
կանէ առնում զվկայու
թիւն: այլ զայս ասեմ,
զի դուք ապրեսջիք:

Նա էր ճրագն որ լու
ցեալ էր և ծագէր: և
դուք կամեցարուք ցն
ծալ առժամանակ մի ի
լոյս նորա:

Այլ ես ունիմ վկայ
ութիւն, մեծ քան զՅով
հաննու: զի գործքն
զոր ետ ինձ հայր զի կա
տարեցից զնոսա:
նոյն ինքն գործքն զոր

Յ Մ Մր Ղ
ԽԷ ՄԿԷ ՃՀԶ ՄՃԲ
ԽԸ

գործեմ․ վկայեն վասն իմ եթէ հայր առաքեաց զիս ։

Եւ որ առաքեացն զիս Հայր՝ նա՛ վկայ եղեւ վասն իմ ։

խդ / գ

Դուք՝ ոչ զձայն նորա երբեք լուարուք, եւ ոչ զտեսիլ նորա տեսէք ։

խե / ժ

Եւ ոչ զբան նորայ ունիք ի ձեզ բնակեալ ։ զի զոր նայն առաքեաց՝ դուք նմա ոչ հաւատայք ։

Քննեցէ՛ք զգիրս․ զի դուք համարիք նոքաւք ունել զկեանսն յաւիտենականս ։ Եւ նոքա են իսկ են որ վկայեն վասն իմ, որովք համարիքն ունել կեանս ։ Եւ դուք ոչ կամիք գալ առ իս՝ զի ըզկեանսն ունիցիք ։

Ես՝ փառս ի մարդկանէ ոչ առնում ։ Այլ գիտեմ զձեզ՝ թէ զսէրն այ ոչ ունիք յանձինս ։

Ես եկի յանուն հաւր իմոյ, եւ ոչ ընդունիք զիս ։ Եթէ այլոք եկեսցէ յիւրում անուն, զնա՛ ընդունիցիք ։

Զիարդ կարէք դուք հաւատալ՝ զի փառս ի միմեանց առնուք ։ Եւ զփառսն զառ ի միոյն այ ոչ խնդրէք ։

Յ	Մ	Մր	Ղ
խդ	ձժբ		ճձթ
խե			

Մի՛ համարիք եթէ ես
չարախաւսելոց իցեմ զ
ձէնջ առ հայր : գոյ
որ չարախաւսն է ըզ
ձէնջ : մովսէս՝ յոր դու
քըն յուսացեալ էք :
զի եթէ հաւատայիք դուք
մովսիսի՝ հաւատայ այ
իք արդեաւք եւ ինձ :
զի նա վասն իմ իսկ
գրեաց ::
Ապա եթէ նորա գր
ոցն ոչ հաւատայք՝
զիարդ իմոց բանիցս
հաւատայցէք ::

խզ / է

ՅԵՏ ԱՅՍՈՐ
ԻԿ ԳՆԱՑ ՅՍ ՅԱՅՆ
կոյս ծովուն գալիլեացւ
ոց տիբերեայ : եւ զհետ
երթայր նորա ժողովուրդ
բազում :: զի տեսանէ
ին զնշանսն զոր առնէր
ի վերայ հիւանդաց ::

խէ / դ

Ել ի լեառն Յս, եւ անդ
նստէր աշակերտաւքն
հանդերձ ::

խը / ա

Էր մերձ զատիկ տաւն
հրէից ::

խթ / ա

Համբարձ իւր զաչս
Յս, եւ ետես զի ժող
ովուրդ բազում գայ, առ
նա : ասէ ցփիլիպ
պոս, ուստի գնեսցուք
հաց զի կերիցեն դոքա ::
Զայս ասէր փորձե
լով զնա : այլ ինքն գի
տէր զինչ առնելոց էր ::
Պատասխանի ետ նմա

Յ	Մ	Մր	Ղ
խզ	խդ	խե	ճե ՃԽԵ

Յ	Մ	Մր	Ղ
խէ	ճխզ		ղէ
խը	մհդ	ճխզ	ղկ
խթ	ճխե	կդ	ղէ

Փիլիպպոս ։ Երկերիւր
դահեկանի հաց ոչ դո
ցա բաւական · Թէպէտ
և իւրաքանչիւր ոք սակ
աւ ինչ առնուցու ։

Ասէ ցնա մի յաշա
կերտացն նորա · Անդ
րէաս եղբայր սիմոնի
վիմի ։

Է աստ պատանեակ
մի, որ ունի հինգ նկան
ակ գարեղէն, և երկու
ձկունս, այլ այն զինչ է
առ այսչափ մարդիկ ։

Ասէ յիսուս, բազմեցու
ցէք զմարդիկն ։

Եւ էր խոտ յոյժ ի տեղ
ւոջն ։ Եւ բազմեցան մար
դիկն թուով իբրև հինգ հա
զար ։

Առ յիսուս զհացն, և գո
հացաւ ։ Եւ բաշխեաց
բազմականացն ։ Նոյն
պէս և ի ձկանցն որչափ
և կամեցան ։

Իբրև յագեցան, ասէ
ցաշակերտսն իւր ։ Ժո
ղովեցէք զնշխարս եւս
կոտորոցդ զի մի ինչ
կորիցէ ։

Ժողովեցին և լցին
երկոտասան սակառի
զկոտորոցն ի հինգ գա
րեղէն նկանակէն անտի
որ յաւելաւ ի կերողացն ։

ԺԳ

Եւ մարդիկն իբրև
տեսին զնշանն զոր
արար, ասէին եթէ
սա է ճշմարիտ մարգա

րէն. որ գալոցն էր
յաշխարհ ։
Ի ՅՍ ԻԲՐԵՒ
ԳԻՏԱՑ ԵԹԷ ԳԱԼ
ոց են յափշտակել զնա
զի առնիցեն զնա իւր
եանց թագաւոր ։
Գնաց ի լեառն առանձին միայն ։
Եւ իբրեւ երեկոյ եղեւ՝
իջին աշակերտքն նորա
ի ծովեզրն ։ Եւ մտեալ ի
նաւ, գնային յայնկոյս
ծովուն ի կափառնաում ։
Եւ իբրեւ նսեմացաւ,
ոչ եւս եկեալ էր առ նո
սա յս ։ Եւ ծովն ի սաս
տիկ հողմոյ շնչելոյն յուզէր ։
Եւ վարեալ իբրեւ աս
պարէզս քսան եւ հինգ
կամ երեսուն, տեսան
են զյս զի գնայր ի վե
րայ ծովուն ։ Եւ մերձ
էր ի նաւն՝ զարհուր
եցան յոյժ ։
Նա ասէ ցնոսա, ես
եմ, մի երկնչիք ։
Եւ կամէին ընդունել
զնա ի նաւն ։ Եւ վաղ
վաղակի եհաս նաւն
յերկիրն յոր երթա
յին ։
Ի ՎԱՂԻՒ ԱՆԴՐ
ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՆ ՈՐ
կայր յայնկոյս ծով
ուն, տեսանէր թէ
այլ նաւ ոչ գոյր անդ,
բայց միայն ի միոյն
յորում էին աշակերտքն ։

եւ զի ոչ եմուտ յս ընդ ա
շակերտսն իւր ի նաւն ։
բայց միայն աշակերտքն
նորա գնացին ։

Այլ եւ այլ նաւք եկին
ի տիբերիայ, մօտ ի
յայնմ տեղւոջ ուր գոհացեալ
կերան ։ իսկ իբրեւ ե
տես ժողովուրդն եթէ
յս ոչ է անդ՝ եւ ոչ աշա
կերտքն նորա, ելին
նոքա ի նաւսն ։ եւ ե
կին ի կափառնաում
խնդրել զյս ։

Եւ իբրեւ գտին զնա
յայնկոյս ծովուն, աս
են ցնա ։ ռաբբի՝ երբ
եկիր այսր ։

Պատասխանի ետ նո
ցա յս եւ ասէ ։ ամէն
ամէն ասեմ ձեզ ։
խնդրէք դուք զիս, ոչ
ոչ եթէ զի նշանս ինչ
տեսէք ։ այլ զի կերայք
ի հացէ անտի եւ յագե
ցարուք ։

Գործեսջիք գործ եղէք ։
մի զկերակուր ապական կե
րակուրն, այլ զկերա
կուրն որ մնայ ի կեանսն
յաւիտենականս ։
զոր որդին մարդոյ
տացէ ձեզ ։ քանզի զնա
հայր կնքեաց ած ։

Ասեն ցնա՝ զինչ
առնիցեմք՝ զի գործես
ցուք զգործս այ ։

Պատասխանի ետ յս

եւ ասէ ցնոսա։ Այս է
գործն այ։ զի հաւատա
ասջիք յայն զոր առա
քեացն նա։

ծզ
գ

Ասեն ցնա, զինչ
նշան առնիցես՝ զի
տեսցուք եւ հաւատաս
ցուք։ զինչ գործիցես։

ծէ
ժ

Հարքն մեր կերան
զմանանայն յանապա
տին։ որպէս եւ գրեալ
է՝ հաց յերկնից
ետ նոցա ուտել։

Ասէ ցնոսա յս,
ամէն ամէն ասեմ ձեզ։
եթէ ոչ մովսէս ետ ձեզ
զհացն յերկնից։ այլ
հայրն իմ տայ ձեզ զհացն
յերկնից զճշմարիտ։

զի հաց՝ այն է որ իջանէն
յերկնից. եւ կեանս տայ
աշխարհի։

Ասեն ցնա, տէր.
յամենայն ժամ տուր ը
մեզ զհացն զայն։

ծե
ա

Ասէ ցնոսա յս,
ես եմ հացն կենաց։

ծը
ժ

Որ գայ առ իս՝ ոչ քաղ
ցիցէ։ եւ որ հաւատայ
յիս՝ ոչ երբէք ծարաւ
եսցի։ այլ ասացի ձեզ՝
թէ տեսէք զիս եւ ոչ հաւ
ատայք։

Զամենայն զոր տայ
ինձ հայր, առ իս եկես
ցէ։ եւ որ գայ առ իս՝ ոչ
հանից արտաքս։

ծթ
ա

Զի իջի ես յերկնից

յ	մ	մր	ղ
ծզ	ճկա	հե	
ծէ			

յ	մ	մր	ղ
ծե	մՃդ	ճկե	մկղ
ծզ			
ծե	մղէ	ճկղ	մՂբ

ո՛չ զի զկամս իմ արարից ։ այլ զկամս այնորիկ որ առաքեացն զիս ։

ԱՅՍ Է ԿԱՄ

ՔՀԱՒՐ ԻՄՈՅ ՈՐ ԱՌ

աքեացն զիս ։ զի զամենայն զոր ետ ցիս հայր՝ ո՛չ կորուսից ինմանէ ։ այլ յարուցից զնա յաւուրն յետնում ։

Այս է կամք հաւր իմոյ ։ զի ամենայն որ տեսանիցէ զորդի եւ հաւատայցէ ի նա՝ ընկալցի զկեանսն յաւիտենականս ։ Եւ ես յարուցից զնա յաւուրն յետնում ։

Տրտնջէին զնմանէ հրեայքն զի ասաց թէ ես եմ հացն իջեալ յերկնից ։ եւ ասէին ո՞չ սա է յս որդին յովսեփու՝ զորոյ մեք գիտեմք զհայր եւ զմայր ։ իսկ արդ՝ զիարդ ասէ եթէ ես յերկնից իջի ։

Պատասխանի ետ յս եւ ասէ ցնոսա ։ մի՛ քրթմնջէք ընդ միմեանս ։ ո՛չ ոք կարէ գալ առ իս եթէ ոչ հայրն որ զիս առաքեաց ձգեսցէ զնա ։ Եւ ես յարուցից զնա յաւուրն յետնում ։

Գրեալ է ի մարգարէս, եւ եղիցին ամենեքեան

յ մ մր ղ
ծը

յ մ մր ղ
ծթ ճխա ծ ժթ
կ

ուսեալք յայ ։ ամենայն
որ լսէ ի հաւրէ եւ ուսանի՝
գայ առ իս ։

կա գ Ոբր ոչ եթէ զհայր՝ ոք
տեսեալ իցէ ։ եթէ
ոչ որ էն յայ՝ նա տեսեալ է զ
հայր ։

կբ դ Ամէն ամէն ասեմ
ձեզ ։ զի որ հաւատայ յիս՝
ընդունի զկեանսն յաւ
իտենականս ։

կգ ե Ես եմ հացն կենաց ։

կդ զ Հարքն ձեր կերան զման
նայն յանապատի եւ
մեռան ։

Այս է հացն որ
յերկնից իջեալ է ։ զի որ
ուտիցէ ի սմանէ՝ մի՛
մեռանիցի ։

Յ	Մ	Մր	Ղ
կա	ճժը		ճժթ
կբ			
կգ	մՃե	ճկե	մկզ
կդ			

կե է Ես եմ հացն կենդանի որ
յերկնից իջեալ ։ եթէ ոք
ուտիցէ ի հացէ յայսմա
նէ՝ կեցցէ յաւիտեան ։

Եւ հացն զոր ես տաց՝
մարմին իմ է, զոր ես տաց՝
վասն կենաց աշխարհի ։

կզ է Մարտնչէին ընդ մի
մեանս հրեայքն եւ ասէ
ին ․ զիա՞րդ կարէ սա
տա՛լ մեզ զմարմին իւր
յուտել ։

Ասէ ցնոսա յիս ․ ամ
էն ամէն ասեմ ձեզ ։ ե
թէ ոչ կերիջիք զմարմին
որդւոյ մարդոյ, եւ արբ
ջիք զարիւն նորա ․ ոչ ու
նիք կեանս յանձինս ։

Որ ուտէ զմարմին իմ,

Յ	Մ	Մր	Ղ
կե	մՃդ	ճկե	մկզ
կզ	մՃդ	ճկե	մկզ

և ըմպէ զարիւն իմ · ունի
զկեանսն յաւիտենականս :
և ես յարուցից զնա յաւ
ուրն յետնում ::

կե Զի մարմին իմ · ճշմ
արիտ կերակուր է :
և արիւն իմ · ճշմարիտ
ըմպելի է ::

կը Որ ուտէ զմարմինն իմ,
և ըմպէ զարիւն իմ, յիս
բնակեսցէ : և ես ի նմա ::

Որպէս առաքեաց
զիս կենդանին Հայր ·
և ես կենդանի եմ վասն
Հաւր : և որ ուտէ զիս ·
և նա կեցցէ վասն իմ ::

Այս է հացն որ յերկ
նից իջեալ ::

Ոչ որպէս կերան հարքն
ձեր զմանանայն և մեռան ::
որ ուտէ զհացս զայս ·
կեցցէ յաւիտեան ::

Զայս ասաց ի ժողովր
դեանն ՝ յորժամ ուսուցանէր
ի կափառնաում ::

Բազումք յաշակերտ
ացն իբրև լուան · ասէին
խիստ է բանդ այդ : ո՞վ
կարէ լսել դմա ::

Իբրև գիտաց յս յանձն
իւր, թէ տրտնջեն վասն
այնորիկ աշակերտքն ·
ասէ ցնոսա : այդ գայթ
ագղեցուցանէ զձեզ :

կթ Իսկ արդ եթէ տեսանի
ցէք զորդի մարդոյ զի ե
լանիցէ ուր էր յառաջն ::

հ Հոգին է կենդանարար ::

յ	մ	մր	շ
կե	մձգ	ձկե	մկղ
կը	մճգ	ձկե	մկղ

յ	մ	մր	շ
կթ			
հ	մղե	ձհը	

մարմին ինչ ոչ աւգտէ::

հա Բ անքս զոր ես խաւսեցայ ընդ ձեզ՝ հոգի են եւ կեանք ::

Ա յլ են ոմանք ի ձէնջ որ ոչ հաւատան ::

հբ Ք անզի գիտէր յս ի սկզբանէ, ոյք էին այնոքիկ որ ոչն հաւատային : եւ ով այն որ մատնելոց էր զնա::

հգ Ե ւ ասէր . վասն այնորիկ ասացի ձեզ թէ ոչ ոք կարէ գալ առ իս՝ եթէ ոչ իցէ նմա տուեալ ի հաւրէ իմ::

Յ այսմհետէ բազումք յաշակերտացն նորա չոգան յետս, եւ ոչ եւս շրջէին ընդ նմա ::

Ա սէ յս ցերկոտասան աշակերտսն : միթէ եւ դուք կամիք երթալ::

հդ Պ ատասխանի ետ նմա սիմոն պետրոս : տէր՝ առ ո՞վ երթիցուք . բանս կենաց յաւիտենից կանաս ունիս : եւ մեք հաւատացաք եւ ծանեաք՝ եթէ դու ես քս որդի այ ::

հե Պ ատասխանի ետ նոցա յս : ոչ ես զձեզ զերկոտասանսդ ընտրեցի : եւ մի ի ձէնջ՝ սատանայ է ::

Ե ւ ասէր վասն յուդայ սիմոնի սկարիովտացւոյ : զի նա իսկ մատնելոց էր զնա՝ եւ մի էր յերկոտասանիցն ::

ԵՒ ՅԵՏ ԱՅՍՈ

Յ	Մ	Մր	Ղ
հա			
հբ	մհթ	ձկա	
հգ			

Յ	Մ	Մր	Ղ
հդ	ճկղ	ձե	ղդ
հե			

[illegible]

իլեա ։ Քանզի ոչ կամէր ի
հրէաստանի շրջել ։ զի
խնդրէին զնա հրեայքն
սպանանել ։
Եւ էր մերձ տաւնն հրէ
ից տաղաւարահարաց ։
Ասեն ցնա եղբարք
քն նորա ։ Գնա աստի եւ
երթ ի հրէաստան ։
զի եւ աշակերտքն տես
ցեն զգործսն քո զոր գոր
ծես ։ զի ոչ ոք ի ծա
ծուկ ինչ գործէ, եւ խնդ
րէ ինքն համարձակ լի
նել ։ եթէ զայդ գործես
յայտնեա զանձն քո աշ
խարհի ։ Քանզի եւ եղբ
արքն իսկ չէին հաւատա

ցեալ ի նա ։
Ասէ ցնոսա յիս ։ Ժա
մանակն իմ չեւ հասեալ ։
բայց ձեր ժամանակ յա
մենայն ժամու պատրաս
տէ ։ ոչ կարէ աշխարհս
ատել զձեզ ։ բայց զիս
ատեայ ։ զի ես վկայեմ
վասն նորա, եթէ գործքն
նոր՝ չարութեան են ։
Դուք երթայք ի տաւնն
յայն ։ Ես ոչ երթամ ի
տաւնն յայն ։ զի իմ ժա
մանակ չէ լցեալ ։
Զայս իբրեւ ասաց
ինքն մնաց անդէն ի գա
լիլեա ։ Իբրեւ ելին եղ
բարքն նորա, ապա եւ
ինքն ել ի տաւնն ։ ոչ

ատեա

յայտնի՝ այլ իբրև ի ծածուկ։

Եւ Հրէայքն խնդրէ
ին զնա ի տաւնին անդ և
ասէին՝ ո՞ւր իցէ նա։

Եւ քրթմնջիւն էր զն
մանէ ի ժողովրդեանն։

Ոմանք ասէին թէ բա
րի է։ այլքն ասէին՝
ոչ։ այլ մոլորեցուցա
նէ զժողովուրդն։

Եւ ոչ ոք համարձակ աւ
խաւսէր զնմանէ վա
սն երկիւղին
Հրէից։

ԻԲՐԵՒ ՏԱՒՆՆ
ԸՆԴՄԻՋԵՑԱՒ,
ել յս ի տաճարն և ու
սուցանէր։

Զարմանային Հրէ
այքն և ասէին՝ զիա՞րդ
զգիրս գիտէ սա. զի ոչ
ուսաւ բնաւ երբէք։

Պատասխանի ետ նոցա
յս և ասէ։ Իմ վարդա
պետութիւնս չէ իմ.
այլ այնորիկ որ առա
քեացն զիս։ Եթէ ոք
կամի զկամս նորա առ
նել՝ գիտասցէ վասն
վարդապետութեանս։
յԱյ իցէ արդեւք՞ է
թէ ես ինչ յանձնէ իմմէ
խաւսիմ։

Որ յանձնէ իւրմէ
խաւսի՝ զփառս անձին
իւրոյ խնդրէ։ իսկ
որ խնդրէ զփառս այ
նորիկ որ առաքեաց զն

զնա · նա ճշմարիտ եաց,
և անհրաւոր Թէ՝ ոյն ոչ
գոյ ինձ ։
Ո՞չ մոլեսցի եա զնեզ
զաւրհնեան ։ և ոչ ի
Զենչ աունէ զաւրհնեան ։
զի խնդրէք զխաղաղութեան
եղ ։
Պատուաս խաւնի եա ժո
ղովուրդն և ասէ · դա
գոյ եղբեղ ։ ո՞ խնդրէ
զբեղ ապաւինաւն եղ ։
Պատուաս խաւնի եա նո
ցայն ասէ ։ գործ
մի գործեցի · և ամէն
էք ինչ զաւրհնեալ էք ։
վասն այնորիկ մոլեսց
եա զնեզ՝ Թագաւոր ոյ
Թէոյն ։ զի ոչ Թէ խնդ
րեաց · այլ ի հաւրց

անուն ։ և ի շաբաթու
Թագաւորէք զաւրոյ ։
Ի սկզբան եւԹն Թագա
ւոր Թէոյնաւորնոր մարդ
ի շաբաթու, զի մի՛ առ
նուքն մոլեալ ըստ ցեղին՝
ընդդէմ պատուցեալ էք ·
զի ողջ ոյն խաւկ մար ող
բոց կեցի ի շաբ ա
Թու ։

Մ ԻԲԱՐ ԱՅԻ
ԴԱՆԻԷԼ , ԱՅԼՈՒՄԷՆ

դատաստանն արար էք ։
Սաէին ումանք յեմ
այսոց անուն · ոչ նմ է
սա զոր խնդրէ ինն ապա
նանել ։ և աւ անէկ այս
նաայեն խառնի · և չա
սէն ինչ ընդդէմ ։ զաւ

ցէ արդեաւք իշխանքն գիտացին թէ սա է ինքն քրիստոսն ։

Այլ զսա գիտեմք ուստի է ։ Իսկ քրիստոսն յորժամ գայցէ՝ ոչ ոք գիտէ ուստի է ։

ՀԶ / Ժ

Աղաղակեաց յիսուս ի տաճարին, ուսուցանէր եւ ասէր ։ Եւ զիս գիտէք ։ Եւ ուստի եմ գիտէք ։ Յանձնէ իմմէ ոչ եմ եկեալ ։ Այլ է ճշմարիտ որ առաքեացն զիս, զոր դուք ոչ գիտէք ։ Ես գիտեմ զնա, զի ի նմանէ եմ ։ Եւ նա առաքեաց զիս ։

ՀԷ / Ա

Խնդրէին զնա ունել ։ …ի ձեռաց նոցա, եւ ոչ ոք արկ ի նա ձեռն ։ Զի չեւ էր հասեալ ժամանակ նորա ։

ՀԸ / Ժ

Բազումք ի ժողովրդենէն հաւատացին ի նա ։ Եւ ասէին՝ քրիստոս յորժամ գայցէ, միթէ աւելի՞ ինչ նշանս առնիցէ՝ քան զոր սա արար ։

Լուան փարիսեցիքն զտրտունջ ժողովրդեանն ընդ նմանէ ։

ՀԹ / Ա

Եւ առաքեցին քահանայապետքն եւ փարիսեցիքն՝ սպասաւորս զի կալցին զնա ։

Ճ / Ժ

Ասէ յիսուս ։ Փոքր մի ժամանակ ընդ ձեզ եմ, եւ երթամ առ այն որ ա

յ մ մր ղ յ մ մր ղ
հզ հը
հէ մր ճիը ճիթ ճլթ ճիը մա հթ յ ճձա մձէ
ճ

ռաքեացն զիս ։

ծա / ժ

Խ ընդրիցէք զիս և ոչ
գտանիցէք ։ և ուր
ես երթամ, դուք ոչ
կարէք գալ ։

Ա սեն հրէայքն
ընդ միմեանս՝ իսկ յո
երթայցէ դա՝ զի մեք
ոչ գտանիցեմք զդա ։
մի թէ ի սփիւռս հեթ-
անոսաց երթայցէ և
ուսուցանիցէ զհեթանո-
սս ։ զինչ է բանն
զոր ասաց, խնդրիցէք
զիս և ոչ գտանիցէք ։
և ուր ես երթամ, դուք
ոչ կարէք գալ ։

Ի [illegible]
[illegible]

նին կայր յս, աղաղա
կէր և ասէր ։ եթէ ոք
ծարաւ է՛ իցէ
եկեսցէ առ իս և արբ
ցէ ։ և որ հաւատայ յիս
որպէս և ասեն գիրք՝
գետք յորովայնէ նորա
բղխեսցեն ջրոց կեն
դանութեան ։

Զ այս ասէր, վասն
հոգւոյն զոր ընդունելո
ց էին որ հաւատային
ի նա ։ զի չև էր հոգի ։
քանզի յս չև էր փառ
աւորեալ ։

ծբ / է

Մ անաւանդ ի ժողովրդե
նէն իբրև լուեալ զբանս
զայս ՝ ասէին, սա է ճշ
մարիտ մարգարէն ։

Յ Մ Մր Ղ Յ Մ
ծա մհե ձծթ ծբ ծւ

ձգ
ե

Այլքն ասէին սա է քսն ։
Այլ կէսքն ասէին՝ մի
թէ ի գալիլէէ՞
գալոց իցէ քս ։ Ո՛չ գիրք
ասեն եթէ ի զաւակէ
դաւթի, եւ ի բեթղեհեմ
գեղջէ ուր դաւիթն էր,
գալոց է քսն ։

ձդ
ժ

Եւ եղեւ հերձուած ի մէջ
ժողովրդեանն վասն նորա ։

ձե
ա

Եւ ոմանք ի նոցանէ կա
մէին ունե՛լ զնա, այլ
ո՛չ ոք մխեաց ի նա ձեռն ։

ձզ
ժ

Եւ եկին անդրէն սպա
սաւորքն առ քահանայա
պետսն եւ փարիսեցիսն ։
Եւ ասեն նոքա ցնոսա՝
ընդէ՞ր ոչ ածէք զնա այսր ։
Պատասխանի ետուն
սպասաւորքն եւ ասեն ։
ո՛չ երբեք այնպէս խօսե
ցաւ մարդ՝ որպէս այրն
այն ։
Պատասխանի ետուն
նոցա փարիսեցիքն եւ
ասեն ։ Մի թէ եւ դուք
մոլորեցարուք ։ Մի թէ
ոք յիշխանացն հաւա
տա՛ց ի նա, կամ ի փարի
սեցւոց ։ Այլ այ՛ն խառ
նամուռ ամբոխ, որո՛ց ոչ գի
տէ զաւրէնս, անիծ
եա՛լք են ։
Ասէ՛ Նիկոդեմոս,
որ եկեա՛լն էր առ նա գի
շերին յառաջագոյն, եւ
մի՛ էր ի նոցանէ ։ Մի
թէ՛ աւրէնքն մեր դատ
ին զմարդ՝ եթէ ո՛չ լսեն

Յ	Մ	Մր	Ղ
ձդ	է		
ձգ			
ձե	Մր	ծիբ	Մլթ
ձզ			

ինչ նախ ի նմանէ, կամ
գիտեն զինչ գործէ ::
Պատասխանի ետուն
նմա եւ ասեն ։ մի թէ
եւ դու՞ ի գալիլեէ իցես :
քննեա՛ եւ տես՝ զի մար
գարէ ի գալիլեէ՝ ոչ
յառնէ ::

ԳՆԱՑԻՆ ԻՒՐԱ

քանչիւրոք ի տուն իւր :
Իսկ յիսուս գնաց ի լեառնն
Ձիթենեաց ։ Ընդ առ
աւօտս դարձեալ եկն
ի տաճարն ։ եւ գայր առ
նա ամենայն ժողովուր
դն, եւ ուսուցանէր զնոսա ::
Ածին քահանայա
պետքն եւ փարիսեցիք՝
կին մի ըմբռնեալ ի շնու
թեան ։ եկացուցեալ զնա
զնա առաջի, ասեն ։
վարդապետ՝ կին այս
ըմբռնեալ՝ ինքն յայտ
նապէս շնացեալ է ։ եւ
յօրէնսն մովսէս մեզ
պատուէր ետ, զայս
պիսիս քարկոծել :
արդ՝ դու զինչ ասես
վասն դորա ::
Զայս ասէին փորձե
լով զնա՝ զի ունիցին ամ
բաստանութիւն զնմանէ ::
Իսկ յիսուս ի խոնարհ
եալ՝ գրէր մատամբն
յերկիր ::
Իբրեւ ստիպեցին հար
ցանելով զնա, հայե
ցեալ ի վեր, ասէ ցնոսա :

ան մեղն ի ձէնջ· նա եւ
նա ընկեսցէ քար ի վե
րայ դորա ։
Եւ դարձեալ խոնարհ
հայեցաւ՝ գրէր յերկիր ։
Եւ լուեալ՝ ելանէին
մի ըստ միոջէ՝ սկսեալ
յառաջնոցն մինչեւ
ցվերջինսն ։ եւ մնաց միայն յս ։
Եւ կինն կայր առա
ջի նորա ։
Պատասխանի ետ յս եւ
ասէ ցնա ։ կին ուր
են դոքա ։ ոչ ոք զքեզ դա
տապարտեաց ։
Եւ ասէ, ոչ ոք ։
Եւ ասէ յս ։ եւ ոչ ես զ
դատապարտեմ զքեզ ։
երթ, յայսմ հետէ մի

մեղանչեր ։

ԴԱՐՁԵԱԼ
ԽԱՒՍԵՑԱՒ ԸՆԴ

նոսա յս եւ ասէ ։
Ես եմ լոյս աշխարհի ։
որ գայ զկնի իմ, ընդ խաւա
ր մի գնասցէ ։ այլ ըն
կալցի զլոյսն կենաց ։
Ասեն ցնա փարիսեցի
քն ։ դու վասն անձ
ինքո վկայես, վկայու
թիւնդ քո չէ ճշմարիտ ։
Պատասխանի ետ յս եւ
ասէ ցնոսա ։ թէպէտ
եւ ես վկայեմ վասն ան
ձին իմոյ, վկայութիւն
իմ ճշմարիտ է ։ զի գի
տեմ ուստի եկի՝ եւ յո
երթամ ։ բայց դուք ոչ

գիտէք ուստի եկի, կամ
յո՛ երթամ։
Դուք ըստ մարմնոյ
դատիք։ ես ոչ զոք դատիմ
և ոչ զոք։ Թէպէտ և դա
տիմ ես զոք՝ դատաստա
նն իմ ճշմարիտ է։
զի չեմ միայն։ այլ ես՝
և որ առաքեացն զիս Հայր։
Եւ յօրէնսն իսկ ձեր
գրեալ է՝ թէ երկուց
մարդկանց վկայութիւն
ճշմարիտ է։ Ես եմ որ
վկայեմ վասն իմ։ և վկա
յէ վասն իմ որ առա
քեացն զիս Հայր։
Ասէին ցնա, ո՞ւր է Հայրն քո։
Պատասխանի ետ յս և ա
սէ ցնոսա։ ոչ զիս գի
տէք՝ և ոչ զՀայրն իմ։
եթէ զիս գիտէիք՝ և զ
Հայրն իմ թերևս գիտէիք։
Զայսբանս խօսե
ցաւ ի գանձանակին
յորժամ ուսուցանէր ի
տաճարին։ և ոչ
կալաւ զնա՝ զի չև էր
հասեալ էր
ժամն նորա։

ԱՍԷ ԴԱՐՁԵԱԼ ՑՆՈՍԱ ՅՍ։

Ես երթամ, և խնդրէ
ցէք զիս։ և ի մեղս ձեր
մեռանիջիք։ զի ուր
ես երթամ, դուք ոչ
կարէք գալ։
Ասէին հրեայքն՝
միթէ զինքն [illegible] երթայ

Յ.	Մ.	Մր.	Ղ.
ՂԵ	ՃԽԲ		ՃՂԹ

Յ.	Մ.	Մր.	Ղ.
ՂԸ ՂԹ	Մէ	ՃԻԹ	ՄԻԹ

ցէ, զի ասէ թէ ուր ես
երթամ՝ դուք ոչ կարէք գալ:
Եւ ասէ ցնոսա: Դուքի
ներքուստ աստի էք. և
ես ի վերուստ անտի եմ:
դուք յաշխարհէս աստի
էք՝ և ես չեմ յայսմ աշխա
րհէ: Բայց ասացի
ձեզ՝ թէ ի մեղս ձեր մե
ռանիցիք: զի թէ ոչ հա
ւատայցէք թէ ես եմ. մե
ռանիցիք ի մեղս ձեր:
Ասեն ցնա՝ դու ո՞ ես:
Ասէ ցնոսա Յս.
նախկին: զի և խաւսիմ իսկ
ընդ ձեզ: Բազում ինչ
ունիմ վասն ձեր խաւսել
և դատել: այլ որ առա
քեացն զիս. ճշմարիտ է:
Եւ ես զոր լուայն ի նմանէ,
զայն խաւսիմ յաշխարհի:
Եւ ոչ գիտացին թէ զՀա
յրն ասէր ցնոսա:
Ասէ ցնոսա Յս:
Յորժամ բարձրացուցա
նիցէք զորդի մարդոյ՝
յայնժամ գիտասջիք թէ
ես եմ: և յանձնէ իմմէ և,
ինչ ոչ առնեմ: այլ որ
պէս ուսոյց զիս Հայրն իմ,
զայն խաւսիմ: Եւ որ առա
քեացն զիս՝ ընդ իս է:
ոչ եթող զիս միայն. զի
ես զհաճոյս նորա առ
նեմ հանապազ:
Իբրեւ զայս խաւսեցաւ.
բազումք հաւատացին
ի նա:

ԵՒ ԱՍԷՐ ՅԻՍՈՒՍ
ՑՀՐԷԱՅՍՆ ՀԱՒԱ

տացեալս։ Եթէ դուք
կացջիք ի բանի իմում,
ճշմարիտ իմ աշակերտք
իցէք։ Եւ ծանիջիք զճշ
մարտութիւնն։ և
ճշմարտութիւնն ազ
ատեսցէ զձեզ։

Պատասխանի ետուն
նմա և ասեն։ զա
ւակ Աբրահամու եմք՝
և ոչ ումեք երբէք ծա
ռայեցաք. դու զիարդ
ասես թէ ազատք լի
նիջիք։

Պատասխանի ետ նոցա
Յս, ամէն ամէն ասեմ
ձեզ։ թէ ամենայն որ

առնէ զմեղս՝ ծառայ է
մեղաց։ Եւ ծառայն ոչ
յաւիտեան կայ ի տան։
Իսկ որդին յաւիտեան
կայ։

Ապա եթէ որդին
զձեզ ազատեսցէ,
ճշմարիտ ազատք լինիջիք։

Գիտեմ զի զաւակ Աբ
րահամու էք։ այլ խնդ
րէք սպանանել զիս։ զի
բանն իմ ոչ է տեղի
ի ձեզ։

Ես զոր տեսի առ Հաւր
իմում խաւսիմ։ և դուք
զոր լուարուք ի Հաւրէն
ձերմէ առնէք։

Պատասխանի ետուն
նմա և ասեն, Հայր

մեր աբրահամ է ։

Ասէ ցնոսա յս ։ Ե
թէ որդէք աբրահամու
էիք՝ զգործսն աբրա
համու գործէիք ։ այլ
այժմ են խնդրէք սպան
անել զիս ։ զայր մի
որ ձեզ զճշմարտու
թիւնն խաւսեցայ զոր
լուայ ի հաւրէ իմմէ ։
զայդ աբրահամ ոչ ա
րար ։ դուք առնէք զ
գործս հաւրն ձերոյ ։

Ասեն ցնա ։ մեք
ի պոռնկութենէ չեմք
ծնեալ ։ մի հայր մեր
ած ։

Ասէ ցնոսա յս ։
եթէ ած էր հայր ձեր
սիրէիք արդեւք զիս ։
զի ես յայ ելի և եկի ։ և
ոչ եթէ յանձնէ ինչ եկի ։
այլ նա առաքեաց զիս ։

Ընդէ՞ր զխաւսս իմ
դուք ոչ գիտէք ։ վասն
զի ոչ կարէք լսել զբանն իմ ։

Դուք ի հաւրէ սատա
նայէ էք ։ և զցանկու
թիւնս հաւրն ձերոյ կա
միք առնել ։ զի նա մար
դասպան էր ի սկզբանէ ։
և ի ճշմարտութեան ոչ
եկաց ։ զի ոչ գոյ ճշմար
տութիւն ի նմայ ։ և
յորժամ խաւսիցի սուտ
յիւրոց անտի խաւսի ։
զի սուտ է և հայր նորա ։

Այլ ես զի զճշմարտու

թիւն խաւսիմ. ոչ հաւա
տայք ինձ ։
Ո՞ ի ձէնջ յանդիմանէ
զիս վասն մեղաց ։ եւ
թէ զճշմարիտ խաւսիմ,
ընդէ՞ր ոչ հաւատայք ինձ ։
Որ յԱստուծոյ է՝ զբանս Աստուծոյ
լսէ ։ եւ դուք վասն այդ
որիկ ոչ լսէք՝ զի ոչ էք յԱստուծոյ ։
Պատասխանի ետուն
Հրեայքն եւ ասեն ցնա.
ո՞չ բարւոք ասեմք մեք,
եթէ սամարացի ես դու
եւ դեւ գոյ ի քեզ ։
Պատասխանի ետ Յիսուս եւ
ասէ. յիս դեւ ոչ գոյ,
այլ պատուեմ զՀայր իմ.
եւ դուք անարգէք զիս ։
Ես ոչ խնդրեմ զփառս իմ.

է որ խնդրէ, եւ դատի ։
Ամէն ամէն ասեմ
ձեզ ։ եթէ ոք զբանս իմ
պահեսցէ, զմահ մի
տեսցէ յաւիտեան ։
Ասեն ցնա Հրեայքն ։
արդ գիտացաք եթէ
դեւ գոյ ի քեզ ։
Աբրահամ մեռաւ
եւ մարգարէքն՝ եւ դու
ասես եթէ ոք զբանս իմ
պահեսցէ՝ մի ճաշակեսցէ
զմահ յաւիտեան ։
Միթէ դու մեծ ես
քան զհայրն մեր
Աբրահամ որ մեռաւ,
եւ մարգարէքն մեռան ։
արդ դու զո՞ առնես զքեզ ։
Պատասխանի ետ Յիսուս ։

եթէ ես փառաւորեմ
զանձն իմ. փառքն իմ
ոչ ինչ են: Է Հայր որ
փառաւորէ զիս: զորմէ
դուք ասէք թէ Աստուած մեր է`
և ոչ ճանաչէք զնա:
Այլ ես գիտեմ զնա:
և եթէ ասեմ թէ ոչ գի
տեմ զնա` ձեզ նման
սուտ լինիմ: այլ գի
տեմ զնա` և զբանն նորա
պահեմ:
Աբրահամ հայր
ձեր. ցանկայր տեսա
նել զաւուր իմ: ետես և
ուրախ եղև:
Ասեն ցնա Հրեայ
քն: յիսնամեայ չևս ես
քոյ` Աբրահամ տեսեր:

Ասէ ցնոսա Յս. ամէն
ամէն ասեմ ձեզ: յա
ռաջ քան զլինել Աբրա
համու եմ ես:
Առին արդ քարինս` զի արկ
ցեն ի վերայ նորա: և
Յս թաքեաւ և ել ի
տաճարէ
անտի:
ԵՒ ՄԻՆՉԴԵՌ·
ԱՆՑԱՆԷՐ` ԵՏԵՍ
այր մի կոյր ի ծնէ: Հար
ցին ցնա աշակերտքն ն
որա և ասեն, ռաբբի`
ո՞յր մեղան: սորա՞`
թէ հաւր և մաւր իւրոյ
զի կոյր ծնցի:
Պատասխանի ետ Յս:
Ոչ սորա մեղան, և ոչ

հայր և մայր նորայ ։ այլ
զի յայտնեսցին գործ
քն այ՟ ի նմա ։ և ինձ
պարտ է գործել զգործս
այնորիկ որ առաքեացն
զիս, մինչ աւուրն կայ ։
գայ գիշեր՝ յորժամ ոչ ոք
կարիցէ գործել ։ մինչ
դեռ յաշխարհի եմ. լոյս
եմ աշխարհի ։

Զայս իբրև ասաց
եթուք ի գետին ։ և ա ր
ար կաւ ի թքոյն, և ծե
փեաց զկաւն ի վերայ ա
չացն կուրին ։ և ասէ
ցնա՝ երթ լուա յաւա
զանին սիլովամայ, որ
թարգմանի առաքեալ ։

Չոգաւ լուացաւ, եկն
տեսանէր ։

Իսկ դրացիքն և որ տե
սանէին զնա յառա
ջագոյն թէ մուրացիկ էր՝
ասէին ոչ սա էր որ նստ
էրն և մուրայր ։

Ոմանք ասէին. նա է ։
այլք ասէին ոչ ։ այլ
նման է նմա ։ և ինքն
ասէր թէ ես եմ ։

Ասէին ցնա՝ իսկ զի
արդ բացան աչք քո ։

Պատասխանի ետ՝
այր մի որում յի՟ս ասեն՝
կաւ արար և ծեփեաց զա
չսն ։ և ասէ ցիս, երթ
ի սիլովամ և լուա ։ Չո
գայ լուացայ՝ և տեսանեմ ։

Ասեն ցնա՝ ուր է նա ։

Ասէ ցնոսա, ոչ գիտեմ:
Ածին առ փարիսեցիսն
զնա որ երբեմն կոյրն էր::
Եւ էր շաբաթ յոր ժամ
զկաւն արար Յս. եւ ե
բաց զաչսն կուրին::
Դարձեալ հարցանէ
ին զնա եւ փարիսեցիքն՝
թէ զիա՞րդ տեսանես::
Եւ նա ասէ ցնոսա: կաւ
եդ ի վերայ աչաց իմոց. եւ
լուացայ եւ տեսանեմ::
Ասէին ոմանք ի փա
րիսեցւոցն. ոչ է այր այն
յԱյ՝ զի զշաբաթ ոչ պահէ::
Այլքն ասէին. իսկ զի
արդ կարէ մարդ մեղաւ
որ այսպիսի նշանս առնել::
Եւ էին հերձուածք ի մէջ նոցա::

Ասեն դարձեալ ցկոյ
րն՝ դու զի՞ ասես վասն
նորա՝ զի եբաց զաչս քո::
Եւ նա ասէ, թէ մարգարէ է::
Եւ ոչ հաւատային հրէ
այքն զնմանէ թէ կոյր էր
եւ բացաւ: մինչեւ կոչե
ցին զծնաւղսն բացելոյն:
հարցին ցնոսա եւ ասեն.
սա՞ է որդին ձեր զոր մէ
դուքն ասէիք թէ կոյր ծը
նաւ՝ արդ զիա՞րդ տեսանէ::
Պատասխանի ետուն ծը
նաւղքն նորա եւ ասեն:
գիտեմք զի սա է որդին
մեր: եւ զի կոյր ծնաւ:
բայց զիա՞րդ այժմ տե
սանէ՝ ոչ գիտեմք: կամ
թէ ո՞ եբաց զաչս նորա՝

մեք ոչ գիտեմք։ զնա՛
իսկ հարցէք։ ինքնին
ինչափ հասակաւ է։ ինքն
իսկ խօսեսցի վասն իւր։
Զայս ասացին ծն
ողքն նորա. զի երկնչէ
ին ի հրէիցն։ Քանզի
ուխտ եդեալ էր հրէիցն՝
եթէ որ խոստովանեսցի
զնա Քս, ի բաց կացցէ
ի ժողովրդենէն։ Վասն
այնորիկ ասացին ծնող
քն նորա. թէ ինքնին ի
չափ հասակաւ է՝ զնա իսկ
հարցէք։
Դարձեալ կրկին անգ
ամ կոչեցին զայրն որ
կոյրն էր՝ և ասեն ցնա։
տուր փառս այ։ մեք
գիտեմք՝ զի այրն այն
մեղաւոր է։
Նա ասէ. թէ մեղաւոր
որ իցէ՝ ես ոչ գիտեմ։
բայց զայս գիտեմ. զի
կոյր էի՝ և արդ տեսանեմ։
Դարձեալ ասեն ցնա՝
զինչ արար քեզ։ զի
արդ եբաց զաչս քո։
Պատասխանի ետ նո
ցա։ Այժմ ասացի
ձեզ՝ և ոչ լուարուք։
զի կամիք միւսանգամ
լսել։ միթէ և դուք
կամիք աշակերտել նմա։
Նոքա հայհոյեցին զն
նա և ասեն։ դու լր
ջեր նմա աշակերտ։
մեք մովսէսի աշակերտք

եմք ։ մեք գիտեմք զի
ընդ մովսէսի խաւսե
ցաւ ած ։ զսա ոչ գի
տեմք ուստի իցէ ։։

Պատասխանի ետ այրն
և ասէ ցնոսա ։ այդ
սքանչելի է ։ զի
դուք ոչ գիտէք ուստի
իցէ, և եբաց զաչս իմ ։
գիտեմք զի ած մեղաւո
րաց ոչ լսէ ։ բայց եթէ
ածապաշտ ոք իցէ, և զ
կամս նորա առնիցէ՝
նմա լսէ ։ յաւիտենից
չէ՛ ոք լուեալ, եթէ
եբաց ոք զաչս կուրի՝ ի
ծնէ կոյր ծնելոյ ։ եթէ
ոչ յայ էր այրն այն՝ ոչ
կարէր առնել ինչ ։։

Պատասխանի ետուն և
ասեն ցնա ։ ի մեղս դու
ծնեալ ես ամենևին՝ և
դու ուսուցանես զ
մեզ ։ և հանին զնա արտաքս ։։

Լուաւ յս եթէ հանին
զնա արտաքս ։ և գտեալ
զնա՝ ասէ ցնա ։
դու հաւատաս յորդի այ ։։

Պատասխանի ետ նա և
ասէ ։ տր, ո՞վ է զի հաւ
ատացից ի նա ։։

Ասէ ցնա յս, և
տեսեր զնա ։ և որ խաւսի
ընդ քեզ՝ նա է ։։

Եւ նա ասէ՝ հաւատամ
տր ։ և երկիր եպագ
նմա ։։

[illegible] ՅՍ ։ Ի

ԴԱՒԱՌԱԿԱՆ ԵԿԻ

յաշխարհս յայս. զի որ ոչն տեսանեն՝ տեսցեն. և որք տեսանեն՝ կոյր լիցին:

Եւ լուան ոմանք ի փարիսեցւոյն որք ընդ նմա էին, և ասեն ցնա. միթէ և մեք կոյրք իցեմք:

Ասէ ցնոսա յս. եթէ կոյրք էիք՝ ոչ էր ձեր մեղ. բայց արդ ասէք թէ տեսանեմք, և մեղքն ձեր ի ձեզ հաստատեալ են:

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. որ ոչ մտանէ ընդ դուռն ի գաւիթ ոչխարաց, այլ ընդ այլ ելանէ, նա գող է և աւազակ:

Իսկ որ մտանէ ընդ դուռն, հովիւ է ոչխարաց: Նորա դռնապանն բանայ. և ոչխարքն զձայնէ նորա լսեն. և զիւր ոչխարսն կոչէ յանուանէ, և հանէ զնոսա:

Եւ յորժամ զիւրսն զամենայն հանիցէ, առաջի նոցա երթայ. և ոչխարքն զհետ նորա երթան, զի ճանաչեն զձայն նորա: Զօտարի զհետ ոչ երթիցեն, այլ փախիցեն ի նմանէ. զի ոչ ճանաչեն զձայն օտարաց:

Զառակս զայս

նոցա յս, և նոքա ոչ գիտէ-
ին եթէ զինչ էր որ խօս-
էրն ընդ նոսա ։

Ասէ միւսանգամ ցնոսա յս ։
ամէն ամէն ասեմ ձեզ ։
զի ես եմ դուռն ոչխարաց ։

Ամենեքեան որ յառա-
ջ քան զիս եկին՝ գողք
էին և աւազակք ։ այլ
ոչ լուան նոցա ոչխարքն ։

Ես եմ դուռն ։ ընդ իս
եթէ ոք մտանէ կեցցէ ։
մտցէ՝ և ելցէ՝ և ճարակ
գտցէ ։

Գողն ոչ գայ, եթէ ոչ
զի գողասցի՝ և սպանցէ՝
և կորուսցէ ։

Ես եկի՝ զի զկեանս ունի-
ցին ։ և առաւել ևս ունիցին ։

ԵՍ ԵՄ ՀՈՎԻՒՆ
ՔԱՋ ։ ՀՈՎԻՒ ՔԱՋ

զանձն իւր դնէ ի վերա
ոչխարաց ։ իսկ վարձ-
կանն որ ոչ է հովիւ, որո
ոչ իւրեն ոչխարքն՝ իբ-
րև տեսանէ զգայլն զի
գայ՝ թողու զոչխար-
սն և փախչի ։ և գայլն
յափշտակէ զնոսա և
ցրուէ ։ քանզի վարձ-
կան է՝ և ոչ է փոյթ նը-
մա վասն ոչխարացն ։

Ես եմ հովիւն քաջ ։ և
ճանաչեմ զիմսն, և ճա-
նաչեն զիս իմքն ։

Ղ / Դ — Որպէս գիտէ զիս հա-
յր ՝ գիտեմ և ես զհայրն ։

Ղա / Դ — Եւ զանձն իմ դնեմ ի

Յ	Մ	Մր	Ղ
Ղ	ձժբ		ձժթ
Ղա	Մգ	Մժ	

վերայ աշխարհաց ::

Սաեայլ նաւոչխարք
եմ իմ, որ ոչ եմ յայս լոյ
գութեան : եղբայրս եւ
պատուէ ինձ ամենայնայր :
եւ ձայնի խնդրում լուսոյն :
Աեղիկ եմ մի հասու, եւ
հովիւ ::

Սասան այնոր էիկ սիրէ
զիս հայր իմ, զի եմ որդեալ
զանձն իմ, զի մերս սան
զամ առ իւյ զնա ::

Մնջք հանէ զնա յեմ
եմ : այլ եմ որդեալ զնա
անձամբ իմով ::

Ի շխանութ թիւն ուն
իմ որդւոց զնա, եւ ինչ ա
նու թիւն ունիմ մեր ս
անդամ առնու զնա ::

զայս պատուէր առին ի
հայրէ իմմէ ::

Արձակեալ հերձուած
լինէր իմէջ հրեշտակին վա
սն բանին իշխանացն ինչ ::

Սաստեսցեն քաղուածք ի
նոցանէ, զի ոչ գոյ ինձ
եւ մոլեգնի : զի բնա
ւորեալ նմայ ::

Սեպհնասերն, այսպէս
սի բանք ոչ գիտեն հա
ւի եմ : մի թէ զի կար
եղանչս կուրի բա
նալ ::

ԳՈՒՑԵՆ
ԺԱՄ ՆԱԽԱՏԱՐՔ

Լոյս եմ, եւ ձմեռն էր :
Լուսեղէն յի խոսոց ա
ռեն խորանին սողոմոնի ::

ՂԴ

Հա՛ւրն եղեն գնով աւ-
հրեշտակքն եւ ասեն . մինչեւ
յե՞րբ թափես զոգիս մեր ։
եթէ դու ես քսն , աս ա՛յ
մեզ համարձակ ։

Պատասխանի ետ յս եւ
ասէ ցնոսա ։ ասացի
ձեզ՝ եւ ո՛չ հաւատայք ինձ ։

Զգո՛րծսն զոր ես գոր
ծեմ յանուն հաւր իմոյ .
նոքին վկայեն վասն իմ ։

Այլ դուք ո՛չ հաւա
տայք . զի ո՛չ էք յոչխար
աց անտի իմոց ։

Ոչխարք իմ . ձայնի՛
իմում լսեն ։ եւ ես ճա
նաչեմ զնոսա ։ եւ զկնի՛
իմ գան ։ եւ ե՛ս տամ նո
ցա զկեանսն յաւիտե

նականս ։ եւ մի՛ կորիցեն
ի՛ յաւիտեան ։ եւ մի՛ ոք
յափշտակեսցէ զնոսա
ի ձեռաց իմոց ։

Հայրն իմ որ ետ՛ ինձըղ
նոսա՝ մեծ է քան զամե
նայն ։ եւ ո՛չ ոք կարէ
յափշտակել ի ձեռաց
հաւր իմոյ ։ Ես, եւ հա՛յր
իմ, մի՛ եմք ։

Առին անդէն հրեայքն ,
զի՛ քարկոծ արասցեն զնա ։

Պատասխանի՛ ետ նո
ցա յս ։ բազո՛ւմ գոր
ծս բարիս ցուցի ձեզ
ի հաւրէ իմմէ ։ վասն
որո՞յ գործոյ ինոցանէ
քարկո՛ծ առնէք զիս ։

Պատասխանի՛ ետուն

ն նմա հրէայքն եւ ասեն:
վասն բարւոյ գործոյ
ո՛չ առնեմք զքեզ քար
կոծ : այլ վասն հայ
հոյութեան : Եւ զի դու
մարդ ես, եւ զանձն քո
ա՛ծ առնես :

Պատասխանի ետ նոցա
յի՛ս : ո՛չ յաւրէնսն ձեր
գրեալ է՝ ես ասացի եթէ
ա՛ծք էք : Իսկ եթէ
զնոսա ա՛ծս ասաց առ
որս բանն ա՛յ եղեւ, եւ չէ
մարթ լուծանել գրոյն՝
իսկ զոր հայր սրբեաց
եւ առաքեաց յաշխարհ.
դուք ասէք թէ հայհոյ
ես, զի ասացի թէ որ
դի ա՛յ եմ :

Եթէ ո՛չ գործեմ զգոր
ծսն հաւր իմոյ՝ մի՛ հաւ
ատայք ինձ : ապ ա
թէ գործեմ, թէ եւ ինձ
ո՛չ հաւատայք՝ սակայն
գործո՛ցն հաւատացէք :
Զի գիտասջիք եւ ծա
նիջիք՝ եթէ հայր յիս :
եւ ես ի հա՛յր :

Դարձեալ խնդրէին
զնա ունել՝ եւ ել ի
ձեռաց նոցա :

Եւ գնաց միւսանգամ
յայնկոյս յորդանանու,
ի տեղին ուր էր յովան
նէս զառաջինն եւ մկ
րտէր : եւ անդ լինէր :

Եկին բազումք առ
նա եւ ասէին : զի յով

հաննէս նշան եւ ոչ
արար ։ Բայց զամե
նայն զոր ասաց յովան
նէս վասն նորա ճըշ
մարիտ էր ։ Եւ բազումք
հաւատացին ի
նա անդ ։

ձա

ԵՒ ԷՐ ՈՄՆ ՀԻՒ
ԱՆԴ· ՂԱԶԱՐՈՍ։

ի բեթանիայ՝ ի գեղջէ
մարիամայ եւ մարթա
յի քեռ նորա ։

Այս այն մարի
ամ էր, որ օծ զտէրն ի
ւղով՝ եւ ջնջեաց զոտս
նորա հերով իւրով ։
Որոյ եղբայրն ղազա
րոս. հիւանդ էր ։

Առաքեցին առ նա
քոյրքն նորայ եւ ասեն,
տէր ։ ահաւասիկ զոր
դու սիրէիր՝ հիւան
դացեալ է ։

Իբրեւ լուաւ յս, ասէ ։
այն հիւանդութիւնն
չէ ի մահ ։ այլ վասն
փառացն այ, զի փառ
աւորեսցի որդին այ
այնուիկ ։

Սիրէր յս զմարիամ,
եւ զմարթա զքոյր նորա,
եւ զղազար ։

Իբրեւ լուաւ թէ հիւ
անդացեալ է, զտեղի
կալաւ անդէն ուրեմն
աւուրս երկուս ։

Ապա յետ այնոր
իկ ասէ ցնոսա, եկայք

երթիցուք միւսանգամ
ի հրէաստան ::
Ասեն ցնա աշա
կերտքն . ռաբբի : այ
ժմ նա խնդրէին զքեզ
հրեայքն քարկոծ առ
նել . եւ դարձեալ երթ
աս անդրէն ::
Պատասխանի ետ յիսուս .
ոչ երկոտասան ժամ է
յաւուր : եթէ ոք գնա
ի տուրնջեան , ոչ գայ
թակղի . զի զլոյս աշ
խարհիս այսորիկ տե
սանէ : ապա թէ ոք
գնա ի գիշերի . գայթ
ակղի . զի լոյս ոչ գոյ
ընդ նմա ::
Զայս խօսեցաւ . ասաց ,
յետ այսորիկ ասէ ցնոսա :
ղազարոս բարե կամ
մեր ննջեցեալ : այլ եր
թամ զի զարթուցից
զնա ::
Ասեն ցնա աշակեր
տքն . տէր : եթէ ննջ
եաց ապա ապրի ::
Այլ յիսուս . վասն
մահուն նորա ասէր :
նոցա այսպէս թուէր ե
թէ վասն ննջոյն
ննջելոյ քնոյ ասէ ::
Յայնժամ ասէ ցնո
սա յայտնապէս : ղա
զարոս մեռաւ : եւ ես
ուրախ եմ վասն ձեր :
զի դուք հաւատաս
ջիք ինձ : զի ես չէի

անդ՝ բայց արդ եկայք
երթիցուք առ նա ։
Ասէ Թովմաս՝
անուանեալն երկուո-
րեակ՝ ցաշակերտա-
կիցսն իւր․ արդ եկայք
և մեք զի ընդ նմա մեռանիցուք ։
Եկն Յս՝ եգիտ զնա
չորեքաւուր եղեալ ի գերեզ-
մանի ։ Եւ էր Բեթանիա
մերձ յԵմ, իբրև
ասպարիսաւք հնգ-
ետասան ։
Բազումք ի հրէից
անտի եկեալ էին առ
Մարթա և Մարիամ, զի
մխիթարեսցեն զնոսա
վասն եղբաւրն ։
Մարթա իբրև լուա-

ւ եթէ Յս գայ՝ ընդ առաջ
գնայր նորա․ բայց
Մարիամ նստէր անդէն
ի տան ։
Ասէ Մարթա ցՅս՝
տէր․ եթէ աստ լեալ էիր՝
եղբայրն իմ չէր մեռեալ․
այլ և արդ գիտեմ, եթէ
զոր ինչ խնդրեսցես յԱծոյ՝
տացէ քեզ Ած ։
Ասէ ցնա Յս՝ յար-
իցէ եղբայրն քո ։
Ասէ ցնա Մարթա․
գիտեմ զի յարիցէ, ի յա-
րութեան յաւուր [illegible]
յետնում ։
Ասէ ցնա Յս․ ես
եմ յարութիւն և
կեանք․ որ հաւատայ

յես՝ թէպէտ և մեռանի՝
կեցցէ ։ և ամենայն որ
կենդանի է և հաւատայ ի
յիս՝ մի՛ մեռցի յաւիտ
եան ։ Հաւատաս այսմիկ ։
Ասէ ցնա՝ այո՛ տէր ։
ես հաւատացի՝ եթէ
դո՛ւ ես քսն որդին այ որ
յաշխարհ գալոց էր ։
Զայս իբրև ասաց՝
գնաց և կոչեաց զմարի
ամ քոյր իւր լռելեայն
և ասէ ։ վարդապետ
եկեալ է և կոչէ զքեզ ։
Նա իբրև լուաւ՝ յար
եաւ վաղվաղակի և
եկն առ նա ։
Չև ևս էր եկեալ յս
ի գեաւղն ։ այլ էր անդ

էն ի տեղւոջն՝ ուր ընդ
առաջն եղև նմա մարթա ։
Իսկ հրեայքն որ էին
ընդ նմա ի տանն անդ
և մխիթարէին զնա,
իբրև տեսին զմարիամ
թէ յարեաւ վաղ վաղ
ակի և գնաց՝ գնացին
և նոքա զհետ նորա ։
համարէին թէ ի գերեզ
մանն երթա զի լացցէ անդ ։
Իսկ մարիամ իբրև եկն
ուր էրն յս և ետես զնա,
անկաւ առ ոտս նորա
և ասէ ։ տէր ։ եթէ աստ
էիր դիպեալ՝ ոչ էր մեռ
եալ եղբայրն իմ ։
Յս իբրև ետես զնա
զի լայր ․ և որ ընդ նմա է

ին հրեայքն լալով, որ
ուղեկցեալ էին ընդ նմա, բե-
բեկ զայրացաւ հոգւով ։
ո՞ւր եդիք զնա ։
Ասեն ցնա՛ տր ։
եկ և տես ։ Եւ արտասու-
եաց յս ։
Ասէին հրեայքն՛
տեսէք որպէս սիրէր
զնա ։
Ոմանք ի նոցանէ ա-
սէին՛ ոչ կարէր սա
որ եբաց զաչս կուրին՛
առնել զի և սա մի մեռանիցի ։
Յս դարձեալ՛ և
զայրացեալ ընդ միտս
իւր՛ գայ ի գերեզմանն ։
Եւ էր այր մի ։ և վէմ
մի եդեալ ի վերայ նորա ։

Եւ ասէ յս, բարձեալ արա-
րէք զվէմդ ։
Ասէ ցնա մարթա
քոյր մեռելոյն ։ տր՛ ։
արդ հոտեալ իցէ քան-
զի չորեքաւրեայ է ։
Ասէ ցնա յս ։ ոչ
ասացի քեզ՛ եթէ հաւ-
տասցես՛ տեսցես
զփառսն այ ։
Եւ բերին ի բերանոյ այրին
զվէմն՛ յս ամբարձ
զաչս իւր ի վեր և ասէ ։
Հայր՛ գոհանամ զքէն
զի լուար ինձ ։ և ես
գիտէի՛ զի յամենայն
լսես ինձ ։ այլ վասն
ժողովրդեանս որ շուրջ
կան ասեմ ։ զի

հաւատասցեն թէ դու

առաքեցեր զիս ։

[Զ]այս իբրեւ ա

սաց՝ ի ձայն մեծ աղա

ղակեաց և ասէ ՝ Ղա՛զ

արէ՝ արի՛ եկ արտաքս ։

[Ե]ւ ել մեռեալն ոտի՛ւք

կապելովք ՝ . և

ձեռամբքն երիզապատն

դաւք ՝ և երեսն ամբքն

վարշամակապատաւք ։

[Ա]սէ ցնոսա Յս՝ լու

ծէ՛ք զդա և թողէք երթալ ։

[Բ]ազումք ի հրէիցն

որ եկեալ էին առ Մա

րեմանս ՝ իբրև տեսին

զորարարն՝ հաւատա

ցին ի նա ։

[Ե]ւ ոմանք ի նոցանէ

գնացին առ փարիսե

ցիսն ՝ և պատմեցին նո

[Ց]ա զոր արար

Յս ։

[Ժ]ՈՂՈՎԵՑԻՆ

ՔԱՀԱՆԱՅԱՊԵՏՔՆ

և փարիսեցիքն ատեան

և ասէին ։ զինչ արաս

ցուք՝ զի այրս այն բա

զում նշանս առնէ ։

եթէ թողումք զդա

այնպէս՝ ամենեքեան

հաւատան ի նա ։ և գայ

ցեն հռոմք՝ և բառ

նայցեն զազգս մեր

և զտեղի ։

[Մ]ի ոմն ի նոցանէ, ա

նուն Կայիափա՝ որ

քահանայապետն էր տա

ւոյն այնորիկ ։ ասէ
ցնոսա, դուք ոչ ինչ գի-
տէք եւ ոչ խորհիք
եթէ լաւ է մեզ
զի այր մի մեռանիցի ի
վերայ ժողովրդեանս։
Եւ մի ամենայն ազգս
կորիցէ ։

Զայս ոչ յանձնէ
ինչ ասաց ։ այլ զի քա-
հանայ ապետ էր տա-
րւոյն այնորիկ՝ մար-
գարէացաւ, եթէ մե-
ռանելոց էր յիսուս ի վերայ
ազգին ։ Եւ ոչ ի վերայ
ազգին միայն ։ այլ զի
եւ զորդիսն աստուծոյ ցրու-
եալս ժողովեսցէ ի մի ։

Ապա յայնմ աւուրէ,
խորհուրդ արարին զի
սպանցեն զնա ։

Իսկ յիսուս այնուհետեւ, ոչ
եւս համարձակ շրջէր
ի մէջ հրէաստանի ։ այլ
գնաց անտի յերկիր
մի, որ մերձ էր յանապա-
տ ։ ի քաղաք
մի որում անուն էր եփ-
րեմ, եւ անդ լինէր
աշակերտօքն
հանդերձ ։

ԵՒ ՄԵՐՁ ԷՐ
ԶԱՏԻԿՆ ՀՐԷԻՑ ։

Եւ ելին բազումք յերուսաղէմ ի
գաւառէ անտի յառա-
ջ քան զզատիկն.
զի սրբեսցեն զան-
ձինս իւրեանց ։

Խնդրէին զյս, և
ասէին ընդ միմեանս
մինչ կային ի տաճարին:
զի՞նչ թուի ձեզ, եթէ
ոչ գայցէ ի տօնն այսր:

ծբ

Պատուէր տուեալ էր
քահանայապետացն
և փարիսեցւոց, զի թէ
ոք գիտասցէ թէ ուր է՝
գուշակեսցէ զնմանէ,
զի կալցին զնա:

ծգ

Իսկ յս, վեց աւուրբ
յառաջ քան զզա
տիկն, եկն ի բեթանիա
այ, ուր ղազարոսն մե
ռեալ՝ զոր յարոյց ի
մեռելոց:

ղբ / ա

Արարին նմա անդ նմա
ընթրիս: Եւ ի պաշտօ
կայր մարթա: և ղա
զար մի էր ի բազմական ա
ացն ընդ նմա:

Իսկ մարիամ առեալ
լիտր մի իւղոյ նարդ
եան, ազնուի մեծա
գնոյ: աւծ զոտսն յսի:
և հերովն իւրով սրբէր
զոտսն նորա: և տունն
լի եղև ի հոտոյ իւղոյն:

Ասէ մի ոմն յաշա
կերտաց անտի, յուդա
իսկարիովտացի որ մա
տնելոց էր զնա:
ընդէ՞ր ոչ իւղդ այդ վա
ճառեցաւ երեք արիւր
դահեկանի, և տուաւ աղ
քատաց:

Զայս ասաց, ոչ

յ	մ	մր	ղ
ղբ	մհզ	ճծը	հդ

ձեռաց քստոց լինչ փոյթ

երկնայ․ այլ զերգողեր։

ուղարկողն ինչն ունէր։

և որ ընչ անկանելոյն

նա կոչեր։

Մեղ յմ․ Թողլաոր

դըրայ։ զերյաւոյն պա

տանույ խոսոց պաշտեա

ցե զայր։

Ո

ալք աստ յամ է

նայն ձայն ընդ ձեռ ու

նիք։ այլ զեր ոչ հան

ապաւ ընդ ձեռ ունիք։

Ի

բըև գիտացն ժողո

վուրդ բազում խորհ

ըեալն ընդ մտուե՛ եկին

ոչ մնայն փառն յն։ այլ

զի և զղապար տեսցեն

զորյ աւրոցն խմբու եղ ուց։

Ս

որոց ունողու ալա ր

ինչ քաջ ձանաղա պետ

քըն՝ զի և զղապ ար

տապանցն են։ քանզի

բաղոմք խորհ ինցն

երթայինն և հաւ

աստայինն եյմ։

ԱՒԵՏԱՐԱՆ

ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ

զօրմ որեկեալ էր է

տաւնմ․ լոյսև լուսն

ընդ զամ յմ յետ․ ասէ նա

տա արծաթ նանաց և եղ

են ընդ աւազ նորա։

աղաղ ակելոյն ևասևոյն․

ոսկանձնմ։ արհնեալ

որ պատ յանուն տն

Թագաւ որոյ եղե։

Ի

ւ գտեալ յն եշմ․

յ մ մր ղ

ճ մդ ճխթ մբ

ճա մե

նշաւակ խօսից նորա ։
որպէս գրեալ է, մի՛ երկն-
չիր դատաստանի մահուն ։ ա-
հաւատալեաց թագաւորացն
զամ նմանեա՛լ խօսիս ա-
յսաւանակի խաղս ։
Ուղղայն եւ զոչ գիտա-
ցեն աշակերտքն նորա
վասն այլ եւն ։
Այլ յորժամ վկա-
յաւորեցաւ յա ։ յայն
ժամ յերեւելն եթէ այն
եր որդերանէ վասն
նորա նորայնապարունակ ։
Եւ ծառայութեանն վկա-
յէ որեր ընդ նմա՛ թէ
զշարաշար կոչեսցեն եւ եթ
եգերեպ մանեն՛ նա ո
ոյց զնա խմբելոց ։ եւ

վասն այնորիկ ընդ ա-
ալ երեւ նմա ծառայ որ
դն ՝ զի լուան թէ վա՛յն
նշանն աւարաւ եալ նորա ։
Սակաւորեա եզ եղնաւ
ենթէրդ մխեմեան, որ
ակք զրուցենց առդա եք ։
աՀաւաստ եւ աշխա որ Հ
ամենայն զգնն . նորա
զընայց ։

ԺԵ

Ի նմանէ ամենայն եւ Հե
թանոսք յեղեղծանելոյ ։
զի երկիր պատգամն եւ եւ
խոստացեն ։
Ոչ ա մասնեանն ա-
փոխեալպս, որ քնեթա
խոսա զախեալցոյն եր ։
աշաւեալն զնա եսասեն .
տէր ։ կամխեալ զյա մեատն եղ ։

Գայ փիլիպպոս, եւ ասէ
ցանդրէաս ։ անդրէաս
եւ փիլիպպոս ասեն յս ։
Եւ յիս պատասխանի
ետ նոցա եւ ասէ ։ եհաս
ժամ զի փառաւոր
եսցի որդի մարդոյ ։

ԱՄԷՆ ԱՄ
ԷՆ ԱՍԵՄ ՁԵԶ ։

եթէ ոչ հատն ցորենոյ ան
կեալ յերկիր մեռանիցի
ինքն միայն կեայ ։
Ապա եթէ մեռա
նիցի՝ բազում արդիւ
նս առնէ ։
Որ սիրէ զանձն իւր՝
կորձանէ զնա ։ եւ որ ատ
եայ զանձն իւր յաշխար
հիս յայսմիկ՝ ի կեանս
յաւիտենականս պա
հեսցէ զնա ։
Եթէ ոք զիս պաշտիցէ,
զհետ իմ եկեսցէ ։ եւ ուր
եմ ես, անդ եւ պաշ
տօնեայն իմ եղիցի ։
Եթէ ոք զիս պաշտիցէ՝
պատուեսցէ զնա
հայրն իմ ։

ԱՐԴ
ԱՆՁՆ ԻՄ ԽՌՈ

վեալ է ։ եւ զինչ ։ աս
ացից եթէ հայր ապրե
ցոյ զիս ի ժամանակէ
աստի յայսմանէ ։
Այլ վասն այսր ո
րիկ եկի ի ժամս յայս ։
Հայր՝ փառաւորեա
զանուն քո ։

Յ	Մ	Մր	Ղ
ձգ	մղը	ճջ	
ձդ			
ձե	ղե		մժա

Յ	Մ	Մր	Ղ
ձզ			
ձէ	մդ	ճհդ	
ձը			

Եկն բարբառ յերկն
ից՝ փառաւորեցի
եւ դարձեալ փառաւոր
եցից ::
Եւ ժողովուրդն որ կայր
եւ լսէր՝ ասէին որոտ
մն եղեւ ::
Այլք ասէին՝ հրեշ
տակ խօսեցաւ ընդ դմա ::
Պատասխանի ետ Յս եւ
ասէ : ոչ վասն իմ ինչ
եկն բարբառս այս՝
այլ վասն ձեր ::
Այժմիկ դատաստան
է աշխարհիս այս
որիկ ::
Այժմիկ՝ իշխան
աշխարհիս այսորիկ՝
ընկեցի արտաքս ::

Եւ ես յորժամ բարձրա
ցայց յերկրէ՝ զամենե
սին ձգեցից առ իս ::
Զայս ասէր՝ նշանա
կել թէ որով մահու
մեռանելոց էր ::
Պատասխանի ետ նմա ժողո
վուրդն : մեք լուաք
յաւրինաց՝ թէ Քս յաւ
իտեան կայ՝ եւ դու զի
արդ ասես թէ պարտ է
բարձրանալ որդւոյ մար
դոյ : ով է այս որդի մարդոյ ::
Ասէ ցնոսա Յս ․
փոքր մի եւս ժամանակ՝
լոյսդ ընդ ձեզ է : գնա
ցէք մինչ դեռ զլոյսն ու
նիք՝ զի մի խաւար զձեզ
հասցէ : զի որ գնայ ի

խաւարն ոչ գիտէ յո՞ երթայ: Մինչ դեռ լոյսն ընդ ձեզ է, հաւատացէք ի լոյսն, զի որդիք լուսոյ եղիջիք:

Զայս խօսեցաւ Յիսուս, և գնաց թաքեաւ ի նոցանէ:

Եւ այնչափ նշանս արարեալ էր առաջի նոցա, և ոչ հաւատային ի նա: զի լցցի բանն Եսայեայ մարգարէի զոր ասաց. Տէր ո՞վ հաւատաց լսելեաց մերոց. և բազուկն Տեառն ո՞ւմ յայտնեցաւ:

ՃԾ
Վասն այնորիկ ոչ կարէին հաւատալ, զի միւս անգամ ասէ Եսայի: Թէ կուրացոյց զաչս նոցա, և թմբրեցոյց զսիրտս նոցա. զի մի տեսցեն աչօք, և իմասցին սրտիւք, և դարձցին և բժշկեցից զնոսա:

ՃԺ
Զայս ասաց Եսայի, զի ետես զփառս նորա, և խօսեցաւ վասն նորա:

Բայց սակայն և յիշխանացն բազումք հաւատացին ի նա: այլ վասն փարիսեցւոցն ոչ յայտնէին, զի մի ի ժողովրդոցն ելանիցեն: Քանզի սիրեցին զփառս մարդկան առաւել քան զփառսն Աստուծոյ:

Յ Մ Մր Ղ
ՃԹ ՃՂԴ ԼԵ ՀԷ

Յ Մ Մր Ղ
ՃԺ

ԵՒ ՅԻ՛Ս ԱՂԱ
ՂԱԿԵԱՑ ԵՒ ԱՍԷ : ՈՐ
հաւատայ յիս՝ ոչ հաւա
տայ յիս՝ այլ յայն որ ա
ռաքեացն զիս : և որ
տեսանէ զիս · զայն տե
սանէ որ առաքեացն զիս :
Ես լոյս յաշխարհ եկի՝
զի ամենայն որ հաւա
տայ յիս՝ ի խաւարի մի՛
մնասցէ :
Եւ եթէ ոք լուիցէ բա
նից իմոց եւ ոչ պահիցէ՝
ես ոչ դատիմ զնա :
քանզի ոչ եկի թէ դատ
եցայց զաշխարհ , այլ
զի փրկեցից զաշխարհ :
Որ անարգէ զիս, եւ ոչ
պահէ զբանս իմ , գոյ
որ դատի զնա : բանն
զոր խօսեցայ՝ նա
դատի զնա յաւուրն
յետնում : զի ես յանձնէ
իմմէ ոչ խօսեցայ · այլ
որ առաքեացն զիս հայր՝
նա ետ ինձ պատուէր
զինչ ասացից եւ զինչ
խօսեցայց : եւ գիտեմ
եթէ պատուիրան նորա
կեանք են յաւիտենականք :
Արդ զոր ես խօս
իմ՝ որպէս աս
աց ինձ հայրն՝
այնպէս խօսիմ :
ՅԱՌԱՋ ՔԱՆ
ԶՏՕՆՆ ԶԱՏ
կի՝ գիտացեալ յիս եթէ
հասեալ է ժամ նորա

Յ Մ Մր Ղ
ճծա ՂԵ ՂՂ ճծղ
ճձբ

զի փոխեսցի յաշխար
հէ աստի առ Հայր ։
սիրեաց զիւրսն որ յաշ
խարհի աստ էին ։ ի սպ
առ սիրեաց զնոսա ։

ճձգ / Ժ

Եւ ի լինել ընթրեացն
սատանայի իսկ արկեալ
էր ի սիրտ․ զի մատնես
ցէ զնա յուդա սիմովնի
սկարիովտացւոյ ։

ճձդ / Է

Գիտացեալ յիս․ զի զամեն
նայն ետ նմա հայր ի
ձեռս նորա ։

ճձե / Թ

Եթէ յայ ել ։ եւ առ ած
երթայ ․ յառնէ յընթր
եաց անտի․ եւ դնէ զհան
դերձսն ։ եւ առեալ ղեն
ջակ մի, սփածաւ ։ եւ
ապա առեալ ջուր՝ արկանէ ի
կոնքն ․ եւ սկսաւ լուան
ալ զոտս աշակերտա
ացն ։ եւ սրբէր ղենջա
կաւն զոր սփածեալ էր ։
Գայ առ սիմոն պետրոս ։
Ասէ ցնա ․ տր ։
դու զիմ ոտս լուանաս ։
Պատասխանի ետ նմա
յիս ․ եւ ասէ ․ զոր ինչ ես
գործեմ ․ դու այժմ ոչ
գիտես ․ բայց յապա
գիտասցես ։
Ասէ ցնա պետրոս ․
ոչ լուասցես զոտս իմ ի
յաւիտեան ։
Պատասխանի ետ նմա
յիս ․ եթէ ոչ լուացից զք
եզ՝ ոչ ունիս ընդ իս
մասն ։

Յ	Մ	Մր	Ղ
ճձգ			մկը
ճձդ	ճծա		ճձթ
ճձե			

Ասէ ցնա սիմոն
պետրոս · տէր : մի՛ մի
այն զոտս իմ · այլ և զձ
եռս և զգլուխ ::
Ասէ ցնա յս ::
լուացելոյն՝ չէ ինչ պիտոյ ·
բայց զի զոտսն լուա
նայցէ : և դուք սուրբ էք ·
այլ ոչ ամենեքեան ::
Զի գիտէր զայն որ
մատնելոց էր զնա՝ վասն
այնորիկ ասաց թէ ոչ
ամենեքեան սուրբ էք ::
Իսկ յորժամ լու
աց զոտսն նոցա · առ
զհանդերձս իւր՝ եւ դար
ձեալ բազմեցաւ : և
ասէ ցնոսա՝ գիտէք զինչ
արարի ձեզ ::

ձձդ
Է

Դուք կոչէք զիս վար
դապետ և տէր · և բա
րւոք ասէք : քանզի եմ իս
կ ::

ձձե
Է

Իսկ արդ եթէ ես լու
ացի զոտս ձեր · տէրս
և վարդապետս՝ և
դուք պարտիք զմիմ
եանց զոտս լուանալ :
զի աւրինակ ետու
ձեզ : զի որպէս ես ձեզ
արարի՝ և դուք
արասջիք ::

ձձր
Է

ԱՄԷՆ ԱՄ
ԷՆ ԱՍԵՄ ՁԵԶ ·
չէ ծառայ մեծ քան
զտէր իւր : և ոչ առա
քեալ մեծ քան զայն
որ առաքեացն զնա :
Եթէ զայս գիտէք

Յ	Մ	Ղ
ձձդ	ուժ	կկ
ձձե	Ղ	Ճ
ձձր	Ղ	Ճ

երանելի էք՝ եթէ
առնէք զայս։

ՃՁԹ
Ժ

Ո՛չ վասն ամենեցուն ձերոց ասեմ. զի
ես գիտեմ զորս ընտրեցի. այլ զի լցցի գիրն, թէ որ ուտէր
ընդ իս հաց՝ արար ինձ
խաբէութիւն։

Յայսմ հետէ իսկ
ասեմ ձեզ՝ մինչ չև է
եղեալ. զի յորժամ լի
նիցի՝ հաւատասջիք
թէ ես եմ։

ՃԿ

Ամէն ամէն ա
սեմ ձեզ. որ ընդունի
է զոր ես առաքեմ՝ և
զիս՝ զիս ընդունի։
Եւ որ զիս ընդունի՝
ընդունի զայն որ առա
քեացն զիս։

ՃԻԱ
Դ

Զայս իբրև ասաց
յս, խռովեցաւ յոգի իւր.
վկայեաց և ասէ. ամ
էն ամէն ասեմ ձեզ.
զի մի ոմն ի ձէնջ մատ
նեսցէ զիս։

ՃԻԲ
Ա

Հայէին ընդ միմեանս
աշակերտքն տարակու
սեալ թէ զումէ ասիցէ։

ՃԻԳ
Ժ

Էր մի ոմն յաշակեր
տացն բազմեալ յանոց յիս.
զոր սիրէրն յս։

Ակնարկէ նմա
սիմոն պետրոս հար
ցանել՝ ով իցէ վասն
որոյ ասէն։

Եւ նա անկեալ զլանջք

Յ	Մ	Մր	Ղ
ՃՁԹ			
ՃԿ	ՂԲ	ՂԷ	ՃԻԶ

Յ	Մ	Մր	Ղ
ՃԻԱ	ՄՀԹ	ՃԿԱ	
ՃԻԲ	ՄԷ	ՃԿԲ	ՄԿԹ
ՃԻԳ			

կրծքն յի ասէ ցնա՝ տր ո՞վ է ::
Պատասխանի ետ յս և
ասէ · այն է , որում ես
թաթախեցից զպատառն և տաց ::
Եւ թաթախեաց զպատա
ռն՝ տայ յուդայի սկար
իովտացւոյ · Եւ զհետ պա
տառոյն , ապա եմուտ ի
նա սատանայ ::
Եւ ասէ ցնա յս · զոր
ինչ առնելոցն ես՝
արա վաղվաղակի ::
Եւ զայս ոչ ոք իմաց
աւ ի բազմականացն այ
նաւ , թէ առ ինչ ասա
աց ցնա · զի ոմանք
համարէին , թէ զի
զարկղն ունէր յուդա՝
ասաց նմա յս . գնեա

որ ինչ պիտոյ իցէ մեզ
ի տօնիս · կամ թէ
աղքատաց ինչ տացէ ::
Իսկ նորա առեալ
զպատառն , ել ար
տաքս վաղվաղակի ·
և էր գիշեր ::

ՅՈՐԺԱՄ ԵԼ ՅՈՒ
ԴԱ · ԱՍԷ ՅՍ :

այժմ փառաւորեցաւ
որդի մարդոյ ·
և ած փառաւորեցաւ
ի նմա ::
Եթէ ած փառաւո
րեցաւ ի նմա · և
ած փառաւորեսցէ
զնա յանձն իւր · և
վաղվաղակի փառաւո
րեսցէ զնա ::

Յ: ձիր ձիե
Ղ ճկե

Որդեա՛կք իմ, փո՛քր
ինչ ժամանակ ընդ
ձեզ եմ = խնդրեսջի՛ք
զիս = եւ որպէս ասա
ցի՛ Հրէիցն, Թէ ուր
եսն երթամ դուք ո՛չ
կարէք գալ՝ եւ առ
ձե՛զ ասեմ ::

Պատուիրան նո՛ր
տամ ձեզ՝ զի սիրե
ցէ՛ք զմիմեանս՝ որպէս
սիրեցի՛ ես զձեզ = զի
եւ դո՛ւք սիրեսջիք զմիմեա
նս ::

Յա՛յսմ գիտասցեն
ամենեքեան եթէ իմ
աշա կերտք էք՝ եթէ
սիրեսջի՛ք զմիմեանս ::

ձկղ Ասէ՛ ցնա սիմ
ոն պետրոս, տէր՝ յո՞
երթաս ::

Պատասխանի՛ ետ յս =
ուր եսն երթամ, դու
ո՛չ կարես այժմ գալ զ
կնի իմ = բայց ապա՛ ե
կեսցե՛ս զկնի իմ ::

Ասէ՛ ցնա պետրո
ս, տէ՛ր = ընդէ՞ր ոչ կա
րիցեմ գա՛լ այժմ զկնի
քո ՝ արդէ՛ն զանձն
իմ ի սկեղէց իվերայ քո ::

Պատասխանի՛ ետ յս =
զա՞նձն քո դիցես ի
վերա՛ իմ = ամէն ամէն
ասեմ քե՛զ = չէ՛ եթէ
հաւու խօսեսցի՛ մինչ
դու երիցս ուրասցիս զիս ::

ձկէ Մի՛ խռովեսցին սիր
տք ձեր = այլ հաւատա

ձկղ

ձկէ

ացէ՛ք յած ։ և յիս հաւ
ատացէք ։ Ի տան հաւ
ր իմոյ` աւթևանք բա
զում են ։ ապա թէ ոչ
ասացեալ էր իմ ձեզ
եթէ երթամ պատր
աստել ձեզ տեղի ։
և եթէ երթամն և պատ
րաստեմ ձեզ տեղի`
դարձեալ գամ և առն
ում զձեզ առ իս ։ զի ուր
եմ ես . և դուք անդ
իցէք ։ և ուր երթամն
գիտիցէք ։ և զճանա
պարհն գիտիցէք ։
Ասէ ցնա Թով
մաս ։ տէր, ոչ գիտեմք
յո երթաս` և զիարդ զ
ճանապարհն կար աս
ցուք գիտել ։
Ասէ ցնա յի ։
ես եմ ճանապարհն, և
ճշմարտութիւն, և
կեանք ։ ոչ ոք գայ առ
հայր` եթէ ոչ ինև ։
Եթէ զիս գիտէիք` ապա
և զհայրն իմ գիտէիք ։
և այսու հետև գիտաս
ջիք ըզնա ։
Ասէ ցնա փիլիպ
պոս, տէր ։ ցոյց մեզ զ
ըզհայր` և շատ է մեզ ։
Ասէ ցնա յի ։ այս
չափ ժամանակս ընդ
ձեզ եմ` և ոչ ծանեար
զիս փիլիպպէ ։ որ ե
տես զիս` ետես զհայր
ն իմ ։ և դու զի ար՞դ

տանս եղեւ ցոյց մեզ զՀայր։

Ոչ հաւատաս եթէ
ես ի Հայր՝ եւ Հայր յիս։

Զբանս զոր ես խաւ
սիմ ընդ ձեզ՝ ոչ եթէ
յանձնէ իմմէ խաւսիմ։
այլ Հայրն որ յիս բնա
կեալ է՝ նա գործէ զգ
գործսն։

Հաւատայք ինձ եթէ
ես ի Հայր, եւ Հայր յիս։
ապա թէ ոչ՝ գոնէ վասն
գործոյն հաւատայջիք։

Ամէն ամէն ա
սեմ ձեզ. թէ որ հաւա
տայցէ յիս՝ զգործս զ
զոր ես գործեմ, եւ նա
գործեսցէ. եւ մեծա
մեծս եւս քան զսոյն
գործեսցէ։ զի ես առ
Հայր երթամ։

ճիը
է

Եւ զոր ինչ խնդրեսջիք
յանուն իմ, արարից զայն։
զի փառաւորեսցի
Հայր յորդի։

ԵԹԷ ՍԻՐԷՔ
ԶԻՍ · ԶՊԱՏՈՒԻՐ
անս իմ պահեսջիք։ եւ
ես աղաչեցից զՀայր.
եւ այլ մխիթար տացէ
ձեզ. զի ընդ ձեզ բնա
կեսցէ յաւիտեան։

Զհոգին ճշմարտ
ութեան. զոր աշխ
արհս ոչ կարէ ընդու
նել. զի ոչ տեսանէ զ
նա. եւ ոչ ճանաչէ զ
նա. բայց դուք ճան

յ մ մր ղ
ճիը մդ ճիէ

ացէք զնա : զի սուրբ Տէր

բարձրացուցէք : եւ երկր

Տէր ողորմի ::

Ոչ թողից զձեզ որբս :
գամ առ ձեզ՝ փոքր մի
եւս : եւ աշխարհս ոչ
եւս տեսանէ զիս : բայց
դուք տեսանիցէք զիս :
զի ես կենդանի եմ : եւ
դուք կենդանի լինի եւ
ցէք ::

Յայնժամ դուք գիտաս
ջիք դուք՝ զի ես ի հայր
իմ : եւ դուք յիս : եւ
ես ի ձեզ ::

Որ ունի զպատուիր
անս իմ՝ եւ պահէ զ
նոսա՝ նա է որ սիրէ զիս ::

ճիթ
ա

Եւ որ սիրէ զիս՝ սի ր
եսցի ի Հօրէ իմմէ :
եւ ես սիրեցից զնա : եւ
յայտնեցից նմա զիս ::

ճլ
ժ

Ասէ ցնա յուդա, ոչ
իսկարիովտացին : Տէր,
զի՞ եղեւ, զի մեզ յայտնե
լոց ես զքեզ եւ ոչ աշխարհի ::

Պատասխանի ետ յիսուս եւ
ասէ ցնա : եթէ ոք սի
րէ զիս՝ զբանս իմ պահ
եսցէ : եւ հայր իմ սիրես
ցէ զնա : եւ առ նա եկ
եսցուք : եւ օթեւանս
առ նմա արասցուք ::

Որ ոչ սիրէ զիս՝ զբ
անս իմ ոչ պահէ ::

ճլա
ա

Եւ բանդ զոր լուայք՝
ոչ է իմ : այլ հօրն որ
առաքեացն զիս ::

յ	մ	մր	ղ
ճիթ	ղը	ղզ	ճծղ

յ	մ	մր	ղ
ճլ			
ճլա	ղը	ղզ	ճծղ

ԶԱՅՍ ԽՕ

ՍԵՑԱՅ ԸՆԴ ՁԵԶ.

մինչ առ ձեզս եմ. իսկ
մխիթարիչն, Հոգին սբ
զոր առաքեսցէ Հայրն յա
նուն իմ, նա ուսուսցէ
ձեզ զամենայն. եւ յիշե
ցուսցէ ձեզ զամէն
այն որ ինչ ասացի ձեզ:

Խաղաղութիւն
թողում ձեզ. զխա
ղաղութիւն զիմ տամ
ձեզ. ոչ որպէս աշխարհս
տայ՝ տամ ես ձեզ:

Մի խռովեսցին սիրտ
ք ձեր, եւ մի զանգիտեսցեն:

Լուարուք զի ասացի ես
ձեզ, եթէ երթամ եւ գամ
առ ձեզ. եւ թէ սիրէիք
զիս՝ ապա ուրախ լինէիք
ձեր՝ թէ ես առ Հայր եր
թամ. զի Հայր իմ մեծ է
քան զիս. եւ այժմ ասացի
ձեզ՝ մինչ չեւ եղեալ.
զի յորժամ լինիցի՝ հաւա
տասջիք:

Ոչ եւս այլ շատ խօսե
ցայց ընդ ձեզ.

Գայ իշխանն աշխար
հիս այսորիկ, եւ յիս՝ ինչ
ոչ գտանէ. այլ զի ծա
նիցէ աշխարհ թէ սիրեմ
զՀայր. եւ որպէս պատ
ուիրեաց ինձ Հայրն՝ այն
պէս առնեմ:

Առնարուք. գնաս
ցուք աստի:

Ես եմ որթն ճշմարիտ:

և հայր իմ մշակ է. զամե
նայն ոստ որ յիս է և ոչ բե
րէ պտուղ՝ հատանէ զնա.
և զամենայն որ բերէ զպտու
ղ՝ սրբէ զնա՝ զի առա
ւել պտուղ բերցէ։

Արդ դուք սուրբ
էք՝ վասն բանին զոր
խօսեցայ ընդ ձեզ։

Կացէք յիս. և ես ի ձեզ.
որպէս ոստն ոչ կարէ պը
տուղ բերել յանձնէ իւր
մէ՝ եթէ ոչ իցէ հաստա
տեալ յորթն. նոյնպէս
և դուք եթէ ոչ յիս հաստա
տեալ իցէք։

Ես եմ որթ. և դուք ոստ.
որ հաստատեալն է յիս. և
ես ի նմա՝ նա բերէ պտուղ
բազում. զի առանց իմ, ոչ ինչ
կարէք առնել։

Եթէ ոչ ոք հաստատ
եալ յիս, ել նա արտաքս
իբրև զոստն, ցամաքեցաւ։
Ժողովեն զնա և ի հուր ար
կանեն. և այրի։

Եթէ կայցէք յիս, և բանք
իմ ի ձեզ կայցեն. զոր
ինչ կամիցիք՝ խնդրեսջիք
և եղիցի ձեզ։

Յայսմ փառաւորեսցի
Հայր իմ, զի պտուղ
բազում բերիցէք՝ և եղիջիք
իմ աշակերտք։

Որպէս սիրեաց զիս հայրն՝
և ես սիրեցի զձեզ. հաս
տատուն կացէք ի սէր իմ։

Եթէ պահիցէք զպատուի

հրամանս իմ· կացջիք ի սէր
իմ· որպէս ես զպատուի
րանս նորա պահեցի՛ և
կամ ի սէր նորա ::

Զ|այս խօսեցա
ընդ ձեզ՝ զի ուրախու
թիւն իմ ի ձեզ իցէ· և
ձեր ուրախութիւն
լցեալ եղիցի ::

Ա|յս է պատուէր
իմ, զի սիրեսջիք զմի
մեանս՝ որպէս ես ըզ
ձեզ սիրեցի ::

ձժե
Է
Մ|եծ քան զայսմ սէր
ոչ ոք ունի՝ եթէ զանձն
իւր դիցէ ի վերայ բա
րեկամաց իւրոց ::

ձժզ
Թ
Դ|ուք բարեկամք էք
իմ, եթէ առնիցէք զոր
ես պատուիրեմ ձեզ ::

Ո|չ ևս կոչեմ զձեզ ծա
ռայս· զի ծառայն ոչ
գիտէ զինչ գործէ տէրն
նորա· այլ զձեզ կոչե
ցի բարեկամս· զի զա
մենայն զոր լուայ ի Հա
րէ իմմէ ցուցի ձեզ ::

Ո|չ եթէ դուք ընտրե
ցէք զիս· այլ ես ընտրե
ցի զձեզ· և եդի զձեզ՝
զի դուք երթայցէք և
պտուղ բերիցէք լինիցի էք·
և պտուղն ձեր կացցէ ::

ձժե
Է
Զ|ի զոր ինչ խնդրիցէք
ի Հաւրէ իմմէ յանուն իմ,
տացէ ձեզ ::

ձժը
Ժ
Զ|այս պատուիրեմ.
զի սիրեսջիք զմիմեանս ::

Յ Մ Մր Ղ
ձժե Մր ձձե
ձժզ

Յ Մ Մր Ղ
ձժե Ղմզ ձհե
ձժը

Եթէ աշխարհ զձեզ ատեայ՝ գիտասջիք զի զիս նախ զիս ատեաց ::

ՃԼԸ / Ժ

Եթէ յաշխարհէ աստի էիք՝ աշխարհ զիւրսն սիրէր արդեւք : բայց զի չէք յաշխարհէ՝ այլ ես ընտրեցի զձեզ յաշխարհէ՝ վասն այնորիկ ատեայ զձեզ աշխարհ ::

ՃԼԹ / Ժ

Յիշեցէք զբանն զոր ասացի ձեզ՝ թէ չէ ծառայ մեծ քան զտէր իւր ::

ՃԽ / Ժ

Եթէ զիս հալածեցին՝ ապա եւ զձեզ հալածեսցեն : եթէ զբանն իմ պահեցին՝ ապա եւ զձերն պահեսցեն ::

ՃԽԱ / Ժ

Այլ զայսոսիկ արասցեն ընդ ձեզ վասն անուանն իմոյ ::

ՃԽԲ / Է

Զի ոչ գիտեն զայն որ առաքեացն զիս ::

ՃԽԳ / Ժ

Եթէ ես չէր եկեալ եւ խօսեցեալ ընդ նոսա՝ մեղ ինչ ոչ գոյր նոցա : բայց այժմ՝ չէք պատճառք վասն մեղաց իւրեանց ::

ՃԽԴ / Ժ

Որ զիս ատեայ՝ եւ զՀայրն իմ ատեայ ::

ՃԽԵ / Ժ

Եթէ զգործսն չէր գործեալ ի նոսա զոր ոչ այլ ոք գործեաց՝ մեղ ինչ ոչ գոյր նոցա այ : բայց այժմ՝ տեսին եւ ատեցին : եւ զիս · եւ զՀայրն իմ : այլ զի լցցի բանն որ յօրէնսն նոցա

Յ	Մ	Մր	Ղ
ՃԼԸ	Ղ		ԾԸ
ՃԽ			
ՃԽԱ	[illegible]	ՃԼԹ	ԽԹ

Յ	Մ	Մր	Ղ
ՃԽԲ	ՃԹԷ		ՃԺԹ
ՃԽԳ			
ՃԽԴ			
ՃԽԵ			

գրեալ է, թէ ատեցին
զիս տարապարտուց ::
Այլ յորժամ եկեսցէ մխիթարիչն, զոր ես
առաքեցից ձեզ ի հօրէ ·
զհոգին ճշմարտութե
որ ի հօրէ ելանէ ::
նա վկայեսցէ վասն իմ :
եւ դուք վկայէք' զի ի սկզ
բանէ ընդ իս էք ::
Զայս խօսեցայ
ընդ ձեզ' զի մի գայթ
ագղեսջիք ::
Ի ժողովրդոց ի բա
ց հանիցեն զձեզ ::
Այլ եկեսցէ ժամա
նակ' զի ամենայն որ
սպանանիցէ զձեզ ·
համարիցի պաշտօն

մատուցանել այ ::
Եւ զայն արասցեն ընդ
ձեզ' քանզի ոչ ծանեան
զհայր' եւ ոչ զիս ::
Այլ եւ զայս խօսե
ցայ ընդ ձեզ, զի յոր
ժամ եկեսցէ ժամանակն'
յիշեսջիք թէ ես ասացի ձեզ ::
Զայս ի սկզբանէ ես
ոչ ասացի ձեզ' քանզի
ընդ ձեզ էի ::
ԵՒ ԱՐԴ ԵՐ
թամ ես առ առաքիչն
իմ, եւ ոչ ոք ի ձէնջ հար
ցանէ ցիս թէ յո՛ եր
թաս · այլ զի զայս
խօսեցայ ընդ ձեզ'
տրտմութիւն լցեալ զ
սիրտս ձեր : այլ ես զճ

ճշմարիտն ասեմ ձեզ:
Լաւ է ձեզ եթէ ես
երթամ: զի եթէ ես
ոչ երթայց՝ մխիթա
րիչն ոչ եկեսցէ առ ձեզ:
ապա թէ երթամ, առ
աքեցից զնա առ ձեզ:
Եւ նա եկեալ յանդի
մանեսցէ զաշխարհ:
վասն մեղաց՝ եւ վասն
արդարութեան: եւ
վասն դատաստանի:
Վասն մեղաց՝ զի
ոչ հաւատան յիս:
Վասն արդարու
թեան՝ զի առ Հայր իմ
երթամ. եւ ոչ եւս տես
անէք զիս:
Վասն դատաստանի՝
զի իշխան աշխարհիս
այսորիկ դատեալ
է:
Դեռ բազում ինչ ունի
մ ասել ձեզ, այլ ոչ կա
րէք հանդուրժել այժմիկ:
Յորժամ եկեսցէ նա՝
Հոգին ճշմարտութեան,
առաջնորդեսցէ ձեզ
ամենայն ճշմարտու
թեամբ: զի ոչ եթէ
յանձնէ ինչ խաւսեսցի,
այլ զոր լուիցէ խաւսես
ցի՝ եւ զգալոցսն պատ
մեսցէ ձեզ:
Նա զիս փառաւորես
ցէ, զի յիմմէ առնու
առնուցու եւ պատմ
եսցէ ձեզ:

ճխը
է

Զամենայն ինչ զոր
ունի Հայր՝ իմ է։

ճխթ
ժ

Վասն այնորիկ ասացի
ձեզ՝ թէ յիմմէ անտի
առնու եւ պատմէ ձեզ։

Փոքր մի եւ ոչ տեսա
նէք զիս։ եւ դարձեալ սա
կաւ իմն եւ տեսանի
ցէք զիս։ եւ ես երթամ
առ Հայր։

Ասեն ոմանք
յաշակերտացն անտի ի
միմեանս՝ զինչ է այս
զոր ասէս մեզ՝ թէ
փոքր մի եւ ոչ տեսանէք
զիս, եւ դարձեալ
սակաւ իմն տեսանե
ն իցէք զիս, եւ թէ ես
առ Հայր երթամ։

Ասէին զինչ է
այն փոքր մի զոր ասէ
ոչ գիտեմք զինչ խօսի սա։

Գիտաց Յիսուս եթէ կա
մէին զնա հարցանել,
եւ ասէ ցնոսա։ Վասն
այդր խնդրէք ընդ
միմեանս, զի ասացի թէ
փոքր մի եւ ոչ տեսանէք
զիս, եւ դարձեալ
սակաւ իմն, միւսանգամ տե
սանիցէք զիս։

Ամէն ամէն աս
եմ ձեզ, զի լայցիք
եւ ողբասջիք դուք. եւ
աշխարհ խնդասցէ։
դուք տրտմեսջիք։
այլ տրտմութիւն ձեր
յուրախութիւն դարձցի։

յ ճխը ճխթ
մ ճժա
ղ ճժթ

Կին յորժամ ծնա
նիցի՛ տրտմութիւն է
նմայ՝ զի հասեալ է
ժամ նորա։ այլ յորժամ
ծնանիցի զմանուկն. ոչ
ևս յիշէ զնեղութիւնն
վասն խնդութեանն։
զի ծնաւ մարդ յաշխարհ։
Եւ դուք՝ այժմ տրտմու
թիւն ունիք։ այլ
դարձեալ տեսից զձեզ,
և ուրախ լիցին սիրտք
ձեր։ և զուրախութիւն
ձեր ոչ ոք հանիցէ ի
ձէնջ։
Եւ յայնմ աւուր՝ զիս
ինչ ոչ հարցանիցէք։
Ամէն ամէն ա
սեմ ձեզ։ զի որ ինչ

խնդրիցէք ի հաւրէ իմ
մէ յանուն իմ. տացէ
ձեզ։ մինչև ցայժմ. ոչ
ինչ խնդրեցէք յանուն
իմ։ խնդրեցէք՝ և առ
նուցուք։ զի ուրախ
ութիւնն ձեր լցեալ լիցի։
Զայս՝ առակ
աւք խաւսեցայ ընդ ձեզ։
եկեսցէ ժամանակ յոր
ժամ ոչ ևս առակաւք
խաւսեցայց ընդ ձեզ։
այլ յայտնապէս զհաւ
րէ պատմեցից ձեզ։
Յայնմ աւուր խնդ
րեսջիք յանուն իմ։
և ոչ ասեմ ձեզ եթէ ես
աղաչեցից զհայր վա
սն ձեր։ զի ինքնին

հայր սիրէ զձեզ, զի
դուք զիս սիրեցէք: և
հաւատացէք եթէ ես
յայ ելի::

Ելի ի հաւրէ՝ և եկի ի
յաշխարհ: դարձեալ
թողում զաշխարհ, և
երթամ առ հայր::

Ասեն ցնա աշա
կերտքն: ահա արդ
յայտնութեամբ խաւսի
ս: և առակ ոչ մի
ասես: այժմ գի
տեմք եթէ գիտես զա
մենայն: և ոչ ինչ է պէ
տոյ եթէ ոք հարցանի
ցէ զքեզ: յայսմ հա
ւատամք եթէ յայ ելեր::

համարձ
ակ

ՃՁԳ

Պատասխանի ետ նո
ցա յս և ասէ: այժմ
հաւատայք: ահա ե
կեսցէ ժամ, և եկեալ
իսկ է: զի ցրուեսջիք
յիւրաքանչիւր տեղիս,
և զիս միայն թողուցուք:
և չեմ միայն զի հայր ընդ
իմ է::

ՃՁԴ

Զայս խաւսեցայ
ընդ ձեզ՝ զի ընդ իս խա
ղաղութիւն ունի
ջիք: յաշխարհի աստ
նեղութիւն ունիցիք:
այլ քաջալերեցարուք
զի ես յաղթեցի աշխարհի::

Զայս խաւսե
ցաւ յս, ամբ արձ
զաչս իւր յերկինս և ասէ::

Հայր՝ հասեալ է ժամ,

յ ՃՁԵ մ ՃԶԿ մր ՃԿԸ յ ՃԶԴ

փառաւորութեանց զօրութեան:
զնա որովք եւ բոյ փառաւորո
ւթեան զքեզ: որդին եւ
սուրբ հոգին եղիանանու Թէ
ամենայն [illegible] զնա
[illegible] ի զօրութեան նման
[illegible] զօրհնութիւն յաւ եւ
[illegible] :
Ա [illegible]
[illegible] զի ծանն եւ
յետ զքեզ [illegible]
խառն, եւ զօրութեան եւ
զեր զմարմն:
Ի [illegible] փառաւորեալ
յերկրի: զ գործն կատար
ելոյն զօրութեան [illegible]
զմարմար [illegible]:
Ի [illegible] փառաւորեալ
զինչ [illegible] աւրհնեն փառ

[illegible] զօրութեան յաւիտ
[illegible] եւ
աւրհնեն ::
Յարուցեալ զաննախանձ[illegible]
[illegible] ::
Զօրս [illegible] հնչ
յաղթահարք [illegible] քո եին. եւ
[illegible] : եւ
[illegible] քո [illegible] :
Ա [illegible] է
Թէ զամենայն ինչ զոր է
[illegible] նոցա.
եւ նորա ընկալեալն. եւ ձա
նեան [illegible] Թէ [illegible]
Թէ աւրհնեն եղի: Ա
հաւատամ [illegible] Թէ [illegible]
աւրհնեալ եղիցի զնա:
Ա [illegible]
[illegible] : եւ [illegible]

խարհի աղաչեմ, այլ վա
սն նոցա զորս ետուր
ինձ : զի քո են · եւ որ ինչ
իմն է · ամենայն քոյ է : եւ
որ ինչ քոյն · այն իմ է :
եւ փառաւորեալ եմ ի նոսա :

Եւ ես ոչ եւս եմ յաշխար
հի : եւ նոքա յաշխարհի
են : եւ ես առ քեզ գամ :

Հայր սուրբ : պահեա
զնոսա յանուն քո
զոր ետուրն ինձ :
զի եղիցին մի, որպէս
եւ մեք մի եմք :

Մինչ էի յաշխարհի
ընդ նոսա՝ ես պահէի
զնոսա յանուն քո զոր
ետուր ինձ : պահեցի :
եւ ոչ ոք ի նոցանէ կորեաւ,
բայց որդին կորստեան :
զի գիրն լցցի :

Բայց արդ առ քեզ
գամ : եւ զայս խօսի
իմ յաշխարհի՝ զի ու
նիցին զուրախու
թիւնն իմ լցեալ յան
ձինս իւրեանց :

Ես ետու նոցա զբանն
քո : եւ աշխարհս ատեաց
զնոսա : զի չեն յաշ
խարհէ · որպէս եւ ես
չեմ յաշխարհէ :

Ոչ զայս աղաչեմ, զի
բարձցես զնոսա յաշ
խարհէ : այլ զի պա
հեսցես զնոսա ի չարէ :

Յաշխարհէ աստի
չեն : որպէս եւ ես չեմ

յաշխարհէ ։
Սրբեա զնոսա
ճշմարտութեամբ քով:
զի քո բանն՝ ճշմա
րտութիւն է ։
Որպէս զիս առաքե
ցեր յաշխարհ ։ և ես
առաքեցի զնոսա յաշ
խարհ ։ և ի վերայ նոցա
ես սուրբ առնեմ զան
ձն իմ ։ զի եղիցին և
նոքա սուրբ եղեալ ճշ
մարտութեամբ ։
Ո չ վասն ն
ոցա միայն աղաչեմ,
այլ և վասն ամենայն
հաւատոց այնոցիկ բա
նիւն նոցա յիս ։ զի
ամենեքին մի իցեն ։
Որպէս դու հայր յիս ,
և ես ի քեզ , զի և նոքա
ի մեզ մի իցեն ։ զի աշ
խարհս հաւատասցէ
եթէ դու առաքեցեր զիս ։
Եւ ես զփառսն զոր ե
տուր ինձ ։ ետու նո
ցա ։ զի իցեն մի,
որպէս և մեք մի եմք ։
ես ի նոսա ՝ և դու յիս ։
զի իցեն կատարեալք
Եւ ծանիցէ աշխարհ,
եթէ դու առաքեցեր զիս ։
և սիրեցեր զնոսա՝ որ
պէս և զիս սիրեցեր ։
Հայր զորս ետուրն
ինձ , կամիմ զի ուր եմ
ես, և նոքա իցեն ընդ
իս ։ զի տեսանիցեն

ևն ։

զփառսն իմ զոր ետ
ուր ինձ. զի սիրեցեր
զիս յառաջ քան զլին
ել աշխարհի:

Հայր արդար՝ աշխ
արհ զքեզ ոչ ծանեաւ:
Այլ ես զքեզ ծանեայ:
Եւ նոքա ծանեան թէ
դու առաքեցեր զիս:
Եւ ծանուցի զանուն քո
նոցա՝ եւ ծանուցից:
զի սէրն զոր սիրեցեր
զիս՝ ի նոսա եղիցի: եւ
ես ի նոսա:

Զայս իբրեւ աս
աց յս՝ ել աշակերտօ
քն հանդերձ յայնկոյս
ձորոյն կեդրոնի՝ ուր էր
պարտէզ: յոր եմուտ
ինքն եւ աշակերտքն իւր:

ԳԻՏԷՐ ԵՒ ՅՈՒ
ԴԱ ՈՐ ԶՆԱ
մատնելոցն էր զտեղ
ին: զի բազում ան
գամ ժողովեալ էր անդ
յս, աշակերտօքն հան
դերձ:

Եւ յուդայի առեալ զ
ընդունիր զգունդն, եւ ի
քահանայապետն իցն
եւ ի փարիսեցւոց սպա
սաւորս՝ գայ անդր
ջահիւք լապտերօք
եւ զինուք:

Իսկ յս գիտէր զամե
նայն գալոց էր ի վերայ
նորա՝ ել եւ ասէ
ցնոսա: զո՞ խնդրէք:

Յ	Մ	Մր	Ղ
ճծդ	ճձբ		ճձթ
ճծե			
ճծզ	մղա	ճհը	ճհթ

Յ	Մ	Մր	Ղ
ճծէ			
ճծը	յ	ճձա	մձե
ճծթ			

Պատուականն է առաջի Տն
նմա՛ զՔս նաւազովրայն ::
Աւէյնաայ Քս, եմեմ :: [ՃԿ]
Ապր ընդունայն կյորդա՛
որ մատնեալն զնայ ::
Ի բրև սաայ Թեեւեմ,
յեւայեւոս նորգան. և
զարկան ըղգեանն ի ::
Պարձեալ եհարց զնա
սայ՛ զն խղճնորեք ::
Իւնդբ ասանեն զՔս նա
զովղի այն ::
Պատաստանակն եա նո
զայ Քս : ասայ ի Ձեղ Թե [ՃԿա]
եմեմ : արդ՝ եւԹեզինեւն
որեք՝ Թոյլ ատոք դոցա
եւԹայ ::
Զուցցի բանն զոր
սայ, Թեզոսա եւաւրն
ցես՝ ոչ կորուսից ի նո
ցանէ նոյն զղջ ::
Իսկսիմն պետք ոա
բանզի ունեւր սուր՝
Ձրգեայ զնա եւ հար ըղ
քահանայապետ ին
ծառայ : և ի բերայ ա
զոսնեկն նորա զաջ ոյ :
Եւր անունծառայ ն
մաղքոս ::
Աւէ Քս զպետրոս :
արկ զսուր անդրէն ի
պատեանս իւր ::
Զբաժակն զոր ետ [ՃԿբ]
ինձ հայր՝ ոչ ըմպից եմքա ::
Իսկ զորնդն, և հազ
արապետն, և սպասա
որք հրէից, կալան զ
Քս և կապ նոյ ինս ::

Յ	Մ	Մր	Ղ
ՃԿ	ՅԲ	ՃՀԳ	ՄՀԵ
ՃԿա	ՄՂԳ	ՃՀԵ	ՄՀա
ՃԿԲ	ՅՂ	ՃՀԵ	ՄՂ

ճկգ
Եւ ածին զնա նախ առ Ան-
նայ ․ որ էր աներ Կայ-
իափայի, որ քահանայ-
ապետն էր տարւոյն այնո-
րիկ ։

ճկդ
Սա էր այն Կայիափա
այն որ խրատն ետ Հր-
էիցն, եթէ լաւ է մի
մարդ մեռանել ի վեր-
այ ժողովրդեանն ։

ճկդ
Երթայր էր զհետ Յի, սի-
մոն պետրոս և միւս ա-
շակերտ ։

ճկե
Եւ աշակերտն այն քան-
զի ծանօթ էր քահա-
նայապետին՝ եմուտ ընդ
Յի ի գաւիթ քահանայա-
պետին ։

ճկզ
Եւ պետրոսն կայր ար-
տաքոյ առ դրանն ։

ճկե
Ել միւս աշակերտն որ էր
ծանօթ քահանայա-
պետին, և ասաց ցդռնա-
պանն, և եմոյծ ի ներքս
զպետրոս ։

ճկը
Ասէ աղախինն որ
դռնապանն էր ցպետ-
րոս, միթէ և դու յաշա-
կերտաց առնն այնոր-
իկ իցես ։

Եւ նա ասէ, ոչ եմ ։

ճկթ
Կային անդ ծառայքն
և սպասաւորքն՝ խարոյկ
արկեալ, քանզի ցուրտ
էր, և ջեռնուին ։ կայր
ընդ նոսա և պետրոս և
ջեռնոյր ։

Եւ քահանայապետն
եհարց զՅս վասն աշա-

Յ	Մ	Մր	Ղ
ճկգ			
ճկդ	յե	ճձը	
ճկե			
ճկզ	յծդ	ճղէ	մղա

Յ	Մ	Մր	Ղ
ճկե			
ճկը	յծդ	ճձե	մղե
ճկթ			

կերտացն, և վասն վար
դապետութեանն նորա ::
Պատասխանի ետ նմա
յս՟, ես յայտնապէս խօ
սեցայ յաշխարհի : ես
յամենայն ժամ ուսուցի
ի ժողովրդեանն՝ և ի տա
ճարի անդ, ուր ամեն
այն Հրէայք ժողովեալ
են : և ի ծածուկ ինչ ոչ
խօսեցայ ::
Զի՞ հարցանես զիս՛
հարց զայնս ոյք լուեալ
են, թէ զինչ խօսեցա
յա ընդ նոսա : ահաւա
սիկ նոքա գիտեն զինչ
ասացի ես ::
Իբրև զայս ասաց
մի ոմն ի սպասաւորացն

որ անդ կային, ած ապ
տակ յի՟ և ասէ : այդ
պէս պատասխանի տաս
քահանայապետին ::
Եւ յս՟ ասէ ցնա : եթէ
չար ինչ խօսեցայ
վկայեա վասն չարին :
իսկ եթէ բարւոք՝ ընդէ՞ր
հարկանես զիս ::
Եւ առաքեաց զնա ան
նա, կապեալ՝ առ կայի
ափա քահանայապետն ::
Եւ սիմոն պետրոս
կայր անդ և ջեռնոյր ::
Ասեն ցնա, միթէ
և դու յաշակերտաց ան
տի նորա իցես ::
Եւ ուրացաւ և ասէ,
թէ ոչ եմ ::

յ	մ	մր	ղ
ճձ	յր	ճձգ	մձթ
ճձա			
ճձբ	յծգ	ճղգ	մղգ

յ	մ	մր	ղ
ճձգ			
ճձդ	յղ	ճձե	մղ
ճձե	յծե	ճղղ	մղե

Եւ առաւ մովսէս ի ծառայ յ
ից քահանայ սպէտ ին,
ապգականն այնորիկ զո
րոյ զոմնեն եհա(ր) պետ
րոս ։ ուչէն խակաեւ ի
ղջեղ իպալոռ ըղէ անդ
ընդ նրմայ ։

Եւ արձեալ ուրայյա
պետրոս ։

Եւ ողաղվակն հա
խաւսեցաւ ։

ՕՐՀՆԵԱԼ ԵՍ
ԻԿԱՆՈՒԱՑ ԼԱՅԻ Ա

փոյ՝ յապալանս դաւ
աուորին ։ եկր այգոյ ։

Եւ ոնդրայ ոչ մեռին յա
պարանան՝ զի մի պղծես
ցին ։ այլ գիտա եցեն
ըղ զաւ ինն ։

Եւ ճառ նոսա պեղմտա
արտաքս եւանէ ։ զինչ
հալոս խաւաւտ լծիւ ն
մաուոցանեք զաւնեն
զայն մանէ ։

Գ աստասխանն ի եառնեւ
աւենցնա ։ եղծե չեր
հալրագործ այրն այն՝
ապաոչ մաանեալ ըղ
նայ քեղ ։

Մ աեցնոսս պեղմ
տոս ։ աւէք զնա զուք՝
եւրստ ձերոց աւրինայն
դաւեցարուք ։

Մ աենցնա հրեայքն՝
մեզ ոչէ արժան սպան ա
նել զոք ։

Օ ւրցն բանն յի
զորասայ՝ նշանակեալ

յ ն նր ղ
ճհղ յժ ճղթ յ
ճժե

թէ ուրուն մանկու մէնտանըղլըգըն ::
Ն մուտ մէնինտանգանըղնա
պարապանան պեղամտու : կը
նէպմ գ յիւսան՝ գեր եա
Թագաւուրն հրէէյ ::
Դ ասասա խասան ի եայի : ի
քէն ասեա ղայը՝ եԹէ այէ
ասայ էնքէղ գէնէն ::
Դ ասասա խասանի եա պեղա
տու : մէ Թէ եւ եա հրեայ
էյեմ : այգնքյ եքայ ա
նայապեար մասն եյէն գ
քեղենձ՝ գէնչ գուրծ գոր
ծեմլէքյ ::
Դ ասասա խասանի եա յա :
իմ արքայու Թէնն՝ չէ
յայսմ աշխարհն : եԹէ
յաշխարհէ ասարիեր արքայ
ու Թէննիմ . սպասաւորքն

իմ մարտընչէին արդեօք
զի մի մատնեցայց հրէից :
բայց արդ Թագաւորու
Թիւնն իմ չէ աստ ի ::
Ս աէ ցնա պեղամտու :
ապա Թէ այդ պեսիցէ Թա
գաւոր ուն եաոու ::
Դ ասասա խասանի եա յա : դու
ասես Թէ Թագաւոր եմ ::
Ե սպեայ այդ իսկ ծնեա
լեալ եմ : եւ ի դոյն իսկ
եկեալ եմ յաշխարհ : զի
վկայեցից ճշմարտու
Թեանն : ամենայն որ ի
ճշմարտու Թենէ՝ լսէ
ճշմարտու Թեանն ::
Ս աէ ցնա պեղա
տու՝ զինչ է ճշմարտու Թիւն ::
Ե այս եբրեւ ասայ :

յէտ — ճշմ

դարձեալ ել առ հրեայսն
եւ ասէ ցնոսա ։ Ես եւ ոչմի
ինչ պատճառս գտա
նեմ ի նմայ ։

ՃՁԴ
Գ

[Բ]այց է ձեր սովոր ու-
թիւն, զի զմի ոք արձա
կեցից ձեզ ի զատկիս ։
Արդ կամի՞ք զի արձակե-
ցից ձեզ զթագաւորն
հրէից ։

[Ա]ղաղակեցին ամ
ենեքեան եւ ասեն ։ Մի զդ
դա՝ այլ զբարաբբայ ։

ՃՁԵ
Ժ

[Ե]ւ էր բարաբբայն այն
աւազակ ։

[Յ]այնժամ առ պիղա
տոս զՅս, եւ գան եհար ։

ՃՁԶ
Գ

[Ե]ւ զինուորքն արա
րեալ պսակ փշոյ, եդ-
ին ի գլուխ նորա ։ Եւ
զգեցուցին նմա հանդերձ
ծիրանի ։ Գային առ նա
եւ ասէին՝ ողջ լեր թագա-
ւոր հրէից ։ Եւ ապտակս տային
նա ։

ՃՁԷ
Ժ

[Ե]լ դարձեալ պիղատոս
արտաքս եւ ասէ ցնոսա ։
Ահա ածեմ զնա առ ձեզ
արտաքս՝ զի գիտասջի՛ք
թէ ես պատճառս ինչ ի նմայ՝
ոչ գտանեմ ։

ՃՁԸ
Գ

[Ե]լ Յս արտաքս՝ եւ ունէր
պսակ փշոյ՝ եւ հան
դերձ ծիրանի ։

[Ե]ւ ասէ ցնոսա՝ ահա այր
ցձեզ ։

ՃՁԹ
Ա

[Ի]բրեւ տեսին զնա քահա
նայապետքն եւ սպասաւ
որքն՝ աղաղակ բարձին

Յ	Մ	Մր	Ղ
ՃՁԴ	ՅԽԳ	ՄԿ	
ՃՁԵ	ՅԽԵ	ՄԳ	
ՃՁԶ	ՅԽԸ	ՄԵ	

Յ	Մ	Մր	Ղ
ՃՁԷ			
ՃՁԸ	ՅԹ	ՄԵ	
ՃՁԹ	ՅԽԶ	ՄԵ	ՅԼ

և ասեն։ Ի խաչ հան՝ ի
խաչ հան զդա։

ճձթ Ասէ ցնոսա պիղատ
ոս։ Առէք զդա դուք՝ և
ձեզէն հանէք ի խաչ։

ճղ Զի ես ի դմա վնաս՝
ինչ ոչ գտանեմ։

ճղա Պատասխանի ետուն նմ
ա հրեայքն։ Մեք աւր
էնս ունիմք՝ և ըստ աւրի
նաց մերոց պարտ է մե
ռանել։ Զի զանձն իւր
որդի այ արար։

ճղբ Իբրև լուաւ զբանս զայս
պիղատոս՝ առաւել ևս
երկեաւ։ Եմուտ դարձեալ
յատենէն յապարանն. և ա
սէ ցյս՝ ուստի ես դու։

Եւ յս ոչ ետ նմա պատասխ
անի։

Ասէ ցնա պիղատ
ոս։ Ընդ իս ոչ խաւսիս։
Ոչ գիտես թէ իշխանութ
իւն ունիմ հանել զքեզ
ի խաչ՝ և իշխանութիւն
ունիմ արձակել զքեզ։

Պատասխանի ետ յս։
Ոչ ունէիր դու իշխան
ութիւն ի վերայ իմ և ոչ
մի՝ եթէ ոչ էր տուեալ քեզ
ի վերուստ։ Վասն
այսորիկ որ մատնեաց զիս
ի քեզ՝ նորա մեծ մեղքն։

Յայնմհետէ պիղատոս
խնդրէր արձակել զնա։

Եւ հրեայքն աղաղակ
էին և ասէին։ Եթէ զդ
դա արձակես՝ չես բարե
կամ կայսեր։ Ամենայն

Յ	Մ	Մր	Ղ
ճձթ			
ճղ			յգյէ յըէ
ճղա			
ճղբ	յիա	մա	

գ որ Թագաւոր որ կոչեցան
Զնորա՛ հակառակէ կայսեր։

ճղդ
ժ

Ա սկայեղծանոս երբև
լուսոյ զլսմն զայս ո
սեկ՛ ամծ զ լին աստուածս։
Ենդրաստան խնկոս բեմին,
խոսեղծոչն ուրկոչեր բա
րսյաստակ՛ եւերբառեցե
րեն կապադամԹայ ։

Ս ուրբամԹն զաստկի։
Եւեր ժամ երրև վերջերորդ։

Ա ստե՛ ցհրեայն՛ ալա
Թագաւոր Զեր՛ գՀեղ։

ճղե
ժա

Ա ոդբաաղաղակե եւ
բարՁ իմենջ։ բարՁ ի
մենջ՛ և հանն զլա իխաչ։

ճղզ
ժբ

Ս աե՛ ցնոսա պեղ
ամոսս։ եմ զԹագա
ւորՁեր իխաչ հանն իցեմ։

Կ աստապխանն եսոս ն
քահանայապետքն ։
հէք մեր Թագաւոր բայց
ենկայս երե ։

ճղէ
ժգ

Յ այն ժամ եսաղնայ ի
Ձեռս նոցա զինի խաչ է
լան հույե ։

ճղը
ժդ

Ա ռնոքա առեալ տանե
ին զնա ։ եբարՁեալ եր
իւրքն ին զխաչա մայրն։
եեղաներ խոսեղին որան
լուանեալեր զագաԹն,
եկոչեր եբրա եցեր են
գողգոԹա ։ ուրեւ խաչ
ն իսկ հանն են զնայ ։

ճղը
ժե

Ա ընդ նմա երկուս եւ
այլս աստի ևանստի։ և
ի մեջի ըզ յիսուս ։

ճղթ
ժզ

Գ րեաց եւ տախտակմի

յ	մ	մր	ղ
ճղդ			
ճղե	յիզ	մէ	յձգ յձա յձր
ճղզ			

յ	մ	մր	ղ
ճղէ	յիը	մզ	յձդ
ճղը	յլա յլբ	մթ մժ	յձե յձը
ճղը	յլզ	մձե	յձէ յձթ
ճղթ	յլե	մձդ	յձդ

պեղատոս , եւեւ նշխարա
խաչին · եւ զօրավ՛յս̄
նաւազողողայի՛ թագաւ
որ հրեշից ::
Օ այն տախտա ան՛
ընթերյման բաղումն է
հրեից ՛ զի մասունք ի
քաղաք անուր աեղ ին
ուր խաչեցաւ ըն յս̄ ::
Եւ եր զօրեալ՝ երեւեցեալ
երեւն · շաղմամբ երեւն:
նշանաւորեան · վերին ::
Ս ահն ցալեղանին
քահանայապետքն հրե
ից · մի՛ գտեր թագա
որ հրեից · այլ թէ նա
ասաց՝ թագաւոր որ եմ
հրէից ::
Պ ատասխանին եւ պե

ղատոս · զոր ինչ գր̄ե
ցին · գրեցի ::
Ի նկարէնըրուրքն ելոյ եւ
հանեն ի խաչ զյս̄ · ա
ին զհանդերձն նորա
եւ արարին չորս մասունս :
Եւ ոչ զքանզի ուր զինլորոք
րն մասն ::
Ի նկզայսատմն ձանն ·
քանզի եր ասասնց կա
րանէ · եւ եղբօրն վեր
յանկեալ ամենայն ին ::
Ս ահն ցմիմ եանս ·
մի՛ պատառեսցուք զայդ ·
այլ արկցուք վիճակ ի
վերայ դորա ում ելցէ ::
Զ ուցցեն զնին որ
ասէ՛ բաժանեցան ըզ
հանդերձս իմ յիւրեանս ,

Ա	Ձ	Ձր	Ղ
Ձ	ՅՃ	ՃԴ	ՅԴ

Ա	Ձ	Ձր	Ղ
Ձա	ՅՃ	ՃԵ	Յա

եւ ի վերայ պատմուճանի
իմոյ վիճակ արկին ։
Զ·ինուորքն զայսպիսիս
գործ եղին ։
Կ·ային առ խաչին յսի,
մայրն նորա, եւ քոյր
մօր նորա, Մարիամ
Կղեոպայ, եւ Մարիամ
Մագդաղենացի ։
Յս իբրեւ ետես զմայ
րն, եւ զաշակերտն զոր
սիրէր զի կայր մօտ՝
ասէ ցմայրն ։ կին
ահա որդի քո ։ ապա
ասէ ցաշակերտն՝ ա
հա մայր քո ։
Ե·ւ յայնմ ժամանակէ՝
առ աշակերտն ընկա
լաւ յիւր ։

Յ·ետ այսորիկ գիտելով
յս, եթէ ահա ամենայն
ինչ կատարեալ է ։ զի
կատարեսցի գիրն՝
ասէ ծարաւի եմ ։
Ե·ւ անօթ կայր անդ՝ լի
ինչ լի քացախով ։ եւ
նոցա առեալ լցեալ
քացախով ընդ մշտիկ՝
շուրջ եդեալ զմշտկա
զոպայի ։ մատուցին
ի բերան նորա ։
Ե·ւ իբրեւ առ յս զքա
ցախն հանդերձ լե
ղեաւն՝ ասէ, ահա ա
մենայն ինչ կատարեալ է ։
Ե·ւ խոնարհեցուցեալ
զգլուխն ։ աւանդեաց զ
հոգին ։

Ճ
ՃԲ

Ճ Մ Ճր Շ
ՃԴ ՄԼԴ Ճծա
ՃԵ ՄԽԳ ՃԽԳ ՄԽԲ

Իսկ հրեայքն քանզի
ուրբաթ էր, զի մի՛ ան
դէն ի խաչին ագանի
ցեն մարմինքն մինչեւ
ցշաբաթն ։ զի էր աւր
մեծ շաբաթուն այնո
րիկ ։ աղաչեցին զպի
ղատոս, զի խորտակես
ցեն զբարձսն նոցա՝
եւ բարձցեն ։
Եկին զինուորքն՝ եւ
զառաջնոյն խորտա
կեցին զբարձսն ։ նոյն
պէս եւ զմիւսոյն որ ընդ ն
մայ ի խաչն եղեալ էր ։
Եւ այց իբրեւ եկին առ
յս, եւ տեսին զի այն էր
մեռեալ էր, ոչ խորտա
կեցին զբարձսն նորա ։

այլ մի ոմն ի զինուորացն
տիգաւ խոցեաց զկողն
նորա ։ եւ վաղվաղակի
ել արիւն եւ ջուր ։
Եւ որ տեսանէրն վկայեաց ։
եւ ճշմարիտ է վկայութի
նորա ։ եւ նա գիտէ, թէ
ճշմարիտ ասէ ։ զի եւ
դուք հաւատասջիք ։
Այս եղեւ՝ զի լցցի
գիրն, թէ ոսկր նորայ
մի՛ փշրեսցի ։
Եւ դարձեալ միւս գիր
ասէ ։ թէ հայեսցին ի
նա յոր խոցեցինն ։

ՅԵՏ ԱՅՍՈ
ՐԻԿ ԱՂԱՉԵԱՑԶ
պիղատոս յովսէփ՝ որ
յարիմաթեայ էր աշա

ժ
ճէ

ժ ժ ժ ղ
ճղ յիը ճխ յլէ

կերտ յի̅ ի ծածուկ վասն
ահին հրէից՝ զի բարձ
ցէ զմարմին յի̅ն :
Եւ հրաման ետ պի
ղատոս :
Եկն եբարձ զնա :
Եկն եւ նիկոդեմոս, որ
եկեալ էր առ յի̅ս գիշերի
առաջին : եւ եբեր
զմուռս խառն ընդ
հալուէս. իբրեւ լիտրս
հարիւր :
Առին զմարմին
յի̅, եւ պատեցին կտաւ
ովք, խնկովքն հան
դերձ, որպէս աւրէն
էր հրէից պատել :
Եւ էր ի տեղւոջն յորում
խաչեցաւ, պարտէզ :

եւ ի պարտիզին գե
րեզման նոր՝ յորում ոչ
ոք երբէք եդեալ էր :
Անդ վասն ուրբա
թուն հրէից. զի մաւտ էր
գերեզմանն եդին զյի̅ս :
Եւ ի միաշաբաթուջն՝
մարիամ մագդաղենացի
գայ առաւաւտուն ընդ
արշալուսն ի գերեզ
մանն. եւ տեսանէ
նա զվէմն բարձեալ ի
դրանէ գերեզմանին :
Ապա ընթանայ եւ
գայ առ սիմոն պետրոս,
եւ առ միւս աշակերտն
զոր սիրէր յի̅ս, եւ ասէ
ցնոսա : բարձին զտ̅ր
ի գերեզմանէ անտի՝

Ժ Ճ Ճր Հ
Ճե
Ճը ՄԽԹ ՃԽԸ ՄԼԴ

Ժ Ճ Ճր Հ
ՃԹ ՄԾԵ Ճա ՄԼԶ
ՃԹ

և ոչ գիտեմք ուր եդին
ըզնա։
Ել պետրոս և միւս ա
շակերտն. և գային ի
գերեզմանն։ ընթա
նային երկոքեան ի
մի ասին։
Եւ միւս աշակերտն
յառաջեաց. ընթաց
աւ վաղագոյն քան զպ
ետրոս. եհասն նախ ի
գերեզմանն։ և խոնարհ
եալ տեսանէ զի կային
անդ կտաւքն. բայց
ի ներքս ոչ եմուտ։
Եկն և սիմոն պետր
ոս որ գայր զկնի նորա.
և եմուտ ի գերեզմանն
և տեսանէ զկտաւսն զի
կային անդ։
Եւ վարշամակն որ
էր ի գլուխն նորա. ոչ ընդ
այլ կտաւսն կայր. այլ
առանձին ծրարեալ ի մի կող մն։
Յայնժամ եմուտ և
միւս աշակերտն որ եկ
եալ էր յառաջագոյն ի
գերեզմանն. ետես և
հաւատաց. զի չև ևս
գիտէին զգիրսն թէ
պարտ է նմա ի մեռել
ոց յառնել։
Չոգան դարձեալ առ
միմեանս աշակերտքն։
Բայց մարիամ կայր
արտաքոյ գերեզման
ին և լայր։
Եւ մինչ դեռ լայրն էա

յ մ մր ղ
մճա ժե մա յլէ։

ն առ հեցաւ ի գերեզմ
անն. և տեսանէ երկ
ու հրեշտակս ի սպիտ
ակս. զի նստէին մի ի
սնարից և մի յանոտից
ուր կայր մարմինն յի(սուսի):
Եւ նոքա ասեն ցնա:
կին դու զի լաս:
Ասէ ցնոսա. զի
բարձին զտէրն իմ ի գեր
եզմանէ աստի. և ոչ
գիտեմ ուր եդին զնա:
Զայս իբրև ասաց
դարձաւ ի թիկունս
կայր. և տեսանէ զյս
զի կայր: և ոչ գիտէր
թէ յս է.
Ասէ ցնա յս
կին դու. զի լաս. զո
խնդրես:
Նմա այսպէս թուեց
աւ թէ պարտիզպանն
իցէ:
Ասէ ցնա. տր
եթէ դու բարձ զնայ.
ասա ինձ ուր եդիր զնա.
զի ես առից ըզնա:
Ասէ ցնա յս. մարի
ամ.
Եւ նա դարձաւ. և
ասէ ցնա եբրայեցերէն.
ռաբբունի: որ թարգ
մանի վարդապետ.
Ասէ ցնա յս: մի
մերձենար յիս: զի չև
ևս ելեալ եմ առ հայր
իմ: այլ երթ դու առ եղ
բարսն իմ. և ասա
ցնոսա. ելանեմ առ
հայրն իմ. և առ հայր ձեր:

նանձնեալ, նանձ Ձեր ։

Սուրբ մարմնոյդ մարդ-
կացելոյն՝ նախատամբ
աշակերտացդ ։ Եթէ
եւսն նա զոր ․ նախայս
ինչպէս այ
ցես ։

Ձգ
Թ

աստուծն՝ նշտամբ մա
կեղօքն ուրեխն աշա
կերտացն ծառայեալ մա
մնաշխն հրեից ․ եկն
յա ։ եկեալ խաղաղ
նաւեցնոսա ․ որ յոյն
ընդ Ձեզ ։

Ըստ գալստեանդ եղեալ
նոցա զՁեռս եւ կողս եր ։

Ձգ
Ժ

Վաշակերտացն աշակեր

ազգն երկնաւորին զոր ։

Ակցնոսա զառ
Ձեան՝ որ յոյն ընդ Ձեզ ։
ողջերանսա աքեալ զխ
Հայր՝ եւ ես առաքեմ զՁեզ ։

Երդայս երկնե ասաց՝
փչեաց եւ ասաց ե ։
առէք Հոգի սուրբ ։

Ձե
Է

Թէ ումեք թողուցուք
զմեղս՝ թողեալ լից ի
նոցա ։ Եթէ զուր ուք
ունիցիք կալեալ լիցի ։

Ձգ
Ժ

Սկզբնակալ մի յեր
կոտասանիցն՝ անուա
նեալն երկու որեակ՝
ոչ եր ընդ նոսա յորժամ
եկն յիսուս ։

Ասէին ցնա այլ
աշակերտքն՝ եթէ տե

յ
Ձգ
Ձգ

ղ
յա

յ
Ձե
Ձգ

մ
ՀՁէ

ղ

տայք լոյս տըր :

Ընդունեսցի ցնծասցէ : Ե
թէոնչ տեսեսց ի ծնելոյ
նորա զնշանն բարեբանութեան
և արկեալ զմխաոթսն ս
իմ խոսելոյ բարեբանութեան
և մխեցի ես զձեռս իմ
ի կողմն նորա ՝ ոչ
հաւատամ :

ԵՑԵԱՐ ՍՄԻԱ
ԱՒՈՒՐ ՉՈՐՐՈՐԴ ԵՐԵ

իմ ի նեղութեան աղաղակեցի
և լուիցես ինձ տէր :
այլ ես զուարճացայ
կեցցէ ՝ և ես կայ ի խնդ :
նայեաց ցնծութեան ՝ ողորմին
ինձ տէր :
Ա
յնժամ ... տէր զխաոոտն

ուսաքոյ նաւրհն այսօր
նայեա զձեռս իմ : Նեեր
ըզձեռնքոյ ՝ և մխիթարեաց
կողմնիմ : ևանհեւնիւ ը
ամենաժամ ՝ այլ հաւ
ատաց եմ :
Տ
ատառ խաւան ի նա թէոյ
մեր ևասասցեն : տէր
իմ ՝ և աստուած իմ :
Ա
ւետիս ՝ այդ
զի տեսեր զիս աշխ
արհ ՝ երանի որ
ոչ տեսեն ՝ և
հաւատասցեն :
Ա
յսօրինակ նշան
շանս արարեալ
ցուցանելով զձեռս
որոց գրեալ կեն
դանութիւն այլ այս

այս չափ ինչ գրեցաւ՝
զի հաւատայցէք եթէ
յս քս է որդին այ ։ և
զի հաւատացեալք՝ եւս
կեանս յաւիտենա ա
կանս ընդունիցիք
յանուն նորա ։

ՅԵՏ ԱՅՍՈՐ
ԻԿ ԴԱՐՁԵԱԼ ՅԱՅՏ

նեաց զանձն իւր յս՝
աշակերտացն իւրոց
առ ծովեզերբն տիբերի ա
եայ ։ և յայտնեաց այսպէս ։
[Է]ին ի միասին սիմոն
պետրոս ։ և թովմաս ո՛
անուանեալ երկուոր
եակ ։ և նաթանայէլ
որ ի կանայ գալիլեացւ
ոց ։ և որդիքն զեբեդեա ։
և այլք յաշակերտացն
նորա երկու ։
[Ա]սէ ցնոսա սիմ
ովն պետրոս ։ երթամ
ձուկն որսալ ։
[Ա]սեն ցնա՝ գամք
և մեք ընդ քեզ ։
[Ե]լին և մտին ի նաւ
և ի նմին գիշերի կալան
ոչ ինչ ։
[Ի]բրև այգ եղև՝ կայր
յս յեզր ծովուն ։ բայց
ոչ ծանեան աշակերտ
քն թէ յս իցէ ։
[Ա]սէ ցնոսա յս ։
մանկունք՝ միթէ ուն
իք ինչ ուտելի ։
[Պ]ատասխանի ետուն
նմա և ասեն ։ ոչ ։

Ասէ ցնոսա : Ար
կէք յաջակողմն նաւուդ
զուռկանդ եւ գտանիցէք ::
Արկին եւ ոչ կարէին
ձգել ի բազմութենէ եւ
ձկանցն ::
Ասէ աշակերտն
այն զոր սիրէրն յս ցպե
տրոս : տէր է այն ::
Սիմոն պետրոս իբրեւ
լուաւ թէ տէր է՝ արկա
նէր զիւրեւ զհանդերձն
քանզի մերկ էր : եւ ընկ
էց զինքն ի ծով : եւ այլ
աշակերտքն նաւակաւն
եկին զայլն՝ քանզի ոչ
էին հեռի ի ցամաքէ.
այլ իբրեւ երկերիւր
կանգնաւ : քարշէին

զուռկանն հանուր եւ ձ
ձկամբքն ::
Իբրեւ ելին ի ցամաք՝
տեսանեն կրակարան
կայծ ածեալ : եւ ձուկն
ի վերայ՝ եւ հաց ::
Ասէ ցնոսա յս :
բերէք ի ձկանցդ
զոր կալարուք
այժմ իկ ::
Մտեալ սիմոն պետ
րոս՝ եւ ձգեաց զուռկանն ի
ցամաք՝ լի մեծա մեծ
ձկամբք : հարիւր՝ յիս
ուն՝ եւ երիւք : եւ այն
չափ լինել կայր՝ ոչ պա
տառեցաւ զուռկանն ::
Ասէ ցնոսա յս :
եկայք ճաշ եղէք ::

մի / ժ
միա / ժ
միբ / ժ
միգ / ժ

ժ
մի

ժ
միա
միբ
միգ

ղ
յհա
ժ
յհա

միդ
Ժ

Եւ ոչ ոք յաշակերտա
ցըն իշխէր հարցանել
Թէ դու ո՞վ ես. գի տէ
ին էին Թէ տէրն է ։

միե
Թ

Գայ յս եւ առնու ըզ
հացն, եւ տայ նոցա ։
նոյնպէս եւ զձուկն ։

միզ
Ժ

Զայս երրորդ անգ
ամ երեւեցաւ յս աշա
կերտացն յարուցեալ
ի մեռելոց ։

միէ
Թ

ԵՒ ԻԲՐԵՒ ՃԱ
ՇԵՑԻՆ՝ ԱՍԷ ՑՍԻ
մովն պետրոս յս ։ սիմ
ովն յովնանու՝ սիրես զիս
առաւել քան զդոսա ։
Ասէ ցնա՝ այո տէր ։
Դու գիտես զի սիրեմ
ըզքեզ ։

Ասէ ցնա՝ արածեա
ըզ գառինս իմ ։

միը
Ժ

Դարձեալ ասէ ցնա ։
սիմովն յովնանու սի
րես զիս ։
Ասէ ցնա, այո տէր ։
Դու գիտես զի սիրեմ զքեզ ։
Ասէ ցնայ՝ արած
եայ զոչխարս իմ ։

միթ
Թ

Ասէ ցնա երրորդ
անգամ ։ սիմովն յովնա
նու՝ սիրես զիս ։
Տրտմեցաւ պետրոս
զի ասաց ցնա երրորդ
Թէ սիրես զիս ՝ եւ ասէ
ցնա ։ տէր՝ դու զամե
նայն գիտես ։ Դու
իսկ զամենայն ճանա
չես . եւ Թէ սիրեմ զքեզ ։

յ	շ	յ	շ
միդ		միը	
միե	յնա	միթ	ձդ
միզ			
միէ	ձդ		

Ասէ ցնա յս. արա
ծեա զոչխարս իմ.
Ամէն ամէն ասեմ
քեզ. զի մինչ մանուկն
էիր՝ ածէիր զանձամբ
գօտի ածէիր. եւ եր
թայիր յոր եւ կամէիր.
եւ յորժամ ծերանայցես՝
ձեռս քո կալցես՝ եւ
այլք ածցեն քեզ գօտի.
եւ տարցին ուր ոչ կա
միցիս.
Զայս ասաց՝ նշա
նակել թէ որով մահու
փառաւոր առնելոց էր զած.
Եւ զայս իբրեւ ասաց՝
ասէ ցնա՝ եկ զկնի իմ.
ԴԱՐՁԵԱԼ ՊԵՏՐՈՍ
եւ տեսանէ զաշակեր
տըն զոր սիրէր յս զի
երթայր զկնի. որ եւ
անկեալ էր ի լանջացն նո
րա եւ ասէ. տր՝ ով է որ
մատնելոց է զքեզ.
Զնա տեսեալ պե
տրոսի՝ ասէ ցյս. տր.
եւ սա զի՞նչ.
Ասէ ցնա յս. է
թէ կամիմ թէ կացցէ
քեզ զի՞ փոյթ է. դու
եկ զկնի իմ.
Ելանէր բանս այս յեղ
բարս. եւ համարեցան
թէ աշակերտն այն ոչ
մեռանիցի.
Եւ ոչ ասաց նմա յս թէ
ոչ մեռանիցի. այլ թէ
կամիմ եմ՝ կացցէ

[illegible]

կայ մինչեւ ես գամ ։
Սա յաշակերտն է՝
որ վկայեաց վասն այսո
ցիկ․ որ եւ գրեաց ն
ախ զայսոսիկ ։ եւ գի
տեմք եթէ ճշմարիտ է
վկայութիւն նորա ։
Են այլ եւ այլ բա
զում զոր արար յս ։
զոր եթէ գրեսցին մի
ըստ միոջէ․ կարծեմ
թէ եւ ոչ աշխարհս բաւ
ական էր տանել զգիրսն
որ թէ գրեսցին էին ։

ԱՒԵՏԱՐԱՆ Ն
ԸՍՏ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ։

[illegible] յիշեսջիք [illegible]
[illegible]
[illegible] ։

Շնորհիւ տն. և ողորմութեամբ. կատ
արեցաւ սբ աւետարանս. ի յընտիր օրին
ակէ. ի վայելումն ածասէր իշխանին մեր
սմբատայ. որդւոյ հանգուցեալ և բարէպաշտ.
իշխանին մեր կոստա. և հանգուցեալ մաւրն
խորոյ տիկնն շահանդուխտին. և հանգու ց
եալ եղբաւրն. մեր բակուրանն. և մեր կոստանդ.
Գրեցաւ սբ աւետարանս. ձեռամբ. մեղկն
տրեալ ած ահաճոյ արք եպիսկոպոսին սբ
ուխտին գանձկոյն մր յոհաննէսի. որդի ած
ասէր և բարէպաշտ իշխանաց իշխանին հան
գուցեալ հբր. մր կոստանդեայ թագաւ որ
ահաւրն. գրեցաւ սայ ի հայրապետութեան
տն յակոբայ. և ի թագաւորութեան հայոց ած
ասէր և բարէպաշտ թագաւորին լեւոնի գրե
ցաւ ի մեծ թուակ: հայոց չիէ. և ոք որ ընթե
ռնուք կամ աւրինակէք. յիշեսջիք զմեզ. և զծ
նողսն և զեղբարսն մեր. որոց մեք միայն հաւ
իրամանաւորեկ. ձեզ ողորմեսցի. որումար հնէ
ալքաւիաենանոաանին. և զիս զմեղսամաներուտ
գրչեին գրիչս որ ծաղկեցի զսբ աւետարա
նս յիշեսջիք ի քս ամէն: ———

Քս Ած քում ծնաւղին բարեխաւսութե
ողորմեա յանիրաւ շնչինս գրչի յանպիտան [illegible]
ացաւ զմեզ աւետարանս քի մասնագրողին [illegible]
ցնե յեշատակն իւր և ծնաւղաց իւրոց և որդ
եկաց իւրոց Թորոսին և Վասակայ և [illegible]
երաց իւրոց և ամենայն ազգին իւրոյ յակաց ի
Յերեսսանց զեղաղաչեմք զհանդիպաւղ
սրբոյ սմա աւետարանիս և զվայելաւղսդ
մեղաց թողութիւն հայցեցէք յայսմ
աւշնելն վասանց ի [illegible]
ու մեղաւորիս [illegible]
զայնմեծ խաւսին խաւզանիսն և իւրով
եղ յետ մնաց քն գնեցին զսբ աւետ
արանս քի յիւր հոգոյ մասնեանն յեշատ
ակ հոգոյ իւրոյ և ծնաւղաց իւրոց և
բնաւ զաւակաց իւրոց մեղաց թողութի
հայցեցէք մեզ յորոց [illegible]
իշխանութիւն քն ձեզ հատուսցէ
Ա[illegible] [illegible] աստուածութիւն
[illegible] մեծ [illegible] ամէն:

Եւ ի թագաւորութեան լեւոնեւորոյ Թոր
ոսն ևիկրաւնամ՛նաւ որութե՛ն յոյժանն
էսն ևիշխորապետութեննն գրիգորն
հայրցներոապետոն

Փառք Ամենազօրին ծննդողին բարերարութե
ողորմութեայ վեհ բանիս. որոյ ոյ պրն. աստեղծ.
և ծննդողաց իւրոց և ամենայն զարմից. և փառքն
իւրոյ սուրբ բն թագաւոր է. Զի պարգև եցին զառեալ
արանս սուրբ ամենաձին ի նմ բարերարութե կենդանեաց
ըստ յիշատակ. որ է ի կենդ պարգեւ ետ ողորմի
և պարգև իւն ամենայն արարածոց պարգևէ
իւրեանց զերկնից զարքայութի՛ն և ամենայն
հաւատացելոց իւրս. և նմայ փառք յաւիտ
եանս ամէն։ Յայսմ ժամանակի
պարգև եղաւ սբ աւետարանս ի թագաւորութեան
Հայոց Թ... ամի։ Զ. գրող յիշատակարանս
ի ... յիշեսջիք ի քս։

ՋԺԷ 1468

Ո՛հ զմեղաւք [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ամէն: ի թվ. [illegible]

Ո՛վ [illegible]

[illegible]

[illegible]

յիշեա

մեղ[illegible]

Cod. armen.
I.

